Mezőberényi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2025.

Tartalom

Bevezetés 6
I. AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA 11
I/A. NEVELÉSI PROGRAM 11
1. Pedagógiai alapelvek, értékek 11
2. A iskolánkban folyó nevelő-oktató munka céljai, feladatai, eszközei, eljárásai 17
3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok 25
4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok 27
5. A személyiségfejlesztés és a közösségfejlesztés feladatainak megvalósítását szolgáló tevékenységi rendszer és szervezeti formák 28
5.1. A tanítási órák 28
5.2. Tanítási órán kívüli tevékenységek 28
6. A pedagógusok, osztályfőnökök helyi intézményi feladatai 30
7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje 36
Sajátos nevelési igényű tanulók 36
Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek enyhítése 37
A tehetség, képesség kibontakoztatásának segítése 38
A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók segítése 39
A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók képesség kibontakoztató és integrációs felkészítése IPR 40
8. Az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok. 41
9. A tanulmányok alatti vizsgák és az alkalmassági vizsga szabályai 45
10. Az iskolába jelentkező tanulók felvételének, átvételének elvei 48
11. Az iskola környezeti nevelési programja 50
12. Az iskola egészségfejlesztési programja 57
13. Elsősegély nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos terv 64
14. Az iskola IKT-val kapcsolatos feladatai 67
15. A Pedagógiai Program végrehajtásához szükséges nevelő és oktató munkát segítő eszközök és felszerelések kiválasztása 71
I/B HELYI TANTERV 72
1. A választott kerettantervek, az egyes évfolyamokon tanított tantárgyak, kötelező és választható tanórai foglalkozások, ezek óraszámai 72
1.1 Tantárgyi rendszer 72
1.2. Kerettantervek, óratervek 73
1.3. Csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezése 77
1.4. A választható tantárgyak, foglalkozások, a pedagógusválasztás szabályai 77
2. Tehetséggondozó, képességfejlesztő program 77
3. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok megvalósítása 101
4. Esélyegyenlőséget szolgáló elvek, intézkedések 104
4.1. Feltételek, célok, intézkedések 104
4.2. Gyermek- és ifjúságvédelem 107
4.3. A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése 108
4.4. A hátrányos helyzetű tanulók képesség kibontakoztató és integrációs felkészítése 134
5. A tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei 143
6. A magasabb évfolyamba lépés feltételei 143
7. A tanulók tanulmányi munkájának, magatartásának és szorgalmának ellenőrzése és értékelése 144
8. Az otthoni (napközis, egész napos) felkészüléshez előírt házi feladatok meghatározása ..154
9. A tanulók fizikai állapotának és edzettségének (fizikai fittségének) mérése 154

10. Egész napos iskolai nevelés-oktatás 156
11. A Boldogságprogram iskolánkban 157
II. AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI TAGINTÉZMÉNY PEDAGÓGIAI PROGRAMJA 159
II/A NEVELÉSI PROGRAM 160
1. Pedagógiai alapelvek, értékek 160
2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka céljai, funkciói, feladatai, eljárásai, eszközei 161
3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok 164
4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok 168
5. A pedagógusok feladatai 168
6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje 170
7. A tanulók részvételi jogai az intézményi döntési folyamatban 173
8. A szülő, a tanuló, a pedagógus együttműködésének formái és továbbfejlesztésének lehetőségei 173
9. A Pedagógiai Program végrehajtásához szükséges nevelő és oktató munkát segítő eszközök és felszerelések 174
II/B HELYI TANTERV 176
1. Az egyes tanszakok általános fejlesztési követelményei 176
1.1. A zeneoktatás általános fejlesztési követelményei, feladatai 176
1.2. Képző- és iparművészet általános fejlesztési követelményei, feladatai 177
1.3. Néptánc oktatás általános fejlesztési követelményei, feladatai 177
2. Az egyes évfolyamokon tanított tantárgyak, kötelező és választható tanórai foglalkozások, ezek óraszámai. A tanszakok, tantárgyak szakirányú feladatai, követelményei, tananyagai. 178
2.1. Osztályok, csoportok szervezése 178
2.2. A választható tantárgyak, foglalkozások, a pedagógusválasztás szabályai 178
2.3. A képzés életkornak megfelelő szerkezeti, pedagógiai szakaszolása 179
2.4. Zeneművészeti tanszak 179
2.5. Képző- és iparművészeti tanszak 180
2.6. Táncművészeti tanszak a 2024-2025. tanévtől belépő évfolyamokon 182
2.7. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása 183
3. A tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei 184
4. A tanulók felvétele a Művészeti Tagintézménybe 185
5. A magasabb évfolyamra lépés feltételei 185
6. Művészeti alapvizsga és záróvizsga a zeneművészeti ágon 186
6.1. A művészeti alapvizsga tartalma, követelményei tanszakok szerint 187
6.2. A művészeti záróvizsga tartalma tanszakok szerint a zeneművészeti ágon 212
7. Művészeti alapvizsga és záróvizsga a képzőművészeti ágon 235
7.1. A művészeti alapvizsga és záróvizsga tartalma, követelményei 236
8. Művészeti alapvizsga és záróvizsga táncművészeti ágon 248
9. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái, a tanuló szorgalma és teljesítménye értékelésének, minősítésének formája. 251
III. KÖNYVTÁR-PEDAGÓGIAI PROGRAM 257
1. A könyv- és könyvtárhasználati ismeretek tanításának általános célkitűzései az általános iskolában 258
2. A könyv- és könyvtárhasználati ismeretek követelményei, ismeretanyaga évfolyamonként 258
3. Továbbhaladás feltételei, teljesítmények értékelése 263
IV. ZÁRADÉKOK 264
1. A Pedagógiai Program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos egyéb intézkedések 265

V MELLÉKLETEK 268
1. számú melléklet Értékelő lapok 269
1.1. számú melléklet Általános tagozat 1-2. évfolyam....270
1.2. számú melléklet Enyhe értelmi fogyatékos tanulók 1-2. évfolyam....277
1.3. számú melléklet Sportiskolai osztályok 1-2. évfolyam 284
1.4. számú melléklet Idegen nyelvi osztály 1-2. évfolyam....290
1.5. számú melléklet Sajátos nevelési igényű tanulók 297
1.6. számú melléklet Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók....301
1.7. számú melléklet Tanulmányok alatti vizsgák követelményei....309
TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK KÖVETELMÉNYEI 1-4. ÉVFOLYAM....310
Magyar nyelv és irodalom 310
Matematika 313
Környezetismeret 320
Idegen nyelv – angol nyelv....323
Idegen nyelv-német nyelv 325
Digitális kultúra....326
Etika 330
Ének-zene 332
Vizuális kultúra 334
Technika és tervezés....337
Testnevelés 341
Testnevelés – sportiskola....346
TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK KÖVETELMÉNYEI 5-8. ÉVFOLYAM....349
Magyar nyelv és irodalom 349
Történelem....355
Állampolgári ismeretek 361
Idegen nyelv - angol nyelv 361
Idegen nyelv – angol nyelv emelt 363
Idegen nyelv – német nyelv....366
Idegen nyelv – német nyelv emelt 368
Matematika 372
Természettudomány 389
Biológia 395
Földrajz....403
Fizika....405
Kémia 408
Digitális kultúra....412
Etika 418
Ének-zene 420
Vizuális kultúra 423
Hon- és népismeret....428
Dráma és színház 429
Technika és tervezés....430
Testnevelés 432
Testnevelés - sportiskola 436
Tanulásmódszertan - sportiskola....438
Sportegészségtan - sportetika – sportiskola....438
Olimpiaismeret....441
Önismeret - drámajáték 441

TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK KÖVETELMÉNYEI ENYHE ÉRTELMI FOGYATÉKOSOK 1-8. ÉVFOLYAM 443
Magyar nyelv és irodalom 443
Matematika 447
Környezetismeret 451
Természettudomány 452
Hon- és népismeret 454
Történelem 454
Digitális kultúra 456
Állampolgári ismeretek 458
Biológia 458
Földrajz 459
Fizika 461
Kémia 461
VI. FÜGGELÉKEK 463
1. számú függelék Tantervek 464
2. számú függelék Innovációk 465
3. számú függelék Nemzeti Emlékezetpedagógiai Program 466
4. számú függelék: Lázár Ervin Program 468

Bevezetés

A Mezőberényi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola fenntartója és működtetője a Gyulai Tankerületi Központ.
Tevékenysége Mezőberény, Bélmegyer, Murony települések közigazgatási területére vonatkozik. Jelenleg a székhelyen és két telephelyen látja el feladatait.

Jogelőd intézményei:
2005. augusztus 31-vel jött létre a Mezőberény – Bélmegyer Kistérségi Általános Iskola, Alapfokú Zene- és Művészetoktatási Intézmény, Kollégium és Pedagógiai Szakszolgálat,
a mezőberényi 1. Sz. Általános Iskola, az Orlai Petrics Soma Általános Iskola, Kollégium és Pedagógiai Szakszolgálat, az Alapfokú Zene- és Művészetoktatási Iskola, valamint a bélmegyeri Általános Iskola jogutódjaként.
2011. szeptember 1-jével az intézményfenntartó társuláshoz csatlakozott Murony Község Önkormányzata. Ettől kezdve az intézmény neve Mezőberényi Kistérségi Általános Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, Kollégium és Egységes Pedagógiai Szakszolgálat.
2013. január 1-től augusztus 31-ig az intézmény Mezőberényi Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola, Kollégium és Pedagógiai Szakszolgálat néven működött.

Köznevelési és egyéb alapfeladataink:

- általános iskolai nevelés-oktatás,
  - nappali rendszerű iskolai oktatás,
  - a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyerekek, tanulók integrált nevelése-oktatása (mozgásszervi fogyatékos, beszédfogyatékos, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, értelmi fogyatékos – enyhe értelmi fogyatékos, érzékszervi fogyatékos – hallási fogyatékos),
  - integrációs felkészítés,
  - képességkibontakoztató felkészítés,
- sportiskolai feladat,
  - köznevelési típusú sportiskolai feladat,
- alapfokú művészetoktatás,
  - zeneművészeti ág,
  - képző- és iparművészeti ág,
  - táncművészeti ág,
- egyéb köznevelési foglalkozás,
  - napközi, tanulószoba,
  - egész napos iskola,
- iskolai könyvtár.

Az iskola jelene a múltból átvett értékekre épül. Ez arra kötelezi az iskola vezetését, tanárait, tanítóit, hogy a nevelő és oktató munkában kiemelt figyelmet fordítsanak a lakóhely, a nemzet történetének és hagyományainak megismertetésére, a haza iránti szeretet felébresztésére, a különféle világnézetű emberek cselekvő együttélésének gyakorlására.

A művészeti iskolában a képzés fakultatív, a tankötelezettség itt nem teljesíthető. A köznevelésről szóló törvény alapján a növendékek térítési díjat kötelesek fizetni az oktatásért.

Legfőbb célunk, hogy a gyermekekből művelt, jól képzett, az életben boldogulni tudó embereket neveljünk. Az alapkészségek elsajátítása mellett kiemelt szerepet kapnak a megfelelő nyelv és informatikai ismeretek, a sport, a tehetséggondozás, a felzárkóztatás, valamint a művészeti nevelés.
A nevelő-oktató munkánkban hangsúlyt kap, hogy a tanítás és tanulás élményt jelentsen diáknak és pedagógusnak egyaránt. Ezért a tanulók egyéni adottságaihoz alkalmazkodó módszereket és eszközöket alkalmazunk, amelyek egyaránt segítik a nehéz körülmények között élő, hátrányos helyzetű diákok felzárkózását és a jó képességű gyerekek tehetségének kibontakoztatását.

Az intézményünk a Magyar Olimpiai Bizottság által akkreditált sportiskola. A sportiskolai osztályaink működésének célja az egészségtudatos életmód kialakítása, a sport, a mozgás megszerettetése, a tudatos sportolóvá nevelés.

Egész napos iskolai oktatást az 1-4. évfolyamon biztosítunk igény szerint, ahol délelőtt és délután egyenletesen vannak elosztva a tanórák és a másnapra történő felkészülési órák. A napközis foglalkozásokat szintén igény szerint 1-8. évfolyamon szervezzük meg.
Idegen nyelvi (angol, német) vagy informatikai osztályok első évfolyamtól indulnak. Emelt óraszámban az idegen nyelvet a felső tagozaton tanulhatnak diákjaink.
Az intézmény az elsők között volt, amely felvállalta az integrált oktatást, ezzel együtt gondoskodott a megfelelően képzett szakemberekről is. A tanulásban akadályozott tanulók is integrált keretek között tanulnak.
Intézményünkben 2009 óta működik az Integrációs Pedagógiai Rendszer (IPR), mely a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknak a többi tanulóval egy csoportban történő nevelését, oktatását célozza meg, a tanulók szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányának csökkentése érdekében.

Szakmai munkánk minőségét a különböző elismert címek jelzik: az Oktatási Hivatal Bázisintézménye, Aktív Iskola, a Moving Schools Challenger projekt tagja, Akkreditált Kiváló Tehetségpont, Deutsches Sprachdiplom, DSD I. nyelvvizsga központ, Örökös Boldog Iskola, Ökoiskola.

Bázisintézmény
Iskolánk 2020 óta az Oktatási Hivatal Bázisintézménye. Jógyakorlataink érdemesek arra, hogy Békés vármegye pedagógusai számára a szélesebb körű tudásmegosztás, a hálózati tanulás elemei legyenek. Jógyakorlataink a sportra, a tehetséggondozásra, az ökotudatos nevelésre, a hagyományápolásra, a versenyekre és vetélkedőkre, illetve tanulásirányításra összpontosítanak.

Aktív Iskola
Aktív Iskolaként minden tanulónak lehetőséget biztosítunk az optimális fizikai és mentális fejlődéshez és jóléthez szükséges, megfelelő mennyiségű és minőségű, napi szintű testmozgáshoz, bízva abban, hogy ezáltal testileg és lelkileg is egészségesebbé válnak, szívesebben járnak iskolába.
Elismerés számunkra, hogy a Moving Schools Challenger (MSC) projektben az ország kilenc iskolájával együtt részt vehetünk. Ez egy európai program, amely Spanyolországi kutatás tapasztalataikból született. Az MSC a testmozgás és az egészséges életmód rendszeres népszerűsítésével foglalkozik, jótékony hatással van a gyerekek aktivitási szintjének növelésére.

Akkreditált Kiváló Tehetségpont.
Kiemelkedő terület a tehetséggondozó, képességfejlesztő programunk. Célunk az iskolában lévő tanulók tehetségének korai felismerése, diagnosztizálása.
A tehetségazonosítást követően a program az 5-8. évfolyamon valósul meg. A szülőkkel történő konzultációt követően a tanulók megismerése, bemeneti mérések elvégzése a feladat. A foglalkozások témakörei, az ismerkedés és kapcsolatteremtés, az önismeret és társismeret, kommunikáció és metakommunikáció fejlesztése, az együttműködés társakkal, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése, a tanulás támogatása, kreatív írásbeli, szóbeli szövegalkotás, digitális kultúra.
Tehetséggondozás keretén belül az alsó tagozaton idegen nyelv tanulására és informatikai ismeretek elsajátítására is van lehetőség.

Nyelvvizsga központ
Intézményünk már 10 éve működik Deutsches Sprachdiplom, DSD I. nyelvvizsga központként. Az akkreditált nemzetközi német nyelvvizsga keretében tanulóinknak lehetősége van alap- illetve középfokú nyelvvizsga megszerzésére.

Örökös Boldog Iskola
A Boldogságórákat az önismeret tanítására építjük. Olyan helyzeteket teremtünk, amelyekben sikerélményhez juthatnak tanulóink, hogyan lehet az élet szépségeit észrevenni, hogyan lehet a nehézségekkel megküzdeni, hogyan szemléljék a világot optimista szemlélettel, hogyan tudnak jó célokat kitűzni maguk számára és céljaikért küzdeni. Ezek a foglalkozások csökkentik a tanulók szorongásait, erősíti az önbizalmukat, kiegyensúlyozottabb lesznek, ezáltal jobban is teljesítenek.

Ökoiskola
Az aktív, problémaközpontú, felfedező tanulás hangsúlyos szerepet kap az ökotudatos nevelés-oktatás folyamatában.
Számos programot valósítunk meg ennek érdekében: témahetek, témanapok, projektek, pályázatok, versenyek. A hagyománnyá vált évszaknapok és a három hetet meghaladó környezetvédelmi projekt népszerűek a tanulóink körében. Lehetőség van a tanórákon túl szakkörökön, sportkörökön részt venni, tanulmányi és sportversenyeken szerepelni.
A ökoszemlélet és a fenntarthatóság minden hagyományőrző és közösségépítő programunk eleme.

Sikeres pályázatok
Az intézmény számos sikeres pályázatot tudhat maga mögött, amelyek a módszertani megújulást, programok szervezését, az eszközállomány fejlesztését és intézményi korszerűsítést egyaránt segítették.
A bevezetésre kerülő Lego StoryStarter eszközcsomag használatával évek óta eredményesen fejlesztjük a tanulók szövegértését, szövegalkotási képességeit.
Korszerűsödött az iskolai udvarunk a székhely intézményben és a Luther téren is. A játszópark, a felújított aszfaltpálya, a kihelyezett sporteszközök, a felfestett mozgásos játékok biztosítják a tanulók számára a szabadidő aktív eltöltését.
Iskolánk a színvonalas nevelő-oktató munka ellátásához korszerű infrastruktúrával rendelkezik. Három informatikaterem, egy nyelvi labor, egy Okostanterem, továbbá laptopok, tabletek, robotok segítik a gyerekek tanulását.
Az okostanterem megteremti a digitális környezetet ahhoz, hogy új pedagógiai módszerek használatával sajátítsák el az ismereteket növelve ezzel a motivációt és a tanulás hatékonyságát.

Feladatunk az is, hogy a gyerekeket megtanítsuk az információk szelektálására, hogy a mai online világban rendelkezésre álló sok információ közül ki tudják választani a valósat és értékeset. Ennek érdekében az alsó tagozaton, az első és második évfolyamon tehetséggondozás keretében ismerkednek a kisdiákok a digitális kultúra világával, sajátítják el az alapismereteket, a helyes géphasználatot, továbbá a rajz és szerkesztő programok segítségével az alkotás örömét is átélhetik. A felsős tanulók robotika szakkörön sajátíthatják el a programozás alapjait. Megtanulják a robot programozását, a tervezés és építés folyamatát és legvégül az elkészített feladatok tesztelésével teljesedik ki a munkájuk. A LEGO Spike, Mindstorms EV3 és a Micro:bit készletekkel kreatív feladatokon keresztül lelkesen merülnek el a robotépítés és automatizálás világában, mely a jövőre készíti fel őket.

Pályázataink voltak:

- TÁMOP-3.1.4-08/2-2008-0001 Kompetencia alapú oktatás feltételeinek megteremtése Mezőberény és mikrotérségének nevelési - oktatási intézményeiben.
- TIOP-1.1.1/09/1 Informatikai infrastruktúra feltételeinek a megteremtése Mezőberény és mikrotérségének nevelési – oktatási intézményeiben tanulói laptop program.
- TIOP-1.1.1/07/1-2008-0231 Informatikai infrastruktúra fejlesztése Mezőberény és mikrotérségének nevelési – oktatási intézményeiben.
- TÁMOP-3.1.7-011/2-2011-0007; TÁMOP -3.1.7-011/2-2011-0010 A referencia-intézménnyé válás Mezőberényben I. és II.
- A TÁMOP-4.1.2.B.2-13/1-2013-0008 projekthez kapcsolódóan a Szegedi Tudományegyetem által vezetett Mentor(h)áló 2.0 programban, melynek egyik célja, az iskolai tanulás eredményességének a növelése, a tanulószervezetté válás volt.
- EFOP-3.2.3-17-2017-00035 Digitális környezet kialakítása a Gyulai Tankerület intézményeiben.
- EFOP-3.2.4-16-2016-00001 Digitális kompetencia fejlesztése.
- EFOP-3.2.5-17 Pályaorientáció, kiemelten az MTMI készségek és kompetenciák fejlesztése a Gyulai Tankerületben.
- EFOP-4.1.3-17-17-2017-00411 A Mezőberényi Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium tanulást segítő tereinek infrastrukturális fejlesztése.
- EFOP-3.3.5-17 Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazását segítő iskolai közösségi program kísérleti megvalósítása.
- EFOP-4.1.11-21-2021-00001 Okostanterem, az állami fenntartású köznevelési intézmények digitális tanulást segítő tereinek fejlesztése.
- EFOP-4.1.12-22-2023-00040 A Gyulai Tankerületi Központ köznevelési intézményei elektromos rendszerének magújítása.

A Pedagógiai Program készítésekor az alábbi jogszabályokat vettük figyelembe:

- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről,
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelési törvény végrehajtásáról,
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról,
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról,

- A 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók:
    - Kerettanterv az általános iskola 1–4. évfolyamára,
    - Kerettanterv az általános iskola 5–8. évfolyamára,
    - Kerettantervek egyes iskolatípusra, pedagógiai szakaszra, tantárgyra, vagy sajátos köznevelési feladat teljesítéséhez,
        - Sportiskolai nevelés-oktatás kerettanterve,
    - Irányelvek a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához,
    - Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja,
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról,
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról,
- 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról,
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról,
- 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről,
- 2004. évi I. törvény a sportról,
- 15/2013. II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálatokról,
- 402/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló törvény szerinti felzárkózó és kedvezményezett települések listájáról, valamint egyes köznevelléssel összefüggő kormányrendeletek módosításáról,
- A Mezőberényi Általános Iskola hatályos Szervezeti és Működési Szabályzata, Házirendje.

Intézményünk tevékenységének középpontjában a minőségi nevelő és oktató munka áll, amely biztosítja tanulóinknak a megfelelő továbbhaladást a szülők elvárásainak és a tanulók képességeinek megfelelően.

A társadalom, a pedagógusok és a szülők célja azonos. Gyermekeinkből művelt, jól képzett, az életben boldogulni tudó embereket szeretnénk nevelni. Hangsúlyt fektetünk arra, hogy motivált, közreműködő és együttműködő gyermek és pedagógus közösségek vegyenek részt az iskola életében. Pedagógusaink - szakítva a hagyományos tanár szereppel - rugalmasabban, megfelelő belső és külső motiváltsággal végzik munkájukat. A tanítási folyamatban irányító, támogató, kísérletező és reflektív szereplőkké válnak. A személyiségfejlesztés eredményeként azt szeretnénk elérni, hogy gyermekeink tudjanak beilleszkedni a felnőttek világába, és váljanak boldog, sikeres emberekké, birtokában legyenek annak a nyitottságnak és igényességnek, ami alkalmassá teszi őket az élethosszig tartó tanulásra, az egyetemes emberi értékeket becsülő szemléletre.

A Mezőberényi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola egy nyitott, befogadó intézmény. Nevelőtestülete elhivatott és innovatív pedagógusokból áll, akik képesek a folyamatos megújulásra. A gyerekek érdekeit szem előtt tartva képezik magukat, sajátítanak el korszerű módszertani ismereteket, hogy megfeleljenek a XXI. századi iskola elvárásainak.

Öreg István
főigazgató

I. AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

I/A. NEVELÉSI PROGRAM

1. Pedagógiai alapelvek, értékek

A Mezőberényi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola valamennyi pedagógusa, a mindennapi nevelő és oktató munka során az alább felsorolt pedagógiai alapelveket kívánja érvényre juttatni.

1.1. Iskolánkban olyan légkört kívánunk teremteni, ahol diákjaink otthon érzik magukat.
Ennek érdekében:

- Tanulóink személyiségét tiszteletben tartjuk.
- A gyerekeket bevonjuk saját iskolai életük megszervezésébe.
- A tanulók egyéni képességeit az oktatás során figyelembe vesszük.
- Diákjainkkal megismertetjük a velük szemben támasztott követelményeket, így tudhatják, mit várunk el tőlük.
- Minden gyermek számíthat a pedagógusok jóindulatú segítségére, nemcsak a tanulásban, hanem az élet más területein is.
- Az iskola életében szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítására törekszünk:
- tanuló és tanuló,
- tanuló és nevelő,
- szülő és nevelő,
- nevelő és nevelő között.

1.2. Iskolánkban a tanulók teljes személyiségének fejlesztése, valamint a tanulók korszerű ismereteinek, képességének kialakítása és bővítése a legfontosabb pedagógiai feladat. Nevelőink szellemileg, erkölcsileg és testileg egészséges nemzedéket kívánnak nevelni a rájuk bízott gyermekekből.
Az értelmi képességek fejlesztése mellett kiemelt fontosságú a tanulói személyiség egészének fejlődését szolgáló tevékenységterületek: az énkép, az önismeret, a nonverbális készségek, a kreativitás, a divergens gondolkodás és a társadalmi kompetenciák fejlesztése, a társadalmi érzékenység, a nyitott, a befogadó és az empatikus személyiség kialakítása, a társas aktivitás.
Iskolánk olyan - az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó - ismereteket közöl, amelyek megalapozzák tanulóink műveltségét, világszemléletét, világképük formálódását és eligazodásukat a szűkebb és tágabb környezetükben.
Iskolánk nevelő-oktató tevékenységének célját a gyermeki személyiség széleskörű fejlesztésében látjuk.
Fontosnak tartjuk, hogy diákjaink elsajátítsák az egyéni tanulás módszereit.
Szeretnénk elérni, hogy tanulóink körében a tudásnak, a szorgalomnak és a munkának becsülete legyen.

1.3. Az esélyteremtés elvét érvényesítjük az iskola egész életében, a tanítási-tanulási folyamatokban tanórán és tanórán kívül egyaránt.
Segíteni kívánjuk az integráción keresztül az inkluzív iskola modelljének megteremtését, vagyis egy olyan befogadó iskola létrehozását, amely képes a hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű tanulók szükségleteinek kielégítésére, valamint a tanulók egyéni különbségeit (társadalmi, kulturális, biológiai stb.) komplexitásában tekintve, előítéletektől mentesen a valódi esélyegyenlőség megteremtésére.

Minden tanköteles tanulónak törvényben biztosított joga, hogy a számára megfelelő oktatásban részesüljön. Ennek érvényesítéséhez az iskolánk a következő elvek szerint biztosítja a nevelő-oktató munka feltételeit:

- kulcskompetenciák megalapozása, megszilárdítása az 1–6. évfolyamon, folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztés, a kulcskompetenciák bővítése az iskolázás további szakaszain,
- a tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén,
- a tanulási esélyegyenlőség eredményes segítésének egyik alapvető feltétele a tanulók személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása,
- a tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon és e tevékenység támogatása az iskolán kívül,
- adaptív tanulásszervezési eljárások alkalmazása,
- egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása,
- a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók számára az integrációs program működtetése.

1.4. Azon kulcskompetenciák fejlesztésére helyezzük a hangsúlyt, amelyek a felnőtt élet sikeressége szempontjából kiemelt fontosságúak.

- A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
  - *Anyanyelvi kommunikáció*
    Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot a társadalmi és kulturális tevékenységek során, az oktatásban és képzésben, a munkában, a családi életben, és a szabadidős tevékenységekben.
  - *Idegen nyelvi kommunikáció*
    Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül – oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek –, az egyén szükségleteinek megfelelően. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességeket is igényel, mint például a közvetítés, más kultúrák megértése. Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédkészség, olvasott szöveg értése és íráskészség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttere, környezete és igényei/érdeklődése szerint.
- *A matematikai, gondolkodási kompetenciák*
  A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. A kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia – eltérő mértékben – felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, struktúrák, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést ezek alkalmazására.

- *A digitális kompetenciák*
  A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: információ felismerése, visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje; továbbá kommunikáció és hálózati együttműködés az Interneten keresztül.
- *A tanulás kompetenciái*
  A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készteti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.
- *Személyes és társas kapcsolat kompetenciák*
  A személyes, értékorientációs, interperszonális, interkulturális, szociális és állampolgári kompetenciák az egyéni kiteljesedés, a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei. A közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani.
- *Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák*
  A munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben – a munkahelyén is – abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.
- *A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái*
  Valljuk, hogy a tanulók kritikus gondolkodása, kreativitása, kezdeményező képessége, problémamegoldó képessége, kockázatértékelési képessége, döntéshozó képessége, érzelmek kezelésének képessége fejlesztése minden kompetenciaterületen érvényesül, ezért fejlesztésükre kiemelten oda kell figyelnie minden pedagógusnak.
  Valljuk, a kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van a személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári léthez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához.
  A nevelésnek-oktatásnak – mind társadalmi, mind gazdasági funkciója miatt – alapvető szerepe van abban, hogy az európai polgárok, így tanulóink is megszerezzék azokat a kulcskompetenciákat, amelyek elengedhetetlenek a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodáshoz, a változások befolyásolásához, saját sorsuk alakításához. Mindegyik kulcskompetencia egyformán fontos, mivel mindegyik hozzájárulhat a sikeres élethez egy tudás alapú társadalomban.
  Segítünk diákjainknak a reális énkép kialakításában, önmaga értékeinek, helyzetének felismerésében, hogy tudja észrevenni és értékelni a jót, megelőzni és felismerni a rosszat.
  Törekszünk a humánumra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre.

Törekszünk az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak a kialakítására.
Megismertetjük tanulóinkat nemzeti kultúránk és történelmünk fontosabb eseményeivel, kiemelkedő személyiségeivel és hagyományaival, hogy mindezek megbecsülése révén erősítsük a gyermekekben a haza, a szülőföld iránti szeretetet.
Fontosnak tartjuk az emberek közötti különbözőség elfogadását, annak tudatosítását, hogy az egyének különböző tulajdonságokkal rendelkeznek, de minden ember egyformán értékes, ezért a nevelés-oktatás minden területén az egyéni szükségletek kielégítésére törekszünk.

1.5. Pedagógusaink elkötelezettek, hogy a nevelési-oktatási tevékenység során kiemelten foglalkozunk az idegen nyelv, digitális kultúra, a testnevelés területeivel.

Törekszünk, hogy:

- A tanulók hazánk, Európa és a világ művelt, mobilis, többnyelvű polgárai lehessenek, használható és továbbfejleszthető idegen nyelvi tudással rendelkezzenek, mely személyiségfejlesztésüket is előnyösen befolyásolja.
- A tananyag elsajátítása mellett annak megszerettetésére, elemeinek minél magasabb szintű elsajátíttatására, mely az egészséges életmód és testkultúra fejlesztését, a szervezet edzettségi szintjének emelését, alakítását, a versenyzés örömét és az utánpótlás nevelését is jelenti.
- A tanulók időben jussanak a munkájukhoz, az életvitelük alakításához szükséges információkhoz, képesek legyenek azokat céljaiknak megfelelően feldolgozni és alkalmazni.
- Fontosnak tartjuk a városban élő német és szlovák nemzetiségi, valamint a roma származású tanulók kultúrájának és identitásának megőrzésére épülő, hagyományokon alapuló programok szervezését.

1.6. Iskolánk **kiemelt figyelmet fordít a tehetségek felismerésére, fejlesztésére**.

1.7. Iskolánk - elsősorban a **szülőkkel ápolt kapcsolat révén** - folyamatosan részt kíván venni lakóhelyünk életében.
Ennek érdekében:

- Rendszeres kapcsolatot tartunk tanulóink szüleivel, a családokkal.
- Igyekszünk lehetőséget teremteni arra, hogy iskolánk életéről, tevékenységéről, eredményeiről minél többet megismerhessenek a szülők, valamint városunk érdeklődő polgárai.
- Nevelőink fontos feladatnak tartják, hogy iskolánk, eddigi hagyományaihoz híven továbbra is képviseltesse magát a különféle városi rendezvényeken, illetve a tanulók számára szervezett városi szintű megmozdulások szervezésében és lebonyolításában maga is részt vegyen.

1.8. A nevelőtestület által elfogadott értékek

Ezek:

- A demokratizmus, az egyén tisztelete, a lelkiismereti szabadság, a személyiség fejlődése, az alapvető közösségek (család, nemzet, európai nemzetek közössége, az emberiség) együttműködésének kibontakoztatása, a népek, nemzetek, nemzetiségi, etnikai csoportok és nemek egyenlősége, a másságban rejlő értékek megbecsülése, a szolidaritás, a tolerancia értékei alapján szerveződnek a tanítási-tanulási folyamatok.

- A minőségi munkavégzéshez és a gazdaság világában való eredményes szerepvállaláshoz kapcsolódó értékek: magas szakmai tudás, a javakkal való okos gazdálkodás, a munkában való megbízhatóság, a munka útján történő értékteremtés.

1.9. Gyermekközpontúság érvényesítése.

Nevelő-oktató munkánknak a gyerekek intellektuális, testi és mentális fejlődését kell szolgálnia, így minden programot, eljárást annak rendelünk alá. Mindenekelőtt azt vesszük figyelembe, hogy azok miként hatnak a tanulókra.

1.10. Gyakorlatközpontúság érvényesítése és alkalmazható tudás biztosítása.

Arra törekszünk, hogy tanulóink a tanulási folyamat során minél önállóbban, lehetőségek szerint valós környezetben szerezzék meg a mindennapi életben, a közvetlen természeti és társadalmi környezetben megismerhető tudáselemeket. A hasznosítható, folyton változó társadalmi környezet igényeinek megfelelő ismereteket kell a műveltségi területnek közvetítenie, az azzal kapcsolatos tudást kell átadnia és megszereztetnie. Olyan iskolai tapasztalatok biztosítása a tanulóinknak, hogy az élethosszig tartó tanulás természetes legyen a számukra, hogy képesek legyenek a környezetüket ennek megfelelően alakítani. Törekszünk, hogy az elsajátított tudás értékálló és a kor igényeinek megfelelő legyen.

1.11. Ismeretbe ágyazott képességfejlesztés megvalósítása a tanítási-tanulási folyamatokban.

A kompetencia alapú programcsomagok bevezetésével lehetővé vált az ismeretbe ágyazott képességfejlesztés. A képességeket ismeretek nélkül nem lehet fejleszteni, ezért az oktatás során mindkettőnek megfelelő teret biztosítunk. Az adaptálási folyamat során arra törekszünk, hogy a képességfejlesztési módszereket a hozzájuk kapcsolódó tartalmi lehetőségekkel megfelelő arányban, együtt alkalmazzuk. Tanulóink képességei és készségei fejlesztése érdekében olyan tanítási módszerek elterjesztésére vállalkozunk, amelyben az egyéni és a kooperatív tanítási- tanulási technikák alkalmazása mindenkinek - a közösségnek is - állandó fejlesztési lehetőséget nyújt. Kooperatív technikák alkalmazását, az egyéni képességeknek és haladási ütemnek megfelelő egyéni illetve csoportos foglalkoztatást, önálló ismeretszerzést preferálunk. E módszerek általános jellemzői, hogy tanulásközpontúak és gyakorlat orientáltak, célkitűzéseikben a tantárgyi specifikusságot jelenítik meg, az értékelés kritériumalapú.

1.12. Integrációs elv érvényesítése a nevelési-oktatási folyamatokban.

A hatékony kompetenciafejlesztés érdekében olyan modulok és modellek alkalmazását is szorgalmazzuk, amelyek az egyes műveltségi területek más műveltségi területekkel és az alaptanterv közös követelményeivel való kapcsolatának megteremtését, erősítését jelentik. A nevelési-oktatási folyamatba a befogadó légkör biztosítása mellett beépülnek az integrációt segítő módszertani elemek. Nemcsak a tantárgyi, hanem a képességterületi és a nevelési integrációs lehetőségeket is fejlesztjük.

1.13. Fokozatosság és folyamatosság elvének érvényesítése.

A tanítási-tanulási folyamatban biztosítjuk a folyamatosságot és a folytonosságot, számolva a tanulók különböző ütemű mentális- és képességfejlődésével, az egyes képesség- és

kompetenciaterületek éveken át tartó fejlődési folyamatával. Arra törekszünk, hogy a tanulókban kialakuljon az igény arra, hogy - egyéni képességeik, lehetőségeik figyelembevételével - egész életük során képezzék magukat, bővítsék ismereteiket. Az esélyegyenlőséget és az egyenlő bánásmód elvét a program minden elemével és minden eljárásmódjával erősíteni kell.

1.14. Eszményeinkben **olyan tanuló képe él, aki a** közös családi és iskolai nevelés eredményeképpen egyesíti magában az alábbi tulajdonságokat.
Bizonyos, hogy e tulajdonságok mindegyikét nem vagyunk képesek kialakítani minden egyes, iskolánkba járó tanuló személyiségében.
Nevelőink mindennapi nevelő és oktató munkája azonban arra irányul, hogy minél több diákunk rendelkezzen végzős korára a felsorolt személyiségjegyek többségével:

- humánus,
- erkölcsös,
- fegyelmezett,
- művelt,
- kötelességtudó,
- érdeklődő, nyitott,
- kreatív, alkotó,
- képes a problémák érzékelésére és megoldására,
- gyakorlatias,
- képes eligazodni szűkebb és tágabb környezetében,
- jó eredményekre törekszik (tanulásban, munkában, játékban),
- van elképzelése jövőjéről,
- becsüli a tudást,
- öntevékenyen, aktívan részt vesz a tanulásban,
- ismeri a tanulás helyes és hatékony módszereit,
- tudását folyamatosan gyarapítja, bővíti,
- képes az értő olvasásra, gondolatait helyesen és szabatosan tudja megfogalmazni szóban és írásban,
- a mindennapi életben felhasználható képességekkel rendelkezik,
- ismeri, tiszteli, óvja, ápolja: nemzeti kultúránkat, történelmünket, anyanyelvünket, a természet, a környezet értékeit, más népek értékeit, hagyományait, az egyetemes kultúra legnagyobb eredményeit,
- a társadalmilag elfogadott normák szerint viselkedik az emberi és a természeti környezetben,
- ismeri és alkalmazza a közösségben éléshez szükséges magatartásformákat,
- ismeri és betartja a különféle közösségek (család, iskola, társadalom) együttélését biztosító szabályokat,
- szereti hazáját,
- megérti, tiszteletben tartja a sajátjától eltérő nézeteket,
- ismeri és alkalmazza az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott formáit és módszereit,
- viselkedése udvarias, beszéde kulturált,
- szüleit, nevelőit, társait szereti és tiszteli, társaival együttműködik,
- képes szeretetet adni és kapni,
- szellemileg és testileg egészséges, edzett,
- egészségesen él, szeret sportolni, mozogni,

- megjelenése és személyes környezete tiszta, ápolt, gondozott.

2. A iskolánkban folyó nevelő-oktató munka céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

2.1. Célunk a személyiség harmonikus fejlesztése.

A cél elérését szolgáló legfontosabb feladataink:

- Gyermekközpontú pedagógiai szemlélet megvalósítása.
- A képességek kialakulásának, fejlődésének, a fogalmak épülésének tapasztalati megalapozottsága. A szemléletesség elvének érvényesítése. A fejlődéshez szükséges idő biztosítása. A tanultak alkalmazása.
- A tananyag feldolgozása úgy történjen, hogy az ismeretek elsajátítása mellett szolgálja az önálló ismeretszerzéshez szükséges egyéni tanulási módszerek kialakítását és az önértékelés fejlesztését.
- A kreativitás fejlesztése a játék, a művészetek és az önkifejezés eszközeinek széleskörű alkalmazásával.
- A mozgásnak, az ének-zenei, a vizuális tevékenységeknek, (a személyiségfejlődés egészére ható) szerepüknek megfelelő idő és tér biztosítása az iskolai tevékenységek összességében.
- Környezet iránt érzékeny szemlélet, környezettudatos, felelős állattartó magatartás kialakítása.
- A szociális készségek gyakorlására hangsúlyt helyező pedagógiai módszerek alkalmazása.
- A tevékenység-központú oktatási szemlélet gyakorlati megvalósítása.
- A tantárgyi széttagoltság csökkentése, tantárgyak integrálása.

2.2. Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka céljait az általános emberi és a nemzeti értékek tanulóinkkal történő megismertetése, elfogadtatása és átadása határozza meg.

Ennek érdekében pedagógiai munkánk alapvető céljai:

- A gyermeki nyitottságra, fogékonyságra, érdeklődésre és aktiválásra építve, a személyiségfejlődés szempontjából kiemelten fontos értékeket tanulóink elsajátítsák, és ez határozza meg viselkedésüket, magatartásukat.
- Az élet tisztelete, védelme, a természeti környezet megóvása, az állatok és növények védelme, szeretete, fogékonyság az élő és élettelen természet szépsége iránt alakuljon ki minden gyermekben.
- Az ember testi és lelki egészsége, annak védelme, az egészségmegőrzés fontossága, az egészséges és kulturált életmód iránti igény, a rendszeres testmozgás fontossága megjelenjen a tanulók személyiségjegyeiben. Az önellátás képességeinek kialakítása (tisztálkodás, étkezés, környezet tisztasága), az egészségvédelem, az egészségre káros szokások ismerete, azok megelőzése, ellene való védekezés, a balesetek megelőzése kapjanak teret fejlődésük során.
- Alakuljon ki saját személyiségük kibontakozásának igénye. Önismeret, önbecsülés, önbizalom fontossága. Felelősségvállalás saját sorsának alakításáért (önállóság, kitartás, szorgalom, kreativitás). Nyitottság az élményekre, esztétikum befogadására és létrehozására.

- Legyenek fogékonyak az emberi kapcsolatokra, a barátságra. Őszinteség, megértés, önzetlenség, hűség, tapintat, egymás elfogadása, udvariasság, figyelmesség jellemezze őket.
- Épüljön be személyiségükbe a család tisztelete, szülők, nagyszülők, testvérek, rokonok megbecsülése, szeretete.
- Kulturált magatartás és kommunikáció szokásai jelenjenek meg a közösségben. Fegyelem, önfegyelem, közösségi érzés, áldozatvállalás. Udvariasság, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása. Törekvés az előítélet-mentességre, konfliktusok kezelésére, készség a megegyezésre.
- Jellemezze őket a világ megismerésének igénye, folyamatos önművelés. Ezért fontos feladat az értékelés és önértékelés, valamint az önálló tanulás képességeinek kialakítása.
- Legyen igényük a szülőföld és hazánk megismerésére, szeressék és óvják azt. A nemzeti kultúra ápolása, a nemzeti múlt megismerése, megértése, emlékeinek, hagyományainak, jelképeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése azért fontos iskolai feladat, mert így alakul ki a tanulók egészséges nemzeti önbecsülése.
- A kisebbségben élő magyarságért érzett felelősséget és közösségvállalást szintén az iskolának kell kialakítania a tanulókban. A hazánkban élő kisebbségek és más népek, és a határon túli magyarság jogainak tisztelete, kultúrájuk, hagyományaik tiszteletben tartása csak úgy tud kialakulni, ha az iskola módot ad arra, hogy a tanulók ismereteket szerezzenek a hazánk területén élő kisebbségek életéről, kultúrájáról, ugyanakkor összpontosítani kell a humanista értékrendre és azokra a tartalmakra, amelyek az Európához való tartozásunkat erősítik.
- Az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete, az emberi egyenlőség elismerése, az egyetemes emberi jogok ismerete, tiszteletben tartása, igény a közéletiségre, a közösségi tevékenységekre, érdeklődés a társadalmi jelenségek és problémák iránt, törekvés a demokrácia érvényesítésére fontos emberi értékek.

2.3. Célunk a motiváltság és a pozitív gondolkodás érvényesítése.

A cél elérését szolgáló legfontosabb feladataink:

- Az algoritmus helyes értelmezése, követése, ellenőrzés, önértékelés.
- Feleletterv, jegyzet, vázlat, készítése, forráshasználat, kiselőadás, recenzió alkotása.
- Állandó tevékenykedtetés, azonnali visszajelzés (önértékelés, mások értékelése).
- Életszerű, a gyermeki világhoz közel álló feladatok, problémák megoldása.
- Szövegek, szituációk elemzése, befejezése, variációk kitalálása.

2.4. Célunk a szegregáció csökkentése.

A cél elérését szolgáló legfontosabb feladataink:

- A készségek, képességek kiépüléséhez szükséges egyénenként különböző hosszúságú fejlesztő időszak biztosítása.
- A frontális oktatás túlsúlyát csökkentő, az egyéni különbségek figyelembevételére alkalmas differenciált tanulásirányítási módok és haladási tempó alkalmazása.
- A kiemelkedő képességű és/vagy tehetséges gyerekek közösségben (osztályban, iskolában) tartásának elősegítése.
- A kooperatív tanulási technikák segítségével a gyerekek közötti információcsere elősegítése.
- Heterogén tanulói csoportok kialakítása, az integrált nevelés feltételeinek megteremtése.

2.5. Célunk az önismeret, önértékelés igényének felkeltése.

A cél elérését szolgáló legfontosabb feladataink:

- Tanulóink belső értékeinek felismertetése: kitartás, céltudatosság, elkötelezettség, segítőkészség.
- A korrekt értékelés eredményeként elfogadtatni a kudarcot, helyesen értékelni a sikert.
- Erősíteni az önbizalmat, a bizonyítási vágyat.
- A kezdő, bevezető szakaszban a kisgyermek feladattudatára, személyes kötődésére támaszkodjunk.
- Az alapozó, fejlesztő szakaszban a kritikai érzékenységet, az önállósodásra való törekvést vegyük figyelembe.

2.6. Célunk az olvasás, a szövegértés és a szövegalkotás szintjének emelése.

Az irodalmi művek, hétköznapi és tudományos szövegek kiválasztásában és csoportosításában hatásosan valósuljon meg a szövegértési- szövegalkotási készségek fejlesztése. Elősegíti, hogy a leíró nyelvtan és az irodalom kettősénél sokkal több diszciplína megjelenjen.

A hagyományos leíró nyelvtan tanítása helyett a kreatív nyelvhasználat fejlesztésének előtérbe helyezése valósul meg: a nyelvi kreativitás adta lehetőségekkel az anyanyelvi kompetencia fejlesztése a cél. A kommunikációs képességfejlesztés feltétele a szövegértés-szövegalkotás kompetencia fejlesztésének.

A cél elérését szolgáló legfontosabb feladataink:

- Az írás és olvasás tanulására fordított idő szükség szerinti meghosszabbítása.
- Az írástanulás előkészítése mozgásokkal és a mozgás vizuális megjelenítésével.
- Az első osztályosok hallásának fejlesztése.
- Integrált magyartanítás keretében a szövegértés-szövegalkotás adta lehetőségek kihasználásával az anyanyelvi kompetenciák, a gondolkodási képességek, kommunikációs képességek, fejlesztésének előtérbe helyezése a testnevelés és a matematika órán. Matematikaórán például a vitakultúra, az érvelés képességének fejlesztése, a szöveges feladatok értelmezésének segítése. Testnevelés órán a fegyelmezett feladat-végrehajtás, szabálykövetés, konfliktuskezelés fejlesztése verbálisán és játékba ágyazottan. A pozitív transzfer kihasználása a megfigyelés, ismeretszerzés, és-alkalmazás területein.
- A beszédhanghallás zavaraiból, a szó nyelvi egységként való felismerésének fejletlenségéből fakadó problémák csökkentése, illetve megfelelő kezelése.
- Az információgyűjtést, az információ-feldolgozást (vétel, kódolás, dekódolás, átalakítás, létrehozás, közlés, tárolás) segítő stratégiák alkalmazása, megvalósító kognitív, szociális és egyéni képességek fejlesztése.
- A háttérközlemények felfedezésének és értelmezésének segítése.
- A kérdésfeltevés, kérdéstechnika fejlesztése érdekében a tanulókat arra kell ösztönözni, hogy felmerülő gondjaikkal kapcsolatosan tegyék fel kérdéseiket a tanárnak vagy egymásnak, úgy hogy a kérdésre választ is kapjanak.
- Az olvasástanulás egyéni tempójához való alkalmazkodás.
- Az értelmező olvasás fejlesztése.
- A saját olvasat lehetőségének megteremtése. Az önálló tanulás képességének fejlesztése.
- A szókincs fejlesztése, a beszélgető kör, a szabad beszélgetés lehetőségének megteremtése, egymás meghallgatásának „tanítása".

- A vizuális tömegkultúra példatárként és hivatkozási mezőként való felhasználásának segítése.
- Az olvasás iránti kedv felkeltése, fenntartása.
- A szövegértés-szövegalkotás kompetencia fejlesztése tanórán kívüli foglalkozások keretében a tanulók, kreativitásukra, önállósodási törekvéseikre építve, érdeklődési körüknek, és motivációjuknak megfelelően. A fejlesztés módszertani keretét a differenciálás, a báb-és drámapedagógia adja.

2.7. Célunk matematika tanításunk megújítása, a matematikai kompetencia fejlesztése

A matematikaoktatásnak az első évfolyamon az eddigieknél jobban kell fejlesztenie a számfogalmat és a számérzéket. Előtérbe kell helyezni a számolást, a szám többféle használati lehetőségének tudatosítását, a 10-es számrendszer jobb megértését, a számérzék és a becslés, a nem egész számok megértésének és használatának fejlesztését.
A konstruktív tanulási koncepció szerint a hatékony matematikatanulás önszabályozó, szituációs és együttműködő: a tanulót a környezettel való együtthatás során figyelmesen és erőfeszítést igénylően bevonjuk a tudás- és készségelsajátítási folyamatba.
A cél elérését szolgáló legfontosabb feladataink a további évfolyamokon:

- A kognitív önszabályozás kialakulásának segítése, a tanulók önálló tanulási képességének fejlesztése. A kezdő szakaszban a cselekvő, személyes tapasztalatszerzésre építünk.
- A matematika iránti érdeklődés felkeltése, és a tanulási folyamatban az aktív részvételhez a motiváció biztosítása.
- A matematikai értelmező és problémamegoldó tevékenység kialakítása, segítése, melynek alapját a problémák manipulatív, tárgyi tevékenységgel való, cselekvő megoldása képezi. A problémamegoldó gondolkodás fejlesztése a problémák önálló megoldása által, az alkotó gondolkodásra nevelés az alkotások létrehozásával történik.
- Olyan autentikus, életszerű helyzetek teremtése, amelyek személyes jelentéssel bírnak a tanulók számára és jellemzőek azokra a feladatokra és problémákra, amelyekre a diákoknak a későbbiekben alkalmazniuk kell tudásukat és készségeiket.
- A tanulók „iskolába kívülről behozott" előzetes tudásának felhasználása.
- A diákok fogalmi és metakognitív felfogásának fejlesztése kis csoportokban. Ösztönözni kell őket arra, hogy saját tanulási tevékenységüket felidézzék, és reflektáljanak rá.
- A matematika-specifikus gondolkodási képességek fejlesztése. Ezek közül a rendszerzés és a kombinativitás fejlesztése a kisiskoláskorban a legintenzívebb. Felsőbb évfolyamokon az absztraháció szintje is emelhető.
- Az induktív és deduktív gondolkodás fejlesztése és fejlődési szintjének folyamatos ellenőrzése.
- A szakmai nyelv, a matematikai kifejezések tárházának fokozatos bővítése. Az eljátszás, megjelenítés, modellezés, rajzolás elősegíti a fogalomfejlődést, a szakszavak, jelölések, jelölésrendszerek használatát.
- Matematikatörténeti érdekességek megismertetése önálló vagy csoportos kutatómunkák szervezésével, interaktív számítógépes matematikai programok alkalmazásával.
- A matematikai készségek - számlálás, számolás, mennyiségi következtetés, becslés, mérés, mértékegységváltás - fejlesztése a matematikai tevékenységek végzése során.
- A determinisztikus, illetve nem determinisztikus események területén való tájékozódás képességének fejlesztése. A valószínűségi következtetés fejlesztése és értékelése végigköveti az iskoláztatás egyes szakaszait.

- A matematikai feladatok, a definíciók, tételek alakítása, matematikai szövegek értelmezése érdekében fontos feladat a szövegértés és a szövegesfeladat-megoldó képesség fejlesztése.

2.8. Célunk a kommunikatív idegen nyelvi (angol / német nyelvi) kompetencia fejlesztése.

A Nemzeti Alaptantervben megjelölt szintek összhangban vannak az európai hatfokú skálán meghatározott szintekkel. Célunk, hogy az általános iskola végére minden diák legalább egy élő idegen nyelvből elérje a hatodik évfolyamon az Al-es, nyolcadik évfolyamon a B1-es szintet.

A cél elérését szolgáló legfontosabb feladataink:

- A mindennapi kifejezésekés a nagyon alapvető fordulatok gyakoroltatása, szituációs feladatokkal rögzíteni a mindennapi szükségleteihez kapcsolódó gondolatait.
- Kialakítani az élőbeszéd helyzetében a következő beszédpaneleket: be tud mutatkozni, és be tud mutatni másokat.
- Meg tud válaszolni kérdésekre, és fel tud tenni olyan kérdéseket, amelyek személyes jellegűek (pl. hogy hol lakik), vagy amelyek olyan emberekre vonatkoznak, akiket ismer, vagy olyan dolgok felől érdeklődik, amelyekkel rendelkezik.
- Képessé tenni a tanulókat nagyon egyszerű interakciókra, amennyiben a másik személy lassan és világosan kommunikál, és segíti a tanulót a megértésben.
- Értékelési alapelvek, lehetséges értékelési módszerek kialakítása a nyelvi csoportokban.
- Az értékelés kompetenciákra irányul és kommunikatív nyelvhasználat során történik.
- Kommunikációs feladat során előre ismertetett és egyeztetett szempontok szerint figyeljük a tanuló nyelvi viselkedését és regisztráljuk a teljesítményét.
- Érdemjegy, pontszám és százalékok nélkül, szóban vagy írásban is visszajelzést kap a tanuló, ami kiemeli erősségeit, és annyi problémával szembesíti, amennyit a közeli jövőben reálisan képes megoldani.
- A tanuló összegyűjti a legjobb munkáit, pl. leveleket, történeteket, posztereket, előadások jegyzeteit és szemléltető anyagát. A tanuló értékeli önmagát, majd a tanár is értékeli a munkákat. Az érdemjegy a fentiek összegzéséből születik.

2.9. Célunk a szociális, életviteli és környezeti kompetenciák fejlesztése.

A kompetencia fejlesztés célja, hogy a gyerekekben harmonikus kapcsolatot alakuljon ki ember és környezet, az épített-művi környezet; az egyén és szociális környezete és társai között. Ez változatos tevékenységek során valósul meg. Fontos cél továbbá, hogy a tudományos megismerést tekintsék hitelesnek, megkülönböztessék azt a szándékos megtévesztéstől. Szerezzenek gyakorlatot a megfigyelési módszerek, kísérletezés alkalmazásában.

Célunk elérése érdekében feladatunk:

- Képessé tenni tanulóinkat a környezet állapotáért tanúsított személyes felelősség vállalására, a természet és az ember alkotta értékek felismerésére, megóvására.
- Felhívni a figyelmet a modernizáció káros következményeire.
- Megfigyeltetni a környezeti válságjelenségek emberre ható káros jelenségeit.
- Tájékozódásuk biztosítása hazánkat veszélyeztető környezeti, társadalmi problémákról, ezek megoldását célzó együttműködésekről.
- Szerepvállalás konkrét természetvédelmi, értékmentő programokban.

- Adatgyűjtés, elemzés, vizsgálódás a közvetlen környezet élő és mesterséges elemi körében.
- Veszélytérkép aktualizálásában részvétel.
- Környezetvédelmi jeles napokhoz kapcsolódó programok hirdetése, tanulóink bevonása.

2.10. Célunk a motiváció erősítése.

A cél elérését szolgáló legfontosabb feladataink:
- Az óvoda és az iskola közötti átmenet törésmentes, természetes folyamattá, gyermekközpontúvá alakítása.
- Teret adunk a szabad képzettársításon alapuló spontán játékoknak a tanórán kívüli idejüket iskolában töltő diákok iskolai életében.
- Motiváló tanulási környezet kialakítása az osztályban és az iskolában. Az iskola szereplői (diákok, szülők, pedagógusok) közötti kapcsolatok személyesebbé tétele, különös tekintettel az iskola és a szülők kapcsolatára.
- A személyiség fejlődését szolgáló, a minősítés helyett a fejlődés követésére és a továbblépés lehetőségeire hangsúlyt helyező értékelési módszerek alkalmazása.
- A játékos módszerek alkalmazásában rejlő, tanulást segítő értékek felhasználása.

2.11. Célunk a diákok élethosszig tartó tanulási igényének megalapozása.

A cél elérését szolgáló legfontosabb feladataink:
- Az alábbi személyiségjegyek erősítése: az önállóság, a belső kontroll, az önszabályozó tanulási készség, a nyitottság, rugalmasság, kreativitás, a toleráns attitűd, az együttműködési készség fejlesztése.
- A várható többszöri pályamódosítás érdekében a tanulni tanulás kognitív kompetenciájának fejlesztése.
- A digitális tanulási módszerek, technikák fejlesztése.
- A pozitív tanulási és tantárgyi attitűd kialakítása.

2.12. A kiemelt fejlesztési feladataink a kulcskompetenciákra épülnek.

Összekötik a műveltségterületek bevezetőit és fejlesztési feladatait, melyek a tantárgyi rendszerbe ágyazva valósulnak meg.
Kiemelt fejlesztési feladataink:
- A tanulás tanítása
- Az erkölcsi nevelés
- Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
- Állampolgárságra, demokráciára nevelés
- Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
- A családi életre nevelés
- A testi és lelki egészségre nevelés
- Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
- Fenntarthatóság, környezettudatosság
- Pályaorientáció
- Gazdasági és pénzügyi nevelés
- Médiatudatosságra nevelés.

2.13. Célunk az új típusú pedagógus attitűd erősítése.

Feladataink:
A pedagógusaink a gyermekek, tanulók minél jobb megismerésére törekszenek, alkalmazzák a tanulók egyéni fejlődését elősegítő differenciáló tanulásszervezési eljárásokat, tanulásszervezési módokat, formákat. Segítő, irányító, szervező, értékelő, tevékenysége arra irányul, hogy a tanulók kompetenciái kialakuljanak. Tapasztalatszerzésre, tevékenységre számtalan teret biztosít a nevelési folyamatban. Jellemzője a szakmai innováció készség, a reflektivitás, az adaptivitás, az együttműködési készség, az empátia, a tolerancia, a gyakorlatiasság, a kreativitás, a tevékenység központúság. Belső továbbképzéseinken ezt a mentalitást kívánjuk népszerűsíteni. Érzékenyen reagálunk az iskola használóinak igényeire. A szülőkkel való kapcsolattartásunkban nagy hangsúlyt fektetünk a szemléletformálásra.

2.14. Eszközök és eljárások

A kulcskompetenciák hatékony fejlesztésének egyik feltétele a fejlesztési célokkal adekvát tanítási folyamat, tevékenység. Iskolánk azt a felfogást képviseli, hogy a tanítás nem más, mint a tanulók tanulásának szervezése, tervezése, irányítása, szabályozása és értékelése.
Ezért a következő módszereket, eljárásokat részesítjük előnyben:

- Tevékenységközpontú tanítási-tanulási gyakorlat megvalósítása. A tanítási tanulási folyamatok során olyan élményszerű helyzeteket teremtünk - az életkori sajátosságoknak megfelelő szinten -, mely által a tanulók tapasztalatokat szerezhetnek, maguk fedezhetik fel a környezeti elemek közötti kapcsolatokat és összefüggéseket, azokból következtetéseket vonhatnak le, korábbi tapasztalataikat, ismereteiket és készségeiket alkalmazhatják. Az így megszerzett ismeret a gyakorlatban alkalmazható, korszerű tudást eredményezzen olyan módon, hogy a megismerési folyamatban motiváltan, örömmel és aktívan vegyenek részt. Lehetőséget biztosítunk ahhoz, hogy a tanulók megfogalmazzák egyéni és csoportosan kialakított véleményeiket, azokat meg tudják védeni érvekkel és meg tudják vitatni.
- Sajátos nevelési igényű gyerekek esetében differenciált, szükségletekhez igazodó habilitációs és rehabilitációs eljárások, az eredményes társadalmi beilleszkedés feltételeinek a megteremtése, az önálló életvezetési technikák elsajátítása, gyakorlása, általános emberi normák elfogadtatása történik.
- Alkalmazzuk a heterogén összetételű csoportok együttes kezelésének módszereit, a differenciált tanulásszervezési módszereket, lehetővé téve a tanulók személyi szükségleteinek, tudásának, képességeinek, érdeklődésének és érdekeltségének megfelelő fejlesztést, biztosítva ezzel a hatékony tanulás szempontjából nélkülözhetetlen helyes énkép alakulását. A differenciált tanulásszervezés terén különösen a következő szempontokra vagyunk figyelemmel:
- Olyan szervezési megoldásokat részesítünk előnyben, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését.
- Számunkra a tanulásszervezés meghatározó szempontja a tanulók aktivitásának optimális kibontakoztatása.
- Az oktatási folyamat megszervezésénél törekvésünk, hogy segítse elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon lehetőséget esetleges tévedéseinek korrigálására és tudásának átrendeződésére.
- Az oktatási folyamatokban alkalmazzuk az együttműködő (kooperatív) tanulás technikáit, formáit.
- Az iskolai tanítás - tanulás különböző szervezeti formáiban (az osztálymunkában, a csoportoktatásban, a tanulók páros, részben és teljesen egyéni, individualizált

oktatásában) a tanulók tevékenységeit, önállóságát, kezdeményezését, problémamegoldásait, alkotóképességét állítjuk előtérbe.

- A tanulásszervezésben egyik fő elvünk és teendőnk a tanulókhoz optimálisan alkalmazkodó differenciálás a feladatok kijelölésében, azok megoldásában, a szükséges tanári segítésben, az ellenőrzésben, az értékelésben.
- Valóságos tanulási környezet biztosítása. Az ismeretszerzésnek a hagyományosnál nagyobb mértékben kell épülnie a valóságra annak közvetlen és közvetett megtapasztalása, megfigyelése és vizsgálata által (projektpedagógia, terepgyakorlat). Hozzásegítjük a tanulókat ahhoz, hogy a tanulás során kedvező kapcsolatuk alakuljon ki a környezettel. A tartalmakat és a megközelítéseket úgy választjuk, hogy a tanulási helyzeteket a terepmunkán keresztül tapasztalják meg.
- Alkalmazzuk a problémaközpontú tanítást. A projekt módszer, mely a cselekvésből kiinduló gondolkodásra nevelés, a felfedeztető tanítás-tanulás, a megértésen alapuló fejlesztést célozza meg. Pedagógusaink szakmai kompetenciájának bővítését mentori tevékenységek, módszertani továbbképzések, tréningek, szakmai konzultációk, bemutató foglalkozások, belső műhelyfoglalkozások segítik.
- Teret engedünk a színes, sokoldalú iskolai életnek, a tanulásnak, a játéknak, a munkának, mely fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési képességét, akaratát; hozzájárul életmódjuk, motívumaik, szokásaik, értékekkel való azonosulásuk fokozatos kialakításához, megalapozásához.
- Meggyőződésünk, hogy a feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikák alkalmazása nélkülözhetetlen a hátrányos helyzetű tanulók egyéni képességeinek fejlesztése érdekében. Sajátos tanulásszervezési megoldások alkalmazása szükséges a különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű gyerekek, a tanulási és egyéb problémákkal, magatartási zavarokkal küzdő tanulók nevelésében, oktatásában.
- Tanulásszervezési megoldásokkal segíthetjük az együttműködést, a tanulási esélyek egyenlőségét szolgáló szervezeti formák alkalmazását mind az iskolák közötti együttműködés, mind az iskolán kívüli és az iskolai munka terén.
- Számunkra fontos az információs és kommunikációs technika, mivel a számítógép felhasználása gazdag lehetőséget nyújt a tanulók adaptív oktatását középpontba állító tanulásszervezés számára.
- Kiemelt figyelmet fordítunk az ismeretekbe ágyazott képességfejlesztése, a kognitív képességek, a szociális motívumok és képességek és tanulási motívumok fejlesztésére.
- Interaktív, illetve virtuális térben megvalósított - életpálya-építéshez kapcsolódó - versenyek, vetélkedők szervezése.

2.15. Nevelő – oktató munkánk sikere

Nevelési és oktatási céljaink megvalósítását illetően akkor tekinthetjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek, ha iskolánk végzős diákjainknak döntő többsége nyolcadik évfolyam végén:

- minden tantárgyból megfelel a NAT-nak és az alapfokú nevelés-oktatás kerettanterveiben meghatározott továbbhaladás feltételeinek,
- rendelkezik olyan bővíthető biztos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik őt arra, hogy a középiskolás követelményeknek a későbbiekben megfeleljen,
- ismeri a kulturált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségben éléshez szükséges viselkedés - és magatartásformákat,
- határozott elképzeléssel bír saját közelebbi és távolabbi jövőjét és sorsát illetően.

2.16. Eredménycéljaink

- A tanulóink szeretnek iskolánkba járni.
- A szülőkkel való kapcsolat erősödik, egyre nagyobb számban kapcsolódnak be az iskolai programokba, vesznek részt rendezvényeken.
- Az évfolyamismétlők száma csökken.
- A tanulmányi eredmények javulnak.
- A kompetencia mérések és egyéb mérések eredményesek legyenek.
- Eredményesen vesznek részt tanulóink tanulmányi versenyeken, bemutatókon, pályázatokon, sportversenyeken.
- A tanulóink szociális képességei, motivációja életkori elvárásoknak megfelelően alakul. Előítéletes magatartás jelei egyre kevésbé fordulnak elő iskolánkban.

3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata - a szülőkkel együttműködve-, hogy tanulóink személyiségét a különféle iskolai tevékenységek keretében széleskörűen fejlessze. A személyiségfejlesztés minden pedagógus feladata, mindig az adott tanórán és tanórán kívül folyó munkájához igazítva végzi a feladatát. Ezek:

- **Tanulóink értelmi nevelése.**
  Feladat: Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása.
- **Tanulóink érzelmi nevelése.**
  Feladat: Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire, családjára, önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra késztető érzelmek kialakítása. A pozitív pszichológia eredményeire alapozva a boldogságra való képesség fejlesztése. Részvétel a Boldogságprogramban, boldogságórák szervezése.
- **Tanulóink erkölcsi nevelése.**
  Feladat: Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása, a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Felkészítés az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítségadás választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az előítéletek felismerésére és tudatosítására való képesség kialakítása.
- **Tanulóink közösségi, családi életre nevelése.**
  Feladat: Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A családi életre való felkészítéssel segítségnyújtás a felelős párkapcsolat kialakításában. Ismeretek közvetítése a családi konfliktusok kezelésében. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.
- **Önismeret és társas kultúra fejlesztése.**
  Feladat: Az önismeret, a helyes önértékelés, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására való igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása. Empátia fejlesztése, a kölcsönös elfogadásra nevelés. Más vélemény, a másság tiszteletben tartása, elfogadása.
- **Tanulóink munkára nevelése.**
  Feladat: A munkavégzés fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátásra és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységének gyakoroltatása.
- **Tanulóink testi-lelki egészség nevelése.**

Feladat: Igény kialakítása a helyes táplálkozásra, mozgásra, stresszkezelés alkalmazására. A tanulók felkészítése a betegségek megelőzésére, a szabályok betartására, a közlekedés, a testi higiéne, a veszélyes helyzetek felismerése és kezelése területén. Az egészséges életmód, egészséges környezet és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása. Káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzése. Részvétel az Aktív Iskola programban, minden tanuló számára lehetőség biztosítása az aktív mozgásra.

- **Tanulóink nemzeti öntudatának nevelése, hazafias nevelése.**
  Feladat: A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzésének felébresztése és fejlesztése. Annak felismertetése, hogy Magyarország védelme minden állampolgár kötelezettsége.
- **Tanulóink állampolgárságra, demokráciára nevelése.**
  Feladat: Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. A társadalmi jelenségek és problémák iránti érdeklődés felkeltése. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a közéletben való felelős részvételre. Annak felismertetése, hogy saját és nemzetünk sorsának alakítói vagyunk. Cselekvő állampolgári magatartásra nevelés a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és jogok tisztelete, erőszakmentesség, méltányosság által. A bűnmegelőzés fontosságára nevelés.
- **Felelősségvállalás másokért, önkéntesség**
  Feladat: a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása, saját élményű tanuláson keresztül. A segítő magatartást elősegítő képességet fejlesztése (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és -megvalósítás).
- **Fenntarthatóság, környezettudatosság**
  Feladat: a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás kialakítása, különös tekintettel a felelős állattartásra. Felkészítés a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Bekapcsolódás a közvetlen és tágabb környezet értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.
- **Pályaorientáció**
  Feladat: átfogó képet kell nyújtani a munka világáról. Feltételek, tevékenységek biztosítása, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Fejleszteni kell a segítéssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.
- **Tanulóink gazdasági és pénzügyi nevelése**
  Feladat: Felelősségérzet kialakítása az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. A pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítása.
- **Tanulóink médiatudatosságra nevelése**
  Feladat: Az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúság révén felkészítés a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismertetése a média működésével és hatásmechanizmusaival, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

- **A tanulás tanítása**
  Feladat: érdeklődés felkeltése, útbaigazítás adása a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáférésével kapcsolatban. Meg kell tanítani a megfigyelés módszerének használatát, a könyvtári és más információforrások felhasználását, az előzetes ismeretek és tapasztalatok mozgósítását, az egyénre szabott tanulási módszereket. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével.

4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot alakítja ki és teremti meg. A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka iskolánkban egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül.

A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata, a szülőkkel együttműködve.

A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink:

- **A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása.**
  Feladata: Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.
- **A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében.**
  Feladata: A közösségek irányításánál nevelőinknek figyelembe kell venni az életkorral változó közösségi magatartást, a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró kisgyermektől, az önmagát értékelni és irányítani képes személyiséggé válásig.
- **A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése.**
  Feladata: A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.
- **Az önkormányzás képességeinek kialakítása.**
  Feladata: A közösségek fejlesztése során alakuljon ki a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.
- **A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.**
  Feladata: A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.
- **A közösségek emocionális nevelése.**
  Feladata: A hon- és népismeret segítse elő a tanulók harmonikus kapcsolatkialakítását a természeti és a társadalmi környezettel. Tanulóink legyenek nyitottak, megértők a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, az emberek közötti különbözőség iránt, fogadják el és becsüljék meg azokat.
- **A közösségek hazaszeretetre nevelése.**
  Feladata: A közösségek ismerjék meg nemzetünk múltját, tiszteljék nemzeti hőseinket, őrizzék meg és ápolják hagyományainkat. Kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.

5. A személyiségfejlesztés és a közösségfejlesztés feladatainak megvalósítását szolgáló tevékenységi rendszer és szervezeti formák

5.1. A tanítási órák

Nevelőink a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartják a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását, a differenciálást.
A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek tanulásra ösztönzik őket, és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fenn is tartsuk.
A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, vagyis állandó aktivitását biztosítják.
Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás. A pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez. A nevelők az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó formákat, a tanulók egyéni és csoportos munkájára támaszkodnak.
Iskolánk helyi tantervében megvalósításra kerülő közös követelményeket a Nemzeti Alaptantervben és a kerettantervekben megfogalmazottakra építjük. A sajátos nevelési igényű tanulók körében összhangot teremtünk az irányelvekben megfogalmazottakkal, a követelmények magvalósítását valamennyi tantárgyra és pedagógiai szakaszra átfogó gyógypedagógiai feladatként értelmezzük.

5.2. Tanítási órán kívüli tevékenységek

Az iskola 16,00 óráig biztosít foglalkozásokat.

- **Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások**
  Az egyes képességek minél jobb kibontakozását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását, az egyes szaktárgyakhoz, valamint az általános képességekhez kapcsolódó tanárán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások, valamint fejlesztések segítik.

- **Szakkörök**
  A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését, és a szabadidő tartalmas és hasznos eltöltését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művészeti, idegen nyelvi, szaktárgyi, technikai, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról, a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembevételével, minden tanév elején a nevelőtestület dönt.

- **Versenyek, vetélkedők, bemutatók**
  A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle versenyek vetélkedők (szaktárgyi, sport, művészeti, stb.), melyeket iskolánkban évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolánk kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve tanulók felkészítését a versenyekre a szaktanárok, vagy a szakmai munkaközösségek végzik.

- **Iskolai sportkör**

Az iskolai sportkör (DSE) tagja az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör a testnevelés órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és az iskolán kívüli sportversenyekre.

- **Hagyományőrző tevékenységek**
  Az intézmény hagyományainak ápolása, ezek fejlesztése és bővítése, valamint az intézmény jó hírnevének megőrzése, az alkalmazotti és gyerekközösség minden tagjának kötelessége. A nemzeti ünnepek és megemlékezések rendezése és megtartása a fiatalok nemzeti identitástudatát fejleszti, hazaszeretetüket mélyíti. Az intézmény egyéb helyi hagyományai közé tartozó rendezvények a közösségi élet formálását, a közös cselekvés örömét szolgálják, a fiatalokat az egymás iránti tiszteletre nevelik.

- **Diákönkormányzat**
  A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviseletére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában Diákönkormányzat működik. Az intézményi Diákönkormányzat munkáját az 5-8. osztályokban megválasztott küldöttekből álló Diákönkormányzat vezetősége irányítja. A Diákönkormányzat tevékenységét a~~z~~ főigazgató által megbízott pedagógusok segítik.

- **Napközi otthon**
  Iskolánkban a tanítási napokon, a szülők igényei szerint, a köznevelési törvény előírásainak megfelelően, 1-8. évfolyamon napközi otthon működik. Tanítási szünetekben a munkanapokon összevont napközi otthoni csoport működik, ha ezt a szülők legalább tíz gyermek számára igénylik.

- **Témahetek, témanapok projekthetek, projektnapok**
  Az iskola pedagógusai a tanulók számára projektoktatást (témaheteket, témanapokat) szerveznek. A projektoktatás több iskolai órán, tanítási napon át zajló tanítási-tanulási folyamat. Ennek során olyan ismeretek feldolgozása történik egy-egy témakör köré csoportosítva, amelyek a gyerekek aktív részvételére és tevékenységére épül.

- **Tanulmányi kirándulások**
  Iskolánk nevelői a nem kötelező (választható) tantárgyak tantervi követelményének, valamint a környezeti nevelés magasabb szinten történő elsajátítása érdekében, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal tanulmányi kirándulást szervezhetnek. A tanulmányi kirándulás önkéntes, a felmerülő költséget a szülőknek kell fedezniük.

- **Erdei iskola, tábor**
  Az ismeretszerzést segítik az újszerűen vagy táborszerű módon, az iskola falain kívül szervezett, több napon keresztül tartó vagy erdei iskolai foglalkozások. Az erdei iskolai és tábori foglalkozáson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük, pályázat esetén a kiírásnak megfelelően.

- **Iskolai könyvtár**
  A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti.

- **Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti, egészségügyi előadásokhoz kapcsolódó foglalkozás**

Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. Az e foglalkozásokon való részvétel - ha az költségekkel is jár - önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

- **Szabadidős foglakozások**
  A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánják nevelőink a tanulókat azzal felkészíteni, hogy igényeiknek és a szülők anyagi helyzetének megfelelő, különféle szabadidős programokat szerveznek. (Például túrák, kirándulások, táborok, színház-, hangverseny-, múzeumlátogatások, klubdélutánok, táncos rendezvények, stb.) Ezeken a rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük, pályázat esetén a kiírásnak megfelelően.

- **Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata**
  A tanulók igényei alapján, előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (sportlétesítmények, számítógép, stb.) a tanulók tanári felügyelet mellett, egyénileg vagy csoportosan használják.

6. A pedagógusok, osztályfőnökök helyi intézményi feladatai

A pedagógusok alapvető feladatai

- A magasabb jogszabályokban, a Pedagógiai Programban, a Szervezeti és Működési Szabályzatban, valamint az intézmény más belső szabályzatában és vezetői utasításában előírt pedagógiai és adminisztratív feladatok ellátása.
- Heti teljes munkaidejének nyolcvan százalékát (kötött munkaidejét) a főigazgató által a jogszabályokban meghatározott feladatok ellátásával kell eltöltenie.
- A teljes munkaidő hatvan, gyakornok esetében ötven százalékában (neveléssel-oktatással lekötött munkaidő) tanórai és egyéb foglalkozások megtartása rendelhető el.
- Kötött munkaidejének neveléssel-oktatással lekötött munkaidején felüli részében a nevelést-oktatást előkészítő, a neveléssel-oktatással összefüggő egyéb feladatokat, tanulói felügyeletet, továbbá eseti helyettesítést kell ellátnia.

A **pedagógus legfontosabb feladata** a rábízott tanulók nevelése, oktatása, a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése.

Ennek érdekében **az alábbi feladatokat kell ellátnia**:

Tervezés, tanulásirányítás

- Oktatómunkáját éves és tanórai szinten, tanulócsoporthoz igazítva, szakszerűen megtervezve végezze, irányítsa a tanulók tevékenységét.
- A tanmeneteket önálló koncepció szerint, a szakmai munkaközösségekkel és a közvetlen felettessel egyeztetett, koherens célok és követelmények elérését lehetővé tevően, napi használatra alkalmasan állítsa össze. A pályázatok fenntartására előírt rövidítéseket a tanmenetben jelölje. A tanmenetek elkészítési határideje minden tanév szeptember 30-a, melyet a szakmai munkaközösség-vezető hagy jóvá. (A Művészeti Tagintézményben a főigazgató-helyettes.)
- Az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel, változatos munkaformák alkalmazásával közvetíti. A motiválás, a differenciálás, a tanulói aktivitás változatos formáit alkalmazza a tanítási órákon és a tanórán kívüli foglalkozásokon.

- Újszerű oktatás- és tanulásszervezési eljárásokat alkalmazza.
- Folyamatosan kövesse és értékelje a tanulók teljesítményét. A kerettantervben és a Pedagógiai Programban meghatározottak szerint érdemjegyekkel vagy szövegesen, sokoldalúan, az egyéni képességeinek figyelembevételével, a követelményekhez igazodóan értékelje a tanulók munkáját.
- A szülőt (törvényes képviselőt) rendszeresen tájékoztassa a tanuló iskolai teljesítményéről, magatartásáról, az ezzel kapcsolatban észlelt problémákról, az iskola döntéseiről, a gyermek tanulmányait érintő lehetőségekről.
- Folyamatosan irányítsa tanítványai pályaorientációját.

Kiemelt figyelmet igénylő és a felzárkóztatásra szoruló tanulókkal történő foglalkozás

- A különleges bánásmódot igénylő tanulókkal (sajátos nevelési igényű tanulók, beilleszkedési-, tanulási-, magatartási-, nehézséggel küzdő tanulók, kiemelten tehetséges tanulók) egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön a nevelést, oktatást segítő szakemberekkel (gyógypedagógussal, fejlesztőpedagógussal, pszichológussal, stb.)
- A sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók egyéni fejlesztési tervének megfelelően összeállítja a tantárgyi felzárkóztatási tervet.
- A bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetű tanuló felzárkózását segítse elő.
- Vegyen részt az integrációs program (IPR) feladatainak megvalósításában, a Pedagógiai Programban leírtak alapján. A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók hátrányainak enyhítése érdekében összeállított egyéni fejlesztési terv alapján végezze fejlesztő munkáját, melyet a KRÉTA rendszer Elektronikus Naplóban is dokumentál.
- Segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését. Készítse fel őket a különféle iskolán belüli és kívüli versenyekre, vetélkedőkre stb.
- A felzárkóztatásra szoruló tanulókkal egyénileg foglalkozzon, zárkóztassa fel őket, készítsen fel az osztályozó-, vagy a javítóvizsgára.
- Működjön közre a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában.

Személyiségfejlesztés

- A nevelő és oktató munkája során gondoskodjék a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét.
- Mozdítsa elő a tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartatására.
- Egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a gyermekeket, tanulókat.
- A gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő – és szükség esetén más szakemberek – bevonásával.

Munkafegyelem, a munkához való viszony

- A munkaköri kötelességeit maradéktalanul teljesíti.
- Beosztás szerint rendelkezésre áll az ügyeleti, illetve készenléti tevékenység pontos, felelősségteljes ellátására.

- Adminisztrációs munkáját a minőség, a pontosság, a határidők betartása, a formai követelményeknek való megfelelés jellemezze. A KRÉTA rendszer Elektronikus Napló rá vonatkozó részeit az előírások szerint vezesse.
- Az egyes tanév közben adódó feladatokat pontosan, kitűzött határidőre oldja meg.

A nevelőtestület és a szakmai munkaközösség tevékenységében való részvétel

- Folyamatosan, aktívan vegyen részt, a nevelőtestület, a munkaközösség aktuális feladataiban, az adott tanév munkatervében meghatározott feladatok ellátásában, a nevelőtestület szakmai (pedagógiai) döntéseinek előkészítésében.
- Működjön közre a munkaközösségi munkatervek összeállításában és annak megvalósításában.
- Bemutató órákat tart.
- Részt vesz a nevelőtestületi értekezleteken és minden neveléssel-oktatással összefüggő intézményi összejövetelen. Közreműködik, és jelen van az iskola éves munkatervében meghatározott rendezvényeken, iskolai ünnepségeken.
- Javaslataival, észrevételeivel aktívan és folyamatosan közreműködik az iskola mérési, ellenőrzési, értékelési munkájában.
- Elvégzi a félévet és a tanévet záró osztályozó értekezlet után a pedagógiai értékelést a szakmai munkaközösségben. A Művészeti Tagintézményben értelem szerint.
- Az iskolai eseményekről, programokról, versenyekről, amelyekért felelős, publikál az intézmény honlapján, más médiumokban főigazgatói engedély alapján.
- Részt vesz a pályázatok összeállításában, megvalósításában.

Továbbtanulásban, továbbképzésekben való részvétel, önképzés

- A pedagógus-továbbképzéseken aktívan részt vesz, folyamatosan képezi magát.
- Követi a szakjának megfelelő szaktudomány fejlődését, fejleszti pedagógiai módszereit, részt vesz továbbképzési, felkészítő, módszertani rendezvényeken, bemutató tanításokon. Az ott szerzett tapasztalatokat megosztja kollégáival.

Szakmai előmenetel

- Hatékonyan működjön közre a szaktanácsadói látogatások, az intézményi önértékelések, pedagógiai – szakmai ellenőrzések, minősítések során.
- Határidőre szerezze meg a kötelező minősítést.

Megfelelő kapcsolat kialakítása a tanulókkal, a szülőkkel, a pedagógus kollégákkal, a közélettel

- A tanulók és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tartsa tiszteletben, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon.
- Elfogadást, figyelmet, megértést, jóindulatot sugárzó stílus, hangnem és viselkedés jellemezze a tanulók, a szülők és a pedagógus kollégák felé.
- A gyermek, tanuló érdekében működjön együtt munkatársaival és más intézményekkel.
- Őrizze meg a hivatali titkot.
- Hivatásához méltó magatartást tanúsítson.

Az osztályfőnöki munka tartalma

Az ismeretek, a készségek, a képességek elmélyítése során sokféle nevelő hatás éri a tanulókat. Bármilyen színes és tartalmas is a tanítási órák tananyaga, a szükséges nevelési

hatásokat, a tanulók személyiségének sokoldalú fejlesztését csak tervszerűen kialakított nevelési rendszerrel, gondosan egymásra épített nevelési tartalmakkal lehet megvalósítani. A tanulók személyiségfejlődését kibontakoztató pedagógiai folyamatokat, az osztályban érvényesülő nevelési hatásokat az osztályfőnöknek kell összehangolnia.

Az osztályfőnök:
- céltudatosan irányítja az osztályban folyó nevelő-oktató munkát,
- összehangolja az iskolai és iskolán kívüli nevelési tényezőket, pedagógiai törekvéseket,
- a tanulókkal közösen tervezi, elemzi, és alakítja az osztály életét,
- biztosítja annak bekapcsolódását az iskola egészének nevelési rendszerébe.

A tanulók közvetlen megismerése és az osztályközösség arculatának formálása kiváló lehetőségeket kínálnak az iskolai és iskolán kívüli programok: szakkörök, sportfoglalkozások, rendezvények, diákgyűlések, utazások, kirándulások, színház-, és múzeumlátogatások stb.
Az osztályfőnöki munka eredményessége érdekében a pedagógus kapcsolatot tart tanítványai szüleivel, erősíti a családból származó pozitív nevelési hatásokat, megismeri a család viszonyulását az iskolához, a gyermekhez. Az osztályfőnöki munka kritikus pontja a helytelen családi nevelési minták és szokások ellensúlyozása, a negatív társadalmi hatások kivédése.
Az osztályfőnök nevelő munkáját az iskola Pedagógiai Programja alapján látja el.

Tevékenysége az alábbi fontos feladatkörökre terjed ki:
- adminisztrációs jellegű feladatok
- irányító, vezető jellegű feladatok
- szervezési, koordinációs jellegű feladatok,
- közvetlen nevelőmunka.

Célunk, hogy a gyerekek fejében megfogalmazódott kérdések ne haljanak el. Gondolkodjanak, kérdezzenek, vitatkozzanak ők és az osztályfőnök is. A válaszokat ne a pedagógus fogalmazza meg, ő csak a saját véleményét mondja el, de társ legyen a megoldáskeresésben. Sokszor egy-egy problémát alternatív módon lehet csak kezelni és megoldani, ebben segíthet a szülő is. Lényeges, hogy az osztályfőnök – akinek célja a gyerek sokoldalú megismerése és fejlesztése – élvezze ezt a szabadságot adó együttlétet. Serkentő környezetet teremtsen, bátorítsa a gyermekek autonóm törekvéseit, fogadja el fantáziavilágukat. Biztonságos hátteret adjon a gyermekeknek, a fejlesztő szándék mellett is elfogadva őket olyannak amilyenek, hisz élettapasztalatukat, társadalmi – emberi mintáikat és személyes élményeiket saját környezetükből, életterükből hozzák.
Az osztályfőnöki munka során törekednünk kell olyan légkör kialakítására, amely feloldja a tanulókban lévő gátlásokat, segíti őket abban, hogy őszintén nyilatkozzanak meg a „kényes” témákban is.

Az osztályfőnökök feladatai
1. Elősegíti a társadalmi normákhoz és az iskolai elvárásokhoz igazodó értékrend kialakítását és elfogadását.
2. Tanév elején a Házirendet ismerteti.
3. Tanév elején munka-, baleset- és tűzvédelmi oktatást tart, az erről szóló feljegyzést aláíratja a tanulókkal.
4. Az osztályban folyó nevelőmunka összehangolásáért, a tanév nevelési feladatainak megszervezéséért felel.
5. Elkészíti a közösségi nevelés (osztályfőnöki) munka tanmenetét (értelemszerűen a felső

tagozaton), a Pedagógiai Programban meghatározott témákban, amelyek a közösségi nevelés (osztályfőnöki) órák témáit képezi.

6. Az osztály tanulóinak megismerése, az osztály közösséggé formálása, a tanulók személyisége és képességei alakulásának figyelemmel kísérése a Pedagógiai Program alapján.
7. Segít abban, hogy a gyerek otthonosan és biztonságban érezze magát az iskolában. Ennek érdekében tájékozódik a rábízott tanulók neveltségi szintjéről, osztályban, egyéb közösségben elfoglalt helyéről, életviteléről, környezetéről.
8. Fokozott törődéssel foglalkozik az osztályába járó kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal.
9. A tanulók egyéni problémáit – szükség szerint a szülők, a nevelők – bevonásával kezeli.
10. A tanulók tanulmányi előmenetelét és hiányzásait figyelemmel kíséri, különös tekintettel az igazolatlan mulasztásra. A Házirendben megfogalmazottak szerinti jelzések, feljelentések megtétele indokolt esetekben. Jelzi az osztályozhatóság veszélyeztetését.
11. A lemorzsolódással veszélyeztetett tanulókról adatot szolgáltat félévkor és év végén.
12. Szükség esetén fegyelmező intézkedést, illetve fegyelmi eljárást kezdeményez.
13. Indokolt esetben az arra érdemes tanulókat dicséretben részesíti, jutalomra javasolja.
14. A KRÉTA rendszer Elektronikus Naplót, a törzskönyvet (anyakönyv) és a tanulók bizonyítványait helyesen, felelősségteljesen tölti ki és vezeti.
15. A napló vezetését rendszeresen ellenőrzi és pótoltatja a hiányokat (szükség esetén az iskolavezetést értesíti).
16. Az osztályozó értekezlet előtti napon ellenőrzi, hogy minden tanuló osztályzata le van-e zárva és a lezárt érdemjegy nem tér el jelentősen az átlagtól.
17. A félévi és az év végi osztályozó értekezlet után elkészíti az osztálystatisztikát és a pedagógiai értékelést.
18. Tapasztalatokat szerez az óralátogatásokon, melyeket bizalmasan kezel.
19. Leendő elsős tanulók esetén a beiskolázást, végzős tanulók esetén a pályaválasztást segíti.
20. A nyolcadik évfolyamban a szülők döntése alapján ellátja a tanulók középiskolai jelentkezésével kapcsolatos feladatokat, elkészíti az ehhez szükséges dokumentumokat.
21. Az iskola éves munkatervében szereplő feladatok osztályra vonatkozó részének, valamint minden osztályfőnöki feladatot figyelemmel kísér, megszervez.
22. Az Integrációs programba bevont osztályok osztályfőnökeként tanév elején felméri a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók és az IPR-be bevont hátrányos helyzetű tanulók hátrányait (szülői és tanulói interjú, felmérő lap), s ennek megfelelően állítja össze a tanulók egyéni fejlesztési tervét személyiségfejlesztés, közösségfejlesztés, szociális hátrányok enyhítése, tanulási kudarc, nehézség enyhítése területeken. A fejlesztési tervben meghatározottak szerint végzi fejlesztő munkáját. A tanév végén ismétlődő mérés során összehasonlítja a 4 terület hátránypontjaiban bekövetkezett változások mértékét.
23. Az Integrációs programba bevont osztályok osztályfőnökeként háromhavonta értékeli a tanulók fejlődését a szülővel, a tanulóval közösen. Folyamatosan vezeti az osztályadminisztrációt.
24. Az Integrációs programba bevont osztályok osztályfőnöke közreműködik a szakmai műhelymunkában. Részt vállal az IPR programok szervezésében, lebonyolításában.
25. Rendszeres kapcsolatot tart és együttműködik az osztályában tanító nevelőkkel, szükség esetén konzultációt, esetmegbeszéléseket hív össze. Minden hó végén kikéri a véleményüket a tanulók magatartásáról és szorgalmáról, majd érdemjeggyel értékeli a tanulókat e területeken.
26. Tevékenyen részt vesz 1-4. évfolyamon az 1-2. évfolyamos és a 3-4. évfolyamos munkaközösség, 5-8. évfolyamon a Nevelési, osztályfőnöki, tehetséggondozó munkaközösség munkájában.

27. Az osztály tanulóit figyelemmel kíséri a tanulási folyamatok során. A tapasztalatokról visszajelzést ad az egyes területek vezetőinek.
28. A tanulók minden iskolai tevékenységét értékeli, kialakítva ezzel a reális önértékelés igényét.
29. Kapcsolatot tart a szülőkkel, a szülőket tájékoztatja a Házirendről, az iskola életéről, gyermekük iskolai teljesítményéről. A szülők tájékoztatására tanévenként legalább három alkalommal szülői értekezleteket, heti egy alkalommal fogadó órákat szervez. Kétévenként egy alkalommal családlátogatást tesz. Az értekezletek, látogatások tapasztalatairól tájékoztatja az főigazgató-helyetteseket.
30. Törekszik a család és az iskola nevelő munkájának összehangolására, az együttműködésre. Tanév elején megismerteti a szülőkkel a Pedagógiai Programot és a Házirendet, megbeszéli velük az osztályt a tanulókat érintő nevelési elképzeléseit.
31. A bukásra álló tanulók szüleit a félév vége és az év vége előtt legalább egy hónappal írásban értesíti.
32. Ha a tanuló az év végén tanulmányi kötelezettségeinek nem tesz eleget, a szülőket tájékoztatja a tanuló tovább haladásának feltételeiről.
33. Figyelmezteti a szülőket, ha a gyermekük jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek.
34. Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, valamint közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
35. Felkészíti osztályát az iskola hagyományos rendezvényeire, ünnepségeire.
36. Osztályszintű megemlékezéseket, ünnepségeket, szervez. Ezek tervéről, programjáról és tapasztalatairól tájékoztatja a főigazgatót vagy/és helyettesét, valamint a szülőket.
37. Szabadidős, közösségfejlesztő programokat, nevelők, gyerekek és szülők együttműködését, kapcsolatát erősítő (közös) programokat szervez (pl. színház-, múzeumlátogatás, kirándulás, klubdélután, osztályközösséget erősítő programok, télapó, karácsonyi ünnepség stb.) évente legalább 2 alkalommal. Ezek tervéről, programjáról és tapasztalatairól tájékoztatja a főigazgatót vagy/és helyettesét, valamint a szülőket.
38. Figyelemmel kíséri az osztály tantermének gondozottságát és pedagógiai szakszerűségét.
39. Ellátja a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat. Kapcsolatot tart a Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő- és Gyermekjóléti Központ munkatársaival, szükség esetén részt vesz esetmegbeszéléseken.
40. Kapcsolatot tart a tanulók életét, tanulmányait segítő személyekkel (pl. logopédus, pszichológus, iskolapszichológus, gyógytestnevelő), a civil szervezetekkel.
41. Munkája során figyelembe veszi a Diákönkormányzat munkáját.
42. Munkavégzése során szem előtt tartja az intézményi önértékelés elvárásrendszerét.
43. Felelős a személyiségjogok maximális tiszteletben tartásáért.
44. Bizalmasan kezeli a kollégákkal, az osztályokkal, a tanulókkal kapcsolatos információkat.
45. Maradéktalanul betartja az adatkezelés rá vonatkozó szabályait.
46. A hatáskörét meghaladó problémákat haladéktalanul jelzi az intézmény vezetőségének.
47. Munkáját az iskolai dokumentumokban meghatározottak betartásával végzi, végrehajtja

mindazon feladatokat, amelyeket a Pedagógiai Program a hatáskörébe utal.

48. Minden olyan időszakosan jelentkező feladatot elvégez, mely összefügg az osztályfőnöki teendőkkel.

7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

Iskolai nevelő és oktató munkánk fontos feladata a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése, melynek alapja a tanulók egyéni képességeinek, fejlettségének, ismereteinek figyelembe vétele, a differenciálás; valamint különféle egyéni fejlesztő módszerek és szervezeti formák alkalmazása a tanítási folyamatban.

Kiemelt figyelmet igénylő tanuló:
a) a különleges bánásmódot igénylő tanuló:
- a sajátos nevelési igényű tanuló,
- a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló,
- a kiemelten tehetséges tanuló,

b) a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanuló.

Sajátos nevelési igényű tanulók
Intézményünk Szakmai Alapdokumentuma alapján a sajátos nevelési igényű tanulók köréből a mozgásszervi fogyatékos, beszédfogyatékos, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, értelmi fogyatékos - enyhe értelmi fogyatékos, érzékszervi fogyatékos - hallási fogyatékos tanulók általános iskolai nevelését-oktatását vállalja fel.

Abban a kérdésben, hogy a tanuló sajátos nevelési igényű, a szakértői bizottság dönt.

Célunk
- Befogadó tanulási környezet kialakítása.
- A sajátos nevelési igényű tanulók tudatos, hatékony, differenciált, egyénre szabott fejlesztése, az egyéni szükségletekhez való igazodás.
- Egyénre szabott, eredményes tanulási módszerek megismertetése.
- Tanulási sikerélmény biztosítása az esélyegyenlőség megteremtése érdekében.
- Állandó és kellő motiváltság biztosítása.
- Reális önismeret és énkép kialakítása.
- Az önbizalom erősítése, az önállóság fejlesztése.
- Tudatos, gyermekközpontú együttműködés a gyermek nevelésében, oktatásában résztvevő személyek között.

Feladatok, tevékenységek
- Integrált nevelés feltételeinek megteremtése.
- A nevelés-oktatás megszervezése a NAT, az SNI Irányelv, a helyi tanterv alapján.
- Habilitációs, rehabilitációs foglalkozások szervezése, gyógypedagógusok (szükség szerint a pedagógiai szakszolgálat szakemberei) vezetésével.
- A szakértői véleményben foglaltaknak megfelelő ellátás biztosítása.
- A tanulók személyiségének megismerése.
- Egyéni fejlesztés, differenciált foglalkoztatás a tanórákon, egyéni fejlesztési terv alapján.
- Együttműködés a fejlesztésben résztvevő szakemberekkel.

- Mentesítés esetén szöveges értékelés alkalmazása.
- Egyéni megsegítés a tanulásban, a 16:00 óráig tartó délutáni foglalkozásokon.
- Napközi otthon biztosítása.
- Egész napos iskola.
- Iskolai könyvtár, iskolai létesítmények, eszközök használata.
- Tanórán kívüli programok, közösségi terek biztosítása.
- Közösségalakítási, közösségfejlesztési programok szervezése.
- Szülők bevonásával megvalósított rendezvények, programok.
- Családlátogatás.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek enyhítése

Abban a kérdésben, hogy a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, a pedagógiai szakszolgálat, a szakértői bizottság dönt.

Célunk
A különleges bánásmódot igénylő beilleszkedési, tanulási magatartási nehézségek enyhítése, a tanulók személyiségének harmonikus fejlesztése, képességeinek (értelmi, érzelmi, erkölcsi, szociális, testi) kibontakozása, illetve felzárkóztatása saját fejlődési ütemének megfelelően.
A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatainak fejlesztése.
Szoros kapcsolat kialakítása a szülőkkel, az óvodákkal, a pedagógiai szakszolgálattal, a gyermekjóléti szolgálattal, a gyermekjóléti központtal, a járási gyámhatósággal.
A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatainak fejlesztése.

Feladatok, tevékenységek
- A tanulók személyiségének megismerése, egyénre szabott fejlesztés.
- A családi háttér megismerése.
- Befogadó iskolai légkör.
- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése, egyéni fejlődést segítő kiscsoportos foglalkozások.
- Differenciált fejlesztést elősegítő új tanulásszervezési eljárások, módszerek alkalmazása.
- Mentesítés a pedagógiai szakszolgálat, a szakértői bizottság szakvéleménye alapján.
- A mentesítések figyelembevétele.
- Egyéni megsegítés a tanulásban, a 16:00 óráig tartó délutáni foglalkozásokon, a napközi otthoni foglalkozásokon.
- Egész napos iskola.
- A szakértői véleményben foglaltaknak megfelelő ellátás biztosítása.
- Felzárkóztató, fejlesztő foglalkozások szükség szerint.
- Együttműködés a pedagógiai szakszolgálati intézményekkel.
- Egyéni megsegítés a tanulásban, a 16 óráig tartó délutáni foglalkozások során.
- Családlátogatások.
- Folyamatos értékelés.
- Napközi otthoni foglalkozások biztosítása.
- Iskolai könyvtár, iskolai létesítmények, eszközök használata.
- Tanórán kívüli programok, közösségi terek biztosítása.
- Közösségalakítási, közösségfejlesztési programok szervezése.
- Szülők bevonásával megvalósított rendezvények, programok.
- A szülők és a családok nevelési gondjainak segítése.

Eljárások a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási problémával küzdő tanulók esetében

- A sajátos nevelési igény, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség korai észlelése, felismerése:
- iskolába lépéskor pedagógiai mérések, DIFER vizsgálat, folyamatos megfigyelés, értékelés,
- konzultáció a gyermeket tanító pedagógusokkal, szülővel, óvodával.
- Szakértői vizsgálati kérelem a szakértői bizottság felé (osztályfőnök, szaktanár, főigazgató).
- A szakértői véleményben foglaltak alapján a fejlesztés megszervezése, a jelzett szakemberigénynek megfelelően, a fejlesztési területeket, az egyéni haladási ütemet figyelembe véve, egyéni fejlesztési terv alapján.
- Mentesítő határozat, egyéni haladásról szóló engedély meghozatala, a szakértői bizottság javaslata alapján.
- Sajátos nevelési igényű tanulók mentesítése esetén szöveges értékelés alkalmazása.
- Az osztályfőnök tájékoztatása.
- Az osztályfőnök egyeztet a tanuló nevelésében, oktatásában érintett pedagógusokkal, a fejlesztő/gyógypedagógussal, a szakszolgálat szakembereivel.
- A tanórai fejlesztés megszervezése a szakértői véleményben foglaltak, valamint a szakemberrel/szakemberekkel történő folyamatos konzultáció alapján.
- Folyamatos megfigyelés, mérés, értékelés, konzultáció az érintettekkel.
- Folyamatos képzés, önképzés.
- Felülvizsgálati kérelem
- A tanuló állapotában észlelhető változások rögzítése, javaslat a fejlesztés módosítására, vagy folytatására.

Sikerkritérium a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási problémával küzdő tanulók esetében

- A tanuló beilleszkedik a közösségbe, elfogadja a közösségi normákat, együtt tud haladni társaival.
- Képességeinek, egyéni haladási ütemének megfelelően tanul.
- Önmagához mérten érzékelhető a fejlődése.
- Elfogadja önmagát.
- Ismereteit tovább haladáskor alkalmazni tudja.

A tehetség, képesség kibontakoztatásának segítése

Célunk

A tehetséges tanulók korai felismerése és adottságainak megfelelő optimális személyiségfejlődés lehetőségének biztosítása.

Feladatok, tevékenységek

- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai munka megszervezése.
- Emelt szintű nyelvoktatás.
- Csoportbontás.
- Sportiskola.
- Tehetséggondozó foglalkozások.
- Játékos angol tehetséggondozó foglalkozás alsó tagozaton.
- Játékos informatika tehetséggondozó foglalkozás alsó tagozaton.
- Szakkörök.

- Iskolai sportkör.
- Versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb.).
- Szabadidős foglalkozások (színház-, múzeumlátogatások, kiállítások, stb.)
- Iskolai könyvtár használata.
- Az iskola különböző létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata.
- Továbbtanulás segítése.
- IKT eszközök használata a tanórán és a tanórán kívüli foglalkozások során, valamint a könyvtárban.
- Sajátos nevelési igényű tanulók körében az egyéni szükségletek felderítésével segítés a gyerekek egyéniségének kibontakoztatásában.

A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók segítése

Célunk
A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók teljes személyiségének fejlesztése, képességeik kibontakoztatása.
Az előítéletek kialakulásának megelőzése, vagy csökkentése.
Közösségi szokások, magatartás kialakulásnak elősegítése.
A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók körében az évfolyamismétlők számának csökkentése, a tanulmányi eredmények növelése, mérési eredményeik javulásának elérése.
A továbbtanulási mutatók növelése a hátrányos helyzetű tanulók körében.
A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók szüleivel a kapcsolattartás erősítése.
Az óvodákkal való kapcsolattartás erősítése.

Feladataink, tevékenységeink
- integrált nevelés,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- képességfejlesztés,
- tehetséggondozás,
- csoportbontás,
- folyamatos értékelés,
- egyéni fejlődést segítő kiscsoportos foglalkozások,
- közösségalakítási, közösségfejlesztési programok szervezése, újszerű tanórai módszerek alkalmazása,
- együttműködés a partnerekkel,
- pedagógusok kompetenciáinak fejlesztése,
- tanórán kívüli programok, közösségi terek biztosítása,
- szülők bevonásával megvalósított rendezvények, programok,
- releváns oktatási mérőeszközök alkalmazása,
- a hátrányos helyzetű tanulók fejlődésének nyomon követése,
- napközi otthon biztosítása,
- 16 óráig tartó délutáni foglalkozások biztosítása,
- diákétkeztetés esetén felügyelet biztosítása
- iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata,
- nevelők és gyermekek segítő, személyes kapcsolatai,
- a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése,
- családlátogatások,
- a továbbtanulás irányítása, segítése,

- gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátása,
- szoros kapcsolat a család- és gyermekjóléti szolgálattal, a család- és gyermekjóléti központtal, a járási hivatallal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek.

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók képesség kibontakoztató és integrációs felkészítése IPR

A program a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknak a többi tanulóval egy csoportban történő nevelését, oktatását célozza meg, a tanulók szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányának csökkentése érdekében.
Az iskolai integrációs program kinyilvánítja az egyéni különbségekre alapozott nevelés kialakításának szükségességét.
A nevelés, az oktatás igazodik a gyermekhez, s ez azt is jelenti, hogy igazodik ahhoz a közeghez, amelynek a gyermek részese. Ha az integrációs nevelés ezt a célt eléri, működőképessé válik.

Az Integrációs Pedagógiai Rendszer
Az intézményi keretei között és azon túl zajló nevelés és oktatás valamennyi színterét, tevékenységi formáját, nevelési-, tanulási- és oktatásszervezési eljárását áthatja, egy rendszert alkotva, egymást erősítve, bevonva valamennyi érintett felet a teljes körű személyiségfejlesztés érdekében.

Az IPR működtetésének alapfeltételei
- Be- és elfogadó szemlélet.
- Tanulóbarát környezet.
- Az integrációt támogató új tanulásszervezési eljárások, módszerek beépítése a tanmenetekbe, a tanórák min. 50%-ban alkalmazása a nevelés, oktatás folyamatában. Ezen tanórák IPR jelölése a KRÉTA rendszer Elektronikus Naplóban.
- Az egyéni bánásmód, optimális fejlesztés.
- A kapcsolatfejlesztés, a párbeszéd.

Célok, feladatok
- ***Szegregációmentesség***
  feladat: a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók azonosítása, heterogén tanulócsoportok szervezése
- ***Az együttnevelés feltételeinek megteremtése***
  feladat: integrációs stratégia kialakítása, az iskolába való bekerülés előkészítése, pedagógiai kompetencia megteremtése, eszközrendszer biztosítása, elfogadó társadalmi környezet kialakítása
- ***A multikulturális értékek megismertetése, elfogadtatása, megbecsülése***
  feladat: a nemzetiségi kultúra beépítése a tantárgyak tantervi rendszerébe
- ***A szülői részvétel a háromhavonkénti értékelésen, iskolai rendezvényeken***
  feladat: kommunikációs alkalmak bővítése, a szülők megnyerése, motiválása az együttműködésre
- ***Tanári együttműködés megvalósítása a pedagógiai munkában***
  feladat: értékelő esetmegbeszélések vagy problémamegoldó fórumok, hospitáláson alapuló együttműködési alkalmak szervezése
- ***A HH, HHH tanulók sikeressége***

feladat: az IPR tanulást-tanítást segítő eszközrendszerének beépítése a pedagógiai gyakorlatba, releváns mérőeszközök alkalmazása, folyamatos mérés, értékelés, az értékelés eredményeinek beépítése a fejlesztésbe, az egyéni fejlesztés megvalósítása, értékelése, szoros együttműködés a partnerekkel, az integrációt segítő módszertani elemek jelenléte, befogadó légkör biztosítása.

- ***Hatékony beiskolázás a középfokú intézményekbe***
  feladat: továbbtanulási lehetőségek ismertetése, segítségadás a döntéshozatalban, differenciált tanulásszervezés, tehetséggondozás, egyéni fejlesztés, tanórán kívüli programok.

A teljesítés kritériumai

- heterogén összetételű tanulócsoportok működnek,
- a pedagógusok módszertanilag felkészültek,
- a kapcsolattartás sikeresen működik a partnerekkel,
- csökken az előítéletes magatartás,
- a szülők és pedagógusok között erősödik a kölcsönös bizalom,
- közös gondolkodás, összehangolt műhelymunka alakul ki a HH, HHH tanulók mérése, fejlesztése, értékelése érdekében,
- az évfolyamismétlés minimális legyen,
- csökkenjen a mulasztások száma,
- magas legyen a szakmát, az érettségit adó képzésre jelentkezők száma.

8. Az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok.
A szülők, a tanulók, a pedagógusok és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

A vezetőség és a nevelőtestület

A nevelőtestület különböző közösségeinek kapcsolattartása a főigazgató segítségével a megbízott pedagógus vezetők és a választott képviselők útján valósul meg.

A kapcsolattartás fórumai:

- az iskola vezetősége ülései,
- az iskola bővített vezetősége ülései,
- a különböző értekezletek,
- megbeszélések.

E fórumok időpontját az iskolai munkaterv határozza meg. A vezetőség az aktuális feladatokról a tanári szobában elhelyezett hirdetőtáblán, valamint elektronikus írásbeli tájékoztatókon keresztül, illetve szóban értesíti a nevelőket.

Az iskolavezetőség tagjai kötelesek:

- az iskolavezetőség ülései után tájékoztatni az irányításuk alá tartozó pedagógusokat az ülés döntéseiről, határozatairól,
- az irányításuk alá tartozó pedagógusok kérdéseit, véleményét, javaslatait közvetíteni a vezetőség, a bővített vezetőség felé.

A pedagógusok kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg vagy munkaköri vezetőjük, illetve választott képviselőik útján közölhetik a vezetőséggel, az iskola bővített vezetőségével.

A szakmai munkaközösségek

Az iskolában tevékenykedő szakmai munkaközösségek folyamatos együttműködéséért és kapcsolattartásáért a szakmai munkaközösségek vezetői felelősek.

A szakmai munkaközösségek vezetői a munkaközösség éves munkatervének összeállítása előtt közös megbeszélésen egyeztetik az adott tanévre tervezett feladataikat különös tekintettel a szakmai munka alábbi területeire:

- a munkaközösségen belül tervezett ellenőrzések és értékelések,
- iskolán belül szervezett bemutató órák, továbbképzések,
- iskolán kívüli továbbképzések,
- a tanulók számára szervezett pályázatok tanulmányi, kulturális és sportversenyek.

A szakmai munkaközösségek vezetői a bővített vezetőség ülésein rendszeresen tájékoztatják egymást a munkaközösségek tevékenységéről, aktuális feladatairól, a munkaközösségeken belüli ellenőrzések, értékelések eredményeiről.

Pedagógusok és a tanulók

A **tanulókat** az iskola életéről, az iskolai munkatervről, a Házirendről, az aktuális feladatokról az iskola intézményvezetője, vagy megbízottja, a Diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják.

- a főigazgató vagy megbízottja:
  - az intézményi Diákönkormányzat vezetőségi ülésein félévente,
  - az intézményi diákközgyűléseken évente legalább egy alkalommal,
  - a feladatellátási-helyeken elhelyezett hirdetőtáblán és iskolarádión, az iskola honlapján keresztül, folyamatosan,
  - az osztályfőnök folyamatosan a közösségi nevelés, osztályfőnöki órákon.

A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan szóban vagy írásban tájékoztatniuk kell.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola vezetőségével, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.

A tanulók részvételi jogai az intézményi döntési folyamatban

A tanulók érdekeinek képviseletére az iskolában Diákönkormányzat működik.
A Diákönkormányzat feladata, hogy tagjainak érdekeit képviselje, az érintett tanulók érdekében eljárjon.
A Diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed.
A Diákönkormányzat a tanulói érdekképviseleten túl részt vesz az iskolai élet – tanórán kívüli – alábbi területeinek tervezésében, szervezésében és lebonyolításában:

- a tanulmányi munka (versenyek, vetélkedők, pályázatok stb.);

- tanulói ügyelet, iskolai felelősi rendszer;
- sportélet;
- túrák, kirándulások szervezése;
- kulturális, szabadidős programok szervezése;
- a tanulók tájékoztatása (iskolarádió, iskolai honlap).

Ezekben a kérdésekben a tanév folyamán az osztályközösségek, illetve a Diákönkormányzat iskolai vezetősége javaslatokkal élhet az osztályfőnökök, a nevelőtestület és a főigazgató felé.
A Diákönkormányzatot az iskola vezetőségével, a nevelőtestülettel, az intézményi Diákönkormányzat vezetősége, illetve annak választott tisztségviselői, valamint a Diákönkormányzatot segítő nevelő képviseli.
A Diákönkormányzat a magasabb jogszabályokban megfogalmazott jogkörökkel rendelkezik. Ezeket, valamint a Diákönkormányzat működését az intézményi Szervezeti és Működési Szabályzat tartalmazza.

A szülők és a pedagógusok

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról az iskola főigazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az iskola főigazgatója legalább félévente a Szülői Szervezet választmányi ülésén vagy iskolai szintű szülői értekezleten,
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók háromhavonta kapnak értékelést magatartási, szorgalmi és készségfejlődésük állapotáról, előrehaladásukról.

Szülői értekezletek
Feladata: a szülők és pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása, a szülők tájékoztatása:

- az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
- az országos és helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
- a helyi tanterv követelményeiről,
- az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
- saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
- a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjétől,
- az iskolai és osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola vezetősége felé.

Fogadóóra
Feladata: a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal (otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, továbbtanulás, stb.).
Családlátogatás
Feladata: A gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése (fokozott figyelemmel a halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulókra), tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.
Nyílt tanítási nap
Feladata: a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

Írásbeli tájékoztató
Feladata: a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.
Háromhavonkénti kötelező értékelés
Feladata: az integrációs programba bevont tanulók szülei tájékoztatást kapjanak a gyermek fejlődéséről. Az értékelésben résztvevők: az osztályfőnök, a tanuló, szülő.
A szülői értekezletek, a fogadóórák, és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola vezetőségével, nevelőtestületével.

A szülőkkel való együttműködés továbbfejlesztésének lehetőségei

Szülők bevonása:
- a témahetek, projektek megvalósításába,
- a tanulók egyéni vállalásainak teljesítésébe, a kutatómunkába,
- a tanulók szabadidős tevékenységének tervezésébe, szervezésébe,
- szakköri munkába,
- versenyen való részvétel megszervezésébe,
- közös IPR rendezvényekbe.

A szülők megnyerése:
- nyílt tanítási napon, projektzárókon való részvételre,
- rendezvényeken való részvételre,
- saját gyermeke otthoni felkészülésének segítésébe,
- saját gyermeke eredményeinek értékelésbe, fejlesztési feladatok megbeszélésbe.

Intézményi partnerekkel való kapcsolattartás

Az iskolai munka megfelelő szintű irányításának érdekében az iskola vezetőségének állandó munkakapcsolatban kell állnia a következő intézményekkel:
- az intézmény fenntartójával, működtetőjével: a Gyulai Tankerületi Központtal,
- a területileg illetékes önkormányzati képviselő-testülettel és polgármesteri hivatallal,
- a járási kormányhivatallal,
- a helyi nevelési-oktatási intézmények vezetőivel és nevelőtestületeivel,
- a tankerületi-nevelési-oktatási intézmények vezetőivel és nevelőtestületeivel,
- család- és gyermekjóléti szolgálattal,
- család- és gyermekjóléti központtal,
- az egészségügyi intézményekkel,

A munkakapcsolat megszervezéséért, irányításáért az vezetőség a felelős.

Az eredményes nevelő- és oktatómunka érdekében, az iskola rendszeres munkakapcsolatot tart fenn az alábbi intézményekkel, szervezetekkel, gazdálkodókkal:
- az iskolát támogató alapítványok kuratóriumaival,
- a városi kulturális intézménnyel,
- a helyi, a megyei középiskolákkal és a művészeti szakközépiskolákkal,
- a helyi egyházakkal,
- társadalmi és sportegyesületekkel, termelő és gazdálkodó szervezetekkel,

- vállalkozókkal.

A munkakapcsolat megszervezéséért, felügyeletéért az iskola vezetősége felelős.
A médiának az intézményt érintő kérdésekben a főigazgatója, vagy az általa megbízott személy adhat tájékoztatást, akadályoztatása esetén a helyettesítés rendje szerint.

A tanulók egészségi állapotának megóvásáért az iskola vezetősége rendszeres kapcsolatot tart fenn az egészségügyi szolgálattal, ezen belül az illetékes egészségügyi dolgozókkal, és segítségükkel megszervezi a tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatát. A kapcsolattartás részletes módját a Szervezeti és Működési Szabályzat szabályozza.

A tanulók veszélyeztetettségének megelőzése, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok eredményesebb ellátása érdekében az iskola valamennyi pedagógusa rendszeres kapcsolatot tart fenn a család- és gyermekjóléti szolgálattal, a család- és gyermekjóléti központtal. A munkakapcsolat felügyeletéért a vezetőség a felelős.

A nevelők szakmai, pedagógiai munkájának segítésének, fejlesztésének céljából az iskolában működő szakmai munkaközösségek bekapcsolódhatnak a tankerületi szakmai munkaközösségek munkájába.

9. A tanulmányok alatti vizsgák és az alkalmassági vizsga szabályai

Iskolánkban az alábbi tanulmányok alatti vizsgákat szervezzük:
- osztályozó vizsga,
- pótló vizsga,
- javítóvizsga,
- különbözeti vizsga.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha
- a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve (pl.: egyéni munkarend szerint haladó tanuló),
- engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget,
- a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.

Amennyiben a tanuló mulasztásainak száma az első félév végére meghaladja a megengedett mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem volt minősíthető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.

Az adott tanévben az osztályozó vizsgát a félévi és év végi zárást megelőző hetekben kell megszervezni.

Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha

- a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A javítóvizsgát a főigazgató által meghatározott időpontban, augusztus 15. és augusztus 31. között kell megszervezni.
A vizsgák időpontját, helyét és követelményeit az érintett tanulók szüleivel

- osztályozó vizsga esetén a vizsgák időpontja előtt legalább két hónappal,
- javítóvizsga esetén a tanév végén (bizonyítványosztáskor) közölni kell.

Amennyiben mulasztások miatt kell osztályozó vizsgát tenni, a vizsga időpontjáról a tájékoztatást legkésőbb a vizsga napja előtt 8 nappal meg kell adni a szülőnek.

Különbözeti vizsgát abban az esetben kell tennie a második-nyolcadik évfolyamra jelentkező tanulónak, amennyiben előző iskolájában nem tanult olyan tantárgyat, amely szerepel az iskola helyi tantervében.

Tanulmányok alatti vizsgát független vizsgabizottság előtt is le lehet tenni.

A tanulmányok alatti vizsgák követelményei megegyeznek az iskola helyi tantervében (a kerettantervben) szereplő követelményekkel, melyek a Pedagógiai Program mellékletében és a Házirendben is megtalálhatóak.

A **tanulmányok alatti vizsgákat** a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni.
A vizsgákat háromtagú bizottság előtt kell letenni, melyben két olyan pedagógusnak kell részt venni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.

Az intézmény vezetője felel a vizsga jogszerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolítása feltételeinek megteremtéséért.
A vizsgabizottság elnöke felel a vizsga jogszerűségéért és szakszerűségéért.

A tanulmányok alatti vizsgákon az alábbi tantárgyakból kell írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati vizsgarészeket tenniük a tanulóknak:

TANTÁRGY	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	GYAKORLATI
	VIZSGA		
magyar nyelv és irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
történelem	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
állampolgári ismeretek		SZÓBELI	
hon- és népismeret		SZÓBELI	
etika / hit- és erkölcstan		SZÓBELI	
környezetismeret	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
természettudomány	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
kémia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
fizika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	

biológia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
földrajz	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
idegen nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
ének-zene		SZÓBELI	GYAKORLATI
vizuális kultúra			GYAKORLATI
dráma és színház		SZÓBELI	
technika és tervezés			GYAKORLATI
digitális kultúra		SZÓBELI	GYAKORLATI
testnevelés			GYAKORLATI
önismeret - drámajáték		SZÓBELI	
olimpiaismeret	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
tanulásmódszertan		SZÓBELI	
sportegészségtan - sportetika		SZÓBELI	

Egy vizsganapon egy vizsgázó legfeljebb három írásbeli és három szóbeli vagy gyakorlati vizsgát tehet.
Az írásbeli feladatok megválaszolásához tantárgyanként maximálisan hatvan perc vehető igénybe.
A szóbeli vizsgánál tantárgyanként harminc perc felkészülési idő áll a vizsgázó rendelkezésére.

Sajátos nevelési igényű, illetve beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló számára, a szakvéleményben foglaltak alapján a főigazgató engedélyével:

- az írásbeli feladatok megválaszolására szánt időt legfeljebb harminc perccel lehet megnövelni,
- a szóbeli felkészülési idő legfeljebb tíz perccel növelhető,
- az iskolai tanulmányok alatt megengedett segédeszközök használatát lehetővé kell tenni,
- írásbeli vizsga helyett szóbeli vagy szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsga tehető.

Sportiskolai osztályba az a tanuló vehető fel, aki megfelel a sportegészségügyi és fizikai képesség felmérési vizsgálat követelményeinek.
A sportegészségügyi vizsgálatot a mezőberényi gyermekorvosok végzik, előzetes szülői jelentkezés alapján.
A képességfelmérést adott tanév március 15-éig végzik a testnevelők.
A felmérésen jelen vannak: valamennyi testnevelő, óvónők, óvodások.
Fiúknak 8, lányoknak 7 feladatot kell teljesíteni.
Minden feladat hibátlan teljesítése maximum 10 pontot ér.

Feladatok

1. RÖVIDTÁVÚ FUTÁS (30m)
5-6 fő indul egyszerre, az indítás tapssal történik, az időmérés tizedes pontosságú.

2. KISLABDAHAJÍTÁS
Helyből távolba, három kísérlet tehető, a legnagyobbat mérjük.

3. HAJLÉKONYSÁG
Ülésben, vagy állásban nyújtott lábbal előrehajlás.20 cm-es jel a talpnál. Mérés: cm-ben. Két kísérlet végezhető, a jobb eredményt jegyezzük.

4. FÜGGESZKEDÉS
Bordásfalon vízszintes függeszkedés, bordásfalanként 2 pont adható.

5. HELYBŐL TÁVOLUGRÁS
Vonal mögül páros lábbal elugorva, vékony szivacsra, páros lábra érkezve, kéz a test előtt. Mérés: cm-ben, az induló vonaltól, leérkezés sarokvonaláig. Három kísérlet tehető, a legnagyobbat jegyezzük.

6. LABDAVEZETÉS KÉZZEL (15 m hosszan) EGYENES IRÁNYBAN
A feladatot mindkét kézzel elvégzik a gyermekek, 5 – 5 pontot kaphatnak.
Szempontok: biztonságos labdavezetés, gyorsaság, pontosság

7. SZLALOM LABDAVEZETÉS LÁBBAL
Indulás vonalról jelre, 4 db. bólya kerülése oda – vissza, időre. A bólyák másfél méterenként helyezkednek el. Az időmérés tizedes pontosságú.
Megjegyzés: feladat közben kézzel tilos a labdát megérinteni.

8. KITARTÓ FUTÁS
Felfestett kosárlabda pálya körül, közepes iramú folyamatos futás, séta nélkül. Aki megáll, vagy sétál, befejezte a feladatot. Maximálisan 7 kör futható (kb. 600 m).

pont	futás (30m) (mp)	függeszkedés (pont)	hajlékony-ság (cm)	kislabda-hajítás (m)	helyből távolugrás (cm)	labdavezetés kézzel (15 m) (mp)	labdavezetés lábbal (15 m) (mp)	kitartó futás (7 kör)
10	…6,4	5 bordásfal	28…	9…	140…	…20	…20	7 kör
9	6,5	4,5 bordásfal	27	8,5	135	20,1-22	20,1-22	6 kör
8	6,6	4 bordásfal	26	8	130	22,1-24	22,1-24	5,5 kör
7	6,7	3.5 bordásfal	25	7,5	125	24,1-26	24,1-26	5 kör
6	6,8	3 bordásfal	24	7	120	26,1-28	26,1-28	4,5 kör
5	6,9-7,0	2,5 bordásfal	23	6,5	115	28,1-30	28,1-30	4 kör
4	7,1	2 bordásfal	22	6	110	30,1-32	30,1-32	3,5 kör
3	7,2	1,5 bordásfal	21	5,5	105	32,1-34	32,1-34	3 kör
2	7,3	1 bordásfal	20	5	100	34,1-36	34,1-36	2,5 kör
1	7,4	0,5 bordásfal	19	4,5	95	36,1-38	36,1-38	2 kör
0	7,5…	0 bordásfal	…18	…4	…90	38,1…	38,1…	…2

10. Az iskolába jelentkező tanulók felvételének, átvételének elvei

Iskolánk a Szakmai Alapdokumentumban foglaltak és a fenntartói határozatoknak megfelelően veszi fel a tanköteles korú tanulókat.

Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse, vagy ha ezt csak december 31. napjáig tölti be, a kormányhivatal engedélyével a szülő kérje gyermeke felvételét az iskolába.

Az első évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:
- a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót,
- a gyermek bejelentett lakcímét igazoló okmányt,
- a gyermek TAJ kártyáját,
- a gyermek oktatási azonosítóját,
- a gyermek felvételét javasló óvodai szakvéleményt (ha a gyermek óvodás volt),
- az iskolaérettségi vizsgálatról szóló szakértői véleményt.

A második-nyolcadik évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:
- a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót,
- a gyermek bejelentett lakcímét igazoló okmányt,
- a gyermek TAJ kártyáját,
- a gyermek oktatási azonosítóját,
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt,
- az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.

Az iskolába beadott felvételi kérelmeket *a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendeletben*, az ott meghatározott sorrendben kell teljesíteni.

A felvételi kötelezettség teljesítése után további felvételek, átvételek során a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók kérelmét kell először teljesíteni.

Amennyiben iskolánk – a rendeletben megadott sorrend szerint – az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, akkor az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján kell dönteni.
Sorsolás nélkül felvehető a hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű tanuló, továbbá az a tanuló, akinek ezt különleges helyzete indokolja.
A hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanulók felvételi, átvételi kérelmének teljesítése után sorsolás nélkül is felvehető az a tanuló, akinek ezt különleges helyzete indokolja.
Különleges helyzetnek minősül, ha a tanuló
a) szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékkal élő, vagy
b) testvére az adott intézmény tanulója, vagy
c) munkáltatói igazolás alapján szülőjének munkahelye az iskola körzetében található, vagy
d) az iskola a lakóhelyétől, ennek hiányában tartózkodási helyétől egy kilométeren belül található.

A második-nyolcadik évfolyamba jelentkező tanulóknak – az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított különbözeti vizsgát kell tennie azokból a tárgyakból, amelyeket előző iskolájában – a bizonyítvány bejegyzése alapján – nem tanult. Amennyiben a tanuló valamely tantárgyból a különbözeti vizsgán az előírt követelményeknek nem felel meg, a vizsgát az adott tantárgyból két hónapon belül megismételheti. Ha az ismételt vizsgán teljesítménye újból nem megfelelő, az évfolyamot köteles megismételni, illetve tanév közben az előző évfolyamra beiratkozni.

11. Az iskola környezeti nevelési programja

Az iskola hitvallása, céljai a környezeti- nevelésben

Az iskola hitvallása

A környezet és az egészség egymástól elválaszthatatlan fogalmak. A természet és környezet óvása, védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életről sem, mivel az ember a természet része. Az általa okozott természeti-, környezeti szennyeződések károsan hatnak vissza saját szervezete működésére. Az ismereti háttér átadása mellett az környezeti- és egészségnevelés főként személyiségfejlesztő feladat az értékrendszer és magatartás fejlesztésén keresztül.
Ennek szellemében kívánjuk nevelni a ránk bízott gyermekeket, programjainkkal fejleszteni kívánjuk a szülők és a környék lakóinak környezet- és egészségtudatos magatartását is.

Általános célok

- Az egyetemes természetnek (a Világegyetem egészének), mint létező értéknek tisztelete és megőrzése, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is, annak környezetével, kultúrájával együtt.
- A Föld egészséges folyamatainak visszaállítására, harmóniára törekvés.
- A bioszféra és a biológiai sokféleség megőrzése.
- A testi-lelki egészség megőrzése.

Pedagógiai célok

Az általános célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása során az alábbiakra törekszünk:

- az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése,
- rendszerszemléletre nevelés,
- holisztikus szemléletmód kialakítása,
- fenntarthatóságra nevelés,
- a környezetetika hatékony fejlesztése,
- érzelmi és értelmi környezeti nevelés,
- tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés,
- tolerancia kialakítása,
- a környezettudatos magatartás és életvitel segítése,
- az állampolgári – egyéb közösségi – felelősség felébresztése,
- helyzetfelismerés, ok–okozati összefüggések megláttatása,
- problémamegoldó gondolkodás, döntésképesség kialakítása,
- globális összefüggések megértése,
- az egészség és a környezet összefüggéseinek feltárása.

Konkrét célok

- Természeti – épített – szociális környezetünk ismerete, óvása, fejlesztése.
- Helyi értékek és problémák feltérképezése, helyi célok megfogalmazása (pl. fásítási akcióban részvétel, faültetés, madárvédelem, szelektív hulladékgyűjtés, energiatakarékosság, stb.).
- Lakóhely megismerése (értékek, gondok – a megoldás módjai).
- Hagyományok védelme, azonosságtudat fejlesztése: család – iskola – település – nemzet szinteken.

- A szülőkkel, az iskola életének résztvevőivel, a környezetünkben élőkkel a kommunikáció fejlesztése.
- A gyermekekben hajlandóságot ébreszteni az aktív részvételre, kialakítani a tenni akarást a problémák megoldására, kifejleszteni az eredményes konfliktuskezelés cselekvő képességét, aktivitást és jó együttműködést.
- Érzékennyé tenni a gyerekeket a harmonikus környezet szépségének befogadására, élvezetére.
- Megvalósítani a helyes döntések meghozatalához szükséges ismeretek átadását, a magatartások, viszonyulások, értékrend, pozitív jövőkép és környezeti etika kialakulásához nélkülözhetetlen élményhelyzetek biztosítását.
- Lehetővé tenni a problémák, jelenségek sokoldalú megközelítésének, látásmódjának kialakítását.
- Felkészíteni a gyerekeket, ha lehetőségük van választani, dönteni akkor a környezetkímélő termékeket, technológiákat részesítsék előnyben. Kialakítani a gyerekekben a károsodásokat megelőző gondolkodást, megismertetni a gyerekekkel a takarékos és mértékletes életvitel lehetőségeit.
- A környezeti nevelés beépítése a természettudományokon kívüli tantárgyakba, amely lehetővé teszi, hogy az összetett és bonyolult környezeti jelenségeket, folyamatokat könnyebben megértsék több tudomány eredményeinek felhasználásával, sokoldalú megközelítéssel.
- Valóságos természeti és humán környezet megtapasztalását biztosító programok szervezése: erdei iskola, jeles napok megünneplése, stb.
- A mindennapi testedzés megvalósítása.
- A gyermekek környezetóvó, egészségvédő és javító tevékenységének szervezésekor bekapcsolódás különböző szervezetek, az önkormányzat munkájába.
- Az iskolai környezet még barátságosabbá, tisztábbá, otthonosabbá tétele.
- A növényápolási munkák folyamatosabbá tétele.
- Pályázatokon való részvétel. A fenntarthatóságra nevelés és a környezet-, valamint az egészségtudatosság eredménye megvalósítása érdekében részvétel az ökoiskolai programban.

Feladatok a környezeti nevelés területén

- Megalapozzuk a tanulókban a környezettudatos magatartást, elősegítjük az embert, az épített és a társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer, a környezetért felelős életvitel kialakítását.
- Tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük azokat a környezetmegóváshoz szükséges képességeket és készségeket, amelyek a környezet zavartalan működését elősegítik.
- A tanulók életkorának megfelelő szinten, tanórán és tanórán kívüli tevékenységek keretében foglakozunk a környezet megóvásának szempontjából legfontosabb ismeretekkel:
  - a környezet fogalmával,
  - a földi rendszer egységével,
  - a környezetszennyezés formáival és hatásaival,
  - a környezetvédelem lehetőségeivel,
  - lakóhelyünk természeti értékeivel,
  - lakóhelyünk környezetvédelmi feladataival.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésében nagy hangsúlyt fektetünk a tanuláshoz nélkülözhetetlen funkciók fejlesztésére, hangsúlyozzuk a közvetlen érzéki tapasztalást, a

tárgyi cselekvéses megismerést. Továbbfejlesztjük a megismerési módszereket, a szemléletes képi gondolkodás nyomán kialakuló képzeteket, ismereteket, elsajátított tanulási szokásokat.

- Jó gyakorlataink permanens megvalósítása, fejlesztése, terjesztése, mintaadás.

Tanulásszervezési és tartalmi keretek

A környezeti- nevelés minden tanórán és tanórán kívül is feladatunk. Minden téren törekszünk arra, hogy diákjaink ne elszigetelt ismereteket szerezzenek, hanem egységes egészként lássák a természetet és benne az embert.

A tanulók környezeti ismereteinek bővítésével, rendszerezésével, az összefüggések feltárásával meg kell alapozzuk, hogy lehetővé váljon a környezetért, a jövő generációkért felelős viselkedést vállaló személyiség formálása.

Ezért arra törekszünk, hogy a választott programok:

- fejlesszék a tanuló szociális képességeit,
- adjanak lehetőséget új ismeretek megszerzésére (biológiai sokféleség, fenntartható fejlődés, stb.),
- rendszerezzék, szelektálják, mélyítsék el a már meglévő ismereteket,
- szintetizálják az egyes tantárgyak nyújtotta analitikus ismereteket, tanítsanak rendszerszemléletre,
- alakítsanak ki kritikus gondolkodást,
- fejlesszék a környezeti harmónia megteremtése érdekében fontos képességeket (pl.: problémamegoldó, konfliktuskezelési képességek, tolerancia, alternatív gondolkodás, stb.),
- ösztönözzenek a környezetbarát életmód elsajátítására,
- alakítsanak ki környezeti érzékenységet, helyes szokásokat, viselkedési normákat,
- neveljenek a hagyományok tiszteletére,
- tegyék világossá a tanulók számára, hogy az ember a természet része.

7.3. Az egyes tantárgyak kiemelt környezeti nevelés lehetőségei

Magyar nyelv és irodalom:

Természetes és mesterséges környezetünk értékeit bemutató irodalmi alkotások megismerése növeli a környezethez való pozitív közeledést. Az anyanyelv gazdagságának felhasználásával megtanulják tanulóink a környezethez és a benne élő emberhez fűződő érzelmek kifejezését.

A tanulók ismerjék meg az anyanyelv gazdagságát, a tájnyelv, a köznyelv és az irodalmi nyelv egymásra hatását. Legyenek képesek irodalmi szövegek alapján problémafelvetésekre, vitára, véleményalkotásra, érvelésre. Erősödjön esztétikai, erkölcsi érzékenységük. Tudatosan készüljenek az anyanyelv védelmére, a „nyelvi környezetszennyezés" elkerülésére, sajátítsák el a médiumok elemzésének technikáit.

A tanulókban alakuljon igénnyé a hatékony kommunikációra való törekvés, a jó problémafelvetés, vitakészség, véleményalkotási képesség. Növeljük a környezethez való, pozitív érzelmi és intellektuális közeledést a környezet és természetvédelmi témájú könyvek feldolgozásával. Fejlesszük az egyéni és a közösségi kompetenciákat a drámajátékok segítségével.

Történelem, Állampolgári ismeretek:

Megismerhetik a környezeti változások hatását a gazdálkodásra, az életmódra, a közösségi normák alakulására. Bemutatja az emberek természetátalakító munkájának következményeit, társadalomra gyakorolt hatását. A tanulók értsék és tudják, hogyan, mikor és milyen emberi

tevékenységek révén alakult át a természet. Tudják értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra, az életmódra, a közösségi normák alakulására. Ismerjék meg a helyi történelmi értékeket, alakuljon ki bennük a hagyományok tisztelete. Legyenek képesek a globális problémákra megoldásokat keresni, a természeti népek példáján keresztül értsék meg az egész világot érintő globális problémákat. Érezzék hangsúlyozottan az egyén, az állam és a társadalom felelősségét és feladatait a problémák elhárításában, csökkentésében.

Matematika:
E tantárgy segít a rendszerben való gondolkodás kialakításában, a környezeti rendszerek megismeréséhez szükséges számolási készségek fejlesztésében. A tanulók váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket matematikai módszerekkel demonstrálják. Legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére. Statisztikai módszerek alkalmazásával tudjanak táblázatokat, grafikonokat készíteni és elemezni. Logikus gondolkodásuk, a szintetizáló és a lényegkiemelő képességük fejlődjön. Tudják megfigyelni az őket körülvevő környezet mennyiségi és térbeli viszonyait. Váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására. Ismerjenek konkrét, a valós életből vett példákat, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni. Legyenek képesek reális becslésekre, tudjanak egyszerű statisztikai módszereket alkalmazni.
A tanulókban alakuljon ki a rendszerben való gondolkodás. Alakítsuk ki a környezeti rendszerek megismeréséhez szükséges elszámolási készségeseiket

Fizika:
A környezetben zajló folyamatok törvényszerűségeinek feltárásával, az egészségre és környezetre káros fizikai hatások megismertetésével járul hozzá a tettek következményét látó, távlatokban gondolkodó, energiával takarékoskodó állampolgárrá váláshoz.
A tanulók váljanak képessé a környezeti változások magyarázatára. Ismerjék meg az élő szervezetre káros fizikai hatások (sugárzások, zaj, rezgés)egészség károsítását, tudják ezek kibocsátásának csökkentési lehetőségeit. Ismerjék fel a fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti analógiákat, valamint az élő, és élettelen közötti kölcsönhatásokat. Tudják értelmezni a környezet változásának törvényszerűségeit, és ennek tudatában legyenek képesek megoldást keresni a globális környezeti problémákra. Mérjék fel annak fontosságát, hogy a környezeti erőforrásokat felelősséggel szabad csak felhasználni. Ismereteik birtokában váljanak tetteik következményeit látó, előregondolkodó állampolgárrá ismerjék meg az alternatív energiahordozókat és forrásokat.

Kémia:
A környezeti elemek megismertetésével, vizsgálatával, a környezetbiztonsági ismeretek átadásával segíti a környezettudatos magatartás megvalósítását. Legyenek képesek a környezeti elemek egyszerű vizsgálatára, az eredmények értelmezésére. Ismerjék a környezetüket legjobban szennyező anyagokat, törekedjenek ezek használatának csökkentésére. Ismerjék az emberi szervezetre káros anyagokat és ezek szervezetre gyakorolt hatásait. Tartózkodjanak ezek kipróbálásától. Értsék meg a különböző technológiák hatását a természeti és épített környezetre, valamint becsüljék meg ezek gazdasági hatásait.

Környezetismeret, Természettudomány, Biológia:
Ezek azok a tantárgyak, ahol megtestesül mindazon cél és feladat, amelyek a fenti pontokban megfogalmazódtak. Azon ismeretek és készségek tudományos megalapozása folyik, amely segíti a tanulókat abban, hogy testileg – lelkileg egészséges emberként, pozitív ökológiai szemléletmóddal éljen környezetében.

Környezetismeret:
A tanulók ismerjék meg a környezetet megfigyelésekkel, vizsgálatokkal ismerjék meg az élővilág sokszínűségét, az élőlények egyedi, megismételhetetlen voltát, az ember felelősségét az élővilág megőrzésében.

Természettudomány:
A tanulók váljanak képessé a természet jelenségeinek elemi szintű értelmezésére - a megismerés komplexitása, egészlegességére törekvés (középpontban az élő és élettelen természet konkrét valósága, a jelenségek, a táj és a környezet által) természettudományos gondolkodás kialakításához megfelelő képességek kialakítása, környezet állapota iránti érzékenység fejlesztése ökológiai szemlélet fejlesztése helyes környezeti attitűdök fejlesztése magatartás fejlesztése értékrend alakítás a környezettudat fejlesztése felelősségérzet fejlesztése környezet használatára vonatkozó helyes döntések támogatása.

Biológia:
A tanulók ismerjék meg a globális környezeti problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit. Ismerjék és szeressék a természeti és az épített környezetet. Ismerjék meg az élőlények alapvető szervezeti működési jellemzőit, fedezzék fel azok között az ok okozati összefüggéseket. Legyenek tájékozottak a földi élővilág sokféleségét, valamint az emberek és biológiai környezetük közötti kapcsolatrendszert illetően. Ismerjék meg a környezet-egészségügyi problémákat, legyenek képesek azok megelőzésére és mérséklésére. Sajátítsák el a testi, lelki egészséget megőrző életviteli technikákat. A tanulókban alakuljon ki ökológiai szemléletmód. Alakuljon ki a természeti és az épített környezet iránti felelősség.

Földrajz:
A természeti és az ember alkotta tájak megismerésével, a bennük lezajló változások érzékelésével, azok összefüggéseinek feltárásával járul hozzá e nevelési területek céljainak eléréséhez.

Ének- zene, vizuális kultúra:
Megismerteti a tanulókkal a természeti szépségek zenei, képi ábrázolásának lehetőségeit, az esztétikai igényesség, élmények keresésének szempontjait, a zenei, képi, formai élmények ember- és környezetformáló hatásait.

Technika és tervezés:
A természet anyagainak vizsgálatával, alakíthatóságával, a takarékos anyaghasználattal, esztétikus produktumok létrehozásával, egészségügyi alapismeretek tanításával, közlekedésbiztonsági szabályok betartatásával fejleszti tanulóink környezetformáló, egészségvédő és óvó látásmódját.

Digitális kultúra:
Az információszerzés- és átadás módjának megtanításával lehetőséget biztosít diákjaink számára, hogy önállóan olyan ismereteket szerezhessenek, amelyek a környezettudatos állampolgárrá váláshoz adnak megfelelő alapot.

Testnevelés:
A tanulók felfedezhetik, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják egészséges testi fejlődésüket, tudatosítjuk az egészség és környezet komplexitását.

Közösségi nevelés (osztályfőnöki óra):
A környezethez való viszony kialakításában sokat segítenek az osztályfőnöki órák témái. A környezet megóvására, otthonosabbá tételére, alakítására való nevelésen túl lehetőséget nyújt a mindennapi problémák felismerésére, életmódminták elemzésére, a megoldások keresésére, ezentúl az együttes tevékenységek során a közösségépítésre, a személyes kapcsolatok kialakítására, elmélyítésére.

7.4. Tanórán kívüli lehetőségek a környezeti nevelés területén

Szakkörök:
A szakkör a kutató típusú, önállóan vizsgálódni szerető tanulók fejlesztésének nagyon jó színtere.
Tábor:
A természetkutató tábor, életmódtábor, sítábor, vándortábor az egészségnevelés fontos színtere.
Iskolai átfogó környezetvédelmi programok, projektek:
E kereteken belül a tanulók felmérést végezhetnek az iskolai víz-, fűtés-, világításrendszerről, az ezzel kapcsolatos költségekről, elkészíthetik a csepegő csapok térképét, kutathatják a hulladék kezelési módjait, az irodaszerek beszerzési módját és egészségkárosító hatásait, felhasznált mennyiségét. Az effajta program nagyon hatékony lehet, hiszen egyszerre mozgósít tanárt, diákot, kisegítő dolgozót és vezetőséget egyaránt.
A környezet-védelem jeles napjai:
A természet-, a környezetvédelem jeles napjairól a tanórákba beépítve, illetve külön programokat szervezve emlékezhetünk meg és tudatosíthatjuk a jelentőségüket. A nap jellegének megfelelő vetélkedőt, akciót vagy kirándulást szervezhetünk, illetve pályázatot írhatunk ki.
Akciók:
Felhívják a lakóhelyünk közösségének figyelmét egy-egy helyi vagy globális környezeti problémára. A megmozdulás megszervezhető magunknak is, de csatlakozhatunk helyi vagy országos környezetvédő szervezetek akcióihoz is (pl.: Takarítási világnap, Autómentes nap, stb.).
Kiállítások:
Rendezhető iskolánkban nyitott, a nagyközönség által is látogatható környezetvédelmi kiállításokat (pl.: szemétszobrászat, természeti értékeket, helyi problémákat bemutató kiállítás, stb.). Jó lehetőség a környező iskolákkal való kapcsolattartásra.
Iskolai zöld médiumok:
Az iskolai könyvtárban létesíthető külön polc a környezeti témakörökkel foglalkozó könyveknek, videofilmeknek, CD-lemezeknek. Ezzel a megoldással a tanulók könnyebben átlátják a rendelkezésükre álló irodalmat, szívesebben kutatnak, olvasgatnak.
Média:
Fontos, hogy az iskola környezetvédelmi tevékenysége ismert és elismert legyen a helyi, illetve tágabb közösségben. Ezért kell szoros kapcsolatot tartani a helyi médiával, és gondoskodni az érdemi események, feltárt problémák, eredmények megismertetéséről.
Tanulmányi kirándulás:
Szervezhető egy- vagy többnapos egy-egy konkrét téma részletesebb, egy-egy terület, táj megismerése céljából. Kisebb-nagyobb gyerekcsoportokkal tanösvényekre, nemzeti parkokba, természetvédelmi területekre, vadasparkokba, botanikus kertekbe, múzeumokba lehet ellátogatni.
Zöldesítés:

A környezetvédelmi jeles napokhoz kapcsolva, vagy önálló programként, a szülők illetve az iskola-közeli lakosság, helyi szervezetek megnyerésével cserjék, fák ültetésével szépíthető környezetük és a zajtól, portól védhető szervezetünk.
Szelektív hulladékgyűjtés:
Évente szervezhető hulladékgyűjtés, amely elsősorban papír- és vashulladékra terjed ki. Ezen tevékenység hatásfoka nagy, hiszen jelentős mértékben kihathat a tanuló tágabb környezetére is, szelektív hulladékgyűjtő tevékenységére is. A szelektív hulladékgyűjtők használatának, az elemgyűjtésnek folyamatos a lehetősége az intézményben.
Vetélkedők, tanulmányi versenyek:
Az érdeklődő, ambiciózus tanulók ösztönözhetők arra, hogy vegyenek részt helyi, regionális és országos versenyeken.
Városismereti program:
A Diákönkormányzattal való együttműködés keretében szervezhetőek olyan programokat, amelynek során megismerhetik a gyerekek a szűkebb és tágabb környezet jellemző épületeit, tereit és egyéb objektumait. Az ismereteket vetélkedők, illetve kiállítások formájában lehet még jobban rögzíttetni a tanulókkal.
Kapcsolattartás külső segítő partnerekkel:
Találkozhatnak a tanulók a helyi és országos környezet- és természetvédő civil szervezetekkel, aktívan be is kapcsolódhatnak ezen mozgalmakba.
Kézműves foglalkozás:
A természet adta anyagok (termések, levelek, tollak, csigaházak. stb.), illetve az újrahasznosítható hulladék anyagok felfelhasználásával különböző díszek, kompozíciók készíthetők, amelyekből kiállítás vagy vásár is szervezhető (pl.: Karácsonyi vásár, stb.).
Diákönkormányzat napja:
Az iskolai programnak mindig lehet környezet-egészségügyi része is.
DSE szervezések:
Délutánonként változó évfolyam összetételben sportversenyek szervezhetők.
Látogatások:
A látogatás lehet állatkertben, múzeumban, botanikus kertben, arborétumban, tanyán, nemzeti parkban, szeméttelepen, hulladékégetőnél, szennyvíztisztító telepen, papírgyárban. Ennek során előre megadott szempontsor vagy feladatlap segítségével buzdíthatók a gyerekek az önálló felfedezésre, az ismeretek önálló feldolgozására.
Előadások:
A nagyon jól sikerült környezetvédelmi tanulói kiselőadásokból, illetve a kiírt pályázatok szóbeli védéséből rendezhető egy iskolai szintű program is. A tanulók, tanárok, szülők környezeti – és egészségnevelésének egyik hasznos módszere amellett, hogy fejleszti a tanulók helyes önértékelését és pozitív megerősítését.
Szülői fórum:
Témák lehetnek: háztartási hulladék szelektív gyűjtés környezetvédelem, stb.

Speciális programjaink, jógyakorlataink

A *„Föld él és lelke van”…* jó gyakorlatunk a tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés, élményszerző tevékenységek során nyújt lehetőséget környezetünk, lakóhelyünk állapotáért való felelős magatartás kialakítására.
Az *„Évszakok – projektnapok”* célja: Projekt-napok szervezése az alsó tagozatos gyermekek érdeklődésének megfelelően a négy évszakhoz csoportosított örömteli kreatív és ismeretszerző tevékenységek biztosításával. Jellemzői: a négy évszak eseményeihez, ünnepeihez, hagyományaihoz köthető változatos programok, változatos helyszínek, tantervbe illeszthető tananyag, élményszerző tevékenységek, tantárgyi koncentráció.

A „*Képzőművészeti pályázat általános iskolában" jó gyakorlat* célja a kulturális, művészeti értékek iránti nyitottság és érzékenység fejlesztése, a külvilág tudatos érzékelése, tanulmányozása, valamint a belső látás és a képzelet finomítása, a lényeglátás, a szelektáló képesség fejlesztése, a tanulók belső világának gazdagítása.
Jellemzők: vizuális kultúra fejlesztése, multidiszciplináris témakörök, kreativitás, önkifejezés, önmegvalósítás, a természeti és tárgyi környezet szépségeinek felfedeztetése, alkotói tevékenység.
Az „*Oh természet, oh dicső természet"* természettudományos vetélkedő jó gyakorlatunk célja a természet iránti szeretet, tiszteletet kialakítása, tanulóink tudományos tájékozottságának fejlesztése, környezettudatos magatartásának megalapozása, a környezetet tisztelő szokásrendszer, a környezetért felelős életvitel elfogadtatása. Jellemzői: a természettudományos tantárgyak összekapcsolása, a rendszerezés, problémamegoldás, logikus gondolkodás fejlesztése, együttműködés a csoporttal, kooperáció, az infokommunikációs eszközök alkalmazása.
Az *"Itt születtem én ezen a tájon…"* Helyismereti / városismereti verseny célja a lakóhely természeti és társadalmi környezetének megismerése, kulturális örökségének, történelmi múltjának és híres szülötteinek, műemlékeinek, egykori és mai nevezetességeinek megismertetése. Jellemzői: önálló ismeretszerzés, komplex információk kezelése és használata, térben, és időben való tájékozódás, térképhasználat, változatos feladatok, változatos helyszínek, együttműködés a csapattal, kooperáció, élményszerző tevékenységek.
Az *„ÖKOmanó szakkör"* során a tanulók a háztartásokban jelenlévő hulladékok újrahasznosítását a manuális tevékenységek során gyakorolják, és megtapasztalják, hogy az anyagok környezettudatos körforgásáról van szó. A személyiségfejlesztés egyik lehetősége a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás kialakítása. Az ökoszemlélet beépítése a mindennapi gyakorlatba, a kreatív foglalkozásokba.

12. Az iskola egészségfejlesztési programja

Az iskola hitvallása, céljai az egészségfejlesztésben

Az iskola hitvallása
A környezet és az egészség egymástól elválaszthatatlan fogalmak. A természet és környezet óvása, védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életről sem, mivel az ember a természet része. Az általa okozott természeti-, környezeti szennyeződések károsan hatnak vissza saját szervezete működésére. Az ismereti háttér átadása mellett az környezeti- és egészségnevelés főként személyiségfejlesztő feladat az értékrendszer és magatartás fejlesztésén keresztül.
Ennek szellemében kívánjuk nevelni a ránk bízott gyermekeket, programjainkkal fejleszteni kívánjuk a szülők és a környék lakóinak környezet- és egészségtudatos magatartását is.

Általános célok

- Az egyetemes természetnek (a Világegyetem egészének), mint létező értéknek tisztelete és megőrzése, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is, annak környezetével, kultúrájával együtt.
- A testi-lelki egészség megőrzése.

Pedagógiai célok

Az általános célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása során az alábbiakra törekszünk:

- rendszerszemléletre nevelés,
- holisztikus szemléletmód kialakítása,
- fenntarthatóságra nevelés,
- tolerancia kialakítása,
- az állampolgári – egyéb közösségi – felelősség felébresztése,
- helyzetfelismerés, ok–okozati összefüggések megláttatása,
- problémamegoldó gondolkodás, döntésképesség kialakítása,
- globális összefüggések megértése,
- az egészség és a környezet összefüggéseinek feltárása,
- ismeretek és jártasságok kialakítása, amelyek segítségével képesek lesznek megelőzni az egészségügyi problémákat, illetve csökkenteni azok súlyosságát,
- az orvostudomány eredményeiből levonható helyes magatartásra, tevékenységre történő aktivizálás,
- a családi életre nevelés fejlesztése,
- az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztése.

Konkrét célok

- Lakóhely megismerése (értékek, gondok – a megoldás módjai).
- Hagyományok védelme, azonosságtudat fejlesztése: család – iskola – település – nemzet szinteken.
- A szülőkkel, az iskola életének résztvevőivel, a környezetünkben élőkkel a kommunikáció fejlesztése.
- A gyermekekben hajlandóságot ébreszteni az aktív részvételre, kialakítani a tenni akarást a problémák megoldására, kifejleszteni az eredményes konfliktuskezelés cselekvő képességét, aktivitást és jó együttműködést.
- Érzékennyé tenni a gyerekeket a harmonikus környezet szépségének befogadására, élvezetére.
- Megvalósítani a helyes döntések meghozatalához szükséges ismeretek átadását, a magatartások, viszonyulások, értékrend, pozitív jövőkép és környezeti etika kialakulásához nélkülözhetetlen élményhelyzetek biztosítását.
- Lehetővé tenni a problémák, jelenségek sokoldalú megközelítésének, látásmódjának kialakítását.
- Felkészíteni a gyerekeket, ha lehetőségük van választani, dönteni akkor a környezetkímélő termékeket, technológiákat részesítsék előnyben. Kialakítani a gyerekekben a károsodásokat megelőző gondolkodást, megismertetni a gyerekekkel a takarékos és mértékletes életvitel lehetőségeit.
- Az egészségfejlesztés beépítése a természettudományokon kívüli tantárgyakba.
- A tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezzenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, testi-lelki egészséges életvitelhez.
- Legalapvetőbb egészségvédelmi ismeretek megismertetése.
- Az egészségre káros szokások biológiai, élettani, pszichés összetevőinek megismertetése.
- Egészséges életmód, életszemlélet, magatartás kialakítása.
- A mindennapi testedzés megvalósítása.
- A gyermekek környezetóvó, egészségvédő és javító tevékenységének szervezésekor bekapcsolódás különböző szervezetek, az önkormányzat munkájába.
- Az iskolai környezet még barátságosabbá, tisztábbá, otthonosabbá tétele.

- Pályázatokon való részvétel.

Feladatok az egészségfejlesztés területén
Arra törekszünk, hogy a tanulók korszerű ismeretekkel és azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében, így szolgáljuk a testi-lelki egészség fejlesztésének összhangját.
Tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az egészséges életmód gyakorlását szolgáló tevékenységformákat, az egészségbarát viselkedési formákat.
A tanulók életkorának megfelelő szinten, tanórán és a tanórán kívüli tevékenységek keretében foglalkozunk az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel:

- az egészséges személyiségfejlődés elősegítésével,
- az egészséges táplálkozással,
- a káros szenvedélyek, viselkedési függőségek elkerülésével,
- a szociális kapcsolatok harmóniájának kialakítása érdekében a családi és kortárskapcsolatokkal,
- a környezet védelmével,
- az aktív életmóddal, a sporttal, mindennapos testmozgással,
- a személyes higiéniával,
- a szexuális fejlődéssel,
- személyes biztonsággal (közlekedés, rizikóvállalás ,stb.),elsősegélynyújtással,
- a bántalmazás, az iskolai erőszak megelőzésével.

A kiemelt figyelmet igénylő tanulók testi-lelki egészségfejlesztése érdekében fontosnak tartjuk a kapcsolattartást a pszichológussal, a gyermek- és ifjúságvédelemi jelzőrendszer tagjaival, a szakszolgálatokkal, a szakértői bizottságokkal.
A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében még inkább hangsúlyozzuk feladatként a fenti területeket. Fontosnak tartjuk az önkiszolgálás képességének kialakítását, a mentális sérülések miatt az önismeret, konfliktuskezelés megtanítását.
A nevelési-oktatási intézményekben folyó teljes körű egészségfejlesztésnek figyelembe kell vennie a gyermekek, tanulók biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait.

Tanulásszervezési és tartalmi keretek
Az iskolai élet minden területének van csatlakozási pontja az egészségneveléssel, ezért a környezeti- és egészségnevelés minden tanórán és tanórán kívül is feladatunk. Minden téren törekszünk arra, hogy diákjaink ne elszigetelt ismereteket szerezzenek, hanem egységes egészként lássák a természetet és benne az egészséges embert.
Ezért arra törekszünk, hogy a választott programok:

- fejlesszék a tanuló szociális képességeit,
- fektessen hangsúlyt az önismeret erősítésére, az önelfogadás képességének alakítására, a kudarctűrő képesség fejlesztésére, az akaraterő fokozására,
- adjanak lehetőséget új ismeretek megszerzésére (biológiai sokféleség, fenntartható fejlődés, stb.),
- rendszerezzék, szelektálják, mélyítsék el a már meglévő ismereteket,
- szintetizálják az egyes tantárgyak nyújtotta analitikus ismereteket, tanítsanak rendszerszemléletre,
- alakítsanak ki kritikus gondolkodást,
- fejlesszék az egészséges személyiség és a környezeti harmónia egységének megteremtése érdekében fontos képességeket (pl.: problémamegoldó, konfliktuskezelési képességek, tolerancia, alternatív gondolkodás, stb.),

- ösztönözzenek az egészséges, környezetbarát életmód elsajátítására,
- alakítsanak ki környezeti érzékenységet, helyes szokásokat, viselkedési normákat,
- neveljenek a hagyományok tiszteletére,
- tegyék világossá a tanulók számára, hogy az egészséges ember az egészséges természet része.

Az egyes tantárgyak kiemelt egészségfejlesztési lehetőségei

Magyar nyelv és irodalom:

Szeressenek olvasni, próbáljuk elérni, hogy aktív könyvtárlátogatók legyenek, keltsük fel érdeklődésüket irodalmi művek iránt, kérdezzük őket olvasmányaikról- ez nagyon fontos annak érdekében, hogy ne csak a televízió, számítógép kösse le a gyerekeket.

Megfelelő témájú irodalmi művek feldolgozásával fejlesztjük az egyéni és a közösségi kompetenciákat a drámajátékok segítségével.

Az anyanyelv gazdagságának felhasználásával megtanulják tanulóink a környezethez és a benne élő emberhez fűződő érzelmek kifejezését.

Ismerjék meg az irodalmi művekben megjelenő értékeket, az ember és a természet közötti harmonikus kapcsolatok kialakulását, legyenek képesek irodalmi szövegek alapján problémafelvetésekre, vitára, véleményalkotásra, érvelésre erősödjön esztétikai, erkölcsi érzékenységük.

Történelem, Állampolgári ismeretek:

Megismerik régi korok életkörülményeit, összetudják hasonlítani napjaink életkörülményeivel. Régebbi szokások, életmód előnyeinek –hátrányainak felfedezése.

Matematika:

Segít a tantárgy grafikonok, adatok, statisztikai adatok értelmezésében. Segítse a szintetizálást, lényegkiemelést, rész –egész viszony kapcsolatának felismerését, logikus gondolkodást, becslési képességet.

Fizika:

A tanulók ismerjék meg az élő szervezetre káros fizikai hatások (sugárzások, zaj, rezgés) egészség károsítását, tudják ezek kibocsátásának csökkentési lehetőségeit, ismerjék fel a fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti analógiákat.

Kémia:

Ismerjék meg testük felépítésében résztvevő anyagokat. Ismerjék a környezetüket legjobban szennyező anyagokat, törekedjenek ezek használatának csökkentésére. Ismerjék az emberi szervezetre káros anyagokat, és ezek szervezetre gyakorolt hatásait, tartózkodjanak ezek kipróbálásától.

Földrajz:

A természeti és az ember alkotta tájak megismerésével, a bennük lezajló változások érzékelésével, azok összefüggéseinek feltárásával járul hozzá e nevelési területek céljainak eléréséhez.

Természettudomány:

A tanulók ismerjék meg az emberek és környezetük kapcsolatait. Megfigyelésekkel, vizsgálatokkal mérjék fel az egészségkárosító tevékenységeket, ismerjék meg saját testük alapvető felépítését és működését.

A fiatalok számára legérdekesebb témakör saját szervezetük felépítésének és működésének megismerése, mely során feltárulnak a kamaszkori változások okai és a vele kapcsolatos tennivalók, tudatosulnak a veszélyeztető környezeti hatások. A hangsúly a betegségek megelőzésére helyeződik. A lelki egészség megőrzése érdekében ráirányítja a figyelmet a reális önismeret, a család és a társas kapcsolatok jelentőségére

Biológia:
Legyenek tájékozottak az emberek és biológiai környezetük közötti kapcsolatrendszert illetően ismerjék meg a környezet egészségügyi problémákat legyenek képesek az egészségügyi problémák megelőzésére és mérséklésére, sajátítsák el a testi lelki egészséget megőrző életviteli technikákat. A tanulókban alakuljon ki ökológiai szemlélet mód alakuljon ki a természeti és az épített környezet iránti felelősség.
Az ember megismerése és egészsége fejlesztési feladataihoz kapcsolódó tartalmaknak és tevékenységeknek meghatározó szerepük van a kamaszok reális önismeretének alakításában. Nevelési feladataink súlypontjai a testi-lelki egészségre, a családi életre nevelésre, az önismeret és a társas kultúra fejlesztésére és a fenntarthatóságra koncentrálnak.
Tisztában van a tanuló saját teste felépítésével és alapvető működési sajátosságaival, a férfi és a nő közötti különbséggel és a kamaszkor biológiai-pszichológiai problémáival. Ismeri a betegségek kialakulásának okait, megelőzésük és felismerésük módjait, az egészséges életmód és az elsősegélynyújtás legfontosabb szabályait. Érti a szűrővizsgálatok jelentőségét a betegségek sikeres gyógyításában.
Önállóan és társaival együtt dolgozva tud megfigyeléseket, vizsgálódásokat, kísérleteket végezni, tapasztalatairól feljegyzéseket készíteni, valamint jártassággal rendelkezik a mikroszkóp használatában.

Ének- zene, Vizuális kultúra:
Megismerteti a tanulókkal a természeti szépségek zenei, képi ábrázolásának lehetőségeit, az esztétikai igényesség, élmények keresésének szempontjait, a zenei, képi, formai élmények egészséges emberi lélekalakító hatásait.

Technika és tervezés:
Egészségügyi alapismeretek tanításával, közlekedésbiztonsági szabályok betartatásával fejleszti tanulóink környezetformáló, egészségvédő és óvó látásmódját.

Digitális kultúra:
Az információszerzés- és átadás módjának megtanításával, lehetőséget biztosít diákjaink számára, hogy önállóan olyan ismereteket szerezhessenek, amelyek környezettudatos testileg-lelkileg egészséges állampolgárrá váláshoz adnak megfelelő alapot. Viszont tudniuk kell arról is, hogy a neten sok elérhető információ nem megbízható, fontos dolgokban ezért mindig szakértők véleményét is ki kell kérni. Beszélni kell a gyerekeknek a számítógépezés szenvedéllyé válásának veszélyeiről is illetve a helyes testtartásról, képernyőhasználatról stb.

Testnevelés:
Mozgásigényre való nevelés Minden pedagógusnak szem előtt kell tartania, hogy a testmozgás a fizikai és a lelki egészségest egyaránt szolgálja.

Közösségi nevelés (osztályfőnöki óra):

Osztályfőnöki órák témái lehetőséget nyújtanak önmaguk megismerésére, életmódminták elemzésére, problémák felismerésére-megoldására, társas kapcsolatok alakítására, lelki egészség megőrzésére.

Tanórán kívüli lehetőségek az egészségfejlesztés területén

Óvoda-iskola átmenet program:

Az óvoda-iskola program keretében biztosítjuk, hogy az iskolába lépő gyermek számára az átmenet zökkenőmentes legyen. Óvoda-, iskolalátogatások, iskolanyitogató foglalkozások alkalmával valósul meg a lelki egészségfejlesztés, az érzelmi biztonság nyújtása.

Iskolai étkezés:

Megfelelő higiénia betartása, igény a tisztaságra, étkezési kultúra kialakítása.

Szakkörök:

A szakkör a kutató típusú, önállóan vizsgálódni szerető tanulók fejlesztésének nagyon jó színtere.

Tábor:

A természetkutató tábor, életmódtábor, sí tábor, vándortábor az egészségnevelés fontos színtere.

Iskolai átfogó egészségügyi programok, projektek:

E kereteken belül a tanulók felmérést végezhetnek pl. táplálkozási szokásokról, fogápolásról-ajánlásokat készíthetnek, gyűjtőmunkát végezhetnek, helyes táplálkozásra buzdíthatnak. Pl. plakátverseny

Az egészségvédelem jeles napjai:

Az egészségügy jeles napjairól (pl. nemdohányzók világnapja, a szív napja, az egészség világnapja) a tanórákba beépítve, illetve külön programokat szervezve emlékezhetünk meg és tudatosíthatjuk a jelentőségüket. A nap jellegének megfelelő vetélkedőt, akciót vagy kirándulást szervezhetünk, illetve pályázatot írhatunk ki.

Évszaknapok:

Jó gyakorlatunk lehetőséget nyújt tanulóinknak az egészséges táplálkozás, a testápolás – öltözködés, védőoltások – gyermekbetegségek témakörben hiteles szakemberek előadásának meghallgatására, játékos tevékenykedésre.

„Szenvedélyes" álmok ereje jógyakorlat:

A tanulócsoport saját forgatókönyv alapján egy oktató kisfilmet készít, mellyel a korcsoportjuknak bemutatják a függőségek árnyoldalait, veszélyeit. A kisfilm prevenciós szándékkal utat mutat, s egyben alternatívákat kínál - mesebeli, álomba szőtt vízión keresztül - a kamaszkort fenyegető szenvedélybetegségekről, és annak elkerülésének lehetőségeiről. Párhuzamot állít és egyben görbe tükröt is tart a témával kapcsolatosan, ezáltal együtt gondolkodásra hívja a célközönséget. Az ismeretek megszerzése mellett fontos az erre aktív és kollektív cselekvésre késztetés, a készen kapott tudás helyett. Komplex hatására építve a közös munka során a „távolítás törvényét" figyelembe véve, a tanulók érzelmi és szellemi fejlődését játékosan, tapasztalati síkon fejti ki.

Iskolai médiumok:

Az iskolai könyvtárban létesíthető külön polc az egészséges életmóddal kapcsolatos könyveknek, digitális tananyagok, segédanyagok. Ezzel a megoldással a tanulók könnyebben átlátják a rendelkezésükre álló irodalmat, szívesebben kutatnak, olvasgatnak.

Média:

Fontos, hogy az iskola egészségnevelési tevékenysége ismert és elismert legyen a helyi, illetve tágabb közösségben. Ezért kell szoros kapcsolatot tartani a helyi médiával, és gondoskodni az érdemi események, feltárt problémák, eredmények megismertetéséről.

Vetélkedők, tanulmányi versenyek:

Az érdeklődő, ambiciózus tanulók ösztönözhetők arra, hogy vegyenek részt helyi, regionális és országos versenyeken.
Városismereti program:
Szervezhetők olyan programok, amelynek során megismerhetik a gyerekek a szűkebb és tágabb környezet jellemző egészségellátással kapcsolatos helyeit, feltérképezhetik az itt folyó munkát, interjút készíthetnek egészségügyi dolgozókkal.
Kézműves foglalkozás:
Beszélhetünk a gyerekeknek a különböző nem természetes anyagú tárgyak károsanyag kibocsájtásáról, arról, hogy a természetes anyagokból készült tárgyak egészségesebbek.
Diákönkormányzat napja:
Az iskolai programnak mindig van egészségfejlesztési része is.
DSE szervezések:
Délutánonként változó évfolyam összetételben sportversenyek szervezhetők.
Látogatások:
Ennek során előre megadott szempontsor vagy feladatlap segítségével buzdíthatók a gyerekek az önálló felfedezésre, az ismeretek önálló feldolgozására.
Előadások:
A nagyon jól sikerült egészségvédelmi tanulói kiselőadásokból, illetve a kiírt pályázatok szóbeli védéséből rendezhető egy iskolai szintű program is. A tanulók, tanárok, szülők egészségnevelésének egyik hasznos módszere amellett, hogy fejleszti a tanulók helyes önértékelését és pozitív megerősítését.
Filmklub:
Egészségügyi problémákat tárgyaló filmek megnézése és utána beszélgetés, véleménycsere.
Szülői fórum:
Témák lehetnek: egészséges táplálkozás, drog prevenció, lelki egészség stb.

Testi egészség fejlesztése

Célja a gyermekek egészséges testi- lelki fejlődésének elősegítése, a szociális kompetenciák, a csapatmunka, a társakkal történő kreatív együttműködés fejlesztése.

Feladatok:
- mindennapos testnevelés,
- edzés-, és mozgás-fejlesztés,
- az aktív életmód, a sport iránti igény felkeltése,
- a személyes biztonság (közlekedés, rizikóvállalás, stb.) iránti igény,
- az egészségvédő szokások kialakítása.

Intézményünk a tanulók egészséges fejlődése érdekében biztosítja a mindennapos testedzést részben a testnevelés órákon, részben a tanórán kívül – tömegsport, valamint diáksportköri foglalkozások keretében.

A mindennapos testnevelés az alábbi keretekben valósul meg:
- testnevelés tantárgy keretében minden évfolyamon heti 5 óra.
- Aktív Iskolaként rendszeresen megszervezésre kerülnek olyan mozgási lehetőségek, amelyekbe minden tanuló bekapcsolódhat, pl. aktív szünet, gyalogtúra, stb.
- Iskolai jógyakorlatunk *„A Föld él, és lelke van…”*. A program egyik legfőbb eredménye, hogy a résztvevő alsó tagozatos tanulók a testmozgás és természetvédelem összekapcsolásával természetjáró túrák részesei lehetnek.

- Az *„Évszaknapok”* jó gyakorlatunk keretében Madarak fák napja alkalmából sportvetélkedőket, mozgásos játékokat, akadályversenyt szervezünk alsó tagozatos tanulóinknak.
- Az osztálykirándulások tág teret nyújtanak egyes mozgásformáknak: gyaloglás, hegymászás, túrázás, úszás, kerékpározás.
- Iskolai sportnapunknak, akadályversenyünknek minden tanulónk aktív részese.
- Iskolai szűrővizsgálatok (szemészeti, fülészeti, fogászati, védőnői, orvosi) alkalmával tanulóink - a vizsgálat mellett - szakszerű egészségügyi ismeretekre tehetnek szert
- A megyei rendőrkapitányság szervezésében „Balesetmegelőzési nap” keretében tájékozódhatnak tanulóink játékos formában a személyes biztonság, a baleset megelőzés és a közlekedés kérdéseivel.
- Egészségügyi felvilágosító előadások alkalmával - melyet az iskolai védőnő, iskolaorvos tart - szerezhetnek tanulóink ismereteket a különféle szenvedélyekről, azok megelőzéséről.
- Az „Iskolagyümölcs program” keretében a szülők anyagi megterhelése nélkül van lehetőségünk minden alsó tagozatos gyermek részére biztosítani a megfelelő napi gyümölcsmennyiséget.
- Az iskolai étkeztetés kiemelt figyelmet kell, hogy kapjon. A kulturált étkezés lehetőségének biztosítása nevelőmunkánk fontos feladata (pl. evőeszköz-, és szalvétahasználat).
- A Sulirádió műsorai az aktualitásoknak megfelelően, rendszeresen tájékoztatják a tanulókat az egészségneveléssel kapcsolatos eseményekről, rendezvényekről.
- Az Öko munkacsoport szervezésében pályázati kiírások szervezésében a „Víz világnapja” alkalmából pályázati–kiírás jelenik meg, az „Autómentes világnapon” pedig kerékpáros figyelemfelhívó rendezvényen vehetnek részt tanulóink.

13. Elsősegély nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos terv

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók:
- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat.
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:
- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegély-nyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:
- az iskola kapcsolatot épít ki a védőnői szolgálattal, az Országos Mentőszolgálattal;

- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a helyi tantervben szereplő alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
Környezetismeret	- növényápolás: permetszerek, kerti szerszámok használata - harapás, karmolás, csípés kezelése. (szúnyog, kullancs) - Az időjárás élőlényekre gyakorolt hatásának veszélyei: tél - jég-beszakadás, nyár - hőguta, folyadékbevitel, - éghető, éghetetlen anyagok: tűzveszély - Baleset: megelőzés, segélykérés, a mentők értesítése. A mentők munkája.
Biológia	- csípések kezelése:(szúnyog, kullancs, pók (6.o.) medúza(7.o.) - állati harapás kezelése (5,6,7. o.) - mérgezések ellátása: permetezőszerek (5.o.) gombamérgezés(6.o.), alkoholmérgezés, kábítószer(6, 8. o.) - légúti akadály-félrenyelés elsősegélye (6., 8. o.) - rándulás, ficam, törés elsősegélynyújtása (6., 8.) - háztartási sérülések ellátása, égés, forrázás, artériás és ütőeres vérzés(6., 8.o.) - komplex újraélesztés (6.8. o.) - teendők lázgörcs esetén (6. o.) - allergiás reakciók ellátása –csípések, kozmetikai szerek(6., 8. o.) - kiszáradás kezelése (8. o.)
Kémia	- mérgezések (7. és 8. o.) - vegyszer okozta sérülések (7. és 8. o.) - savmarás (7. és 8. o.) - égési sérülések (7. és 8. o.) - forrázás (7. és 8. o.) - szén-monoxid mérgezés (7. és 8. o.)
Fizika	- égési, forrázási, fagyási sérülések ellátása – 7. o. - elektromos áramütés esetén végzendő tevékenységek – 8. o.
Testnevelés	- baleset-megelőzés, motoros tevékenységek során bekövetkező egyszerű sérülések kezelése - elsősegély nyújtási alapismeretek - biztonság-környezettudatosság - a primer prevenció szerepe az életvezetésben,

	baleset-megelőzésben
Technika és tervezés	- Egészség és betegség fogalma. Betegségek tünetei. Betegségek elleni védekezés módjai. Betegápolás (egyszerű gondozási műveletek). (3., 4. o.) - Elemi elsősegély-nyújtási ismeretek. - Segélyhívószámok (mentők, tűzoltók, rendőrség). A telefonos segélyhívás szabályai. (3. o.) - Balesetmentes, fegyelmezett viselkedés a helyi közlekedési járműveken. (3. o.) - Közlekedési környezetünk veszélyforrásai: figyelmetlenségből, szabályok be nem tartásából fakadó balesetveszély. (3. o.) - Egészségkárosító és környezetszennyező hatások a háztartásban. Megelőzés, kármentesítés. (4. o.) - közlekedési baleset - segélyhívás - villámcsapás - allergia - fertőzések - veszélyes anyagok a háztartásban - konyhai eszközök helytelen használata
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	- alapvető elsősegély-nyújtási ismeretek /védőnő/ - mentők hívásának helyes módja. - közlekedési baleset

Az elsősegélynyújtást szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:

- minden évben egy alkalommal elsősegély-nyújtási bemutatót szervezünk a tanulóknak;
- évente a környezeti nevelési projekt keretében, valamint az egészségfejlesztési modul keretében foglalkozunk az elsősegély-nyújtással.

14. Az iskola IKT-val kapcsolatos feladatai

A digitális kompetencia jelentősége

Napjainkban felértékelődik a formális, informális, nonformális kultúra- és tudásközvetítő rendszerek, intézmények, szervezetek szerepe, és még inkább így lesz ez a jövőben, amikor a kötelező iskolai képzéstől nem várhatjuk el, hogy befejezett, lezárt tudást nyújtson, hanem a kulcskompetenciák, az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumok és tanulási képességek kialakítása válik alapvető jelentőségűvé. A nevelési-oktatási tevékenység során így kiemelt feladat a digitális kompetencia fejlesztése.
A digitális kompetencia a kulcskompetenciák egyike, amely magában foglalja az információk digitális teljeskörű technológiáját, az információáramlást, a kommunikáció és az alapvető problémamegoldási képességeket.
Az informatikai eszközöket a hagyományos pedagógia folyamata során is alkalmazhatjuk, de igazán hatékonyan a konstruktivista pedagógiai által szolgáltatott alapok esetén alkalmazható. A metakognitív környezet erősíti a gondolkodás tudatosságát. A problémamegoldás és a kutató feladatok bármely tantárgy esetében jó alkalmat szolgáltatnak a metakognitív stratégiák fejlesztésére. Rá kell irányítani a tanulók figyelmét a feladatok megoldásának módjára. Nem csak az a cél, hogy adott szoftverek használatát tanítsuk meg a tanulóknak, hanem hogy adott tevékenységek számítógéppel történő megoldásának lehetőségét is biztosítsuk. Így a folyamatban résztvevők a közösség többi tagjával együttműködve lesznek képesek a problémák megoldására. A megszerzett ismeretekkel, képességekkel, attitűddel „felnőtt" állampolgárként képesek lehetnek arra, hogy bármely közösség (pl. család, munkahely) alkotó, résztvevő, együttműködő tagjai legyenek. A közösség többi tagjával együttműködve lehetnek képesek meghatározni egy adott probléma megoldási lépéseit, részfeladatait. A tárgyalási folyamatok, a viták során világosan, érthetően tudják ismertetni érveiket, meghallgatva mások - esetleg eltérő - gondolatait is. Az együttműködés alapvető formája ma már a hálózati kommunikáció, mely során a közösség tagjának olyan szereplőkkel kell kooperálnia, akik esetleg térben és/vagy időben elkülönülnek tőle. Ennek érdekében törekszünk arra, hogy a tanulók ilyen irányú, a pedagógia folyamatba szervesen beépített lehetőségeket is kapjanak.
A tanulók egyik része ma sokszor messze több és korszerűbb informatikai ismeretekkel rendelkezik, mint az őt tanító pedagógusok. Emiatt különösen indokolt a differenciált tanulásszervezés. Fontos megállapítanunk, hogy a fentiek okán a digitális kompetencia fejlesztésének folyamata a fenntarthatóság pedagógiájának azon kivételesen hatékony lehetőségei közé tartozik, ahol a tanuló és a pedagógusok, diákok, szülők egymást segítve fedezhetik fel, értelmezhetik és értékelhetik, érthetik meg a digitális világ jelentőségét.

Az IKT eszközök használatának célja

Célunk olyan korszerű tudásalapú társadalom követelményeinek megfelelő oktatási informatikai hálózat, informatikai eszközök és oktatási módszerek rendszerének folyamatos kialakítása és alkalmazása, amelyek hatékonyan támogatják az iskolai oktatásban résztvevő tanulók és tanárok munkáját. Evvel együtt olyan oktatást támogató igazgatási információs rendszerek bevezetését és használatát teszik lehetővé, amelyek hatékonyabbá teszik az intézményi működést is. Az oktatás feladata, hogy az általános iskolában alkalmazza a korszerű IKT-ra alapozott módszereket és kialakítsa a tanulókban az IKT eszközök készségszintű használatát. A hangsúly már nem csak az alapvető informatikai ismeretek elsajátításán van, hanem az információs és kommunikációs technikák alkalmazásában rejlő szabadság megismertetésében, az innovatív szemléletmód széleskörű elterjesztésében.

Az információs és kommunikációs technika módszerei és eszközei alkalmasak magas szintű tudás átadására, és szervesen beépíthetők a nevelési-oktatási folyamatba.

A módszerek elterjedésének alapvető feltétele – az eszközfeltételeken túl – az erre kiképzett pedagógusok motiválása, megnyerése. Ideális megvalósítás esetén a folyamat során az információs és kommunikációs technikák alkalmazásában rejlő szabadság megismertetése, az innovatív szemléletmód széleskörű elterjedése jelentős hozzáadott értéknek tekinthető.

Fejlesztési célok az oktatásban

Rövidtávú célok
- Az oktatás hatékonyságának növelése, e-tananyagok, tankönyvekhez kapcsolódó digitális tananyagok használatának szélesítése.
- Minden tanteremben legyen lehetőség IKT eszközökkel tartani az órákat hordozható eszközökkel, a tanterembe helyezett munkaállomással.
- A pedagógusok követik a tantárgyának oktatásában és az oktatásszervezésben megjelenő és felhasználható új alkalmazásokat.
- A hátrányos helyzetűek és sajátos nevelési igényűek integrált oktatásának támogatása, a tanulók egyedi fejlődéséhez jobban idomuló tanulási módszerek, digitális technikák alkalmazása.
- Az IKT módszertani segédletre támaszkodó alapképzés megteremtése, az alapképzéssel rendelkező kollégák továbbképzése.
- Belső képzés lehetőségének kihasználása, a Tudástanterem használatának a lehetőségeinek a megismerése és elsajátítása.

Hosszú távú célok az IKT használata információszerzésre és tanulásra
- A pedagógusok jól ismerik és alkalmazzák a számítógéppel támogatott kommunikáció és kutatás szabályait, konvencióit.
- Rendszeres számítógépes kommunikációs kapcsolattartás a szülőkkel, diákokkal, kollégákkal, szakmai munkaközösségekkel.
- A pedagógusok érdeklődésük és képességük szerint részt vesznek digitális projektekben és tananyag IKT eszközökkel való feldolgozásának fejlesztésében.
- Saját készítésű bemutatókat, tananyagokat megosztja a tanárok kisebb-nagyobb közösségeivel, a munkaközösségekkel.
- Ügyel a rendelkezésére bocsátott gépek és digitális tananyagok biztonságos üzemeltetésére, a megbízható adatkezelésre.
- A munkaerő piaci igényekhez való rugalmas alkalmazkodóképesség kifejlesztése, és a helyhez nem kötött tanulási folyamat támogatása.
- Az élethosszig tartó tanulásra való felkészítés.

Feladatok
- Az IKT eszközökkel támogatott oktatási megoldások terjedésének további segítése, a készségfejlesztés és ismeret-átadás folyamatában számítógépes alkalmazások támogatása a tanórai és önálló tanulás során.
- Az iskola vezetésének szükséges a fejlesztéshez megfelelő erőforrásokat megkeresni, támogatást nyújtani a szakmai feladatok eredményes megvalósításhoz, az IKT stratégiában meghatározott célok elérése érdekében.
- Szükség van arra, hogy a képzésen résztvevő pedagógusok, az egy osztályban tanítók, munkaközösségek egymásnak átadják a tanult ismereteiket, tapasztalataikat.
- A tanárok a tanórák legalább 30 % -ában alkalmazzák az IKT technológiát.

- A tervezett tevékenységek a pedagógusok szemléletváltásához vezetnek, a hagyományos tantárgyi oktatást jelentős részben fel kell, hogy váltsa a tantárgyak közötti integráció, illetve tantárgy fölötti szemlélet.
- Digitális fényképezőgépek, video kamera az iskola eseményeinek megörökítése mellett az informatikai oktatásban is szerepet játszanak, fejlesztve diákjaink kreativitását, bővítve a számítógép adta lehetőségek megismerését.
- Kollaboratív eszközök használata, az IKT eszközök lehetővé teszik a szinkron és az aszinkron kommunikációt is, amely az információszerzés és átadásának egy újabb módszere lehet.
- A számítógéppel segített tanítás, az interaktív elemekkel támogatott oktatás jelentősen segíti az egyéni felkészültséghez és készségekhez illeszkedő kompetencia alapú oktatást, a részkészség zavarokkal küzdők, illetve a hátrányos helyzetűek, vagy a sajátos nevelési igényűek képzését, miközben biztosítja az integrált és kollaboratív oktatás lehetőségét (pl. az egyéni munkarend szerint haladó tanuló esetében).
- A tanulók sokkal jobban jegyzik meg a képes információkat, ezért törekedni kell arra, hogy minél erősebb vizuális hatás érje őket, a szöveges információkat kísérjék képes információk és ezek elsősorban a tananyag megértését szolgálják.
- Helyi digitális tananyagtár felállítása, tartalmának feltöltése
- A papírmentes dokumentáció elterjesztése.
- Az IKT eszközök oktatásban való felhasználási lehetőségeinek és módszertanának kialakítása, valamint azok beépítése a Pedagógiai Programba
- IKT eszközök, valamint az alap informatikai infrastruktúra fejlesztése, az intézményi beszerzések támogatása.

Eredményesség

- Az IKT eszközök hatékony alkalmazása, a digitális tartalmak, taneszközök gyakorlati felhasználása, hatékony fejlesztése erősíti a tanulók digitális kultúrájának fejlődését, hozzájárulva ezzel az egyéni ismeretszerzés lehetőségeinek bővítéséhez.
- A hagyományostól eltérő szervezeti keretben (projektekben, témanapokon, stb.) a tanulók motiváltabbá válnak, erősödik az öntevékenységük, szívesebben vállalnak feladatot.
- A saját élményű, tanulói aktivitásra épülő tanulás keretei között a gyerekek szociális kompetenciái megerősödnek, és alapkészségeik is jelentős mértékben fejlődnek.
- A pedagógusok továbbképzésével módszertani kultúrájuk gazdagodik, fejlődik a kompetencia alapú programcsomagok egyes elemeinek alkalmazásához, valamint a differenciált tanulásszervezéshez, az IKT alkalmazáshoz szükséges kompetenciájuk.
- A pedagógusok, tanárok az órára való felkészülés keretében több, előre elkészített, feldolgozott tananyag és tanmenet közül választhatnak, amelyek online módon elérhetőek, tovább szerkeszthetőek és alakíthatóak.
- A továbbképzésekben való részvétel, továbbá más iskolák tapasztalatainak, tevékenységének megismerése a változtatásokra fogékonyabbá teszi a ~~tantestület~~ nevelőtestület egyre nagyobb részét.
- A pedagógusok az IKT alapú eszközök használatával és alkalmazásával jelentősen növelik a tanulói motivációt.

Az IKT alkalmazásának eredményessége a tanulók körében

- A tanulók ismerik az oktatásban használt informatikai eszközöket és ezek főbb alkalmazási területeit.
- Képesek önállóan kezelni a legelterjedtebb eszközöket.

- A tanulók ki tudják választani és használni a megfelelő feladat elvégzéséhez a bevált szoftvereket (például szövegszerkesztő, táblázatkezelő, ábraszerkesztő, egyéb grafikus program, multimédiás tananyag).
- Ismerik és használják az ezekről szóló információs forrásokat, nyomon követik és lehetőség szerint kipróbálják az újdonságokat.
- A tanulók képesek információkeresési és kommunikációs céllal használni az internetet és az iskola belső hálózatát.
- A tanulók képesek egyszerű hardver- és szoftverhibák felismerésére, segédletek alapján megpróbálják ezek elhárítását, és tudják, hogyan, honnan kérhet segítséget.
- A tanulók ismerik és alkalmazzák a forráshasználat szabályait.

Az IKT alkalmazásának eredményessége a pedagógusok körében

- A pedagógusok képesek a tanulóközpontú, IKT-elemekkel gazdagított oktatási környezet megtervezésére és jelenlegi környezetének megújítására.
- Képesek az iskola digitális, multimédiás taneszköz-tárából és honlapok, szakmai rendezvények előadásai és bemutatói segítségével tantárgyához és tanulóinak érdeklődéséhez, képességeihez leginkább illő digitális tananyagokat, oktatási megoldásokat választani és alkalmazni.
- Ismerik és használják a gyakorlást, prezentációt, közös munkát és kommunikációt támogató alkalmazásokat. Egyéni és a kollaboratív tanulást támogató szoftvereket egyaránt beépítenek oktatási programjaikba.
- A számítógépet a problémamegoldó és kritikai gondolkodás és az aktív tudásszerzés szolgálatába állítják.
- Támogatják a diákok online kommunikációját helyi szinten és idegen nyelv esetében nemzetközi szinten is.
- A tanulók fejlettségi szintjének és tudásának megfelelő oktatási informatikai alkalmazásokat használnak, s ehhez igyekeznek információkat szerezni tanítványai IKT-kultúrájának tartalmáról és technikai színvonaláról.
- Támogatják a diákok innovatív IKT-használatát és lehetőséget ad kreatív, egyéni bemutatók és egyéb produktumok létrehozására. A diákok sajátos igényeit a lehetőségek szerint figyelembe veszi.
- Az egész tanév munkájába beépítik az IKT-eszközök használatát. Képes megítélni, hogy mely tananyagrészekhez milyen alkalmazások a legmegfelelőbbek, s így javítják az oktatás eredményességét, motiválóvá és érdekessé teszi a tanulást. Számítógépes eszközökkel is támogatják az interdiszciplináris oktatási programokat, integrált és komplex órákat.
- Értékelik a számítógéppel segített órák eredményeit, és a tapasztalatok alapján javítják az oktatási informatikai módszereiket.
- A tanórákra készülve is használják a számítógépet, például bemutatók, szóróanyagok, tesztek készítéséhez.
- A szülőkkel megbeszélik a számítógép helyes otthoni használatának lehetőségeit.

Egyéb intézményi innovatív programok

- Versenyek szervezése az IKT alkalmazásainak fejlesztésére
- Diákok bevonása, oktatási anyagok elkészítésébe
- Továbbképzések pedagógusoknak
- Honlapfejlesztés
- Segédanyag gyűjtemény
- Felzárkóztató szakkörök szervezése, főleg otthoni számítógéppel nem rendelkező diákok számára

15. A Pedagógiai Program végrehajtásához szükséges nevelő és oktató munkát segítő eszközök és felszerelések kiválasztása

A Pedagógiai Program végrehajtásához szükséges helyiségek, bútorzatok és egyéb berendezési tárgyak, valamint egészség és munkavédelmi eszközök felsorolását a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 2. számú melléklete tartalmazza.

A tanórai nevelő-oktató munkát segítő legszükségesebb eszközszükségletet a kerettanterv tartalmazza tantárgyanként, témakörönként. A kötelező eszközjegyzék szerint részletes eszközhasználatot a helyi tantervhez kapcsolódó tantárgyi tantervek tartalmazzák.

A nevelő-oktató munka alapvető feltételei biztosítottak.

A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése érdekében folyamatosan pótolni kell a fejlesztő eszközöket, alkalmazni az IKT alapú oktatási eljárásokat. A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, az SNI tanulók oktatása több szemléltetést, munkáltatást, kísérletezést, ezekhez társuló IKT eszközt igényel. A modern szemléltetés eleme a multimédiás eszközök, digitális tananyagok alkalmazása.

A digitális oktatás eszközei a pályázatok megvalósulásával biztosított. Az intézmény a tanulói laptop-program rendszeres használatára felkészülten áll. A tanulócsoportokban a tanórák 30 %-án minden diák külön-külön IKT-eszköz használatával vesz részt a tanítási folyamatban. A bekapcsolódó pedagógusok részére belső továbbképzés keretében kell biztosítani a felkészítést az interaktív tábla, a feleltető rendszer, a kollaboratív eszközök használatára.

A tanulási környezetbe beillesztettük a CLASSMATE PC-vel támogatott 1:1 tanulási rendszert. A tanulói laptopok, az interaktív tananyagok, szoftverek, feleltető rendszer biztonságos tárolása mellett a hatékony működtetés. Minden tanuló részére hozzáférhetőséget kell biztosítani. Az átvett jó gyakorlat elterjesztése érdekében belső továbbképzéseket szükséges szerveznünk.

Az oktatás-nevelés tanórai és tanórán kívüli szervezése a multimédiás eszközök segítségével valósul meg (digitális tananyagok, szoftverek, oktató programok, videó filmek, animáció, hangzó anyagok, stb.) Az ellenőrzés, értékelés eszköztára bővül a feletető rendszer térnyerésével.

I/B HELYI TANTERV

1. A választott kerettantervek, az egyes évfolyamokon tanított tantárgyak, kötelező és választható tanórai foglalkozások, ezek óraszámai

Intézményünkben a nevelő-oktató munka a 110/2012. (VI. 4.) Kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról rendelkezései szerint folyik.

1.1 Tantárgyi rendszer

1-8. évfolyam

Műveltségi terület:	Tantárgy:
Magyar nyelv és irodalom	magyar nyelv és irodalom
Matematika	matematika
Történelem és állampolgári ismeretek	történelem
	állampolgári ismeretek
	hon- és népismeret
Etika / hit- és erkölcstan	etika / hit- és erkölcstan
Természettudomány és földrajz	környezetismeret
	természettudomány
	kémia
	fizika
	biológia
	földrajz
Idegen nyelv	angol nyelv
	német nyelv
Művészetek	ének-zene
	vizuális kultúra
	dráma és színház
Technológia	technika és tervezés
	digitális kultúra
Testnevelés és egészségfejlesztés	testnevelés
	közösségi nevelés (osztályfőnöki)

1.2. Kerettantervek, óratervek

Iskolánk helyi tanterve a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók alapján:

- Kerettanterv az általános iskola 1–4. évfolyamára
- Kerettanterv az általános iskola 5–8. évfolyamára
- Kerettanterv az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára 1-4. évfolyam
- Kerettanterv az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára 5-8. évfolyam
- Kerettantervek egyes iskolatípusra, pedagógiai szakaszra, tantárgyra, vagy sajátos köznevelési feladat teljesítéséhez
    - Sportiskolai nevelés-oktatás kerettanterve

Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozókban meghatározott tananyaggal és követelményekkel. Mivel a szabályozók által előírt tananyagok a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeret bővíthető szabadon tervezhető órákkal, így iskolánk pedagógusai a kerettantervben szereplő tananyag, követelmények elmélyítésére, gyakorlásra, a tanulói képességek, a tantervben meghatározott kompetenciák fejlesztésére használják fel.

A 110/2012 (VI. 4.) a Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról kormányrendelet szerint a meghatározott szabadon tervezhető órák számával az alábbi tantárgyak óraszámát növeltük meg.

Iskolánk a hatodik évfolyamon tanítja „hon- és népismeret”, hetedik évfolyamon a „dráma és színház” tantárgyat tanítja.

évfolyam	tantárgy	általános tantervű osztály	idegen nyelvet tanuló osztály	sport-osztály
1.	magyar nyelv és irodalom	1	1	1
2.	magyar nyelv és irodalom	1	1	1
3.	magyar nyelv és irodalom	1	1	1
4.	magyar nyelv és irodalom	1	1	1
4.	idegen nyelv	1	1	1
7.	matematika	1	1	1
8.	magyar nyelv és irodalom	1	1	1
8.	matematika	1	1	1
8.	önismeret-drámajáték	0	0	0,5

Iskolánk a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozókban meghatározott választható kerettantervek közül az alábbi tantervek alapján tanít:

- Technika és tervezés tantárgy 5-7. évfolyam: MODUL „D”: Modellezés – tárgyalkotás technológiái

Általános tantervű osztályok óraterve

Tantárgy:	**Évfolyam:**							
	1.	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**
Kötelező alapóraszám	**22**	**22**	**22**	**23**	**27**	**27**	**29**	**28**
Szabadon tervezhető	**2**	**2**	**2**	**2**	**1**	**1**	**1**	**2**
Maximális órakeret	**24**	**24**	**24**	**25**	**28**	**28**	**30**	**30**

Tantárgy:	**Évfolyam:**							
	1.	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**
magyar nyelv és irodalom	8	8	6	6	4	4	3	4
matematika	4	4	4	4	4	4	4	4
történelem					2	2	2	2
állampolgári ismeretek								1
hon- és népismeret						1		
etika / hit- és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
környezetismeret			1	1				
természettudomány					2	2		
kémia							1	2
fizika							1	2
biológia							2	1
földrajz							2	1
idegen nyelv				3	3	3	3	3
ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
dráma és színház							1	
technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
közösségi nevelés (osztályfőnöki)					1	1	1	1
Mindösszesen	**23**	**23**	**23**	**25**	**27**	**27**	**30**	**30**

Idegen (emelt angol vagy német) nyelvet tanuló osztályok óraterve

Tantárgy:	**Évfolyam:**							
	1.	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**
Kötelező alapóraszám	**22**	**22**	**22**	**23**	**27**	**27**	**29**	**28**
Szabadon tervezhető	**2**	**2**	**2**	**2**	**1**	**1**	**1**	**2**
Rendelet 8. § (4)					**2**	**2**	**2**	**2**
Maximális órakeret	**24**	**24**	**24**	**25**	**30**	**30**	**32**	**32**

Tantárgy:	**Évfolyam:**							
	1.	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**
magyar nyelv és irodalom	8	8	6	6	4	4	3	4
matematika	4	4	4	4	4	4	4	4
történelem					2	2	2	2
állampolgári ismeretek								1
hon- és népismeret						1		
etika / hit- és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
környezetismeret			1	1				
természettudomány					2	2		
kémia							1	2
fizika							1	2
biológia							2	1
földrajz							2	1
idegen nyelv	1	1	1	3	5	5	5	5
ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
dráma és színház							1	
technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
közösségi nevelés (osztályfőnöki)					1	1	1	1
Mindösszesen	**24**	**24**	**24**	**25**	**29**	**29**	**32**	**32**

Sportiskolai osztályok óraterve

Tantárgy:	**Évfolyam:**							
	1.	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**
Kötelező alapóraszám	**22**	**22**	**22**	**23**	**27**	**27**	**29**	**28**
Szabadon tervezhető	**2**	**2**	**2**	**2**	**1**	**1**	**1**	**2**
Rendelet 8. § (4)	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**
Maximális órakeret	**26**	**26**	**26**	**27**	**30**	**30**	**32**	**32**

Tantárgy:	**Évfolyam:**							
	1.	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**
magyar nyelv és irodalom	8	8	6	6	4	4	3	4
matematika	4	4	4	4	4	4	4	4
történelem					2	2	2	2
állampolgári ismeretek								1
hon- és népismeret						1		
etika / hit- és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
környezetismeret			1	1				
természettudomány					2	2		
kémia							1	2
fizika							1	2
biológia							2	1
földrajz							2	1
idegen nyelv				3	3	3	3	3
ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
dráma és színház							1	
technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
közösségi nevelés (osztályfőnöki)					1	1	1	1
önismeret - drámajáték	0,5	0,5	0,5	0,5			0,5	0,5
sportágválasztás	0,5	0,5	0,5	0,5				
olimpiaismeret						1		
tanulásmódszertan					1			
sportegészségtan - sportetika							0,5	0,5
Mindösszesen	**24**	**24**	**24**	**26**	**28**	**28**	**31**	**31**

1.3. Csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezése

1-4. évfolyam:
- testnevelés – sportiskola
- digitális kultúra

5-8. évfolyam:
- digitális kultúra
- technika és tervezés,
- testnevelés - sportiskola
- idegen nyelv - emelt idegen nyelvet tanuló osztály

A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei:
- igazodjanak
    - az intézmény specialitásaihoz
    - a tanulók képességeihez
    - a szaktantermek által nyújtott feltételekhez
    - a szülői igényekhez
    - a szegregációmentesség elvéhez
- az éves órakeret és az osztálylétszámok függvényében véglegesül.

A tanórán kívüli foglalkozások közül a tanulók egy tanévre választhatnak, az iskola által kínált szakköri és felzárkóztatási lehetőségekből.

1.4. A választható tantárgyak, foglalkozások, a pedagógusválasztás szabályai

- A helyi tanterv meghatározza azokat a kötelező tanítási órákat, amelyeken egy adott osztály valamennyi tanulója köteles részt venni, valamint hogy melyek azok a kötelező tanítási órák, amelyeken a tanulónak a választásra felkínált tantárgyak közül kötelezően választva, a helyi tantervben meghatározott óraszámban részt kell vennie.
- Iskolánkban az etika/hit- és erkölcstan tantárgy esetében van választási lehetősége a tanulónak, illetve kiskorú tanuló esetében a szülőnek.
- Az iskolának minden év május 20-áig fel kell mérnie, hogy a tanuló a következő tanítási évben az iskola pedagógusai által tartott etika órán vagy az egyházak által szervezett hit- és erkölcstan órán kíván-e részt venni a következő évben.
- A tanulónak, illetve kiskorú tanuló esetében a szülőnek írásban kell bejelentenie, ha a tanuló a következő tanítási évben már nem kíván részt venni a választott tanítási órán.
- A tantárgyfelosztás az iskola pedagógus-erőforrásainak optimális kihasználásával készül, minden osztály és tanulócsoport számára biztosítva a szakos ellátást, illetve a kötelező tanítási órát vagy egyéb foglalkozást. Ebből adódóan a pedagógusok szülői oldalról történő kiválasztására nincs lehetőség.

2. Tehetséggondozó, képességfejlesztő program

2.1. Nevelési elvek, célok

- Az iskolában lévő tehetséges tanulók diagnosztizálása, potenciális képességeik felismerése

- Az erős oldalak megismerése, fejlesztése
- A gyenge pontok kiegyenlítése
- Hatékony képességfejlesztés az önálló ismeretszerzés képességének kialakítása érdekében-tanulásmódszertani technikák megismerése
- Személyiségformálás
- Pályaorientálás
- A tehetséghez nem kapcsolódó területek regenerálódást elősegítő támogatása. a regenerálódást elősegítendő Kreatív potenciál tudatosítása.
- Helyes önértékelésre, önbizalomra, bizalomra nevelés.
- Kritikai érzék fejlesztése, önálló gondolkodásra nevelés
- Problémakezelési technikák megismerése és gyakorlati alkalmazása
- Képzeletfejlesztés

2.2. A tehetséggondozás rendszere

Integrált fejlesztőprogram, a lehetőségekhez igazodva, kiscsoportban.
A programba való bekerülés intellektuális képesség, kreativitás, érdeklődési terület mérése útján történik, amit szakember végez.

2.3. Mérések az év elején:

- Tanuló
- Sikerkeresés – kudarckerülés
- Tehetség és személyiség
- Személyi kontroll
- Kreativitás és személyiség
- Énkép, szociális kép
- Tanári véleményezési lista

Tanulás

- Tantárgyak iránti attitűd
- Felelés, nyilvános szereplés
- Vizsgaszorongás

Közösség

- A saját közösség iránti attitűd

Család

- Családi kérdőív

Ezek a vizsgálatok a tanulók megismerésének pszichológiai módszerei, melyek hatékony segítséget nyújtanak a fejlesztés minden területén.
Bizonyos vizsgálatokat nemcsak év végén, hanem időről-időre is megismételünk, hogy nyomon követhessük a változásokat.

2.4. Óratervek

5-6. évfolyamon, évfolyamonként: heti 4 óra. Számított éves keret 36 x 4 óra - 144 óra
7-8. évfolyamon, évfolyamonként: heti 3 óra. Számított éves keret 36 x 3 óra - 108 óra

2.5. Alapeszközök

- Pszichológiai tesztek – szakember által használható!
- Kérdőívek (tanulási stílus, stratégiák, motiváció, különböző attitűdbeli tulajdonságok megismeréséhez)
- Vizsgálati eljárásokhoz szükséges feladatlapok
- Oroszlány Péter: Könyv a tanulásról – tanulói
- Oroszlány Péter: A tanulás tanítása – tanári kézikönyv
- Az iskolai tanulásban használt tankönyvek, segédanyagok
- Tehetségfejlesztéssel foglalkozó szakkönyvek
- Képességfejlesztő könyvek, füzetek, gyakorlatsorok
- Önismereti játékgyűjtemények
- Tantárgyi tesztek
- www.tehetseg.hu

2.6. Tanórai és iskolán kívüli tevékenységek

- A délelőtti órákon képesség és személyiségfejlesztés
- Kreativitásfejlesztés
- A tanuláshoz való viszony áthangolása
- Tanulási szokások formálása, hatékony tanulási módszerek elsajátítása
- Tanuláshoz szükséges alapképességek fejlesztése
- Személyiségépítés

A tevékenységek főbb típusai:

- írás és olvasás
- megfigyelés
- aktív olvasás
- memorizálás
- feladatkészítés
- matematikai logikai feladatok
- mnemotechnikai eljárások
- kérdezési technikák
- beszédgyakorlatok
- csoport-viták
- önálló projektek
  (anyaggyűjtés. szelektálás, a projekt elkészítése és bemutatása)
- számítógépes feladattípusok
- önismereti játékok

Délutáni foglalkozásokon kommunikációs képességek fejlesztése, az információszerzés módjainak bővítése, kreativitásfejlesztés, személyiségfejlesztés
A tevékenységek főbb típusai

- Csoportülések → különböző kommunikációs, megfigyelési, probléma megoldási, légkörjavító, érzelmi készségeket fejlesztő játékok
- Kreativitást fejlesztő feladatok, játékok
- Szabad asszociációs gyakorlatok
- Szerepjátékok
- Problémamegoldást célzó versenyek
- Önálló kutatási projektek

2.7. Iskolán kívüli tevékenységek

- Könyvtári kutatómunka
- Kiállítások, tárlatok, színház
- Szellemi vetélkedők
- Szabadon választható elsősorban a szórakozást célzó programok
- Internetes kutatómunka

2.8. Értékelés

Bemeneti és kimeneti mérésekkel, ezek összehasonlításával történik a program értékelése.

A tanulók értékelése nem osztályozással folyik. Elsősorban a képességeket alapul véve az önmagához viszonyított értékelésen van a fő hangsúly. Ennek eszközei:

- Folyamatos szóbeli megerősítés
- A tanuló ugyanazon a területen nyújtott teljesítményének összehasonlítása korábbival
- A tartalom megerősítése
- Önértékelés

2.9. 5.-6. évfolyam

A számított éves keret 36 hét x 4 óra, összesen: 144 óra, évfolyamonként.

A 144 óra eloszlásának *tervezett* arányai:

• Személyiség- és kommunikációs képesség fejlesztés:	26 óra
• Alkotóképesség- és problémamegoldó gondolkodás fejlesztése:	28 óra
• Tanulási motiváció növelése	6 óra
• Tanulási stratégiák fejlesztése:	
▪ figyelem	
▪ gondolkodás, megértés	
▪ emlékezet	
▪ problémamegoldás	48 óra
• Önálló projektmunka	24 óra
• Mérések, zárás	12 óra
	144 óra

A tanulási motiváció növelésére szánt időkeretben - ún. **szabadsáv**ban - üzemek, munkahelyek, színház, kiállítás látogatása szerepel, naptárhoz előre nem kötött, lehetőségek függvényében.

2.10. Fejlesztési területek:

- Emlékezet
- Figyelem
- Megértő gondolkodás
- Problémamegoldó gondolkodás
- Kreatív gondolkodás
- Szóbeli, írásbeli kreativitás
- Beszédkészség fejlesztése
- Beszédművelés, elemzőképesség, fogalomalkotás
- Verbális képességek, kifejező olvasás
- Emlékezet-kódolás, előhívás

- Gondolkodóképesség
- Alkotóképesség, problémamegoldás

A tanulás belső feltételei, alapképességek kialakítása, fejlesztése

- Tanulást segítő módszerek tanítása
- memoriterek
- szövegalkotások
- páros munka, egyéni beszélgetés
- lényegkiemelés
- ismétlés
- kérdésfeltevés, válaszadás

Az értelem fejlesztése

- tehetség és képességek
- memoriterek
- a tanulás motivációja
- akaratpróbák
- autogén tréning tanítása
- meditatív olvasás
- szövegprodukció
- szövegmagyarázat
- emlékeztető készítése

Koncentráció

- koncentrációs tesztek, gyakorlatok
- szövegalkotás írásban
- figyelmi feladatok
- memoriterek
- képemlékek – emlékképek
- észlelési képesség fejlesztése
- jó tanácsok a koncentráció növelésére

Beszédművelés, elemzőképesség, fogalomalkotás fejlesztése

Beszéd – kommunikáció

- kommunikációs játékok
- beszédlégzés tanítása
- tiszta hangképzés
- artisztikulációs gyakorlatok
- szókincsfejlesztő gyakorlatok

Elemzőképesség, fogalomalkotás fejlesztése

- dolgok lényegének kiemelése
- főfogalom keresés
- fogalmi kapcsolatok
- fogalomválogatás
- összefüggés keresés
- szinonimagyűjtés

- ismeretlen szó meghatározása
- parafraezálás
- szófordítás, szóalkotás, szóképzés
- szólásértelmezés
- memoriterek

Megértést elősegítő módszerek tanítása
- kulcsfogalmak
- áttekintés
- vázlatkészítés
- ábra, grafikon értelmezése
- beszélgetés a tanultakról

Verbális képességek, kifejező olvasás
Verbális képességek fejlesztése
- memoriterek
- verbalizációs készségnövelő játékok
- tulajdonság és szókapcsolatok
- asszociációs feladatok
- átfogalmazás
- történetbefejezés
- kapcsolatkeresés szavak-fogalmak között

Kifejező olvasás
- hogyan olvassunk fel?
- verstanulás
- képszerűség a verstanulásban
- szómagyarázatok
- olvasás és beszéd
- blattoló olvasás – tankönyvi anyagon is
- felolvasás – élőbeszéd
- félreproduktív beszéd fejlesztése
- követő olvasás
- közös címmeditáció
- szövegreprodukció
- az „SQ4R” módszer tanítása és gyakorlása tantárgyi tanulnivalókon

Emlékezetfejlesztés, figyelemfejlesztés
Figyelemfejlesztés
- perifériás látás fejlesztése
- fixációszélesség növelése
- szemműködés fejlesztése

Emlékezetfejlesztés
- memóriapróba
- ismételgetés /rövid távú memória/

- kódolás /hosszú távú memória/

- kódolási technikák
- megőrzési technikák /mnemotechnika/
- ismétlések – háromszori átolvasás
- bevésés, kulcsszavak, jegyzet, vázlat
- lényeg megragadása

Gondolkodóképesség fejlesztése
- memoriterek
- aktív tanulás
- felderítés, formalizálás, asszimilálás
- dinamikus olvasás
- kritikus olvasás
- jegyzetkészítés
- meghatározások készítése
- gondolkodtató feladatok
- problémák megoldásának fázisai
- szervezés

Alkotóképesség, problémamegoldás
Problémamegoldás lépéseinek tanulása
- problémakeresés
- probléma meghatározás
- problémamegoldás
- döntési képesség fejlesztése
- problémahelyzetek – Braistorming – Buzz csoport – kérdésdoboz használatának tanulása, gyakorlása

Önálló információszerzés
- önálló kutatási projectek → szabadon választott tantárgyhoz kötődő téma
- szerződéskötés a tanulóval
- a munka bemutatása „közönség” előtt

Kreativitás, alkotóképesség fejlesztése
- szabad asszociációs gyakorlatok
- szokatlan használat
- magyarázatkeresés
- „mi lenne ha …?”
- abszurd helyzetek lehetséges következményei
- kérdésfeltevések
- kérdések kezelése
- társas készségek fejlesztése
- vezetői készségek fejlesztése
- konstruktív kritika – vita
- tárgyjavítás – bírálat – módosítás
- történetek dramatizálása
- humorfejlesztés

2.11. A fejlesztések ütemezése a tanév során 5. évfolyam:

Képességfejlesztés

Személyiség megismerő vizsgálatok Emlékezet, figyelem, gondolkodás fogalmi szintjének vizsgálata, érdeklődés, tanulási stílus, tanulási orientáció	10 óra
Fejlesztő gyakorlatok - emlékezet, figyelem	18 óra
Fejlesztő gyakorlatok - gondolkodás, megértés	8 óra
Tantárgyi projektek beindítása	10 óra
Verbális képességek fejlesztése	8 óra
Nonverbális képességek fejlesztése	10 óra
Fejlesztő gyakorlatok - emlékezet, figyelem, probléma megoldó gondolkodást	18 óra
Mérések	4 óra
A tanulók aktív bevonása a különböző tanulási, megismerési és ismeret feldolgozási folyamatokba, önálló kutatás	
Önismereti tréning (személyiség fejlesztés)	22 óra
Könyvtárhasználat	4 óra
Kreativitás fejlesztés, önálló ismeret feldolgozás - tantárgyi projektek, (folyamatos, e tevékenység a délelőtti sávban is folyik), a szaktanárok által összeállított, ún. "kutatási terület" felajánlása érdeklődési körnek megfelelően,	20 óra
Értékelés, önértékelés	4 óra
Szabadsáv:	8 óra
	144 óra

2.12. A fejlesztések ütemezése a tanév során 6. évfolyam:

A tanulás áthangolása, formálása, belső feltételei	15 óra
Koncentráció – figyelem Beszédművelés, érdeklődés elemzőképesség, fogalom, szókincs	15 óra
Kifejező olvasás, verbális képességek fejlesztése tantárgyhoz kapcsolódóan	15 óra
Emlékezetfejlesztés, kódolás, kiemelés a memóriából	8 óra
A gondolkodóképesség fejlesztése, önálló gondolkodás	15 óra
Értékelés, önértékelés, mérések	4 óra
Személyiségfejlesztő tréning /Énkép, szociális kép/	12 óra
A tanulás serkentése „Buzz – csoport „ Brainstorning	10 óra
„Szellemi olimpiák”, Tantárgyi feladatlapok, tesztek,	12 óra
Kreativitás, alkotóképesség fejlesztés, kommunikációs képesség fejlesztése, önálló „kutatási” projektek	24 óra
Értékelés, önértékelés	4 óra
Szabadsáv	10 óra
	144 óra

2.13. Tematika foglalkozásokra bontva 5-6. évfolyam, évfolyamonként

Témakör	Óra	A foglalkozás anyaga	Tevékenységek Fejlesztés
Szem	1-2.	Szervezési feladatok	Tervezés, probléma-megoldás

	3-4.	Ismerkedés	Önbemutatás, mások bemutatása, bemutatkozás családi identitás, szerepek megismerése, önkifejezés gyakorlása.
	5-6.	Csoportszabályok kialakítása	Kooperatív szerepek Hogyan viselkedjünk egymással? Csoportkohézió erősítése
	7-8.	Megfigyelés csoportban, párban	Együttműködés fejlesztése játékokkal
	9-10.	Megfigyelés egyénileg	önkifejezés, mások megfigyelése, pozitív visszajelzés adása.
	11-12.	Év eleji bemeneti mérés előkészítése	Motivációs Öndefiníciós teszt Kreativitás teszt Gyerek IQ teszt
	13-14.	Év eleji bemeneti mérés	
	15.-16.	Kommunikáció	A verbális és nonverbális kommunikáció tudatosítása, értelmezése
	17-18.	Önismereti feladatok	Azon külső és belső értékek összegyűjtése, amelyben a gyerek, illetve amelyben a csoport hatékonynak, kompetensnek érzi magát.
	19-20.	Tulajdonságaink megismerése	Különböző személyiségjegyek megismerése
	21-22.	Önismereti feladatok	Külső, belső érték, intellektuális képesség, kreativitás, művészi képesség, interperszonális készség.
	23-24.	Lázár Ervin: Csodapatika	Mindennapi életünk, Szabályok

	25-26.	Társak megismerése	Mások megfigyelése, személyészlelés fejlesztése. Pozitív visszajelzés adása és kapása, énerősítés.
Tanulási stratégiák fejlesztése	27-28.	Az iskola és a tanulás	A tanuláshoz való viszony áthangolása beszélgetéssel, játékkal
	29-30.	Motiváció	Az egyéni célrendszer feltérképezése A vágyott és elutasított tulajdonságok, értékek felmérése
	31-32.	Tanulási motiváció	Az igényszint vizsgálata. Teljesítmény, társulás, hatalom. Tanulás iránti attitűd.
	33-34.	Tanulmányi verseny	Szabadsáv
	35-36.	Tanulási stílusunk	Tanulási szokások formálása, hatékony tanulási módszerek elsajátítása
	37-38.	Kreativitás	Mi a kreativitás? A kreativitást mérő feladatok végzése
	39-40.	Tanulunk tanulni	Sikerkeresés, kudarctűrés, teljesítmény
	41-42.	Mi a memória?	A rövid, a középtávú és a hosszú távú rögzítés technikai stratégiái
	43-44.	A memória fejlesztése	Emlékezet: szövegtanulás (vers, próza, algoritmus). Gondolkodás: fejtörő feladatok Memóriafejlesztés memoriterek tanulásával

	45-46.	Figyelem	Intellektuális és megismerési képességek fejlesztése: figyelemgyakorlatok
	47-48.	Egyéni figyelemgyakorlatok Helyes figyelmi magatartás kialakítása kondicionálással	Spontán és szándékos figyelem. Kondicionálás, figyelemfejlesztés: papír-ceruza gyakorlatok, Ritmusgyakorlatok, megfigyelési gyakorlatok, csendgyakorlatok, szövegmondási gyakorlatok, koncentrációs játékok.
	49-50.	Páros figyelemgyakorlatok	Figyelem monotónia tűrés, jel-keresés, jelazonosítás emlékezet szövegtanulás
	51-52.	A tanulás ritmusa Életritmus, életstílus Életkori szakaszok, életkori feladatok. Egy nap ritmusa. Időmérleg készítése: Mivel telik a napom? Tanulás, pihenés, kikapcsolódás a nap során.	● Életkori szakaszok ● Életkori feladatok ● Napi ritmus ● Időmérleg készítése ● Tanulás, pihenés
Szabadsáv	53-54.	Karácsonyra készülünk	Népszokások Karácsonyi készülődés Vers- és prózamondás, zenehallgatás, Újévi versek Ajándékkészítés
Tanulási stratégiák fejlesztése	55-56.	TANULÁSI MÓDSZEREK, ELJÁRÁSOK, TECHNIKÁK	A különböző eljárások, módszerek megismerése A módszerek szerepe Hatékony időtakarékos tanulás. „Eszköztudás”, napi rutin. A módszerek áttekintése.
	57-58.	Ráhangolódás, hangulatteremtés A munkakezdés nehézségei	Rendcsinálás, előkészületek, imaginációs és meditációs gyakorlatok, vízfürdő, tónusfokozó gyakorlatok Időterv készítése, időmérleg, célmeghatározás, tantárgyi sorrend.
	59-60.	Pihenés Aktív és passzív pihenés	Kikapcsolódás, átkapcsolás – visszakapcsolás, lazítás. Tónusfokozó gyakorlatok. Relaxáció, jóga: légzésgyakorlatok

Tanulási stratégiák fejlesztése	61-62.	Szövegfeldolgozási módszerek I.	Szövegfeldolgozási gyakorlatok végzése: Könnyű és nehéz szövegek. Aláhúzás, kulcsszavak kiemelése, szövegkiemelés. Vázlatkészítés, kulcsszóvázlat. Jegyzetelés írott szövegből. Kivonatolás.
	63-64.	Szövegfeldolgozási módszerek II.	Elhangzó szöveg jegyzetelése. Emlékeztető. Gondolati térkép készítése. Címelemzés, előregondolkodás, kérdések megfogalmazása, problémafelvetés, anyaggyűjtés, böngészés.
	65-66.	Szövegfeldolgozási módszerek III.	Ábraértelmezés, táblázatolvasás, képelemzés. Fogalom meghatározás, definícióalkotás, leírás, körüljárás, magyar – magyar szótár készítése, szótárazás, forráselemzés, csoportosítás, osztályozás.
	67-68.	Felkészülés szóbeli szereplésre A megszólalás feszültségének oldása: Beszéd I.	Felelet, feleletterv, kutyanyelv. Gyakorlatok a lámpaláz leküzdésére Beszédtechnikai gyakorlatok (légzés, artikuláció, kiejtés). Szókincsfejlesztés Szövegalkotás szóban. A szereplési helyzet gyakorlása.
	69-70.	Beszéd II.	Beszéd Beszédtechnikai gyakorlatok (légzés, artikuláció, kiejtés). Szókincsfejlesztés. Szövegalkotás szóban. A szereplési helyzet gyakorlása
	71-72.	A beszédkészség fejlesztése	Légzőgyakorlat közösen ismert versekkel. Tilos hangok közös felsorolásakor. Artikulációs gyakorlatok
	73-74.	A kommunikációs képesség fejlesztése	Szituációs gyakorlatok a) előre meghatározott történettel b)rögtönzéssel
	75-76.	A koncentráció fejlesztése	Koncentrációs gyakorlatok egyénileg, párban és csoportban Szóláncgyakorlatok. Stílusgyakorlatok
	77-78.	Az emlékezet fejlesztése Az ismétlések jelentősége, dinamikája	Az olvasottak rögzítése és felidézése A bevésés szellemi segítői Az eredményes rögzítés föltételei.

			A lényeg megragadása
Alkotó-képesség- és probléma-megoldó gondol-kodás fejlesztése	79-80.	Problémamegoldó gondolkodás:	Fogalommeghatározás Mi is a probléma? Beszélgetés, anyag-gyűjtés
	81-82.	A feladat megértése Tervkészítés A terv végrehajtása A megoldás vizsgálata	A problémamegoldás fő mozzanatainak megismerése, példák keresése
	83-84.	Kódolási és keresési eljárások tanítása, fejlesztése.	Asszociatív emlékezet fejlesztés Kapcsolás, történet, helye, arcok, nevek bevésésének technikái különböző példákon keresztül
	85-86.	Megértő gondolkodás főbb típusainak megismerése a) Lényegkiemelés	Írott és hallott szövegek lényegének kiemelése Szituációs gyakorlatok
	87-88.	Problématudat kialakítása	Keresd a problémát! Megoldások keresése-rejtvények, feladatok
	89-90.	Problémahelyzetek	Élethelyzet problémák Megoldások keresése-szituációs játékok
	91-92.	Logikai feladatok	Játékos matematikai –logikai feladatok
	93-94.	Logikai feladatok	Rejtvények, fejtörők, kvízek
	96. 97.	Logikai feladatok	Gyufás játékok
	98. 99.	Logikai feladatok	Nyelvi játékok
	100. 101.	Logikai feladatok	Szabad asszociációs gyakorlatok
	102. 103	Problémamegoldás csoportban	Feladatmegoldás egyenlőtlen esélyekkel
	104-105	Problémamegoldás csoportban	Feladatmegoldás egyenlő esélyekkel, azonos feltételekkel
	106-107.	Kreativitás a gondolkodásban	Ötletparádé Ötletgyűjtés
Önálló projekt-munka	108-109.	Gondolkodási sémák és technikák használata a tanulásban	A technikák gyakorlása egy-egy anyagrész feldolgozásában
	109-110.	Projekt témaválasztás	Megbeszélés csoportban Egyéni megbeszélés
	111-112.	Projekt előkészítése	
	113-114.	Projekt anyaggyűjtés	

	115-116	Projekt anyaggyűjtés	
	117-118.	Projekt készítése	
	119-120.	Projekt készítése	
	121-122.	Projekt készítése	
	123-124.	Projektek bemutatása	
	125-126.	Projektek bemutatása	
	127-128.	Projektek bemutatása	
	129-130.	Projektek értékelése	
	131-132	Projektek értékelése	
Szabad sáv	133-134.	Mérések	
	135-136.	Mérések	
	137-138	Szabadon választott tevékenység	
	139-140.	Szabados választható tevékenység	
	141-142.	Éves munka értékelése	
	143-144.	Nyári tervek	

2.14.

7.-8. évfolyam

A számított éves keret 36 hét x 3 óra, összesen: 108 óra, évfolyamonként.

A 108 óra eloszlásának *tervezett* arányai:

Személyiségfejlesztés, önismeret, énkép	16 óra
Tanulási szokások formálása, hatékony tanulási módszerek elsajátítása, alapképességek fejlesztése.	26 óra
Alkotóképesség, problémamegoldó gondolkodás, kreativitás fejlesztése,	12 óra
Önálló projekt készítése	10 óra
Szabadsáv – motiváció növelése iskolán kívüli tevékenységek	6 óra
Digitális kultúra (Informatika)	36 óra

108 óra

2.15. Mérések az év elején, és tanév végén

Tanuló

- Szorongás
- Impulzivitás-kockázatvállalás-empátia
- Jellemzés, önjellemzés

Tanulás

- Iskolai motiváció
- Tanulási stratégiák

A közösség

- A társas-közösségi tulajdonságok jellemzői – tanári
- A közösség értékrendje

Pályairányulás

- Pálya iránti érdeklődés

2.16. Fejlesztési területek

- A tanulás belső feltételei, tanuláshoz szükséges alapképességek, koncentráció
- Beszédművelés, elemzőképesség, fogalomalkotás
- Verbális képességek, kifejező olvasás
- Emlékezet-kódolás, előhívás
- Gondolkodóképesség
- Alkotóképesség, problémamegoldás
- Önálló ismeretszerző és –feldolgozó képesség

Részletesen lásd az 5.-6. évfolyamnál

2.17. <u>A fejlesztések ütemezése a tanév során 7. évfolyam:</u>

Személyiségfejlesztő tréning	16 óra
Képességfejlesztés Vizuális percepció, koncentráció, memória, a szövegértés, megértő gondolkodás fejlesztése kreativitás, alkotóképesség fejlesztése, projektmunka	48 óra
Értékelés, mérések önértékelés Szabadsáv – motiváció növelése Iskolán kívüli tevékenységek	6 óra
Digitális kultúra	36 óra
	108 óra

2.18. <u>A fejlesztések ütemezése a tanév során 8. évfolyam:</u>

Személyiségfejlesztő tréning	16 óra
Képességfejlesztés Vizuális percepció, koncentráció, memória, a szövegértés, megértő gondolkodás fejlesztése, önálló kutatási projektek, kreativitás, alkotóképesség fejlesztése,. Pályaorientáció	
Értékelés, mérések, önértékelés	48 óra
Szabadsáv – motiváció növelése iskolán kívüli tevékenységek	6 óra
Digitális kultúra	36 óra
	108 óra

2.19. Tematika foglalkozásokra bontva 7-8. évfolyam, évfolyamonként

Témakör	Óra	A foglalkozás anyaga	Tevékenységek, Fejlesztés
Személyiség- és kommunikációs képesség fejlesztés	1-2.	Szervezési feladatok	Tervezés, problémamegoldás
	3-4.	Újra együtt Csoportszabályok kialakítása	Kooperatív szerepek Hogyan viselkedjünk egymással? Csoportkohézió erősítése
	5-6	Megfigyelés csoportban, párban Megfigyelés egyénileg	Együttműködés fejlesztése játékokkal önkifejezés, mások megfigyelése, pozitív visszajelzés adása.
	7-8	Év eleji bemeneti mérés előkészítése	
	9-10	Év eleji bemeneti mérés	Motivációs Öndefiníciós teszt Kreativitás teszt Gyerek IQ teszt
	11-12	Kommunikáció	A verbális és nonverbális kommunikáció tudatosítása, értelmezése
	13-14.	Önismereti feladatok Tulajdonságaink megismerése	Azon külső és belső értékek összegyűjtése, amelyben a gyerek, illetve amelyben a csoport hatékonynak, kompetensnek érzi magát
			Különböző személyiségjegyek megismerése
	15-16.	Társak megismerése A társas-közösségi tulajdonságok jellemzői	Mások megfigyelése, személyészlelés fejlesztése. Pozitív visszajelzés adása és kapása, énerősítés.

Tanulási szokások formálása, hatékony tanulási módszerek elsajátítása, alapképességek fejlesztése	17-18	Az iskola és a tanulás Pályairányulás Tanulási motiváció	A tanuláshoz való viszony áthangolása beszélgetéssel, játékkal Az igényszint vizsgálata. Teljesítmény, társulás, hatalom. Tanulás iránti attitűd.
	19-20.	Tanulmányi verseny	Szabadsáv
	21-22.	Tanulási stílusunk	Tanulási szokások formálása, hatékony tanulási módszerek elsajátítása
	23-24.	Kreativitás	Mi a kreativitás? A kreativitást mérő feladatok végzése
	25-26.	A memória fejlesztése	Emlékezet: szövegtanulás (vers, próza, algoritmus). Gondolkodás: fejtörő feladatok Memóriafejlesztés memoriterek tanulásával
	27-28.	Egyéni figyelemgyakorlatok Helyes figyelmi magatartás kialakítása kondicionálással Páros figyelemgyakorlatok	Spontán és szándékos figyelem. Kondicionálás, figyelemfejlesztés: papír-ceruza gyakorlatok, Ritmusgyakorlatok, megfigyelési gyakorlatok, csendgyakorlatok, szövegmondási gyakorlatok, koncentrációs játékok. Figyelem monotónia tűrés, jel-keresés, jelazonosítás emlékezet szövegtanulás

	29-30.	Életritmus, életstílus Életkori szakaszok, életkori feladatok. Egy nap ritmusa. Időmérleg készítése: Mivel telik a napom? Tanulás, pihenés, kikapcsolódás a nap során. Karácsonyra készülünk	● Életkori szakaszok ● Életkori feladatok ● Napi ritmus ● Időmérleg készítése ● Tanulás, pihenés Népszokások Karácsonyi készülődés Vers- és prózamondás, zenehallgatás, Újévi versek Ajándékkészítés
	31-32.	Ráhangolódás, hangulatteremtés A munkakezdés nehézségei Aktív és passzív pihenés	Rendcsinálás, előkészületek, imaginációs és meditációs gyakorlatok, vízfürdő, tónusfokozó gyakorlatok Időterv készítése, időmérleg, célmeghatározás, tantárgyi sorrend. Kikapcsolódás, átkapcsolás – visszakapcsolás, lazítás. Tónusfokozó gyakorlatok. Relaxáció, jóga: légzésgyakorlatok
	33-34.	Szövegfeldolgozási módszerek	Elhangzó szöveg jegyzetelése. Emlékeztető. Gondolati térkép készítése. Címelemzés, előregondolkodás, kérdések megfogalmazása, problémafelvetés, anyaggyűjtés, böngészés. Ábraértelmezés, Fogalom meghatározás, definícióalkotás

	35-36.	Beszéd	Gyakorlatok a lámpaláz leküzdésére Beszédtechnikai gyakorlatok (légzés, artikuláció, kiejtés). Szókincsfejlesztés Szövegalkotás szóban. A szereplési helyzet gyakorlása. Beszéd Beszédtechnikai gyakorlatok (légzés, artikuláció, kiejtés). Szókincsfejlesztés. Szövegalkotás szóban. A szereplési helyzet gyakorlása
	37-38.	A beszédkészség fejlesztése A kommunikációs képesség fejlesztése	Légzőgyakorlat közösen ismert versekkel. Tilos hangok közös felsorolásakor. Artikulációs gyakorlatok Szituációs gyakorlatok a) előre meghatározott történettel b) rögtönzéssel
	39-40.	Az emlékezet fejlesztése Az ismétlések jelentősége, dinamikája	Az olvasottak rögzítése és felidézése A bevésés szellemi segítői Az eredményes rögzítés föltételei. A lényeg megragadása
Alkotóképesség, problémamegoldó gondolkodás fejlesztése	41-42.	Problémamegoldó gondolkodás:	Fogalommeghatározás Mi is a probléma? Beszélgetés, anyaggyűjtés
	43-44.	Kódolási és keresési eljárások tanítása, fejlesztése.	Asszociatív emlékezet fejlesztés Kapcsolás, történet, helye, arcok, nevek bevésésének technikái különböző példákon keresztül

	45-46.	Problématudat Problémahelyzetek	Keresd a problémát! Megoldások keresése-rejtvények, feladatok Élethelyzet problémák Megoldások keresése-szituációs játékok
	47-48.	Logikai feladatok	Játékos matematikai –logikai feladatok Rejtvények, fejtörők, kvízek Nyelvi játékok
	49-50.	Logikai feladatok	Szabad asszociációs gyakorlatok
	51-52.	Kreativitás a gondolkodásban	Ötletparádé Ötletgyűjtés
Önálló projektalko-tás	53-54.	Projekt témaválasztás	Megbeszélés csoportban Egyéni megbeszélés
	55-56.	Projekt előkészítése Projekt anyaggyűjtés	
Önálló projektalko-tás	57-58.	Projekt készítése	
	59-60.	Projektek bemutatása	
	61-62.	Projektek értékelése	
Szabad sáv	63-64.	Mérések	
	65-66.	Mérések	
	67-68.	Szabadon választott tevékenység	
	68-70.	Éves munkánk értékelése	
	70-72	Nyári tervek Tervek a jövőben	

2.20. Digitális kultúra 7-8. évfolyam

Évfolyamonként 36 óra

Célja, hogy a tanulók felkészítse, az információs társadalom technológiáinak magabiztos használatára a munka és a kommunikáció téren. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapszik: információ felismerése, visszakeresése, értékelése, feldolgozása, tárolása, bemutatása. Továbbá, a tanulónak ismernie kell a hiteles információ forrásokat (https://hu.wikipedia.org/wiki/Kezdőlap), az Internetre vonatkozó illemszabályokat, a Netiket szabályait.

A digitális kultúra tehetséggondozó foglalkozások további célja a digitális kompetencia fejlesztése, számítástechnika projektek elkészítése, a tanulók megmérettetése, versenyeztetése. A digitális kompetencia magában foglalja a főbb számítógépes alkalmazásokat- szövegszerkesztés, weblapszerkesztés, multimédiás anyagok szerkesztése, képszerkesztés – a tanulás és kutatás terén. Erre használjuk a projektmódszert. A tanulók különböző területek projekteket készítenek. A projektek tematikája, fejlesztő környezet (Windows Live Movie Marker, Microsoft PowerPoint, Microsoft FrontPage, Prezi), szabadón választható. A tanulók, a témaválasztás után, a téma kifejtéséhez vázlatokat készítenek. A kivitelezés során törekednek, a fejlesztő környezet maximális kihasználására. A kivitelezés után bemutatják, majd közösen értékeljük a projekteket (üzenetközvetítés, strukturáltság, navigáció, interakció, kezelhetőség).
A folyamat során új kompetenciák, készségek kerülnek előtérbe: kooperativitás, együttműködés, szolidaritás, felelősségvállalás, önértékelés, kommunikáció, informatikai készségek. A produktumok szerkesztése során, a tanulók magabiztosan használjak az informatikai eszközöket. Bátran kiállnak a nyilvánosság elé és prezentálják produktumukat.
A(z) digitális kultúra (informatika) tehetséggondozó foglalkozások nem hagyományos értelemben vett tanítási órák, a tanítás anyaga sem kimondottan tananyag. Az eredményesség a más órákon megszokott mérőeszközökkel nem mérhető.
A tehetség és sikeresség fogalma más definíciót nyer, az eltérő kepeségekkel rendelkező gyerekek a feladatokat saját kompetenciáiknak és képességeiknek megfelelően oldják meg.

2.21. Tematika foglalkozásokra bontva – 7. évfolyam

Témakör	Óra	A foglalkozás anyaga	Tevékenység, Fejlesztés
Windows Live Movie Marker Forrás: http://szasza.elte.hu/index.php/Windows_Live_Movie_Make r	**1.**	Bevezető óra - balesetvédelemi oktatás.	Ismerkedés a hálózattal - mappák létrehozása
	2.	Windows Live Movie Marker felépítése.	Program elindítása, fényképek videók betöltése.
	3.	Dobjuk fel a diavetítést némi extrával!	Témák használata. Zene hozzáadása.
	4.	Feliratok készítése, a Film mentése.	Saját film feliratozása. Saját film mentése.
	5.	Nézet, szerkesztés alkalmazása.	Saját film megnyitása, tanultak alkalmazása.
	6.	Gyakorlat.	Önálló videó készítése. Téma: Magyarország nemzeti parkjai.
	7.	Gyakorlat.	Önálló videó készítése. Téma: Magyarország nemzeti parkjai.

	8.	Projektek értékelése.	Projektek bemutatása.
	9.	A prezentációkészítés során felmerülő alapfogalmak, képernyő részei, nézetek.	A képernyő részei, nézetek bemutatása.
	10.	Elrendezések kiválasztása.	Egydiás bemutató készítése, mentése.
	11.	Háttértervezés.	Új diák beszúrása.
	12.	A tartalom típusai és beszúrásuk a diákba.	Képek beszúrása.
	13.	Animációs effektusok.	Prezentáció formázása, animálás.
	14.	Áttűnések.	Prezentáció formázása, áttünések.
	15.	Internet mint információforrás.	A magyar Wikipédia a Wikipédia nyílt internetes enciklopédia magyar nyelvű változata.
	16.	A projekt fogalma, szerkezete.	Prezentációkészítés: Honfoglalás. Vázlatkészítés.
	17.	Gyakorlat.	A téma mappaszerkezetének létrehozása.
Microsoft Power Point Forrás: http://jamus.ttk.pte.hu/tamop/kaposvari_anyag/voros_peter/ch10.html	**18.**	Gyakorlat.	Adatgyűjtés.
	19.	Gyakorlat.	Prezentáció készítés, diák felvétele, háttértervezés. Diacímek megadása.
	20.	Gyakorlat.	Szöveg - kép bevitele, tartalom formázása.
	21.	Gyakorlat.	Szöveg - kép bevitele, tartalom formázása.
	22.	Hiperhivatkozások használata a bemutatókban.	Hivatkozások szerkesztése.
	23.	Gyakorlat.	Tartalom formázása.
	24.	Gyakorlat.	Prezentációk bemutatása.
	25.	Gyakorlat.	Prezentációk bemutatása.
	26.	Szabadon választott téma tervezése.	Szabadon választott téma, vázlatkészítés.
	27.	Gyakorlat.	Prezentációkészítés. Szabadon

			választott téma. Vázlatkészítés.
	28.	Gyakorlat.	A téma mappaszerkezetének létrehozása.
	29.	Gyakorlat.	Adatgyűjtés.
	30.	Gyakorlat.	Prezentáció készítés, diák felvétele, háttértervezés. Diacímek megadása.
	31.	Gyakorlat.	Szöveg - kép bevitele, tartalom formázása.
	32.	Gyakorlat.	Szöveg - kép bevitele, tartalom formázása.
	33.	Gyakorlat.	Hivatkozások szerkesztése.
	34.	Gyakorlat.	Tartalom formázása.
	35.	Gyakorlat.	Prezentációk bemutatása.
	36.	Tanév végi összefoglalás	Projektek másolása, archiválása.

2.22. Tematika foglalkozásokra bontva – 8. évfolyam

Témakör	Óra	A foglalkozás anyaga	Tevékenység, Fejlesztés
Prezentációkészítés Prezivel **Forrás: https://prezi.com/rfhl6suk6isi/prezentacio-keszites/** **Forrás: Prezi pdf Hogyan kell Prezit csinálni?**	**1.**	Bevezető óra - balesetvédelemi oktatás.	Ismerkedés a hálózattal - mappák létrehozása.
	2.	Projekt tervezése	Adatgyűjtés. Téma: Árpád-ház
	3.	Hát kezdjük el....	Regisztrálj a Prezi.com oldalán!
	4.	Hozd létre a Prezidet!	Prezi létrehozása, sablon kiválasztása.
	5.	Szöveg írása, képek videók beillesztése.	Kezdd el felépíteni a prezentációt!
	6.	Gyakorlat.	Prezi szerkesztése.
	7.	Vetítési sorrend.	Vetítési sorrend szerkesztése.
	8.	Stílusok beállítása.	Prezi formázása.
	9.	Vetítés, mentés, kilépés.	Prezi formázása, vetítése, mentése.
	10.	Prezi bemutatása, közös értékelése.	Prezi bemutatása.
	11.	Szabadon választott téma, Prezi	Szabadon választott téma,

		tervezése.	adatgyűjtés.
	12.	Gyakorlat.	Prezi szerkesztése a tanult ismeretek alkalmazásával.
	13.	Gyakorlat.	Prezi szerkesztése a tanult ismeretek alkalmazásával.
	14.	Gyakorlat.	Prezi szerkesztése a tanult ismeretek alkalmazásával.
	15.	Prezik bemutatása, közös értékelése.	Prezik bemutatása.
Weblapkészítés alapja a Microsoft FrontPage program magyar nyelvű változatával **Forrás: http://www.tananyag.almasi.hu/ildi/weblapszerkesztes/index.htm** **Forrás: *gyakorolj.hu/tanmenetek/nyolcadikkep/frontpage.ppt*** **Hogyan készítsünk el gyorsan, egyszerűen, igényes honlapot?**	**16.**	Mire való a FrontPage? A program munkafelülete.	Program elindítása, egylapos weblap elkészítése. Táblázat beillesztése, formázása, szövegbevitel, kép beszúrása, weblap mentése (index mentése)
	17.	A webhely fogalma, szerkezete.	Üres webhely létrehozása. Téma: Kutya az ember legjobb barátja. Kezdőlap, Új lapok felvétele. Háttértervezés témákkal. Puli, uszkár, beagle szalagcímek elkészítése.
	18.	Gyakorlat.	Szöveg bevitele, képek beszúrása.
	19.	Navigációs elem szerkesztése.	Hivatkozások szerkesztése, másolása.
	20.	Projektek bemutatása, közös értékelése.	Projektek vetítése.
	21.	Gyakorlat.	Weblapok formázása.
	22.	Gyakorlat**.**	Weblapok formázása.
	23.	Projekt tervezése.	Webhely létrehozása. Téma: A világ hét csodája.
	24.	Gyakorlat.	Adatgyűjtés.
	25.	Gyakorlat.	Weblapok készítése.
	26.	Webösszetevő használata.	Interaktív gombok, fényújság.
	27.	Gyakorlat.	Weblapok formázása.
	28.	Fényképgyűjtemény készítése.	Fényképgyűjtemény készítése.

	29.	Projektek bemutatása, értékelése.	Projektek vetítése.
	30.	Projektek készítése, szabadon választott témákban, szabadon választott fejlesztő környezetben.	Téma választása, tervezése, mappák létrehozása.
	31.	Gyakorlat.	Adatgyűjtés.
	32.	Gyakorlat.	Dokumentumok formázása.
	33.	Gyakorlat.	Dokumentumok formázása.
	34.	Gyakorlat.	Dokumentumok formázása.
	35.	Projektek bemutatása, értékelése.	Projektek vetítése.
	36.	Tanév értékelése.	Projektek másolása, archiválása.

3. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok megvalósítása

A Nemzeti alaptanterv céljainak megvalósításához kapcsolódó pedagógiai feladatokat tanórán a - kerettantervek alapján évfolyamokra lebontott – helyi tantervek témáiba beépítve, valamint a tanórán kívüli tevékenységek során – az alábbiak szerint valósítjuk meg:

1-4. évfolyam

- továbbfejlesztjük a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot, fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe,
- fogékonnyá tesszük tanulóinkat saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a tágabb társadalom értékei iránt,
- teret adunk a gyermek játék és mozgás iránti vágyának, segítjük természetes fejlődését, érését, a tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában – élményszerű tanulással, problémahelyzetekből kiinduló izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal fejlesztjük az alapvető képességeket és alapkészségeket, közvetítjük az elemi ismereteket, szokásokat alakítunk ki.
- fejlesztjük a gyermekben a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot, megalapozzuk a reális önértékelést.
- magatartási normákat, szabályokat közvetítünk a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanulásához, a problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez,
- megerősítjük a humánus magatartásformákat, szokásokat, és a gyermek jellemét formálva elősegítjük a személyiség érését,
- támogatjuk az egyéni képességek kibontakozását, segítjük a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatát,
- törődünk azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermek szociális-kulturális környezetéből vagy a szokásostól eltérő ütemű éréséből, fejlesztési szükségleteiből fakadhatnak.
- a fejlesztést az egyéni sajátosságokra épülő differenciált tanulásszervezéssel és bánásmóddal szolgáljuk,

- építünk a tanulói tevékenységre az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztése során
- a tananyag tervezésekor, a feldolgozás tempójának meghatározásakor, a pedagógiai módszerek és eszközök kiválasztásakor a tanulócsoport, illetve az egyes tanulók fejlődési jellemzőit és fejlesztési szükségleteit tekintjük irányadónak.

5-8. évfolyam

- szervesen építünk az alsó tagozatos szakasz nevelő-oktató munkájára,
- a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban,
- figyelembe vesszük, hogy az oktatás és nevelés színtere az iskolán kívül a tanulók életének és tevékenységének számos más színtere is,
- az 5–6. évfolyamon továbbra is az alapkészségek fejlesztésére helyezzük a hangsúlyt,
- az integratív-képi gondolkodásra alapozó fejlesztést folytatjuk, tudva, hogy a 10–12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz,
- a 7–8. évfolyamon, a serdülőkor kezdetétől hangsúlyossá válik az elvont fogalmi és elemző gondolkodás fejlesztése.
- továbbra is együtt neveljük a különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú tanulókat,
- érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően felkészítjük őket a középfokú nevelés-oktatás szakaszában történő továbbtanulásra, ezzel is támogatva a társadalomba való beilleszkedést,
- fejlesztjük a nevelési célok elérését támogató érzelmi, szociális és kognitív képességeket,
- kiemelt figyelmet fordítunk az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatására, a tanuláshoz, a feladatokban való részvételhez szükséges kompetenciaterületek és koncentrációs képességek, akarati tulajdonságok fejlesztésére. Feladatnak tekintjük az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztését, a tanulók tanulási és társas motivációinak, önbizalmának növelését,
- előnyben részesítjük az életszerű, valóságos problémák és feladathelyzetek teremtését az önkifejezéshez, az ismeretszerzéshez, a kísérletezéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz.

Erkölcsi nevelés

- az emberi kapcsolatok elfogadott formáinak megismertetése,
- rendre, fegyelemre, kötelességtudatra nevelés,
- normakövetés fontosságának felismertetése,
- szabálytudat alakítása.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

- lakóhely és környéke, valamint több, az ünnepkörökhöz köthető magyar hagyomány és az ehhez fűződő alkotások megismertetése,
- a nemzeti ünnepekkel való érzelmi azonosulás elősegítése,
- részvétel a nemzeti hagyományok ápolásában,

- életkornak megfelelő szinten az ország és a magyarság értékeinek, szimbólumainak, kiemelkedő személyiségeinek megismertetése,
- a szülőföld, a haza, a nemzethez kötődés igényének kialakítása,
- más népek kultúrája iránti nyitottság,
- egy-egy magyarországi nemzetiség, kisebbség kultúrájával való ismerkedés.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés
- nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között,
- segítségnyújtás a közösségi szerep megtalálásában,
- cselekvő állampolgári magatartás, a közösségi szabályok követésére való képesség alakítása,
- kooperáció, az együttműködés képesség alakítása,
- konfliktuskezelés demokratikus technikáinak elsajátíttatása,
- az emberi méltóság és az emberi jogok tiszteletére, az erőszakmentességre, a méltányosságra nevelés,
- az alapvető emberi, szabadság- és állampolgári jogokkal, kötelezettségekkel, a jogok érvényesítési lehetőségeivel való megismertetés, honvédelmi nevelés,
- a közösség jobbítását szolgáló tevékenységekben való részvétel.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
- önismeret, a helyes önértékelés kialakítása,
- együttműködésre, empátiára késztetés,
- felelősségtudat alakítása,
- életkorának megfelelő szinten a kapcsolatteremtés, kapcsolatépítés kultúrájának megismertetése.

A családi életre nevelés
- az alapvető együttélési, együttműködési normák megismertetése,
- családi ünnepekkel és az ezekhez kötődő szokásokkal ismerkedés,
- családi szerepekhez (anya, apa, gyermek) kapcsolódó feladatokat megtanítása,
- a nemi szerepek biológiai funkcióinak, társadalmi hagyományainak megismertetése,
- ösztönzés a gondosan kiválasztott, mély társas kapcsolat elérésére.

A testi és lelki egészségre nevelés
- az egészséges táplálkozás néhány alapvető szabályának megtanítása,
- a személyes higiéné ápolásának módjaival való megismertetés,
- a rendszeres testmozgás iránti igény felkeltése,
- a lelki egészségének megőrzéséhez vezető helyes módszerek megismertetése,
- relaxációs technikák megtanítása.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
- a kapcsolatteremtés elfogadott formáinak megismertetése,
- felelősségtudat alakítása,
- a segítő tevékenység fontosságának felismertetése.

Fenntarthatóság, környezettudatosság
- késztetés a környezet értékeinek megőrzésére,

- a környezetharmonikus, környezetkímélő életvezetési szokások kialakítása,
- a mindennapi életben előforduló, a környezetet szennyező anyagokkal, a környezetre káros tevékenységekkel való megismertetés,
- anyag- és energiatakarékos életvitelre ösztönzés.

Pályaorientáció
- a tanuló érdeklődési körének, motivációjának alakítása,
- megfelelő ismeretek nyújtása a továbbtanulással, a választható iskolákkal, életutakkal kapcsolatban,
- célkitűzés, jövőképállítás.

Gazdasági és pénzügyi nevelés
- a tanuló megismertetése a mindennap fogyasztott alapvető élelmiszerek árával,
- a matematikai ismeretek alkalmazni tudásának kialakítása a pénzügyekkel kapcsolatosan,
- energiatakarékosságra ösztönzés,
- az unió közös fizetési eszközének megismertetése,
- néhány összefüggés felismertetése az életszínvonal, a globális problémák és a fenntarthatóság kérdései között.

Médiatudatosságra nevelés
- a tanulókat képessé kell tenni, hogyan tegyenek különbséget a televízióban történtek és a valóság között,
- megismertetni a médiumokat és azok szerepét, hasznosíthatóságát a tanulásban,
- elektronikus gyűjtőmunka végzés megtanítása,
- a videojátékok használatának helyes mértékére ösztönzés,
- a közösségi oldalak, a médiatartalmak megosztásának veszélyeivel való ismerkedés.
- kritikai érzék alakítása a médiatartalmak hitelességét illetően.

A tanulás tanítása
- a tanuló megismertetése olyan alapvető, tanulást segítő technikákkal, amelyek segítségével hatékonyabbá válik az önálló felkészülés,
- tudatos tájékozódás a könyvtárban és a világhálón,
- tanulási stílus kialakítása.

4. Esélyegyenlőséget szolgáló elvek, intézkedések

4.1. Feltételek, célok, intézkedések

Minden tanköteles tanulónak törvényben biztosított joga, hogy a számára megfelelő oktatásban részesüljön, hogy megteremtsük a tanulási esélyegyenlőségüket. Ennek érvényesítéséhez a következő elvek szerint biztosítjuk a nevelő-oktató munka feltételeit:

- kulcskompetenciák megalapozása, megszilárdítása, folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztés, a kulcskompetenciák bővítése a 7-8. évfolyamon,
- a tanulók tanulási nehézségeinek, zavarainak feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és annak valamennyi területén (BTMN tanulók fejlesztése, SNI tanulók rehabilitációs foglalkozásai, fejlesztő foglalkozások, tanórai és a fejlesztő foglalkozások vezetése egyéni fejlesztési terv szerint),

- a tanulási esélyegyenlőség eredményes segítésének egyik alapvető feltétele a tanulók személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása,
- a tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon és e tevékenység támogatása az iskolán kívül,
- adaptív tanulásszervezési eljárások alkalmazása,
- egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása.
- napközi otthon biztosítása.

Minőségcél	Eredmény	Feladat/tevékenység	Felelős
Esélyegyenlőség biztosítása	Tanulási esélyegyenlőség biztosítása az egyéni képességek kibontakoztatása által.	A tanulók személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása. Egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása. Adaptív tanulásszervezési eljárások alkalmazása. A tanítási program változatos feldolgozása. A gyermekek sokoldalú tevékenykedtetése. Az egyéni tanulási stílus és ütem tekintetbe vétele. A teljesítményszintek széles sávjának elfogadása. A tanári irányítás mellett az együttműködő tanulás. Az egyéni feladatmegoldások gyakori érvényesítésére.	osztályfőnökök, szaktanárok, tanítók
Esélyegyenlőség biztosítása	A korai segítségnyújtásnak, a felzárkóztatásnak és a tehetséggondozásnak a kiemelt kezelésével a tanulók esélyei nőnek.	Tanulási nehézségek feltárása, problémái megoldásának segítése. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (BTMN) tanulók fejlesztése, SNI tanulók rehabilitációs foglalkozásai, továbbtanulásra felkészítő foglalkozások, tehetségfejlesztő foglalkozások, szakkörök, sportkörök biztosítása. Az SNI és a BTMN tanulók tanórai és a fejlesztő foglalkozásai egyéni fejlesztési terv szerint. Napköziotthon, egész napos iskola	a főigazgató és nevelőtestülete

		biztosítása.	
Esélyegyenlőség biztosítása	Tehetségek kibontakoztatása.	A tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon és e tevékenység támogatása az iskolán kívül.	tanítók, szaktanárok, szakkörvezetők, testnevelő-edzők, művészetoktatás nevelői
Esélyegyenlőség biztosítása	A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyeinek növelése.	Képesség kibontakoztató és integrációs program (IPR) a helyi tantervben foglaltak szerint.	osztályfőnökök, tanítók, szaktanárok
Esélyegyenlőség biztosítása	Tanár-szülő-diák viszony javulása.	A szülőkkel való kapcsolattartás erősítése.	osztályfőnökök, tanítók, szaktanárok
Esélyegyenlőség biztosítása	A hátrányos helyzetű, veszélyeztetett, sajátos nevelési igényű (SNI), beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (BTMN) tanulók esélyeinek védelme.	Hatékony gyermek- és ifjúságvédelmi munka. Fejlesztések, felzárkóztatások.	minden pedagógus
Esélyegyenlőség biztosítása	Iskolapszichológusi segítséggel a fegyelmezési problémák enyhülése.	Az iskolapszichológussal való személyes kapcsolattartás, esetmegbeszélések. Szükség esetén pszichológiai csoportterápiák.	osztályfőnökök, iskola-pszichológus
Esélyegyenlőség biztosítása	Közösségben való viselkedéskultúra fejlődése. A választási lehetőségek biztosítása által az egyéni és a csoportos igények kielégítése. A választás tudatosabbá válik.	Közösségi, szabadidős programok szervezése	munka-közösségek, osztályfőnökök, Diákönkormányzat (DÖK)
Esélyegyenlőség biztosítása		Folyamatos odafigyelés, a pozitív emberi értékeket képviselő gyerekek ráhatása. Sikerélményhez juttatás, sok-sok egyéni beszélgetés, személyes példamutatás.	osztályfőnökök, szaktanárok, tanítók
		A tanulók érdeklődésének megfelelő tevékenységi formák létrehozása kezdeményezése.	Diákönkormányzat
		Változatos, jó programok, alkotói, kikapcsolódási lehetőségek biztosítása.	osztályfőnökök, szaktanárok, tanítók DÖK

		Következetes nevelői munka. Segítségnyújtás osztályfőnöki órán, tanítási órán kívüli foglalkozásokon, a napközi otthonban a helyes szabadidő eltöltési szokások kialakításában.	osztályfőnökök, szaktanárok, tanítók,

4.2. Gyermek- és ifjúságvédelem

A gyermekvédelem minden gyermekre kiterjedő komplex gondoskodás, pedagógiai, pszichológiai, szociális, egészségügyi, jogi tennivalók összessége, mely a gyermekek gondozását, ellátását, nevelését, érdekvédelmét hivatott biztosítani.
Célja a tanulók személyiségének fejlődését akadályozó, nehezítő pedagógiai, pszichológiai, szociális, egészségügyi problémák kialakulásának megelőzése, korai fejlesztése, hatékony kezelése, súlyosabbá válásának megakadályozása. A gyermekvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a gyerekek problémáit az iskola a gyermekjóléti szolgálat, a gyermekjóléti központ segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel a súlyosabbá válásukat.
Legfontosabb feladatunk:

- Fel kell ismernünk, és fel kell tárnunk a tanulók problémáit.
- Meg kell keresnünk a problémák okait.
- Segítséget kell nyújtanunk a problémák megoldásához a tanulónak, szülőnek, pedagógusnak.
- Jeleznünk kell a felmerült problémát az intézmény vezetőinek, az intézmény vezetésén keresztül a családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat, a családsegítő- és gyermekjóléti központ szakembereinek.

Iskolánkban minden pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.
Pedagógiai munkánkon belül elsősorban az alábbi **tevékenységek** szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását:

- felzárkóztató foglalkozások,
- tehetséggondozó foglalkozások,
- integrációs program működtetése,
- indulási hátrányok csökkentése,
- differenciált oktatás és képességfejlesztés,
- pályaválasztás segítése, pályaorientáció
- személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek),
- egészségvédő és mentálhigiéniás programok szervezése,
- családi életre történő nevelés,
- napközis foglalkozások,
- egész napos iskola,
- egészségügyi szűrővizsgálatok,
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek),
- szülőkkel való együttműködés,
- tájékoztató a nevelési tanácsadó, a szociális segítői munka, a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról,

- az iskolai lemorzsolódás megelőzését szolgáló korai jelző- és pedagógiai támogató rendszer működtetése.

4.3. A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése

4.3.1. Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló:

„az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszédfogyatékos, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd" /2011. évi CXC. Törvény a nemzeti köznevelésről 4. § 25./

„A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani." /2011. évi CXC. Törvény a nemzeti köznevelésről 47. § (1)/

Intézményünk ennek a jognak az érvényesülése érdekében dolgozta ki egyénre szabott fejlesztőprogramját, a sajátos nevelési igényű tanulók körében is.

A sajátos nevelési igény kifejezi: a tanuló életkori sajátosságainak fogyatékosság, sajátos nevelési igény által okozott részleges vagy teljes körű módosulását, egyenetlenségeit; az iskolai tanuláshoz szükséges képességek kialakulásának sajátos útját, fejlődésének eltérő ütemét, esetleg részleges vagy teljes kiesését, egyenetlenségét, lassúbb ütemű és az átlagtól eltérő szintű fejleszthetőségét.
A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.
A sajátos nevelési igény fennállását – a jogszabályoknak megfelelően – a szakértői bizottság állapíthatja meg.
A szülő egyetértése, a vizsgálaton való megjelenés a szülői együttműködés kifejezésének egyik lényeges formája. Ennek hiányában a gyermek, tanuló érdekében a kormányhivatal kötelezheti a szülőt, hogy gyermekével jelenjen meg a szakértői vizsgálaton.
A szakértői bizottságok a vizsgálat alapján szakértői véleményt készítenek. A bizottság sajátos nevelési igény fennállása esetén javaslatot tesz a tanuló különleges bánásmód keretében történő ellátására, az egészségügyi, pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs célú foglalkoztatás megszervezésére, szakemberszükségletre, terápiás eljárásokra, a tanórákon, osztálytermi környezetben alkalmazandó tanulásszervezésre, nevelési módszerekre, speciális képzési programra, segédeszközök használatára. Javaslatot tesz a számonkérés, minősítés és értékelés formájára, időkeretére, módjára.
A sokszínűségét elfogadva célunk, hogy sajátos nevelési igényű tanulóink társadalmi integrációját elősegítsük, az egyéni tanulási utak megtervezésével és biztosításával, a továbbtanulás, pályaválasztás támogatásával a lehető legönállóbb életvitelre felkészítsük.

Intézményünk Szakmai Alapdokumentuma alapján a sajátos nevelési igényű tanulók köréből a mozgásszervi fogyatékos, beszédfogyatékos, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, értelmi fogyatékos - enyhe értelmi fogyatékos, érzékszervi fogyatékos - hallási fogyatékos tanulók általános iskolai nevelését-oktatását vállalja fel.

4.3.2. A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésének célja:

A Nemzeti alaptanterv (a továbbiakban: NAT) a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának is alapdokumentuma, az abban meghatározott kiemelt fejlesztési feladatok a sajátos nevelési igényű tanulókra is érvényesek. Helyi tantervünk elkészítésénél is figyelembe vettük: a köznevelési törvény, a Nat és az Irányelv előírásait, a kerettantervi rendeletet, valamint az általunk nevelt sajátos nevelési igényű tanulók egyéni sajátosságait.
Sajátos nevelési igényű tanulóink esetében kiemelt fontosságú cél és feladat a NAT-ban (110/2012. (VI. 4.)) megfogalmazott kulcskompetenciák egyéni sajátosságokhoz, szükségletekhez igazodó fejlesztése:

- A tanulás kompetenciái
- A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
- A digitális kompetenciák
- A matematikai, gondolkodási kompetenciák
- A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
- A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
- Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

4.3.3. Szervezeti keretek iskolánkban

Integrált oktatás

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását, társadalmi beilleszkedését segíti elő a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált oktatásuk. Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedése, önmagához mért fejlődése, a többi tanulóval való együtt haladása tekinthető.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált keretek között történő nevelésének, oktatásának, során elengedhetetlen objektív és szubjektív feltételek:

- objektív:
  - a sajátos nevelési igényű tanulók nevelésének, oktatásának feladata megjelenik az intézményi dokumentumokban,
  - speciális szakképzettséggel rendelkező szakemberek biztosítása, a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógus foglalkoztatása, ill. utazó gyógypedagógusi hálózat igénybe vétele,
  - egészségügyi, pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs, terápiás célú foglalkoztatás biztosítása,
  - speciális tan- és segédeszközök,
  - feladatbank, az intézmény pedagógusai által kidolgozott, gyarapított differenciált tananyagok, feladatlapok gyűjteménye,
  - IKT eszközök megléte.
- szubjektív:

- befogadó légkör,
- inkluzív szemléletű, módszertanilag gazdag pedagógiai kultúrával rendelkező nevelőtestület,
- többszintű együttműködés a pedagógusok között,
- nyitottság a szakmaközi együttműködésre.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésének, oktatásának, fejlesztésének elengedhetetlen feltétele, hogy a pedagógust az egyéni bánásmódra való törekvés, a gyermek, a tanuló elfogadása, a bizalom, a szeretet, az empátia, a gyermek, tanuló fejlődését biztosító sokoldalú, a követelményekhez igazodó értékelés jellemezze, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkezzen. Ilyen pedagógus az, aki:

- a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait;
- egyéni felzárkóztatási tervet készít a gyógypedagógus, konduktor együttműködésével, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz;
- a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a folyamatos értékelés, hatékonyságvizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján – szükség esetén – megváltoztatja eljárásait, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaz;
- a tanulók sokféleségét figyelembe vevő oktatási módszerek, rugalmas tanulásszervezés segítségével minden szempontból akadálymentes és minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezetet hoz létre, melyben érvényesül a differenciált célkijelölés, a többszintű tervezés, a differenciáló módszerek (az instrukciók adása terén is) alkalmazása, beleértve az értékelést is;
- egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres;
- együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba, felelősséget vállal a különleges bánásmódot igénylő gyermek haladásáért.

Az integráció érdekében folyamatos feladat:

- A szemléletformálás, az inkluzív szemlélet erősítése a befogadó közösség tagjai – gyermekek és felnőttek – körében egyaránt.
- Az együttműködések megvalósulása a különböző szakemberek között. (gyógypedagógusok, fejlesztő pedagógusok, osztályfőnökök, tanítók, tanárok, logopédus, iskolapszichológus, pszichológus, gyógytornász, gyermekvédelmi szakemberek, gyermekorvos).
- Részvétel az integrációt segítő szakmai programokon, továbbképzéseken.
- Horizontális tudásátadás.
- Folyamatos kapcsolattartás a szülőkkel, a nevelés egyéb színtereivel (óvoda, középiskola).

4.3.4. A fejlesztés megvalósulásának színterei:

4.3.4.1. Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs, terápiás tevékenység

A sajátos nevelési igény fejlesztő, habilitációs, rehabilitációs, terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

E tevékenység közös céljai és feladatai:

- A mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszédfogyatékosságból, vagy egyéb pszichés fejlődési zavarból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával.
- Törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására.
- A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
- Az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni tulajdonságok, funkciók és a személyiség fejlesztése.
- Társas beilleszkedés, a szociális kompetenciák fejlődésének támogatása.
- Az egyes területeken kimagasló teljesítményt nyújtó tanulók tehetségének kibontakoztatása.

Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők:

- A fogyatékosság, vagy egyéb pszichés fejlődési zavar típusa, súlyossága.
- A sérülés, probléma keletkezésének, felismerésének ideje.
- A sajátos nevelési igényű tanuló életkora, pszichés állapota, fejlettsége, képességei, kognitív funkciói, meglévő ismeretei, szükségletei.
- A társadalmi integráció kívánalmai, pályaválasztás, életút.

A foglalkozások szervezése

A kötelező rehabilitációs foglalkozások óraszámának, csoportok létszámának meghatározása, szakemberek kijelölése a jogszabályoknak megfelelően történik.
A habilitációs, rehabilitációs, terápiás célú foglalkozásokat iskolánkban gyógypedagógus vezeti, szükség szerint más szakemberekkel együttműködve (logopédus, pszichológus, konduktor, gyógytestnevelő).

A csoportba sorolás – a fentieket figyelembe véve – a gyógypedagógus kompetenciája. Lehetőség szerint osztályfokok és a diagnózis alapján kerülnek a tanulók a számukra megfelelő csoportokba.
A fejlesztések időpontja az osztályok órarendjéhez igazodik.

A gyógypedagógus fejlesztő tevékenységét egyéni fejlesztési terv alapján végzi. A három hónapra vonatkozó, rugalmasan alkalmazható fejlesztési terv készítése során figyelembe veszi:

- a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltakat (javasolt terápiák, fejlesztendő területek),
- az egyén fejlődési ütemét és szükségletét,
- a saját és a gyermeket tanító pedagógus megfigyelési tapasztalatait,
- az oktatás egy-egy szakaszának követelményeit.

Ezek alapján meghatározza a módszereket, a szükséges eszközöket, segédanyagokat.

Megfigyelési és fejlesztési szempontok:

- szomatikus fejlettség (testi, mozgásállapot) jellemzői,

- az idegrendszer érettsége, szenzoros integráció,
- szociális, emocionális állapot, akarati élet jellemzői,
- kommunikációs képességek, anyanyelvi fejlettség (beszéd, jellemzői, szókincs, szóbeli kifejező képesség, írásbeli kifejező képesség, olvasástechnika, szövegértés stb.) jellemzői,
- kognitív képességek, matematikai képesség, gondolkodás jellemzői,
- egyéb képességek, erősségek, tehetség.

A fejlesztési szakasz végén a gyógypedagógus összefoglalja tapasztalatait, ennek alapján készíti el a következő három hónapra szóló fejlesztési tervét. Félévkor és év végén részletes szöveges értékelést készít.

4.3.4.2. Tanórai fejlesztés

Az integrált nevelésben-oktatásban közreműködő pedagógusok a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszik a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait.

A gyógypedagógus fejlesztési terve alapján felzárkóztatási tervet készítenek a gyógypedagógus együttműködésével, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosítanak, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaznak. A tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépítik, a folyamatos értékelés, hatékonyság-vizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján – szükség esetén – megváltoztatják eljárásaikat, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaznak.

Egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keresnek, alkalmazkodnak az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez.

Együttműködnek különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépítik a pedagógiai folyamatokba.

Ennek érdekében a sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésével, fejlődésével kapcsolatosan rendszeres az információcsere, a módszertani megbeszélések.

A tanórai fejlesztés alapja: együttműködés kialakítása a gyógypedagógus és a pedagógus között.

A gyógypedagógus az alábbi segítséget nyújtja a pedagógusoknak:

- Segít értelmezni a szakértői véleményt, diagnózist.
- Közreműködik az egyénre szabott tanmenetek összeállításában.
- Javaslatot tesz az optimális, hatékony tanulási környezet kialakítására.
- Javaslatot tesz a tanulásszervezési módszerekre, értékelésre, a számonkérés módjára.
- Osztálytermen belüli megsegítést alkalmaz.
- Figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében.
- Javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra.
- Szempontsorral segíti a tanuló fejlődését biztosító sokoldalú, árnyalt értékelés elkészítését.
- Segít a speciális tan- és segédeszközök, IKT eszközök, oktatóprogramok kiválasztásában, használatában.

Közösen:

- Kiválasztják az adott időszakban kiemelten fejlesztendő területeket.

- Átgondolják, hogy a fejlesztési feladatok közül melyiket tanórán, melyiket fejlesztő foglalkozáson lehet a legoptimálisabban fejleszteni.
- Megbeszélik, melyek azok a területek, amelyekre biztosan lehet építeni, ill. a tanórai fejlesztésben is addig szükséges visszanyúlni.
- Megbeszélik, hogy a tananyaghoz kapcsolódóan hogyan lehet a fejlesztést megvalósítani. (A differenciálás módja, feladattípusai, apró lépésekre bontás, munkaformák, ajánlott játékok.)
- A szaknyelvi kifejezéseket közösen értelmezik.
- Megtörténik a feladatok megosztása, pontosítása, a kivitelezés módszereinek megbeszélése.
- Kiválasztják a tanuló számára legmegfelelőbb taneszközöket.

Az együttműködés eredményeképpen a gyógypedagógusaink által készített habilitációs, rehabilitációs célú egyéni fejlesztési terv (háromhavonkénti bontásban) ismertté válik pedagógusaink előtt is, s fokozatosan a tudatos, tervezett fejlesztés a tanórai hasznosulás irányába is elmozdul.
A gyógypedagógus fejlesztési tervéhez igazodva, a közös egyeztetés után készülnek el a tanórai felzárkóztatási tervek, tantárgyi bontásban.

4.3.5. A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) tanulók integrált iskolai fejlesztése

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) tanuló:
Mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) az a tanuló, akinek a mozgása veleszületett vagy szerzett károsodás és/vagy funkciózavar miatt jelentősen és maradandóan akadályozott, melynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és a szocializáció.
Pedagógiai szempontból a következő csoportok alakíthatók ki:

- végtagredukciós fejlődési rendellenességek és szerzett végtaghiányok,
- petyhüdt bénulást okozó kórformák,
- a korai agykárosodás utáni mozgás-rendellenességek,
- ortopédiai és egyéb, maradandó mozgásállapot- és funkcióváltozást, mozgáskorlátozottságot okozó kórformák,
- a halmozott sérüléssel járó különböző kórformák.
- Mozgáskorlátozott gyermek esetében a mozgásos tanulás lehetősége és folyamata módosul. Mások a környezetéről, a saját testéről szerzett tapasztalatai, mint ép mozgású társainak. A mozgásszervi károsodás tartóssága, visszafordíthatatlansága is befolyásolja fejlődésmenetét.
- Intézményünkben a megfelelően kialakított akadálymentes környezet biztosítja az információhoz való hozzáférést, a tevékenységekben történő szabad és aktív részvételt.

Alapelvek
Az individuális szükségletekhez kell igazodni mind a pedagógiai tevékenységek, mind a környezeti adaptációk tervezése, megvalósítása során. A tanulók sérülés-specifikus ellátása team munkában valósítható meg – a különböző szakemberekkel (pedagógus, gyógypedagógusok, ortopéd szakorvos, neurológus, gyermekgyógyász és egyéb szakemberek), illetve a családdal együttműködve.

Az önállóságra nevelés elvét mindig szem előtt tartva, az iskolában – a mozgáskorlátozott tanulók életkorának és mozgásállapotának megfelelően – biztosítani kell a megfelelő mozgás- és életteret, amely magában foglalja:

- a fizikai környezetet, amely egyrészt akadálymentes, biztonságos, másrészt valamennyi tanuló számára biztosítja az egészséges környezeti feltételeket,
- a személyre szabott (segéd) eszközök és egyéb, az oktatáshoz szükséges speciális eszközök (pl. megfelelő méretű asztal, szék, csúszásgátló, ceruzafogó, IKT eszközök, stb.) meglétét és használatát,
- a befogadó, kölcsönös alkalmazkodást kívánó személyi környezetet (a tanulótársak, azok szülei, az iskola dolgozói részére a befogadást segítő ismeretek átadása).

Célok

A mozgáskorlátozott tanulók nevelésének-oktatásának kiemelt célja az esélyegyenlőség feltételeinek megteremtése annak érdekében, hogy iskolai tanulmányaik során felkészültté váljanak az ismeretszerzésre és tanulásra, az önálló döntéshozatalra, képessé váljanak az önrendelkező életvitelre. Ismerjék meg a mozgáskorlátozottságukból eredő egészségi teendőket és az egészségügyi ellátás lehetőségeit, a sajátos helyzetükből adódó jogaikat, alakuljon ki bennük az önrendelkező életforma képessége, amely elősegíti jövendő felnőtt életüket, társadalmi beilleszkedésüket. Alakuljon ki belső motiváció, a fejlődés igénye önmagával szemben, igény a sikeres továbbtanuláshoz, munkába álláshoz.

Feladatok

A mozgáskorlátozott tanulók többsége meg tud felelni a NAT-ban, illetve a kerettantervben megfogalmazott elvárásoknak. Az egyéni igényekhez igazodó eljárások alkalmazása (tartalom módosítása, csökkentése az ismeretelsajátítás során, értékelés alóli mentesítés stb.) csak abban az esetben indokolt, ha az általános követelményeknek való megfelelés semmilyen módszertani, technikai segítségnyújtással, környezeti adaptációval nem érhető el.

Kiemelt fejlesztési feladatok

- A megismerő tevékenységekhez szükséges kompetenciák kialakítása, fejlesztése.
- Az elérhető legmagasabb szintű önállóság kialakítása.
- Mozgásnevelés (mint komplex rehabilitációs hatásrendszer).
- Reális önismeret kialakításával a továbbtanulásra történő felkészítés, pályaorientáció.
- A beszéd- és kommunikációfejlesztés (szükség szerint technikai eszközökkel támogatott írásbeli kommunikáció).
- Speciális technikai segédeszközök igénybevétele a személyi függetlenség elérése érdekében.
- Áldozattá válás, deviáns csoportokhoz való sodródás megelőzése.
- A bármely területen tehetségesnek bizonyuló mozgáskorlátozott tanulók felismerése, tehetségük gondozása.

4.3.6. A hallássérült (siket, nagyothalló) tanulók integrált iskolai fejlesztése

A hallássérült tanuló

A hallássérült tanulónál – siket, nagyothalló, hallásukat műtéti úton helyreállított/létrehozott, diszfázia típusú, hangos beszéd kialakulása után

hallássérültté váló - a hallás hiánya vagy csökkenése miatt a szokásostól eltérhet a nyelvi kommunikáció fejlettsége, ennek következtében a megismerő tevékenység és a teljes személyiség fejlődése is megváltozhat.

A hallássérült (siket, nagyothalló) tanulók fejlesztésének alapelvei

A tanuló egyéni fejlesztési lehetőségeit személyiségjegyei, intellektusa mellett döntően befolyásolja a hallássérülés bekövetkeztének, felismerésének időpontja, kóroka, mértéke, a fejlesztés megkezdésének ideje. Ellátásuk komplex, fejlesztésük az általános pedagógiai tevékenységen kívül gyógypedagógiai és egészségügyi célú rehabilitációs eljárások folyamatában valósul meg, szurdopedagógiában használatos módszerek alkalmazásával.

A nevelés-oktatás szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg. A többségi iskolában történő együttnevelés az illetékes szakértői bizottság javaslata alapján, szülő/gyógypedagógus/pedagógus közös döntését igényli. A hallássérült tanulók nevelésében a NAT-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadóak, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak, és fejlesztendő képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók egyéni fejlődésének függvényei.

Az integrált nevelés-oktatás során:

- figyelembe kell venni a tanuló speciális fejlesztési igényeit a tananyag, a követelmény, az értékelési mód és a speciális módszertan tekintetében.
- Külön gondot kell fordítani arra, hogy a tanuló minden segítséget megkapjon hallássérüléséből eredő hátrányának és ezzel összefüggő esetleges tanulási nehézségének leküzdéséhez.
- Az értékelésnél figyelembe kell vennie a hallássérülés következményeként fellépő kommunikációs nehézségeket.

Biztosítani kell a gyermek fogadó közösségének felkészítésében, fejlesztési stratégiájának, értékelési módjának kidolgozásában jártas szurdopedagógus közreműködését, valamint a speciális pedagógiai és rehabilitációs eszközöket.

Fejlesztési feladatok:

- Énkép, önismeret, önbizalom fejlesztése.
- Információs és kommunikációs kultúra fejlesztése – valóságtartalmú információ, árnyaltabb kommunikáció.
- Orientációs képesség – társadalmi kapcsolatépítés, kapcsolattartás.
- Hatékony tanulás, tanulást segítő eljárások tanítása.
- Testi és lelki egészség.
- Felkészítés a felnőtt életre, az önálló életvitelre.

A hallássérült tanulókat segíteni kell abban, hogy érzékszervi fogyatékosságukkal együtt élve, önmagukat elfogadva a társadalom, a munka világának aktív részesévé, kiegyensúlyozott személyiségekké (reális énkép, önértékelés) váljanak. Tanulják meg, hogy felelősek saját sorsuk, életpályájuk alakításában.

4.3.7. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók integrált iskolai fejlesztése

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók gyógypedagógiai értelemben a tanulásban akadályozott gyermekek körébe tartoznak, akik az idegrendszer biológiai és/vagy genetikai okokra visszavezethető gyengébb funkcióképessége, illetve a tartósan kedvezőtlen környezeti hatások miatt a neurológiai érés lelassulása folytán tartós, átfogó tanulási problémákat mutatnak.

Diagnosztizálása elsősorban orvosi, gyógypedagógiai és pszichológiai feladat.

Az enyhe értelmi fogyatékos/tanulásban akadályozott tanulók tanulási helyzetekben megfigyelhető jellemzőik:

A téri tájékozódás, a finommotorika, a figyelemkoncentráció, a bonyolultabb gondolkodási folyamatok, a kommunikáció, valamint a szociális alkalmazkodás fejlődésének eltérései. Ezek változó mértékben és mindig egyedi kombinációban jelennek meg, a tanulási képesség különböző mértékű fejlődési zavarát is mutatják és akadályozzák az iskolai tanulás eredményességét.

A nevelésükhöz szükséges feltételek – gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakos tanár, speciális tanterv, tankönyv és más segédletek - iskolánkban rendelkezésre állnak.

Az integrált keretek között nevelt enyhe értelmi fogyatékos/tanulásban akadályozott tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai

Alapfokú nevelés – oktatás szakasza

***a)* alsó tagozat: 1–4. évfolyam.**

Ezen a tagozaton a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichés funkciók fejlesztésére helyeződik a hangsúly. A tanulók között meglévő eltérések differenciált eljárások, tartalmak és oktatásszervezési megoldások, terápiák alkalmazását teszik szükségessé. A képességfejlesztésben hangsúlyos szerepük van a közvetlen érzéki tapasztalatoknak, a tárgyi cselekvéses megismerésnek. Az aktuális igényeknek megfelelően módosítjuk a pedagógiai folyamat korrekciós, kompenzáló jellegét.

Hosszabb tanulási időtartamot biztosítva, ismétlődő tanulási folyamatban, állandó aktivitásban egyre önállóbb tanulási tevékenységre késztetjük a tanulókat. Az egész személyiség fejlesztésére törekszünk.

Nagyobb hangsúlyt kap a tanulási, magatartási és viselkedési szokások következetes kialakítása és megerősítése.

Esetenként - folyamatos gyógypedagógiai diagnosztizálás nyomán- felmerül az iskolatípus módosításának szükségessége.

***b)* felső tagozat: 5–8. évfolyam**

A felső tagozaton a tanulók fejlesztése elsődlegesen a megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléletes képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra épül. Hangsúlyosabbá válik az önálló tanulási tevékenység. A tanítás-tanulás folyamatában előtérbe kerül a verbális szint, de a tanulók fejlettségének megfelelően, differenciált módon jelen van a manipulációs és a képi szint is.

Az enyhe értelmi fogyatékos/tanulásban akadályozott tanulók nevelése során a fejlesztési területek megegyeznek a NAT-ban leírtakkal, de azok mélysége, kialakíthatóságuk időigénye, módja az *egyéni* sajátosságokhoz igazodóan módosul.

Tanulási és nevelési célok

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében a nevelési és tanulási célok megegyeznek a NAT-ban leírtakkal, de azok mélysége, kialakíthatóságuk időigénye,

módja az egyéni sajátosságokhoz igazodóan módosul. A célok elérése érdekében fontos, hogy a tanulók családjai is bevonódjanak, együttesen törekedjünk a célok elérésére.

Testi és lelki egészségre nevelés

Cél és feladat az egészséges és tudatos életmód kialakítása, a káros szenvedélyek kialakulásának megelőzése, az erőnlét és fizikai állóképesség, a munkavégzés alapvető feltételének fejlesztése, a szabad mozgás, a sport és a rekreációs lehetőségek megismertetése, támogatás a kortárskapcsolatok kialakításában, a konfliktuskezelési technikák tanítása/begyakoroltatása.

Önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Cél és feladat a megfelelő önértékelés, a reális énkép, a megfelelő önismeret, a belső kontroll erősítése, az önbizalom fejlesztése.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség, erkölcsi nevelés, családi életre nevelés

Cél és feladat a munkavállalás során is szükséges együttműködési készségek fejlesztése. Támogatás, felkészítés a felelősségteljes döntések meghozatalára.

Médiatudatosságra nevelés

Cél és feladat: tanítványaink egyéni sajátosságaiknak megfelelően legyenek képesek a társadalmi érintkezést szolgáló információk megtalálására, értelmezésére, közvetítésére és alkotására. Ismerjék fel a hiteles, megbízható és fontos információkat.

A tanulás tanítása, pályaorientáció

Cél és feladat: életpálya-tervezés és pályaorientáció támogatása egyénre szabott motiválással, az egyéni tanulási módok biztosításával, az élményt adó tanulási szokások kialakításával. Tanulóink reális ismeretekkel rendelkezzenek saját tudásukról, fokozódjon felelősségvállalásuk saját tanulásukért. Fogadják el, készüljenek fel az egész életen át tartó tanulásra.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Cél és feladat: az emberiség és hazánk múltjának és jelenének megjelenítésén, megértetésén keresztül legyenek képesek a társadalom megismerésére, a társadalomban elfoglalható helyük reális felismerésére, a társadalmi színtereken való eligazodásra. Alakuljon ki a tanulóink attitűdje, viszonya önmagához, szűkebb és tágabb környezetéhez, a történelmi múlthoz. Életkoruknak és képességüknek megfelelő szinten ismerjék meg a felnőttléttel járó jogokat és kötelezettségeket, jogérvényesítési lehetőségeket, közügyeket.

A fenntarthatóság, környezettudatosság

Cél és feladat a környezeti ártalmak és az emberi élet szükségleteinek összefüggéseire való rávilágítás, a környezet adott szempontok alapján történő megfigyelése, a következtetések közös levonása, az egyéni felelősség tudatosítása, a helyes szokásrend kialakítása, közvetlen környezetük ápolása, gondozása.

Kiemelt kompetenciaterületek, kompetenciák fejlesztése

A NAT-ban alapvető célként meghatározott kiemelt kompetenciaterületek fejlesztése az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelése során elengedhetetlen, melyben különös hangsúlyt kap a társadalmi integráció, az önálló életvezetés, a munka világába való beilleszkedés feltételének megalapozása.

Alapkompetenciák

Az alapkompetenciák teszik lehetővé a többi kompetenciaterület fejlesztését. A használható tudás, az írás, olvasás, számolás, a térben és időben való tájékozódás, valamint az IKT-eszközök alapszintű használata szükséges ahhoz, hogy az enyhe értelmi fogyatékos tanuló képes legyen önálló ismeretszerzésre. Fontos, hogy tanulóinkban pozitív viszonyulást alakítsunk ki a feladatokhoz és élethelyzetekhez.

A tanulás kompetenciái

A hatékony, önálló tanuláshoz alapvető készségek, képességek kialakítása/fejlesztése, támogatás a saját érdeklődési kör megtalálásában, tanulási technikák megismerésében és saját tanulási stratégia kialakításában. Segítjük a tanulókat abban, hogy lehetőségük legyen a gondolkodásról való gondolkodás gyakorlására, tudatos alkalmazására, a tanuláshoz való pozitív viszony kialakítására.

Kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

Az anyanyelv elsajátításának folyamatában az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében a közlés és befogadás szóbeli ágát állítjuk a középpontba. A tanulók egyéni sajátosságaihoz való igazodás mellett alapelv, hogy esetükben a nyelvelsajátítás lényegi módja az a folyamat legyen, amelyben az ember nyelvileg fogalmazza meg a valóságra vonatkozó ítéleteit. Az anyanyelv tanításában az egyes tanulók képességének és beszédállapotának figyelembevétele mellett a beszédnek mint összetett folyamatnak a fejlesztésére törekszünk, s iránya a nyelvhasználat funkcióira (kifejező, informáló, felhívó; élőbeszéd, írott beszéd) mutat.

Az idegen nyelvi kommunikáció egyénileg differenciált tananyagstruktúrát igényel. A hallási észlelés, a figyelem, az emlékezet fokozott fejlesztése mellett a célokat a tanulóink egyéni szükségletei, képességei határozzák meg. A sikeres kommunikáció érdekében folyamatos gyakorlást, játékos helyzetekben történő megvalósítást, helyzetgyakorlatokat alkalmazunk, kihasználjuk a digitális technológia kínálta eszközöket, lehetőségeket.

A digitális kompetenciák

A digitális kompetenciák elsajátítása, felhasználói szintű alkalmazása az esélyteremtés és a minél önállóbb életvitel támogatása szempontjából is kiemelkedő jelentőségű. Az online zaklatás elkerülése érdekében tanulóinkat megismertetjük a biztonságos eszközhasználattal, valamint a digitális tartalmak létrehozásával kapcsolatos etikai szabályokkal is. A munka, a szabadidő és a tanulás egész életen át ívelő folyamatai során a digitális eszközök használata megkönnyítheti az információszerzést, a mindennapi élet szervezését. Fontos, hogy tanítványink megtanulják az információforrásokat megfelelő módon értékelni, legyen fogalmuk az online biztonságról, ismerjék a digitális eszközök alkalmazásának társadalmilag elfogadott formáit, alapvető szabályait a kommunikáció során.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A matematikai kompetencia fejlesztése érdekében a tanulás-tanítás folyamatában döntően a mindennapok során létrejött helyzetekben ismertetjük meg a matematikai tartalmakat. Lehetőséget biztosítunk a konkrét cselekvéssel összekapcsolt, a konkrét élethelyzetekhez kötött tapasztalatszerzésre és matematikai tevékenységre. A problémamegoldó gondolkodás, kognitív képességek fejlesztésére mellett törekszünk a szabálytudat és a stratégiahasználat kialakítása, fejlesztésére, valamint a mindennapokban használható tudás közvetítésére.

A természettudományos kompetencia fejlesztése – gyakorlati jellegű természettudományi műveltség kialakítása, a mindennapi életben előforduló természettudományos jelenségek körében a felhasználói tájékozottság elérése, az egységes természettudományos világkép kialakítása a feladatunk.
Hangsúlyt fektetünk a mindennapi életet érintő, konkrét tényeken, tapasztalatokon alapuló egyszerű következtetések levonásának és az erre alapozott döntéshozatalnak a tanítására.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A tanulóinkat támogatjuk a társas kapcsolatok kialakításában és fenntartásában, a pozitív énkép és az emberi kapcsolatokban való eligazodás képességének kialakításában. Eltérő képességeiknek megfelelően segítjük őket a változó társadalmi-gazdasági helyzet adta kihívásokra való felkészülésben. Tanulóink ismereteket szerezhetnek a célszerű gazdálkodás, a pénzhasználat és a fogyasztás, valamint a rövidebb és hosszabb távú élethelyzetek tervezése kapcsán. Életkori sajátosságuk, egyéni képességeik figyelembe vételével felkészítjük őket a közügyekben való részvételre. A társadalmi részvétel és felelősségvállalás kompetenciáinak a fejlesztése sajátélményű tevékenységek formájában gyakoroltatva valósul meg. Az önismeret, a kapcsolatteremtés, kapcsolattartás képességének fejlesztésével a harmonikus közösségi beilleszkedést, a felelős társadalmi részvételt törekszünk elősegíteni.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

Élményközpontú, aktív tanulással, sok érzékszervi, megfigyelési, manipulatív tevékenységre épülő tapasztalatszerzési lehetőséggel ösztönözzük tanulóinkat nyitottságra, kreatív önkifejezésre, alkotásra. Segítjük őket a megfelelő értékítélet kialakításában.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

Folyamatos feladatunk – a tanulók egyéni sajátosságait figyelembe véve – a munkavállalói és innovációs kompetenciákhoz szükséges ismeretek, képességek és attitűdök alakítása, formálása. Arra törekszünk, hogy a tanulási-tanítási folyamatban a tanuló minden esetben saját cselekedeteinek tükrében ismerje fel lehetőségeit, próbálja elérni céljait. Célunk a munkavégzésre való szocializálás, a munkavállalói magatartás kialakítása, a tanulók élettervezésének elősegítése, az önálló életvezetés megalapozása.

Tanulási területek (műveltségi területek)

Magyar nyelv és irodalom: magyar nyelv és irodalom

Az anyanyelvi kompetencia fejlődése a tanulás célja és egyben minden ismeretszerzés eszköze is. Célja és feladata a nyelvi hátrányok csökkentése, az eredményes olvasás-

és írástanulás, a helyesírásra vonatkozó alapvető tudások, az alapképességek kialakítása, megerősítése. Az irodalmi művek megismerése által tanulóink gazdagabb képet alkothatnak a világról, az emberi természetről, az emberi létről, az érzelmekről. E tanulási területnek meghatározó szerepe van az önálló tanulás kialakításában.

A tanulási terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- A beszédfeldolgozó folyamatok erősítése.
- A figyelem, a gondolkodás, az emlékezet, az analizáló és szintetizáló képesség fejlesztése.
- A téri és síkbeli tájékozódás fejlesztése, a relációs szókincs bővítése.
- A grafomotoros készségek fejlesztése.
- Az olvasás elsajátításához szükséges hármas asszociáció megerősítése:
  - vizuális észlelés – jelfelismerés,
  - akusztikus észlelés – hangok differenciálása,
  - a beszédmotoros észlelés fejlesztése.
- Az olvasott szavak és a köztük lévő grammatikai viszonyok felismertetése.
- A rutinszerű olvasási képesség fejlesztése.
- A szövegösszefüggések megláttatása, a szövegértés fejlesztése.
- Az írás műveleteinek gyakorlása: másolás, tollbamondás, emlékezetből írás fokozatai, törekvés az eszközszintű használatra.
- Szövegalkotás szóban, majd írásban.
- A helyesírási szokások megerősítése.

Matematika: matematika

Ezen a területen a kognitív képességek fejlesztési lehetőségei vannak a középpontban.

A tanulási terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- A tanulás eszközeinek célszerű használata.
- A kíváncsiság ébrentartása, az önbizalom folyamatos erősítése.
- A finommotorika, a térlátás, a téri és idői tájékozódás, a szerialitás, valamint a szem-kéz koordináció fejlesztése.
- Az ismeretek mozgósítása bemutatott analóg helyzetekben, alkalmazás a próbálgatások szintjén.
- Cselekvésben jelentkező problémák segítséggel, majd segítség nélkül való felismerése, megbeszélése, megoldása próbálkozással. Az eredmény ellenőrzése.
- Tárgyak, személyek, alakzatok, jelenségek, mennyiségek megfigyelése, a látottak értelmezése és a tapasztalatok összefoglalása.
- A mennyiségállandóság, a mennyiségek közötti tájékozódás és a becslés képességének kialakítása.
- A matematika tanulásához szükséges fogalmak fokozatos megismerése.
- A közös cselekvéshez, munkához szükséges tulajdonságok, képességek felépítése, szokások kialakítása.

- A tantárgy iránti tanulási kedv folyamatos szinten tartása. Az önfejlesztés igényének támogatása, értékelése. Az önismeret, az önszabályozás képességének fejlesztése.
- Mindennapos probléma megoldásának elképzelése, sejtés megfogalmazása. A képzelt és a tényleges megoldás összevetése.

Történelem és állampolgári ismeretek: történelem, állampolgári ismeretek, hon- és népismeret

A tartalmak elsajátíttatásakor előnyben részesítjük a sajátélményű tevékenységeket. A személyes élmény segíti annak a belátását is, hogy a jelen eseményei nagymértékben a múlt eseményeinek eredményei, és mai életünk hatást fog gyakorolni a jövő nemzedékek sorsára is, azaz a történelemnek, a társadalom eseményeinek mi magunk is részesei vagyunk. Megismerik Magyarország jelképeit, a nemzeti értékeket, hagyományokat, lakóhelyük történelmi emlékhelyeit, híres személyiségeit. A fejlesztés kiemelt területe a személyiség és az emberi jogok tiszteletére nevelés, a szociális érzékenység, az értékvédő magatartás kialakítása, a környezetért érzett felelősség.

A tanulási terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- Az időészlelés fejlesztése saját élményen keresztül, majd az évtizedek, évszázadok, évezredek, az emberöltő megértése.
- Az idő múlása és a korok emberének, társadalmának, környezetének változása, összefüggések felfedeztetése. Az egyén és a társadalom kapcsolata, egyén, család, közösség, a világ nemzetei.
- Emberi magatartásformák és élethelyzetek megfigyelésének, az információgyűjtés technikájának fejlesztése. Az információ forrásainak megkülönböztetése: bizonyosan hiteles, nem bizonyosan hiteles, hiteltelen.
- A tér és idő kapcsolatainak bemutatása, ezek felfedeztetése.
- A kommunikációs képességek fejlesztése.
- A képzelet, a kreativitás alakítása, fejlesztése.
- Tapasztalatszerzés a valós, a lehetséges és a lehetetlen megítéléséhez, a valóság és a fikció közötti különbség érzékeltetése, szemléletes bemutatása.
- A megtartó emlékezet, az akaratlagos figyelem fejlesztése.
- Az önálló tanulás képességének fejlesztése. Kritikai gondolkodás fejlesztése.
- Az együttműködésen alapuló tanulás fejlesztése kooperatív technikák alkalmazásával.
- Az érdeklődés felkeltése és fenntartása a világ, a társadalom eseményei iránt.

Etika/hit- és erkölcstan: Etika/hit- és erkölcstan

Az önelfogadás, a másság elfogadása, az együttérző, segítő magatartás kialakítása, a szociális érzékenység, a problémamegoldás, az önkéntes feladatvállalás és -megoldás képességének kialakítása a cél.

A tanulási terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- A kommunikációs képességek fejlesztése.
- Az önálló tanulás képességének fejlesztése. Kritikai gondolkodás fejlesztése.
- Az együttműködésen alapuló tanulás fejlesztése kooperatív technikák alkalmazásával.

Természettudomány és földrajz: környezetismeret, természettudomány, biológia, kémia, fizika és földrajz

A tanulók ismeretelsajátításában a természeti-környezeti világ elemi megismerésének lehetőségét tűztük ki célul. Nagyobb hangsúlyt fordítunk a szemléletformálásra, a természethez való pozitív viszonyulás megteremtésére, a saját és mások egészségének megőrzésében fontos, tudatos magatartás- és viselkedésformák elsajátíttatása.
Tanulóink a mindennapokban is jól használható gyakorlati példákon és tapasztalatokon keresztül sajátíthatják el a földrajzi térben történő eligazodás alapvető eszközeit, módszereit. Az egyszerű, elemi földrajzi ismeretek átadására, az általános és a speciális képességek fejlesztésére törekszünk.

A tanulási terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- A kíváncsiság és az érdeklődés felkeltése.
- Kérdésfeltevés, kérdések megfogalmazásának tanítása.
- A kommunikációs képességek és készségek fejlesztése, a tantárgyspecifikus fogalmak használata.
- A saját testkép, testséma kialakítása, majd pedig a térérzet alakítása, megerősítése, a viszonyszavak pontos használata.
- A rész-egész viszony a valóságban, a térképi ábrázolásban. A valóság és a térkép összefüggéseinek felismerése.
- Biztos tájékozódás megteremtése a közvetlen térben. Tájékozódás biztonsága a síkban, a jelek, a szimbólumok világában.
- Tájékozódási feladatok, téri viszonyok felismerése, megértése; valamely tárgy, objektum tényleges és viszonylagos helye, helyzete.
- Az idő múlásának érzékelése, felfogása, az idő és tér változásának észlelése, értelmezése. Az idő észlelésének fejlesztése. Időrend, periódus a természetben, a folyamatokban.
- A gondolkodási funkciók, műveletek fejlesztése. Analizáló, szintetizáló képesség fejlesztése. Ok-okozati összefüggések, problémák felismerése, megoldások keresése.
- A rövid és a hosszú távú figyelem és emlékezet fejlesztése.
- A tanulási technikák (megfigyelés, vizsgálódás, lejegyzés, feladatmegoldás, értelmezés, irányított ismeretszerzés) kialakítása, megerősítése.
- Tanulási technikák megerősítése: térképek, információhordozók használata, önálló ismeretszerzés egyszerű szövegből, a tankönyv, a feladatlap, a munkalap használata.

- Kísérletek, saját tapasztalatok, a természettudományos ismeretek és a hétköznapi élet tapasztalatai közti összefüggések felismerése, erősítése.

Idegen nyelv: idegen nyelv

Intézményünkben az enyhe értelmi fogyatékos tanulók a 7. évfolyamtól kezdődően tanulnak idegen nyelvet. Az idegen nyelv tanításának alapvető célja a kellő motiváció és késztetés kialakulásának támogatása. A nyelvtanulási stratégiák között fontos szerep jut a játékos tevékenységeknek, az egyszerű élethelyzetek modellezésének, ismert helyzetek, tartalmak idegen nyelven történő értelmezésének. A nyelvórákon érdekes, az életből vett gyakorlati tartalom jelenik meg. A nyelvtanulás középpontjában a motiváció fenntartása, a hallott szöveg megértése, fejlesztése áll; az idegen nyelvi környezetben alkalmazható elemi kommunikáció és kapcsolattartás, egyszerű információk felfogása, megértése.

A tanulási terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- Motiváció fenntartása.
- Hallásészlelés fejlesztése.
- Beszédfejlesztés.
- Memóriastratégiák kialakítása.
- Kommunikációs kompetencia fejlesztése.

Művészetek: ének-zene, vizuális kultúra, dráma és színház

Kiemelt szerepe van a gyakorlati tevékenységeknek, mert általuk az ismeretek élményszerűvé válnak, segítik a mélyebb megismerést, fejlesztik a kreativitást. A tevékenységek, az alkotások széles körű kínálata lehetőséget teremt az egyéni adottságok kibontakoztatására, a sikerélmény biztosítására, a pozitív személyiségfejlesztésre, valamint a szabadidő hasznos eltöltésére és az érzelmi feszültség csökkentésére is.

A tanulási terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- Önismeret, önértékelés, társas kapcsolatok, a pozitív alkalmazkodóképesség, a kapcsolatteremtő és együttműködési képesség fejlesztése.
- Képzelet, kifejezőkészség, kreativitás fejlesztése.
- Harmonikus mozgás kialakítása, fejlesztése.
- A figyelemkoncentráció, a tartós figyelem és az emlékezet fejlesztése.
- Az esztétikai érzékenység készségeinek alapozása, fejlesztése.
- A térlátás fejlesztése, pontos képzetek kialakítása a valós térről, időről, az anyag, forma, funkció, szerkezet, szín, fény és mozgás viszonyairól.
- A kommunikációs képességek fejlesztése szóban, ábrázolásban, befogadásban.
- A finommotorika, a kreativitás, az eszközhasználati készség fejlesztése.
- Az ismeretszerzési, a tanulási képességek fejlesztése.

- Az érzékszervi tapasztalatszerzés fejlesztése, az érzelmi nevelés, érzékszervi kultúra gazdagítása, a belső kontroll, a pozitív énkép erősítése, a szegregált élethelyzet oldása.
- Az önkifejezés elősegítése, a szorongás oldása.

Technológia: technika és tervezés, digitális kultúra

A munkához, az életvitelhez kapcsolódó praktikus ismeretszerzés és képességfejlesztés áll a középpontban. Tanulóink a környezet szervezett átalakítására, korszerű eszközhasználatra, ezekhez kapcsolódó erkölcsi és etikai kérdésekre vonatkozó ismereteket szerezhetnek.
Digitális kompetenciájuk fejlesztése, fejlődése révén esélyt kívánunk teremteni az önálló életvitelre, önálló ismeretszerzésre, hatékony kommunikációra, valamint más tantárgyak eredményes tanulására.

A tanulási terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- Érzékszervi megismerések.
- Térbeli, időbeli tájékozódó képesség fejlesztése.
- Összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés műveleteinek gyakorlása.
- Szabályfelismerés, tervező, rendszerező, döntési képesség fejlesztése.
- Csoportosítások, következtetések.
- Algoritmikus és problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.
- A gyors, pontos, koordinált mozgásos reagálóképesség fejlesztése.
- A figyelem, az emlékezet, az akarat, az alkotó képzelet fejlesztése.
- Felismerő, rendszerező képesség, szerialitás fejlesztése.
- Analízis, szintézis.
- A gondolkodási funkciók, műveletek fejlesztése: azonosságok, különbségek, csoportosítások, szabálykeresések, analógiák felismerése, összefüggések megoldása, ok-okozat felfedezése.
- A problémafelismerő, tervező, alakító, konstruáló képesség fejlesztése, a kíváncsiság, motiváltság ébrentartása.
- A cselekvőképesség fejlesztése, az önellátás, a környezetellátás technikáinak elsajátítása, alkalmazása.
- Motorikus képességek fejlesztése, szabályozott akarati mozgások, mozdulatok továbbfejlesztése. A kar-kéz sebességének és ütemének alakítása.
- A munkához való helyes viszonyulás, az érzelem, akarat, kitartás céltudatos fejlesztése.
- A reális énkép, önismeret kialakítása, távlati lehetőségek felismerése, az önfejlesztő magatartás elfogadtatása.
- Szociális képességek fejlesztése.

Testnevelés és egészségfejlesztés: testnevelés, közösségi nevelés (osztályfőnöki)

Testnevelés és egészségfejlesztés területen általános cél a testi fejlődés segítése, a praktikus mozgások fejlesztése. Célunk továbbá az egyes tanulóknál tapasztalható atipikus mozgásfejlődési folyamatból származó nehézségek kialakulásának megelőzése, csökkentése. A későbbi társadalmi beválás, a munka világába való beilleszkedése szempontjából különösen fontos a megfelelő fizikai állapot, a későbbi munkatevékenységek, mozgások elsajátításának előkészítése.
A közösség és személyiség fejlesztése kiemelt jelentőségű.

A tanulási terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- Erősítse a mozgásigényt, a kezdeményezőkészséget, bátorítson mozgásos feladatok, gyakorlatok elvégzésére.
- Tanítson mozgásos játékokban való együttműködésre, szabálytartásra, a játék örömére.
- Fejlessze a mozgásos alaptechnikák elsajátításának képességét, a kitartást, az állóképességet.
- Kiemelt feladat az általános kondicionálás, a test hajlékonyságának, a végtagok ügyességének fejlesztése, a gyorsaság, az ugró, dobó, egyensúlyozó képesség alakítása, a tanuló biológiai állapotának, terhelhetőségének függvényében.
- A saját testen való biztonságos tájékozódás kialakítása (függőleges és vízszintes zónák), a téri viszonylatok pontos felismerése, viszonyszavak megértése, használata, a téri biztonság erősítése.
- A szép testtartás, a harmonikus mozgás fejlesztése.
- A tartós figyelem, a fegyelmezett feladat-végrehajtás fejlesztése, a felelős magatartás beláttatása.
- Önismereti képesség fejlesztése, önállóság, a versenyszellem erősítése.

Nincs két egyforma tanuló, így két egyforma enyhe értelmi fogyatékos tanuló sem. Annak érdekében, hogy a tanulók abban a tempóban fejlődhessenek, amely számukra a legoptimálisabb, illetve önmagukhoz képest elérjék a lehető legnagyobb fejlődést, a fent megjelölt tanulási területek tanulási céljai és feladatai, a habilitációs, rehabilitációs, terápiás célok és feladatok a mindennapi gyakorlatban egyénre szabottan, differenciált formában kell hogy megjelenjenek.

4.3.8. A beszédfogyatékos tanulók integrált iskolai fejlesztése

A beszédfogyatékos tanulók
Beszédfogyatékos az a tanuló, aki a receptív és/vagy expresszív beszéd/nyelvi rendszer szerveződése, fejlődési eredetű vagy szerzett zavara életkorától eltérő, különböző klinikai képekben megmutatkozó tüneti sajátosságai, valamint a verbális tanulási folyamatok atipikus fejlődése miatt a későbbi társadalmi beilleszkedés szempontjából veszélyeztetett.
A beszédfogyatékosság nem tekinthető elsődlegesen halláskárosodás következményének; együtt járhat a nyelven kívüli kognitív képességek és a viselkedésszerveződés zavaraival, azok maradványtüneteivel; valamint tanköteles

korban az olvasás/írás/helyesírás/számolás területén kialakuló verbális tanulási zavarral.

Az iskolai oktatás, a pedagógiai, logopédiai ellátás a beszéd és nyelvi teljesítmény jellegétől függ. Ezek az alábbiak szerint csoportosíthatók:

- nyelvfejlődési zavar (expresszív diszfázia, receptív diszfázia, kevert típusú diszfázia – maradványtüneteként beszédgyengeség),
- orrhangzós beszéd,
- folyamatos beszéd zavarai (dadogás, hadarás),
- diszfónia,
- logofóbia (mutizmus különböző típusai),
- centrális eredetű szerzett beszédzavarok (centrális pöszeség, gyermekkori afázia, diszartria),
- verbális tanulási zavar együtt járása az olvasás/írás/helyesírás/számolás területén mutatkozó problémákkal
- vagy ezek halmozott előfordulása.

A beszédfogyatékos tanulók fejlesztésének alapelvei, célok, feladatok:

A beszédfogyatékos tanuló iskolai fejlesztésében, speciális nevelési igényeinek kielégítésében elsőbbséget kell biztosítani az ép beszélő környezetben integráltan történő oktatásnak. Ez biztosíthatja a tanulók számára a felfelé nivellálást segítő pedagógiai környezetet.

- A beszédfogyatékos tanulók fejlesztésében törekedni kell a pszichológiai és fiziológiai tényezők összhangjára, a személyiség és a beszédműködés kölcsönhatására, funkcionális összefüggésrendszerére.
- A fejlesztés tudatos és tervszerű, melynek során a beszéd állapotának felmérésétől az egyénre szabott terápiás terv meghatározásán át a tudatos módszerválasztáson túl a komplexitás és a folyamatkövetés is megvalósul.
- A módszerek megválasztásakor az életkor, a kognitív készségek, a szocioadaptív viselkedés és a szociokulturális környezet sajátosságainak figyelembevétele szükséges.
- A fejlesztésében meghatározó a sokoldalú percepciós fejlesztés, melynek során a kinesztéziás, a hallási, a látási, a beszéd motorikus benyomások egymást erősítve fejlődnek.
- Fontos a transzferhatások tudatos kihasználása. Mivel a nyelvi és kognitív képességek kölcsönhatásban állnak, komplex fejlesztéssel a terápia hatékonysága fokozható.
- A beszédfogyatékos tanulók nevelése, oktatása az osztályban megvalósuló, szakmailag megalapozott, differenciált foglalkoztatás mellett megköveteli az egyéni és csoportos foglalkozások változatos szervezeti kereteit.
- A súlyos beszédfogyatékos tanulók fejlesztése intenzív, komplex és folyamatos fejlesztőmunka.
- A fejlesztést a szülők támogató együttműködése segíti. A terápiában – a minél gyorsabban automatizált jó beszédszint elérése érdekében – a tanulóval kommunikáló valamennyi felnőtt legyen partner.

4.3.9. Az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók integrált iskolai fejlesztése

Az egyéb **fejlődési zavarral küzdő tanulók**

Az ***egyéb pszichés fejlődési zavar*** a Köznevelési törvény által használt gyűjtőfogalom, a sajátos nevelési igényre (SNI) való jogosultság egyik kategóriája. Ebbe a kategóriába tartoznak a súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral küzdő tanulók, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek. A kategória többféle diagnózist tartalmaz, részben idegrendszeri fejlődési zavarokat, részben a magatartás-szabályozás más zavarait.

A (specifikus) **tanulási zavar** egy olyan multifaktoriális meghatározottságú ún. idegrendszeri fejlődési zavar (pl. diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, vagy ezek halmozódása), mely az átlagos vagy akár átlag feletti értelmi képességek és a szükségletekhez illeszkedő, megfelelő oktatási feltételek ellenére okoz komoly nehézségeket a tanulásban, a sikeres iskolai előmenetelben.
Az egyes tanulási zavarok tünetei gyakran egyszerre is jelen lehetnek, ezáltal több iskolai készséget is érinthetnek. Bár a (specifikus) tanulási zavarral küzdő gyerekek adott területeken gyenge teljesítményt produkálnak, nehézségeik ellenére bizonyos tanulási területeken akár kiemelkedő teljesítményre lehetnek képesek, bizonyos területeken tehetségesek.

Az **olvasási zavar** (diszlexia) neurobiológiai eredetű specifikus tanulási zavar, az olvasás, írás elsajátításának nehézségét jelenti, gyenge szófelismerés, pontatlan és lassú olvasás jellemzi, mely legtöbbször helyesírási zavarokkal együtt jelentkezik.

A **helyesírási zavar** (diszortográfia) önmagában előfordul ugyan, de ritkán.

Az **íráskivitelezés** (íráskép) **zavara** (diszgráfia) gyakran olvasási zavar nélkül jelenik meg. Másodlagos következményként szövegértési nehézségek jelentkezhetnek, valamint a kevesebb olvasási tapasztalat hátráltathatja a szókincs és a háttértudás fejlődését.

A **számolási zavar** (diszkalkulia) esetén az intellektuális teljesítményhez, életkorhoz (osztályfokhoz) viszonyítva jelentős elmaradás mutatkozik a számköri ismeretek, számérzék, szám- és műveleti fogalmak kialakulásában, az alapvető műveletek végzésében és a bázisfunkciók (téri-vizuális rendszer, központi végrehajtó rendszer, munkamemória, beszéd és nyelv, gondolkodási funkciók) működésében. Következményesen nehezített lehet a magasabb szintű matematikai fogalmak elsajátítása, a matematikai ismeretszerzés és -alkalmazás folyamata, a mindennapi élethelyzetek problémamegoldása.
Mindezen tünetek markánsan és perzisztensen/tartósan fennállva jelentkeznek, nem tekinthetők csupán fejlődési késésnek.

A figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar (ADHD)

- figyelemhiánnyal és/vagy (ADD)
- túlmozgással (hiperaktivitás) és impulzivitással jellemezhető. (AHD)

A két altípus önállóan vagy kombinált formában is előfordulhat. Az ADHD átlag alatti, átlagos és átlag feletti intellektuális teljesítmény mellett egyaránt jelen lehet.

Nehéz az érintett tanulók számára az önszabályozás és önirányítás, a mindennapi élethez szükséges tevékenységek szervezése, a célorientált cselekvés tervezése, kivitelezése, az érzelmek szabályozása. Mindezek gyakran alulteljesítést eredményeznek az iskolai haladásban is.
Az ADHD számos erősséggel is együtt jár. Az érintett tanulók kreatívak, kíváncsiak, lelkesek és kockázatvállalók, sikerorientáltak, szokatlan és eredeti ötleteikkel, javaslataikkal értékes tagjai, motorjai lehetnek a tanulóközösségnek.

A specifikus **tanulási zavar** és **a figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar** (ADHD) hátterében mindig eltérő idegrendszeri fejlődés áll, ami számos esetben genetikai okokra visszavezethető vagy pre-, illetve perinatálisan szerzett, és a zavar a korai életkortól kezdve jelen van.

Magatartásszabályozási zavarok

Összefoglaló név, mely alatt

- impulzuskontroll-zavart (személyre és/vagy tárgyakra, tulajdonra irányuló agresszív, destruktív szóbeli és viselkedéses kitörések) és
- diszruptív (irritált, vitatkozó, bomlasztó),
- diszszociális (normasértő, agresszív, megbotránkoztató) viselkedészavarokat értünk.

Kialakulásuk oka az idegrendszer biológiai sérülékenysége és a rossz környezeti feltételek, elégtelen bánásmód, tartósan extrém magas stressz együttese.
A magatartásszabályozás zavarával együtt járó problémák súlyosan és tartósan megnehezítik a tanulási helyzetekben való aktív és produktív részvételt, ezáltal jelentős tanulási hátránnyal járnak. Kihatással vannak a társas viselkedésre, az interperszonális kapcsolatokra, kommunikációra, a normakövetésre és a szabályok betartására.

Az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók fejlesztésének alapelvei, célok, feladatok:

A tanulók fejlesztése egyéni fejlesztési terv alapján, egyéni sajátosságaik, szükségleteik figyelembevételével, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakos gyógypedagógus, logopédus, pszichológus és egyéb szakemberek bevonásával és együttműködésével történik.
A fejlesztés egyrészt komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások keretében, másrészt a tanórákon az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében zajlik.
Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, a további célkitűzések megtervezését megelőzően ellenőrizzük.
Az iskolai oktatásban alkalmazzuk a tanuló fejlődését, előrehaladását segítő számonkérési, értékelési formákat. Kiemelt figyelmet szentelünk az akadálymentes tanulási környezet kialakításának, a tanulásszervezési módoknak (aktív, a tanulók együttműködését ösztönző), a tanulási és értékelési eljárások megválasztásának. Buzdítjuk, támogatjuk a bármely területen tehetségesnek bizonyuló tanulókat, ezáltal segítjük a pályaorientáció folyamatát is.

Iskolai nevelésük, oktatásuk során kiemelt feladatunk:

- a tantervi előírásoknak megfelelő sikeres továbbhaladás biztosítása.
- a pozitív énkép és önértékelés kialakítása,

- a tanulás iránti motiváció és a kudarctűrő képesség növelése,
- a kortársakra és a felnőtt közösségre irányuló rendezett társas kapcsolatok kialakítása,
- a társadalmi együttélés szabályainak követése és az önállóságra nevelés.

A fejlesztés kiemelt céljai, feladatai specifikus tanulási zavarok esetén

Olvasási zavar (diszlexia; BNO: F81.0)
A fejlesztés célja:
A tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő értő olvasás készségének kialakítása, az olvasás eszközzé válásának segítése az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés feladatai:

- az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, analizáló-szintetizáló módszerrel;
- stabil betűismeret, betű-hang megfeleltetés kialakítása;
- biztos szóolvasás kialakítása mind valódi, mind álszavak esetében;
- olvasás gördülékenységének elősegítése;
- az olvasási készség folyamatos gondozása a tanuló egész iskolai pályafutása alatt;
- szövegértési stratégiák kialakítása;
- a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során;
- az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel;
- a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával,
- a tanulás támogatása pl. képekkel, gondolattérképpel, nyomtatott óravázlatokkal, a szövegek auditív felkínálásával, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával;
- speciális olvasástanítási program alkalmazása;
- a diszlexia reedukáció (olvasás újratanítása) speciális terápiás programjainak felhasználása;
- az olvasási kedv felébresztése, a motiváció erősítése.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:
- fonológiai, nyelvi, metanyelvi tudatosság fejlesztése,
- verbális emlékezet, munkaemlékezet fejlesztése,
- modalitásspecifikus integráció fejlesztése,
- különböző észlelési funkciók fejlesztése.

Íráskép zavara (**diszgráfia;** BNO: F81.1)
Az íráskép (írásbeli kifejezés) zavara esetében kiemelt feladat az osztályfoknak megfelelő íráskészség kialakítása, annak elősegítése, hogy a tanuló képes legyen használni az írott nyelvet (akár folyóírás, akár nyomtatott írás, akár gépírás verziókban) a kommunikáció, ismeretszerzés, tudásgyarapítás és társas kapcsolatok létesítésének céljára.

Fő célkitűzések:
- az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazása;
- a különböző írásformák tanulói képességekhez, szükségletekhez és preferenciákhoz illesztése.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- eszköz (ceruza, ceruzafogó) helyes használata;
- megfelelő testtartás kialakítása az írás során;
- a mozgáskoordináció fejlesztése;
- a testséma biztonságának kialakítása, a szenzomotoros integráció fejlesztése;
- a vizuomotoros koordináció/szem-kézmozgás összerendezettségének fejlesztése;
- célirányos mozgások fejlesztése, különös tekintettel a manipulációs mozgásokra, praxiára/célirányos mozgások kivitelezésére;
- a ritmus, a nyomás és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése;
- a végrehajtó működés fejlesztése, különös tekintettel a motoros output optimalizálására.

Helyesírás zavara (diszortográfia; BNO: F81.10)

A helyesírás zavara esetében kiemelt feladat az írott nyelv ortográfiájának/helyesírásának tudatosítása, lehetőség szerint a gördülékeny íráskészség elérése, az önellenőrzés különböző módjainak (pl. IKT, helyesírás-ellenőrző és -javító szoftver) készségszintű elsajátíttatása.

Fő célkitűzések:

- a spontán és tollbamondás utáni írás színvonalának javítása;
- a fő helyesírási szabályok begyakoroltatása (a kivételek megtanulásának mellőzésével), analógiás stratégiahasználat kialakítása;
- önellenőrzés rögzítése;
- a diszlexia reedukáció speciális terápiás programjainak felhasználása.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- fonológiai, nyelvi, metanyelvi tudatosság fejlesztése;
- beszédpercepció fejlesztése;
- verbális emlékezet, munkaemlékezet fejlesztése;
- modalitásspecifikus integráció fejlesztése;
- hang-betű megfeleltetés fejlesztése.

A számolási zavar (diszkalkulia; BNO: F81.2)

A számolási zavar esetén kiemelt feladat, hogy a tanuló az osztályfokának megfelelő matematikai készséggel rendelkezzen, képes legyen a matematikai kompetencia megszerzésére, a matematikai műveletek használatára, az ismeretszerzés, a tudásgyarapítás és a hétköznapi gyakorlat színterein.

Fő célkitűzések:

- a számosság és a számok iránti érdeklődés felkeltése, megerősítése;
- matematikai törvények és szabályok készségszintű ismerete és alkalmazása;
- a matematikai relációk nyelvi megalapozása, a matematika-nyelv tudatosítása;
- a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés;
- segítő, kompenzáló eszközök használatának lehetővé tétele;

- a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások alkalmazása;
- a matematikai gondolkodás és érvelés (pl. divergens, ill. konvergens gondolkodás, problémamegoldó gondolkodás, problémamodellezés, algoritmikus gondolkodás) fejlesztése;
- a diszkalkulia reedukáció speciális terápiás programjainak felhasználása.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése;
- szám- és mennyiségfogalom kialakítása, magasabb szintű matematikai fogalmak kialakítása, alkalmazása, a mindennapi élethelyzetek problémamegoldásának segítése, fejlesztése;
- a vizuális-téri képességrendszer fejlesztése;
- a sorozatalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése;
- az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása.

Figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar (**ADHD;** BNO: F:90)

A figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar esetén kiemelt feladat, hogy a tanuló a figyelmi, aktivitási és impulzivitási nehézségei ellenére elsajátítsa az osztályfokának megfelelő ismereteket és kompetenciákat minden tantárgy esetében. Cél, hogy az ismeretszerzés és -alkalmazás, a tudásgyarapítás és képességfejlődés osztálytermi és hétköznapi színtereken is megvalósuljon.

Fő célkitűzések:

- a figyelem- és viselkedésszabályozás egyensúlyának megteremtése személyre szabott támogatással;
- teammunka keretében gyógypedagógiai, pszichológiai, szakorvosi együttműködés;
- a figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése;
- a túlzott viselkedéses aktivitás veszélytelen és nem zavaró levezetésének megteremtése;
- fokozott egyéni bánásmód;
- az önszervezési képesség, az önkontroll fejlesztése;
- önbecsülés és pozitív énkép kialakítása;
- szociális készségek fejlesztése, beilleszkedés elősegítése;
- feladatkivitelezés idői és téri struktúrájának megtervezése és kivitelezése;
- dicséret, jutalom, motiválás, sikerélmény biztosítása.
- A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:
- ADHD esetén a képességfejlesztés kiemelt területe az önszabályozás fejlesztése;
- a társas szabályok, a mindennapi együttéléshez szükséges normák kialakítása és betartatása;
- a mindennapi együttéléshez szükséges szociális/társas készségek kialakítása, fejlesztése;
- a figyelmi működés és a kontrollált viselkedés kialakításának támogatása;
- speciális figyelemtréning, különösen a tartós figyelemre vonatkozóan;
- koncentráció fejlesztése;
- utasításkövetés gyakorlása, fejlesztése;
- a türelem, késleltetés és gátlás képességének fejlesztése;

- mozgáskoordináció, biztonságos mozgáskivitelezés fejlesztése, adekvát mozgásos aktivitás biztosítása.

Magatartásszabályozási zavar (BNO: F91)

Magatartásszabályozási zavar esetében kiemelt feladat a közösségi szabályokhoz alkalmazkodó, szervezett viselkedés kialakítása, a szélsőséges megnyilvánulások leépítése, az önkontroll, az érzelmi egyensúly megteremtése.

Fő célkitűzések:
- az önszabályozás fejlődésének támogatása pedagógiai eszközökkel;
- kihívást jelentő viselkedések/viselkedésproblémák csökkentése;
- adaptív viselkedés, szabálykövetés, szabálytartás kialakulásának támogatása;
- társas készségek, kapcsolatok fejlesztése.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:
- düh- és agressziókezelés fejlesztése,
- érzelemfelismerés és érzelemkifejezés fejlesztése,
- kommunikáció fejlesztése,
- konfliktuskezelési képesség, problémamegoldás fejlesztése,
- megküzdési képesség fejlesztése,
- figyelmi működés fejlesztése.

Értékelés tantárgyi mentesítés esetén

A tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, a szakértői bizottság véleménye alapján az igazgató mentesíti az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól, és ehelyett szöveges értékelés és minősítés alkalmazását írja elő. (Nkt. **56. §** (1) a)
Ebben az esetben a szaktanár – év végén – az alábbi szempontok alapján szövegesen értékeli a a tanulót:

Tanórai tapasztalatok

- **A gyermek motiválhatósága:**
  - érdeklődése könnyen/nehezen kelthető fel
- **Bekapcsolódása a tanulócsoport munkájába:**
  - képes-e bekapcsolódni a közös munkába, pl. az óra elején az ismétlő, ráhangoló feladatokba
  - tud-e csoportmunkában együtt dolgozni társaival
  - képes-e együtt haladni tananyagban az osztállyal
- **Figyelmének jellemzői:**
  - képes-e megfelelő ideig figyelni
  - gyakran vissza kell-e téríteni a feladathoz
  - változó, fáradékony, hullámzó
- **Önálló feladatvégzés; az igényelt pedagógiai segítség mértéke:**
  - a kapott feladatot önállóan értelmezi
  - a feladatot segítséggel kezdi el, azután önállóan képes folytatni
  - folyamatos segítségre, ellenőrzésre, megerősítésre van szüksége

- **Eszközhasználat:**
  - használ-e tanulást segítő eszközöket
  - tudja-e azokat önállóan használni
  - önmagától eszébe jut-e azt alkalmazni
- **Szóbeli teljesítménye:**
  - szavak/szakszavak elsajátítása milyen szinten történik; érti, felismeri, alkalmazni is tudja
  - képes-e a tanult szavakat, mondatokat, verset, memoritert, szabályokat reprodukálni
- **Írásbeli munkái:**
  - tartalmi
  - formai jellemzők
- **Előzetes szóbeli és írásbeli felkészülése a tanítási órákra (házi feladat):**
  - milyen mértékű differenciálás szükséges
  - rendszeresség, minőség, igényesség
- **A tanév folyamán történt fejlődés jellemzői**

A tananyag elsajátításának eredményessége; az egyéni fejlesztési terv alapján kitűzött célok, feladatok, megvalósulása:

- mely tananyag részeket sikerült megfelelő szinten elsajátítania
- a tananyag mely részeinél volt szükséges differenciálás, csökkentés, elhagyás
- mely tananyag részeket volt képes differenciálással, egyéni segítségnyújtással részben elsajátítani
- a gyermek előzetes tudásához, önmagához mért fejlődése
- egyéb, a gyermek fejlődésére vonatkozó fontos tapasztalat.

Fejlesztő tevékenységünk akkor lesz sikeres, ha a tanulók:

- beilleszkednek,
- megtalálják helyüket a szűkebb, tágabb környezetükben,
- a többi tanulóval együtt haladnak,
- fejlődése érzékelhető, személyiségében és tanulmányi eredményében egyaránt,
- rendszeresen részt vesznek a rehabilitációs foglalkozásokon,
- szülei elfogadják azokat az eljárásokat, módszereket, amelyekkel segítik őket fejlődésükben,
- az iskolában szerzett tudásukat alkalmazni tudják.

A függelékekben megtalálható két, sajátos nevelési igényű tanulók beilleszkedését segítő program.

4.4. A hátrányos helyzetű tanulók képesség kibontakoztató és integrációs felkészítése

A program a hátrányos, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknak a többi tanulóval egy csoportban való oktatását, nevelését célozza, speciális pedagógiai tevékenységekkel úgy, hogy a tanulók szociális helyzetéből és fejlettségéből, eredő hátránya csökkenjen.

Az iskolai integrációs program elemei

Az alkalmazás feltételei
Az integrációs pedagógiai rendszer alkalmazásához elengedhetetlen néhány olyan szervezési, intézményi feltétel, amely biztosítja azokat a kereteket, amelyeken belül az integráció működni tud.

Integrációs stratégiánk célja:
- A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók együttnevelése a tanulók szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányainak csökkentése érdekében,
- A tanulók személyiségének leginkább megfelelő, optimális fejlesztés biztosítása,
- Közösségfejlesztés,
- Tanulási nehézségek enyhítése,
- Az IPR feltételrendszerének teljes kiépítése,
- Az esélyegyenlőség érvényesítése,
- Az életen át tartó tanulás koncepciójának megalapozása,
- Az IPR-ben használt módszerek beépítése a mindennapi nevelés-oktatás folyamatába.

A célrendszer felállítása, a feladatok, meghatározása, a teljesítés kritériumainak megfogalmazása a nevelési programban megtörtént.

Az iskolába való bekerülés előkészítése
Az óvodából az iskolába való átmenet megkönnyebbítése érdekében minden tanévben szoros szakmai együttműködést alakítunk ki az óvodával.

Célunk:
- Az óvodapedagógusok szakmai munkájának megismerése.
- Az óvoda és az iskola elképzeléseinek a közelítése az óvodások iskolai előkészítésével kapcsolatban.
- Módszerek, tapasztalatok cseréje.
- Az iskolánkba történő beiskolázási kedv növelése a szülők körében.

Ezen kívül lehetőséget teremtünk az óvodásoknak és a szülőknek, valamint az óvodapedagógusoknak, hogy megismerjék az iskolánkat (pl.: Beiskolázási program: szülői fórum, játékos sportfoglalkozás, suliváró foglalkozások, nyílt tanítási nap beiratkozás, tájékoztató szülői értekezlet).
Az iskolánkba beiratkozott gyermekek számára a következő tevékenységekkel, módszerekkel, programokkal könnyítjük meg a beilleszkedést és a sikeres iskolakezdést, illetve a leendő elsősök számára az iskolai környezethez való hozzászoktatást:

- Szülők tájékoztatása a tanév elején (órarend, csengetési rend, hiányzások igazolása, kötelező felszerelés).
- Játékos tanórai foglalkozások, majd fokozatos áttérés az iskolai munkaformákra (az iskolai kudarcok számának minimálisra csökkentése).
- Derűs, nyugodt légkör megteremtése.
- Az egyéni képességekre épülő tanulásszervezés.
- Első osztályosok látogatása vissza az óvodába.
- Közös program → közös élményszerzés, hagyományápolás.
- Közös szülői értekezlet (a szülők tájékoztatása, az iskola Pedagógiai Programjának megismertetése, az elsős tanító bemutatása).

Az óvoda-iskola átmenet program részletes bemutatása az *intézményi innovációk* között található meg.

A **heterogén osztályok kialakítása** a jogszabályoknak megfelelően (20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet) történik iskolánkban.

Együttműködések - partnerségi kapcsolatok kiépítése
Az integrációs program tartalmi elemeinek megvalósítását szolgálják a partnerekkel történő együttműködések.

Célok:
Szülői házzal: A HH, HHH gyermekek szülei legyenek elkötelezettek az iskola iránt, támogassák a pedagógusok munkáját.
Gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal:
- A tanulók és a családok érdekében a párbeszéd kialakítása.
- Egymással együttműködve, az információkat egymásnak átadva a másik munkájának segítése.

Szakmai és szakszolgálatokkal:
- Az együttműködés további fenntartása az igénybevételről szóló döntés szerint.

Középfokú oktatási intézményekkel:
- A tanulók (köztük a HH, HHH-ek) sikeres pályaválasztásának elősegítése.
- A megfelelő iskolatípus kiválasztásának elősegítése, ahol a feltételek és a lehetőségek alapján a képességeiket megfelelően kibontakoztathatják.
- A hátrányos helyzetű tanulók támogatása.

Civil szervezetekkel:
- Közösségépítés.
- Iskolán kívüli programok támogatása.
- A szülőkkel való kapcsolattartás elősegítése.

Partnereink:
- Mezőberény Város Óvodai Intézménye
- Katicabogár Evangélikus Német Nemzetiségi Óvoda
- Mezőberényi Talentum Református Óvoda
- Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium
- Nagycsaládosok Mezőberényi Egyesülete
- Bélmegyer Oktatásáért-Művelődéséért-Kultúrájáért Közalapítvány
- Orlai Petrics Soma Könyvtár, Muzeális Gyűjtemény és Művelődési Központ

- Városi Humánsegítő- és Szociális Szolgálat
- Német Nemzetiségi Önkormányzat
- Cigány Nemzetiségi Önkormányzat
- Mezőberényi Szlovákok Szervezete

Partnereink körét lehetőség szerint bővíthetjük.

A tanítást-tanulást segítő és értékelő eszközrendszer

A tanítást – tanulást segítő eszközrendszer elemei az integrációs fejlesztést megvalósító pedagógiai rendszert azokkal a szempontokkal egészítik ki, amelyek az együttnevelés pedagógiai esélyeit jelentősen növelik. Az integráció, - a heterogén összetételű iskolák és tanulócsoportok kialakítása – leginkább a differenciálásra alkalmas szervezési módok, kooperatív technikák alkalmazását jelentik. Így az egyes rendszerelemeket is ez a szempont befolyásolja alapvetően.

Kulcskompetenciákat fejlesztő programok és programelemek

A program megvalósítását elősegítő pedagógiai elemeket tartalmazza, amelyek fő célja a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása, valamint a tanulói képességek lehető legteljesebb kibontakoztatása. A tanítást-tanulást segítő eszközrendszer elemei jelentősen növelik az együttnevelés pedagógiai esélyeit.

Távolabbi cél, hogy minél több programelem megjelenjen az iskola életében, hiszen alkalmazásuk kölcsönösen erősíti egymást.

Az önálló tanulást segítő fejlesztés
Az önálló tanulási képességet kialakító programok

Cél: a tanulási szokások formálása, tanulási módszerek elsajátíttatása és a tanuláshoz szükséges alapképességek fejlesztése: koncentráció, emlékezet, gondolkodás mellett a beszédművelés, kifejező és dinamikus olvasás fejlesztése.

A kompetenciaalapú oktatás, valamint az új tanulásszervezési eljárások és módszerek alkalmazása egyaránt lehetővé teszi az alábbi programelemek megvalósulását is:

- *a tanulási és magatartási zavarok kialakulását megelőző programok*
- *tanulási motivációt erősítő és fenntartó tevékenységek*

Az alábbi programelemek beépítése lehetséges még:

- *a tanulók önálló - életkornak megfelelő - kreatív tevékenységére épülő foglalkozások*

Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése
Kommunikációs képességeket fejlesztő programok

Cél: A tanulók képesek legyenek gondolataikat szóban és írásban kifejezni, a kulturált kommunikáció normáinak megfelelni (elsajátítani a társas viselkedés szabályait, csoportmunkában részt venni, saját élményt szerezni a sikeres kommunikációban, gondolataikat lényegre törően kifejezni).

- Kommunikációs képességek fejlesztése: csoportban beszélni, másokat beszédre bírni, röviden és tömören szólni, figyelem erősítése.
- Metakommunikáció: mimika, gesztus, tekintet, mozgás, térbeli távolság.

- Társas viszonyok elsajátítása: segítőkésznek lenni, helytállni önmagunkért, megbízni másokban, tapintat, igazság és hazugság.

Az alábbi programelemek beépítése lehetséges:
- *tantárgyi képességfejlesztő programok*
- *komplex művészeti programok.*

Társas kapcsolati kompetenciák fejlesztése
Közösségfejlesztő, közösségépítő programok

Cél: A tanulók megtapasztalják a közösséghez, csoporthoz való tartozást, kialakuljon bennük az egymás iránti felelősség érzése, jól érezzék magukat a közösségben, elfogadják az intézményi hagyományokat.
- Alkalmai: tantárgyi és közösségi nevelés (osztályfőnöki órák), tanórai és tanórán kívüli keretben csoportmunka, osztályrendezvények, intézményi rendezvények, tanulmányi versenyek, sportversenyek, karácsonyi templomi műsor, farsang, gyermeknap, túrák, télapóvárás, színházlátogatás, tanulmányi kirándulás, DÖK rendezvények.
- A közösségfejlesztés tartalmai: egymás tisztelete és segítése, egymás elfogadása, feladatmegosztás a közösségben, nyitottság egymás kultúrájának megismerésére és értékelésére, a közösségben élés szabályai, egyéni fejlődés a közösségben, kompromisszum, konszenzus, együttműködés a csoportban, osztályban, iskolában.

A mentálhigiénés programok az Iskolai egészségnevelési oktatási program során valósulnak meg. Részletes kidolgozása az *intézményi innovációk* között megtalálható.

Az alábbi programelemek beépítése lehetséges:
- *előítéletek kezelését szolgáló programok*

A kompetenciafejlesztő programokkal várhatóan a belső differenciálás feltételeinek eszköz- és feladatrendszere javul és emeljük a tanulók integrált oktatási színvonalát, hozzájárulunk a tanulók egyéni képességének fejlesztéséhez.

Az integrációt segítő tanórán kívüli programok, szabadidős tevékenységek

A szabadidős tevékenységek során a tanulók közösségi szelleme fejlődik. A játékosság ösztönzése, a vidám oldott hangulat biztosítása hosszú időre komoly szellemi tartalékokat nyújt a tanulók és a tanárok számára egyaránt.
A hátrányos helyzetű tanulók gyakran kirekesztettnek érzik magukat egy adott közösségből, ezért különösen fontosnak tartjuk a közösségi fejlesztő programokat.
- Jeles napokra a munkaközösségek tartalmas programokat, versenyeket, túrákat, kézműves foglalkozásokat szerveznek, amelyen nagy létszámban vesznek részt a gyerekek.
- Művészeti Tagintézményünkben zene- és képzőművészeti oktatáson esztétikai élményekhez jutnak tanulóink.
- Napközis csoportfoglalkozásokon lehetőség nyílik sokféle spontaneitás, személyes képesség, kreativitás megnyilvánulására, beszélgetések és önismereti játékok, vizuális tevékenységeken keresztül.
- Az alsó tagozaton felzárkóztató és tehetséggondozó órákat biztosítunk.
- Tömegsport foglalkozások is vannak.

- Felső tagozaton magyar nyelv és irodalom és matematika korrepetáláson van lehetőség a hiányosságok pótlására.
- A meghirdetett szakkörök közül választhatnak tanulóink.
- A diákönkormányzati rendezvények külön munkaterv szerint zajlanak.
- Az iskolai és községi ünnepélyekre színvonalas műsorokkal készülnek tanulóink, melyen nagy számban vesznek részt a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók. (pl. márc.15, anyák napja, okt.23., karácsony, tanévnyitó, tanévzáró)
- Iskolán kívül tanulóink az alábbi szabadidős lehetőségek közül választhatnak:
    - Orlai Petrics Soma Könyvtár, Muzeális Gyűjtemény és Művelődési Központ művészeti csoportjai,
    - városi sportegyesületek.

Az alábbi programelemek beépítése lehetséges:
- *patrónusi, mentori, vagy tutori rendszer működtetése*
- *együttműködés civil (pl. tanodai) programmal*
- *művészeti körök*

Az integrációt elősegítő módszertani elemek

A mai iskolának már nemcsak az ismeretátadás a feladata, hanem sokkal inkább az ismeretszerzési és feldolgozási képesség kialakítása, amely speciális tanulásszervezést igényel.
A tanítási-tanulási folyamat kiemelt célja a folyamatos önképzés iránti igény, valamint az élethosszig tartó tanulás képességének kialakítása, melyre minden tantárgy keretén belül törekedni kell. Ehhez pedagógusaink változatos módszereket alkalmaznak.

Differenciált tanulásszervezés
Jelentős mértékben fejlesztheti a kulcskompetenciákat, ezzel hozzájárulva az esélyegyenlőség erősítéséhez.
A differenciálás lényege a tanítás-tanulás folyamatának a tanuláshoz történő hozzáigazítása. A diákok csoportjai különböző szinteken dolgozhatnak, néhányan talán egyénileg is. Sokféle formája létezik, de a lényeg, hogy a pedagógus a gyerekre szabja a tanulnivalót, a tanítási, nevelési módszereket.

Kooperatív tanulásszervezés
A csoportos tanulásszervezés egy formája. Fontos, hogy a csoport egy-egy feladatának megoldásában minden tanuló részt vegyen. Közösen tudják csak megoldani a feladatot. A saját feladata mindenkinek testre szabott. Tudatosan fejleszti az együttműködési, a kommunikációs készségeket és a szociális kompetenciákat.

A projektmódszer alkalmazása
A projekt egy olyan sajátos tanulási egység, tanulási technika, amely a megismerés forrásává az önálló és csoportos tapasztalást teszi. Más szóval a projekt egy ismeretszerzési folyamat, amely az elsajátítást egy alkotó folyamat részeként és eredményeként valósítja meg.
A projektmódszer alkalmazásakor a kooperativitás, az együttműködés kerül előtérbe. Mindenki saját élményei, képességei, tapasztalata alapján járul hozzá a csoport eredményességéhez.
A diákok a munkavégzéshez és a mindennapi élethez nélkülözhetetlen képességeket fejlesztenek ki, úgymint a szolidaritás, együttműködés, felelősségvállalás, önértékelés,

az idegen nyelvi kommunikáció és az informatikai készségek, amelyek mind hozzájárulnak a munkaerőpiacon sikerességükhöz és érvényesülésükhöz.

A projektmódszer alkalmazásra kerül a tanév során megvalósuló 3 hetet meghaladó környezetvédelmi projekt keretében, részletes kidolgozása az *intézményi innovációk* része.

Az alábbi programelemek beépítése lehetséges még:
- *drámapedagógia*

Műhelymunka - a tanári együttműködés formái

Értékelő esetmegbeszélések

Cél: az egyes gyermekek, gyermekcsoportok nevelésében érintettek együttgondolkodása; szakmai egyeztetés; az előre haladás szükséges és lehetséges útjainak tisztázása; egymástól tanulás.
- Gyakoriság: aktualitásoktól függően, háromhavonként a tanulói értékelés előtt kötelező.
- Résztvevők: osztályfőnök (esetfelmérés, megbeszélés levezetése), egy osztályban tanító pedagógusok (esetfeltárás, megbeszélés, megoldási javaslatok kidolgozása).
- Szempontok: őszinte problémafeltárás, problémakövetés, átadható-átvehető tapasztalatok megjelenítése, probléma megoldási technikák lehetőségeinek feltérképezése, esetkiválasztás.
- A konzultációk alkalmával az egységes nevelési-oktatási elvárások kialakítása.

Az alábbi programelemek beépítése lehetséges még:
- *problémamegoldó fórumok*
- *hospitálásra épülő együttműködés*

A háromhavonta kötelező kompetencia alapú értékelési rendszer eszközei

Szöveges értékelés - árnyalt értékelés, egyéni fejlődés nyomon követése

Cél: A HH, HHH tanulók háromhavonta esedékes értékelésének árnyaltabbá tétele:
- a gyermekek képességeinek felmérése (főleg 1-2. osztály),
- kompetencia alapú értékelési rendszer,
- a gyermek nevelésében érdekeltek bevonása.

Multikulturális tartalmak
A multikulturális nevelés aktualitása abban a pillanatban született, amikor a különböző kultúrák elterjedtek a földön, és addig tart, míg ezek megmaradnak. A multikulturalitás nem csak a kultúrák passzív egymás mellett élését, hanem azok aktív együttműködését, egymás segítését, tapasztalatok kölcsönös cseréjét jelenti.

A multikulturális nevelés jelentősége:
- A multikulturális nevelésnek olyan kompetenciákat kell kialakítania a tanulókban, amelyek képessé teszik őket arra, hogy szembenézzenek az egyes közösségekben meglévő sokszínűséggel és különbözőségekkel, és megtanulják kezelni ezeket.

- A multikulturális nevelés arra törekszik, hogy a különféle kultúrákkal és kulturális csoportokkal való együttműködést megalapozó kognitív, verbális és nonverbális készségeket fejlesszen ki, a más csoportokkal való kommunikációt lehetővé tevő képességekkel együtt.
- A multikulturális nevelés során tanítani kell a kulturális különbségek és a társadalomban levő emberi viszonyok jellegzetességeit, és alkalmat kell teremteni a toleranciára való képességek kialakulására. Multikulturális neveléssel megakadályozandó bizonyos csoportok marginalizálódása, előítéletek kialakulása, és több kultúra közvetlen találkozása esetén a csoportközi konfliktusok. A különböző kultúrákról szóló ismeretek átadásával pedig az idegen kultúrák mellőzése és elutasítása is kiküszöbölhető.

A multikulturális nevelés célja:

- Az egyenlő nevelési- oktatási lehetőségek biztosítása a különböző rasszokhoz, nemzetekhez, etnikai és kulturális csoportokhoz, szociális osztályba tartozó diákok számára.
- Hozzásegíteni valamennyi diákot ahhoz a tudáshoz, olyan attitűdökhöz, viszonyulásokhoz és képességekhez, amelyek egy plurális demokratikus társadalom hatékony működéshez szükségesek.

Iskolánk meg kívánja adni a különböző kisebbségeknek a lehetőséget arra, hogy identitásukat, nemzetiségi hovatartozásukat a saját és más kisebbségek történelmének, kultúrájának megismerése által büszkén elsajátíthassa és gyakorolhassa.
Fontos, hogy egyetlen tehetséges gyermeknek sem kell elvesznie azért, mert marginális helyzetbe született.
Egy másik népcsoport nyelvének és kultúrájának megismerése által több lesz, nagyobb lehetőségek birtokába jut a továbbtanulás terén, valamint a munkaerőpiacon egyaránt.

Intézményünkben a multikulturális készségek fejlesztése központi feladat valamennyi pedagógusnak, amit be kell építeni a mindennapi munkába.

Multikulturális tartalmak megjelenítése a különböző tantárgyakban
A tartalmi elemek a Magyar nyelv és irodalom, Környezetismeret, Természettudomány, Történelem, Matematika, Idegen nyelv, Etika/Hit-és erkölcstan, Ének-zene, Vizuális kultúra, Technika és tervezés tantárgyakban találhatók.

Magyar nyelv és irodalom *(1-4. évfolyam: 6 óra; 5-8. évfolyam: 4 óra)**:***

- Más népek, népcsoportok, etnikumok:
  - meséinek, verseinek, mondáinak, balladáinak népdalainak megismerése,
  - szövegfeldolgozás,
  - drámajáték,
  - zenehallgatás,
  - más népek játékainak megismerése,
- könyvtárlátogatás,
- író- olvasó találkozó,
- színházlátogatás.

Környezetismeret, természettudomány *(3-8. évfolyam: 2 óra),* ***Történelem*** *(5-8. évfolyam: 2 óra)**:***

- Hazánkban élő kisebbségek élete, szokásai, kultúrájuk, történelmük,
- szomszéd országok megnevezése, elhelyezkedése, kisebbségeik élete, szokásai, kultúrájuk megismerése.

Matematika** (1-8. évfolyam: 2 óra)**:
- Szöveges feladatok,
- grafikonok készítése, elemzése,
- pénzváltás.

***Idegen nyelv** 4-8. évfolyam: 2 óra*
A célnyelvi országokban élő emberek
  - hétköznapjainak,
  - hagyományainak,
  - szokásainak,
  - kultúrájának megismertetése.

Ének-zene** (1-4. évfolyam: 3 óra; 5-8. évfolyam: 2 óra)**:
- Más népek, népcsoportok, etnikumok
  - nép-és műdalai,
  - táncai,
  - zenéi,
  - hangszerei felfedeztetése, megismerése.

Vizuális kultúra** (1-4. évfolyam: 3 óra; 5-8. évfolyam: 2 óra)**:
- Más népek, népcsoportok, etnikumok művészeti alkotásainak:
  - festményeinek,
  - építészeti alkotásainak,
  - szobrainak,
  - fotóinak,
  - népművészeti tárgyainak,
  - népviseletének,
  - művészeti technikáinak megismerése,
- múzeumlátogatás.

Technika és tervezés** (1-7. évfolyam: 2 óra)**:
- Más népek népművészeti tárgyainak, kézművességének megismerése,
- néhány egyszerűbb alkotás elkészítése /hímzések, népi motívumok stb./

Etika/Hit-és erkölcstan** (1-8. évfolyam: 2 óra)**:
- népcsoportok, jelképek és szokások
- együttélés, tolerancia

A továbbhaladás feltételeinek biztosítása

Pályaorientáció, továbbtanulásra felkészítő program

A továbbtanulásra való felkészítés célja a tanulók (köztük a HH, HHH tanulók) sikeres pályaválasztásának elősegítése, a megfelelő iskolatípus kiválasztása, ahol a feltételek és a lehetőségek alapján a képességeiket megfelelően kibontakoztathatják.
A megvalósulás színterei:

- Közösségi nevelés (osztályfőnöki) órák
- Nyílt napok
- Pályaválasztási fórumok
- Útravaló ösztöndíj program
- Felkészítő és felzárkóztató foglalkozások (matematika, magyar)

Elvárt eredmények

A képességkibontakoztatás, a képességfejlesztés eredményei:

- A lemorzsolódás csökkentése:
- Növekedjen a HH, HHH tanulók aránya az érettségit adó középfokú oktatási intézményekben, de legalább képességeiknek megfelelő eredményt érjenek el minden tantárgyból.
- Minél több HH, HHH tanuló kapcsolódjon be a továbbtanulást segítő programokba.
- Minél több HH, HHH tanuló kapcsolódjon be a tantárgyi felzárkóztatást segítő tanórán kívüli foglalkozásokba.
- Az évfolyamismétlés számának csökkenése.
- Az országos digitális kompetenciamérések eredményeinek javulása.
- A HH, HHH tanulók hiányzási átlagának csökkentése.

A közösségalakítás, közösségfejlesztés eredményei:

- A tanulói közösségekben csökken az előítéletes magatartási megnyilvánulás.
- Az iskolai rendezvényeken a HH, HHH tanulók nagyarányú részvétele.
- A tanórán kívüli programok megfelelő szintű működése.

A folyamatos értékelés eredményei:

- Az értékelés eredményeinek beépülése a fejlesztésbe.
- Az értékelés eredményeinek a javulása.

A partnerekkel való együttműködés eredményei:
Szülők:

- Részvétel a háromhavonkénti tanulói értékelésen, szülői értekezleten.
- Fogadóórák, illetve bizonyos esetekben írásos formában a szülő behívása.
- Közös rendezvényeken magas szülői részvételi arány.

Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő- és Gyermekvédelmi Központ:

- Folyamatos együttműködés az aktuális problémák megoldására.

Óvodák:

- az óvoda-iskola átmenet program sikeres működtetése

Középfokú oktatási intézmények:

- A tanulók részvétele pályaválasztási kiállításon, a középiskolák által szervezett nyílt napokon.
- A pályaválasztási tájékoztató keretében a 8. osztályos szülők szülői értekezletén minél többen vegyenek részt.

- Eredményes pályaválasztás.

Pedagógus kompetenciák erősítésének, bővítésének eredményei:

- Az eredményes oktatás-neveléshez szükséges módszertani repertoár jelenléte.
- A különböző kultúrák ismerete és elfogadása.
- Minél több pedagógus sajátítsa el az IPR alkalmazásához szükséges kompetenciákat.
- AZ IPR-ben megjelenített módszerek minél jobban beépüljenek az iskola pedagógiai kultúrájába.
- Az IPR program megjelenítése az iskola alapdokumentumaiban.

Intézményi önértékelés

Az év végi beszámoló tartalmazza a program éves értékelését.

5. A tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei

Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket az oktatásért felelős miniszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított.
Az elsőtől a nyolcadik évfolyamig az állam biztosítja, hogy a tanuló számára a tankönyvek térítésmentesen álljanak rendelkezésre.
A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van: testnevelés, technika, rajz, stb.

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

- a taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének,
- a nyomtatott taneszköz ismeretanyaga, feladatsora szolgálja az önálló tanulást, problémamegoldást, a kompetenciafejlesztést,
- az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak,
- a taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.

6. A magasabb évfolyamba lépés feltételei

A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha a helyi tantervben meghatározott, kerettantervekben megfogalmazott követelményeket az adott évfolyamon a tanév végére minden tantárgyból teljesítette.

A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el, a sajátos nevelési igényű tanulók és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló esetében az önmagához mért fejlődését is figyelembe véve.
A második-nyolcadik évfolyamon minden tantárgyból az "elégséges" év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.
Ha a tanuló a második-nyolcadik évfolyamon, tanév végén - „elégtelen” osztályzatot, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javítóvizsgát tehet, a nevelési programban meghatározott szabályok alapján.
A főigazgató a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését, akkor is, ha a tanuló az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.

7. A tanulók tanulmányi munkájának, magatartásának és szorgalmának ellenőrzése és értékelése

Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.

Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája (projekt, témahét) vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

A magyar nyelv és irodalom, matematika tantárgyakból az első-negyedik évfolyamon, a tanév végén a tanulók a követelmények teljesítéséről átfogó írásbeli dolgozatban is tanúbizonyságot tesznek.

A következő elméleti jellegű tantárgyak: magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv (a negyedik-nyolcadik évfolyamon), matematika, környezetismeret, természettudomány, történelem, fizika, kémia, biológia, földrajz ellenőrzésénél:

- a nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrizhetik,
- a pedagógus a tanulók írásbeli munkáit lehetőleg a következő órára, de legkésőbb két héten belül kijavítja,
- az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagából átfogó témazáró dolgozatot írnak,
- a tanulók eredményes felkészülésének érdekében egy tanítási napon belül egy-egy osztállyal legfeljebb kettő témazárót, illetve félévi vagy év végi felmérő dolgozatot lehet íratni,
- a naplóba valamennyi beírt érdemjegy egyenértékű.

A tanulók szóbeli kifejezőkészségének fejlesztése érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában. Ennek érdekében egy-egy tantárgy esetében egy témakörön belül – a témazáró dolgozaton kívül – sor kerülhet írásbeli számonkérésre, de minden tanulónak lehetőség szerint egyszer kell felelnie szóban:

- az ének-zene, a vizuális kultúra, digitális kultúra, technika és tervezés félévente, valamilyen gyakorlati tevékenységgel összekapcsolva,
- a többi tantárgy esetében pedig egy-egy témakörön belül,

- a testnevelés követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük.

A számonkérésnek mindig a tanuló tudására kell irányulnia. A hiányosságok feltárásának a célja a pozitív, fejlesztő szándék.

A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez, az egyéni képességhez, emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott – fejlődött-e vagy hanyatlott – az előző értékeléshez képest.

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:

- *az első évfolyamon, a második évfolyam első félévében*, szöveges értékelést alkalmazunk, az utóbbi esetben a szöveges értékelés szimbólumok alkalmazását is jelenti félév, illetve év közben,
- a *második évfolyam második félévében, a harmadik - nyolcadik évfolyamon*, a tanulók teljesítményét, előmenetelét év közben érdemjegyekkel értékeljük,

Megjegyzés: Az idegen nyelv osztályzattal történő értékelése negyedik évfolyamtól történik (kivétel a német nemzetiségi nyelv).

- *az első, a második évfolyamon félévkor, és év végén* a tanulók teljesítményét, előmenetelét szövegesen minősítjük. A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:
- kiválóan teljesített,
- jól teljesített,
- megfelelően teljesített,
- felzárkóztatásra szorul.

A minősítés szempontjai:

- *kiválóan teljesített:* az a tanuló, akinek a tantárgyankénti értékelésében kettő–jól teljesített értékelésnél nincs több, a többi tantárgyi értékelése csak kiválóan teljesített lehet,
- *jól teljesített:* az a tanuló, akinek a tantárgyankénti értékelésében több a jól teljesített és kiválóan teljesített tantárgyi értékelés összesen, mint a megfelelően teljesített tantárgyi értékelés és felzárkóztatásra nem szorulhat egy tantárgyból sem.
- *megfelelően teljesített:* az a tanuló, akinek több vagy ugyanannyi a megfelelően teljesített tantárgyi értékelése, mint a jól teljesített és kiválóan teljesített tantárgyi értékelés összesen, valamint két tantárgyi értékelésnél nincs több felzárkóztatásra szorul értékelése.
- *felzárkóztatásra szorul:* az a tanuló, akinek három, vagy annál több felzárkóztatásra szorul tantárgyi értékelése van.

A második évfolyamon, év végén, az harmadik-nyolcadik évfolyamon, félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük.

A szöveges értékelés érdemjegyre váltása során a következőket alkalmazzuk:

- kiválóan teljesített = jeles (5),
- jól teljesített = jó (4),

- megfelelően teljesített = közepes (3),
- felzárkóztatásra szorul = elégséges (2).

Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor a tanulók munkáját az egyes tantárgyakhoz készült értékelő lapok segítségével értékeljük.

A második-nyolcadik évfolyamon, a félévi és az év végi osztályzatot az adott félév során szerzett érdemjegyek, és a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni.

Abban az esetben, ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület tájékoztatást kér az érintett pedagógustól, kéri, hogy indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosítja.

A tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, a szakértői bizottság véleménye alapján az igazgató mentesíti az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól, és ehelyett szöveges értékelés és minősítés alkalmazását írja elő. (Nkt. **56. §** (1)
Ebben az esetben a szaktanár – év végén –szövegesen értékeli a tanulót, a 6.3.1.2. fejezetben meghatározott szempontok alapján.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:
- jeles (5),
- jó (4),
- közepes (3),
- elégséges (2),
- elégtelen (1).

A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból egy-egy témakörön belül minden tanulónak legalább egy érdemjegyet kell szereznie. Ha a témakör tanítása hosszabb időt vesz igénybe, minden tanuló munkáját havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni.

A projektek, a témahetek, a modulok értékelése az adott tantárgy, illetve műveltségterület keretei között történnek.

A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti a KRÉTA rendszer Elektronikus Naplón keresztül.

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók év végi, félévi, témazáró írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők:

Szöveges értékelés esetén:

Teljesítmény:	Érdemjegy:
00-50 %:	felzárkóztatásra szorul

51-75 %:	megfelelően teljesített
76-90 %:	jól teljesített
91-100 %:	kiválóan teljesített

Érdemjeggyel történő osztályzás esetén:

Teljesítmény:	Érdemjegy:
00-33 %:	elégtelen (1)
34-50 %:	elégséges (2)
51-75 %:	közepes (3)
76-90 %:	jó (4)
91-100 %:	jeles (5)

Félévkor és év végén a matematikai kerekítés szabályait alkalmazzuk:

Ha a 2. féléves eredmények javuló tendenciát mutatnak, az év végi értékelésnél figyelembe kell venni, mellőzve a matematikai kerekítés szabályait.

Félév és évzárás előtt a tanulóknak lehetőséget kell biztosítani a tanulmányi eredmények javítására.

A második évfolyamon az év végi bizonyítványban, illetve a harmadik-nyolcadik évfolyamon a félévi tájékoztatóban és az év végi bizonyítványban a következő tantárgyakból elért eredmények kerülnek minősítésre:

- *második évfolyamon:* magyar nyelv és irodalom, matematika, ének-zene, vizuális kultúra, technika és tervezés, testnevelés, etika/hit-és erkölcstan.
- *harmadik évfolyamon:* magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret, ének-zene, vizuális kultúra, technika és tervezés, digitális kultúra, etika/hit-és erkölcstan.
- *negyedik évfolyamon:* magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv matematika, környezetismeret, ének-zene, vizuális kultúra, technika és tervezés, digitális kultúra, testnevelés, etika/hit-és erkölcstan.
- *ötödik évfolyamon:* magyar nyelv és irodalom, történelem, idegen nyelv, matematika, digitális kultúra, természettudomány, ének-zene, vizuális kultúra, technika és tervezés, testnevelés, etika/hit-és erkölcstan, tanulásmódszertan.
- *hatodik évfolyamon:* magyar nyelv és irodalom, történelem, , hon- és népismeret, idegen nyelv, matematika, digitális kultúra, természettudomány, ének-zene, vizuális kultúra, technika és tervezés, testnevelés, etika/hit-és erkölcstan, olimpiaismeret.
- *hetedik évfolyamon:* magyar nyelv és irodalom, történelem, idegen matematika, dráma és színház, digitális kultúra, fizika, biológia, kémia földrajz, ének-zene, vizuális kultúra, technika és tervezés, testnevelés etika/hit-és erkölcstan, önismeret – drámajáték, sportegészségtan – sportetika.
- *nyolcadik évfolyamon:* magyar nyelv és irodalom, történelem, állampolgári ismeretek, idegen matematika, digitális kultúra, fizika, biológia, kémia, földrajz, ének-zene, vizuális kultúra, testnevelés, etika/hit-és erkölcstan, önismeret – drámajáték, sportegészségtan - sportetika.

Megjegyzés:

- Az idegen nyelv minősítése a tanulásban akadályozott tanulókra hetedik – nyolcadik évfolyamon vonatkozik.

- 1-2-3. évfolyamon az idegen nyelv tanulásáról szóló bejegyzés az év végi bizonyítvány jegyzet rovatában az alábbi szöveggel történik: „ … nyelv oktatásban részt vett.”
- Az 1–4. évfolyamon az Önismeret - drámajáték bejegyzése az év végi bizonyítvány jegyzet rovatában az alábbi szöveggel történik: „Önismeret - drámajáték oktatásban részt vett.”
- Az 1–4. évfolyamon a Sportágválasztás bejegyzése az év végi bizonyítvány jegyzet rovatában az alábbi szöveggel történik: „Sportágválasztás oktatásban részt vett.”

Kiváló tanulmányi előmenetelű és kitűnő az a tanuló, akinek:

- ***kiváló tanulmányi előmenetelű*** az, akinek első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor, valamint az értelmi akadályozott tanulók esetében első-hatodik évfolyamon félévkor és év végén magatartása példás vagy jó, szorgalma példás és szöveges minősítése minden tantárgyból kiválóan teljesített,
- ***kitűnő*** az, akinek a második évfolyamon év végén, a harmadik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén, valamint az értelmi akadályozott tanulók esetében hetedik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén magatartása példás vagy jó, szorgalma példás és valamennyi tantárgyi osztályzata jeles.

Jeles az a tanuló, akinek:

- a második évfolyamon év végén, a harmadik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén, valamint az értelmi akadályozott tanulók esetében hetedik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén magatartása példás vagy jó, szorgalma példás és tantárgyi osztályzatai közül legfeljebb kettő jó, a többi jeles.

Az a tanuló, aki *kiváló tanulmányi előmenetelű* az első-második évfolyamon félévkor, valamint első évfolyamon év végén, a félévi tájékoztatóba és az év végi bizonyítványba a jegyzet rovatba az alábbiak szerint bejegyzésre kerül:
„Kiváló tanulmányi előmeneteléért dicséretben részesült.”

Az a tanuló, aki *tantárgyi dicséretben* részesül, a félévi tájékoztatóba és az év végi bizonyítványba a jegyzet rovatba az alábbiak szerint bejegyzésre kerül:
„A(z) …… tantárgy(ak)ból dicséretben részesült.”

Év végén azok a tanulók, akiknek magatartása példás vagy jó, szorgalma példás, minden tantárgyi értékelése jeles és 5 vagy több tantárgyi dicséretük van, ***nevelőtestületi dicséretben*** részesülnek. A bizonyítványba, a jegyzet rovatba az alábbiak szerint bejegyzésre kerül:
„Dicséretes tanulmányi munkájáért nevelőtestületi dicséretben részesült.”

Az a tanuló, aki *magatartásáért és/vagy szorgalmáért dicséretben részesül* a félévi tájékoztatóba és az év végi bizonyítványba, a jegyzet rovatba az alábbiak szerint bejegyzésre kerül:
„Példamutató magatartásáért és/ vagy kiemelkedő szorgalmáért dicséretben részesült.”

A tanulók ***magatartásának értékelésénél és minősítésénél*** az első-nyolcadik évfolyamon a példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2) érdemjegyeket, illetve osztályzatokat használjuk.

A tanulók magatartását az első évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti és ezt az tájékoztatóba, illetve a bizonyítványba bejegyzi szövegesen.

A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló magatartását az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli. A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról. A félévi és az év végi osztályzatot az tájékoztatóba és a bizonyítványba be kell jegyezni szövegesen.

Iskolánkban a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki:
- a Házirendet betartja,
- a tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik,
- kötelességtudó, feladatait teljesíti,
- önként vállal feladatokat és azokat teljesíti,
- tisztelettudó,
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik,
- az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz,
- óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet,
- nincs egynél több magatartás miatti figyelmeztetése,
- a felsoroltakon kívül nincs magatartás miatti magasabb fokozatú figyelmeztetése, intése.

Jó (4) az a tanuló, aki:
- a Házirendet betartja,
- tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik,
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti,
- feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti,
- az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt,
- nincs háromnál több magatartás miatti figyelmeztetése (szaktanári, osztályfőnöki, napközis nevelői)
- a felsoroltakon kívül nincs magatartás miatti magasabb fokozatú figyelmeztetése, intése.

Változó (3) az a tanuló, aki:
- az iskolai Házirend előírásait nem minden esetben tartja be,
- a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik,
- feladatait nem minden esetben teljesíti,
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva,
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik,
- nincs hatnál több magatartás miatti figyelmeztetése (szaktanári, osztályfőnöki, napközis nevelői)
- nincs kettőnél több magatartás miatti osztályfőnöki intése,
- a felsoroltakon kívül nincs magasabb fokozatú magatartás miatti figyelmeztetése, intése.

Rossz (2) az a tanuló, aki:
- a Házirend előírásait sorozatosan megsérti,
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti,
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen,
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik,
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza,
- hatnál több magatartás miatti figyelmeztetése (szaktanári, osztályfőnöki, napközis nevelői) van,
- kettőnél több magatartás miatti osztályfőnöki intése van,
- a felsoroltakon kívül lehet magasabb fokozatú magatartás miatti figyelmeztetése, intése.

A magatartás értékelésekor figyelembe kell venni a tanuló igazolatlan mulasztásait, a Házirendben a meghatározottak alapján.
A tanulók ***szorgalmának értékelésénél és minősítésénél*** az első-nyolcadik évfolyamon a példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2) érdemjegyeket, illetve osztályzatokat használjuk.

A tanulók szorgalmát az első évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti, és azt az tájékoztatóba, illetve a bizonyítványba bejegyzi szövegesen.
A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló szorgalmát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról. A félévi és az év végi osztályzatot az tájékoztatóba és a bizonyítványba be kell jegyezni szövegesen.

Az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:
Példás (5) az a tanuló, aki:
- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt,
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi,
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi,
- munkavégzése pontos, megbízható,
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz,
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza,
- nincs szorgalom miatti figyelmeztetése, intése.

Jó (4) az a tanuló, aki:
- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt,
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik,
- a tanórákon többnyire aktív,
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt, önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti,
- taneszközei tiszták, rendezettek,
- nincs háromnál több szorgalom miatti figyelmeztetése (szaktanári, osztályfőnöki, napközis nevelői)
- nincs szorgalom miatti intése.

Változó (3) az a tanuló, akinek:

- tanulmányi eredménye elmarad képességeitől,
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti,
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik,
- érdemjegyeit, osztályzatait, minősítését több tárgyból is lerontja,
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik,
- nincs hatnál több szorgalom miatti figyelmeztetése (szaktanári, osztályfőnöki, napközis nevelői)
- nincs kettőnél több szorgalom miatti osztályfőnöki intése.

Hanyag (2) az a tanuló, aki:
- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében,
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg,
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen,
- feladatait többnyire nem végzi el,
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek,
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül,
- félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen, minősítése felzárkóztatásra szorul, vagy nem vett részt
- hatnál több szorgalom miatti figyelmeztetése (szaktanári, osztályfőnöki, napközis nevelői) van,
- kettőnél több szorgalom miatti osztályfőnöki intése van.

Az a tanuló, aki a tantárgyi követelményeket valamelyik tantárgyból nem teljesítette, a szorgalma csak hanyag lehet.

A ***hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók*** 3 havonként kötelező szöveges értékelést kapnak, az egyéni fejlesztés eredményeiről.
Az értékelés szempontjai:
- A bemeneti mérés alapján elkészített egyéni fejlesztési tervben meghatározott fejlesztési területek (kompetenciák) az egyéni adottságoknak megfelelően.
- Az értékelés szövege a bemeneti méréshez, illetve az előző értékeléshez viszonyított változásokra vonatkozó megállapításokat, s az ebből következő további fejlesztési feladatokat tartalmazza.
- Ebben az értékelési formában az önmagához viszonyított fejlődés, változás megállapítása, értékelése történik.

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten:
- példamutató magatartást tanúsít,
- vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- vagy az iskolai, illetve az iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális, stb. versenyeken, vetélkedőkön, vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
- vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, az iskola jutalomban részesítheti.

Az iskolai jutalmazás formái

Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicséretek adhatók:

- szaktanári dicséret,
- napközis nevelői dicséret,
- osztályfőnöki dicséret,
- főigazgatói dicséret,
- nevelőtestületi dicséret,

  - Az iskolai versenyek, vetélkedők első három helyezettje, illetve
  - az iskolai előadásokon, bemutatókon, ünnepségeken, valamint
  - a városi és területi versenyeken, előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók ***osztályfőnöki dicséretben*** részesülnek.

  - A városi, területi szintű versenyek, vetélkedők első három, valamint
  - a nemzetközi versenyek első, második és harmadik (legalább négy résztvevő esetén) helyezettje,
  - a tankerületi, a megyei, regionális, országos felmenő rendszerű versenyeken, vetélkedőkön, bemutatókon, előadásokon eredményesen szereplő tanulók a munkaközösség javaslatára ***főigazgatói dicséretben*** részesülnek.

    - Az országos felmenő rendszerű versenyeken, vetélkedőkön több alkalommal eredményesen szereplő tanulók - a munkaközösség javaslatára - ***nevelőtestületi dicséretben*** részesülnek.

A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

A felsorolt dicséretekre, jutalmakra az iskola bármely pedagógusa javaslatot tehet, adott esetben az eredmény súlyától függően az előbbiektől el lehet térni. A jutalmak odaítéléséről az erre jogosult nevelő (szaktanár, napközis nevelő, osztályfőnök, főigazgató, nevelőtestület) dönt. A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni, illetve az osztálynapló megjegyzés rovatába be kell jegyezni.

Az egész évben *példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő tanulmányi és közösségi munkát* végzett tanulók a tanév végén:

- szaktárgyi teljesítményért,
- példamutató magatartásért,
- kiemelkedő szorgalomért,
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért

dicséretben részesíthetők. A dicséretet a tanuló bizonyítványába be kell jegyezni.

Az egyes tanévek végén a kiváló tanulmányi előmenetelű és kitűnő tanulmányi eredményt elért tanulók könyvjutalmat kaphatnak, a jeles tanulmányi eredményt elért tanulók és a kiemelkedő közösségi munkát végzők oklevelet vagy könyvjutalmat kaphatnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt ismertetni kell.

Azt a tanulót, aki:

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
- vagy a tanulói házirend előírásait megszegi,

- vagy igazolatlanul mulaszt,
- vagy bármely módon árt az iskola jó hírnevének

fegyelmező intézkedésben lehet részesíteni.

Az iskolai fegyelmező intézkedések formái

- szaktanári figyelmeztetés,
- napközis nevelői figyelmeztetés,
- osztályfőnöki figyelmeztetés,
- osztályfőnöki intés,
- főigazgatói figyelmeztetés,
- főigazgatói intés,
- nevelőtestületi figyelmeztetés,
- nevelőtestületi intés.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben a vétség súlyától függően el lehet térni.

A felsorolt büntetések kiszabására az iskola bármely pedagógusa javaslatot tehet. A büntetés adásáról az erre jogosult nevelő, illetve a nevelőtestület dönt. A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni a KRÉTA rendszer Elektronikus Naplón keresztül.

A tanuló fegyelmi és kártérítési felelőssége

A tanuló vétkes és súlyos kötelességszegése esetén a tanulóval szemben a magasabb jogszabályokban előírtak szerint fegyelmi eljárás indítható. A fegyelmi eljárás megindításáról az iskola főigazgatója vagy a nevelőtestület dönt. Az eljárást a fegyelmi bizottság folytatja le, és a jogszabályokban meghatározottak szerinti fegyelmi büntetésben részesítheti a tanulót. A Diákönkormányzat véleményét a fegyelmi eljárás során be kell szerezni.

Tíz év alatti tanulóval szemben fegyelmi eljárás nem indítható.

Tanköteles tanulóval szemben

- *„eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától”* fegyelmi büntetés nem,
- *„kizárás az iskolából”* fegyelmi büntetés pedig csak rendkívüli vagy ismétlődő fegyelmi vétség esetén alkalmazható.

Az utóbbi esetben a szülő köteles új iskolát keresni a tanulónak. Az iskola segítséget nyújt a szülőnek az új iskola megtalálásában. Abban az esetben, ha az iskola a fegyelmi büntetés megállapításáról szóló határozat jogerőre emelkedésétől számított nyolc napon belül a tanulót fogadó iskolától nem kap értesítést arról, hogy a tanuló más iskolában történő elhelyezése a szülő kezdeményezésére megtörtént, az iskola három napon belül köteles megkeresni a köznevelési feladatot ellátó hatóságot, amely három munkanapon belül másik, az állami közfeladat-ellátásban résztvevő iskolát jelöl ki a tanuló számára.

A fegyelmi eljárást egyeztető eljárás előzi meg, amelynek célja a kötelességszegéshez elvezető események feldolgozása, értékelése, valamint ennek alapján a kötelességszegéssel gyanúsított és a sérelmet elszenvedő tanuló közötti megállapodás létrehozása a sérelem orvoslása érdekében. Az egyeztető eljárás lefolytatására akkor van lehetőség, ha azzal a

sérelmet elszenvedő tanuló szülője, valamint a kötelességszegéssel gyanúsított tanuló szülője is egyetért.

A fegyelmi eljárás megindítását megelőzően a kötelességszegéssel gyanúsított tanuló, ha a kötelességszegéssel gyanúsított tanuló kiskorú, a szülője figyelmét írásban fel kell hívni az egyeztető eljárás igénybevételének lehetőségére. A tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő az értesítés kézhezvételétől számított öt tanítási napon belül írásban jelentheti be, ha kéri az egyeztető eljárás lefolytatását. Amennyiben az egyeztető eljárás lefolytatását nem kérik, továbbá, ha a bejelentés iskolába történő megérkezésétől számított tizenöt napon belül az egyeztető eljárás nem vezetett eredményre, a fegyelmi eljárást le kell folytatni.

Ha a kötelességszegő és a sértett az egyeztetési eljárásban megállapodott a sérelem orvoslásában, közös kezdeményezésükre a fegyelmi eljárást a sérelem orvoslásához szükséges időre, de legfeljebb három hónapra fel kell függeszteni. Ha a felfüggesztés ideje alatt a sértett, kiskorú sértett esetén a szülő nem kérte a fegyelmi eljárás folytatását, a fegyelmi eljárást meg kell szüntetni. Ha a sérelem orvoslására kötött írásbeli megállapodásban a felek kikötik, az egyeztető eljárás megállapításait és a megállapodásban foglaltakat a kötelességszegő tanuló osztályközösségében meg lehet vitatni, illetve nyilvánosságra lehet hozni.

A tanuló gondatlan, vagy bizonyított szándékos károkozása esetén a tanuló szülője a magasabb jogszabályokban előírt módon és mértékben kártérítésre kötelezhető. A kártérítés pontos mértékét a károkozás körülményeinek kivizsgálása alapján az iskola főigazgatója határozza meg, mely nem haladhatja meg gondatlan károkozás esetén a károkozás napján érvényes legkisebb munkabér egy havi összegének 50%-át, bizonyított szándékos károkozás esetén a károkozás napján érvényes legkisebb munkabér öt havi összegét.
A Művészeti Tagintézményben az iskola tulajdonát képező hangszerekért és tartozékaiért a szülő teljes anyagi felelősséget vállal kötelezvény kiállítása ellenében.

8. Az otthoni (napközis, egész napos) felkészüléshez előírt házi feladatok meghatározása

Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

- a házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (készség- és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása, esetleg kutatómunka, alkotómunka valamilyen témában,
- olyan házi feladat adható kötelező jelleggel, amelyet minden tanuló meg tud oldani,
- az SNI, BTMN tanulók képességeiknek megfelelő házi feladatot kapnak,
- hétvégére sem adható több házi feladat, mint a tanítási napokra,
- iskolai szünetekre házi feladat nem adható.

9. A tanulók fizikai állapotának és edzettségének (fizikai fittségének) mérése

A tanulók fizikai állapotának mérését a testnevelés tantárgyat tanító nevelők végzik el, testnevelés órákon, tanévenként egy alkalommal, a tanév rendjében meghatározott időpontban.
5-8. évfolyamon a NETFIT (Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt) mérést alkalmazzuk.

NETFIT mérés 5-8. évfolyamon

A tanulók fizikai fittségi mérésének célja a tanulók egészsége megőrzésének, javításának, fenntartásának előmozdítása, és a tanulók egészségi állapotának nyomon követése a tanulók fizikai fittségi szintjének feltárásával.

A Netfitben két mérés a test összetételére, hét pedig a fittségre vonatkozik.

- A hajlékonysági teszt során a térdhajlító izmok nyújthatóságát és a csípőízület mozgásterjedelmét nézik.
- A vázizomzat állapotát öt gyakorlattal vizsgálják: ütemezett hasizomteszttel, törzsemeléssel, ütemezett fekvőtámasszal, helyből távolugrással, és mérik a kézi szorítóerőt is.
- A testtömeg indexet (BMI) és a testzsír százalékot is meghatározzák.
- A 20 méteres állóképességi ingafutás az aerob kapacitást méri. Lényege: hányszor tudja a próbázó teljesíteni a távot úgy, hogy az adott szakaszra jutó időkeret egyre rövidül.

NETFIT – FELMÉRÉS

1. Hajlékonyság
2. Kézi szorítóerő
3. Testtömeg index (BMI)
4. Testzsír százalék
5. Ütemezett hasizom
6. Törzsemelés
7. Ütemezett fekvőtámasz
8. Helyből távolugrás
9. Állóképességi ingafutás

A fizikai fittségi mérés eredményeit a mérést végző pedagógus - a mérésben érintett tanulónként - rögzíti és feltölti a NETFIT rendszerbe.
A fizikai fittségi mérések egyes tanulókra vonatkozó, adott tanévben rögzített adatait a testnevelést tanítók tanévenként elemzik, és meghatározzák az adott tanuló fizikai fittségi szintjének további fejlesztése szempontjából - elsősorban az iskolai testnevelésórák keretei között - szükséges intézkedéseket.
A fizikai fittségi mérések iskolai adatai alapján az iskola testnevelés tantárgyat tanító pedagógusai tanévenként javaslatot tehetnek a nevelőtestület részére a Pedagógiai Program részét képező iskolai egészségfejlesztési program módosítására.
A fizikai fittségi mérés tanulót érintő eredményeiről a tanuló és a szülő a tanuló mérési azonosítójának felhasználásával a NETFIT rendszeren keresztül kap tájékoztatást.

Sikerkritérium:

Váljon a tanulók igényévé a folyamatos fejlődés, az egészséges életmódra való törekvés!
Váljon a tanulók igényévé a rendszeres testmozgás!
Alakuljon ki közöttük az egészséges versengés, ami által jobb teljesítmény elérésére lesz képes!
Érezze a tanuló, hogy a mozgás által jobb lesz a közérzete!
Érezze a tanuló, hogy a jobb eredmények egészségére és közérzetére pozitív hatással vannak!

Érezze a tanuló, hogy a saját fizikai fittness-szintjének megismerése által fejlődik saját önértékelése!
A mérések által a tanár/tanító és a szülő is jobban odafigyelhet a tanulóra, így a tanuló a folyamatos segítségadással könnyebben fejlődhet.
Megteremtjük a lehetőséget arra, hogy döntéseket hozzanak a tanulók személyes egészségükkel kapcsolatban, valamint, hogy megőrizzék és fejlesszék a biztonságos és egészséges fizikai környezetüket.

10. Egész napos iskolai nevelés-oktatás

Az egész napos iskola olyan iskolaszervezési forma, ahol a kötelező tanórai és egyéb foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva, egymást váltva, a tanulók arányos terhelését figyelembe véve kell megszervezni.

Az egész napos iskola az általános iskola 1-4. évfolyamán – szülői igény valamint megfelelő tárgyi és személyi feltételek fennállása esetén – valósul meg, az intézmény által felvállalt feladatként. Az egész napos iskolaszervezési formával kapcsolatban beszerezzük a belépő érintett kiskorú tanuló esetén a szülő egyetértését.

A nevelés-oktatást olyan módon szervezzük meg, hogy a foglalkozások legalább tizenhat óráig tartsanak, továbbá tizennyolc óráig gondoskodunk a tanulók felügyeletéről.

Célunk:
Lehetővé tenni mind a felzárkóztatás, mind a tehetséggondozás sajátos tevékenységeinek folytatását az iskolában, ezzel támogatva a képességfejlesztés hatékony pedagógiai eljárásait. A kötelező tanórákon túli foglalkozások teret adhatnak a szakköri és egyéb foglalkozásoknak, a művészeti nevelésnek, a mindennapos testmozgásnak, illetve az önálló tanulásnak.

Az egész napos iskolai nevelés-oktatás keretében biztosítjuk:
- a NAT-ban és a kerettantervekben meghatározott célok, feladatok mentén történő nevelést-oktatást,
- a segítségnyújtást a házi feladatok elkészítésében,
- a tananyag megértéshez és elsajátításához kapcsolódó pedagógiai támogatást azon tanulók részére, akik bármely okból kifolyólag egyéni tanulási nehézséggel, a tananyag értelmezési problémájával küzdenek,
- a felzárkóztatással és a tehetséggondozással kapcsolatos feladatok ellátását,
- a feltételeket a tankönyvek, füzetek és más tanulói felszerelések biztonságos iskolai tárolásához.

2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók alapján 1. évfolyamon:
- Kerettanterv az általános iskola 1–4. évfolyamára

Az egész napos iskolai osztályokban az általános tantervű osztályok óraterve szerint tanítunk. A kötelező órák mellett felkészítő és szabadidős foglalkozásokat szervezünk.

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam az egész napos iskolai osztályok számára				
Tantárgyak	**1. évf.**	**2. évf.**	**3. évf.**	**4. évf.**
magyar nyelv és irodalom	8	8	6	6
idegen nyelvek				3
matematika	4	4	4	4
etika/hit- és erkölcstan	1	1	1	1
környezetismeret			1	1
ének-zene	2	2	2	2
vizuális kultúra	2	2	2	1
technika és tervezés	1	1	1	1
digitális kultúra			1	1
testnevelés	5	5	5	5
felkészítő foglalkozás (maximum)	11	11	11	10
szabadidős foglalkozás (maximum)	11	11	11	10

11. A Boldogságprogram iskolánkban

Iskolánkban két osztály csatlakozott a Boldogságóra programhoz, melyet Magyarországon a Jobb Veled a Világ Alapítvány dolgozott ki. A program a pozitív pszichológia vizsgálataira épül, melynek lényege a személyiségfejlesztés, a pozitív életszemléletre való képesség tanítása.

Célok

A tanulók mentális megerősítése a célja a boldogságórák szervezésének. A program kiemelt küldetése, hogy a pozitív pszichológia segítségével adjon módszertani segítséget a tanulók lelki fejlődéséhez és belső jólétéhez. Adjon vezérfonalat, hogy könnyebben megfeleljenek a kihívásoknak, képesek legyenek megbirkózni problémáikkal, valamit biztosítson lehetőséget a testi lelki egészség megtartás tényezőinek tanulmányozására.

Az órák célja, hogy megerősítse a diákok önbecsülését, megmutassa, miként hozhatják ki a legtöbbet képességeikből. A Boldogságórák a gyerekek olyan képességeinek finomítása, amelyeknek már birtokában vannak, de azok külső támogatással a szokásrendszerükbe beépülnek.

Boldogságóra programok feladata

A tanulók megtanulják kifejezni a tanulók az érzelmeiket, nyitottabbá, érdeklődőbbé, toleránsabbá és összetartóbbá váljanak. A boldogságórákon végzett gyakorlatok erősítsék önbizalmukat, fokozzák kitartásukat, koncentrációs képességüket, fejlesszék a divergens gondolkodást és a kreativitást. Tanuljanak empátiáról, elfogadásról és önmagukról.

Pedagógiai módszerek

Közös megbeszélések, közös feladatok végzése, közösségben létrehozott alkotások révén, tapasztalatok útján elérhető, hogy a gyerekek képesek legyenek megbirkózni a problémáikkal, könnyebben nézzenek szembe a kihívásokkal, a tanév végére saját testi – lelki egészségmegtartási tényezőiket jobban megismerjék. A feladatok játékos, vidám,

kreatív formát öltenek, melyek a havi boldogságfokozó témát bontják ki, és gyakorlatban fejlesztik az optimista gondolkodást, tapasztalati tanulás útján.

Szervezési keretek

A Boldogságórák minden hónapban megadott témára épülnek. A feldolgozás először egy tanóra keretében történik, majd egy közös alkotás vagy írásbeli munka elkészítése során tovább fejlesztik képességeiket a tanulók.

Az elkészült munkát a pedagógus az iskola honlapján, a hónap folyamán bemutatja.

A tanév elején a résztvevő pedagógusok tanmeneteikben és a munkatervben megjelenítik a Boldogságóra beillesztését.

A teljes Boldogságóra program 10 egymásra épülő témából áll, amelyek fokról fokra ismertetik meg a boldogság különböző összetevőit, feltételeit.

Témakörök:

1. Boldogságfokozó hála

2. Optimizmus gyakorlása

3. Kapcsolatok ápolása

4. Boldogító jócselekedetek

5. Célok kitűzése és elérése

6. Megküzdési stratégiák

7. Apró örömök élvezete

8. Megbocsátás

9. Testmozgás

10. Fenntartható boldogság

A témákhoz a Boldogságóra tankönyv az iránymutató, annak tanulmányozása és a csoportra történő alkalmazása a hónap elején megvalósul.

II. AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI TAGINTÉZMÉNY PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

II/A NEVELÉSI PROGRAM

1. Pedagógiai alapelvek, értékek

- Iskolánk a gyermekek művelt, érett, kreatív személyiségének kialakításában, sokoldalú felnőtté válásához kíván a művészeti-, az esztétikai-, az érzelmi nevelés eszközeivel hozzájárulni.

- Iskolánk olyan értékközvetítő pedagógiát képvisel, amely a gyermekek művelt, érett, kreatív személyiségének kialakításában, sokoldalú felnőtté válásához kíván a művészeti-, az esztétikai-, az érzelmi nevelés eszközeivel hozzájárulni. Az értékközvetítéshez kreatív alkotói folyamat társul, melynek során új értékek jönnek létre.

- Iskolánk a felnőttek számára is biztosít lehetőséget az iskolai tanulmányok folytatásával az ismeretszerzésre és a kreativitás kibontakoztatására, a szabadidő értékes, kulturált eltöltésére.

- Iskolánk a művészeti területen megfelelő ismeretanyag átadásával az emberi kultúra, de különösen a művészetek befogadására teszi alkalmassá a fiatalokat, ugyanakkor az ízlés, a szépérzék formálásával az értékek - különösen a művészi értékek megbecsülésére -, illetve az érték és értéktelen megkülönböztetésének képességére (az értéktelen elvetésére) tanít.

- Az iskola elsődleges feladata a speciális, az adott művészeti képességek kibontakoztatására:
- az alkotó és önkifejező képesség kialakítása és fejlesztése,
- a tehetség kibontakoztatása és gondozása,
- a kiugró képességűek felkészítése továbbtanulásra,
- nemzetiségi kultúra ápolása.

- Intézményünk pedagógiai alapelve, hogy a minőségközpontúságot és tehetséggondozást állandóan szem előtt tartva, tevékenységünket közszolgálatnak tekintsük.

- A ránk bízott gyerekek emberi értékeit, lelki egészségét, értelmi és érzelmi intelligenciáját, magatartási szokásait, alkotásvágyát, alkotó képességét sikerélményt biztosító, szeretetteljes, mindenkire személy szerint odafigyelő, segítő, esélyegyenlőségre lehetőséget adó légkör megteremtésével biztosítsuk.

- Kiemelt figyelmet fordítunk a tehetségesek individuális fejlesztésére, a vele született kíváncsiság, az eredetiség megőrzésére.

- Olyan eszközrendszert kívánunk a kezükbe adni, mely a jelen és a jövő problémáinak megoldásához nyújt lehetőséget, illetve elősegíti a pozitív életszemlélet kialakulását.

2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka céljai, funkciói, feladatai, eljárásai, eszközei

Célunk, hogy iskolánk a maga sajátos eszközeivel, hangszeres, képző- és táncművészeti oktatással érzelmi és esztétikai neveléssel járuljon hozzá egy sokoldalú zeneileg, képző- és táncművészetben jártas, művelt, érett, kreatív személyiség kialakításához.

Ennek megfelelően:

- Az iskolánk Pedagógiai Programja és helyi tanterve felépítés szempontjából követelmény központú, pedagógiai koncepciója szerint tanuló központú.
- Olyan belső iskolai légkörre, tartalmi munka megteremtésére törekszünk, ahol jól érzi magát a tanuló és a tanár egyaránt, ahol a tanuló is alkotó részese a tanítás-tanulás folyamatának.
- Tudatosan és radikálisan csökkenteni akarjuk a tanulókat érő kudarcélmények számát, a sikerélményen keresztül történő munkát tartjuk célravezetőnek.
- Arra törekszünk, hogy minden tanuló saját képességeinek, lehetőségeinek optimumáig jusson el értelmi és erkölcsi fejlődésben.
- Biztosítani kívánjuk tanulóinknak a teret, ahol gyakorolhatják és fejleszthetik képességeiket, felfedezhetik önmagukat.
- Szeretnénk iskolánkat a város zenei, művészeti centrumává fejleszteni.

A Művészeti Tagintézmény legfontosabb funkciói:

- Iskolánkban a zenei, képző- és táncművészeti nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony növendékek képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását. A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket. Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.
- Az iskolában folyó képzés lehetőséget nyújt a tanulók mozgásműveltségének és mozgáskultúrájának sokoldalú fejlesztésére, fizikai állóképességének, ügyességének, ritmusérzékének fejlesztésére, gazdagítására, továbbá az esztétikai érzékenység, fogékonyság alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszervezésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására.
- A táncművészeti oktatás megismerteti a tanulókkal a népi játékokat, a folklórt, a táncdialektusokat és azok néptáncait, koreográfiáit.
- A képzőművészeti oktatás a vizuális ágait, a műfaj sajátosságait, a művészi kommunikáció megjelenítési módjait ismerteti meg a tanulókkal.
- A zeneoktatás a különböző műfajok sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel.
- Az esélyegyenlőség biztosítása mind mikro-, mind makro- szinten. Az indulási hátrányok csökkentése és a zenei, táncos pályára történő felkészítés szerepe az egyéni és csoportos órák keretében.
- Felvételi készség:

- Zenei készség felmérő felvételire egy népdal vagy gyerekdal eléneklése, illetve felvételi bizottság által elővezetett ritmikai képletek visszatapsolása.
- Fúvós hangszerre felvételi esetén a fogsor, illetve állkapocs anatómiai elhelyezkedésének megvizsgálása.
- Vonós hangszerek esetén kéz és alkati adottságok figyelembevétele.

Az alapelvekben megfogalmazott pedagógiai hitvallást, nevelési eszményt, vállalt értékrendet nevelő-oktató munkánk stratégiai és operatív céljai támasztják alá, mely az iskolában folyó művészetoktatás egészére, teljes tevékenységrendszerére vonatkozik.

Nevelő-oktató munkánk stratégiai céljai:

- a művészetoktatás egészét átható minőségközpontú szemlélet elérése,
- egyénre szabott motiválással a tehetséggondozás hatékonyságának megőrzése,
- nagyobb esélyegyenlőség biztosítása.

Nevelő-oktató munkánk operatív céljai:

- az önkifejezés, az önművelés, az önértékelés igényének fenntartása,
- tudásszerzésre való igény kialakítása a tanulókban és pedagógusban egyaránt.

A pedagógiai alapelvek elérését meghatározó célrendszer konkrét feladatok elvégzésével valósulhat meg. A feladatok tehát a cél elérését teszik lehetővé.

Feladataink:

- rendszeres értékelés, önértékelés (gyakorisága az értékelésnél meghatározott),
- rendszeres igényfelmérés (évente)
- nyílt napok, hangszerbemutatók, óvodai látogatások,
- feladatmegoldást segítő eszközpark kialakítása,
- érdekes, motiváló, problémamegoldó feladatok meghatározása,
- személyre szabott feladatok megfogalmazása, differenciálás,
- többirányú művészeti alapkészségek kialakítása.

A feladatok megoldása érdekében alkalmazott tevékenységformák, módszerek, eljárások, eszközök:

- kompetencia alapú fejlesztés, valós élethelyzeteket modellező feladatrendszer,
- egy-egy feladat megoldására projektmódszer alkalmazása,
- tehetséggondozó eljárások,
- kreativitásfejlesztő tevékenységrendszer,
- egyénre szabott személyiségfejlesztő módszer,
- közösségfejlesztő módszer,
- játékos, élményre épülő oktatás, alkotómunka,
- kiscsoportos oktatás.

Nevelési eszközök:

- minta, példa, példakövetés, egyéni utak bejárásának lehetővé tétele.

Ösztönző eszközök:

- megerősítés, biztatás, dicséret, munkák kiállítása, jutalmazás, bemutatókon való részvételi lehetőség.

A művészeti ágak oktatásának cél- és feladatrendszere:

Zeneoktatás cél- és feladatrendszere:

- Az iskola feladata a zenei műveltség megalapozása és fejlesztése. A tanulók többségének tudását olyan szintre kell fejleszteni, hogy képesek legyenek amatőr kamaraegyüttesben vagy zenekarban való muzsikálásra. A zenei pályát választó, arra alkalmas növendékeket fel kell készíteni közép- és esetleg felsőfokú intézményben való továbbtanulásra.
- Az iskola adjon rendszeres zenei ismereteket. Tanítsa meg tanulóit a zenei előírására és a biztos kottaolvasásra. Vezesse rá őket a zene logikájára.
- Fejlessze a tanulók zenei képességeit, hallásukat, ritmusérzéküket, intonációs érzékenységüket, manuális készségüket, fogékonyságukat a dinamika és a hangszín különbségeire.
- Ismertesse meg őket a főbb zenei stílusok sajátosságaival, népünk zenéjével, a zene történetével, a társművészetekkel való kapcsolatával.
- Formálja a tanulók zenei ízlését, alakítsa ki a növendékek zenei karakterek iránti érzékenységét.
- Bontakoztassa ki zenei fantáziájukat, fejlessze improvizációs készségüket.
- Szoktassa a tanulókat rendszeres, céltudatos munkára, fejlessze önállóságukat. Értékes zenei anyag tanításával, vonzó módszerekkel alakítson ki olyan érzelmi kapcsolatot a tanulókban az aktív muzsikálás iránt, hogy az mindennapos szükségletükké váljon.
- Neveljen az értékes zene szeretetére. Ösztönözze tanulóit rendszeres hangverseny- és operalátogatására, a rádió és a televízió műsorainak hallgatására, a zenei élet eseményei iránti érdeklődésre, értékes hang és videó felvételek gyűjtésére és visszajátszására, de legfőképpen aktív társas muzsikálásra.
- Hangversenyek rendezésével, ismeretterjesztéssel stb. vegyen részt a közismereti iskolák zenei életében, működjön közre egyéb intézmények kulturális rendezvényein. Támogassa az amatőr zenei együttesek működését, a házi muzsikálás újjászületését. Legyen nyitott az értékes könnyűzenére. Lehetőség szerint létesítsen cserekapcsolatot más (esetleg külföldi) zeneoktatási intézményekkel.
- Lakóhelyünk, hazánk megismerése, kulturális örökségünk tiszteletben tartása.

Képző- és iparművészet oktatásának cél- és feladatrendszere:

- A képző- és iparművészeti alkotó nevelőmunka, vizuális kultúra megalapozása. Irányítsa a tanuló figyelmét az emberi és a természeti környezet esztétikumára, szépségére. Ismertesse meg az egyetemes emberi kultúra, az európai műveltség, a nemzeti hagyományok értékeit, az értékmegőrzés formáit.
- Ismertesse meg a kommunikáció művészi formáit, a képző- és iparművészet műfaji sajátosságait. Ösztönözze a tanulót az önkifejezés eszköztárának gazdagítására és készítse fel a tanult művészi kifejező eszközök alkalmazására.
- Készítse fel a tanulót:
- a látvány megfigyelésére, értelmezésére, analízisére,
- a vizuális információk, közlemények megértésére,
- a képi gondolkodásra, a vizuális absztrakcióra,
- a tapasztalat, képzelet, emlékezet utáni ábrázolásra,
- a legfontosabb kifejezési eszközök, kompozíciós eljárások ismeretére,
- a kifejezési eljárások használatára,
- az élmények, gondolatok, érzelmek vizuális kifejezésére,

- a képi nyelv kifejezési szándék szerinti megválasztására,
- a média által közvetített üzenetek befogadására, értelmezésére,
- a vizuális önkifejezésre, alkotásra,
- tanulmányok, szabadkézi vázlatok, makettek, modellek készítésére,
- tervezésre, konstruálásra,
- a kifejezési technikák, a tárgykultúra anyagainak ismeretére,
- eszközhasználatra, anyagalakításra,
- a baleset- és munkavédelmi előírások betartására,
- tárgykészítésre, környezetformálásra,
- a kézműves tevékenységek gyakorlására,
- a jelentés, az esztétikum felismerésére, értelmezésére,
- a rendeltetés, a szerkezet, a tartalom és a forma összefüggéseinek felfedezésére,
- a mindennapok, a természet szépségének, a művészetek, a műalkotások befogadására,
- a vizuális művészetek, a környezet- és tárgykultúra megismerésére,
- a műelemzési eljárások alkalmazására.

Tegye lehetővé:

- a néphagyomány, a népi kultúra élményszerű megismerését.

Alakítsa ki a tanulóban:

- az esztétikum iránti igényt,
- az esztétikai élményképességet,
- az alkotó magatartást és ehhez tartozó pozitív beállítódásokat, szokásokat.
- Fejlessze a teremtő képzeletet és az improvizációs készséget.

Táncművészeti oktatás cél-és feladatrendszere:

- A táncművészeti oktatás célja, hogy felkészítse és irányítsa a tehetséges tanulókat táncművészeti pályára, illetve az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra.
- Tegye lehetővé mindenki számára az önkifejezés és azonosulás esztétikai útjának elérését, segítve ezzel a személyiség kibontakozását, fejlődését.
- Az alapfokú néptánc oktatása segítse elő néphagyományunk megismerését, tovább éltetését és újraalkotását, kulturális örökségünk megbecsülését.
- Vegye figyelembe az életkorra jellemző fizikai és szellemi sajátosságokat, a tanulók tapasztalataira, érdeklődésére, folyamatos fejlődésére építve gyarapítsa ismereteiket, fejlessze képességeiket, alakítsa készségeiket.

3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Célunk a személyiség komplex fejlesztése, a harmonikus, önmagát és társait helyesen megítélő ifjú emberré való nevelés.

A gyermekeknek a foglalkozásokon a megszokott pedagógiai helyzettől eltérő, szabad, felszabadult, a spontaneitást, a kreativitást támogató, elfogadó klímára van szükségünk a művészi kibontakozáshoz. Meg kell tanítanunk őket az elfogulatlan, nyitott, „rácsodálkozó” attitűdre, valódi „gyermeki” vonások megnyilvánulására.

Iskolánkban egyéni vagy szülői motiváció alapján jelentkeznek a gyerekek, ami azért lényeges, mert a művészetre nyitott, fogékony tanulóink rendszerint szívesen és örömmel fogadják be a tananyagot, és az elsajátítás folyamata is könnyebb.

Tapasztalataink szerint beilleszkedési nehézségekkel nem kell megküzdeniük a tanulóknak, ami a nyugodt, harmonikus tanórai légkörnek, a sokszínű egyéni képességek pedagógiai elfogadásának, az inspiráló, segítő tanári hozzáállásának, az együtt alkotásnak és a gyakori rendezvényeknek köszönhető, ugyanakkor pszichológiai kutatások bizonyítják, hogy a kreatív tanulók esetenként fegyelmezetlenek, impulzívak, nonkonformista attitűdöt mutatnak.

Tanulási kudarc a képzés tematikája alapján nem jellemző. Az alapfokú művészetoktatás képző- és iparművészeti ágán, valamint a többi ágán is határozottan megfigyelhető az a jelenség, hogy a tanulóink tanulmányilag kimutathatóan jobb teljesítményre képesek, mint az iskolába beiratkozás előtt. A jelenség hátterében a művészetek érzelmi és értelmi intelligenciára való hatása áll. A hazai és nemzetközi agykutatások bizonyítják, hogy a képzőművészet fejlesztő hatással van a gondolkodásra.

A szociális hátrányok enyhítésében nagy szerepet tulajdonítunk annak, hogy minden gyermek számára egyenlően jó feltételeket, gazdag anyag választékot, jó felszerelést, kiváló személyi feltételeket biztosítsunk, ugyanis ez a legfontosabb feltétele a Pedagógiai Program eredményes megvalósulásának.

3.1. A személyiség fejlesztése a zenei nevelés során

„A személyiségfejlesztés az önfejlődés elősegítése, a belső lehetőségeket kicsalogató és azokat társas kapcsolatokban kipróbáló öntapasztalás folyamata, melynek során arra építünk, ami a személyiségünkben lehetőségként adott. Olyan élményekkel szolgáljuk e fejlesztőmunkát leginkább, amelyekben a gyermek önmaga rájöhet arra, hogy mire képes.” /Bagdy Emőke/

A személyiség formálásában az örökletes adottságokon túl a környezet kultúrájának, normáinak, elvárásainak is jelentős szerepe van. A zenetanítás során kifejezetten előnyt jelent, hogy a gyermekekkel egyénileg, ill. kis létszámú csoportban foglalkozhatunk. Erős személyes kötődés alakul ki, mely meghatározó lehet a tanuló fejlődésében. A gyermekek kezdeti motivációja a zenetanulás során gyakran a tanári személyiség kiválasztásán alapszik. Később ezt megerősíti, vagy gyengíti a kontaktus alakulása, az elvárásoknak való megfelelés eredményessége. Minden tanítványunkkal egyénileg foglalkozunk, mivel erre alkalmat teremt sajátos oktatási formánk. A közösségfejlesztés során a társakhoz való kötődést, alkalmazkodást, összetartozás érzését, ill. a közösen elvégzett eredményes munka elégedettségét tapasztalják meg tanítványaink. Mindez integráltan jelenik meg a különböző szakmai foglalkozások során. Az erős kötődés a tanári személyiséghez és a pedagógus viszonya a tanulóhoz erősen befolyásolja a zenetanulás eredményességét.

Feladataink a személyiségfejlesztés során:

- Pozitív megerősítés, a motivációs bázis támogatása élményekkel, helyes kritikával, értékeléssel. Helyes önértékelés kialakítása.
- A sikerek és kudarcok közös feldolgozása, megbeszélése a szülők bevonásával.

- A helyes gyakorlás – mint az eredményesség egyik záloga – megtanítása, fejlesztése, motiválása.

Alapvető célunk a személyiségfejlesztés során, hogy a zenepedagógia sajátos eszközeit is felhasználjuk a kapcsolatteremtési képesség fejlesztésében. Feladataink eredményes végzéséhez szükségünk van a szülők segítségére, a velük való jó kapcsolat kialakítására és fenntartására.

Ennek eszközei:

- rendszeres tanszaki hangversenyek – zenés szülői értekezlet – a gyermekek
- teljesítményének, szereplési szituációknak közös megélése és feldolgozása, a fejlődési ütem, a személyes problémák megbeszélése, a megoldások közös keresése;
- szülői óralátogatások biztosítása, felkészítés az otthoni gyakorlás segítésére;
- szociális és kulturális helyzet felmérése;
- a szülők érdeklődésének felkeltése az iskola közösségi programjai iránt, bevonásuk ezek szervezésébe, megvalósításába.

3.2. A személyiség fejlesztése a képzőművészet tanítása során

A művészeti nevelés főleg egyéniséget, személyiséget formál. Tanításuk csoportos tevékenységből adódóan a külső, társadalmi hatások is szerepet kapnak. Ezek a kisebb szociális csoportok részben a társadalom személyiségformáló hatásait közvetítik az egyén számára és egyben a hatékony pedagógia következtében, visszahatnak a társadalomra. A bizonyos általános társadalmi értékektől eltérő, pozitív viselkedéseket felmutató művészeti csoportok tagjai egyéb személyes kapcsolataik felé közvetítik az itt elsajátított viselkedésformákat. A művészeti nevelésben résztvevő emberek nem törődnek bele az adott társadalom szociokulturális szükségleteibe, hanem változtatni, formálni szeretnék. Egy, a tömegkultúrától eltérő vonzódás a mássághoz való, jó értelmű odatartozás, egy alacsony nívójú teljesítmény megemelését tűzi ki célul. Van olyan helyzet, hogy a gyermek szenved attól, hogy nem történik vele semmi, hogy nem veszik őt figyelembe. Ezért egy másik szociális miliőtől remél olyan lehetőséget, amely kivezető irányt mutat.
A művészeti iskolába való jelentkezés elsősorban a gyermek érdeklődése alapján történik.
Az ilyen módon összejött csoportból kell a nevelőnek közösséget formálni. A növendékek érdeklődésének felkeltéséből és az iskolai tagság önkéntességéből adódóan, a csoport személyi összetételében előfordulnak változások, amelyek újabb feladatokat jelentenek. A tervszerű nevelés a helyzet feltárásával, megismerésével, új feladatok meghatározásával, szinte megtorpanás nélkül tovább vezetheti a folyamatot. Az egyén és közösség kapcsolatrendszerében a személyiség fejlődése kihatással van a közösségi lét alakulására és fordítva, mely egyben meghatározza a nevelés feladatait.
Az alkotómunka hatékony eszköze a személyiségfejlesztésnek: különösen a kamasz, majd ifjúkorba lépő fiatalok személyiségének kialakulásához, gazdagításához, énképének, önismeretének fejlesztéséhez, önmeghatározásához, érzelmei kifejezéséhez, gondolatai megfogalmazásához, az önkifejezéshez járul hozzá.
Az alkalmazható tevékenységformák a személyiségfejlődés rendkívül érzékeny, fontos, és meghatározó szakaszában nyújtanak közösségi élményt, adnak hiteles – az önértékelést segítő – visszajelzést a csoporttagoknak. Ebben az életkorban egyén és közösség, belső és külső világ, legalitás és moralitás konfliktusának feldolgozásához pótolhatatlan segítséget nyújtanak. Akkor kínálnak közös értékrendet, társas együttlétet, amikor az egyén sokszor magára marad kétségeivel, amikor tudatosítja a világ feloldhatatlan ellentmondásait,

szólamok, eszmék és valóság kontrasztját. Ezek az élmények, tapasztalatok, indulatok, gondolatok a játék alapanyagát képezik, és egyben segítik a feldolgozást, értelmezést, önmaguk elfogadását.

Feladat a személyiség önfejlesztésének elősegítése, amelynek alapja a tanulók önismeretének gazdagítása, hogy képesek legyenek saját lehetőségeik és korlátaik felismerésére.

Kiemelt feladataink:

- az önismeret, önelfogadás, önértékelés képességének kialakítása, fejlesztése;
- az alkotókészség fejlesztése;
- a társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása, a kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása;
- az érdeklődés felkeltése a kultúra, a társadalmi jelenségek és problémák iránt;
- a közösségi tevékenységek iránti igény kialakítása.

A fejlesztés eszközei:

- önismereti, együttműködési, kommunikációs képességeket fejlesztő gyakorlatok a tantárgyak tananyagába és követelményeibe beépítve vagy tanórán kívüli tréningekkel;
- produkciók létrehozása (vizsgák, versenyek, fesztiválok, iskolai ünnepek);
- a tanulói produkciókról, tanórai tevékenységekről videofelvétel készítése, annak visszanézése, elemzése, értékelése az önértékelés képességének fejlesztésére;
- színház- és múzeumlátogatások;
- iskolai és iskolán kívüli kulturális rendezvényeken való szereplés, illetve részvétel motiválása (amennyiben a tevékenység hozzájárul a helyi tantervben megfogalmazott
- követelmények teljesítéséhez).
- Az iskolában oktató pedagógusok, művészek a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartják a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és differenciálását.

3.3. Személyiség fejlesztése a táncművészeti oktatás során

A néptáncoktatás amellett, hogy fejleszti a tanulók mozgáskultúráját, egészséges életmódra, magabiztosságra, határozottságra és nyitottságra nevel. Segíti a tanulót abban, hogy nyitottá váljon a közösségi alkotó tevékenység és a művészetek iránt. Kibontakoztatja kreativitását, improvizációs képességét, készségét.

- A folklór különböző területei (a népzene, a népdal, a néptanc és a népi játék) lehetőséget nyújt a tanuló személyiségének formálására, az egyén és a közösség együttes élménye révén a kapcsolatteremtő képességek kibontakoztatására.
- Anyanyelvünk ápolásával, történelmünk és kultúránk megismerésével erősíti a tanulók hazafiságát, magyarságtudatát.
- A népdalok szövegeinek szimbolikája oktató-nevelő hatást is hordoznak magunkban és plasztikusan ábrázolják az emberi lét korforgását.
- A rendszeresen átélt pozitív élmények alakítják ki azokat az emberi tulajdonságokat, magatartási szokásokat, melyek a művészetek területén az eredményes szereplés összetevői.

4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

- A műhelygyakorlatok lehetőséget biztosítanak arra, hogy a tanulók kiscsoportos foglalkozás keretein belül felismerjék a közösség erejét.
- Az együtt alkotás segíti kialakítani és fejlődni az alkalmazkodó képességet, a szocializációt, a kommunikációt.
- A tanulók felelősnek érzik magukat társaik sikeréért is, az empátiás képesség, a segítőkészség elmélyülhet.
- A tudatos és fegyelmezett alkalmazkodás vállalásával fejlődik az együtt gondolkodás élménye.
- A hibák megbeszélése, a bírálat, a jó megoldások megőrzése, az egyéni teljesítmény mások produktumaihoz való viszonyítása hozzájárul a reális énkép kialakulásához, az értékítélet objektivitásához.

5. A pedagógusok feladatai

A pedagógusok alapvető feladatai

- A magasabb jogszabályokban, a Pedagógiai Programban, a Szervezeti és Működési Szabályzatban, valamint az intézmény más belső szabályzatában és vezetői utasításában előírt pedagógiai és adminisztratív feladatok ellátása.
- Heti teljes munkaidejének nyolcvan százalékát (kötött munkaidejét) a főigazgató által meghatározott feladatok ellátásával kell eltöltenie.
- A teljes munkaidő hatvan, gyakornok esetében ötven százalékában (neveléssel-oktatással lekötött munkaidő) tanórai és egyéb foglalkozások megtartása rendelhető el.
- Kötött munkaidejének neveléssel-oktatással lekötött munkaidején felüli részében a nevelést-oktatást előkészítő, a neveléssel-oktatással összefüggő egyéb feladatokat, tanulói felügyeletet, továbbá eseti helyettesítést kell ellátnia.

A **pedagógus legfontosabb feladata** a rábízott tanulók nevelése, oktatása, a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése.

Ennek érdekében **az alábbi feladatokat kell ellátnia**:

Tervezés, tanulásirányítás

- Oktatómunkáját éves és tanórai szinten, egyénhez, illetve tanulócsoporthoz igazítva, szakszerűen megtervezve végezze, irányítsa a tanulók tevékenységét.
- A tanmeneteket önálló koncepció szerint, a szakmai munkaközösségekkel és a közvetlen felettessel egyeztetett, koherens célok és követelmények elérését lehetővé tevően, napi használatra alkalmasan állítsa össze. A tanmenetek elkészítési határideje minden tanév szeptember 30-a, melyet a főigazgató-helyettes hagy jóvá.
- Az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel, változatos munkaformák alkalmazásával közvetíti. A motiválás, a differenciálás, a tanulói aktivitás változatos formáit alkalmazza.
- Szegregációmentes, együttnevelési környezet kialakítására törekszik, a digitális technikákat (tanulói lap-top program, digitális tábla) alkalmazza..
- Folyamatosan kövesse és értékelje a tanulók teljesítményét. A tantervben és a Pedagógiai Programban meghatározottak szerint az egyéni képességeinek figyelembe vételével, a követelményekhez igazodóan értékelje a tanulók munkáját.

- A szülőt (törvényes képviselőt) rendszeresen tájékoztassa a tanuló teljesítményéről, az iskola döntéseiről, a gyermek tanulmányait érintő lehetőségekről.
- Folyamatosan irányítsa tanítványai pályaorientációját.

Kiemelt figyelmet igénylő és a felzárkóztatásra szoruló tanulókkal történő foglalkozás

- A különleges bánásmódot igénylő tanulókkal (sajátos nevelési igényű tanulók, beilleszkedési-, tanulási-, magatartási-, nehézséggel küzdő tanulók, kiemelten tehetséges tanulók) egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön a nevelést, oktatást segítő szakemberekkel (gyógypedagógussal, fejlesztőpedagógussal, pszichológussal, stb.)
- A bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetű tanuló felzárkózását segítse elő.
- Segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését. Készítse fel őket a különféle iskolán belüli és kívüli versenyekre, vetélkedőkre stb.
- A felzárkóztatásra szoruló tanulókkal egyénileg foglalkozzon, zárkóztassa fel őket, készítsen fel a vizsgákra.
- Gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátása.

Személyiségfejlesztés

- A nevelő és oktató munkája során gondoskodjék a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét.
- Mozdítsa elő a tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartatására.
- Egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a gyermekeket, tanulókat.
- A gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő – és szükség esetén más szakemberek – bevonásával.

Munkafegyelem, a munkához való viszony

- A munkaköri kötelességeit maradéktalanul teljesíti.
- Beosztás szerint rendelkezésre áll a készenléti tevékenység pontos, felelősségteljes ellátására.
- Adminisztrációs munkáját a minőség, a pontosság, a határidők betartása, a formai követelményeknek való megfelelés jellemezze. A KRÉTA rendszer Elektronikus Napló vonatkozó részeit az előírások szerint vezesse.
- Az egyes tanév közben adódó feladatokat pontosan, kitűzött határidőre oldja meg.

A nevelőtestület és a szakmai munkaközösség tevékenységében való részvétel

- Folyamatosan, aktívan vegyen részt, a nevelőtestület, a tagintézmény aktuális feladataiban, az adott tanév munkatervében meghatározott feladatok ellátásában, a nevelőtestület szakmai (pedagógiai) döntéseinek előkészítésében.
- Működjön közre a munkaterv összeállításában és annak megvalósításában.
- Bemutató órákat tart.

- Részt vesz a nevelőtestületi értekezleteken és minden neveléssel-oktatással összefüggő intézményi összejövetelen. Közreműködik, és jelen van az iskola éves munkatervében meghatározott rendezvényeken, iskolai ünnepségeken.
- Javaslataival, észrevételeivel aktívan és folyamatosan közreműködik az iskola mérési, ellenőrzési, értékelési munkájában.
- Elvégzi a félévet és a tanévet záró osztályozó értekezlet után a pedagógiai értékelést a tagintézményben.
- Az iskolai eseményekről, programokról, versenyekről, amelyekért felelős, publikál az intézmény honlapján, más médiumokban főigazgatói engedély alapján.
- Részt vesz a pályázatok összeállításában, megvalósításában.

Továbbtanulásban, továbbképzésekben való részvétel, önképzés

- A pedagógus-továbbképzéseken aktívan részt vesz, folyamatosan képzi magát.
- Követi a szakjának megfelelő szaktudomány fejlődését, fejleszti pedagógiai módszereit, részt vesz továbbképzési, felkészítő, módszertani rendezvényeken, bemutató tanításokon. Az ott szerzett tapasztalatokat megosztja kollégáival.

Szakmai előmenetel

- Hatékonyan működjön közre a szaktanácsadói látogatások, az intézményi önértékelések, pedagógiai – szakmai ellenőrzések, minősítések során.
- Határidőre szerezze meg a kötelező minősítéseket.

Megfelelő kapcsolat kialakítása a tanulókkal, a szülőkkel, a pedagógus kollégákkal, a közélettel

- A tanulók és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tartsa tiszteletben, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon.
- Elfogadást, figyelmet, megértést, jóindulatot sugárzó stílus, hangnem és viselkedés jellemezze a tanulók, a szülők és a pedagógus kollégák felé.
- A gyermek, tanuló érdekében működjön együtt munkatársaival és más intézményekkel.
- Őrizze meg a hivatali titkot.
- Hivatásához méltó magatartást tanúsítson.

6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

Nevelő és oktató munkánk fontos feladata a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése, melynek alapja a tanulók egyéni képességeinek, fejlettségének, ismereteinek figyelembe vétele, a differenciálás; valamint különféle egyéni fejlesztő módszerek és szervezeti formák alkalmazása a tanítási folyamatban.

Kiemelt figyelmet igénylő tanuló:

a) a különleges bánásmódot igénylő tanuló:

- a sajátos nevelési igényű tanuló,
- a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló,
- a kiemelten tehetséges tanuló,

b) a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanuló.

A különleges bánásmódot igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

- A művészetoktatás sajátos, egyénre szabott nevelési-oktatási formája miatt mással nem pótolható lehetőségünk adódik arra, hogy a kiemelt figyelmet igénylő tanulókat egyénileg segítsük. Ezt a feladatot a személyiségfejlesztés, a tehetséggondozás és a felzárkóztatás során végezzük el, szükség esetén külső szakember bevonásával.

- Tapasztalataink szerint beilleszkedési nehézségekkel nem kell megküzdeniük a tanulóknak, ami a nyugodt, harmonikus tanórai légkörnek, a sokszínű egyéni képességek pedagógiai elfogadásának, az inspiráló, segítő tanári hozzáállásnak, az együtt alkotásnak és a gyakori rendezvényeknek köszönhető, ugyanakkor pszichológiai kutatások bizonyítják, hogy a kreatív tanulók esetenként fegyelmezetlenek, impulzívak, nonkonformista attitűdöt mutatnak. Ezeket a jelenségeket az alapfokú művészetoktatásban más tanszakra irányítással, illetve enyhébb esetekben szülői konzultációkkal, egyéni teljesítményütemezéssel, a személyiséghez illő téma- és technikaválasztással meg lehet oldani, tehát a szuverén alkotói magatartásból, személyiségjegyekből adódó problémákat az alapfokú művészetoktatásban is kezelni kell.

- Tanulási kudarc a képzés tematikája alapján nem jellemző. Azonban azt fontos kiemelni, hogy az alapfokú művészetoktatás képző-és iparművészeti ágán (és bizonyára a többi ágon is) határozottan megfigyelhető az a jelenség, hogy tanulóink tanulmányilag kimutathatóan jobb teljesítményre képesek, mint az iskolába beiratkozás előtt. A jelenség hátterében a művészetek érzelmi és értelmi intelligenciára való hatása áll. A hazai és nemzetközi agykutatások bizonyítják, hogy pl. a képzőművészet fejlesztő hatással van a gondolkodásra. A problémaérzékenység, az analizálás, az újrastrukturálás, a fantázia, a kifejezőképesség, a lényeglátás kifinomulhat és hozzájárul a jobb tanulmányi eredmények eléréséhez. A művészettel foglalkozó gyerekek ráadásul gyakran találhatnak arra alkalmat, hogy feszültségeiket „kivetítsék, kialkossák" magukból. Ezáltal eredményesebb tanulásra lesznek képesek. Az alapfokú művészetoktatás segíthet a tanulási kudarcok kezelésében.

- Nagyon fontosak a zenében, a képzőművészetben és a néptáncban rejlő egyéb lehetőségek. A ritmuskészség fejlesztése hatással van matematikára, a biztosabb hallás, a helyesírásra. A zene, ritmus, és a mozgás kombinációja fejleszti a gyermek figyelmét, reagáló képességét. A művészeti nevelés által kezelhetőbbé válnak a hiperaktív gyerekek, és megelőzhetjük a diszlexia, diszkalkulia kialakulását, mely játékos formában segíti a tanulási nehézségekkel küzdő tanulók felzárkózását.

A tehetség, képesség kibontakoztatásának segítése

- A zenei és táncos pályát választó növendékek felkészítése szakirányú továbbtanulásra.
- A növendékek rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.
- A tanuló aktív társas muzsikálásra nevelése.
- Közreműködés az egyéb intézmények kulturális rendezvényein.

- Az amatőr zenekarokban, kamaraegyüttesekben, kórusokban történő aktív részvételre való előkészítés, ösztönzés.
- Az iskola gyengébb képességű tanulóinak felzárkóztatása.
- Kiemelkedő képességű tanulók versenyekre illetve szakirányú pályára történő felkészítése.
- A kiemelkedő képességű és szorgalmú növendék számára lehetőség a „B" tagozatos képzés, amely heti 30 perccel hosszabb főtárgyi órával és „B" tagozatos szolfézs tananyaggal biztosítja a növendékek mélyebb szinten való felkészítését (kizárólag zenei pályára való felkészítés esetén).

A tehetséggondozásnak többféle módja létezik:

- az elkülönítés (kiemelkedően tehetséges tanulók külön csoportba helyezése),
- a gyorsítás (tanulási szakaszok lerövidítése),
- dúsítás (egy-egy téma mélyebb feldolgozása).

A tehetséggondozás hatékonysága, megőrzése érdekében:

- a problémafelismerő, problémamegoldó képesség igényének fenntartása,
- a tanulás és munkafegyelem megőrzése,
- a folyamatos, személyre szabott fejlesztés megvalósítása,
- komplex személyiségfejlesztő program alkalmazása.

Az iskolahasználók igényeihez alkalmazkodó szolgáltató jelleg erősítése érdekében:

- a tanulók, szülők igényeinek (felelősségtudat, értékmegőrzés, a szép és a kulturált környezet iránti igén, stb.) figyelembe vétele.

A nagyobb esélyegyenlőség biztosítása érdekében:

- a szociális hátrányok kompenzálása,
- kreativitásfejlesztés,
- továbbtanulási esélyek növelése.

A szociálisan hátrányos helyzetű tanulók segítése

Napjainkban egyre inkább szűkül a térítésmentes oktatás lehetősége, különösen a nem kötelező jellegű iskolákban, mint pl. a művészeti iskola, megkülönböztetett figyelemmel kell lennünk a szociálisan nehéz helyzetben levő gyermek tanulmányainak segítésében.

Minden esetben ingyenes a halmozottan hátrányos helyzetű, a hátrányos helyzetű tanuló, a testi, érzékszervi (látási, hallási), középsúlyos és enyhe értelmi fogyatékos, továbbá az autista tanuló részére az első alapfokú művészetoktatásban való részvétel.

Egyéb rászorultság esetén a tanuló szociális helyzetére tekintettel, díjkedvezmény iránti kérelem nyújtható be, melynek aktuális részleteit a jogszabályok és az iskola fenntartója által megállapított szabályok határozzák meg.

Visszahúzódás, félénkség, bátortalanság, egyes esetekben deviánsviselkedési formák is jellemezhetik a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekeket. Ezekkel a gyermekekkel különösen oldott, családias légkört igyekszünk teremteni. Beszélgetéseink során érdeklődünk a tanuló iskolai tanulmányairól, lehetőség szerint ezekben is segítjük őt.

Feladatmegoldásaikban még jobban ügyelünk a fokozatosságra. Apróbb feladatok tökéletes megoldatásával erősítjük sikerélményeiket. Rendszeresen fejlesztjük önbizalmukat, ítélőképességüket, hogy minél előbb a „küzdés", „bizakodás" pályájára állíthassuk személyiségüket.

A szociális hátrányok enyhítésében nagy szerepet tulajdonítunk annak, hogy minden gyermek számára egyenlően jó feltételeket, gazdag anyag választékot, jó felszerelést, kiváló személyi feltételeket biztosítsunk, ugyanis ez a legfontosabb feltétele a Pedagógiai Program eredményes megvalósulásának.

7. A tanulók részvételi jogai az intézményi döntési folyamatban

A tanulók érdekeinek képviseletére az alapfokú művészeti iskolában Diákönkormányzat nem működik, mivel a művészeti képzés nem különálló iskolában zajlik.

8. A szülő, a tanuló, a pedagógus együttműködésének formái és továbbfejlesztésének lehetőségei

Programunk alapvető céljainak megvalósításához (az önismeret, a kapcsolat-teremtési képesség, a kommunikációs készség, a figyelem és a memória fejlesztése, stb.) elengedhetetlenül szükséges a szülőkkel való egyéni kapcsolattartás, együttműködés.
Szükség van a szülői segítségnyújtásra, ahhoz is, hogy a problémákat a kellő időben felismerjük és együttesen találjuk meg az optimális megoldást. Ezért elengedhetetlen az iskola és a család jó kapcsolatának kialakítása, fenntartása. Eredményes művészeti nevelés csak a pedagógus-tanuló-szülő hármas együttműködésének harmóniájában valósulhat meg. Ez ad módot arra, hogy azok a tanulók, akik átlagos, szerényebb képességekkel rendelkeznek, a tantervi követelmények elvárható szintű teljesítése mellett örömmel és felelősséggel vegyenek részt a művészeti nevelésben.

8.1. Pedagógus és szülő együttműködése

A jogszabályok pontosan meghatározzák a tanulók, szülők jogait és kötelességeit, de ezek a keretek önmagukban nem elégségesek az eredményes neveléshez. Fontosnak tartjuk, hogy a szülőkkel olyan harmonikus kapcsolatot alakítsunk ki, melynek során a szülők ránk bízott gyermekeik művészeti nevelésébe bekapcsolódhatnak, felkészültségüktől függetlenül.

A pedagógus akkor végzi felelősséggel pedagógiai munkáját, ha felhívja a tanuló és a szülő figyelmét arra, hogy a tanuló képességei mennyire illeszkednek harmonikusan a tantervi és iskolai elvárásokhoz, követelményekhez.

Ennek eszközei lehetnek:

- Bejegyzés a KRÉTA rendszer Elektronikus Naplón keresztül, melyet a szülőnek nyomon kell követnie. A pedagógusnak fel kell készíteni a szülőt arra, hogy a mindennapos otthoni gyakorlást és felkészülést hogyan tudja figyelemmel kísérni, ellenőrizni. Fontos eszköz ehhez a KRÉTA rendszer Elektronikus Napló, melynek

gondos vezetésével mind a tanórai munka, mind az otthoni felkészülés jól nyomon követhető.

- Szülői értekezlet, fogadóóra. Ennek során lehetőség nyílik a személyes problémák, felmerülő kérdések megbeszélésére, nyomon követhető a gyermek előmenetele, fejlődése, viszonya a tanuláshoz, az otthoni gyakorláshoz. Lehetőséget kínál arra, hogy megbeszéljük, hogyan segítse gyermekét az otthoni eredményes gyakorlásban.
- Tájékoztatás az iskola fontos művészeti eseményeiről, koncertekről, kiállításokról, fellépésekről a szülőt, családot érintő változásokról, a hagyományápolás lehetőségeiről.
- Hasznos, ha a szülőt megkérjük egy-egy óralátogatásra, előzetes időpont egyeztetése után. Ennek során a szülő személyesen tapasztalhatja meg a foglalkozás menetét.
- Szereplések, fellépések, kiállítások is jó keretet biztosítanak a pedagógus és a szülő együttműködésére.

8.2. Pedagógus és tanuló együttműködése

- Oly módon szükséges alakítani a tanítás menetét (egyénre szabott tantervi követelmények a tanév során, a tantervi kereteken belül), hogy a tanulók különböző képességeinek az megfeleljen. Ezáltal megelőzhető a kudarcélmény kialakulása.
- A tanítási órák során a tanuló személyiségének megfelelően kell alakítani a tartalmi elvárásokat, a fejlődés ütemét, a beszámoltatás, a szereplések módját, időpontját.
- A zenetanulás során olyan speciális képességekre, készségekre is építenünk kell, amelyek az egyes zenei szakok műveléséhez nélkülözhetetlenek. Ugyanakkor gyakran jelenthet segítséget, ha a tanult hangszeren nehezen fejlődő, de zenetanulásra alkalmas tanulót másik hangszerre irányítunk.
- A pedagógus felelőssége arra is kiterjed, hogy a zenetanulásban egyénenként és esetenként mutatkozó megfelelő alkalmasság elégtelen voltát a tanuló és a szülő számára úgy jelezze, hogy a növendék azt megértse, minél kisebb kudarcélményt jelentsen számára.

9. A Pedagógiai Program végrehajtásához szükséges nevelő és oktató munkát segítő eszközök és felszerelések

A Pedagógiai Program végrehajtásához szükséges helyiségek, bútorzatok és egyéb berendezési tárgyak, valamint egészség és munkavédelmi eszközök felsorolását 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról tartalmazza.

A tanórai nevelő-oktató munkát segítő legszükségesebb eszközszükségletet a kerettanterv tartalmazza tantárgyanként, témakörönként. A kötelező eszközjegyzék szerint részletes eszközhasználatot a helyi tantervhez kapcsolódó tantárgyi tantervek tartalmazzák.

A nevelő-oktató munka alapvető feltételei biztosítottak.

II/B HELYI TANTERV

1. Az egyes tanszakok általános fejlesztési követelményei

Az alapfokú művészeti iskolák az 1. és 2. számú melléklet alapján kell, hogy elkészítsék és bevezessék Pedagógiai Programjukat.

Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja (a továbbiakban: alapprogram) részét képező követelmények és tantervi programok tartalmazzák azokat a követelményszinteket és feltételeket, amelyet minden alapfokú művészeti iskolának teljesítenie, biztosítania kell.

2020. február 8-án hatályát vesztette az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet (a továbbiakban: Rendelet).

A Rendelet 1. számú melléklete változatlan formában jelen alapprogram 1. melléklete, amely szerint – az az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet módosításáról szóló 3/2011. (I. 26.) NEFMI rendelet hatályba lépését megelőzően – folytatott képzések felmenő rendszerben folytathatók, oly módon, hogy a tanulmányaikat már megkezdett tanulók azt legkésőbb a 2026/2027. tanévig be tudják fejezni.

A Rendelet 2. számú melléklete változatlan formában jelen alapprogram 2. melléklete amelyet alkalmazni kell a 2011/2012. tanévben és az azt követően megkezdett képzésekre.

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet és a végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII.28.) kormányrendeletnek megfelelően, a művészetoktatási alapvizsgát 2017-től, a záróvizsgát 2021-től kell a megváltozott szabályozásoknak megfelelően, felmenő rendszerben alkalmazni.

1.1. A zeneoktatás általános fejlesztési követelményei, feladatai

- A zenei műveltség megalapozása és fejlesztése.

- A szolfézs előkészítő csoport esetén kiemelt feladataink a hallásfejlesztés, a ritmusérzék fejlesztése. Komplex feladat dalok éneklése, dalos játékok eljátszása, hangszerekkel való improvizációk, rögtönzött zaj-és ritmuskeltő eszközök használata és zenehallgatás.

- A zenei képességek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység kialakítása).
- A zenei olvasás és írás alapfokot meghaladó készségének megalapozása és kifejlesztése.
- A technikai készség, az improvizációs készség és képesség, az alkotó magatartás, a kreativitás kialakítása.
- Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség átadása.
- A zenei műszavak és jelentésük megismertetése.
- A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.
- A főbb zenei stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.

- A kortárs zene befogadására nevelés.
- A tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.
- Az értékes zene megszerettetése. A növendékek zenei ízlésének formálása.
- A tanulók életkorának megfelelő zenei tárgyú könyvek, ismeretterjesztő művek olvasására való ösztönzés. A társművészetek iránti nyitottság kialakítása.
- A zenei élet eseményei iránti érdeklődés felkeltése, illetve részvétel a zenei életben.

1.2. Képző- és iparművészet általános fejlesztési követelményei, feladatai

A tanulók az alapfok (6. évfolyam) végén ismerjék:

- a rajz-, a festés-, a mintázás alapelemeit,
- a vizuális gondolkodás formáit és nyelvezetét,
- a tervezéstől az alkotásig tartó kreatív folyamat részeit,
- a rajzi, a festészeti és plasztikai technikák alkalmazásának módjait,
- a sík a tér törvényszerűségei.

Legyenek képesek:

- a látványt értelmezni,
- a kompozíciós ismereteket alkalmazni,
- síkban és térben alkotásokat létrehozni,
- a művészettörténet nagy korszakait ismertetni.

A tanulók a továbbképző (10. évfolyam) végén ismerjék:

- a vizuális nyelv kifejezőeszközeit,
- a sík- és térábrázolás szabályrendszerét,
- az ábrázoló geometria alapelemeit,
- a rajzi, festészeti és plasztikai ábrázolás közismert eljárásait,
- médiaművészet (film, videó, animáció) kifejezőeszközeit és azok jelrendszerének alapjait,
- a képi konvenciók, a kompozíció jelentéshordozó elemeit,
- a művészeti anatómiai alapvető törvényszerűségeit,
- a művészettörténet nagy korszakait.

Legyenek képesek:

- adott témák (korrektúra segítségével történő) önálló feldolgozására,
- a művészeti alkotómunka elemeinek egyidejű alkalmazására,
- sík- és térbeli művek létrehozására,
- konkrét és elvont képi megjelenítés elemző értelmezésére,
- a nagy művészettörténeti korok eredményeit saját alkotómunkájukban felhasználni.

1.3. Néptánc oktatás általános fejlesztési követelményei, feladatai

A néptánc tanszak célja, hogy a magyar néptánc és népi kultúra iránti érdeklődést elmélyítse a tanulókban. A táncokon keresztül ismerjék meg hagyományainkat, a magyar nép táncait, a táncok lépésanyagát, jellegzetességeit, stílusát.

A tanulók az alapfok évfolyamainak elvégzése után ismerjék:

- a tanult játékokat és népdalokat,

- a tanult táncrendeket, s legalább kettőt magabiztosan improvizáljon, a folklór mint történeti hagyomány sajátosságait,
- az egyes jeles napok időpontját, vallási, hiedelmi funkcióját, magyarázó történetét,
- a hagyományos paraszti élet jellegzetes fordulópontjait,
- a magyar paraszti világkép legfőbb elemeit, eredetüket, s a hozzájuk fűződő mondákat,
- a parasztság hiedelemvilágának főbb szereplőit, funkciójukat,
- a korévfolyam szintjének megfelelő legfontosabb folklórkiadványokat (könyv, lemez) és intézményeket (múzeumok, gyűjtemények).

Legyenek képesek:

- a technikai gyakorlatokat biztosan végrehajtani, összekötni,
- 2/4-es ritmusképletet visszatapsolni, dobogni,
- felismerni és megnevezni az irányokat, arányokat, alakzatokat,
- felidézni az egyes jelenségek konkrét megjelenését, a népszokások idejét és rítusrendjét,
- előadni népdalokat, rítusénekeket és szokásszövegeket.

A tanulók a továbbképző évfolyamainak elvégzése után ismerjék:

- a különböző táncrendek zenéjét, népdalait,
- a fő népköltészeti műfajok jellegzetességeit,
- a magyar népművészet-kutatás leghíresebb irányzatait, képviselőit,
- a magyar néprajzi csoportok földrajzi elhelyezkedését, kialakulásuk legfőbb történeti momentumait, hagyományos népi kultúrájuk meghatározó jegyeit.

Legyenek képesek:

- a technikai gyakorlatokat biztosan végrehajtani, összekötni,
- 2/4-es ritmusképletet visszatapsolni, dobogni,
- legyen képes felismerni és megnevezni az irányokat, arányokat, alakzatokat,
- rugalmas szemlélettel látni az egyén, a közösség egységét és kölcsönhatását a hagyományos népi kultúrában,
- megkülönböztetni a népi és „magas” kultúra jelenségeit, összehasonlítani jellemzőiket,
- felidézni a prózai népköltészeti alkotások főbb tartalmi csoportjait, témaköreit,
- önálló véleménynyilvánításra a látott művekről.

2. Az egyes évfolyamokon tanított tantárgyak, kötelező és választható tanórai foglalkozások, ezek óraszámai. A tanszakok, tantárgyak szakirányú feladatai, követelményei, tananyagai.

2.1. Osztályok, csoportok szervezése

Amennyiben az egy évfolyamra járók száma nem éri el az átlaglétszámot sem, összevont csoportokban taníthatunk. A csoport létszáma ebben az esetben sem lehet több a törvényben előírt maximális létszámnál.
Csoportbontás nincs a művészetoktatásban.

2.2. A választható tantárgyak, foglalkozások, a pedagógusválasztás szabályai

Iskolánk feladatai közé tartozik az alapfokú művészetoktatás, így tanulóinknak az iskola keretein belül lehetősége van alapfokú művészeti oktatásban is részesülnie. A tantárgyválasztás a szülő és a tanuló szabad döntésével kezdődik.

Az alapfokú művészeti képzésben mind a képző- és iparművészet, mind a táncművészet, mind a zeneművészet egyéni hangszeres képzést választó növendékek szüleinek (törvényes képviselőinek) a jelentkezési lap kitöltésekor lehetősége van arra, hogy megjelöljék azt a tanszakot, amit választani szeretnének.
A jelentkező tanulót a szaktanárok javaslata alapján – a tanuló adottságai szerint – a megfelelő tantárgy, illetve pedagógus felé irányíthatják.
Az iskola vezetősége lehetőség szerint, a férőhelyek függvényében figyelembe veszi a szülő kérését.

2.3. A képzés életkornak megfelelő szerkezeti, pedagógiai szakaszolása

- *Előképző:* 2 év minden tanszakon (népi játékok a néptánc tanszakon, kivéve zeneirodalom), ebből 1 év szolfézs előképző a 6. életévet betöltött gyerekeknek
- *Alapfok:* 6 év (hosszú tanszakok) zongora, furulya, fuvola, hegedű, gordonka, gitár, trombita, festészet, grafika, néptánc, folklórismeret
- 4 év (rövid tanszakok) klarinét, szaxofon, kürt, harsona, tuba, zeneirodalom.
- *Továbbképző*: 4 év minden tanszakon.

2.4. Zeneművészeti tanszak

Az „A" tagozatos óratervek magukba foglalják az előképző, az alapfokú és a továbbképző évfolyamokat. Az első (zárójelben levő) számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

	Előképző		**Alapfok**						**Továbbképző**			
Tantárgy	**(1.)**	**(2.)**	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**	**10.**
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Szolfézs	(2)	(2)	2	2	2	2						
Zeneirodalom							2	2	2	2	2	2
Választható tárgy	(0-2	(0-2)	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összesen	(4-6)	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak számai:

- (2)+6+4 évfolyam: furulya, fuvola, klarinét, szaxofon, trombita, kürt, harsona-tenorkürt-baritonkürt, tuba, zongora, hegedű, gordonka, gitár (gitár 2017-2018. tanévtől)

A tanítási órák időtartama:

- Szolfézs előképző: 2x45 perc
- Főtárgy:"A" tagozaton 2x30 perc (egyéni)
- Kötelező tantárgy: „A" tagozaton a 4 évfolyam végéig 2x45 perc (csoportos)
- Kötelezően választható tantárgy: 5-10. évfolyamig
- Csoportos foglalkozás: 2x45 perc
- (zenekar minimum 9 fő; kamarazene, 2-8 fő)
- Választható tantárgy: Az előképző 1, évfolyamától a képzés teljes idejében 1 vagy 2 tantárgy.
- Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc
- Csoportos foglalkozás: minimum 1x45 perc

(zenekar minimum 9 fő; kamarazene. 2-8 fő)

Korrepetíció ideje:
- Hangszeres tanszakok: (minimum)
- Ek. 1-2. és 1. évfolyam 5 perc
- 2-3. évfolyam 10 perc
- évfolyamtól 15 perc

A „B" tagozatos évfolyamok óratervei magukba foglalják az előképző, az alapfokú és a továbbképző évfolyamokat. A zárójelbe tett évfolyamok az „A" tagozaton végzett előtanulmányokat jelentik. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

	Előképző		**Alapfok**							**Továbbképző**		
Tantárgy	**(1.)**	**(2.)**	**(1.)**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**	**10.**
Főtárgy	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Szolfézs	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Zeneirodalom					0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1
Választható tárgy	(2)	(2)	(2)	0-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összesen	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak száma:
- (2+1)+5+4 évfolyam: furulya, fuvola, klarinét, szaxofon, trombita, kürt, harsona-tenorkürt-baritonkürt, tuba, zongora, hegedű, gordonka, gitár

A tanítási órák időtartama:
- Főtárgy: „B" tagozaton 2x45 perc (egyéni)
- Kötelező tantárgy: 2x45 perc (csoportos)
- Kötelezően választható tantárgy:
- Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc
- Választható tantárgy: 1 vagy 2 foglalkozás
- Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc
- Csoportos foglalkozás: minimum 1x45 perc

Korrepetíció ideje:
- Hangszeres tanszakok:
  - évfolyam 15 perc
  - 3-4. évfolyam 20 perc 5. évfolyamtól 25 perc

2.5. Képző- és iparművészeti tanszak

A képzés ideje: 12 év.
Évfolyamok száma: 12 évfolyam.

Tantárgyak
- **Főtárgy:**
  - Vizuális alapozó gyakorlatok (előképző 1-2. évfolyam)
  - Grafika és festészet alapjai (1-3. alapfokú évfolyam)
  - Grafika és festészet műhelygyakorlat (4-10. évfolyam)
- **Kötelező tantárgy:**
  - Vizuális alkotó gyakorlat (1-10. évfolyam)

- **Választható tantárgy:**
  - Vizuális alapozó gyakorlatok (előképző 1-2. évfolyama)
  - Művészettörténet (3-10. évfolyam)

A tantárgyak tartalma:

- Moduláris rendszer szerint alapmodul a vizuális alkotó gyakorlat, a grafika és festészet alapjai, egyedi szakmai modul a műhelygyakorlat.
- A vizuális alapozó gyakorlat az előképző első két évfolyamának komplex művészeti tantárgya. Sokszínű alkotó játékra ad lehetőséget. A legkülönfélébb anyagok, eszközök, technikák megismerése segíti a gyermekek kreativitásának kibontakozását és a tradicionális kézművesség értékeinek továbbadását.
- A vizuális alkotó gyakorlat a képző- és iparművészeti ág, sokféle tevékenységének megismertetésére szolgál. Feladata a vizuális eszköztár bővítése, a művészi kifejezési formanyelv kialakítása, gazdagítása, változatos kreatív feladatsorokon keresztül.
- A grafika és festészet alapjai tantárgy a képi kifejezés változatos módjainak elsajátítását és alkalmazását teremti meg. Előkészíti és megalapozza a művészi igényű szakmai munkát.
- A műhelygyakorlat lehetővé teszi az ősi, a hagyományos és a kortárs képző- és iparművészeti, valamint médiaművészeti szakirányú tevékenységek elsajátítását. A tanuló a helyi lehetőségektől függően a műhelygyakorlatok közül érdeklődésének és képességének megfelelően választ.

Óraterv

Tantárgy	**Évfolyamok**											
	Előképző				**Alapfok**				**Továbbképző**			
	(1.)	**(2.)**	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**	**10.**
Vizuális alapozó gyakorlat	(2)	(2)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vizuális alkotó gyakorlat	-	-	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Grafika és festészet alapjai	-	-	2	2	2	-	-	-	-	-	-	-
Grafika és festészet műhelygyakorlat	-	-	-	-	-	2	2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	(2)	(2)	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra:	**(2-4)**	**(2-4)**	**4-6**	**4-6**	**4-6**	**4-6**	**4-6**	**4-6**	**4-6**	**4-6**	**4-6**	**4-6**

A fenti táblázat „Összes óra” rovatában az első számok az ajánlott heti minimális óraszámra, míg a második helyen szereplő számok a szakmai program optimális teljesítéséhez szükséges időre utalnak. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

A vizuális alkotó gyakorlat és a műhelygyakorlatok óraszáma 1-3 vagy 3-1 arányban átcsoportosítható.

A főtárgyak képzési ideje:

- 2 előképző évfolyam: Vizuális alapozó gyakorlatok
- 3 alapfokú évfolyam: Grafika és festészet alapjai
- 3 alapfokú + 4 továbbképző évfolyam: Grafika és festészet műhelygyakorlat
- A tanítási órák ideje: 45 perc

2.6. Táncművészeti tanszak a 2024-2025. tanévtől belépő évfolyamokon

A képzés évfolyamainak száma: 12 évfolyam (2+6+4 évfolyam)

Tantárgyak

- **Főtárgy**
  - Népi játék (1-2. előképző évfolyamon)
  - Néptánc (1-6. alapfokú és a 7-10. továbbképző évfolyamon)
- **Kötelező tantárgy**
  - Folklórismeret (3-6. alapfokú évfolyamon) önálló tantárgyként, **vagy**
  - Folklórismeret a néptánc tantárgyhoz kapcsolódóan, tantárgyi integrációban is tanítható
- **Kötelezően választható tantárgyak az összevont osztályokban**
  - Folklórismeret önálló tantárgyként, **vagy**
  - Folklórismeret a néptánc tantárgyhoz kapcsolódóan, tantárgyi integrációban is tanítható
- **Választható tantárgyak**
  - Népi játék (1-2. előképző évfolyamon)
  - Néptánc (1-6. alapfokú és a 7-10. továbbképző évfolyamon)
  - Népzenei alapismeretek (1-6. alapfokú és a 7-10. továbbképző évfolyamon)
  - Táncjelírás-olvasás (9-10. továbbképző évfolyamon)
  - Folklórismeret a néptánc tantárgyhoz integráltan (7-8. továbbképző évfolyamon)
  - Tánctörténet (9-10. továbbképző évfolyamon)

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző (E)		Alapfok (A)						Továbbképző (T)			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	2	2	3-4	3-4	3-**(4)**	3-**(4)**	3-**(4)**	3-**(4)**	3-**(4)**	3-(4)	3-(4)	3-(4)
Kötelező tantárgy					1-**(0)**	1-**(0)**	1-**(0)**	1-**(0)**				
Kötelezően választható tantárgy												
Választható tantárgy	2	2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	**(1)**-2	**(1)** -2	**(1)**-2	**(1)**-2
Összes óra:	2-4	2-4	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

Az Összes óra rovatában az első szám a heti minimális óraszámot jelöli, a második szám a szakmai program megvalósítása során az egyéni, páros, kis-és nagycsoportos tehetséggondozás számára is időkeretet biztosít.

Az összevont osztályok működéséből következően, valamint az integrált óraszervezés lehetőségét figyelembe véve a tantárgyi óraszámok tanéven belül átcsoportosíthatók.

Az első számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti.

A tanszakok kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevétele mellett a tanuló más tanszak vagy művészeti ág képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok tanítási óráin részt vehet.
A tanítási órák időtartama: 45 perc

2.7. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

A művészeti iskola - sajátos helyzetéből fakadóan - a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott, egyes évfolyamokhoz kötött pedagógiai feladatok megvalósításában kiegészítő, támogató szerepet lát el az általános iskola és a középiskola mellett. A művészeti iskolai évfolyam besorolások általában eltérnek az általános iskolaitól, így az alábbi évfolyamok itt nem iskolánk évfolyamait jelölik. Ugyanakkor figyelembe kell venni, hogy a művészeti iskolában való részvétel nem kötelező, ennél fogva egyrészt különböző életkorú gyermekek lehetnek egy csoportban, másrészt -ha a növendék idősebb –előfordulhat, hogy több szakasz pedagógiai feladatai összevonódnak, vagy egyes szakaszok kiesnek. Ebből következik, hogy szinte valamennyi csoport esetében egyedi megoldásokat kell alkalmazni, az alábbi pedagógiai feladatok csak kiindulási pontként értelmezendők.

Az előképző évfolyamok

Az előképző első két évében (mely nem kötelező) a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése a művészeti iskolában csak a csoportos oktatás során jelent pedagógiai feladatot. Az egyéni oktatás lehetővé teszi, sőt a művészetoktatás tantervi követelménye elő is írja, hogy az egyéni képességeket figyelembe véve az iskola valamennyi diákja a saját tempójában sajátítsa el az ismereteket. Ugyanakkor a csoportos művészetoktatási órákon mégis szükség van arra, hogy a növendékek nagyjából azonos szintre kerüljenek. Ezt a célt valamennyi művészeti ágban az alapelemek játékos elsajátíttatásával érjük el. Ebben az életkorban a gyermekek számára kiemelten fontos a játék és a mozgás, melyek ugyanakkor valamennyi művészeti ág esetében fontos alapot is jelentenek.
Az egyéni fejlődésbeli különbségek adódhatnak a különböző családi és szociális háttérből, az intellektuskülönbözőségéből, és még sok egyébből is, de a művészettanulás szempontjából leginkább az eltérő alkatból és adottságból fakadó különbségek dominálnak. Ezek a különbségek -természetükből fakadóan -meg is maradnak, ugyanakkor a művészetoktatás szemszögéből nézve nem is cél ezek felszámolása, hiszen az egyéniség, az egyediség és az ezzel járó kreativitás az alapja a művészi teljesítménynek. A cél tehát az, hogy a növendékek tehetségüktől függetlenül megtalálják az adott csoportban a helyüket és ki tudják bontakoztatni képességüket. Ennek érdekében a csoportközösség erősítése is kiemelt feladata ennek a periódusnak. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy a növendékek elfogadják mind a saját, mind a társaik adottságait, az ebből következő teljesítménybeli különbségeket és ne ezek megléte vagy nemléte legyen az önértékelésük alapja.

Az alapfok 1-4. évfolyamok

Az alapfok 1-4 évfolyamán az iskolai teljesítmény - elvárások által meghatározott tanítási-tanulási, illetve motiválási és tanulásszervezési folyamatok előtérbe kerülnek. Ez az az időszak, amelyben a művészeti órákon is már komolyabb elvárásoknak kell megfelelni a növendékeknek. A játékosság továbbra is kiemelt szerepet játszik, ugyanakkor ebben az időszakban elkezdődik a növendékek önálló munkára, gyakorlásra szoktatása is.
Az otthoni gyakorlás szokását ebben az időszakban célszerű lefektetni. A gyermekek motiválására egyénre szabott módszereket alkalmazunk, és szoros kapcsolatot építünk ki a szülőkkel is, akiknek a rendszeres gyakorlásra való motiválásban ebben az időszakban kiemelten fontos szerepük van. Ez az a szakasz, amelyben emellett számítani kell arra, hogy több új növendék csatlakozik a már összeszokott csoportokhoz. Emiatt az előző szakasz közösségépítő és szintre hozó feladatai erre a szakaszra is kitolódhatnak.

Az alapfok 5-6. évfolyamok

Az alapfok 5-6 évfolyamán folyó nevelés-oktatás feladata a sikeres iskolai tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák képesség-együttesek és tudás tartalmak megalapozásának folytatása. A művészeti iskolában erre az időszakra már befejeződik az alapozás és kialakul a növendékben a rendszeres önálló munkára való igény is. Ebben a szakaszban a művészet gyakorlása által megvalósuló önkifejezés eszközei komplexen állnak a növendék rendelkezésére a fejlődésben.
Noha a hangsúly továbbra is magán a tevékenységen van, a gyakorlati elemek mellett elkezdődik az elméleti háttér megismertetése és a művészi reprodukálás illetve alkotófolyamat tudatossá tétele.
Előbbiek segítségével az ízlés formálása és stílusérzék kialakítása.

A továbbképző 7-10. évfolyamok

A továbbképző 7-10 évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása és a pálya orientáció.
A művészetoktatásban, ebben a szakaszban az alapfok befejezését követően kiemelt feladat a kamaszkorban lévő, és az iskolaváltás nehézségeivel küzdő fiatalok megtartása. Az alapfok végére a növendékek tudásának gyarapításához általában jelentős napi időráfordításra van szükség valamennyi művészeti ágban, ezért a motiválásban fontos szerepet játszik, hogy a növendékeket maximálisan bevonjuk a tananyag megválasztásába.
A tehetséges gyermekek művészeti pályára való felkészítését a főtárgy tanárok irányításával a növendéket tanító pedagógusok közösen végzik.

3. A tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei

A felhasználható irodalmat évfolyamokra lebontva megadja a korábban említett rendelet minden szakon.

Szakmai szempontjaink a tankönyv kiválasztáshoz:
- alkalmas legyen a többévi válogatásra,
- megfeleljen a tanuló szakmai fejlettségének,
- a felmenő rendszerben készülő kiadványok előnyben részesítése,
- elfogadható minőség mellett mérsékelt ár.

Mivel az alapfokú művészetoktatás képző- és iparművészeti ágára még nem készültek tankönyvek, a kiválasztás elve csak általános lehet:

- feleljen meg az alapfokú művészetoktatás célrendszerének,
- feleljen meg az intézmény oktatási céljainak,
- segítse a tanulást, motiváljon,
- szerkezete legyen világos, egyszerű,
- szövege az életkornak megfelelő megfogalmazású legyen,
- adjon lehetőséget a differenciált képességfejlesztésre,
- adjon mintát önálló feladatmegoldásokra,
- legyen több évig használható,

Az a célunk, hogy az egyénileg kifejlesztett programjainkat saját fejlesztésű tankönyvekkel, segédletekkel segítsük.

4. A tanulók felvétele a Művészeti Tagintézménybe

Felvételi vizsgának számít a jelentkező minden olyan beszámoltatása, megmérettetése, mérése, értékelése, melynek célja a tárgyi tudás, tudásszint megmérettetése.

A felvételi vizsgák idejét és módját az éves munkatervben határozzuk meg, szeptember első hetében az esetleges üres helyek betöltésére pótfelvételi vizsgát lehet tartani. Új tanuló felvételéről a főigazgató – a szaktanár javaslatát és az iskola engedélyezett tanulói létszámát figyelembe véve – dönt.

A felvételi idejéről és helyéről az óvodákat, iskolákat írásban, a lakosságot pedig hirdetmény útján tájékoztatjuk. A felvett és beiratkozott növendékek az iskolával tanulói jogviszonyban állnak. Ha a tanuló az intézmény magasabb évfolyamára kéri felvételét a jelentkezési lapján ezt fel kell tüntetni. Kérelméről a szaktanár javaslata mellett a főigazgató a különbözeti vizsga alapján dönt, az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának az adott évfolyamra meghatározott rendelkezése alapján.

Más művészeti iskolából jövő növendék részére szintfelmérést kell tartani. Az adott szaktanár dönt az osztályba sorolásról, melyről jegyzőkönyvet kell készíteni. A jegyzőkönyvet irattárazni kell. A döntésről a szülőket értesíteni kell. A szülő aláírásával hitelesíti a jegyzőkönyvet.

Az intézmény megteremti a tanulói jogok és a kötelezettségek feltételeit. A tanulói jogok és kötelezettségek gyakorlásának helyi szabályait az intézmény Házirendje tartalmazza.

5. A magasabb évfolyamra lépés feltételei

A helyi tantervben meghatározott évfolyamonkénti minimális követelményi szint sikeres teljesítése, erről bizonyítvány kiállítása.

Az *előképzős bizonyítványba* szöveges értékelés mellett a *„hangszeres tanulmányait megkezdheti”* bejegyzés szükséges a hangszeres előképző, illetve hangszeres tanulmányok megkezdéséhez. Hangszeres előképző osztályból legalább *„jól megfelelt”* minősítéssel léphet az első évfolyamba.

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.

A tanuló az iskola főigazgatójának engedélyével az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi kötelezettségeit egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti.

6. Művészeti alapvizsga és záróvizsga a zeneművészeti ágon

Az alapvizsga és záróvizsgára bocsátás feltételei
Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészeti iskola utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett.
Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészeti iskola utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja
A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsgatantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni. A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása.
A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá, amennyiben az nem felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés
Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként, illetve párban – a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet elérte.

Előrehozott vizsga
Az alapfokú művészeti iskola tanulói számára előrehozott vizsga is szervezhető.
Előrehozott művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga az egyes tantárgyra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt, az iskolai tanulmányok teljes befejezése előtt, egyes vizsgatárgyból első alkalommal tett művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése
A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán vizsgatantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.
Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát, vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a tanuló kérésére a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni.
A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsgatantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a főtárgyból kapott osztályzat a döntő.
Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsgatantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a vizsga, ha a tanuló valamelyik vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.
Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

A művészeti alapvizsga részei
Az alapvizsga írásbeli és /vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. Az alapvizsgán az „A" tagozatos tanuló választhat szolfézs írásbeli, illetve szóbeli vizsga között. A „B" tagozatos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező. Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulónak tennie kell.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama
Hangszer főtanszak „A" és „B" tagozat: főtárgy
Időtartam: 15 – 25 perc
Hangszer főtanszak *„B" tagozat*: zongora
Időtartama: 10-15 perc

Szóbeli vizsga tantárgya és időtartama
Hangszer főtanszak „A" tagozat: Szolfézs és/vagy zenetörténet, zeneirodalom
Időtartam: 10-20 perc
Hangszer főtanszak „B" tagozat: Szolfézs és/vagy zenetörténet-zeneirodalom
Időtartam: 10-20 perc

Írásbeli vizsga tantárgya és időtartama
Hangszer főtanszak „A" és „B" tagozat: Szolfézs
Időtartam: 45 perc

A művészeti záróvizsga részei
A záróvizsga írásbeli és/vagy gyakorlati vizsgarészből áll. A záróvizsgán a kötelezően választható elméleti tantárgyakból a hangszer főtanszakos tanulók szóbeli vizsgát tesznek. A „B" tagozatos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező. Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulónak kell tenni.

Gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama
Hangszer főtanszak „A" és „B" tagozat: Főtárgy
Időtartam: 15-25 perc
Hangszer főtanszak „B" tagozat: Zongora
Időtartam: 10-15 perc
Írásbeli vizsga tantárgya és időtartama
Hangszer főtanszak "A" és „B" tagozat: Szolfézs
Időtartam: 45 per
Szóbeli vizsga tantárgya és időtartama
Hangszer főtanszak „A" és „B" tagozat: Szolfézs és/vagy zenetörténet-zeneirodalom
Időtartam: 15-25 perc

6.1. A művészeti alapvizsga tartalma, követelményei tanszakok szerint

Gyakorlati vizsgák

6.1.1. Zongora

„A” tagozat

- A 6. osztály anyagából 3 különböző stílusú darab, amiből lehet egy kamaramű.

A három mű közül lehetőség szerint egy éneklő, egy pedig virtuóz jellegű legyen.
A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

A 6. „B” osztály nehézségi szintjén

- Etűd
- Bach kétszólamú invenció
- Klasszikus szonatina vagy szonáta tétel, vagy variáció
- Romantikus mű
- XX. századi mű.

A vizsgaműsorban legyen egy éneklő és egy virtuóz darab.
A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Művészeti alapvizsga követelmények

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati részből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Zongora főtárgy
„A” tagozat minimum 10 perc
„B” tagozat minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- A 4 stílusból választható 3 különböző stílusú darab, amiből lehet egy kamaramű.
- Barokk mű, lehet tánc, vagy többszólamú szerkesztést bemutató darab; Bach: 18 kis prelúdium (EMB 1879) 13, 15, 18, Händel: Válogatott darabok (EMB 4250, EMB 6990, EMB 6991, EMB 4321, EMB 13165), Telemann: Kezdők zongoramuzsikája (EMB 13452) nehézségi szintjén.
- Klasszikus szonatina vagy szonáta-tétel, könnyebb variáció; Könnyű szonatinák (EMB 2719), 15 könnyű szonáta, Szonatina album (EMB 1280), Clementi: C Op. 36 (Ricordi) Nr. 3., Haydn: D Hob. XVI/4, (Universal) Beethoven: 6 könnyű variáció egy svájci népdalra, Csurka: Szonatina-gyűjtemény (EMB 14412) nehézségi szintjén.
- Romantikus mű; Schumann: Emlékezés (EMB 13543 kötetben), Színházi utóhangok, Csajkovszkij: Édes álmodozás (EMB 6715 kötetben), Pacsirtadal (EMB 6715 kötetben), Schubert: Táncok (EMB 13212), Keringők (EMB 7355) nehézségi szintjén.
- XX. századi mű; Bartók Béla: Mikrokozmosz III. 84 Mulatság, 90 Oroszos 91-92, Kromatikus invenció IV/97 Notturno, Kodály: Gyermektáncok (Boosey & Hawkes) 5-10 nehézségi szintjén.

A három mű közül lehetőség szerint egy éneklő, egy pedig virtuóz jellegű legyen.
A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

Négy különböző stílusú darab:

- Barokk mű, többszólamú szerkesztésben írt darab, vagy szvit-tétel; J. S. Bach: 18 kis prelúdium (EMB 1879) 9, 16, 17, Kétszólamú invenciók (EMB 6912) C, a, F nehézségi szintjén.
- Klasszikus szonatina vagy szonáta-tétel, variáció; 15 könnyű szonáta, Haydn: Szonáták A Hob. XVI/12, (Universal) E Hob. XVI/13, (EMB 3658 kötetben) D Hob. XVI/14, (Universal) Mozart: 6 bécsi szonatina (EMB 2395), Beethoven: Szonatinák (EMB 8648), Grazioli: G-dúr Szonáta nehézségi szintjén.
- Romantikus mű; Schumann: Fantáziatánc (Peters), Chopin: Keringők (EMB 6787) a, h, nehézségi szintjén.
- XX. századi mű; Bartók: Mikrokozmosz IV. 100 népdalféle, 109 Bali szigetén, Mikrokozmosz: V. 128, Dobbantós tánc, Kurtág: Játékok (EMB 8377, EMB 8378, EMB 8379) nehézségi szintjén.

A vizsgaműsorban legyen egy éneklő és egy virtuóz jellegű darab.
A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes test- és kéztartás,
- hangminőség, billentés,
- pedálhasználat,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség

Zongorakötelező – hangszeres főtárgyasoknak

Az adott osztály anyagából két különböző stílusú mű előadása kotta nélkül.

6.1.2. Hegedű

„A” tagozat

A 6. osztály anyagából

- 1 etűd
- 2 különböző karakterű előadási darab, koncert tétel, vagy szonáta tétel.

A vizsgaanyagot az etűd kivételével kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

A 6.”B” osztály nehézségi szintjén

- 2 különböző technikai feladatot tartalmazó etűd
- 1 előadási darab vagy barokk szonáta tételpár
- 1 koncert vagy szonáta tétel.

A vizsgaanyagot az etűd kivételével kotta nélkül kell játszani.

Művészeti alapvizsga követelmények

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati részből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Hegedű főtárgy
„A" tagozat minimum 10 perc
„B" tagozat minimum 10 perc

A vizsga tartalma
A" tagozat
- Egy etűd; Dénes: V-VI. Hegedűiskola (EMB 7111), vagy Dancla op. 68 (EMB 7918) 2., 9., 14., vagy Dont op. 38 (EMB 2214, EMB 2215, EMB 2216), vagy Mazas: Études speciales op. 36.1 (EMB 2244) 2., 8., 9. nehézségi szintjén.
- Két különböző karakterű előadási darab, koncert-tétel, vagy szonáta-tétel; Beethoven: Menuett (PWM) és Trió (Peters), Rameau: Gavotte (EMB 4535 kötetben), Dancla: Variációk-sorozat, Vivaldi: G-dúr koncert (EMB, Ricordi, Peters, PWM) I. tétel, Seitz: D-dúr koncert (Peters) I. tétel, Corelli: e-moll, A-dúr szonáta (EMB 12050 kötetben, EMB 12051 kötetben, EMB 12265 kötetben) nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat
- Két különböző technikai követelményt tartalmazó etűd, a játék technikai biztonságának felmérésére; Dont op. 68/12., 15., Mazas: Études speciales op. 36. I (EMB 2244) 2., 7., 9., 15., 17., 18., Mazas: Études brillantes op. 36. II. (EMB 2245) nehézségi szintjén.
- Karakteretűd a zenei kifejezés felmérésére; Dont: 24 előkészítő gyakorlat op. 37 (EMB 2604), a könnyebbek szintjén.
- Egy előadási darab vagy barokk szonáta tételpár (lassú-gyors); Boyce: Matelotte (EMB 2751 kötetben), Járdányi: Magyar tánc (EMB 3236). Wieniawski: Kuyawiak (EMB 8001) nehézségi szintjén.
- Egy koncert- vagy szonáta-tétel; Komarovszkij: A-dúr koncert (Peters) I. tétel, Vivaldi: a-moll Koncert (EMB, Ricordi, Peters, PWM) I. tétel Accolay: a-moll koncert (PWM), Seitz: g-moll koncert op. 12 no. 3 (PWM, Music Sales) I. tétel, Dancla: Concert-solo op. 77 no. 2, 3 Telemann: A-dúr szonáta, Händel: E-dúr Szonáta (EMB 12309) nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése
- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- a vibrato helyes alkalmazása,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,

- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

6.1.3. Gordonka

„A" tagozat
A 6. osztály anyagából
- 1 etűd
- 2 különböző karakterű előadási darab.

A vizsgaanyagot az etűd kivételével kotta nélkül kell játszani.
„B" tagozat
A 6.B osztály nehézségi szintjén
- 2 különböző technikai követelményt támasztó etűd
- 2 különböző karakterű előadási darab, vagy barokk szonáta tételpár, vagy 1 koncerttétel

A vizsgaanyagot az etűd kivételével kotta nélkül kell játszani.

Művészeti alapvizsga követelmények

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Gordonka főtárgy
„A" tagozat: minimum 10 perc
„B" tagozat: minimum 10 perc
A vizsga tartalma
„A" tagozat
- Egy etűd, Somló: Tanulmányok gordonkára (EMB 2138), Lee: 40 melodikus etűd op. 31 (Peters)/I. – /1., 2., 3., 4., 11.; Lee: 40 melodikus etűd op. 31 (Peters), op. 131 – /1., 5., 13. nehézségi szintjén.
- Két különböző karakterű előadási darab; Mező: 4 magyar népdal, Beethoven: Menüett (EMB 14636 kötetben), Mattheson: Ária, G. Marie: La Cinquantain (EMB 13598), Beethoven: Szonatina (EMB 13310 kötetben), Dvořak: Melódia nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat
- Két különböző technikai követelményt támasztó etűd; a játék mozgékonyságának, és egy kantilenás etűd a zenei kifejezés felmérésére; Dotzauer: Etűdök I (EMB 13486)-II (EMB 13487). – Klingenberg, Lee: 40 melodikus etűd op. 31 (Peters) I-II. –, Lee: 40 etűd op. 31 (Peters) és op. 131-ből – , Kummer Melodikus etűdök op. 57 (Peters) nehézségi szintjén.
- Két különböző karakterű előadási darab; Popper: Gavotte (EMB 12943 kötetben és EMB 12944 kötetben), Mazurka (EMB 13634, vagy EMB 12944 kötetben), Saint-Saëns: A hattyú (EMB 13585), vagy barokk szonáta-tételpár (lassú, gyors): Marcello: e-moll szonáta (EMB 13547 kötetben) I-II. tétel, Marcello: G-dúr szonáta (EMB 13547 kötetben) III-IV. tétel, de Fesch: C-dúr szonáta, d-moll szonáta, Vivaldi: e-moll

szonáta (EMB 13439 kötetben) I-II. tétel, Vivaldi: a-moll szonáta (EMB 13439 kötetben) I-II. tétel vagy egy koncerttétel Klengel: C-dúr Concertino nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- a vibrato helyes alkalmazása,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

6.1.4. Gitár

„A" tagozat

A 6. osztály anyagából

- Egy etűd,
- Három különböző stílusú előadási darab, melyből az egyik romantikus, XX. századi, vagy kortárs darab.

A vizsgaanyagot az etűd és a kamara kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

A 6."B" osztály anyagából

- Egy technikai gyakorlat vagy skála,
- Egy etűd,
- Három különböző jellegű darab.

A vizsgaanyagot az etűd és a kamara kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

Művészeti alapvizsga követelmények

Művészeti alapvizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Gitár főtárgy

„A" tagozat: minimum 10 perc

„B" tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A" tagozat

- 3 oktávos dúr, vagy moll skála fekvésváltással, váltott pengetéssel, közepes tempóban,

vagy kromatikus skála 1 húron fekvésváltással.
- Egy klasszikus etűd; Sor: Op. 31., Op. 35., Carcassi: Op. 60./2., 3., 6., 7. etűdök nehézségi szintjén.
- Három különböző stílusú előadási darab a következő nehézségi szinteken:
  Reneszánsz zene: pld. Reneszánsz magyar táncok gitárra (Edition Simonffy 151)
  Barokk zene: pld. Brescianello, Weiss tánctételei, Bach: Notenbüchlein für A. M. Bach átiratai (Nagy–Mosóczi: Gitáriskola V., Szendrey: Gitárgyakorlatok V. kötet.)
  Klasszikus zene: pld. Carulli: Larghetto alla siciliana (Nagy–Mosóczi: Gitáriskola V./78.) Carcassi: Capriccio (Nagy–Mosóczi: Gitáriskola V./50.) Sor: Allegretto (Szendrey: Gitárgyakorlatok VI./1.)
  Romantikus zene:pld.Marschner:Bagatelle(NagyMosóczi:GitáriskolaV./79.)*XX.századi/ Kortárs zene*;. Bartók–Szendrey: Gyermekeknek–ből könnyebb darabok: 1–5., 10. (EMB Z.7495) (Szendrey: Gitárgyakorlatok V. kötet) Kováts: Rövid darabok gitártanulóknak I./5., 8. (EMB Z. 8883) (Nagy–Mosóczi: Gitáriskola IV./48.) Brouwer: Estudios sencillos I–X. nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot az etűd és a kamaraműű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat
- 3 oktávos dúr, vagy moll skála fekvésváltással, ritmusvariációval, gyorsabb tempóban, vagy kromatikus skála 1 húron fekvésváltással, gyorsabb tempóban.
- Egy klasszikus etűd; Carcassi: Op. 60./8.–17. etűdök nehézségi szintjén.
- Három különböző stílusú előadási darab a következő nehézségi szinteken:
  Reneszánsz zene: pld. Luis Milan: 6 Pavane
  Barokk zene: pld. J. Dowland: Seven Pieces, Robert de Visée: d–moll Szvit tételei, Bach: Sonate e Partite, Lantművek könnyebb tételei.
  Klasszikus zene: pld. Sor: Menüettek, Keringők, Giuliani: C–dúr Szonáta op. 15.
  Romantikus zene: pld. Tarrega könnyebb darabjai (Mazurkák)
  XX. századi / Kortárs zene;. Bartók–Szendrey: Gyermekeknek–ből 6., 13., 17., 21. (EMB Z.7495) (Szendrey: Gitárgyakorlatok V. kötet) Kováts: Rövid darabok gitártanulóknak I., II. (EMB Z. 8883, Z. 12065) Brouwer: Estudios sencillos VI–XV. nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot az etűd és kamaraműű kivételével kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes test– és hangszertartás,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- állóképesség.

6.1.5. Furulya

„A" tagozat
A 6. osztály anyagából
- 1 etűd vagy technikai jellegű mű
- Előadási darab két különböző karakterű tétele, vagy
- 2 különböző karakter előadási darab, az egyik lehet kamaradarab.

A vizsgaanyagot az etűd és a kamara kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat
A 6."B" osztály anyagából
- 1 Etűd vagy technikai jellegű szólómű
- Előadási darab két különböző karakterű tétele, vagy
- 2 különböző karakterű előadási darab, az egyik lehet kamaradarab

A vizsgaanyagot az etűd és a kamara kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

Művészeti alapvizsga követelmények

Művészeti alapvizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama
Furulya főtárgy
„A" tagozat: minimum 10 perc
„B" tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma
„A" tagozat
- Egy etűd vagy technikai jellegű mű szoprán- vagy altfurulyán; Kállay G.: Hangnemgyakorló (EMB14071), Baroque Solo Book-ból könnyebb darabok, Giesbert: Furulyaiskola 2. rész (Schott) nehézségi szintjén.
- Előadási darab két különböző karakterű tétele, az egyik tétel választható kamaraműből is; Anon: Greensleeves to a Ground, Marcello szonáták (EMB13476-7), Loeillet de Gant: Szonáták, op. 1 és op. 3 (EMB 13160-3), Vivaldi: F-dúr szonáta RV 52, d-moll RV 36 (Ricordi Nr13322300), Telemann: F-dúr szonáta (EMB 13542), kamaraművek: Boismortier: Leichte Duos (Schott), 6 Suite, Loeillet: 6 szonáta 2 furulyára, Naudot: Triószonáta, Czidra: Régi magyar táncok (EMB 14283) nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat
- Egy etűd vagy szólómű; Kállay G.: Hangnemgyakorló (EMB 14071), J.v.Eyck: Der Fluyten Lust-hof – Variációk (Amadeus), Braun: etűdök/Baroque Solo Book, Winterfeld: 12 etűd altfurulyára (Hofmeister) nehézségi szintjén.
- Előadási darab két különböző karakterű tétele, az egyik tétel választható kamaraműből is; Telemann: C-dúr szonáta (EMB 13542), Veracini: a-moll szonáta (Peters), Lavigne: Rondeau és Tambourin I-II. tétel, Fesch: F-dúr szonáta op. 6. no. 2; Telemann: 6 duett, Telemann: Kánonszonáták, Loeillet de Gant: Szonáta 2 altfurulyára nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot az etűd és kamaramű kivételével kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése
- megfelelés az előírt követelményeknek,

- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

6.1.6. Fuvola

„A" tagozat
A 6. osztály anyagából
- etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű
- barokk szonáta tétel
- előadási darab.

A vizsgaanyagot az etűd kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat
A 6."B" osztály anyagából
- két etűd vagy technikai jellegű darab
- barokk szonáta tételpár
- 1 karakterdarab vagy kamaramű.

A vizsgaanyagot az etűd és a kamara kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

Művészeti alapvizsga követelmények

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Fuvola főtárgy
„A" tagozat: minimum 10 perc
„B" tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma
„A" tagozat
- Egy etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű (Jeney: Fuvolaiskola II. kötet/56-85., Bántai: Válogatott etűdök II. kötet/12., Köhler: Etűdök op. 33 no. 1/1-3. nehézségi szintjén).
- Egy barokk szonátatétel; Marcello: d-moll szonáta, Telemann: F-dúr szonáta valamelyik tétele nehézségi szintjén.
- Egy előadási darab; Romantikus album, 3 Menüett, 3 Tambourin, Népszerű előadási darabok nehézségi szintjén.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Két különböző karakterű etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű; Platonov: 30 etűd 1-10., Köhler: Etűdök op.33 no. 1/1-5., Eördögh: Technikai és olvasógyakorlatok 1/1-4. nehézségi szintjén.
- Egy barokk szonáta tételpár; Händel: Hallei szonáták nehézségi szintjén.
- Egy karakterdarab vagy kamaramű; Járdányi Pál: Szonatina nehézségi szintjén.

A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

6.1.7. Klarinét

„A” tagozat

A 4. osztály anyagából

- Két különböző karakterű etűd vagy technikai jellegű mű
- Két különböző stílusú és műfajú előadási darab, melyek közül az egyik lehet kamaramű is.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

A 4. „B” osztály anyagából

- Két különböző karakterű etűd vagy technikai jellegű mű
- Két különböző stílusú és műfajú előadási darab, melyek közül az egyik lehet kamaramű is.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Művészeti alapvizsga követelmények

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A tantárgya és időtartama

Klarinét főtárgy
„A” tagozat: minimum 10 perc
„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma
„A" tagozat
- Két különböző karakterű etűd vagy technikai jellegű mű; Perényi Éva: Klarinétetűdök 60-tól (EMB14300), Kovács Béla: Klarinétozni tanulok II: 13., 28. (EMB13291) nehézségi szintjén.
- Két különböző stílusú és műfajú előadási darab, melyek közül az egyik lehet kamaramű is; Dancla: Románc (Perényi Éva-Perényi Péter: Repertoár 39 EMB14406.), Weber: Sonatina Perényi Éva-Perényi Péter: Repertoár 44 (EMB14406), Haydn: Szent Antal korál (200 év klarinétmuzsikája – Barokk- EMB 13971) nehézségi szintjén.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat
- Két különböző karakterű etűd vagy technikai jellegű mű; Perényi Éva: Klarinétetűdök 86-tól, (EMB 14300) Kovács Béla: Klarinétozni tanulok II.: 36., 46., 59., 75. (EMB 13291); Jean-Jean I: 2. nehézségi szintjén.
- Két különböző stílusú és műfajú előadási darab, melyek közül az egyik lehet kamaramű is; Bärmann: Románc, Debussy: Kis néger, Mozart: Sonatina (EMB 8291), Mendelssohn: Dal szöveg nélkül (Berkes: Előadási darabok klarinétra és zongorára II. kötetből a 9-es EMB 13972), Donizetti: Concertino II. tétel (Peters 8206), Kocsár Miklós: Ungaresca (EMB 5991) nehézségi szintjén.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése
- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

6.1.8. Szaxofon

„A" tagozat
A 4. osztály anyagából
- 1 etűd, vagy etűd-jellegű egyéb mű, vagy egy hasonló nehézségű egyéb gyakorlat
- 2 különböző stílusú és karakterű, megfelelő nehézségi szintű kíséretes előadási darab, az egyik kotta nélkül
- vagy egy darab kísérettel és 1 szólómű, vagy 1 darab kísérettel és egy kamaramű.

A kíséretes vagy szólóművet kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

A 4. „B" osztály anyagának megfelelő nehézségi szinten

- Klasszikus irányban tovább tanulni szándékozók számára a vizsga kötelező alaphangszere az altszaxofon, egy előadási darabnál azonban más hangolású hangszer is használható.
- Két különböző karakterű etűd vagy etűd-jellegű egyéb mű, vagy hasonló nehézségű, tetszőleges egyéb gyakorlat.
- Két különböző stílusú és karakterű, megfelelő nehézségi szintű kíséretes előadási darab, kotta nélkül (pl. egy barokk tételpár esetében még egy más stílusú művet is választani kell.
- Játszható a két kíséretes darab helyett egy kíséretes darab és egy szólómű, vagy egy kíséretes és egy kamaraműv (pl. egy kíséretes előadási darab és egy szólómű, vagy egy kíséretes darab és egy etűd).

Az etűd és a kamaraműv kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

Művészeti alapvizsga követelmények

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati részből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Szaxofon főtárgy
„A"tagozat minimum 10 perc
„B" tagozat minimum 15 perc

A vizsga tartalma
„A" tagozat
A vizsga bármilyen hangolású szaxofonon teljesíthető.

- Egy etűd vagy etűd-jellegű egyéb mű; J.Harle: Easy Classical Studies (Universal Edition UE 17 770) 50., Perényi É.-P.: 222 etűd (EMB Z.14371) 158., 178., 182., M.Mule: 24 könnyű etűd (A. Leduc AL 20455) 5., 13., 35 J.v.Beekum: Studies (Harmónia HU 3794) Valsette (in a), Tiroler Landler (in Esz). nehézségi szintjén.
- Két különböző stílusú és karakterű előadási darab; J.S.Bach: Gavottes (A.Leduc AL 19 664), B.Marcello: Adagio (Schuster-Perényi: Szaxofoniskola III/5., Simonffy 028), A.Corelli: Adagio (A. Leduc AL 25 707), Dancla: Románc (Szaxofonmuzsika kezdőknek – Kraszna L. EMB 14 251), Fr.Schubert: Sérénade (A.Leduc AL 25 708), Glinka: Vocalise (Simonffy 014), Debussy: A lenhajú lány (Hofmeister FH 2136). nehézségi szintjén.

Az egyik előadási darab lehet szólómű, vagy kamaraműv.
Az előadási darabot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat
A vizsga kötelező alaphangszere az altszaxofon, egy előadási darabnál azonban más hangolású hangszer is használható.

- Két különböző karakterű etűd vagy egyéb gyakorlat; Schuster-Perényi: Szaxofoniskola III. (Simonffy 028) 37., Perényi É.-P.: 222 etűd (EMB Z. 14 371) 192., 194., 201., M. Mule: 24 könnyű etűd (A. Leduc AL 20 455) 9., 15., J.v,Beekum: 35 Studies (Harmónia HU 3794) Square Dance (in B), Tarantella (in c), Invention (in f), Klosé: 25 napi gyakorlat (A.Leduc AL 6402) 8. nehézségi szintjén.
- Két különböző stílusú és karakterű, előadási darab, (egy barokk tételpár esetében még egy más stílusú művet is választani kell); G.Fr.Händel: Sicilienne et Gigue (A.Leduc

AL 20 834), G.Pescetti: Presto (Hresztomatyija 5-6 Muzika 14 103), F.Mendelssohn: Andante (Perényi: Szaxofon ABC II/53. EMB 14 299), M. Muszorgszkij: Ódon kastély (Simonffy 053/C), Rimszkij-Korszakov: Hindu dal (Simonffy 053/D), Cl.Debussy: A kis néger (Simonffy 074 v. A.Leduc AL 19 555), E.Bozza: Aria (A.Leduc AL 19 714). nehézségi szintjén.

Az egyik előadási darab lehet szólómű, vagy kamaramű.
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

6.1.9. Trombita

„A" tagozat
A 6. osztály anyagából

- másfél oktávos skála első képlete
- 1 etűd
- 1 előadási darab.

A vizsgaanyagot az etűd kivételével kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat
A 6."B". osztály anyagának nehézségi szintjén

- másfél oktávos skála öt képlete
- 1 etűd
- 1 barokk szonáta lassú és gyors tétele
- 1 eltérő karakterű előadási darab.

A vizsgaanyagot az etűd kivételével kotta nélkül kell játszani.

Művészeti alapvizsga követelmények

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Trombita főtárgy
„A" tagozat: minimum 8 perc
„B" tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma
„A" tagozat
- Egy másfél oktávos skála első képlete.
- Egy etűd; Varasdy-Nagyiván-Sztán: Trombitaiskola III./1-65. (EMB13492), Clodomir: Petits exercices 1-21. (Leduc), nehézségi szintjén.
- Egy előadási darab; Varasdy-Nagyiván-Sztán: Trombitaiskola III./66-74. (EMB13492), Baldassari: Szonáta, Händel: Hallei szonáta, Rangers: Velencei karnevál, Tornyos: Szonatina nehézségi szintjén.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat
- Egy másfél oktávos skála öt képlettel.
- Egy etűd; Varasdy-Nagyiván-Sztán: Trombitaiskola III./1-65., IV./1-53. (EMB13492), Clodomir: Petits exercices 1-29. Leduc, nehézségi szintjén.
- Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele; Albinoni: Esz-dúr concerto III-IV. tétel, Albinoni: F-dúr concerto I. tétel, Händel: B-dúr szonáta, Telemann: F-dúr szonáta nehézségi szintjén.
- Egy, az előbbitől eltérő stílusú előadási darab; Balay: Andante et allegro, Bogár: I. és II. Concertino nehézségi szintjén.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése
- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

6.1.10. Kürt

„A" tagozat
A 4. osztály anyagából
- 1 kantiléna
- 2 különböző karakterű etűd
- 1 előadási darab.

A vizsgaanyagot az etűd kivételével kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat
A 4."B" osztály anyagának nehézségi szintjén
- Skála, különböző képletekkel

- 1 kantiléna
- Két különböző karakterű etűd
- 1 előadási darab.

A vizsgaanyagot az etűd kivételével kotta nélkül kell játszani.

Művészeti alapvizsga követelmények

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Kürt főtárgy
„A" tagozat: minimum 10 perc
„B" tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma
„A" tagozat

- Egy kantiléna; Szilágyi-Kökényessy: Kürtiskola II/31., II/47., II/52., II/73. (EMB13370) nehézségi szintjén.
- Két különböző karakterű etűd; Szilágyi-Kökényessy: Kürtiskola II/9., II/15., II/16., II/37., II/42., II/68., II/90. (EMB13370) nehézségi szintjén. Az egyik etűd helyett lehet kamaramű is Tarjáni Ferenc: Muzsikáljunk c. gyűjteményéből G.F Händel: Sándor-ünnep nehézségi szintjén.
- Egy előadási darab; J. Mattheson: Ária, A.J.Varlamov: Orosz népdal, J.A.Hasse: Két tánc, G.F.Händel: Bourrée (Z6902), Mező I: Tánc, F.Schubert: A tavaszhoz nehézségi szintjén.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

- Egy skála különböző képletekkel, a meglévő hangterjedelemben.
- Egy kantiléna; Szilágyi-Kökényessy: Kürtiskola II/110., II/116., II/142., II/155. (EMB13370). nehézségi szintjén.
- Két etűd; Szilágyi-Kökényessy: Kürtiskola II/119., II/150., II/167., II/209. (EMB13370). nehézségi szintjén; az egyik etűd helyett lehet kamaramű is.
- Egy előadási darab; L.v.Beethoven: Románc, J.Loeillet: Szonáta, J.S.kroup: B-dúr koncert, A.Frehse: Andante, Székely: Szonatina II-III. tétel (EMB5990) nehézségi szintjén.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,

– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

6.1.11. Harsona, tenorkürt, baritonkürt

Harsona
„A" tagozat
A 4. osztály anyagából
- 1 dúr hangsor másfél oktávon hármashangzat felbontással
- 1 etűd
- 1 előadási darab.

A vizsgaanyagot az etűd kivételével kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat
A 4."B" osztály nehézségi szintjén
- 1 dúr hangsor és a párhuzamos mollja másfél oktávon különböző képletekkel
- 1 etűd
- 1 előadási darab.

A vizsgaanyagot az etűd kivételével kotta nélkül kell játszani.

Művészeti alapvizsga követelmények

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Harsona – tenorkürt - baritonkürt főtárgy
„A" tagozat: minimum 8 perc
„B" tagozat: minimum 10 perc

Harsona
„A" tagozat
- Egy dúr hangsor másfél oktávon keresztül, a hozzá tartozó hármashangzat-felbontással.
- Egy etűd; Steiner: Harsona-ABC 16/2. Andante, 17/1. Andantino, 18/2. Allegretto, 19/2. Allegretto (EMB Z 14144) nehézségi szintjén.
- Egy előadási darab; Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB Z 13114) F. Schubert: Bölcsődal 20., L. Mozart: Trombitaszó 22., Anonymus: Hornpipe 24., H. Purcell: Induló 26., Corelli: Gavotta 28., Rimsky-Korsakov: Mazurka 35., vagy hasonló nehézségű előadási darabok.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat
- Egy dúr hangsor és párhuzamos mollja másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel (pl.: hármashangzat-felbontás, tercmenet).
- Egy etűd; Makovecz: Válogatott etűdök harsonára (EMB Z 14143) I./4. Poco Allegro, 6. Allegro, 12. Allegretto nehézségi szintjén.

- Egy előadási darab; Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB Z 13114) J. S. Bach: Menüett 27., Nagy Olivér: Chorea Hungarica 31., G. Giordani: Arietta 33., G. B. Pergolesi: Ária 34., Bogár István: 4 bagatell 36.; Hasse: Két tánc a Repertoire album gordonkára és zongorára c. gyűjteményből (EMB Z 5958), Marcello szonátatételek a 6 szonáta gordonkára és basso continuóra c. kötetből (EMB Z 13547), vagy hasonló nehézségű előadási darabok.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Tenorkürt

„A" tagozat

A 4. osztály anyagából

- egy másfél oktávos skála első képlete
- 1 etűd
- 1 előadási darab.

A vizsgaanyagot az etűd kivételével kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

A 4."B" osztály anyagának nehézségi szintjén

- egy másfél oktávos skála 3 képlettel
- 1 etűd
- 1 előadási darab.

A vizsgaanyagot az etűd kivételével kotta nélkül kell játszani.

Művészeti alapvizsga követelmények

„A" tagozat

- Egy másfél oktávos skála első képlete.
- Egy etűd; Varasdy-Nagyiván-Sztán: Trombitaiskola II. 51-116. (EMB12657) nehézségi szintjén.
- Egy előadási darab; Ujfalusi-Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB13114). Schubert: Bölcsődal 20., L. Mozart: Trombitaszó 22., Anonymus: Hornpipe 24., H. Purcell: Induló 26., Corelli: Gavotta 28., Rimsky-Korsakov: Mazurka 35., vagy hasonló nehézségű előadási darabok.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

- Egy másfél oktávos skála három képlettel.
- Egy etűd; Varasdy-Nagyiván-Sztán: Trombitaiskola II. 51-116. (EMB12657) Clodomir: Etűdök I-II. nehézségi szintjén.
- Egy előadási darab; Ujfalusi-Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB13114), J.S.Bach: Menüett 27., Nagy Olivér: Chorea Hungarica 31. G.Giordani: Arietta 33., G.B.Pergolesi: Aria 34., Bogár István: 4 bagatell 36.; Hasse: Két tánc, Marcello szonátatételek, vagy hasonló nehézségű előadási darabok.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Baritonkürt

Művészeti alapvizsga követelmények

„A" tagozat

- Egy másfél oktávos skála első képlete.

- Egy etűd; Varasdy-Nagyiván-Sztán: Trombitaiskola II. 51-116. (EMB12657) nehézségi szintjén.
- Egy előadási darab; Ujfalusi-Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c, gyűjteményből (EMB13114) F. Schubert: Bölcsődal 20., L. Mozart: Trombitaszó 22., Anonymus: Hornpipe 24., H. Purcell: Induló 26., Corelli: Gavotta 28., Rimsky-Korsakov: Mazurka 35., vagy hasonló nehézségű előadási darabok.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

- Egy másfél oktávos skála három képlettel.
- Egy etűd; Steiner: Bariton-ABC (EMB14284) 70-86; Perényi: 347 etűd harsonára (EMB 14452) 130-137. nehézségi szintjén.
- Egy előadási darab;Ujfalusi-Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB13114) J.S.Bach: Menüett 27., Nagy Olivér: Chorea Hungarica 31., G. Giordani: Arietta 33., G. B. Pergolesi: Aria 34., Bogár István: 4 bagatell 36.; Hasse: Két tánc, Marcello szonátatételek, vagy hasonló nehézségű előadási darabok.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

6.1.12. Tuba

„A" tagozat

A 4. osztály anyagából

- skála három variációval
- 1 gyakorlat
- 1 előadási darab.

A vizsgaanyagot a gyakorlat kivételével kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

A 4."B" osztály anyagának nehézségi szintjén

- egy skála dúr és moll párja három variációval
- 1 gyakorlat
- 1 előadási darab.

A vizsgaanyagot a gyakorlat kivételével kotta nélkül kell játszani.

Művészeti alapvizsga követelmények

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Tuba főtárgy
„A" tagozat: minimum 10 perc
„B" tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma
„A" tagozat
- Egy skála legalább három variációval.
- Egy gyakorlat; Kietzer: I. kötet (Zimmermann), Sára: Tubaiskola, Jakab Gedeon: Tubaiskola I. kötet 172., 183., 187., 192., gyakorlatainak nehézségi szintjén.
- Egy előadási darab; F. Schubert: Bölcsődal (EMB13114) (169), H. Purcell: Rigaudon (166) nehézségi szintjén.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.
„B" tagozat
- Egy skála dúr és moll változata, legalább három variációval.
- Egy gyakorlat; Kietzer: I. kötet, Sára: Tubaiskola, Jakab G.: Tubaiskola 1 kötet 161., 163., 179., 186. gyakorlatainak nehézségi szintjén.
- Egy előadási darab; Vivaldi: Tél, Händel: Bourrée, Corelli: Sarabande és Gavotte nehézségi szintjén.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése
- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

Írásbeli vizsga

6.1.13. Szolfézs

Hangszeres főtanszakos „A" tagozat
- Egy magyar népdal lejegyzése és elemzése (8-10 szótagszám, tempo giusto, izometrikus, tartalmazhat szinkópát, nyújtott és éles ritmust.)

A népdal tizenkétszer hangozhat el.

- Periódus terjedelmű, funkciós basszusú műzenei idézet felső szólamának lejegyzése és elemzése. (negyedes lüktetésű, nem moduláló, lehetőleg a-avar felépítésű, akkordfelbontást és könnyebb alterációt tartalmazhat.)

Az idézet zongorán két szólamban 12-szer hangozhat el.

Hangszeres főtanszakos B" tagozat

- Hangközmenet lejegyzése (tonális keretben, oktávon belül tiszta, kis és nagy hangközök, bővített kvart és szűkített kvint)

A hangközlánc zongorán hatszor hangozhat el.

- Egy négysoros, közepesen nehéz magyar népdal lejegyzése szöveggel együtt, és elemzés.

A népdal 8-szor hangozhat el.

- Periódus terjedelmű műzenei idézet lejegyzése funkciós basszussal.

(Ritmusértékek az egész hangtól a tizenhatodig, változatos dallami és ritmikai fordulatok, átkötések előfordulhatnak.)

Az idézet zongorán 8-szor hangozhat el.

Művészeti alapvizsga követelmények

A vizsga részei

Írásbeli vagy szóbeli vizsga

A vizsga feladatait az iskola választja ki az A) és B) feladatsor közül vagy a helyi Pedagógiai Programja alapján hasonló követelményszintű feladatsort állít össze.

A vizsga tantárgya és időtartama

Szolfézs

Az írásbeli vizsga időtartama minimum 45 perc.

A szóbeli vizsga időtartama minimum 10 perc.

Az alapvizsga tartalma

Írásbeli vizsga

A) Feladatsor

1. Feladatok a hangköz–, hangzat–ismeretek köréből – hallás után, kottakép és szerkesztés alapján.

- 5 hangköz, 5 hármashangzat lejegyzése hallás után (jelölés betűvel és számmal)
- 5 hangköz, 5 hármashangzat építése megadott hangokra,
- 5 hangköz, 5 hármashangzat felismerése kottaképről.

A tanulók számára adottak azon hangok kottaképe, melyekre a hangközöket, hármashangzatokat építenie kell.

2. Könnyű kétszólamú klasszikus periódus felső szólamának lejegyzése.

A zenei részlet 2/4, 3/4 vagy 4/4–es lüktetésű, lehetőleg A–Av felépítésű, modulációt, alterációt, nehezebb hangközlépéseket nem tartalmazó legyen. A tanulók számára a táblán adott a kulcs, az előjegyzés, a metrum és a kezdőhang értékkel.

A részlet zongorán két szólamban tizenkétszer hangozhat el.

3. Megadott klasszikus kis forma elemzése hallás és kottakép alapján.

Az elemzés szempontjai: hangnem, az előforduló zenei elemek megjelölése (hármashangzat–felbontás, szekvencia, késleltetés stb.), formai felépítés, funkciók.

B) Feladatsor

1. Feladatok a hangköz–, hangzat– ismeretek köréből – hallás után, kottakép és szerkesztés alapján.

- 5 hangköz, 5 hármashangzat lejegyzése hallás után (jelölés betűvel és számmal)
- 5 hangköz, 5 hármashangzat építése megadott hangokra,
- 5 hangköz, 5 hármashangzat felismerése kottaképről.

A tanulók számára adottak azon hangok kottaképe, melyekre a hangközöket, hármashangzatokat építenie kell.

2. Egy magyar népdal lejegyzése.

A népdal: új stílusú, négysoros, 8–10–es szótagszámú, tempo giusto, izometrikus, szinkópát, nyújtott és éles ritmust tartalmazhat. A tanulók számára adott a kulcs, az előjegyzés, a metrum és a kezdőhang értékkel.

A népdal nyolcszor hangozhat el a megadott abszolút magasságban, énekes előadásban.

3. Megadott klasszikus kis forma elemzése hallás és kottakép alapján.

Az elemzés szempontjai: hangnem, az előforduló zenei elemek megjelölése (hármashangzat–felbontás, szekvencia, késleltetés stb.), formai felépítés, funkciók.

Az írásbeli vizsgához ajánlott feladatlap készítése.

Szóbeli vizsga

1. Memoriter anyag

A vizsgázó

- tudjon 5 népdalt előadni,
- ismerje azok legfontosabb jellemzőit;
- tudjon 5 műzenei szemelvényt szóló énekléssel vagy hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező) megszólaltatni,
- ismerje az énekelt darabok legfontosabb zenei jellegzetességeit.

2. A vizsgán a tanuló elemezzen egy választott hangszeres darabot, amellyel kapcsolatban a vizsgabizottság kérdéseket tehet fel a negyedik évfolyam elvégzése utáni követelmények alapján.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

A vizsga értékelése

Az írásbeli vizsga értékelése

1. feladat – teszt: A feladat helyes megoldása, a válaszok pontos, világos jelölése
2. feladat – dallamírás: dallami, metrikai/ritmikai korrektség, kottaírási készség, külalak.
3. feladat: – elemzés: Az elemzési szempontokra adott válaszok teljessége, helytállósága, a jelölések pontossága.

A szóbeli vizsga értékelése.

- a választott zenei anyag élményszerű megszólaltatása
- általános zenei ismeretek (hangnemek, hangközök, akkordok, előadásmód, zenei szakkifejezések ismerete)
- zenetörténeti tájékozottság
- stílusismeret

- formai ismeretek
- tájékozódás a zenei műfajok között.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
Jó minőségű és felhangolt zongora vagy pianínó. Hangjegytábla, szemléltető anyagok, ritmushangszerek
Megfelelő minőségű audio–vizuális berendezés (magnetofon, DVD, CD–lejátszó)
A stíluskorszakokat megfelelően bemutató, kellő számú és minőségű hangfelvétel, zenei szakkönyv.

Szóbeli vizsga

6.1.14. Szolfézs

Hangszeres főtanszak „A" tagozat
- Hozott anyag: 10 népdal kotta nélkül, elemzéssel
- 5 művészeti szemelvény (társas ének, hangszerkíséretes darabok, reneszánsztól-XX.századig) éneklőtársakkal, illetve hangszerkísérettel. Ebből kettő kotta nélkül.

A tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban a vizsgabizottság egyszerű, zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános kérdéseket tesz fel.

Hangszeres főtanszak „B" tagozat
- Egyszólamú dallam lapról éneklése rövid átnézés után, szolmizálva vagy hangnévvel. (2/4,3/4,4/4, vagy 6/8, ritmus: egész hangtól tizenhatodig, változatos ritmikai, dallami fordulatok, átkötések, alterált hangok, hangnemi kitérése, moduláció előfordulhat)
- Hozott anyag: 10 népdal kotta nélkül énekelve, ismerje ezek legfőbb jellemzőit,

4 műzenei szemelvény énekelve, ebből kettő kotta nélkül.
A tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban a vizsgabizottság egyszerű, zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános kérdéseket tesz fel.

Művészeti alapvizsga követelmények

A vizsga részei
Írásbeli, és/vagy szóbeli vizsga
A vizsga feladatait az iskola választja ki az A) és B) feladatsor közül vagy a helyi Pedagógiai Programja alapján hasonló követelményszintű feladatsort állít össze.

A vizsga tantárgya és időtartama
Szolfézs
Az írásbeli vizsga időtartama minimum 45 perc.
A szóbeli vizsga időtartama minimum 10 perc.

A vizsga tartalma

„A" tagozat

Írásbeli vizsga
A) Feladatsor

1. Teszt kérdések a zenei ismeretek köréből; 4–5 kérdés a megismert, hangsorokra, hangközökre, hangzatokra, formai ismeretekre, stílusokra vonatkozóan

2. Könnyű klasszikus periódus mindkét szólamának lejegyzése „keretes" diktálás alapján.
Az idézet 3/4 vagy 4/4–es lüktetésű, nem moduláló, nehezebb hangközlépéseket nem tartalmaz, a felső szólamban könnyebb alteráció előfordulhat.
A tanulók számára adott: a kulcsok, az előjegyzés, a metrum, a kezdőhangok értékkel és néhány „támpont"–hang.
Az idézet zongorán tízszer hangozhat el.

3. Klasszikus zenei szemelvény elemzése hallás– és kottakép alapján. A tanuló számára adott a mű kottaképe. A szemelvény (vagy mű) kis kéttagú, vagy háromtagú forma legyen. Az elemzés szempontjai: hangnem, forma megállapítása, dallami, ritmikai, funkciós zenei történések jelölése illetve felsorolása. A művet a tanár zongorán bemutathatja.

B) feladatsor
1. Teszt kérdések a zenei ismeretek köréből; 4–5 kérdés a megismert, hangsorokra, hangközökre, hangzatokra, formai ismeretekre, stílusokra vonatkozóan

2. Egy magyar népdal dallamának lejegyzése. A népdal új stílusú, négysoros, legfeljebb 8–10–es szótagszámú, tempo giusto, izometrikus.
A tanulók számára adott a violinkulcs, az előjegyzés, a metrum és a kezdőhang értékkel.
A népdal tízszer hangozhat el a megadott abszolút magasságban, énekes előadásban.

3. Könnyű klasszikus zenei szemelvény elemzése hallás– és kottakép alapján. A tanuló számára adott a mű kottaképe. A szemelvény vagy teljes mű: kis kéttagú, vagy háromtagú forma. Az elemzés szempontjai: hangnem, forma megállapítása, dallami, ritmikai, funkciós zenei történések jelölése illetve felsorolása. A művet a tanár zongorán bemutathatja.
Mindkét feladatsorhoz ajánlott feladatlap készítése.

Szóbeli vizsga
1. Memoriter anyag:
A vizsgázó
- tudjon előadni öt népdalt,
- ismerje a dalok legfontosabb stílusjegyeit;
- tudjon megszólaltatni öt műzenei szemelvényt szóló énekléssel vagy hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező),
- ismerje az énekelt darabok legfontosabb zenei jellegzetességeit.

2. A vizsgán a tanuló elemezzen egy választott hangszeres darabot, amellyel kapcsolatban a vizsgabizottság kérdéseket tehet fel a hatodik évfolyam követelményei alapján. Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

A vizsga tartalma
„B"– tagozat („B"–tagozaton a vizsga mindkét része kötelező.)

Írásbeli vizsga
1. Hangközmenet: 11 hangközből álló tonális hangközmenet lejegyzése, a hangközök megnevezésével. A tanuló számára adott a violinkulcs, előjegyzés és a kezdő hangköz, elnevezéssel együtt. A hangközmenet zongorán hatszor hangozhat el.

2. Hangzatlejegyzés
10 akkord felismerése és lejegyzése adott hang(ok)ra, oldással együtt
A tanuló számára adott a violinkulcs és a hangzatok alsó hangja. A feladat zongorán hatszor hangozhat el.

3. Kétszólamú klasszikus periódus lejegyzése funkciós basszussal
Az idézet metruma 2/4, 3/4, 4/4 vagy 6/8 – változatos ritmikai, dallami fordulatokat tartalmazhat.
A tanuló számára adott: a kulcsok, az előjegyzés, a metrum és a kezdőhang értékkel.
Az idézet zongorán tízszer hangozhat el.
A feladatsorhoz ajánlott feladatlapot készíteni.

Szóbeli vizsga
1. Egyszólamú klasszikus dallam lapról éneklése rövid átnézés után, szolmizálva és hangnévvel.
Az idézet metruma 2/4, 3/4, 4/4 vagy 6/8 – változatos ritmikai, dallami fordulatokat tartalmazhat.

2. Memoriter anyag:
A vizsgázó
- tudjon élményszerűen előadni tíz népdalt,
- ismerje azok legfontosabb jellemzőit,
- tudjon megszólaltatni öt műzenei szemelvényt szóló énekléssel vagy éneklőtársakkal, ill. hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező),
- ismerje az énekelt darabok legfontosabb zenei jellegzetességeit.

3. A tanuló elemezzen egy választott hangszeres darabot, amellyel kapcsolatban a vizsgabizottság kérdéseket tehet fel a hatodik évfolyam elvégzése utáni követelmények alapján. Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

A vizsga értékelése

- Az írásbeli vizsga értékelése
- A feladat helyes megoldása, a válaszok pontos, világos jelölése.
- Dallamírás: dallami, metrikai/ritmikai korrektség, kottaírási készség, külalak.
- Az elemzési szempontokra adott válaszok teljessége, helytállósága, a jelölések pontossága.

A szóbeli vizsga értékelése
- a választott zenei anyag élményszerű megszólaltatása.
- általános zenei ismeretek (hangnemek, hangközök, akkordok, előadásmód, zenei szakkifejezések ismerete),
- zenetörténeti tájékozottság,
- stílusismeret,
- formai ismeretek,
- tájékozódás a zenei műfajok között.

Zenetörténet – zeneirodalom

Hangszeres főtanszak „A" tagozat

- Teszt: 15-20 általános zenei-zenetörténeti ismeretekkel kapcsolatos feladat
- A tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban a vizsgabizottság egyszerű, zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános kérdéseket tesz fel.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei
Írásbeli, vagy szóbeli vizsga

A vizsga tantárgya és időtartama
Zenetörténet–zeneirodalom
Az írásbeli vizsga időtartama minimum 45 perc.
A szóbeli vizsga időtartama minimum 10 perc.

A vizsga tartalma
1. Írásbeli vizsga
A vizsga feladatait (A, vagy B) az iskola választhatja ki, illetve a helyi Pedagógiai Programja alapján hasonló követelményszintű feladatsort állít össze.
A). Teszt kérdések a zenei ismeretek köréből a feldolgozott tematika / korstílus / zenetörténeti korszak főbb tendenciáinak, stiláris jelenségeinek, mestereinek, műfajainak, alkotásainak ismeretére, elemzésére vonatkozó témában.
Felsorolás elsősorban a reneszansz és a barokk zene és a korszak társművészeti alkotásainak köréből választódjon.
Az írásbeli vizsgához ajánlott feladatlap készítése.

B.) A barokk zeneszerzők felsorolása, a korszak vokális és hangszeres műfajai. Néhány hangszeres műfaj bemutatása részletesebben (pl. concerto, concerto grosso, szvit (táncok, táncpárok), fúga). Domenico Scarlatti és a barokk szonáta jellemzése.
Egy – a tanuló által ismert, meghallgatott – mű bemutatása (pl. Händel: Vízizene, Vivaldi: Négy évszak, Bach: hangszeres vagy vokális mű elemzése).

Szóbeli vizsga
A tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban, vagy az aktuális tanév feldolgozott zenetörténet–zeneirodalom anyagából a vizsgabizottság zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános zenei kérdéseket tesz fel, gyakorlati feladatokat ad.
A tanuló által játszott zeneművű kottájáról maga gondoskodik, a további célfeladatok megoldásához szükséges szemelvényanyagot (kottát, hangfelvételt, audio–vizuális eszközt) a vizsgát szervező intézmény biztosítja.

A vizsga értékelése

Az írásbeli vizsga értékelése

- teszt: a kérdésekre adott rövid, lényegi, a megértésre utaló egyszerű válasz; fogalmazásmód, helyesírás;

- fogalmazás (műelemzés): információtartalom, a műről, illetve a szerzőről és a korról szóló információk megfelelő aránya, felhasznált irodalom színvonala, mennyisége, eredetiség, objektív és szubjektív tartalom megfelelő aránya, felépítés, fogalmazás, helyesírás,
- dallamírás: dallami, metrikai/ritmikai korrektség, kottaírási készség, külalak.

A szóbeli vizsga értékelése
- általános zenei ismeretek (hangnemek, hangközök, akkordok, előadásmód, zenei szakkifejezések ismerete),
- zenetörténeti tájékozottság,
- stílusismeret,
- formai ismeretek,
- tájékozódás a zenei műfajok között.

6.2. A művészeti záróvizsga tartalma tanszakok szerint a zeneművészeti ágon

Gyakorlati vizsga

6.2.1. Zongora

„A" tagozat
A 10. osztály anyagából 3 különböző stílusú darab, amiből lehet egy kamaramű.
A három mű közül lehetőség szerint egy éneklő, egy pedig virtuóz jellegű legyen.
A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat
Öt különböző stílusú darab a 10."B" osztály nehézségi szintjén
- Etűd
- Prelúdium és Fúga a Wohltemperiertes Klavier - ból
- Klasszikus szonáta tétel, vagy variáció
- Romantikus mű
- XX. századi mű.

A vizsgaműsorban legyen egy éneklő és egy virtuóz darab.
A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A művészeti záróvizsga követelményei
Művészeti záróvizsga részei
A vizsga gyakorlati részből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama
Zongora főtárgy
„A" tagozat minimum 10 perc
„B" tagozat minimum 15 erc

A vizsga tartalma
„A" tagozat
A négy stílusból választható három különböző stílusú darab, amiből lehet egy kamaramű.
- Barokk mű, többszólamú szerkesztésű darab vagy szvit-tétel, vagy könnyebb barokk variáció; Händel: Könnyű zongoradarabok Chaconne (EMB 6991 kötetben), Scarlatti:

Szonáta C K.513 h K. 377, (EMB 7817 kötetben) Bach: Francia szvit (EMB 7190) tánctételek nehézségi szintjén.

- Klasszikus szonáta-tétel; Beethoven: Szonáta G Op. 49 (EMB 8152) no 2 I tétel, Beethoven: Szonáta G. Op. 79. (Schott); rondók, variációk, bagatellek Beethoven: Bagatelle C Op. 33 (Peters) nehézségi szintjén.
- Romantikus mű; Schumann: Kinderszenen (EMB 7146), Mendelssohn: Dalok szöveg nélkül (EMB 7354) 14., 19, Chopin: Mazurka g Op. 67 no. 2 (EMB 6877 kötetben, PWM kötetben) nehézségi szintjén.
- XX. századi mű; Bartók: Mikrokozmosz IV. 102 Felhangok, V.130 Falusi tréfa nehézségi szintjén.
- A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

Négy különböző stílusú darab, amiből lehet egy kamaramű.

- Egy barokk mű; többszólamú szerkesztésben írt darab vagy szvit-tétel; J. S. Bach: h-moll háromszólamú invenció (EMB 6913), Francia szvit (EMB 7190) Esz Allemande, Courande, Sarabande. Scarlatti: A-dúr szonáta K.453. nehézségi szintjén.
- Egy klasszikus szonáta-tétel; Haydn: Szonáta D Hob. XVI/19 (Peters), Mozart: C-dúr szonáta KV. 309 (EMB 3996 kötetben, EMB 3997 kötetben, Peters kötetben) nehézségi szintjén.
- Romantikus mű; Liszt-Zempléni: Etűd (EMB 766) 2 a, Liszt: Consolation (EMB 12697) Desz nehézségi szintjén.
- XX. századi mű; Bartók: Szonatina (EMB 117), Mikrokozmosz VI (EMB 130) Hat tánc bolgár ritmusban, Debussy: Arabesque (EMB 6029) E nehézségi szintjén.

A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes test- és kéztartás,
- hangminőség, billentés,
- pedálhasználat,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

- Jó minőségű zongora vagy pianínó.
- 2 darab változtatható magasságú zongoraszék, 2 darab különböző magasságú zsámoly.
- Metronóm.

Zongorakötelező – hangszeres főtárgyasoknak

Az adott osztály anyagának megfelelő nehézségű 3 különböző stílusú mű előadása kotta nélkül.

6.2.2. Hegedű

„A" tagozat

A 10. osztály nehézségi szintjén

- Két különböző karakterű zongorakíséretes mű, vagy barokk szonáta két tétele, vagy egy versenymű két tétele, vagy 1 gyors és egy lassú tempójú előadási darab. Az egyik lehet kamaramű.

A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

A 10."B" osztály nehézségi szintjén

- Háromoktávos hangsortanulmány
- Két etűd
- Barokk szonáta két tétele
- 1 koncerttétel, vagy előadási darab zongorakísérettel.

A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati részből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Hegedű főtárgy
„A" tagozat minimum 10 perc
„B" tagozat minimum 10 perc

„A" tagozat

- Két különböző karakterű zongorakíséretes mű (barokk szonáta két tétele, vagy egy versenymű két tétele, vagy egy gyors és egy lassú tempójú előadási darab), az egyik lehet kamaramű is (pl. Bartók: Hegedűduók).

A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta lehetőleg nélkül kell játszani.

„B" tagozat

- Két etűd; Mazas: Études brillantes op. 36. II., (EMB 2245) Dont: 24 előkészítő gyakorlat op. 37 (EMB 2604), Kreutzer: 42 gyakorlat (EMB 2560), Rode: 24 Caprices (EMB 2453) /2., 7., 10. nehézségi szintjén.
- Barokk szonáta két tétele; Händel: g-moll (EMB 12309 kötetben), D-dúr (EMB 12309 kötetben), A-dúr szonáta (EMB 12309 kötetben) nehézségi szintjén.
- Egy koncert-tétel, vagy előadási darab; Bach: a-moll (EMB 1600), E-dúr (EMB 1601), Haydn: C-dúr (Peters), Mozart: D-dúr – Adelaide, Beriot: a-moll op. 104 (Peters) koncertek 1. tétele, Raff: Cavatine (EMB 13745), Fiocco: Allegro (EMB 3558 kötetben), Beethoven: F-dúr románc (EMB 13494), Weiner: Rókatánc (EMB) nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,

- helyes testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- a vibrato helyes alkalmazása,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
- Megfelelő számú, méretű és minőségű hegedű tartozékokkal (vonó, tok, gyanta)
- Hangszerenként évente legalább két garnitúra húr.
- Megfelelő minőségű zongora vagy pianínó
- Lehetőleg a teljes alakot visszaadó tükör
- Legalább 2 darab kottatartó
- Metronóm.

6.2.3. Gordonka
„A" tagozat
A 10. osztály nehézségi szintjén
- Két különböző karakterű, zongorakíséretes előadási darab, vagy barokk tételpár (lassú, gyors), vagy 1 versenyműtétel.

A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat
A 10."B" osztály nehézségi szintjén
- 1 tétel Bach szólószvitjeiből
- Preklasszikus szonáta 2 tétele, vagy 1 előadási darab
- 1 koncert-tétel.

A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Gordonka főtárgy
„A" tagozat: minimum 10 perc
„B" tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma
„A" tagozat
- Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab (az egyik lehet kamaramű is), vagy barokk szonáta tételpár (lassú, gyors), vagy egy versenyműtétel; Vivaldi: a-

moll-szonáta (EMB 13439 kötetben) I-II., Csajkovszkij: Szentimentális keringő, Vivaldi: G-dúr koncert (EMB 6425) I. tétel) nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

- Egy tétel Bach szólószvitjeiből; (EMB 13965), a G-dúr szólószvit nehézségi szintjén.
- Preklasszikus szonáta 2 tétele, vagy 1 előadási darab; Eccles: g-moll szonáta (Schott), Sammartini: G-dúr szonáta (Schott), Lisznyai: Ősz (EMB 2525), Járdányi: Melódia (EMB 2840) nehézségi szintjén.
- Egy koncert-tétel; Goltermann: G-dúr koncert (Schott), J. Chr. Bach: c-moll koncert (Peters) nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- a vibrato helyes alkalmazása,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

- Megfelelő mennyiségű, minőségű és méretű gordonka, tartozékokkal (finomhangoló, vonó, tok, gyanta).
- Évente hangszerenként egy garnitúra húr és egy vonószőrözés.
- Jól hangolt zongora (pianínó)
- Legalább két darab kottatartó
- Különböző magasságú székek, a tanulók testalkatának megfelelően.
- Metronóm.

6.2.4. Gitár

„A" tagozat

A 10. osztály nehézségi szintjén

- Legyen képes a tanuló többtételes, változatos karakterű művek kifejező előadására.
- Egy etűd,
- Három különböző stílusú előadási darab.

A vizsgaanyagot az etűd kivételével kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

A 10."B" osztály nehézségi szintjén

- Legyen képes a tanuló többtételes, változatos karakterű művek kifejező előadására.

- Egy etűd,
- Három különböző stílusú előadási darab.

A vizsgaanyagot az etűd kivételével kotta nélkül kell játszani.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati részből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Gitár főtárgy
„A" tagozat minimum 10 perc
„B" tagozat minimum 15 perc

A vizsga tartalma
„A" tagozat

- Három oktávos dúr–vagy moll skála, vagy tercskála.
- Egy etűd; Carcassi: 25 Etűd op. 60 (EMB 12091) nr. 19., 20., 23., F. Sor op. 29 (Universal) nr. 1., Aguado: Etűdök II. kötetből (EMB 12378) nr. 9., 11., 12., Giuliani: 24 etűd op. 48 (EMB 12963) nr. 20., 21., Leo Brouwer VI–XV. nehézségi szintjén.
- Két különböző stílusú előadási darab, melyből az egyik lehet többtételes; reneszánsz és barokk darabok; John Dowland: Táncok és Fantáziák (EMB 8769), J. S. Bach: Könnyű tánctételek, Lantszvitek (EMB 13184), klasszikus és romantikus darabok: F. Carulli (EMB 8821), Giuliani (EMB 12182, EMB 8931, EMB 8932), F. Sor művei (EMB 8799, 14445 kötetben, Ricordi, Universal); Carulli, Johann Kaspar Mertz: Románc (EMB 13519 kötetben), F. Tarrega: Marieta, Rosita; XX. századi szerzők: Leo Brouwer, Farkas Ferenc (EMB 6303), Villa–Lobos: Prelud II. V. nehézségi szintjén
- Egy kamaramű; Scarlatti: Öt Szonáta két gitárra (Fodor–Mosóczi) nehézségi szintjén.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

- Három oktávos dúr–vagy moll skála, vagy tercskála, szextskála
- Egy etűd; Carcassi: 25 Etűd op. 60 (EMB 12091) nr. 24., 25.; F. Sor: Zwölf Etuden op. 29 (Universal) nr. 4., Giuliani: Etűdök gitárra op. 48. (EMB 12963) nr. 22., 23., 24., Villa–Lobos: Etűdök nehézségi szintjén.
- Két különböző stílusú előadási darab, melyből az egyik lehet egy szvit vagy versenymű több tétele, vagy egy szonáta, a másik egy kortárs mű; reneszánsz szerzők: Bakfark Bálint (EMB 7031, EMB 7793, EMB 12033), J. Dowland: Luis Milan, Gaspar Sanz, Frescobaldi művei (EMB 13248), J. S. Bach: Lantszvitek (EMB 13184), csellószvitek tételei, valamint szonáták és partiták tételei; Fernando Sor szonátái; romantikus szerzők, pl. F. Tárrega Romantikus darabok (EMB 8327) J. K. Mertz (EMB 13157, EMB 13519) továbbá Moreno–Torroba, Manuel de Falla, Isaak Albéniz, Augustin Barrios Mangoré művei; XX. századi szerzők: Leo Brouwer, Farkas Ferenc (EMB 6303), Villa–Lobos: Prelüdök, Choros nehézségi szintjén.
- Egy kamaramű; Vivaldi könnyebb versenyművei, Giuliani: Duo Concertante per flauto e chitarra, Joplin: Ragtime nehézségi szintjén.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,

- technikai felkészültség,
- helyes test– és hangszertartás,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
Megfelelő mennyiségű és minőségű hangszer.
Legalább két darab kottatartó, két darab állítható lábzsámoly.
Félévenként egy húrkészlet.
Metronóm.

6.2.5. Furulya

„A" tagozat
A 10. osztály nehézségi szintjén
- 1 technikai jellegű mű vagy szólódarab
- 1 teljes szonáta vagy concerto (kettősverseny) és egy korabarokk, vagy XX. századi mű, vagy tétel.

A vizsgaanyagot a kamaraműkivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat
A 10."B" osztály nehézségi szintjén
- 1 etűd, vagy szólódarab
- 1 teljes szonáta vagy concerto és 1 korabarokk vagy XX. századi mű, vagy tétel, amelyből 1 lehet kamaraműkivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

A művészeti záróvizsga követelményei

Művészeti záróvizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama
Furulya főtárgy
„A" tagozat: minimum 10 perc
„B" tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma
„A" tagozat
- Egy technikai jellegű mű vagy szólódarab; Brüggen: Etűdök, Linde: Neuzeitliche Übungsstücke (Schott), Winterfeld: Technische Studien, (Hofmeister), Telemann: Fantáziák (Bärenreiter), Eyck: Der Fluyten Lust-hof I-III. (Amadeus) nehézségi szintjén.
- Egy teljes szonáta vagy concerto (kettősverseny).

- Egy korabarokk, vagy XX. századi illetve kortárs mű, vagy tétel; Telemann: vagy Händel szonáták, Telemann: Metodikus szonáták 1-6., (Bärenreiter), nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

- Egy etűd vagy szólódarab; Brüggen: 1., Quantz: Solos 1-5. (Baroque Solo Book), Eyck, J. van: Der Fluyten Lust-hof I-III. (Amadeus), G. Ph. Telemann: Fantázia 2, c-moll (Bärenreiter), nehézségi szintjén.
- Egy teljes szonáta vagy concerto.
- Egy korabarokk vagy XX. századi mű vagy tétel, amely lehet kamaramű; Krähmer, E: Variációk op. 18, Händel: g-moll szonáta (V.) (EMB 13405, Castrucci, P.: Szonáták op. 1/5, op. 1/6, nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Megfelelő hangolású és minőségű hangszerek.
Egy billentyűs hangszer.
Egész alakot visszaadó tükör.
Két vagy több állítható magasságú kottaállvány.
Metronóm.

6.2.6. Fuvola

„A" tagozat

A 10. osztály nehézségi szintjén

- 1 etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű
- 1 barokk szonáta két tétele, vagy 1 barokk kamaramű
- 1 karakterdarab, vagy XX. századi mű, vagy kamaradarab.

A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

A 10."B" osztály nehézségi szintjén

- 1 etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű
- 1 barokk szonáta két tétele, vagy 1 barokk kamaramű

- 1 XX. századi mű.

A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Fuvola főtárgy
„A" tagozat: minimum 10 perc
„B" tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma
„A" tagozat

- Egy etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű; Bántai: Fuvolaetűdök III. kötet (EMB 8593, vagy Köhler: Etűdök op. 33 no. II. kötet (EMB 8514) nehézségi szintjén.
- Egy barokk szonáta két tétele, vagy egy barokk kamaramű; Marcello: a-moll szonáta, (EMB 12534), Telemann: C-dúr szonáta (EMB 13535), Händel: F-dúr szonáta nehézségi szintjén.
- Egy karakterdarab, vagy XX. századi mű; Fauré: Siciliano (EMB 7583), Doppler: Berceuse (EMB 12350), Mező Imre: Szvit (EMB 3358), Szervánszky Endre: Szonatina (EMB 1372) nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

- Egy etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű; Köhler: Etűdök op. 33 no. III. 1-5., (EMB 8514) Andersen: 24 etűd fuvolára/1. (EMB 8520); Hangversenyetűdök fuvolára c. gyűjtemény (EMB 12652) nehézségi szintjén.
- Egy barokk szonáta két tétele, vagy egy barokk kamaramű; Händel: Hat szonáta (EMB 13404), egy barokk triószonáta két tétele nehézségi szintjén.
- Egy XX. századi mű; Farkas: Bihari román táncok (EMB 958) nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

- Jó minőségű és állapotú, lehetőség szerint sima fejrésszel ellátott tanuló-hangszerek.
- Jól hangolt zongora, vagy pianínó.
- Legalább 2 db állítható magasságú kottaállvány.
- Teljes alakot visszaadó tükör.
- Metronóm.

6.2.7. Klarinét

„A" tagozat

A 8. osztály anyagából

- Két etűd, vagy technikai jellegű mű
- Két különböző stílusú és műfajú zongorakíséretes előadási darab, vagy kamaramű.

A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

A 8."B" osztály nehézségi szintjén

- Egy szabadon választott hangsor kotta nélkül
- Két etűd, vagy technikai jellegű mű
- Két különböző stílusú és műfajú zongorakíséretes előadási darab, vagy kamaramű.

A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével kotta nélkül kell játszani.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Klarinét főtárgy
„A" tagozat: minimum 10 perc
„B" tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A" tagozat

- Két etűd, vagy technikai jellegű mű; Klosé: Karakterisztikus etűdök (Leduc 05963), Jean-Jean: Etűdök I. (Leduc) nehézségi szintjén;
- Két különböző stílusú és műfajú zongorakíséretes előadási darab, vagy kamaramű; Wagner: Adagio, Barat: Szláv dal, Donizetti: Concertino I-II. tétel (Peters), Niels Gade: Fantáziadarab op. 43., Draskóczy: Korondi táncok (EMB 12064); kamaraművek: Pleyel: Duók: I-II., Devienne: Concertino 2 klarinétra és zongorára (EMB 8687) Stamitz: Kettősverseny(EMB 6046) nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

- Két etűd, vagy technikai jellegű mű; Klosé: Napi gyakorlatok (Leduc), Klosé: Karakterisztikus etűdök (Leduc), Jean-Jean: Etűdök I.(Leduc) nehézségi szintjén.
- Két különböző stílusú és műfajú zongorakíséretes előadási darab, vagy kamaramű; Danzi: Szonáta, Stamitz: Esz-dúr koncert (Leduc), Weiner: Csűrdöngölő (EMB 8292), Dimler: B-dúr klarinétverseny, Wasilenko: Keleti táncok, Weber: Variáció op. 33 (Peters); kamaraművek: Kreutzer: Duók, Pleyel: Duók I-II. nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése
- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
Megfelelő minőségű hangszerek, fúvókák.
Havonta és fejenként egy nád.
Megfelelően hangolt zongora vagy pianínó.
Teljes alakot visszaadó tükör.
Metronóm.

6.2.8. Szaxofon
„A" tagozat
A vizsga bármilyen hangolású szaxofonon teljesíthető.
A 6. osztály anyagából
- Egy szabadon választott dúr vagy harmonikus és melodikus moll skála legalább három előjegyzéssel, hármashangzat-felbontással, tercmenettel, domináns-, ill. szőkített szeptim-felbontással, minél teljesebb hangterjedelemben, kotta nélkül.
- Egy etűd vagy etűd-jellegű egyéb mű, vagy az osztálynak megfelelő nehézségű, tetszőleges egyéb gyakorlat:
- Két különböző stílusú és karakterű, az alábbi példáknak megfelelő nehézségi szintű kíséretes előadási darab, legalább az egyik kotta nélkül
- Játszható a két kíséretes darab helyett egy kíséretes darab és egy szólómű, vagy
- egy kíséretes és egy kamaramű.

Egy kíséretes vagy szólóművet minden esetben kívülről kell játszani.

„B" tagozat
Klasszikus irányban tovább tanulni szándékozók számára a vizsga kötelező alaphangszere az altszaxofon, egy előadási darabnál azonban más hangolású hangszer is használható.
A 6."B" osztály nehézségi szintjén
- Egy dúr vagy harmonikus/melodikus moll skála, legfeljebb öt előjegyzéssel, hármashangzat-felbontással, tercmenettel, domináns-, illetve szőkített szeptim-felbontással, minél teljesebb hangterjedelemben, kotta nélkül.
- Két különböző karakterű, az évfolyam szintjének megfelelő etűd vagy etűdjellegű egyéb mű, vagy megfelelő nehézségű, tetszőleges egyéb gyakorlat:

- Két különböző stílusú és karakterű, megfelelő nehézségi színtű kíséretes előadási darab, kotta nélkül (ajánlott pl. egy barokk szonáta vagy versenyműlassú-gyors tétele, és egy romantikus, impresszionista vagy későbbi mű)
- Játszható a két kíséretes darab helyett egy kíséretes darab és egy szólómű, vagy egy kíséretes és egy kamaramű.

Minden esetben összesen két vizsgadarabot kívülről kell játszani: pl. egy kíséretes előadási darab és egy szólómű, vagy egy kíséretes darab és egy etűd.

Művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati részből áll

A vizsga tantárgya és időtartama
Szaxofon főtárgy
„A" tagozat minimum 10 perc
„B" tagozat minimum 15 erc

A vizsga tartalma
„A" tagozat
A vizsga bármilyen hangolású szaxofonon teljesíthető.

- Egy szabadon választott dúr vagy harmonikus és melodikus moll skála legalább három előjegyzéssel, hármashangzat-felbontással, tercmenettel, domináns-, ill. szűkített szeptim-felbontással, minél teljesebb hangterjedelemben, kotta nélkül.
- Egy etűd vagy etűd-jellegű egyéb mű; J.Harle: Easy Classical Studies (Universal Edition UE 17 770) 49., 66.; Perényi É.-P.: 222 etűd (EMB Z 14 371) 210., 211., 221.; Schuster-Perényi: Szaxofoniskola III. (Simonffy 028) 9.; M.Mule: 24 könnyű etűd (A.Leduc AL 20 455) 9., 15.; J.v.Beekum: 35 Studies (Harmónia HU 3794) Musette (in G); Klosé: 25 napi gyakorlat (A.Leduc AL 6402) 13-tól; Klosé: 25 mechanikus gyakorlat (A.Leduc AL 6403) 9-től; Klosé: 15 dallamos gyakorlat (A Leduc AL 6404) bármely etűd; Ferling: 48 etűd (A Leduc AL 20 402) nehézségi szintjén.
- Két különböző stílusú és karakterű előadási darab; A.Corelli: Gigue (Muzika 13 672); G.Fr.Händel: Allegro, Largo et Final (A.Leduc AL 20 835); G Fr.Händel: 4. szonáta (A.Leduc AL 20 828); J.S.Bach: Badinerie (A. Leduc AL 19 511); J. S. Bach: Esz-dúr szonáta (Hresztomatyija 5-6. Muzika 14 103 v. G.Schirmer 45 722); J.B.Singelée: Solo de concert (H.Lemoine 26 260 H.L.); A.Chailleux: Andante és Allegro (A.Leduc AL 22 177); E.Bozza: Aria (A.Leduc AL 19714); M.Ravel: Darab Habanera formában (A.Leduc AL 17 679); Götz Nándor: Koncertetűdök (Fon-Trade); nehézségi szintjén

Az egyik előadási darab lehet szólómű, vagy kamaramű.
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat
A vizsga kötelező alaphangszere az altszaxofon, egy előadási darabnál azonban más hangolású hangszer is használható.

- Két dúr vagy harmonikus és melodikus moll skála, legfeljebb öt előjegyzéssel, hármashangzat-felbontással, tercmenettel, domináns-, illetve szűkített szeptim-felbontással, minél teljesebb hangterjedelemben, kotta nélkül.
- Két különböző karakterű, megfelelő etűd vagy etűd-jellegű egyéb mű ; Klosé: 25 napi gyakorlat (A.Leduc AL 6402) 19-től; Klosé: 25 mechanikus gyakorlat (A.Leduc AL

6403) 9-től; Klosé: 15 dallamos gyakorlat (A.Leduc AL 6404) bármelyik etűd; Ferling: 48 etűd (AL 20 402) nehézségi szintjén.

- Két különböző stílusú és karakterű, előadási darab, (egy barokk szonáta vagy versenymű lassú-gyors tétele, és egy romantikus, impresszionista vagy későbbi mű); J.S.Bach: Szonáta (A.Leduc AL 20 831); G.Fr.Händel: 2. szonáta (A.Leduc AL 20 829); G.Fr.Händel: 6. szonáta (A.Leduc AL 20 830); A.Vivaldi: Concerto Op. 3/6 RV 356 (Universal Edition UE 19 075); R.Schumann: Fantáziadarab (G.Schirmer 45 722); J.B.Singelée: Fantaisie brillante (H.Lemoine 26 260 H.L.); J. B. Singelée: Solo de concert (H.Lemoine 26 259 H.L.); E.Bozza: Scaramouche (A.Leduc AL 20 299); Busser: Aragon (A.Leduc AL 21 143); Götz Nándor: Koncertetűdök (Fon-Trade) nehézségi szintjén.

Az egyik előadási darab lehet szólómű, vagy kamaramű
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése
– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
Megfelelő mennyiségű és minőségű, többfajta hangolású hangszer és tartozékok (fúvóka, nyakló).
Fejenként és havonta 1 db nád.
Zongora, vagy pianínó.
Nagyméretű falitükör.
Kottaállvány.
Metronóm.

6.2.9. Kürt
„A" tagozat
- A 8. osztály nehézségi szintjén
- Egy kantiléna transzponálása Esz-kürtben.
- Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab, ill. versenymű, vagy szonáta lassú és gyors tétele kotta nélkül; az egyik előadási darab helyett kamaramű játszható.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat
A 8."B" osztály nehézségi szintjén
- Transzponálás Esz-, vagy D-kürtben
- Egy etűd

- Egy kamaramű
- Egy előadási darab, vagy 2 különböző karakterű tétel zongorakísérettel.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Kürt főtárgy
„A" tagozat: minimum 10 perc
„B" tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma
„A" tagozat
- Egy kantiléna transzponálása Esz-kürtben; Szilágyi-Kökényessy: Kürtiskola II (EMB 13370) II/110., II/161., II/203. nehézségi szintjén.
- Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab, ill. versenymű, vagy szonáta lassú és gyors tétele; az egyik előadási darab helyett kamaramű játszható; Schubert: Szerenád, Telemann: Allegretto, Mozart: D-dúr kürtverseny (Breitkopf), Händel: Ária, Skroup: B-dúr koncert, Csajkovszkij: Édes álom, Glinka: Északi fény, Martini: Gavotte, Székely: Szonatina (EMB 5990 kötetben), Szervánszky: Kis szvit (EMB 5990 kötetben) nehézségi szintjén.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat
- Transzponálás Esz-, vagy D-kürtben; Szilágyi-Kökényessy: Kürtiskola II (EMB 13370) II/136., II/187. nehézségi szintjén.
- Egy etűd; Szilágyi-Kökényessy: Kürtiskola II (EMB 13370) II/182., II/193., II/210. nehézségi szintjén.
- Egy kamaramű; Mozart-kürtduók (Hofmeister), Haydn: Divertimento, Farkas F.: Régi magyar táncok – fúvósötös (EMB 14056) – nehézségi szintjén.
- Egy előadási darab, vagy 2 különböző karakterű tétel zongorakísérettel; Bogár: Változó felhők, Zempléni: Rapszódia nehézségi szintjén.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése
- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,

- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
Megfelelő számú, jó minőségű hangszer és tartozék.
Jól felhangolt zongora (pianínó).
Legalább 2 db kottatartó.
Metronóm.

6.2.10. Trombita

„A" tagozat
- A 10. osztály nehézségi szintjén
- Egy másfél oktávos skála öt képlettel.
- Egy etűd
- Két különböző karakterű előadási darab, melyből az egyik lehet kamaramű.
- Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat
A 10."B" osztály nehézségi szintjén
- Egy dúr és 1 moll skála másfél oktávon, öt képlettel.
- Két etűd, vagy 1 etűd és 1 kamaramű
- Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele
- Egy más stílusú előadási darab.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Művészeti záróvizsga követelményei
A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Trombita főtárgy
„A" tagozat: minimum 10 perc
„B" tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma
„A" tagozat
- Egy másfél oktávos skála öt képlettel.
- Egy etűd; Clodomir: Petits exercices (Leduc) 22-70., Clodomir: Etűdök (Leduc) II., III., IV., VI., és Arban: Trombitaiskola (Hofmeister) etűdjeinek nehézségi szintjén.
- Két különböző karakterű előadási darab, melyből az egyik lehet kamaramű is; Albinoni: Esz- dúr, g-moll, C-dúr concerto, Barat: Fantázia (Leduc), Gedicke: Koncertetűd ; kamaraművek: Borst: Trombitaduók (EMB 6870), Mező Imre: Variációk (EMB 4687), Clodomir: Six petits duo és Six duo faciles, Reschofsky: Trió (EMB 6819), Farkas Ferenc: Régi magyar táncok nehézségi szintjén.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat
- Egy skála másfél oktávon, öt képlettel.

- Egy etűd; Clodomir: Petits exercices (Leduc) 22-70., Clodomir: Etűdök (Leduc) II., III., IV., VI., és Arban: Trombitaiskola (Hofmeister) etűdjeinek nehézségi szintjén; kamaraművek: Clodomir: Six duo Faciles, Scheidt: Brass: Quintets I-II., nehézségi szintjén.
- Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele; Albinoni: Esz-dúr, g-moll, C-dúr concerto, Corelli: e-moll szonáta, Purcell: B-dúr szonáta, Vivaldi: d-moll concerto nehézségi szintjén.
- Egy más stílusú előadási darab Bozza: Capricco (Leduc) nehézségi szintjén.

Az etűd és a kamaraműkivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
Megfelelő minőségű, trombiták, tartozékokkal (tok, fúvóka).
Jól felhangolt zongora (pianínó).
Legalább 2 db, állítható magasságú kottaállvány
Metronóm
Lehetőleg a teljes alakot visszaadó tükör.

6.2.11. Harsona

„A" tagozat

A 8. osztály nehézségi szintjén

- Egy etűd
- Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab, melyből az egyik lehet kamaraműk.

Az etűd és a kamaraműkivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

A 8."B" osztály nehézségi szintjén

- Két etűd (az egyik etűd helyett duó, vagy egyéb kamaraműis választható)
- Egy barokk szonáta két tétele (lassú-gyors), és egy más stílusú előadási darab zongorakísérettel.

Az etűd és a kamaraműkivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Harsona-Tenorkürt-Baritonkürt főtárgy
„A" tagozat: minimum 10 perc
„B" tagozat: minimum 10 perc

Harsona
A vizsga tartalma
„A" tagozat
- Egy etűd; Makovecz: Válogatott etűdök harsonára I.: (EMB14143) 20. Andante con moto, 27. Allegretto, 28. Mazurka, 30. Allegro moderato, 31. Allegretto, 32. Allegro moderato nehézségi szintjén.
- Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab, melyből az egyik lehet kamaramű is (barokk szonáta, vagy egy versenymű két tétele, vagy egy gyors és egy lassú tempójú előadási darab).

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat
- Két etűd (az egyik etűd helyett duó, vagy egyéb kamaramű is választható); Makovecz: Válogatott etűdök harsonára I. EMB14143: 33-35., 37., 38., 44., 46-50. gyakorlatok nehézségi szintjén.
- Egy barokk szonáta két tétele (lassú-gyors).
- Egy más stílusú előadási darab zongorakísérettel.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
- Megfelelő mennyiségű és minőségű hangszer.
- Jó minőségű zongora, vagy pianínó.
- Lehetőleg teljes alakot visszaadó tükör.
- Metronóm.
- Legalább 2 darab állítható magasságú kottatartó.

6.2.12. Tenorkürt
A" tagozat
A 8. osztály anyagából
- Egy dúr hangsor és párhuzamos mollja másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel.
- Két etűd (az egyik etűd helyett duó, vagy egyéb kamaramű is választható)
- Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab, melyből az egyik lehet kamaramű is: barokk szonáta két tétele, vagy egy versenymű két tétele, vagy egy gyors és egy lassú tempójú előadási darab.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

B" tagozat
A 8."B" osztály anyagából
- Egy dúr hangsor és párhuzamos mollja másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel

- Két etűd (az egyik etűd helyett duó, vagy egyéb kamaramű is választható)
- Egy barokk szonáta két tétele (lassú-gyors), és egy más stílusú előadási darab zongorakísérettel.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Harsona-Tenorkürt-Baritonkürt főtárgy
„A" tagozat: minimum 10 perc
„B" tagozat: minimum 10 perc

Tenorkürt
A vizsga tartalma
„A" tagozat

- Egy skála másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel
- Egy etűd; Varasdy-Nagyiván-Sztán: Trombitaiskola IV. (EMB13493)1-30. nehézségi szintjén.
- Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab, melyből az egyik lehet kamaramű is: barokk szonáta, vagy egy versenymű két tétele, vagy egy gyors és egy lassú tempójú előadási darab; Corelli: Szonáták, Marcello: Szonáták, Vivaldi: Szonáták nehézségi szintjén.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

- Egy skála másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel
- Egy etűd Varasdy-Nagyiván-Sztán: Trombitaiskola IV. (EMB13493) 30-53. nehézségi szintjén.
- Egy barokk szonáta két tétele (lassú-gyors).
- Egy más stílusú előadási darab.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Baritonkürt
A vizsga tartalma
„A" tagozat

- Egy skála másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel
- Egy etűd; Kopprasch: Technikai etűdök I füzet (Hofmeister) nehézségi szintjén.
- Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab, melyből az egyik lehet kamaramű is: barokk szonáta, vagy egy versenymű két tétele, vagy egy gyors és egy lassú tempójú előadási darab; Corelli: Szonáták, Marcello: Szonáták, Vivaldi: Szonáták nehézségi szintjén.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

- Egy skála másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel.

- Két etűd; (az egyik etűd helyett duó, vagy egyéb kamaramű is választható) Kopprasch: Technikai etűdök 7-22. I füzet (Hofmeister), Perényi: 347 etűd harsonára 250-270 (EMB14452); Bordogni: Vocalises nehézségi szintjén.
- Egy barokk szonáta két tétele (lassú-gyors).
- Egy más stílusú előadási darab zongorakísérettel.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

- Megfelelő mennyiségű és minőségű hangszer.
- Jó minőségű zongora, vagy pianínó.
- Lehetőleg teljes alakot visszaadó tükör.
- Metronóm.
- Legalább 2 darab állítható magasságú kottatartó.

6.2.13. Tuba

„A" tagozat

A 8. osztály anyagából

- Két etűd
- Két előadási darab.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

- A 8. „B" osztály nehézségi szintjén
- Két gyakorlat
- Két előadási darab.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

Művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Tuba főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc
„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma
„A” tagozat
- Egy skála, legalább 3 képlettel,
- Egy etűd; Kietzer: Tubaiskola I-II. kötet, Jakab G.: Tubaiskola II. kötet (Ed. Simonffy) 291., 297. gyakorlatok nehézségi szintjén.
- Két előadási darab; G. F. Händel: Siciliana, W. A. Mozart: Menuet nehézségi szintjén vagy egy könnyebb barokk szonáta két tétele és egy, az előbbitől eltérő stílusú előadási darab.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat
- Egy skála, legalább 4 képlettel, mely szekvenciát is tartalmaz
- Egy gyakorlat; Kietzer: Tubaiskola I-II. kötet, Jakab G.: Tubaiskola II. kötet (Ed. Simonffy) 291, 297 Kopprasch: I. kötet: (Hofmeister FH6045) 3., 8., gyakorlatok nehézségi szintjén.
- Egy barokk szonáta két tétele; B. Marcello: F-dúr szonáta, C-dúr szonáta nehézségi szintjén.
- Egy, az előbbitől eltérő stílusú darab; Hidas F.: Három kis tétel tubára nehézségi szintjén.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése
- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
A tanulók létszámának megfelelő, jó minőségű hangszer.
Jól hangolt zongora.
Egész alakot visszaadó tükör
Minimum 2 darab kottaállvány.
Metronóm.

Írásbeli vizsga
Szolfézs
Hangszeres főtanszakos „B” tagozat

- Egyszólamú barokk vagy romantikus dallam lejegyzése. (változatos dallami és ritmikai fordulatok, hangnemi kitérés vagy moduláció előfordulhat). Előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangot.
- Az idézet zongorán nyolcszor hangozhat el.
- Periódus terjedelmű kétszólamú bécsi klasszikus idézet lejegyzése (változatos dallami és ritmikai fordulatok, hangnemi kitérés vagy moduláció előfordulhat). Előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangokat.

Az idézet zongorán nyolcszor hangozhat el.

Szóbeli vizsga
Szolfézs
Hangszeres főtanszakos „A" tagozat

- Periódus terjedelmű dallam lapról éneklése rövid átnézés után, szolmizálva vagy hangnévvel. (változatos ritmikai és dallamfordulatok, hangnemi kitérés, esetleg moduláció)
- Hozott anyag: 15 népdal, ebből öt kotta nélkül, ismerje azok legfontosabb jellemzőit.
- 5 műzenei szemelvény, ebből három kotta nélkül, ismerje az énekelt dallam legfontosabb jellemzőit. (társas ének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsz/barokktól a XX. századig).

Hangszeres főtanszak „B" tagozat

- Periódusnyi dallam lapról éneklése, szolmizálva, vagy hangnévvel. (változatos ritmikai és dallami fordulatok, hangnemi kitérés és moduláció is előfordulhat)
- Hozott anyag: 15 népdal, ebből 10 kotta nélkül. Ismerje a tanuló ezek legfontosabb jellemzőit.
- 6 műzenei szemelvény, ebből három kotta nélkül. Ismerje a tanuló a legfontosabb zenei jellemzőket. (társas ének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsz/barokktól a XX. századig)

A művészeti záróvizsga követelményei
A vizsga részei
Írásbeli, és/vagy szóbeli vizsga
A vizsgán az iskola az alábbi feladatsort használja, vagy helyi Pedagógiai Programja alapján hasonló követelményszintű feladatsort állít össze.

A vizsga tantárgya és időtartama
Szolfézs
Az írásbeli vizsga időtartama minimum 45 perc.
A szóbeli vizsga időtartama minimum 10 perc.

A vizsga tartalma

Írásbeli vizsga
„A" tagozat

1. Egyszólamú barokk vagy romantikus dallam lejegyzése. Az idézet átlagos zenei mondat/periódus hosszúságú, egyszerűbb hangnemi kitérést tartalmazhat. A tanuló számára adott a kulcs, az előjegyzés, a metrum és a kezdőhang. Az idézet nyolcszor hangozhat el.

2 Egy rövid terjedelmű barokk vagy romantikus mű elemzése.

A tanuló számára adott a mű kottaképe. Az elemzés szempontjai: a formai felépítés és a stílusra jellemző jegyek ismertetése.

„B" tagozat

1. Imitációs szerkesztésű kétszólamú barokk vagy egyszólamú romantikus dallam lejegyzése.

A tanuló számára adott a kulcs, az előjegyzés, a metrum, és a kezdőhang értékkel. Az idézet nyolcszor hangozhat el.

2. Egy rövid terjedelmű barokk vagy romantikus mű elemzése.
   A tanuló számára adott a mű kottaképe. Az elemzés szempontjai: a formai felépítés és a stílusra jellemző jegyek ismertetése.

Szóbeli vizsga

„A" tagozat

1. Periódus terjedelmű dallam lapról éneklése rövid átnézés után, szolmizálva vagy hangnévvel; az idézet tartalmazzon változatos ritmikai és dallami fordulatokat, hangnemi kitérést, esetleg modulációt.

2. A vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül tizenöt népdalt, és ismerje azok legfontosabb jellemzőit; tudjon énekelni öt műzenei szemelvényt (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól a XX. századig) éneklőtársakkal, ill. hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező), ebből hármat kotta nélkül, és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

„B" tagozat

1. Periódusnyi dallam lapról éneklése – rövid átnézés után – szolmizálva vagy hangnévvel; a dallamban legyenek változatos dallami és ritmikai fordulatok, hangnemi kitérés vagy moduláció előfordulhat benne.
2. A vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül tizenöt népdalt, és ismerje azok legfontosabb jellemzőit; tudjon énekelni hat műzenei szemelvényt (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól a XX. századig) éneklőtársakkal, ill. hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező), ebből hármat kotta nélkül, és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

A vizsga értékelése

Az írásbeli vizsga értékelése

- A feladat helyes megoldása, a válaszok pontos, világos jelölése
- dallamírás: dallami, metrikai/ritmikai korrektség, kottaírási készség, külalak.
- Az elemzési szempontokra adott válaszok teljessége, helytállósága, a jelölések pontossága.

A szóbeli vizsga értékelése

- a választott zenei anyag élményszerű megszólaltatása.
- általános zenei ismeretek (hangnemek, hangközök, akkordok, előadásmód, zenei szakkifejezések ismerete),
- zenetörténeti tájékozottság,
- stílusismeret,

- formai ismeretek,
- tájékozódás a zenei műfajok között.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
- Jó minőségű és felhangolt zongora vagy pianínó. Hangjegytábla, szemléltető anyagok, ritmushangszerek.
- Megfelelő minőségű audio–vizuális berendezés (magnetofon, DVD, CD–lejátszó).
- A stíluskorszakokat megfelelően bemutató, kellő számú és minőségű hangfelvétel, kotta, zenei szakkönyv.

Zeneirodalom- zenetörténet
Hangszeres főtanszakos „A" tagozat
- Teszt: 15-20 általános zenei-zenetörténeti ismeretekkel kapcsolatos feladat

A tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban a vizsgabizottság egyszerű, zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános kérdéseket tesz fel.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei
Írásbeli, vagy szóbeli vizsga

A vizsga tantárgya és időtartama
Zenetörténet–zeneirodalom
Az írásbeli vizsga időtartama minimum 45 perc.
A szóbeli vizsga időtartama minimum 10 perc.

A vizsga tartalma
Írásbeli vizsga
Teszt kérdések a zenei ismeretek köréből a képzés során feldolgozott tematikák zenetörténeti korszakok főbb tendenciáinak, stiláris jelenségeinek, mestereinek, műfajainak, alkotásainak ismeretére, elemzésére vonatkozó témában.
A tesztlap az alábbi témakörökből tartalmaz kérdéseket:
- Gregorián elnevezése, általános jellemzői, műfajai. Egy műfaj részletes bemutatása. A többszólamúság kialakulása (orgánum típusai). Világi zene a középkorban (trubadúr, trouvére, Minnesänger). Reneszánsz (szó jelentése, ideje, általános jellemzése, jellegzetes műfajainak ismerete.) Korareneszánsz, reneszánsz fénykora, későreneszánsz zeneszerzőinek felsorolása. Homofónia, polifónia fogalma. Mise típusai, mise részei, (Ordinarium, Proprium), motetta és madrigál összehasonlítása. Világi vokális műfajok felsorolása.
- A barokk korszak általános stílusjegyei és zenei jellemzése, vokális és hangszeres műfajok sorolása. Egy vokális műfaj (pl. kantáta) tételeinek bemutatása, két hangszeres műfaj (pl. concerto, fúga) részletesebb magyarázata zenei példát hozva. A szvit (táncok és táncpárok), egy tánc bemutatása (pl. menüett). Barokk zeneszerzők felsorolása.
- A bécsi klasszika sajátosságai (formák, szerkezet, hangnem). Főbb műfajok sorolása, szonáta vagy szimfónia tételeinek általános jellemzése, pl. szonátaforma bemutatása. Haydn vagy Mozart művészete, (egy mű bemutatása alapján).

- Romantika – új műfajai, élményanyaga (témái). Chopin zongorazenéje (kisformák), Schumann zongoradarab–ciklusai (címek). Az opera műfajának, kiemelkedő mestereinek és alkotásainak ismerete a tanult szemelvények elemzésével.
- A programzene (példával). A századforduló zenéje – Debussy művészete, impresszionista művei (zenéje, jellemzői). Egészhangú skála, politonalitás, dodekafónia magyarázata zenei példa alapján. Bartók életműve, jelentősége, népdalgyűjtő útjai. Kodály egy művének részletes bemutatása (pl. Psalmus Hungaricus, Háry–szvit, Felszállott a páva – variációk).

A szóbeli vizsga

– A tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban, vagy a 6 éves képzési időkeretben feldolgozott zenetörténet–zeneirodalom anyagából a vizsgabizottság zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános zenei kérdéseket tesz fel, gyakorlati feladatokat ad.

A tanuló által játszott zenemű kottájáról maga gondoskodik, a további célfeladatok megoldásához szükséges szemelvényanyagot (kottát, hangfelvételt, audio–vizuális eszközt) a vizsgát szervező intézmény biztosítja.

A vizsga értékelése

Az írásbeli vizsga értékelése

- teszt: a kérdésekre adott rövid, lényegi, a megértésre utaló egyszerű válasz; fogalmazásmód, helyesírás;
- fogalmazás (műelemzés): információtartalom, a műről, illetve a szerzőről és a korról szóló információk megfelelő aránya, felhasznált irodalom színvonala, mennyisége, eredetiség, objektív és szubjektív tartalom megfelelő aránya, felépítés, fogalmazás, helyesírás,
- dallamírás: dallami, metrikai/ritmikai korrektség, kottaírási készség, külalak.

A szóbeli vizsga értékelése

- általános zenei ismeretek (hangnemek, hangközök, akkordok, előadásmód, zenei szakkifejezések ismerete),
- zenetörténeti tájékozottság,
- stílusismeret,
- formai ismeretek,
- tájékozódás a zenei műfajok között.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

- Jó minőségű és felhangolt zongora vagy pianínó. Hangjegytábla, szemléltető anyagok, ritmushangszerek
- Megfelelő minőségű audio–vizuális berendezés (magnetofon, DVD, CD–lejátszó)
- A stíluskorszakokat megfelelően bemutató, kellő számú és minőségű hangfelvétel, kotta, zenei szakkönyv.

7. Művészeti alapvizsga és záróvizsga a képzőművészeti ágon

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészeti iskola utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészeti iskola utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai, meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsgatantárgy tekintetében az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása.

Az alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá, amennyiben az nem felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

A vizsga tantárgyai:

- rajz-festés-mintázás
- műhelygyakorlat

A fentieken felül szabadon választható vizsgatárgy:

- művészettörténet,

A szabadon választható vizsgatárgyak esetén a művészeti alapvizsga és záróvizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen - egyéni versenyzőként - a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet eléri.

Ha a tanuló már rendelkezik a képző- és iparművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett alapvizsga- vagy záróvizsga-bizonyítvánnyal, akkor felmentés adható rajz-festés-mintázás tantárgyból. A műhelygyakorlat vizsgarész alól felmentés nem adható.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és a záróvizsgán vizsgatantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsgatantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a vizsgatantárgy végső eredmény meghatározásában a műhelygyakorlat tantárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsgatantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a vizsga, ha a tanuló valamelyik vizsgarészből, iIlletve vizsgatantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.

Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

7.1. A művészeti alapvizsga és záróvizsga tartalma, követelményei

7.1.1. Rajz-festés-mintázás

Alapvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.
A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama: Rajz-festés-mintázás max. 90 perc

A vizsga tartalma
A gyakorlati vizsga feladatát az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló vizuális gondolkodása, ábrázoló, kifejező készsége, tervező képessége, képtárgyalkotó tudása.
A feladatmegoldás tükrözze a tanuló látványmegfigyelő, értelmező, megjelenítő, elemző, a gondolati tartalomnak megfelelő átíró, kifejező, alkotó készségét, a képzőművészeti ágakról – grafikáról, festészetről, szobrászatról –, a képzőművészeti ágak műfajairól, a különböző műfajok esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismeretét, a tanuló képzőművészeti technikákban való jártasságát, képességét.

A rajz-festés-mintázás gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval együtt benyújtott alkotás.
A dokumentáció szemléltesse az intézmény által meghatározott komplex képzőművészeti (rajzi, festési, mintázási elemeket magába foglaló) feladat megoldásának fázisait (tanulmányrajzok, tervvázlatok, színtervek, anyagkísérletek, faktúratanulmányok…). A tanuló által benyújtott alkotás a feladatra adott megoldás vagy megoldások.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén és ideje alatt önállón készített tanulmány.
Az intézmény által meghatározott gondolati tartalom kifejezésére alkalmas, szabadon választott eszközökkel (grafikai, festészeti vagy plasztikai eljárásokkal) készített tanulmány témája lehet:
- természetes forma,
- mesterséges forma,
- forma és mozgás,
- forma, tér, szerkezet.

A vizsga értékelése

Rajz-festés-mintázás gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:
- megfigyelő, látvány- és karaktermegjelenítő képesség,
- gondolati tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő átíró, kifejező készség,
- képzőművészeti technikákban való jártasság,
- kísérletező készség,
- tervező, feladatmegoldó készség,
- kreativitás,
- manuális készség.

Záróvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.
A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama: Rajz-festés-mintázás max. 120 perc.

A vizsga tartalma
A gyakorlati vizsga feladatát az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló vizuális gondolkodása, látványmegfigyelő, -értelmező, a gondolati tartalomnak megfelelő átíró, kifejező készsége, tervező képessége, képtárgyalkotó tudása. A feladatmegoldás tükrözze a tanuló művészeti ismereteit, a képzőművészeti ágakról – grafikáról, festészetről, szobrászatról –, a képzőművészeti műfajokról, a különböző műfajok esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett tudását. A tárgyalkotó feladat megoldása mutassa be a tanuló képzőművészeti technikákban való jártasságát, képességét, tudását, művészi igényességét.

A rajz-festés-mintázás gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval együtt benyújtott projektfeladat.
A projektfeladat megoldását bemutató portfolió szemléltesse az intézmény által meghatározott komplex képzőművészeti (rajzi, festési, mintázási elemeket magába foglaló) feladat megoldásának menetét (időterv, folyamatterv), fázisait (tanulmányrajzok, tervvázlatok, szerkezeti rajzok, forma- kompozíció-, és színtervek, anyagkísérletek, faktúratanulmányok, plasztikai kísérletek, makettek, látvány- és arculattervek…), a feladatra adott választ vagy válaszokat.

A vizsgamunkát a továbbképző utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) A záróvizsga helyszínén és ideje alatt önállóan készített tanulmány.
Az intézmény által meghatározott gondolati tartalom kifejezésére alkalmas, szabadon választott (grafikai, festészeti, plasztikai) eljárásokkal készült tanulmány témája lehet:
- természetes formák,
- mesterséges formák,
- külső vagy belső tér,
- térben megjelenő figura,
- portré.

A vizsga értékelése

Rajz-festés-mintázás gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:
- megfigyelő, látvány- és karaktermegjelenítő képesség,
- gondolati tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő átíró, kifejező készség,
- tervező, feladatmegoldó készség,
- képzőművészeti technikákban való jártasság,
- kísérletező készség,
- kreativitás,
- manuális készség,

- művészeti ismeretek,
- esztétikai érzékenység,
- tárgyalkotó készség,
- a feladatmegoldás egyedisége, minősége, összhatása.

7.1.2. Grafika

Alapvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.
A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:
- Rajz-festés-mintázás max. 90 perc
- Grafika műhelygyakorlat max. 180 perc
- rajzi, tervezési feladat 50 perc
- grafikakészítés 130 perc

A vizsga tartalma
A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, alkotó képessége. A tervező feladat tükrözze a tanuló a grafikaművészet anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, az egyedi és a sokszorosított grafikatechnikai lehetőségekről megszerzett ismeretét. Az alkotó feladat megoldása mutassa be a tanuló grafikai technikákban elért jártasságát, tudását.

A grafika műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész grafikai alkotás.
A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással – színes rajzi, tervezési munka alapján létrehozott, a tanult grafikai technikák bármelyikének alkalmazásával megvalósított grafikai alkotás, amely lehet:
- alkalmazott grafikai vagy tervezőgrafikai feladat (meghívó, bélyeg…),
- versillusztráció,
- természeti forma tanulmánya, átírása.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített grafikai alkotás.
Az intézmény által meghatározott vizsgamunka tervvázlat alapján megvalósított egyedi rajz vagy sokszorosításra alkalmas technikával elkészített grafikai alkotás, amely lehet:
- exlibris,
- embléma,
- piktogram,
- illusztráció,
- mintatervezés különböző felületek, faktúrák alapján.

A vizsga értékelése

A grafika műhelygyakorlat vizsga értékelésének általános szempontjai:
- rajzi, tervezői készség,
- tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő átíró, kifejező készség,
- alapvető anyag- és eszközhasználati ismeret, jártasság,
- egyedi és sokszorosított grafikatechnikai ismeret,
- színelméleti alapismeretek,
- a kész munka összhatása.

Záróvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.
a) A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:
- Rajz-festés-mintázás max. 120 perc
- Grafika műhelygyakorlat max. 240 perc
- rajzi, tervezési feladat 60 perc
- grafikakészítés 180 perc

b) A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:
- Grafika műhelygyakorlat max. 10 perc.

A vizsga tartalma
A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, alkotó képessége. A tervező feladat tükrözze a tanuló látványértelmező, megjelenítő, a tartalomnak megfelelő elemző, átíró, képalkotó képességét, a grafika anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismeretét. Az alkotó feladat megoldása mutassa be a tanuló grafikai technikákban elért jártasságát, tudását, művészi igényességét.

A grafikai műhelygyakorlat gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval, szakmai indoklással együtt benyújtott kész grafikai alkotás.
A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással – színes rajzi tervezési munka alapján megvalósított grafikai alkotás, amely lehet:
- stílustanulmány,
- borítóterv hang- és képanyaghordozókra (CD-, DVD-borító…),
- könyvborító terv, könyvillusztráció,
- naptár.

A vizsgamunkát a továbbképző utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti záróvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) A záróvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített grafikai alkotás.
Az intézmény által meghatározott vizsgamunka tervvázlatokból álló, betű és szöveg együttes kompozíciójára és szabadon választott technika alkalmazására épülő grafikai alkotás, amely lehet:
- plakát,
- könyvborító,

- vers- vagy prózaillusztráció.

A grafika műhelygyakorlat szóbeli vizsga tartalma:

- a grafika anyagai, eszközei,
- grafikai technikák és technológiák,
- a grafika műfaji sajátosságai,
- a grafikaművészet legjelentősebb alkotásai, alkotói,
- a grafikaművészet stíluskorszakai,
- a magyar grafika jeles képviselői,
- egészség- és környezetvédelmi alapismeretek.

A vizsga értékelése

A grafika műhelygyakorlat gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:
- tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő megjelenítő, átíró, kifejező készség,
- rajzi, tervező és kivitelező készség,
- a grafikai ismeretek gyakorlati alkalmazásának (egyedi és sokszorosított grafikák, vegyes technikák) szintje,
- eredetiség, egyediség,
- a kész munka összhatása.

A grafika műhelygyakorlat szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:
- a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete,
- a megfogalmazás szabatossága, pontossága,
- kommunikációs készség.

7.1.3. Festészet

Alapvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:
- Rajz-festés-mintázás max. 90 perc
- Festészet műhelygyakorlat max. 180 perc
  - rajzi, tervezési feladat 50 perc
  - képtárgykészítés 130 perc.

A vizsga tartalma
A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, képalkotó képessége. A tervező feladat tükrözze a tanuló festőművészet anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, képépítési szabályairól, színtani alapjairól megszerzett ismeretét. Az alkotó feladat megoldása mutassa be a tanuló festészeti technikákban elért jártasságát, tudását.

A festészet műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész festészeti alkotás vagy alkotássorozat.

A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással – színes rajzi, tervezési munka alapján létrehozott, a tanult festészeti technikák bármelyikének alkalmazásával elkészített festészeti alkotás, amely lehet:

- belső tér egy részletének feldolgozása,
- külső tér egy részletének feldolgozása,
- irodalmi mű illusztrációja,
- emberi, társadalmi vagy művészeti problémára adott válasz,
- érzelmi hangulatot kifejező önarcképsorozat,
- figurális ábrázolás a színek érzelmi hatásainak felhasználásával,
- díszletterv.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített festészeti alkotás.

A festészeti vizsgatárgy az intézmény által meghatározott gondolati tartalom kifejezésére alkalmas, a tanuló által készített színes tervvázlat alapján, szabadon választott technikával létrehozott színes kompozíció, amely lehet:

- különböző karakterű tárgyak csendéletszerű beállítása,
- a belső tér egy részletének ábrázolása,
- portré vagy önarckép,
- képző- vagy iparművészeti, esetleg irodalmi vagy zenei mű személyes átírása, stílustanulmány.

A vizsga értékelése

A festészet műhelygyakorlat vizsga értékelésének általános szempontjai:

- rajzi, tervezői képesség,
- képépítés, kompozíció,
- kifejezőerő, hangulati hatás,
- tartalomhoz illő technika megválasztása,
- a festészeti ismeretek gyakorlati alkalmazásának (telítettség, lokál és valőr színek, kontrasztok, fény-árnyék-szín összefüggései) szintje,
- anyag- és eszközhasználati ismeret, jártasság,
- a kész munka összhatása.

Záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

a) A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

- Rajz-festés-mintázás max. 120 perc
- Festészet műhelygyakorlat max. 240 perc
  - rajzi, tervezési feladat 60 perc
  - képtárgyalkotás 180 perc

b) A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:
- Festészet műhelygyakorlat max. 10 perc.

A vizsga tartalma
A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, alkotó képessége. A tervező feladat tükrözze a tanuló látványértelmező, megjelenítő, gondolati tartalomnak megfelelő elemző, átíró, képalkotó képességét, a festészet anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismeretét. Az alkotó feladat megoldása mutassa be a tanuló festészeti technikákban elért jártasságát, tudását, művészi igényességét.

A festészet műhelygyakorlat gyakorlati vizsga két részből tevődik össze.

A*) Rajzi, tervezési dokumentációval, szakmai indoklással együtt benyújtott kész festészeti alkotás vagy alkotássorozat.*
A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással – színes rajzi tervezési munka alapján megvalósított nagyobb méretű, a tanult technikák bármelyikével elkészített festészeti alkotás, amely lehet:
- csendélet,
- portré,
- lakótér ábrázolása (otthoni környezet, saját szoba…),
- jelmezterv,
- reklámtéma feldolgozása.

A vizsgamunkát a továbbképző utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti záróvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) A záróvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan készített festészeti alkotás.
A vizsgamunka az intézmény által meghatározott gondolati tartalom kifejezésére alkalmas, színes tervvázlatokra épülő, nagyobb méretű, szabadon választott technikával elkészített festészeti alkotás, amely lehet:
- természetes vagy mesterséges forma,
- enteriőrbe elhelyezett figura,
- saját fotó feldolgozása,
- illusztráció,
- elbeszélő képsorozat saját témára.

A festészet műhelygyakorlat szóbeli vizsga tartalma:
- a festészet anyagai, technikai eszközei,
- festészet nyelvi kifejezőeszközei (azok jel- és jelentésrendszere), műfajai,
- festészeti technikák és technológiák,
- a festészet műfaji sajátosságai,
- a festőművészet legjelentősebb alkotói és alkotásai,
- a festőművészet stíluskorszakai,
- a magyar festészet jeles képviselői,
- egészség- és környezetvédelmi alapismeretek.

A vizsga értékelése

A festészet műhelygyakorlat gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:
- a tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő megjelenítő, átíró, kifejező képesség,
- a tervező és kivitelező képesség,
- színtani ismeretekben való jártasság,
- a kompozíció törvényeinek ismerete,
- a festészeti eljárások és technikák alkalmazásának szintje,
- eredetiség, egyediség,
- a kész munka összhatása.

A festészet műhelygyakorlat szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:
- a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete,
- a megfogalmazás szabatossága, pontossága,
- kommunikációs készség.

7.1.4. Vizuális alkotó gyakorlat

Művészeti alapvizsga

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama:
Vizuális alkotó gyakorlat
- vizsgamunka bemutatása 15 perc
- helyszíni feladat megoldása 105 perc

A vizsga tartalma
A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, alkotó, konstruáló, tárgykészítő képessége. A feladatmegoldás tükrözze a tanulónak a vizuális alkotó gyakorlatok során megszerzett tudását a művészeti ág anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, megszerzett ismeretét. A megvalósított vizsgamunka mutassa be a tanuló technikai jártasságát, tudását.

A vizuális alkotó gyakorlat alapvizsga két részből tevődik össze:

A) Dokumentációval együtt benyújtott kész kép, képsorozat vagy tárgy, tárgycsoport.
A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással megvalósított – tervezési munka alapján, szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:
- tárgy, tárgyegyüttes,
- festészeti, grafikai alkotás–sorozat,
- szobor, térkonstrukció és variációi.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kész kép vagy tárgy.
Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat tervvázlat alapján, szabadon választott anyaggal és technikával létrehozott alkotás, amely lehet:
- tárgy,
- festészeti, grafikai alkotás,

- szobor, térkonstrukció

A vizsga értékelése
A vizuális alkotó gyakorlat alapvizsga értékelésének általános szempontjai:
- esztétikai érzékenység, művészeti ismeretek jelenléte,
- tervezési, plasztikai tárgyformáló készség,
- a kísérletező kedv és kreativitás megjelenése,
- alapvető anyag–, eszköz– és szerszámhasználati ismeret, jártasság,
- térformálás, konstruáló és kompozíciós készség,
- a tartalomnak megfelelő anyag, forma, szín, technika és kifejezésmód használata,
- az elkészült munka egyedisége, összhangja.

Művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A vizsga tantárgyai és időtartama
Vizuális alkotó gyakorlat
- a vizsgamunka bemutatása 10 perc
- helyszíni feladat megoldása 180 perc

A vizsga tartalma
A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, alkotó, konstruáló, tárgykészítő képessége. A feladatmegoldás tükrözze a tanulónak a vizuális alkotó gyakorlatok során megszerzett tudását a művészeti ág anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, megszerzett ismeretét. A megvalósított vizsgamunka mutassa be a tanuló technikai jártasságát, tudását.

A vizuális alkotó gyakorlat alapvizsga két részből tevődik össze:

A) Dokumentációval együtt benyújtott kész kép, képsorozat vagy tárgy, tárgycsoport.
A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással megvalósított – tervezési munka alapján, szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:
- tárgy, tárgyegyüttes,
- festészeti, grafikai alkotás–sorozat,
- szobor, térkonstrukció és variációi.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kész kép vagy tárgy.
Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat tervvázlat alapján, szabadon választott anyaggal és technikával létrehozott alkotás, amely lehet:
- tárgy,
- festészeti, grafikai alkotás,
- szobor, térkonstrukció.

A vizsga értékelése
A vizuális alkotó gyakorlat vizsga értékelésének általános szempontjai:
- esztétikai érzékenység, művészeti ismeretek jelenléte,
- a vizuális nyelv kifejezőeszközeinek használata,

- tervezési, plasztikai tárgyformáló készség,
- sík és térbeli ábrázolási képesség,
- a kísérletező kedv és kreativitás megjelenése,
- alapvető anyag–, eszköz– és szerszámhasználati ismeret, jártasság,
- térformálás, konstruáló és kompozíciós készség,
- a tartalomnak megfelelő anyag, forma, szín, technika és kifejezésmód használata,
- az elkészült munka egyedisége, összhangja.

7.1.5. Grafika és festészet

Művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
A grafika és festészet műhelygyakorlat
- tervezés 40 perc
- tárgykészítés 140 perc

A vizsga tartalma
A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, képalkotó, képessége. A terv tükrözze a tanulónak a grafika és festészet anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismeretét. A megvalósított kép, képtárgy, képsorozat mutassa be a tanuló grafikai és festészeti jártasságát, tudását.

A grafika és festészet műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész kép, képtárgy, képsorozat, a grafika és festészet műfajából.
A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással megvalósított – tervezési munka alapján létrehozott alkotás, amely lehet:
- alkalmazott grafikai, sokszorosított grafikai alkotás, sorozat vagy variáció,
- grafikai és festészeti illusztráció sorozat,
- szabadodon választott technikákkal készített képi alkotás, alkotássorozat vagy variáció.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kép, képtárgy, képsorozat, a grafika és festészet műfajából.
Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat tervvázlat alapján, szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:
- modell alapján készített képi, képtárgyi átírás,
- alkalmazott grafikai vagy dekoratív festészeti vázlatterv – sorozat.

A vizsga értékelése

A grafika és festészet műhelygyakorlat alapvizsga értékelésének általános szempontjai:
- tervezési, képalkotási készség,
- színhasználat, kompozíciós készség,
- alapvető anyag– és eszközismeret, jártasság,
- a grafikai és festészeti ismeretek gyakorlati alkalmazása,
- a tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő átíró és kifejezőképesség,
- az elkészült munka összhangja.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Grafika és festészet műhelygyakorlat
- tervezés 50 perc
- tárgyalkotás 190 perc

A szóbeli vizsga időtartama: max. 10 perc

A vizsga tartalma
A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, képalkotó, képessége. A terv tükrözze a tanulónak a grafika és festészet anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismeretét. A megvalósított kép, képtárgy, képsorozat mutassa be a tanuló grafikai és festészeti jártasságát, tudását.

A grafika és festészet műhelygyakorlat gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

A) Tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész kép, képtárgy, képsorozat, a grafika és festészet műfajából.
A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással megvalósított – tervezési munka alapján létrehozott alkotás, amely lehet:
- alkalmazott grafikai, sokszorosított grafikai alkotás vagy sorozat,
- grafikai és festészeti illusztráció sorozat,
- szabadodon választott technikákkal készített elbeszélő képi alkotás vagy sorozat,
- díszlet– és jelmeztervek,
- murália vagy annak részlete.

A vizsgamunkát a továbbképző utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti záróvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) A záróvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kép, képtárgy, képsorozat, a grafika és festészet műfajából.
Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat tervvázlat alapján, szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:
- modell alapján készített képi, képtárgyi átírás,
- alkalmazott grafikai vagy dekoratív festészeti vázlatterv vagy sorozat.

A grafika és festészet műhelygyakorlat szóbeli vizsga tartalma:

- a grafika és festészet nagy stíluskorszakai,
- a grafika és festészet legjelentősebb alkotásai, alkotói,
- a grafika és festészet anyagai, eszközei, műfajai,
- a grafika és festészet műfajában alkalmazott technikák,
- az elkészített tervek és művek bemutatása,
- egészség– és környezetvédelmi alapismeretek.

A vizsga értékelése
A gyakorlati vizsga értékelése:
- a tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő megjelenítő, átíró, kifejező készség,
- tervezői, kivitelező készség,
- színtani és formatani ismeretekben való jártasság, a kompozíció törvényeinek ismerete,
- műalkotás és környezet összefüggéseinek ismerete,
- a grafika és festészet technikáinak és eljárásainak alkalmazási szintje,
- a felületalakítás módja,
- kreativitás, egyediség,
- az elkészült munka összhangja.

A szóbeli vizsga értékelése:
- a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete,
- a megfogalmazás szakszerűsége, pontossága,
- kommunikációs készség.

8. Művészeti alapvizsga és záróvizsga táncművészeti ágon

8.1 A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei:
A vizsga gyakorlati és elméleti részből áll
A vizsga tantárgyai:
- néptánc
- folklórismeret

8.1.1 Néptánc

A néptánc vizsga módja és időtartama:
Csoportban 5-10 perc, gyakorlati vizsga, továbbá
Egyénenként, illetve párban: 2-3 perc, gyakorlati vizsga

A néptánc vizsga tartalma:
Koreográfia: a szaktanár által meghatározott egy vagy két tanult koreográfia (koreográfia részlet, folyamat) csoportos bemutatása.
Improvizáció: A három táncdialektusból választott, a helyi tantervben szereplő tájegységek tanult táncaiból a nemének megfelelő szerepben kettő előadása kis csoportban (maximum 3 pár) illetve egyénenként vagy párban. Az egyiket a vizsgázók, a másikat a vizsgáztatók választják - a két tánc ne legyen ugyanabból a dialektusból.

A vizsga értékelése
Csoportban: a koreográfia ismerete, együttműködés a partnerekkel, színpadi jelenlét

Egyénileg: a tanult táncanyag tudatos alkalmazása az improvizáció során, a táncos mozgás és a zene illeszkedése, a partneri kapcsolat, páros viszony kialakítása, előadásmód

8.1.2 Folklórismeret

A folklórismeret vizsga módja és időtartama:
Írásbeli vizsga csoportban 30-40 perc, vagy
Szóbeli vizsga, egyénileg, 5-8 perc

A folklórismeret vizsga tartalma:
Az írásbeli vizsgateszt, vagy a vizsga feladatlapja, a tanultak felidézését, alkalmazását, értelmezését, valamint problémamegoldást, néhány mondatos értelmező választ igénylő feladatokat tartalmaz.
A szóbeli vizsgán a tanulók egy a tétel kihúzása és kidolgozása után önállóan számolnak be tudásukról.

Választható témakörök:
- Jeles napok
- Munkavégző ünnepek
- Emberélet forduló
- A vizsga értékelése
- Írásbeli vizsga

A feladatsort vagy a tesztet az intézmény pedagógusai javítókulcs szerint javítják és pontozzák.
Az osztályzatra a pontok alapján a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá.

Szóbeli vizsga
A tanuló feleletének tartalmi és formai szempontok alapján történő értékelése.
Az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá.

8.2 A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei:
A vizsga gyakorlati és elméleti részből áll

A vizsga tantárgyai:
- néptánc gyakorlat és elmélet
- választható vizsgatárgyak: folklórismeret, vagy tánctörténet

8.2.1 Néptánc

A néptánc vizsga módja és időtartama:
Egyénenként, illetve párban: 8-10 perc, gyakorlati vizsga

A néptánc vizsga tartalma:
- A helyi tantervben meghatározott tájegységek táncrendjeiből a szaktanár állít össze tételsort
- A tételsor legalább négy táncrendet tartalmaz, melyből a vizsgázó a nemének megfelelő szerepben improvizál

- Először a kihúzott tétel szerint, majd a vizsgázó által meghatározott táncrend szerint kell a táncokat bemutatni
- A tájegység táncrendjén kívül ismerniük kell még a tánctípusok nevét, a kísérő zenekari felállást, a jellegzetes viseleteket

A vizsga értékelése:
- a táncrend ismerete, stílusos előadása,
- a tánc szerkezetének ismerete az improvizáció során,
- a tánc ritmikai, dinamikai, plasztikai megformálása,
- a táncos mozgás és a zene illeszkedése,
- a táncrendhez kapcsolódó táncfolklorisztikai ismeretek

8.2.2 Folklórismeret, vagy tánctörténet

A folklórismeret, vagy tánctörténet vizsga módja és ideje:
Írásbeli vizsga csoportban, 30-40 perc, elméleti vizsga, vagy
Szóbeli vizsga egyénileg, 5-8 perc, elméleti vizsga

A *folklórismeret, vagy tánctörténet vizsga tartalma (választható vizsgatárgyak):*
- Az írásbeli vizsgateszt, vagy a vizsga feladatlapja, a tanultak felidézését, alkalmazását, értelmezését, valamint problémamegoldást, néhány mondatos értelmező választ igénylő feladatokat tartalmaz.
- A szóbeli vizsgán a tanulók a tétel kihúzása és kidolgozása után önállóan számolnak be tudásukról.

Választható témakörök folklórismeret tantárgyból:
- Jeles napok
- Munkavégző ünnepek
- Emberélet fordulói

Választható témakörök tánctörténet tantárgyból:
- Az őskor táncművészete
- A középkor jellemző táncformái
- A reneszánsz és barokk kor táncélete
- A romantika
- A reformkor táncélete
- A XX. század táncélete
- Gyöngyösbokréta mozgalom
- Amatőr és hivatásos együttesek Magyarországon
- Hazánk jeles alkotói és műveik

A vizsga értékelése:
Írásbeli vizsga
- A feladatsort vagy a tesztet az intézmény pedagógusai javítókulcs szerint javítják és pontozzák.
- Az osztályzatra a helyi tantervben meghatározott formák szerint a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá.

Szóbeli vizsga
- A tananyagtartalom elsajátításának mértéke

- Az összefüggések ismerete
- A szakmai kommunikáció fejlettsége

Az osztályzatra a helyi tantervben meghatározott formák szerint a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá.

9. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái, a tanuló szorgalma és teljesítménye értékelésének, minősítésének formája.

A tanuló szorgalmának értékelése:

A tanuló főtárgy, kötelező és választható tárgy tanulásában tanúsított szorgalmát folyamatosan, lehetőleg havonta értékelni kell.

SZORGALOM	PÉLDÁS (5)	JÓ (4)	VÁLTOZÓ (3)	HANYAG (2)
Tanulmányi munkája	céltudatosan törekvő, odaadó, igényes a tudás megszerzésében	figyelmes, törekvő	ingadozó	hanyag, lassító
Munkavégzése	kitartó, pontos, megbízható, lankadatlan	rendszeres, többnyire önálló	rendszertelen, hullámzó,önállótlan	megbízhatatlan, gondatlan
Kötelességtudata	kifogástalan, precíz	megfelelő, néha ösztökélni kell	felkészültsége gyakran felületes	felkészültsége állandóan felületes
Tanórákon kívüli információ felhasználása	rendszeres, érdeklődő	előfordul, ösztönzésre dolgozik	ritkán	egyáltalán nem

Három alkalmat meghaladó igazolatlan hiányzás esetén “változó” minősítésnél jobb nem adható.
A szorgalom minősítését rendszeresen be kell vezetni a KRÉTA rendszer Elektronikus Naplóba, év végén a bizonyítvány megfelelő rovatába kell bevezetni a napló alapján, betűvel és számmal. A szorgalom osztályzat a tanulmányi átlagba nem számít bele.

A tanulók teljesítményének értékelése

- A tanulói teljesítmények mérésekor mind folyamatszabályozás, mind a kimenet szabályozás elvét gyakoroljuk.
- A képzés sajátosságaiból fakadóan az egyéni hangszeres órákon napra kész a főtárgy tanár tájékozottsága a tanuló haladásáról. A havonkénti értékelések a tanulási folyamatban jeleznek a tanulónak (és a szülőnek) az előrehaladás minősítéséről. A félévi és az év végi értékelések a kimenet alapján minősítik a tanuló tudását. A különböző tanszakok közötti ellenőrzési és értékelési rendszer egységesítését hivatott biztosítani a bemutató növendékhangversenyek sorozata.
- A szolfézs (és más elméleti órákon) szorgalmazzuk a szóbeli, és írásbeli számonkérés egyensúlyát.

A beszámoltatás követelményei és formái

Az előképző évfolyamokon négyfokozatú értékelést alkalmazzunk:

- kiválóan megfelelt,
- jól megfelelt,
- megfelelt,
- nem felelt meg.
- Az értékelésnek a számszaki megfelelője a következő:
- kiválóan megfelelt, = 5,
- jól megfelelt = 4,
- megfelelt = 3,
- nem felelt meg = 2, 1.

A nem felelt meg értékeléseknél a szülő egyetértésével a szaktanár és a főigazgató javaslatára a növendék az intézményből eltanácsolásra kerül.
Az alapfok első osztályától a főtárgy, a kötelező, a kötelezően választott, illetve a szabadon választott tárgyak értékelése osztályzatokkal, érdemjegyekkel történik.

A tanulmányi munka elbírálásának általános elvei

5 - jeles:
Ha tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz, önmaga adottságaihoz mérten a legjobbat produkálja, rendszeresen. A technikai és mechanizmusbeli követelményeket biztosan oldja meg, és azokat zeneileg is kiválóan alkalmazza, „muzsikál". Fejlődése töretlen, képes az önálló munkára. Szerepléskor megbízható, reális tudását nyújtja.

4 - jó:
Ha tantervi követelményeket megbízhatóan, de kissé pontatlanul, kisebb hibákkal teljesíti. A tanterv alapvető anyagát jól elsajátította, az alapvető technikai nehézségeket megoldja. Nem mindig képes hibátlanul játszani. Szerepléskor (gyakran) kisebb hibákat vét. Fejlődése rövidebb időközökben akadozik. Képes az önálló munkára, de nehezebb darabok elsajátításához hosszabb időre van szüksége.

3- közepes:
Ha a tantervi követelményeknek pontatlanul, hibákkal tarkítva tesz eleget. Az alapvető mechanizmusbeli, technikai elemeket nehézségek mellett, de elfogadhatóan elsajátítja és alkalmazza. Előadásokon nem tud hibátlanul játszani, meghallgatásokon önmagához képest gyengén játszik. Technikai szintje gyenge.

2 - elégséges:
Ha a tantervi követelményeknek súlyos hiányosságokkal tesz csak eleget, de a továbbhaladáshoz szüksége minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik. Technikai szintje hátráltatja a tantervi anyag elsajátítását a technikai kézség alkalmazását a darabokban (hangban, intonációban, stb.). Elképzelései, a művek zenei tartalmát illetően nagyon minimálisak, ritmushibákkal küszködik.

1 - elégtelen:
Ha a tantervi minimum követelményeknek nem tud eleget tenni. Közönség elé nem állítható ki, képességei szintjéhez mérten sem tud fejlődni.

A javítóvizsga

Év végén főtárgyból elégtelen érdemjegy esetén a tanuló javítóvizsgát tehet. A javítóvizsga sikertelensége esetén az évfolyamot a zeneiskolai tanulmányok alatt egy alkalommal megismételheti.

Kötelező tárgyból kapott elégtelen érdemjegy esetén javítóvizsgát tehet. Sikertelen javítóvizsga esetén nevelőtestületi határozat alapján a tárgyból az évfolyamot megismételheti.

A tanuló zeneiskolai tanulmányai alatt egy alkalommal saját (szülő) kérésére és a szaktanár javaslatára a főigazgató engedélye alapján osztályát folytathatja. (Ebbe nem számít bele a tanévközben történt felvétel esete, ha az december 1-je után történik.)

Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen az alapfokú művészeti iskolában a tanítási órák egyharmadát meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem osztályozható, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen. A nevelőtestület az osztályozó vizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha az igazolatlan mulasztások száma meghaladja az igazolt mulasztások számát, és az iskola eleget tett az értesítési kötelezettségének.

Ha a tanuló a tanítási év végén nem osztályozható, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja. Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye nem volt érdemjeggyel értékelhető, félévkor osztályozó vizsgát kell tennie.

Összevont beszámoló
A tanuló az iskola főigazgatójának engedélyével az iskola két, vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi kötelezettségeit egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti.
Egy tanév alatt 2 évfolyam anyagának elsajátítása esetén a magasabb évfolyam követelmény szintjén történik, de osztályzatait minden érintett évfolyamra meg kell állapítani, illetve a bizonyítványba bejegyezni.

Tanulmányok folytatása ugyanabban az osztályban
Az alapfokú művészeti iskolába jelentkezőt bizottság hallgatja meg, amelyik javaslatot készít a főigazgatónak a kérelem elbírálásához, továbbá arra, hogy melyik évfolyamra vegyék fel a jelentkezőt. H a tanuló az alapfokú művészeti iskola magasabb évfolyamára kéri felvételét, a jelentkezési lapján ezt fel kell tüntetnie. Kérelméről a bizottság különbözeti vizsga alapján dönt, az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának az adott évfolyamra meghatározott rendelkezései alapján.

Az alapfokú művészeti iskola tanulója az előírt követelményt – az iskolák közötti megállapodás alapján – a másik alapfokú művészeti iskolában is elsajátíthatja.

Ha a tanuló egy vagy több évfolyamra megállapított követelményeit egy tanévben teljesíti, osztályzatait minden érintett évfolyamra meg kell állapítani. Ha a tanuló több iskolai évfolyam valamennyi követelményét teljesíti, az osztályzatokat valamennyi elvégzett évfolyam bizonyítványába be kell jegyezni. Ha a tanuló teljesíti az iskolai évfolyam valamennyi követelményét, az egyes tantárgyak osztályzatát a törzslapján valamennyi elvégzett évfolyamon fel kell tüntetni, és a vizsga évében, ezt követően az adott évben kiállításra kerülő év végi bizonyítványba be kell írni.

Nevelőtestület határozata: záradékok
- Hangszeres tanulmányait megkezdheti.

- A ……évfolyamba léphet.
- Engedéllyel osztályát folytathatja.
- Alapfokú művészeti tanulmányait befejezte.
- Művészeti alapvizsgát tett.
- Alapfokú művészeti záróvizsgát tett.

A napló lezárása az alábbi bejegyzéssel történik. Elektronikus napló automatikusan kezeli.

- Ezt a haladási és osztályzási naplót (számmal).…….(betűvel)…….bejegyzett (számmal)…….(betűvel)…….osztályozott tanulóval lezártam.

Megjegyzés:

- Alapvizsga letételének bejegyzése a régi bizonyítványokban a jegyzet rovatba történik.
- Az új bizonyítványokban az előre meghatározott helyre kerül bejegyzésre.

A szorgalom értékelésének szempontjai

Érdemjegy:	Példás	Jó	Változó	Hanyag
Tanulmányi munkája	Céltudatos, önálló munkára törekszik, tanári útmutatásokat betartja	Figyelmes, törekvő önálló munkára nógatni kell	Ingadozó, messze a képességei alatt teljesít, a tanári utasításokat figyelmen kívül hagyja	Általában gyenge.
Munkavégzés	Kitartó, pontos, megbízható, lankadatlan, gyakorlása rendszeres és kellő időtartalmú	Többletfeladatokat nehezen vállal, munkavégzése rendszeres, többnyire önálló. Gyakorlása kissé rendszertelen. Nem tesz mindent képességei kibontakoztatására.	Általában csak az órák előtt, akkor is csak keveset gyakorol. Többletfeladatokat csak parancsra teljesít.	Megbízhatatlan alig gyakorol. Felületes, csak az órai munkavégzésre támaszkodik.
Kötelességtudat	Precíz, kifogástalan	Néha ösztönözni szükséges. Csak indokolt esetben hiányzik.	Fekészültsége gyakran felületes, gyakran hiányzik, minden alkalmat kihasznál. Tárgyhoz való hozzáállása felületes.	Sokat hiányzik, legtöbbször felkészületlenül jön órára.
Magatartás	Nevelőkkel tisztelettudó, fegyelmezett, társaihoz figyelmes.	Udvarias, figyelmes, néha figyelmeztetni kell.	Sokszor fegyelmezetlen, zavarja az órát.	Fegyelmezése komoly gondot jelent.

Tanórán kívüli információk felhasználása.	Rendszeres, a művészeti ág iránt érdeklődő.	Előfordul, hogy ösztönözni kell a hangverseny látogatásra.	Ritkán vesz részt hangver-senyen.	Tárgy iránt érdektelen.

Értékelés
A pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli.
A félévi és év végi osztályzatokat az érdemjegyek alapján szükséges meghatározni.
A tanév során, a bemutatókon, pályázatokon, kiállításokon való szereplés is értékelhető.
Az elméleti tárgyak számonkérési módja szóbeli és írásbeli forma. A tanulók munkáját félévkor a KRÉTA rendszer Elektronikus Naplóban, év végén bizonyítványban osztályzattal kell minősíteni. Az értékelésre vonatkozó javaslatok az egyes tantárgyak, illetve tanszakok anyagában találhatók.

Az értékelés célja:
- visszajelzés a tanuló és a szülő részére,
- a tanulás hatékonyságának ellenőrzése,
- a teljesítmény alapján a tanulási folyamat korrekciójának kijelölése,
- a tanuló teljesítményének viszonyítása korábbi eredményéhez,
- a tanuló ösztönzése a teljesítmény megtartására, vagy fokozására.

Helye a tanítási folyamatban:
- rendszeres szóbeli visszajelzés a tanítási órákon, időnként órai osztályzat,
- elméleti tárgyaknál szóbeli és írásbeli feladatok értékelése (jelekkel, osztályzatokkal),
- egy- egy téma lezárása ismeretanyagrész elsajátítása után, vagy
- havonkénti értékelés,
- féléves, éves teljesítmény értékelése.

Az értékelés legfőbb szempontjai:
- reális és következetes legyen,
- a tanuló tényleges teljesítményén alapuljon,
- vegye figyelembe a tanuló alapvető zenei adottságait, képességeit,
- sohasem lehet büntető jellegű.

Az értékelés fő súlypontjai:
- a továbbhaladáshoz szükséges anyag elsajátítása, ismerete, értékelése és gyakorlati alkalmazása,
- az oktatás eredményeként kialakult képességek ellenőrzése,
- a továbbhaladás feltételeként előírt minimum ellenőrzése.

A tanulók jutalmazásának elvei és formái
Kimagasló évközi munka. Szakmai versenyeken való szereplés.
Év végi tanévzárás keretein belül az intézmény anyagi kereteitől függően, tárgyi jutalmazás. (CD, kottaanyag, könyv, stb.).

Az alap- és többletszolgáltatások rendje és feltételei
- Alap,

- többlet: gyakorlási lehetőség az iskola nyitvatartási idejében, szabad terem esetén előzetes megbeszélés alapján,
- hangszerkölcsönzés: kötelezvény ellenében a teljes anyagi felelősség vállalás mellett.

III. KÖNYVTÁR-PEDAGÓGIAI PROGRAM

„… mindenkinek saját utat kell megtennie, hogy mentől többet vegyen birtokba a könyvek végtelen világából.”

(Hegedűs Géza)

A Könyvtár-Pedagógiai Program kapcsolódik a helyi tantervben megfogalmazott (magyar nyelv és magyar irodalom tantárgyba integrálva) könyv- és könyvtárhasználat követelményeihez, biztosítva a tantárgyközi integrációt is.

1. A könyv- és könyvtárhasználati ismeretek tanításának általános célkitűzései az általános iskolában

- A könyvek és a könyvtárak iránti érdeklődés felkeltése és szinten tartása.
- Az olvasás megszerettetése és igénnyé alakítása.
- Az önálló ismeretszerzésre való felkészítés.
- Annak a felismertetése a tanulókkal, hogy a könyv- és könyvtárhasználati ismeretek elsajátítása segíti őket valamennyi ismeretág, tudományág megismerésében.
- Megismertetni a tanulókkal a különböző információhordozókat: könyv, folyóirat, AV-dokumentumok, CD, CD-ROM.
- Elsajátíttatni az önálló ismeretszerzés technikáját.
- Megismertetni a direkt tájékoztatási eszközök használatát /lexikon, enciklopédia, szótár /.
- Fejleszteni a könyv- és könyvtárhasználatban használatos képességeket: az önálló gondolkodást, a kreativitást, a lényeglátást.
- Megismertetni a könyvtári viselkedés helyes szabályaival a tanulókat.

2. A könyv- és könyvtárhasználati ismeretek követelményei, ismeretanyaga évfolyamonként

1. évfolyam

Témakörök, tartalmak:	Fogalmak:	Tevékenységformák:
Könyvtárak és könyvesboltok különbözősége.	könyvtár	- rajz a könyvtárról
A könyvtárak kialakulásának okai.	tudás, olvasóterem, folyóiratolvasó polc, szabadpolc	- tájékozódás a könyv- - tár tereiben
A könyv részei, tájékoztató eszközei	kötéstábla, címlap szerző, kiadó, tartalomjegyzék	- könyvtanulmányozás - (forma szerint)
Hol készülnek a könyvek?	kiadó, nyomda	- könyvek kiadóinak megfigyelése a könyvek címlapján
A könyvtárak általános rendje.	katalógus, betűrend	- ismerkedés a katalógussal, a katalóguscédula fontossága
Hogyan viselkedjünk a könyvtárban?	könyv- és könyvtárhasználati szabályok	- szituációs játék

A könyvtárhasználat szabályai.	kölcsönzés	- szituációs játék
A beiratkozás és kölcsönzés	kölcsönző füzet, kölcsönző pult,	- szituációs játék
A lexikon, a címszó, a szócikk	lexikon, címszó, szócikk	- keresgélés a gyermeklexikonokban
Gyermekirodalom	mese, vers, ismeretközlő irodalom	- tájékozódás a könyvekben (tartalom szerint)

2. évfolyam

Témakörök, tartalmak:	**Fogalmak:**	**Tevékenységformák**:
A könyvtártípusok:a közművelődési és az iskolai könyvtár összehasonlítása.	iskolai könyvtár, közművelődési könyvtár	- látogatás a közművelődési könyvtárba
Az iskolai könyvtár feladata és szolgáltatásai		- könyvtár- és könyvhasználati szabályok (szituációs játékok)
Könyvtárunk állományegységei.	olvasóterem, folyóiratolvasó polc, kölcsönző asztal	- tájékozódás az - állományrészekben
Az információhordozók fajtái: könyv, folyóirat, AV-dokumentumok (CD, CD-ROM, DVD)	az egyes információhordozók fogalmai	- betűrendes keresés az egyes állományegységek polcain
A könyvek jellemző adatai: szerző, cím, kiadó, illusztrátor.	címlap, cím, alcím, szerző, kiadó, illusztrátor, oldal, hasáb, bekezdés, tartalomjegyzék, fejezetcím	- tájékozódás a szépirodalmi és ismeretközlő művekben
A gyermekfolyóiratok jellemzői.	gyermekfolyóirat, évfolyam, szám, rovat, tartalomjegyzék	- tájékozódás a könyvtárban található gyermekfolyóiratokban
Kézikönyvek a könyvtárban: lexikon, enciklopédia, szótár.	segédkönyv, rövidítésjegyzék, betűrendes mutató, „élőfej”	- a feladatmegoldás lépéseinek gyakorlása - komplex keresési feladatok

3. évfolyam

Témakörök, tartalmak:	**Fogalmak:**	**Tevékenységformák:**
Írástörténet. Az információhordozók anyagai, a különböző íróeszközök (kő, agyag, papirusz, pergamen, papír, fapálcika, nád, stílus, lúdtoll, toll, ceruza).	az első írásos emlékek, írás, íróeszközök, papirusz, pergamen	- írástörténeti könyvekből információgyűjtés - képek tanulmányozása az írásbeliség fejlődéséről,
Könyvtörténet.		- képek tanulmányozása

		az írásbeliség fejlődéséről,
Kódex, iniciálé.	kódex, iniciálé	- kódexekről készített képek tanulmányozása
A nyomtatás jelentősége. Gutenberg, Hess András	nyomda, nyomtatás, Gutenberg, Hess András	- a könyvnyomtatás úttörőiről információszerzés
A szépirodalmi művek csoportjai: vers, mese, monda, regény.	vers, mese, monda, regény	- a nyomtatott dokumentumok megjelenési formáinak tanulmányozása: ismerkedés az egyes szépirodalmi műfajokkal
A betűrend és a mutató szerepe az informálódás során	betűrendes(név) és tárgymutató	- betűrendes keresési feladatok a mutatók használatával
A tartalomjegyzék használata.	tartalomjegyzék	- gyakorló feladatok a tartalomjegyzék használatára
Folyóiratok.	napilap, hetilap, folyóirat	- tájékozódás a folyóiratokban

4. évfolyam

Témakörök, tartalmak:	**Fogalmak:**	**Tevékenységformák**:
Az audiovizuális és elektronikus dokumentumok a könyvtárban.	videokazetta, CD, DVD, CD-ROM	- beszélgetés használatukról és beépítésük a tananyagba
A dokumentumok használatának szabályai, a védelmük.	szerzői jog, állapotvédelem	- beszélgetés
A folyóirat és a rovat .	évfolyam, szám, rovat	- a folyóiratok formai jellemzőinek megfigyelése
A folyóiratok története.		- könyvek és képek tanulmányozása a réfi folyóiratokról
Az első magyar gyermekújság.		- információk gyűjtése
A szerkesztői feladatok.	szerkesztő	- játékosan csoportformában „újságszerkesztési” próbálkozások
A könyvtári betűrend.	könyvtári betűrend	- keresési feladatok betűrendes katalógus segítségével
A katalóguscédula és a dokumentum viszonya.	katalóguscédula, katalógus	

5. évfolyam

Témakörök, tartalmak:	Fogalmak:	Tevékenységformák:
A könyvtár állományrészei: a kézikönyvtár.	kézikönyvtár, kézikönyv, szótár, fogalomtár, ált. és szaklexikon, enciklopédia, mutatók, rövidítésjegyzék, címszó, hasáb, élőfej, szakrend	- - személyekhez, témákhoz kapcsolódó adatok gyűjtése
Újabb dokumentumtípusok ebből az állományrészből: almanach, évkönyv, zsebkönyv, adattár.	almanach, évkönyv, zsebkönyv, adattár	- ismerkedés az újabb dokumentumtípusokkal (kereső feladatok csoportban**)**
Segédkönyvek.	segédkönyv	- tájékozódás (keresési feladatok)
A könyvek tartalmi csoportjai.	szépirodalom, ismeretközlő irodalom	- tájékozódás a könyvtár nagyobb állományegysé-geiben (raktári rend) -
A könyv részei.	kötéstábla, könyvtest címlap, cím, bevezető, előszó, számozott lapok, tartalomjegyzék, illetve tárgy-és névmutató, rövidítésjegyzék	- könyvek tartalmának tartalomjegyzék, fülszöveg, alapján és átlapozással
Információk gyűjtése könyvekből: tartalomjegyzék, fülszöveg, forrás, szellemi tulajdon, idézés megállapítása (bevezető, módja, szerző, kiadó, kiadás helye	fogalmak értelmezése: tartalomjegyzék, fülszöveg, forrás, szellemi tulajdon, idézés módja, szerző, kiadó, kiadás helye	- források azonosítása (szerző, cím, kiadó) - rövid feljegyzés a fel-használt könyvekről

6. évfolyam

Témakörök, tartalmak:	Fogalmak:	Tevékenységformák
Könyvtártípusok: a nemzeti könyvtár, szakkönyvtár.	az egyes könyvtártípusok meghatározásai	- a könyvtári hálózat felépülésének szemléltetése táblázattal
Az OSZK kialakulásának története, jelentősége a magyar művelődésben.	nemzeti könyvtár, Országos Széchenyi Könyvtár	- tájékozódás a könyvtár működéséről könyvek, képek, bemutató diák alapján
A különgyűjtemény, a köteles példány.	fogalmak értelmezése	- beszélgetés, könyvek adataival való szemléltetés
Az ismeretterjesztő és	ismeretterjesztő irodalom,	- könyvek lapozgatásával

szakirodalom.	szakirodalom	a két irodalom csoport megkülönböztetése
Az ismeretközlő irodalom elhelyezési rendje.	szakrend, ETO	- tájékozódás a polcokon való elhelyezkedésükről
Könyvsorozatok.	könyvsorozat	- könyvsorozatok felkutatása (katalógus használata segítségével, helyük a polcon)
Illusztráció, tipográfia, szöveg egymásra hatása	illusztráció, tipográfia	- a vizuális információk szerepe a tartalom megértésében (önálló munkák kiegészítése vizuális elemekkel)
Kézikönyvhasználat		- adott témához kapcsolódó fogalmak, kifejezések felkutatása
Sajtótermékek jellemzői, témájuk, fajtái.	Sajtótermék, hírlap, napilap, hetilap, folyóirat	- tájékozódás a sajtótermékek körében

7. évfolyam

Témakörök, tartalmak:	**Fogalmak:**	**Tevékenységformák:**
A könyvtár mint forrásközpont.	forrásközpont	- önálló célirányos keresés
Önálló információszerzés.	információ	
Forráshasználat, forrásjegyzék.	forrás, forrásjegyzék	- szak- és betűrendes katalógus használata
Az ETO rendszere.	tudományterületek fogalmai (szakkatalógus, ETO, számítógépes katalógus)	- tájékozódás az ismeretközlő irodalom dokumentumai között
A mutató jelentősége.		
A bibliográfia és készítése.	bibliográfia	- ajánlójegyzékek (bibliográfiák) önálló összeállítása adott témához
Az idézés formái.		- idézetek lejegyzésének szabályos (törvényes) módjai
Könyvtárközi kölcsönzés jelentősége.	könyvtárközi kölcsönzés	- beszélgetés, az ODR hálózatban való tájékozódás
Önálló szövegalkotás: könyvismertetés, könyvajánlás, kritika, kiselőadás.	cédulázás, idézés, vázlat	- önálló problémafelvetés, források kiválasztása, az - összegyűjtött anyag rendszerezése,

		feldolgozása, írott beszámoló készítése

8. évfolyam

Témakörök, tartalmak:	Fogalmak:	Tevékenységformák:
Írott és nyomtatott nyelvemlékeink.	írott, nyomtatott nyelvemlék	- a könyvtárban található forrásokból írott és nyomtatott nyelvemlékeink felkutatása
A nyomdászat történetének áttekintése.	nyomdászat	- a nyomdászat történetének felkutatása
A könyvtári katalógus: szak- és tárgyszókatalógus.	tárgyszó-, és szakkatalógus	- dokumentumok felkutatása adott témához a katalógusok segítségével
Tárgyszóalkotás	tárgyszóalkotás	- adott műhöz tárgyszavak alkotása (lényegkiemelés gyakorlása)
A szellemi munka technikája: cédulázás, vázlat, irodalomjegyzék, hivatkozás.	szellemi munka	- önálló írásmű készítése szabadon választott mű alapján (jegyzetelés, lényegkiemelés technikája)
A számítógépek története. Neumann-elv.	számítógép, Neumann János, „Neumann-elv”	- adatgyűjtés a számítás-technika történetéről és azok rendszerezése
A számítógépek alkalmazási területei.	alkalmazási területek meghatározása	- informatika tárgyú könyv, ismeretterjesztő folyóiratok tanulmányozása
Az internetről dokumentumok letöltése, beillesztése az adott témakörbe.	adatbázis(ok)	- -CD-ROM, internet, forrásként való használata

3. Továbbhaladás feltételei, teljesítmények értékelése

A továbbhaladás feltételei és a tanulók teljesítményének értékelése a magyar nyelv és irodalom tantárgyaknál megfogalmazottakkal megegyező.

IV. ZÁRADÉKOK

1. A Pedagógiai Program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos egyéb intézkedések

1.1. A Pedagógiai Program érvényességi ideje

1.1.1. Az iskola 2018. szeptember 1. napjától szervezi meg a nevelő-oktató munkáját e Pedagógiai Program alapján.

1.1.2. A Pedagógiai Programban található helyi tanterv az ott megfogalmazottak szerinti rendszerben kerül bevezetésre.

1.1.3. A módosított Pedagógiai Program 2024. szeptember 1. napjától 2025. augusztus 31. napjáig volt érvényben.

1.1.4. Ezen Pedagógiai Program érvényességi ideje öt év, azaz 2025. szeptember 1. napjától 2030. augusztus 31. napjáig szól.

1.2. A Pedagógiai Program értékelése, felülvizsgálata

1.2.1. A Pedagógiai Programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.
A nevelők szakmai munkaközösségei minden tanév végén írásban értékelik a Pedagógiai Programban meghatározott célok és követelmények megvalósulását.

1.2.2. A 2029/2030. tanév során a nevelőtestületnek el kell végeznie a Pedagógiai Program teljes, minden fejezetre kiterjedő felülvizsgálatát, értékelését és szükség esetén ezen Pedagógiai Programot módosítania kell, vagy teljesen új Pedagógiai Programot kell kidolgoznia.

1.3. A Pedagógiai Program módosítása

1.3.1. A Pedagógiai Program módosítására javaslatot tehet:

- az iskola főigazgatója,
- a nevelőtestület bármely tagja,
- a nevelők szakmai munkaközösségei,
- a Szülői Szervezet,
- az iskola fenntartója

1.3.2. A Pedagógiai Program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

1.3.3. A módosított Pedagógiai Programot a jóváhagyást követő tanév szeptember első napjától kell bevezetni.

1.4. A Pedagógiai Program nyilvánosságra hozatala

1.4.1. Az iskola Pedagógiai Programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

1.4.2. A Pedagógiai Program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- az iskola fenntartójánál,
- az iskola irattárában,
- az iskola könyvtárában,
- az iskola nevelői szobáiban,
- a főigazgatónál,
- a főigazgató-helyetteseknél
- a nevelők szakmai munkaközösségeinek vezetőinél,
- az Interneten: http://mai.mezobereny.hu

Az iskola Pedagógiai Programját a Mezőberényi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola főigazgatója a nevelőtestület közreműködésével elkészítette.

Dátum: Mezőberény, 2025. augusztus 29.

Öreg István sk.
főigazgató

Az iskola Pedagógiai Programját a Mezőberényi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola szakmai munkaközösségei a szakterületüket érintően véleményezték, a benne foglaltakkal egyetértettek és támogatták.

Dátum: Mezőberény, 2025. augusztus 29.

Szentkutiné Ollé Ágnes
1-2. évfolyamos szakmai munkaközösség
vezetője

Slyuchné Prókai Erika
3-4. évfolyamos szakmai munkaközösség
vezetője

Jakabné Wagner Krisztina
Társadalomtudományi, idegen nyelvi és művészeti szakmai munkaközösség
vezetője

Bereczkiné Éber Ildikó
Természettudományi és környezetvédelmi szakmai munkaközösség
vezetője

Vrbovszki Beáta
Nevelési, osztályfőnöki, tehetséggondozó szakmai munkaközösség
vezetője

Tóth Olivér
Testnevelés szakmai munkaközösség
vezetője

Vinczéné Darócz Ildikó
Fejlesztő, nevelési, tehetséggondozó szakmai munkaközösség
vezetője

Az iskola Pedagógiai Programját a fenntartó, a Gyulai Tankerületi Központ jóváhagyta.

Dátum: Gyula, 2025. ……...

Teleki-Szávai Krisztina
tankerületi igazgató

V MELLÉKLETEK

1. számú melléklet

1. számú melléklet Értékelő lapok

1.1. számú melléklet Általános tagozat 1-2. évfolyam

ÉRTÉKELŐ LAP

…… tanulónak az **első osztályban** a 20… / 20…. tanév **I. félévében**

NYÚJTOTT TELJESÍTMÉNYÉRŐL ÉS ELŐMENETELÉRŐL

MAGATARTÁS:			*SZORGALOM:*	
MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Betűalakítás, kapcsolás**	szabályos	néha szabálytalan	gyakran szabálytalan	szabálytalan
• **Másolás írottról**	általában hibátlan	kevés hibát ejt	gyakran hibázik	sok hibát ejt
• **Másolás nyomtatottról**	általában hibátlan	kevés hibát ejt	gyakran hibázik	sok hibát ejt
• **Tollbamondás**	általában hibátlan	kevés hibát ejt	gyakran hibázik	sok hibát ejt
• **Íráskép**	tetszetős, gondos	jól olvasható	néha rendezetlen	rendezetlen
• **Beszéd**	összefüggően beszél	mondatokban beszél	kérdésekre válaszol	szavakban beszél
• **Betűismeret**	biztosan felismeri	felismeri kis bizonytalansággal	gyakran téveszt	nem ismeri fel
• **Olvasás**	pontos	néha hibázik	gyakran pontatlan	nem tud összeolvasni
• **Értő olvasás**	az olvasottakat megérti	kevés segítséget igényel	sok segítséget igényel	nem érti
MATEMATIKA:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Számfogalom**	kialakult, biztos	kialakult, néha bizonytalan	bizonytalan	gyenge, kialakulatlan
• **Számok tulajdonságai**	pontos ismeretekkel rendelkezik	néha téveszt	gyakran téveszt	nem ismeri fel
• **Műveletek végzése**	önálló, általában hibátlan	önálló, kevés hibát ejt	sok segítséget igényel	nem tudja
ÉNEK-ZENE:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Dalanyag**	önállóan énekli	kevés segítséggel énekli	sok segítséggel énekli	nem énekli el
• **Ritmus**	el tudja olvasni,	kevés segítséggel olvassa	sok segítséggel olvassa	még nem tudja olvasni
• **Munkavégzése**	önálló	jól dolgozik	hozzáállása változó	hozzáállása nem megfelelő

VIZUÁLIS KULTÚRA:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Ábrázolás**	jól jeleníti meg élményeit	az átlagnak megfelelő	kissé elnagyolt	kialakulatlan
• **Munkája**	gondos, tiszta	általában gondos	elfogadható	rendetlen
TECHNIKA ÉS TERVEZÉS:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Munkavégzése**	önálló, alkotó	jól dolgozik	gyakran önállótlan	gyengén dolgozik
TESTNEVELÉS:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Feladatvégzése**	pontos	igyekvő	hiányos	fejlesztendő
• **Szabálytartása**	szabálykövető	kevésbé szabálykövető	elfogadható	fejlesztendő
ETIKA/HIT- ÉS ERKÖLCSTAN:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**

A tanuló teljesítményének, előmenetelének minősítése: - KIVÁLÓAN TELJESÍTETT – JÓL TELJESÍTETT – MEGFELELŐEN TELJESÍTETT – FELZÁRKÓZTATÁSRA SZORUL

Jegyzet:……

ÉRTÉKELŐ LAP

…… tanulónak az **első osztályban** a 20… / 20…. **tanévben**

NYÚJTOTT TELJESÍTMÉNYÉRŐL ÉS ELŐMENETELÉRŐL

MAGATARTÁS:				*SZORGALOM:*
MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Betűalakítás, kapcsolás**	szabályos	néha szabálytalan	gyakran szabálytalan	szabálytalan
• **Másolás írottról**	általában hibátlan	kevés hibát ejt	gyakran hibázik	sok hibát ejt
• **Másolás nyomtatottról**	általában hibátlan	kevés hibát ejt	gyakran hibázik	sok hibát ejt
• **Tollbamondás**	általában hibátlan	kevés hibát ejt	gyakran hibázik	sok hibát ejt
• **Íráskép**	tetszetős, gondos	jól olvasható	néha rendezetlen	rendezetlen
• **Beszéd**	összefüggően beszél	mondatokban beszél	kérdésekre válaszol	szavakban beszél
• **Betűismeret**	biztosan felismeri	felismeri kis bizonytalansággal	gyakran téveszt	nem ismeri fel
• **Olvasás**	pontos	néha hibázik	gyakran pontatlan	nem tud összeolvasni
• **Értő olvasás**	az olvasottakat megérti	kevés segítséget igényel	sok segítséget igényel	nem érti
MATEMATIKA:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Számfogalom**	kialakult, biztos	kialakult, néha bizonytalan	bizonytalan	gyenge, kialakulatlan
• **Számok tulajdonságai**	pontos ismeretekkel rendelkezik	néha téveszt	gyakran téveszt	nem ismeri fel
• **Műveletek végzése**	önálló, általában hibátlan	önálló, kevés hibát ejt	sok segítséget igényel	nem tudja
• **Nyitott mondatok**	önálló, általában hibátlan	kevés segítséget igényel	sok segítséget igényel	nem tudja
• **Szöveges feladatok**	érti, önállóan megoldja	kevés segítséget igényel	sok segítséget igényel	nem tudja megoldani
ÉNEK-ZENE:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Dalanyag**	önállóan énekli	kevés segítséggel énekli	sok segítséggel énekli	nem énekli el
• **Ritmus**	el tudja olvasni, le tudja	kevés segítséggel olvassa,	sok segítséggel olvassa, írja	még nem tudja olvasni,

	írni	írja		leírni
• **Munkavégzése**	önálló	jól dolgozik	hozzáállása változó	hozzáállása nem megfelelő
VIZUÁLIS KULTÚRA:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Ábrázolás**	jól jeleníti meg élményeit	az átlagnak megfelelő	kissé elnagyolt	kialakulatlan
• **Munkája**	gondos, tiszta	általában gondos	elfogadható	rendetlen
TECHNIKA ÉS TERVEZÉS:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Munkavégzése**	önálló, alkotó	jól dolgozik	gyakran önállótlan	gyengén dolgozik
TESTNEVELÉS:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Feladatvégzése**	pontos	igyekvő	hiányos	fejlesztendő
• **Szabálytartása**	szabálykövető	kevésbé szabálykövető	elfogadható	fejlesztendő
ETIKA/HIT- ÉS ERKÖLCSTAN:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**

A tanuló teljesítményének, előmenetelének minősítése: - KIVÁLÓAN TELJESÍTETT – JÓL TELJESÍTETT – MEGFELELŐEN TELJESÍTETT – FELZÁRKÓZTATÁSRA SZORUL

Jegyzet:……

ÉRTÉKELŐ LAP

…… tanulónak a **második osztályban** a 20… / 20…. tanév **I. félévében**

NYÚJTOTT TELJESÍTMÉNYÉRŐL ÉS ELŐMENETELÉRŐL

MAGATARTÁS:				*SZORGALOM:*
MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Nyelvtani ismeretek**	biztos, alkalmazni is tudja	kis segítséggel felismeri, alkalmazza	csak segítséggel, több hibával, alkalmazza	nagyon hiányos, nem tudja alkalmazni
• **Helyesírás**	általában hibátlan	ritkán téveszt	többször hibázik	gyenge, sokat hibázik
• **Íráskép**	tetszetős, gondos	jól olvasható	néha rendezetlen	Rendezetlen
• **Szóbeli közlés**	összefüggő, értelmes	mondatokban beszél	csak kérdésekre válaszol	csak szavakat mond
• **Olvasás pontossága**	pontos	néha pontatlan	többször hibázik	hibásan olvas
• **Olvasás tempója**	jó tempójú	lassú	akadozva	Betűz
• **Szövegértés**	önálló, általában hibátlan	Önálló, kevés hibával	csak segítséggel dolgozza fel	nem érti
MATEMATIKA:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Számfogalom**	biztos	kialakult, néha bizonytalan	bizonytalan	gyenge, kialakulatlan
• **Alapműveletek**	önálló, általában hibátlan	önálló, néha téved	sok hibával végzi	csak segítséggel tudja
• **Számok tulajdonságai**	hibátlanul tudja	néha téveszt	sokszor téveszt	nem tudja
• **Nyitott mondat**	önálló, általában hibátlan	kevés segítséget igényel	sok segítséget igényel	nem tudja
• **Szöveges feladatok**	önállóan, általában hibátlan	kevés segítséget igényel	sok segítséget igényel	csak segítséggel tudja
• **Mérés, geometria**	tudja	kis segítséggel tudja	gyakran téveszt	**nem tudja**
ÉNEK-ZENE:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Dalanyag**	önállóan énekli	kevés segítséggel énekli	sok segítséggel énekli	nem énekli el

• **Ritmus-, dallamolvasás**	el tudja olvasni	segítséggel olvassa	gyakran hibásan olvassa	még nem tudja olvasni
• **Ritmus-, dallamírás**	le tudja írni	segítséggel írja	gyakran hibásan írja	még nem tudja leírni
• **Munkavégzése**	önálló	jól dolgozik	hozzáállása változó	hozzáállása nem megfelelő
VIZUÁLIS KULTÚRA:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Ábrázolás**	jól jeleníteni meg élményeit	az átlagnak megfelelő	kissé elnagyolt	Kialakulatlan
• **Munkája**	gondos	általában gondos	elfogadható	maszatos, rendezetlen
TECHNIKA ÉS TERVEZÉS:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Munkavégzése**	önálló, alkotó	jól dolgozik	gyakran önállótlan	gyengén dolgozik
TESTNEVELÉS:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Feladatvégzése**	pontos	igyekvő	hiányos	Fejlesztendő
• **Szabálytartása**	szabálykövető	kevésbé szabálykövető	elfogadható	Fejlesztendő
ETIKA/HIT- ÉS ERKÖLCSTAN:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**

A tanuló teljesítményének, előmenetelének minősítése: - KIVÁLÓAN TELJESÍTETT – JÓL TELJESÍTETT – MEGFELELŐEN TELJESÍTETT – FELZÁRKÓZTATÁSRA SZORUL

Jegyzet:……

1.2. számú melléklet Enyhe értelmi fogyatékos tanulók 1-2. évfolyam

ÉRTÉKELŐ LAP

…… tanulónak az **első osztályban** a 20…. / 20….. tanév **I. félévben**

NYÚJTOTT TELJESÍTMÉNYÉRŐL ÉS ELŐMENETELÉRŐL

MAGATARTÁS:			*SZORGALOM:*	
MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Betűalakítás, kapcsolás** • **Másolás írottról** • **Íráskép**	szabályos általában hibátlan tetszetős, gondos, rendezett	néha szabálytalan kevés hibát ejt jól olvasható, kicsit rendezetlen	gyakran szabálytalan, hibás gyakran hibázik rendezetlen, de olvasható	szabálytalan, még nem tudja sok hibát ejt, még nem tudja gyakran olvashatatlan
• **Beszéd** • **Betűismeret** • **Olvasás** • **Értő olvasás**	összefüggően beszél biztosan felismeri pontos az olvasottakat megérti	mondatokban beszél felismeri kis bizonytalansággal néha hibázik kevés segítséget igényel	kérdésekre válaszol gyakran téveszt gyakran pontatlan, akadozó sok segítséget igényel	szavakban beszél még nem ismeri még nem tud összeolvasni nem érti
MATEMATIKA:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Számfogalom** • **Számok tulajdonságai** • **Műveletek végzése** • **Mérési ismeretek**	kialakult, biztos pontos ismeretekkel rendelkezik önálló, általában hibátlan alkalmazza, tudja	kialakult, néha bizonytalan néha téveszt önálló, kevés hibát ejt kis segítséggel alkalmazza, tudja	bizonytalan gyakran téveszt sok segítséget igényel gyakran keveri, téveszt	gyenge, kialakulatlan nem ismeri fel még nem tudja **még nem tudja**
ÉNEK-ZENE:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Dalanyag** • **Ritmus** • **Munkavégzése**	önállóan énekli önállóan olvassa önálló	kevés segítséggel énekli kevés segítséggel olvassa jól dolgozik	sok segítséggel énekli sok segítséggel olvassa hozzáállása változó	nem énekli el még nem tudja olvasni hozzáállása nem megfelelő
VIZUÁLIS KULTÚRA:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Ábrázolás** • **Munkája**	jól jeleníteni meg élményeit gondos, tiszta	megfelelően fejlett általában gondos	kissé elnagyolt elfogadható	még kialakulatlan, gyenge rendetlen, elnagyolt
TECHNIKA ÉS TERVEZÉS:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**

• **Munkavégzése**	önálló, alkotó	kevés segítséggel, jól dolgozik	gyakran önállótlan, pontatlan	még önállótlan, gyenge
TESTNEVELÉS:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Mozgás, játéktevékenység** • **Munkavégzés**	harmonikus, jó aktív, szabálykövető	átlagos átlagos aktivitású	átlagosnál gyengébb aktivitása változó	gyenge hozzáállása nem megfelelő
ETIKA/HIT- ÉS ERKÖLCSTAN:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**

A tanuló teljesítményének, előmenetelének minősítése: - KIVÁLÓAN TELJESÍTETT – JÓL TELJESÍTETT – MEGFELELŐEN TELJESÍTETT – FELZÁRKÓZTATÁSRA SZORUL

Jegyzet:

……

ÉRTÉKELŐ LAP

…… tanulónak az **első osztályban** a 20…. / 20….. **tanévben**

NYÚJTOTT TELJESÍTMÉNYÉRŐL ÉS ELŐMENETELÉRŐL

MAGATARTÁS:			*SZORGALOM:*	
MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM**:**	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Betűalakítás, kapcsolás**	szabályos	néha szabálytalan	gyakran szabálytalan, hibás	szabálytalan, még nem tudja
• **Másolás írottról**	általában hibátlan	kevés hibát ejt	gyakran hibázik	sok hibát ejt, még nem tudja
• **Másolás nyomtatottról**	általában hibátlan	kevés hibát ejt	gyakran hibázik	sok hibát ejt, még nem tudja
• **Tollbamondás**	általában hibátlan	kevés hibát ejt	gyakran hibázik	sok hibát ejt, még nem tudja
• **Íráskép**	tetszetős, gondos, rendezett	jól olvasható, kicsit rendezetlen	rendezetlen, de olvasható	gyakran olvashatatlan
• **Beszéd**	összefüggően beszél	mondatokban beszél	kérdésekre válaszol	szavakban beszél
• **Betűismeret**	biztosan felismeri	felismeri kis bizonytalansággal	gyakran téveszt	még nem ismeri
• **Olvasás**	pontos	néha hibázik	gyakran pontatlan, akadozó	még nem tud összeolvasni
• **Értő olvasás**	az olvasottakat megérti	kevés segítséget igényel	sok segítséget igényel	nem érti
MATEMATIKA:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Számfogalom**	kialakult, biztos	kialakult, néha bizonytalan	bizonytalan	gyenge, kialakulatlan
• **Számok tulajdonságai**	pontos ismeretekkel rendelkezik	néha téveszt	gyakran téveszt	nem ismeri fel
• **Műveletek végzése**	önálló, általában hibátlan	önálló, kevés hibát ejt	sok segítséget igényel	még nem tudja
• **Mérési ismeretek**	alkalmazza, tudja	kis segítséggel alkalmazza, tudja	gyakran keveri, téveszt	**még nem tudja**
ÉNEK-ZENE:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Dalanyag**	önállóan énekli	kevés segítséggel énekli	sok segítséggel énekli	nem énekli el
• **Ritmus**	önállóan olvassa	kevés segítséggel olvassa	sok segítséggel olvassa	még nem tudja olvasni
• **Munkavégzése**	önálló	jól dolgozik	hozzáállása változó	hozzáállása nem megfelelő
VIZUÁLIS KULTÚRA:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Ábrázolás**	jól jeleníteni meg élményeit	megfelelően fejlett	kissé elnagyolt	még kialakulatlan, gyenge
• **Munkája**	gondos, tiszta	általában gondos	elfogadható	rendetlen, elnagyolt

TECHNIKA ÉS TERVEZÉS:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Munkavégzése**	önálló, alkotó	kevés segítséggel, jól dolgozik	gyakran önállótlan, pontatlan	még önállótlan, gyenge
TESTNEVELÉS:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Mozgás, játéktevékenység**	harmonikus, jó	átlagos	átlagosnál gyengébb	gyenge
• **Munkavégzés**	aktív, szabálykövető	átlagos aktivitású	aktivitása változó	hozzáállása nem megfelelő
ETIKA/HIT- ÉS ERKÖLCSTAN:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**

A tanuló teljesítményének, előmenetelének minősítése: - KIVÁLÓAN TELJESÍTETT – JÓL TELJESÍTETT – MEGFELELŐEN TELJESÍTETT – FELZÁRKÓZTATÁSRA SZORUL

Jegyzet:

……

ÉRTÉKELŐ LAP

…… tanulónak a **második osztályban** a 20…. / 20….. tanév **I. félévben**

NYÚJTOTT TELJESÍTMÉNYÉRŐL ÉS ELŐMENETELÉRŐL

MAGATARTÁS:			*SZORGALOM:*	
MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Betűalakítás, kapcsolás**	szabályos	néha szabálytalan	gyakran szabálytalan, hibás	szabálytalan, hibás
• **Másolás**	általában hibátlan	ritkán téveszt	többször hibázik	sokat hibázik, gyenge
• **Tollbamondás**	általában hibátlan	ritkán téveszt	többször hibázik	sokat hibázik, még nem tudja
• **Íráskép**	tetszetős, gondos, rendezett	jól olvasható, kicsit rendezetlen	rendezetlen, de jól olvasható	gyakran olvashatatlan
• **Szóbeli közlés**	összefüggő, értelmes	mondatokban beszél	csak kérdésekre válaszol	csak szavakat mond
• **Olvasás**	folyamatos, pontos	szólamos, kicsit pontatlan	szóképes, gyakran hibázik	akadozó, hibás
• **Szövegértés**	önálló, általában hibátlan	önálló, kicsit pontatlan	csak segítséggel dolgozza fel	nem érti
MATEMATIKA:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Számfogalom**	kialakult, biztos	kialakult, néha bizonytalan	bizonytalan	gyenge, kialakulatlan
• **Alapműveletek**	önálló, általában hibátlan	önálló, néha téved	sok hibával, segítséggel végzi	még nem tudja
• **Számok tulajdonságai**	pontos ismeretekkel rendelkezik	néha téveszt	gyakran téveszt	nem ismeri fel
• **Testek, síkidomok**	felismeri, megnevezi	kevés segítséggel nevezi meg	csak segítséggel tudja megnevezni	nem ismeri fel
• **Szöveges feladatok**	rajzos feladatot önállóan old meg	kevés segítséget igényel	sok segítséget igényel	még nem tudja megoldani
• **Mérési ismeretek**	alkalmazza, tudja	kis segítséggel alkalmazza, tudja	gyakran keveri, téveszt	**még nem tudja, nem alkalmazza**
ÉNEK-ZENE:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Dalanyag**	önállóan énekli	kevés segítséggel énekli	sok segítséggel énekli	nem énekli el

• **Ritmus, dallam** • **Munkavégzése**	el tudja olvasni, le tudja írni önálló	segítséggel olvassa, írja jól dolgozik	gyakran hibásan olvassa, írja hozzáállása változó	még nem tudja olvasni, leírni hozzáállása nem megfelelő
VIZUÁLIS KULTÚRA:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Ábrázolás** • **Munkája**	jól jeleníti meg élményeit gondos, tiszta	megfelelően fejlett általában gondos	kissé elnagyolt elfogadható	még kialakulatlan, gyenge rendetlen, elnagyolt
TECHNIKA ÉS TERVEZÉS:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Munkavégzése**	önálló, alkotó	kevés segítséggel, jól dolgozik	gyakran önállótlan, pontatlan	még önállótlan, elnagyolt
TESTNEVELÉS:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Mozgás, játéktevékenység** • **Munkavégzése**	harmonikus, jó aktív, szabálykövető	átlagos átlagos aktivitású	átlagosnál gyengébb aktivitása változó	gyenge hozzáállása nem megfelelő
ETIKA/HIT- ÉS ERKÖLCSTAN:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**

A tanuló teljesítményének, előmenetelének minősítése: - KIVÁLÓAN TELJESÍTETT – JÓL TELJESÍTETT – MEGFELELŐEN TELJESÍTETT – FELZÁRKÓZTATÁSRA SZORUL

Jegyzet:

……

1.3. számú melléklet Sportiskolai osztályok 1-2. évfolyam

SPORTISKOLAI ÉRTÉKELŐ LAP

…… tanulónak az **első osztályban** a 20… / 20…. tanév **I. félévében** ***NYÚJTOTT TELJESÍTMÉNYÉRŐL ÉS ELŐMENETELÉRŐL***

MAGATARTÁS:			*SZORGALOM:*	
MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Betűalakítás, kapcsolás**	szabályos	néha szabálytalan	gyakran szabálytalan	szabálytalan
• **Másolás írottról**	általában hibátlan	kevés hibát ejt	gyakran hibázik	sok hibát ejt
• **Másolás nyomtatottról**	általában hibátlan	kevés hibát ejt	gyakran hibázik	sok hibát ejt
• **Tollbamondás**	általában hibátlan	kevés hibát ejt	gyakran hibázik	sok hibát ejt
• **Íráskép**	tetszetős, gondos	jól olvasható	néha rendezetlen	rendezetlen
• **Beszéd**	összefüggően beszél	mondatokban beszél	kérdésekre válaszol	szavakban beszél
• **Betűismeret**	biztosan felismeri	felismeri kis bizonytalansággal	gyakran téveszt	nem ismeri fel
• **Olvasás**	pontos	néha hibázik	gyakran pontatlan	nem tud összeolvasni
• **Értő olvasás**	az olvasottakat megérti	kevés segítséget igényel	sok segítséget igényel	nem érti
MATEMATIKA:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Számfogalom**	kialakult, biztos	kialakult, néha bizonytalan	bizonytalan	gyenge, kialakulatlan
• **Számok tulajdonságai**	pontos ismeretekkel rendelkezik	néha téveszt	gyakran téveszt	nem ismeri fel
• **Műveletek végzése**	önálló, általában hibátlan	önálló, kevés hibát ejt	sok segítséget igényel	nem tudja
ÉNEK-ZENE:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Dalanyag**	önállóan énekli	kevés segítséggel énekli	sok segítséggel énekli	nem énekli el
• **Ritmus**	el tudja olvasni,	kevés segítséggel olvassa	sok segítséggel olvassa	még nem tudja olvasni
• **Munkavégzése**	önálló	jól dolgozik	hozzáállása változó	hozzáállása nem megfelelő
VIZUÁLIS KULTÚRA:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**

• **Ábrázolás**	jól jeleníti meg élményeit	az átlagnak megfelelő	kissé elnagyolt	kialakulatlan
• **Munkája**	gondos, tiszta	általában gondos	elfogadható	rendetlen
TECHNIKA ÉS TERVEZÉS:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Munkavégzése**	önálló, alkotó	jól dolgozik	gyakran önállótlan	gyengén dolgozik
TESTNEVELÉS:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Feladatvégzése**	pontos	igyekvő	hiányos	fejlesztendő
• **Szabálytartása**	szabálykövető	kevésbé szabálykövető	elfogadható	fejlesztendő
ETIKA/HIT- ÉS ERKÖLCSTAN:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**

A tanuló teljesítményének, előmenetelének minősítése: - KIVÁLÓAN TELJESÍTETT – JÓL TELJESÍTETT – MEGFELELŐEN TELJESÍTETT – FELZÁRKÓZTATÁSRA SZORUL

Jegyzet:……

SPORTISKOLAI ÉRTÉKELŐ LAP

…… tanulónak az **első osztályban** a 20… / 20…. **tanévben** ***NYÚJTOTT TELJESÍTMÉNYÉRŐL ÉS ELŐMENETELÉRŐL***

MAGATARTÁS:		*SZORGALOM:*		
MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Betűalakítás, kapcsolás**	szabályos	néha szabálytalan	gyakran szabálytalan	szabálytalan
• **Másolás írottról**	általában hibátlan	kevés hibát ejt	gyakran hibázik	sok hibát ejt
• **Másolás nyomtatottról**	általában hibátlan	kevés hibát ejt	gyakran hibázik	sok hibát ejt
• **Tollbamondás**	általában hibátlan	kevés hibát ejt	gyakran hibázik	sok hibát ejt
• **Íráskép**	tetszetős, gondos	jól olvasható	néha rendezetlen	rendezetlen
• **Beszéd**	összefüggően beszél	mondatokban beszél	kérdésekre válaszol	szavakban beszél
• **Betűismeret**	biztosan felismeri	felismeri kis bizonytalansággal	gyakran téveszt	nem ismeri fel
• **Olvasás**	pontos	néha hibázik	gyakran pontatlan	nem tud összeolvasni
• **Értő olvasás**	az olvasottakat megérti	kevés segítséget igényel	sok segítséget igényel	nem érti
MATEMATIKA:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Számfogalom**	kialakult, biztos	kialakult, néha bizonytalan	bizonytalan	gyenge, kialakulatlan
• **Számok tulajdonságai**	pontos ismeretekkel rendelkezik	néha téveszt	gyakran téveszt	nem ismeri fel
• **Műveletek végzése**	önálló, általában hibátlan	önálló, kevés hibát ejt	sok segítséget igényel	nem tudja
• **Nyitott mondatok**	önálló, általában hibátlan	kevés segítséget igényel	sok segítséget igényel	nem tudja
• **Szöveges feladatok**	érti, önállóan megoldja	kevés segítséget igényel	sok segítséget igényel	nem tudja megoldani
ÉNEK-ZENE:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Dalanyag**	önállóan énekli	kevés segítséggel énekli	sok segítséggel énekli	nem énekli el
• **Ritmus**	el tudja olvasni, le tudja írni	kevés segítséggel olvassa, írja	sok segítséggel olvassa, írja	még nem tudja olvasni, leírni
• **Munkavégzése**	önálló	jól dolgozik	hozzáállása változó	hozzáállása nem megfelelő
VIZUÁLIS KULTÚRA:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Ábrázolás**	jól jeleníti meg élményeit	az átlagnak megfelelő	kissé elnagyolt	kialakulatlan
• **Munkája**	gondos, tiszta	általában gondos	elfogadható	rendetlen
TECHNIKA-ÉS TERVEZÉS:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Munkavégzése**	önálló, alkotó	jól dolgozik	gyakran önállótlan	gyengén dolgozik
TESTNEVELÉS:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Feladatvégzése**	pontos	igyekvő	hiányos	fejlesztendő
• **Szabálytartása**	szabálykövető	kevésbé szabálykövető	elfogadható	fejlesztendő
ETIKA/HIT- ÉS ERKÖLCSTAN:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**

A tanuló teljesítményének, előmenetelének minősítése: - KIVÁLÓAN TELJESÍTETT – JÓL TELJESÍTETT – MEGFELELŐEN TELJESÍTETT – FELZÁRKÓZTATÁSRA SZORUL

Jegyzet:……

SPORTISKOLAI ÉRTÉKELŐ LAP

…… tanulónak a **második osztályban** a 20… / 20…. tanév **I. félévében** ***NYÚJTOTT TELJESÍTMÉNYÉRŐL ÉS ELŐMENETELÉRŐL***

MAGATARTÁS:				*SZORGALOM:*
MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Nyelvtani ismeretek**	biztos, alkalmazni is tudja	kis segítséggel felismeri, alkalmazza	csak segítséggel, több hibával, alkalmazza	nagyon hiányos
• **Helyesírás**	általában hibátlan	ritkán téveszt	többször hibázik	gyenge, sokat hibázik
• **Íráskép**	tetszetős, gondos	jól olvasható	néha rendezetlen	rendezetlen
• **Szóbeli közlés**	összefüggő, értelmes	mondatokban beszél	csak kérdésekre válaszol	csak szavakat mond
• **Olvasás pontossága**	pontos	néha pontatlan	többször hibázik	hibásan olvas
• **Olvasás tempója**	jó tempójú	lassú	akadozva	betűz
• **Szövegértés**	önálló, általában hibátlan	Önálló, kevés hibával	csak segítséggel dolgozza fel	nem érti
MATEMATIKA:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Számfogalom**	biztos	kialakult, néha bizonytalan	bizonytalan	gyenge, kialakulatlan
• **Alapműveletek**	önálló, általában hibátlan	önálló, néha téved	sok hibával végzi	csak segítséggel tudja
• Számok tulajdonságai	hibátlanul tudja	néha téveszt	sokszor téveszt	nem tudja
• Nyitott mondat	önálló, általában hibátlan	kevés segítséget igényel	sok segítséget igényel	nem tudja
• **Szöveges feladatok**	Önállóan, általában hibátlan	kevés segítséget igényel	sok segítséget igényel	csak segítséggel tudja
• **Mérés, geometria**	tudja	kis segítséggel tudja	gyakran téveszt	**nem tudja**
ÉNEK-ZENE:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Dalanyag**	önállóan énekli	kevés segítséggel énekli	sok segítséggel énekli	nem énekli el
• **Ritmus-, dallamolvasás**	el tudja olvasni	segítséggel olvassa	gyakran hibásan olvassa	még nem tudja olvasni

• **Ritmus-, dallamírás**	le tudja írni	segítséggel írja	gyakran hibásan írja	még nem tudja leírni
• **Munkavégzése**	önálló	jól dolgozik	hozzáállása változó	hozzáállása nem megfelelő
VIZUÁLIS KULTÚRA:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Ábrázolás**	jól jeleníteni meg élményeit	az átlagnak megfelelő	kissé elnagyolt	kialakulatlan
• **Munkája**	gondos	általában gondos	elfogadható	maszatos, rendezetlen
TECHNIKA ÉS TERVEZÉS:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Munkavégzése**	önálló, alkotó	jól dolgozik	gyakran önállótlan	gyengén dolgozik
TESTNEVELÉS:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Feladatvégzése**	pontos	igyekvő	hiányos	fejlesztendő
• **Szabálytartása**	szabálykövető	kevésbé szabálykövető	elfogadható	fejlesztendő
ETIKA/HIT- ÉS ERKÖLCSTAN:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**

A tanuló teljesítményének, előmenetelének minősítése: - KIVÁLÓAN TELJESÍTETT – JÓL TELJESÍTETT – MEGFELELŐEN TELJESÍTETT – FELZÁRKÓZTATÁSRA SZORUL

Jegyzet:……

1.4. számú melléklet Idegen nyelvi osztály 1-2. évfolyam

ÉRTÉKELŐ LAP

…… tanulónak az **első osztályban** a 20… / 20…. tanév **I. félévében**

NYÚJTOTT TELJESÍTMÉNYÉRŐL ÉS ELŐMENETELÉRŐL

MAGATARTÁS:			*SZORGALOM:*	
MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Betűalakítás, kapcsolás**	szabályos	néha szabálytalan	gyakran szabálytalan	szabálytalan
• **Másolás írottról**	általában hibátlan	kevés hibát ejt	gyakran hibázik	sok hibát ejt
• **Másolás nyomtatottról**	általában hibátlan	kevés hibát ejt	gyakran hibázik	sok hibát ejt
• **Tollbamondás**	általában hibátlan	kevés hibát ejt	gyakran hibázik	sok hibát ejt
• **Íráskép**	tetszetős, gondos	jól olvasható	néha rendezetlen	rendezetlen
• **Beszéd**	összefüggően beszél	mondatokban beszél	kérdésekre válaszol	szavakban beszél
• **Betűismeret**	biztosan felismeri	felismeri kis bizonytalansággal	gyakran téveszt	nem ismeri fel
• **Olvasás**	pontos	néha hibázik	gyakran pontatlan	nem tud összeolvasni
• **Értő olvasás**	az olvasottakat megérti	kevés segítséget igényel	sok segítséget igényel	nem érti
MATEMATIKA:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Számfogalom**	kialakult, biztos	kialakult, néha bizonytalan	bizonytalan	gyenge, kialakulatlan
• **Számok tulajdonságai**	pontos ismeretekkel rendelkezik	néha téveszt	gyakran téveszt	nem ismeri fel
• **Műveletek végzése**	önálló, általában hibátlan	önálló, kevés hibát ejt	sok segítséget igényel	nem tudja
IDEGEN NYELV:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Beszéd**	érti, követi, párbeszédet folytat képről mondatot alkot	érti, segítséggel követi, párbeszédet folytat képről mondatot alkot	nehezen érti, segítséggel folytat párbeszédet, alkot mondat	nem érti, nem folytat párbeszédet, nem tud mondatot alkotni
ÉNEK-ZENE:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**

• **Dalanyag**	önállóan énekli	kevés segítséggel énekli	sok segítséggel énekli	nem énekli el
• **Ritmus**	el tudja olvasni,	kevés segítséggel olvassa	sok segítséggel olvassa	még nem tudja olvasni
• **Munkavégzése**	önálló	jól dolgozik	hozzáállása változó	hozzáállása nem megfelelő
VIZUÁLIS KULTÚRA:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Ábrázolás**	jól jeleníti meg élményeit	az átlagnak megfelelő	kissé elnagyolt	kialakulatlan
• **Munkája**	gondos, tiszta	általában gondos	elfogadható	rendetlen
TECHNIKA ÉS TERVEZÉS:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Munkavégzése**	önálló, alkotó	jól dolgozik	gyakran önállótlan	gyengén dolgozik
TESTNEVELÉS:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Feladatvégzése**	pontos	igyekvő	hiányos	fejlesztendő
• **Szabálytartása**	szabálykövető	kevésbé szabálykövető	elfogadható	fejlesztendő
ETIKA/HIT- ÉS ERKÖLCSTAN:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**

A tanuló teljesítményének, előmenetelének minősítése: - KIVÁLÓAN TELJESÍTETT – JÓL TELJESÍTETT – MEGFELELŐEN TELJESÍTETT – FELZÁRKÓZTATÁSRA SZORUL

Jegyzet:……

ÉRTÉKELŐ LAP

…… tanulónak az **első osztályban** a 20… / 20…. **tanévben**

NYÚJTOTT TELJESÍTMÉNYÉRŐL ÉS ELŐMENETELÉRŐL

MAGATARTÁS:				*SZORGALOM:*
MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Betűalakítás, kapcsolás**	szabályos	néha szabálytalan	gyakran szabálytalan	szabálytalan
• **Másolás írottról**	általában hibátlan	kevés hibát ejt	gyakran hibázik	sok hibát ejt
• **Másolás nyomtatottról**	általában hibátlan	kevés hibát ejt	gyakran hibázik	sok hibát ejt
• **Tollbamondás**	általában hibátlan	kevés hibát ejt	gyakran hibázik	sok hibát ejt
• **Íráskép**	tetszetős, gondos	jól olvasható	néha rendezetlen	rendezetlen
• **Beszéd**	összefüggően beszél	mondatokban beszél	kérdésekre válaszol	szavakban beszél
• **Betűismeret**	biztosan felismeri	felismeri kis bizonytalansággal	gyakran téveszt	nem ismeri fel
• **Olvasás**	pontos	néha hibázik	gyakran pontatlan	nem tud összeolvasni
• **Értő olvasás**	az olvasottakat megérti	kevés segítséget igényel	sok segítséget igényel	nem érti
MATEMATIKA:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Számfogalom**	kialakult, biztos	kialakult, néha bizonytalan	bizonytalan	gyenge, kialakulatlan
• **Számok tulajdonságai**	pontos ismeretekkel rendelkezik	néha téveszt	gyakran téveszt	nem ismeri fel
• **Műveletek végzése**	önálló, általában hibátlan	önálló, kevés hibát ejt	sok segítséget igényel	nem tudja
• **Nyitott mondatok**	önálló, általában hibátlan	kevés segítséget igényel	sok segítséget igényel	nem tudja
• **Szöveges feladatok**	érti, önállóan megoldja	kevés segítséget igényel	sok segítséget igényel	nem tudja megoldani
IDEGEN NYELV:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Beszéd**	érti, követi, párbeszédet folytat képről mondatot	érti, segítséggel követi, párbeszédet folytat képről	nehezen érti, segítséggel folytat párbeszédet, alkot	nem érti, nem folytat párbeszédet, nem tud

	alkot	mondatot alkot	mondat	mondatot alkotni
ÉNEK-ZENE:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Dalanyag**	önállóan énekli	kevés segítséggel énekli	sok segítséggel énekli	nem énekli el
• **Ritmus**	el tudja olvasni, le tudja írni	kevés segítséggel olvassa, írja	sok segítséggel olvassa, írja	még nem tudja olvasni, leírni
• **Munkavégzése**	önálló	jól dolgozik	hozzáállása változó	hozzáállása nem megfelelő
VIZUÁLIS KULTÚRA:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Ábrázolás**	jól jeleníti meg élményeit	az átlagnak megfelelő	kissé elnagyolt	kialakulatlan
• **Munkája**	gondos, tiszta	általában gondos	elfogadható	rendetlen
TECHNIKA ÉS TERVEZÉS:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Munkavégzése**	önálló, alkotó	jól dolgozik	gyakran önállótlan	gyengén dolgozik
TESTNEVELÉS:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Feladatvégzése**	pontos	igyekvő	hiányos	fejlesztendő
• **Szabálytartása**	szabálykövető	kevésbé szabálykövető	elfogadható	fejlesztendő
ETIKA/HIT- ÉS ERKÖLCSTAN:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**

A tanuló teljesítményének, előmenetelének minősítése: - KIVÁLÓAN TELJESÍTETT – JÓL TELJESÍTETT – MEGFELELŐEN TELJESÍTETT – FELZÁRKÓZTATÁSRA SZORUL

Jegyzet:……..

ÉRTÉKELŐ LAP

…… tanulónak a **második osztályban** a 20… / 20…. tanév **I. félévében**

NYÚJTOTT TELJESÍTMÉNYÉRŐL ÉS ELŐMENETELÉRŐL

MAGATARTÁS:			*SZORGALOM:*	
MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Nyelvtani ismeretek**	biztos, alkalmazni is tudja	kis segítséggel felismeri, alkalmazza	csak segítséggel, több hibával, alkalmazza	nagyon hiányos, nem tudja alkalmazni
• **Helyesírás**	általában hibátlan	ritkán téveszt	többször hibázik	gyenge, sokat hibázik
• **Íráskép**	tetszetős, gondos	jól olvasható	néha rendezetlen	Rendezetlen
• **Szóbeli közlés**	összefüggő, értelmes	mondatokban beszél	csak kérdésekre válaszol	csak szavakat mond
• **Olvasás pontossága**	pontos	néha pontatlan	többször hibázik	hibásan olvas
• **Olvasás tempója**	jó tempójú	lassú	akadozva	Betűz
• **Szövegértés**	önálló, általában hibátlan	Önálló, kevés hibával	csak segítséggel dolgozza fel	nem érti
MATEMATIKA:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Számfogalom**	biztos	kialakult, néha bizonytalan	bizonytalan	gyenge, kialakulatlan
• **Alapműveletek**	önálló, általában hibátlan	önálló, néha téved	sok hibával végzi	csak segítséggel tudja
• **Számok tulajdonságai**	hibátlanul tudja	néha téveszt	sokszor téveszt	nem tudja
• **Nyitott mondat**	önálló, általában hibátlan	kevés segítséget igényel	sok segítséget igényel	nem tudja
• **Szöveges feladatok**	Önállóan, általában hibátlan	kevés segítséget igényel	sok segítséget igényel	csak segítséggel tudja
• **Mérés, geometria**	tudja	kis segítséggel tudja	gyakran téveszt	**nem tudja**
IDEGEN NYELV:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Beszéd**	mondatalkotása kiváló	kevés hibával, segítséggel alkot mondatot	csak segítséggel, több hibával alkot mondatot	nem tud mondatot alkotni
• **Olvasás, írás**	helyesen olvas,	jól olvas és ír	csak segítséggel olvas és ír	akadozó az olvasás,

	hibátlanul ír			hibás írás
ÉNEK-ZENE:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Dalanyag**	önállóan énekli	kevés segítséggel énekli	sok segítséggel énekli	nem énekli el
• **Ritmus-, dallamolvasás**	el tudja olvasni	segítséggel olvassa	gyakran hibásan olvassa	még nem tudja olvasni
• **Ritmus-, dallamírás**	le tudja írni	segítséggel írja	gyakran hibásan írja	még nem tudja leírni
• **Munkavégzése**	önálló	jól dolgozik	hozzáállása változó	hozzáállása nem megfelelő
VIZUÁLIS KULTÚRA:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Ábrázolás**	jól jeleníteni meg élményeit	az átlagnak megfelelő	kissé elnagyolt	Kialakulatlan
• **Munkája**	gondos	általában gondos	elfogadható	maszatos, rendezetlen
TECHNIKA ÉS TERVEZÉS:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Munkavégzése**	önálló, alkotó	jól dolgozik	gyakran önállótlan	gyengén dolgozik
TESTNEVELÉS:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**
• **Feladatvégzése**	pontos	igyekvő	hiányos	Fejlesztendő
• **Szabálytartása**	szabálykövető	kevésbé szabálykövető	elfogadható	Fejlesztendő
ETIKA/HIT- ÉS ERKÖLCSTAN:	**Kiválóan teljesített**	**Jól teljesített**	**Megfelelően teljesített**	**Felzárkóztatásra szorul**

A tanuló teljesítményének, előmenetelének minősítése: - KIVÁLÓAN TELJESÍTETT – JÓL TELJESÍTETT – MEGFELELŐEN TELJESÍTETT – FELZÁRKÓZTATÁSRA SZORUL

Jegyzet:……

1.5. számú melléklet Sajátos nevelési igényű tanulók

Szöveges értékelés sajátos nevelési igény fennállása esetén
1-4. évfolyam

Név: …… Osztály: ……Tanév: ……..

OLVASÁS
Betűfelismerés: néhányat ismer, sokat téveszt, téveszt, biztos
Összeolvasás: nem tud, 2 betűt, 3 betűt, 4-5 betűt összeolvas, ötnél több betűt összeolvas
Az olvasásában jelenlévő típushibák: iránytévesztések, elhagyás, kihagyás, hozzátoldás, betoldás, ismétlések, sorrendtévesztés, jelentésmódosítás, sortévesztés
Betűtévesztések:……..
Olvasástechnika: betűző, akadozó, szótagoló, szóképes, kapkodó, szólamos, folyamatos, kifejező
Olvasási tempó: nagyon lassú, lassú, gyors ütemű, megfelelő ütemű
Az olvasott szöveg megértése: mondanivalót is megért, önállóan mond tartalmat, segítséggel mond tartalmat, kérdésekre pontosan, pontatlanul, nagyon pontatlanul válaszol, csak segítséggel értelmezi, egyszerű mondatot, szószerkezeteket ért meg, csak szavakat ért, nem érti

ÍRÁS - HELYESÍRÁS
Az íráskép rendezettsége: rendezett, rendezetlen, olvashatatlan
Íráskészség*:*
Másolás írottról írottra: hibátlan, kevés hiba, sok hiba, még nem tud, néhány betűt, betűelemeket tud másolni
Másolás nyomtatottról írottra: hibátlan, kevés hiba, sok hiba, még nem tud
Tollbamondás: hibátlan, kevés hiba, sok hiba, még nem tud
Az írására jellemző hibák: motoros-kivitelezési nehézségek, tagolási hibák, tempónehézség, hosszú-rövid hangzók megkülönböztetésének zavarai, sorrendtévesztés, kihagyás, betoldás, elhagyás, fogyasztás, szaporítás, jelentésmódosítás
Írás közbeni betűtévesztések:……..……
Írástempó: normál ütemű, lassú, nagyon lassú, gyors, kapkodó
Nyelvtani-grammatikai készsége: zöngés-, zöngétlen hangzókat nehezen differenciálja, rövid-hosszú hangok időtartamát nehezen jelöli, j-ly jelölés hibás, írásjelek használata rossz, vagy hiányzik, tagolási nehézségei vannak, a tanult szabályokat nem ismeri fel, a tanult nyelvtani szabályokat nehezen alkalmazza, szavakat egybeír, szavakat különír, toldalékok használata helytelen

SZÁMOLÁS …….. számkörben
Számlálás növekvő sorrendben: egyenletes ritmusú, hibátlan, tízes átlépésnél téveszt, számokat kihagy, felcserél **Számlálás csökkenő sorrendben:** egyenletes ritmusú, hibátlan, tízes átlépésnél téveszt, számokat kihagy, felcserél **Számírás, olvasás:** biztos, pontos, bizonytalan, téveszt, sokat téveszt, nem tudja
Mennyiségi relációk: a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmakat érti, a jeleket megfelelően használja, a jeleket hibásan alkalmazza, nem érti, nem alkalmazza
Helyiérték fogalom: átváltások is sikeresek, fogalma kialakult, modellekkel értelmezi, játékpénzzel kirakja, nem alakult ki
Mennyiségállandóság: biztosan átfogja a mennyiséget, tárgyakon, játékpénzen, ujjakon leszámol, a mennyiségi állandóságot nem érzékeli
Műveletfogalom: biztosan értelmezi az összeadást, kivonást, szorzást, bennfoglalást, csak segítséggel értelmezi az összeadást, kivonást, szorzást, bennfoglalást, nem ismeri fel a műveleteket
Szóbeli összeadás, kivonás: fejben, ujjon, eszközzel, pontosan, kevés hibával, sok hibával számol, inverz műveletvégzés nehezített
Szorzó-és bennfoglaló táblák ismerete: biztosan tudja, bizonytalan, sokat hibázik, inverz műveletvégzés nehezített, nem tudja
Írásbeli műveletek: a művelet automatizálódott, pontosan végzi, az átváltásoknál hibázik, a műveleteket keveri, technikai és számolási pontatlanságok jellemzik
Matematikai szabályok: a szabályt meg is fogalmazza és alkalmazza, a szabályt felismeri, megtartja, a szabályt rávezetéssel felismeri és alkalmazza, szabálytartás nehezített, nem ismeri fel és nem alkalmazza
Szöveges feladatok megoldása: szövegértési nehézségei vannak, nem tudja kiemelni a lényeget a szövegből, rajzzal jeleníti meg az adatokat, pontatlanul jegyzi le az adatokat, nem tudja a szöveget a matematika nyelvére lefordítani, a választ nem tudja megfogalmazni, ellenőrzés hiányzik, segítséggel oldja meg, önállóan oldja meg a feladatot
Egyéb: ……...……
Mezőberény, ……..

……. ……..
főigazgató gyógypedagógus
P.H.

Szöveges értékelés sajátos nevelési igény fennállása esetén
5-8. évfolyam

Név: ……. Osztály: ……Tanév: ……..

OLVASÁS

Olvasás: szótagok, szavak, hosszabb szavak olvasására képes
Az olvasásában jelenlévő típushibák: iránytévesztések, elhagyás, kihagyás, hozzátoldás, betoldás, ismétlések, sorrendtévesztés, jelentésmódosítás, sortévesztés
Betűtévesztések:..... ……
Olvasástechnika: akadozó, szótagoló, szóképes, kapkodó, szólamos, folyamatos, kifejező
Olvasási tempó: nagyon lassú, lassú, gyors ütemű, megfelelő ütemű
Az olvasott szöveg megértése: mondanivalót is megért, önállóan mond tartalmat, segítséggel mond tartalmat, kérdésekre pontosan, pontatlanul válaszol, nagyon pontatlanul válaszol, csak segítséggel értelmezi. Egyszerű mondatot, szószerkezeteket ért meg.

ÍRÁS - HELYESÍRÁS

Az íráskép rendezettsége: rendezett, rendezetlen, olvashatatlan
Íráskészség*: másolás*: hibátlan, kevés hiba, sok hiba
tollbamondás: hibátlan, kevés hiba, sok hiba
önálló írás: hibátlan, kevés hiba, sok hiba
Az írására jellemző hibák: motoros-kivitelezési nehézségek, tagolási hibák, tempónehézség, hosszú-rövid hangzók megkülönböztetésének zavarai, sorrendtévesztés, betűcserék, kihagyás, betoldás, elhagyás, fogyasztás, szaporítás, jelentésmódosítás
Írás közbeni betűtévesztések:…….....
Írástempó: normál ütemű, lassú, nagyon lassú, gyors, kapkodó
Nyelvtani-grammatikai készsége: zöngés-, zöngétlen hangzókat nehezen differenciálja, rövid-hosszú hangok időtartamát nehezen jelöli, j-ly jelölés hibás, írásjelek használata rossz, a tanult szabályokat nem ismeri fel, a tanult nyelvtani szabályokat nehezen alkalmazza, szavakat egybeír, szavakat különír, toldalékok használata helytelen

SZÁMOLÁS …….. számkörben
Számlálás növekvő sorrendben: egyenletes ritmusú, hibátlan, tízes átlépésnél téveszt, számokat kihagy, felcserél
Számlálás csökkenő sorrendben: egyenletes ritmusú, hibátlan, tízes átlépésnél téveszt, számokat kihagy, felcserél
Számírás, olvasás: biztos, pontos, bizonytalan, téveszt, sokat téveszt, hibásan ír
Mennyiségi relációk: a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmakat érti, a jeleket megfelelően használja, a jeleket hibásan alkalmazza, nem érti, nem alkalmazza
Helyiérték fogalom: átváltások is sikeresek, fogalma kialakult, modellekkel értelmezi, játékpénzzel kirakja, nem alakult ki
Mennyiségállandóság: biztosan átfogja a mennyiséget, tárgyakon, játékpénzen, ujjakon leszámol, a mennyiségi állandóságot nem érzékeli
Műveletfogalom: biztosan értelmezi az összeadást, kivonást, szorzást, bennfoglalást, csak segítséggel értelmezi az összeadást, kivonást, a szorzást, a bennfoglalást, nem ismeri fel a műveleteket
Szóbeli összeadás, kivonás: fejben, ujjon, eszközzel, pontosan, kevés hibával. sok hibával számol, inverz műveletvégzés nehezített
Szorzó, és bennfoglaló táblák ismerete: biztosan tudja, keveset hibázik, sokat hibázik, inverz műveletvégzés nehezített, nem tudja
Írásbeli műveletek: a művelet automatizálódott, pontosan végzi, az átváltásoknál hibázik, a műveleteket keveri, technikai és számolási pontatlanságok jellemzik
Matematikai szabályok: a szabályt meg is fogalmazza és alkalmazza, a szabályt felismeri, megtartja, a szabályt rávezetéssel felismeri és alkalmazza, szabálytartás nehezített, nem ismeri fel, és nem alkalmazza
Szöveges feladatok megoldása: szövegértési nehézségei vannak, nem tudja kiemelni a lényeget a szövegből, rajzzal jeleníti meg az adatokat, pontatlanul jegyzi le az adatokat, nem tudja a szöveget a matematika nyelvére lefordítani, a választ nem tudja megfogalmazni, ellenőrzés hiányzik, segítséggel oldja meg, önállóan oldja meg a feladatot
Egyéb: ……...…….
Mezőberény, ……..

……. …….
főigazgató gyógypedagógus

P.H.

Szöveges értékelés sajátos nevelési igény fennállása esetén
Figyelemzavar, hiperaktivitás
1-8. évfolyam

Név: …… Osztály: ……Tanév: ……..

Tanuláshoz való viszony:
Érdeklődése könnyen felkelthető, aktivitása hullámzó, nehezen kelthető fel
Feladattudat, feladattartás: A feladat végrehajtását
önállóan elkezdi és annak befejezésére törekszik, biztatásra kezdi el, gyakran abbahagyja, a befejezés gyakran elmarad, vonakodva kezdi el, más tevékenységre tér át, rövid idő után befejezetlenül abbahagyja
Figyelem koncentráció, tartósság: életkorának megfelelően fejlett, tartós, könnyen elterelődő, rövid ideig tartó, fáradékony, igen rövid ideig tartó
Érzékelés, észlelés:

Látás: Képpárokon/szócsoportban tíz eltérésből ….-t vesz észre, tíz szóból ….-t másol le hibátlanul
Hallás: Tíz szópárból hallás után …- nél veszi észre a különbséget, azonosságot
Tollbamondás után tíz szóból ….-t ír le hibátlanul
Tapintás: Tapintással tíz ismert tárgy közül ….-t ismer fel biztosan

Egyensúly megtartása nehezített helyzetekben: megfelelő ideig megtartja, nem, vagy rövid ideig tartja meg
Emlékezet:
Képi emlékezet:…....elemű, a sorrendet is megtartja, a képek sorrendjét felcseréli
Szóemlékezet:……elemű, a sorrendet is megtartja, a szavak sorrendjét felcseréli
Emlékezés cselekvésekre, mozdulatsorra: …… elemből álló mozdulatsort tud megjegyezni, utánozni
Mozdulatsor folyamatos utánzása: megfelelő ideig képes, rövid ideig képes
Iskolai felszerelés: felszerelése nem, vagy csak elvétve hiányzik, időnként nem talál, elveszít dolgokat, rendszeresen nem talál, elveszít dolgokat
Önállóság feladathelyzetben: feladatait önállóan, kevés segítséggel oldja meg, gyakori biztatást, segítséget, megerősítést igényel
Az általa kedvelt munkaformák: egyéni, páros, csoportos
Szabályok betartása: a csoport szabályait ismeri, betartja, figyelmeztetéssel tartja be, gyakori figyelmeztetésre tartja be
A gyermek viselkedésének egyéb jellemzői:
Motoros nyugtalanság: változatlanul fennáll, nyugtalansága csökkent, nyugtalansága nőtt, nem jellemző
Túlzó mennyiségű beszéd: nem jellemző, megszűnt, csökkent, fennáll
Várakozás, türelem: türelmesen kivárja amíg sorra kerül, nehézséget okoz számára a várakozás, komoly nehézséget okoz számára a várakozás, alkalmazkodás
Alapvető érzelmi állapot: szorongó, félénk, labilis, hajlamos a végletekre, kiegyensúlyozott, vidám
Érzelmeinek kifejezése: helyzethez illő, visszafogott, heves, durva
Alapmozgások:……
……
Egyéb:
……..……
……

Mezőberény, ……..

……. …….
főigazgató gyógypedagógus

P.H.

1.6. számú melléklet Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók

Szöveges értékelés tanulási nehézséggel küzdő 1. osztályos tanuló számára I. félév

Név: …….. Osztály: …… Tanév: .....

Nagymozgás: a mozgásformákat technikailag bizonytalanul végzi, a padon bizonytalanul végzi, a megváltozott térbeli és más körülmények között is (irány, emelt pad, automatizált mozgásformák) pontosan végzi
Mozgásminta utánzása: alig képes, egyszeri utánzására képes, az újrakezdésnél téveszt, folyamatosan és pontosan utánozza
Emberábrázolás: egyvonalas ábrázolás, pálcikarajz, felismerhető, részben hiányos, teljes, apró részletek nem jelennek meg, emberábrázolás teljes, megjelennek a profil és a térbeli-időbeli dimenziók ábrázolása
Vonaltartás: a megadott formákat pontatlanul rajzolja át, átrajzolja, de a szaggatott vonalakat pontatlanul köti össze, finom-mozgásának teljes koordinálására képes
Térbeli tájékozódás: alapvető irányokat (fel, le, jobb, bal) részben ismeri, a jobb, bal felismerésében téveszt, a térbeli irányokat ismeri, alkalmazza
Tájékozódás síkban: alapvető irányokat részben ismeri, gyakran téveszt, alapvető irányokat ismeri, de megváltozott körülmények között pontatlanul nevezi meg, az irányokat minden helyzetben felismeri
Alak-háttér differenciálás: nem ismeri fel a háttérben az alakot, pontatlanul ismeri fel az alakot, pontosan felismeri az alakot
Szeriális (sorrendi) emlékezet: képek sorrendjének felidézésére alig képes, képek felidézése részben pontos, felidézése pontos, az irányokra is kiterjedő
Szándékos figyelem: (figyelemkoncentráció) figyelemkoncentrációra alig képes, általában képes, figyelemkoncentrációja jó, pontos
Gondolkodási szint: szemléletes, cselekvő, szemléletes, képszerű, elemi absztrakciós, nyelvi fogalmi szint (szóban, kép nélkül oldja meg a feladatot)
Analízis-szintézis: összetartozó elemek összekötésére alig képes, részben képes, minden részelemet pontosan köt össze
Általánosítás: általánosításra alig képes, részben képes, képes
Konkretizálás: gyűjtőfogalom alá tartozó elemek felsorolása gyenge, közepes szintű, életkori szintnek megfelelő
Összehasonlítás, differenciálás: hasonló alakzatok jelölése gyenge, hasonló alakzatok felismerés közepes, felismerése pontos
Összefüggések felfogása: összefüggések felfogására többnyire nem képes, többnyire képes, összefüggéseket felismeri
Számolási képesség: 1-2 váltásra képes, 3-4 váltásra képes, csökkenő számsort nem tud felépíteni, számlálás (növekvő és csökkenő) sorrendben életkori szintet meghaladó
Matematikai műveletek végzése: 5-ös számkörön belül részben képes, önállóan képes, 10-es számkörön belül részben képes, önállóan képes, 20-as számkörben is
Alapvető érzelmi állapot: szorongó, félénk, labilis, hajlamos a végletekre, kiegyensúlyozott, vidám
Feladattudat: gyakori buzdítással, konkrét segítséggel végzi a feladatot, kezdetben több, majd egyre kevesebb buzdítással végzi a feladatot, a feladatokat önállóan, egyenletes lelkesedéssel végzi
Szabálytudat: a szabályt ellenőrzés és megerősítés mellett tartja be, a szabály betartásához alkalmanként megerősítés szükséges, a szabályt önállóan betartja
Monotóniatűrés: hamar abbahagyja a tevékenységet, rövid ideig tevékenykedik, figyelme gyakran elterelődik, a feladatot átlagos ideig végzi
Önbizalom: önbizalma kevés, önbizalma túlzott, önbizalma reális
Udvariassági szokások: nem tartja be, részben tartja be (figyelmeztetés szükséges), betartja
Alkalmazkodó képesség: alkalmazkodásra nem képes, részben képes, minden helyzetben képes
Beszédhanghallás: azonosságokat, különbözőséget nem ismer fel, téveszt, pontosan felismer
Általános szókincs: szegényes, átlagos, gazdag
Relációs szókincs: a relációkat alig ismeri fel, nagyrészt felismeri, felismeri
Fogalommeghatározás: a fogalmakat segítséggel ismer fel, a fogalom felismerése bizonytalan, biztos a fogalomfelismerés
Összefüggő beszéd, kifejezőképesség: kérdésre metakommunikációval válaszol, szavakban válaszol, rövid tőmondatokban válaszol, válaszadás megfelelő
Kommunikációs viszony: passzív, nehezen nyílik meg, fecsegő, nincs beszédfegyelme, természetes dialógusra képes, beszédfegyelme megfelelő
Egyéb megjegyzés: ……..

.....
Mezőberény, ….....

…… ……
főigazgató fejlesztő/gyógypedagógus

P.H.

Szöveges értékelés beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség esetén
Olvasási, beszédértési, szövegértési nehézség

Név:..... Osztály:..... Tanév:.....

Olvasási nehézség

Hangok felismerése: magánhangzók felismerésében téveszt, mássalhangzók felismerésében téveszt
Szótagok, szavak olvasása: sokat hibázik, keveset hibázik, hibátlanul olvas
Összefüggő szöveg olvasása: gyakran mást olvas, hosszú szavak olvasásánál akadozik, írásjeleket nem érzékel, hibáit nem veszi észre, javítja hibáit
Betűtévesztései: .....
Olvasás tempója: lassú, akadozó, megfelelő, gyors, kapkodó

Beszédészlelési, beszédértési nehézség

Ritkán használt magyar szavak után mondása: kevés szót tud visszamondani, pontatlanul adja vissza a szavakat, 90%-át visszaadja
Idegen szavak ismétlése: kevés szót tud pontosan visszamondani, pontatlanul adja vissza a kifejezéseket, 95%-át pontosan mondja vissza
Zavaró körülmények közötti szóismétlések: gyenge, közepes szintű, jó teljesítmény
Szótagokra bontott szavak után mondása: nem tudja a hallott szót kimondani, részben tudja a szót megtalálni, pontosan kimondja a részekre bontott szót
Hangokra bontott szavak összerakása: nem tudja a szót kimondani, pontatlanul mondja ki a szót, minden szót helyesen kimond
Szóismétlések az első hang elhagyásával: nem tudja kimondani az adott szót, téveszt, pontosan kimondja a megkezdett szót
Szavak kiejtése csak magánhangzó észlelésekor: magánhangzók alapján nem ismeri fel a szót, felismeri a szót, több szót is tud felismer
Szavak felismerése mássalhangzók alapján: nem tud szót mondani a hallott mássalhangzók alapján, rávezetéssel találja meg a szót, több szót is talál az elhangzott mássalhangzók alapján
Szókincs: szegényes, átlagos, jó

Szövegértési nehézség

Szóértés: nem tudja megmagyarázni a szó jelentését, hasonló jelentésű szóval tudja helyettesíteni, több kifejezést is alkalmaz
Kifejezés értése: nem tud ismert kifejezést megmagyarázni, hasonló kifejezést talál, több hasonló kifejezéssel helyettesít
Egyszerű mondat megértése: le tudja rajzolni a hallottakat, el tudja magyarázni a hallottakat, választékosan fejezi ki magát
Bekezdések megértése: keveset ad vissza a szövegrészből, segítséggel tudja elmondani, leírni a szövegrész lényegét, önállóan adja vissza a lényeget
Szöveg megértése kérdésekre adott válaszok alapján: nem tud a feltett kérdésekre válaszolni, pontatlanul válaszol, pontosan válaszol
Hallott, olvasott szöveg tartalmának visszaadása: szavakban próbálja visszaadni a tartalmat, egyszerű mondatokban fogalmaz, szövegvisszaadás megfelelő

Mezőberény, ….....

…..... …..…….....
főigazgató fejlesztő/gyógypedagógus

P. H.

Szöveges értékelés beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség esetén
Nyelvi – helyesírási – írási nehézség

Név:..... Osztály:..... Tanév:.....

Hangdifferenciálás:

Zöngés-zöngétlen megkülönböztetése: helyes, helytelen
Magánhangzók megkülönböztetése: helyes, helytelen
Mássalhangzó kettőzések érzékelése: helyes, helytelen

Mondatkezdés, zárás, írásjelek használata: nem használ mondatkezdő nagybetűt, nem használ írásjelet a mondat végén, csak pontot használ a mondat végén, a mondatfajták között nem tesz különbséget, nem használ vesszőt felsorolásnál, összetett mondatoknál, mondatvégi írásjelet a beszélő szándéka szerint használja

Tagolás szavakra, szótagokra, elválasztás:

Tagolatlan mondat szavakra bontása: helytelen, megfelelő
Szavak szótagokra bontása: hibás, hibátlan
Írás közbeni elválasztás: hibás, hibátlan

Betűrend: nem ismeri az ABC-ét, pontatlanul állít fel betűrendet, betűrendbe sorolás pontos

Szókincs:

Ellentétes jelentésű szavak használata: hiányos, megfelelő
Szinonímák ismerete: kevés hasonló jelentésű szót ismer, tartalmilag összefüggő szavakat megfelelően ismer
Rokonértelmű szavak ismerete: alacsony szintű, megfelelő
Szóalkotó, szóteremtő, kombinációs készség: gyenge, megfelelő

Toldalékok helyesírása: helytelenül használt toldalékok:....., helyesen használja a toldalékokat.

Hasonult nyelvi alakzatok használata:

-val,-vel toldalék: helyes, helytelen
Zöngésség szerinti részleges hasonulás: helyes, helytelen
Összeolvadás (-t,-d,-n, -ja,- je toldalékos szavak) használata: hibás, jó

Szófajok helyesírása:

Múlt idejű igék helyesírása: hibás, néha téveszt, megfelelő
Igekötős igék helyesírása: hibás, néha téveszt, megfelelő
Igemódok használata: hibás, néha téveszt, megfelelő
Tulajdonnevek helyesírása: hibás, néha téveszt, megfelelő
Melléknevek helyesírása: hibás, néha téveszt, megfelelő

Írás:

Betűk alakja: torzult, megfelelő
Betűk nagysága: apró betűformák, megfelelő betűformák, nagy betűformák
Aránytartás: minden betűforma azonos nagyságú, különböző nagyságú
Írás közbeni betűtévesztések:.....
Írás rendezettsége: rendezett, tiszta, rendezetlen
Írástempó: normál ütemű, lassú, nagyon lassú, gyors, kapkodó
Teljesítmény másolás után: hibás, kevés a hiba, sok hiba, olvashatatlan
Teljesítmény tollbamondás után: hibátlan, kevés hiba, sok hiba, olvashatatlan
Testtartás: helytelen, helyes

Mezőberény, ….

…..
főigazgató

…..
fejlesztő/gyógypedagógus

P. H.

Szöveges értékelés beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség esetén
Számolási nehézség

Név:..... Osztály:..... Tanév:.....

Számlálás:

Számkörben növekvő sorrend esetén: egyenletes ritmusú, hibátlan, számokat kihagy, felcserél, számlálás hibás

Számkörben csökkenő sorrendben: hibás, néha téves, hibátlan

Számjegyek írása: pontos, hibás a lejegyzés

Helyi érték ismerete: fogalma hiányzik, modelleken értelmezi, fogalma kialakult

Mennyiségi állandóság: nem érzékeli, eszközzel számol le mennyiséget

Mennyiségi relációk értelmezése: felismeri, alkalmazza, pontatlanul értelmezi, nem tudja értelmezni

Műveletfogalom: összeadást, szorzást, kivonást, osztást nem értelmez, a leírt műveleti jelet nem tudja azonosítani tartalmilag az elvégzendő művelettel, a leírt műveleti jelet tudja azonosítani tartalmilag az elvégzendő művelettel, a műveleteket helyesen értelmezi

Inverz művelet értelmezése: hiányos, segítséggel értelmezi, biztos

Számolási technika: nem alakult ki, kialakult, de rossz módszerű, lassú, bizonytalan, kialakult, jó

Műveletek végzése:

Szóbeli műveletvégzési technika: eszközzel számol, ujjon számol, fejben számol

Szóbeli összeadás: nem tud önállóan összeadni, sokat hibázik, keveset hibázik, hibátlanul számol

Szóbeli kivonás: nem tudja, sok hibával számol, kevés a hiba, hibátlan

Szorzás: nem tudja felidézni a szorzatokat önállóan (számsorozatot használ, táblázatot használ), a tanult szorzótáblát hibásan idézi fel, pontosan tudja.

Bennfoglalás: nem tudja felidézni a bennfoglaló táblákat (táblázatot használ), a tanult bennfoglaló táblákat hibásan tudja (számsorozatot használ), hibátlan a felidézés.

Írásbeli műveletvégzés: művelet nem automatizálódott, művelet automatizálódott, de pontatlan, átváltásoknál hibázik, technikai és számolási pontatlanságok jellemzik, pontosan végzi a műveleteket.

Matematikai-logikai szabályok felismerése:

Kétváltozós sor folytatása rajzban: egyik szabályt sem ismeri fel, egy szabályt ismer fel, mindkét szabályt felismeri

Egyváltozós számsor folytatása: nem ismeri fel, hogy a sorozat csökkenő vagy növekvő, nem tudja értelmezni a valamennyivel csökken, valamennyivel kevesebb fogalmat, nem tud szabályt tartani, műveletvégzési nehézségei vannak, feladatot jól old meg

Kétváltozós számsor folytatása: nem ismeri fel a két szabályt, csak az egyik szabályt ismeri fel, segítséggel mindkét szabályt felismeri, önállóan folytatja a sorozatot

Szöveges feladatok megoldása: nehézségek vannak a szövegértéssel, nem tudja kiemelni a lényeget a szövegből, rajzzal jeleníti meg az adatokat, pontatlanságok jelentkeznek az adatok lejegyzésénél, nem tudja a szöveget a matematika nyelvére lefordítani, a választ nem tudja megfogalmazni, ellenőrzés hiányzik, segítséggel oldja meg, önállóan oldja meg a feladatot

Számemlékezet: gyenge (1,2 elemű) megfelelő (3,4 elemű) jó (5,6 elemű), inverz megjelenítésre nem képes, inverz megjelenítés megfelelő

Mezőberény, ….....

…..... …..…..

főigazgató fejlesztő/gyógypedagógus

P. H.

Szöveges értékelés beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség esetén
Tanulási nehézség
1-4. évfolyam

Név: …… Osztály: …… Tanév: .....

OLVASÁS
Betűfelismerés: néhányat ismer, sokat téveszt, téveszt, biztos
Összeolvasás: nem tud, 2 betűt, 3 betűt, 4-5 betűt összeolvas, ötnél több betűt összeolvas
Az olvasásában jelenlévő típushibák: iránytévesztések, elhagyás, kihagyás, hozzátoldás, betoldás, ismétlések, sorrendtévesztés, jelentésmódosítás, sortévesztés
Betűtévesztések:…….....
Olvasástechnika: betűző, akadozó, szótagoló, szóképes, kapkodó, szólamos, folyamatos, kifejező
Olvasási tempó: nagyon lassú, lassú, gyors ütemű, megfelelő ütemű
Az olvasott szöveg megértése: mondanivalót is megért, önállóan mond tartalmat, segítséggel mond tartalmat, kérdésekre pontosan, pontatlanul, nagyon pontatlanul válaszol, csak segítséggel értelmezi, egyszerű mondatot, szószerkezeteket ért meg, csak szavakat ért, nem érti
ÍRÁS - HELYESÍRÁS
Az íráskép rendezettsége: rendezett, rendezetlen, olvashatatlan
Íráskészség*:*
Másolás írottról írottra: hibátlan, kevés hiba, sok hiba, még nem tud, néhány betűt, betűelemeket tud másolni
Másolás nyomtatottról írottra: hibátlan, kevés hiba, sok hiba, még nem tud
Tollbamondás: hibátlan, kevés hiba, sok hiba, még nem tud
Az írására jellemző hibák: motoros-kivitelezési nehézségek, tagolási hibák, tempónehézség, hosszú-rövid hangzók megkülönböztetésének zavarai, sorrendtévesztés, kihagyás, betoldás, elhagyás, fogyasztás, szaporítás, jelentésmódosítás
Írás közbeni betűtévesztések:……....
Írástempó: normál ütemű, lassú, nagyon lassú, gyors, kapkodó
Nyelvtani-grammatikai készsége: zöngés-, zöngétlen hangzókat nehezen differenciálja, rövid-hosszú hangok időtartamát nehezen jelöli, j-ly jelölés hibás, írásjelek használata rossz, vagy hiányzik, tagolási nehézségei vannak, a tanult szabályokat nem ismeri fel, a tanult nyelvtani szabályokat nehezen alkalmazza, szavakat egybeír, szavakat különír, toldalékok használata helytelen.
SZÁMOLÁS …….. számkörben
Számlálás növekvő sorrendben: egyenletes ritmusú, hibátlan, tízes átlépésnél téveszt, számokat kihagy, felcserél
Számlálás csökkenő sorrendben: egyenletes ritmusú, hibátlan, tízes átlépésnél téveszt, számokat kihagy, felcserél
Számírás, olvasás: biztos, pontos, bizonytalan, téveszt, sokat téveszt, nem tudja
Mennyiségi relációk: a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmakat érti, a jeleket megfelelően használja, a jeleket hibásan alkalmazza, nem érti, nem alkalmazza
Helyiérték fogalom: átváltások is sikeresek, fogalma kialakult, modellekkel értelmezi, játékpénzzel kirakja, nem alakult ki
Mennyiségállandóság: biztosan átfogja a mennyiséget, tárgyakon, játékpénzen, ujjakon leszámol, a mennyiségi állandóságot nem érzékeli
Műveletfogalom: biztosan értelmezi az összeadást, kivonást, szorzást, bennfoglalást, csak segítséggel értelmezi az összeadást, kivonást, szorzást, bennfoglalást, nem ismeri fel a műveleteket
Szóbeli összeadás, kivonás: fejben, ujjon, eszközzel, pontosan, kevés hibával, sok hibával számol, inverz műveletvégzés nehezített
Szorzó-és bennfoglaló táblák ismerete: biztosan tudja, bizonytalan, sokat hibázik, inverz műveletvégzés nehezített, nem tudja
Írásbeli műveletek: a művelet automatizálódott, pontosan végzi, az átváltásoknál hibázik, a műveleteket keveri, technikai és számolási pontatlanságok jellemzik
Matematikai szabályok: a szabályt meg is fogalmazza és alkalmazza, a szabályt felismeri, megtartja, a szabályt rávezetéssel felismeri és alkalmazza, szabálytartás nehezített, nem ismeri fel és nem alkalmazza
Szöveges feladatok megoldása: szövegértési nehézségei vannak, nem tudja kiemelni a lényeget a szövegből, rajzzal jeleníti meg az adatokat, pontatlanul jegyzi le az adatokat, nem tudja a szöveget a matematika nyelvére lefordítani, a választ nem tudja megfogalmazni, ellenőrzés hiányzik, segítséggel oldja meg, önállóan oldja meg a feladatot
Egyéb: …….....
Mezőberény, ……..

……. ……
főigazgató P.H. fejlesztő /gyógypedagógus

Szöveges értékelés beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség esetén
Tanulási nehézség
5-8. évfolyam

Név: …… Osztály: …… Tanév: .....

OLVASÁS

Olvasás: szótagok, szavak, hosszabb szavak olvasására képes
Az olvasásában jelenlévő típushibák: iránytévesztések, elhagyás, kihagyás, hozzátoldás, betoldás, ismétlések, sorrendtévesztés, jelentésmódosítás, sortévesztés
Betűtévesztések:..... ……
Olvasástechnika: akadozó, szótagoló, szóképes, kapkodó, szólamos, folyamatos, kifejező
Olvasási tempó: nagyon lassú, lassú, gyors ütemű, megfelelő ütemű
Az olvasott szöveg megértése: mondanivalót is megért, önállóan mond tartalmat, segítséggel mond tartalmat, kérdésekre pontosan, pontatlanul válaszol, nagyon pontatlanul válaszol, csak segítséggel értelmezi. Egyszerű mondatot, szószerkezeteket ért meg.

ÍRÁS - HELYESÍRÁS

Az íráskép rendezettsége: rendezett, rendezetlen, olvashatatlan
Íráskészség*: másolás*: hibátlan, kevés hiba, sok hiba
tollbamondás: hibátlan, kevés hiba, sok hiba
önálló írás: hibátlan, kevés hiba, sok hiba
Az írására jellemző hibák: motoros-kivitelezési nehézségek, tagolási hibák, tempónehézség, hosszú-rövid hangzók megkülönböztetésének zavarai, sorrendtévesztés, betűcserék, kihagyás, betoldás, elhagyás, fogyasztás, szaporítás, jelentésmódosítás
Írás közbeni betűtévesztések:……...……
Írástempó: normál ütemű, lassú, nagyon lassú, gyors, kapkodó
Nyelvtani-grammatikai készsége: zöngés-, zöngétlen hangzókat nehezen differenciálja, rövid-hosszú hangok időtartamát nehezen jelöli, j-ly jelölés hibás, írásjelek használata rossz, ~~tagolási nehézségei vannak~~, a tanult szabályokat nem ismeri fel, a tanult nyelvtani szabályokat nehezen alkalmazza, szavakat egybeír, szavakat különír, toldalékok használata helytelen

SZÁMOLÁS …… számkörben

Számlálás növekvő sorrendben: egyenletes ritmusú, hibátlan, tízes átlépésnél téveszt, számokat kihagy, felcserél
Számlálás csökkenő sorrendben: egyenletes ritmusú, hibátlan, tízes átlépésnél téveszt, számokat kihagy, felcserél
Számírás, olvasás: biztos, pontos, bizonytalan, téveszt, sokat téveszt, hibásan ír
Mennyiségi relációk: a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmakat érti, a jeleket megfelelően használja, a jeleket hibásan alkalmazza, nem érti, nem alkalmazza
Helyiérték fogalom: átváltások is sikeresek, fogalma kialakult, modellekkel értelmezi, játékpénzzel kirakja, nem alakult ki
Mennyiségállandóság: biztosan átfogja a mennyiséget, tárgyakon, játékpénzen, ujjakon leszámol, a mennyiségi állandóságot nem érzékeli
Műveletfogalom: biztosan értelmezi az összeadást, kivonást, szorzást, bennfoglalást, csak segítséggel értelmezi az összeadást, kivonást, a szorzást, a bennfoglalást, nem ismeri fel a műveleteket
Szóbeli összeadás, kivonás: fejben, ujjon, eszközzel, pontosan, kevés hibával. sok hibával számol, inverz műveletvégzés nehezített
Szorzó, és bennfoglaló táblák ismerete: biztosan tudja, keveset hibázik, sokat hibázik, inverz műveletvégzés nehezített, nem tudja
Írásbeli műveletek: a művelet automatizálódott, pontosan végzi, az átváltásoknál hibázik, a műveleteket keveri, technikai és számolási pontatlanságok jellemzik
Matematikai szabályok: a szabályt meg is fogalmazza és alkalmazza, a szabályt felismeri, megtartja, a szabályt rávezetéssel felismeri és alkalmazza, szabálytartás nehezített, nem ismeri fel, és nem alkalmazza
Szöveges feladatok megoldása: szövegértési nehézségei vannak, nem tudja kiemelni a lényeget a szövegből, rajzzal jeleníti meg az adatokat, pontatlanul jegyzi le az adatokat, nem tudja a szöveget a matematika nyelvére lefordítani, a választ nem tudja megfogalmazni, ellenőrzés hiányzik, segítséggel oldja meg, önállóan oldja meg a feladatot
Egyéb: …….....
Mezőberény, ……..

……. …….
főigazgató fejlesztő /gyógypedagógus

P.H.

Szöveges értékelés beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség esetén
Beilleszkedési, magatartási nehézség /Tanulási nehézség figyelem területen
1-8. évfolyam

Név: …… Osztály: ……Tanév: .....

Tanuláshoz való viszony:
Érdeklődése könnyen felkelthető, aktivitása hullámzó, nehezen kelthető fel
Feladattudat, feladattartás: A feladat végrehajtását
önállóan elkezdi és annak befejezésére törekszik, biztatásra kezdi el, gyakran abbahagyja, a befejezés gyakran elmarad, vonakodva kezdi el, más tevékenységre tér át, rövid idő után befejezetlenül abbahagyja
Figyelem koncentráció, tartósság: életkorának megfelelően fejlett, tartós, könnyen elterelődő, rövid ideig tartó, fáradékony, igen rövid ideig tartó
Érzékelés, észlelés:

Látás: Képpárokon/szócsoportban tíz eltérésből ….-t vesz észre, tíz szóból ….-t másol le hibátlanul
Hallás: Tíz szópárból hallás után …- nél veszi észre a különbséget, azonosságot
Tollbamondás után tíz szóból ….-t ír le hibátlanul
Tapintás: Tapintással tíz ismert tárgy közül ….-t ismer fel biztosan

Egyensúly megtartása nehezített helyzetekben: megfelelő ideig megtartja, nem, vagy rövid ideig tartja meg
Emlékezet:
Képi emlékezet:…....elemű, a sorrendet is megtartja, a képek sorrendjét felcseréli
Szóemlékezet:……elemű, a sorrendet is megtartja, a szavak sorrendjét felcseréli
Emlékezés cselekvésekre, mozdulatsorra: ….. elemből álló mozdulatsort tud megjegyezni, utánozni
Mozdulatsor folyamatos utánzása: megfelelő ideig képes, rövid ideig képes
Iskolai felszerelés: felszerelése nem, vagy csak elvétve hiányzik, időnként nem talál, elveszít dolgokat, rendszeresen nem talál, elveszít dolgokat
Önállóság feladathelyzetben: feladatait önállóan, kevés segítséggel oldja meg, gyakori biztatást, segítséget, megerősítést igényel,
Az általa kedvelt munkaformák: egyéni, páros, csoportos
Szabályok betartása: a csoport szabályait ismeri, betartja, figyelmeztetéssel tartja be, gyakori figyelmeztetésre tartja be
A gyermek viselkedésének egyéb jellemzői:
Motoros nyugtalanság: változatlanul fennáll, nyugtalansága csökkent, nyugtalansága nőtt, nem jellemző
Túlzó mennyiségű beszéd: nem jellemző, megszűnt, csökkent, fennáll
Várakozás, türelem: türelmesen kivárja amíg sorra kerül, nehézséget okoz számára a várakozás, komoly nehézséget okoz számára a várakozás, alkalmazkodás
Alapvető érzelmi állapot: szorongó, félénk, labilis, hajlamos a végletekre, kiegyensúlyozott, vidám
Érzelmeinek kifejezése: helyzethez illő, visszafogott, heves, durva
Alapmozgások:……
……
Egyéb:……
……..

Mezőberény, ….....

……. ……..
főigazgató fejlesztő /gyógypedagógus
P.H

1.7. számú melléklet Tanulmányok alatti vizsgák követelményei

TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK KÖVETELMÉNYEI 1-4. ÉVFOLYAM

Magyar nyelv és irodalom

1. évfolyam	– A tanuló legyen tisztában a szóbeli kommunikáció alapvető szabályaival, alkalmazza őket. – Értse meg az egyszerű magyarázatokat, utasításokat. – A kérdésekre értelmesen válaszoljon. – Használja a bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének udvarias nyelvi formáit. – Legyen képes összefüggő mondatok alkotására. Szöveghűen mondja el a memoritereket. – Ismerje az írott és nyomtatott kis- és nagybetűket, rendelkezzen megfelelő számú szókinccsel. – Ismert és begyakorolt szöveget folyamatosságra, pontosságra törekvően olvasson fel. – Írása legyen rendezett, pontos. – Jelölje helyesen a *j* hangot 10-20 begyakorolt szóban. – Helyesen válassza el az egyszerű szavakat. – Napszakok, hónapok, évszakok megnevezése, sorrendezése időrend alapján. – Az időjárás elemeinek jelölése.
2. évfolyam	– A tanuló legyen tisztában a szóbeli kommunikáció alapvető szabályaival, alkalmazza őket. – Értse meg az egyszerű magyarázatokat, utasításokat. – A kérdésekre értelmesen válaszoljon. – Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. – Használja a bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének udvarias nyelvi formáit. – Legyen képes összefüggő mondatok alkotására.

	– Követhetően számoljon be élményeiről, olvasmányai tartalmáról. – Szöveghűen mondja el a memoritereket. – Ismerje az írott és nyomtatott betűket, rendelkezzen megfelelő számú szókinccsel. – Ismert és begyakorolt szöveget folyamatosságra, pontosságra törekvően olvasson fel. – Írása legyen rendezett, pontos. – Ismerje fel és nevezze meg a tanult nyelvtani fogalmakat, szükség szerint idézze fel és alkalmazza a helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet szavaiban. – Jelölje helyesen a j hangot 30–40 begyakorolt szóban. Helyesen válassza el az egyszerű szavakat. – Az évszakos és napszakos változások felismerése. – Az időjárás elemeinek ismerete, piktogramok értelmezése.

3. évfolyam	**Szóbeli szövegalkotás** – A tanuló értelmesen és érthetően fejezze ki a gondolatait. – Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. – Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat. – Beszédstílusát igazítsa beszélgető partneréhez. – A memoritereket szöveghűen mondja el. **Olvasás** – Felkészülés után folyamatosan, érthetően olvasson fel ismert szöveget. – Életkorának megfelelő szöveget értsen meg néma olvasás útján. Az olvasottakkal kapcsolatos véleményét értelmesen fogalmazza meg. – Használja az ismert kézikönyveket. **Fogalmazás** – Adott vagy választott témáról 8–10 mondatos fogalmazást készítsen a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával. (mondatfajták

	felismerése, alkalmazása) **Nyelvtan** – Az alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek legyenek. Biztonsággal ismerje fel a tanult szófajokat, és nevezze meg azokat szövegben is. (ige, főnév, melléknév) – Helyesen alkalmazza a begyakorolt szókészlet körében a tanult helyesírási szabályokat. – Helyesírását ellenőrizze, szükség esetén javítsa. – Az anyanyelvi részképességeinek fejlettsége legyen összhangban korával. **Írás** – Írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak legyenek.
4. évfolyam	**Szóbeli szövegalkotás** – A tanuló értelmesen és érthetően fejezze ki a gondolatait. Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. – Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat. – Beszédstílusát igazítsa beszélgető partneréhez. – A memoritereket szöveghűen mondja el. **Olvasás** – Felkészülés után folyamatosan, érthetően olvasson fel ismert szöveget. A szöveg jelentésének megfelelően hangsúlyozzon. – Életkorának megfelelő szöveget értsen meg néma olvasás útján. Az olvasottakkal kapcsolatos véleményét értelmesen fogalmazza meg. – Tudjon rövid vázlatot készíteni. – Használja az ismert kézikönyveket. **Fogalmazás** – Adott vagy választott témáról 10–12 mondatos fogalmazást készítsen a tanult fogalmazási stílusok alkalmazásával. **Nyelvtan** – Az alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek legyenek. Biztonsággal ismerje fel a tanult mondatfajtákat, szófajokat, és nevezze meg azokat szövegben is. (ige, igemódok, főnév,

	melléknév számnév, névmás, névelő, névutó) – Helyesen alkalmazza a begyakorolt szókészlet körében a tanult helyesírási szabályokat. – Helyesírását ellenőrizze, szükség esetén javítsa. – Az anyanyelvi részképességeinek fejlettsége legyen összhangban korával. **Írás** – Írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak legyenek. Az írást eszközszinten használja.

Matematika

1. évfolyam	*Gondolkodási és megismerési módszerek* – Halmazok összehasonlítása az elemek száma szerint. Halmazalkotás. – Állítások igazságtartalmának eldöntése. Állítások megfogalmazása. – Összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés. Közös tulajdonság felismerése, megnevezése. – Több, kevesebb, ugyannyi fogalmának helyes használata. – Néhány elem sorba rendezése próbálgatással. *Számtan, algebra* – Számok írása, olvasása (20-as számkör). Számok helye a számegyenesen. Számszomszédok értése. Természetes számok nagyság szerinti összehasonlítása. – Matematikai jelek: +, –, =, <, > ismerete, használata. – Összeadás, kivonás szóban és írásban. – Szöveges feladat értelmezése, megjelenítése rajz segítségével, leírása számokkal. – Páros és páratlan számok megkülönböztetése. – –Szimbólumok használata matematikai szöveg leírására, az ismeretlen szimbólum kiszámítása. *Geometria* – Vonalak (egyenes, görbe) ismerete.

	– A test és a síkidom megkülönböztetése. – Tájékozódási képesség, irányok ismerete. – A hosszúság, az űrtartalom, a tömeg és az idő mérése. A szabvány mértékegységek: m, l, kg, óra, nap, hét. Mennyiségek közötti összefüggések felismerése. Mérőeszközök használata. *Összefüggések, függvények, sorozatok* – Növekvő és csökkenő számsorozatok szabályának felismerése, a sorozat folytatása. – Számpárok közötti kapcsolatok felismerése. – Képes a változásokat észrevenni, szóban kifejezni. *Valószínűség, statisztika* – Adatokról megállapítások megfogalmazása.

2. évfolyam	*Gondolkodási és megismerési módszerek* – Halmazok összehasonlítása az elemek száma szerint. Halmazalkotás. – Állítások igazságtartalmának eldöntése. Állítások megfogalmazása. – Összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés. Közös tulajdonság felismerése, megnevezése. – Több, kevesebb, ugyannyi fogalmának helyes használata. – Néhány elem sorba rendezése próbálgatással. *Számtan, algebra* – Számok írása, olvasása (100-as számkör). Helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalma. – Római számok írása, olvasása (I, V, X). – Számok helye a számegyenesen. Számszomszédok értése. Természetes számok nagyság szerinti összehasonlítása. – Számok képzése, bontása helyi érték szerint. – Matematikai jelek: +, –, •, :, =, <, >, ( ) ismerete, használata. – Összeadás, kivonás, szorzás, osztás szóban és írásban. – Szorzótábla ismerete a százas számkörben. – Szöveges feladat értelmezése, megjelenítése rajz segítségével, leírása

	számokkal. – Páros és páratlan számok megkülönböztetése. – Szimbólumok használata matematikai szöveg leírására, az ismeretlen szimbólum kiszámítása. *Geometria* – Vonalak (egyenes, görbe) ismerete. – A test és a síkidom megkülönböztetése. – Testek építése szabadon és megadott feltételek szerint. – Tájékozódási képesség, irányok ismerete. – A hosszúság, az űrtartalom, a tömeg és az idő mérése. A szabvány mértékegységek: cm, dm, m, cl, dl, l, dkg, kg, perc, óra, nap, hét, hónap, év. Átváltások szomszédos mértékegységek között. Mennyiségek közötti összefüggések felismerése. Mérőeszközök használata. *Összefüggések, függvények, sorozatok* – Növekvő és csökkenő számsorozatok szabályának felismerése, a sorozat folytatása. – Számpárok közötti kapcsolatok felismerése. – Képes a változásokat észrevenni, szóban kifejezni. *Valószínűség, statisztika* – Kísérletek végzése, eredmények feljegyzése, közös munka végzése. – Adatokról megállapítások megfogalmazása. – A véletlen, biztos, lehetetlen fogalma.

3. évfolyam	*Gondolkodási és megismerési módszerek* – Adott tulajdonságú elemek halmazba rendezése. – Halmazba tartozó elemek közös tulajdonságainak felismerése, megnevezése. – Annak eldöntése, hogy egy elem beletartozik-e egy adott halmazba. – A változás értelmezése egyszerű matematikai tartalmú szövegben. – Az összes eset megtalálása (próbálgatással).

	Számtan, algebra – Számok írása, olvasása (1000-es számkör). Helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalma 1000-es számkörben. – Negatív számok a mindennapi életben (hőmérséklet, adósság). – Törtek a mindennapi életben: 2, 3, 4, 10, 100 nevezőjű törtek megnevezése, lejegyzése szöveggel, előállítása hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel. – Természetes számok nagyság szerinti összehasonlítása 1000-es számkörben. – Mennyiségek közötti összefüggések észrevétele tevékenységekben. – A matematika különböző területein az ésszerű becslés és a kerekítés alkalmazása. – Fejben számolás ezres számkörben százasokra végződő számokkal. – A szorzótábla biztos ismerete 100-as számkörben. Számolási algoritmus ismerete és alkalmazása nagyobb számokkal (nagyegyszeregy). – Összeg, különbség, szorzat, hányados fogalmának ismerete. Műveletek tulajdonságainak, tagok, illetve tényezők felcserélhetőségének alkalmazása. Műveleti sorrend ismerete, alkalmazása. – Háromjegyű számok összeadása, kivonása, szorzás egyjegyű számmal írásban. – Műveletek ellenőrzése. – Szöveges feladat: a szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv, becslés, ellenőrzés, az eredmény realitásának vizsgálata. – Többszörös, osztó, maradék fogalmának ismerete. *Geometria* – A szabvány mértékegységek ismerete: mm, km, cl, hl, g, t, másodperc. – Átváltások szomszédos mértékegységek között. – Hosszúság, távolság idő és űrtartalom mérése (egyszerű gyakorlati

	példák).. – A test és a síkidom közötti különbség ismerete – Kocka, téglatest, felismerése, létrehozása, jellemzői. – Négyzet, téglalap kerülete. – Négyzet, téglalap területének mérése különféle egységekkel, területlefedéssel, parkettázással. *Összefüggések, függvények, sorozatok* – Szabályfelismerés, szabálykövetés. Növekvő és csökkenő számsorozatok felismerése – Összefüggések keresése az egyszerű sorozatok elemei között. – A szabály megfogalmazása egyszerű formában *Valószínűség, statisztika* – Tapasztalati adatok lejegyzése, táblázatba rendezése. Táblázat adatainak értelmezése. – Adatgyűjtés, adatok lejegyzése, diagram leolvasása. – Valószínűségi játékok, kísérletek értelmezése. Biztos, lehetetlen, lehet, de nem biztos tapasztalati ismerete. *Informatikai ismeretek* – Tanári segítséggel az életkorának megfelelő oktatási célú programok használata. – • Együttműködés interaktív tábla használatánál.

4. évfolyam	*Gondolkodási és megismerési módszerek* – Adott tulajdonságú elemek halmazba rendezése. – Halmazba tartozó elemek közös tulajdonságainak felismerése, megnevezése. – Annak eldöntése, hogy egy elem beletartozik-e egy adott halmazba. – A változás értelmezése egyszerű matematikai tartalmú szövegben.

	– Az összes eset megtalálása (próbálgatással). *Számtan, algebra* – Számok írása, olvasása (10 000-es számkör). Helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalma 10 000-es számkörben. – Negatív számok a mindennapi életben (hőmérséklet, adósság). – Törtek a mindennapi életben: 2, 3, 4, 10, 100 nevezőjű törtek megnevezése – Természetes számok nagyság szerinti összehasonlítása 10 000-es számkörben. – Mennyiségek közötti összefüggések észrevétele tevékenységekben. – A matematika különböző területein az ésszerű becslés és a kerekítés alkalmazása. – Fejben számolás százas számkörben. – A szorzótábla biztos ismerete 100-as számkörben. – Összeg, különbség, szorzat, hányados fogalmának ismerete. Műveletek tulajdonságainak, tagok, illetve tényezők felcserélhetőségének alkalmazása. Műveleti sorrend ismerete, alkalmazása. – Négyjegyű számok összeadása, kivonása, szorzás kétjegyű, osztás egyjegyű számmal írásban. – Műveletek ellenőrzése. – Többszörös, osztó, maradék fogalmának ismerete. – Szöveges feladat lépésenkénti megoldása *Geometria* – Egyenesek kölcsönös helyzetének felismerése: metsző és párhuzamos egyenesek. – A szabvány mértékegységek: mm, km, ml, cl, hl, g, t, másodperc. Átváltások szomszédos mértékegységek között. – Hosszúság, távolság, űrtartalom és idő mérése (egyszerű gyakorlati példák).

	– Háromszög, négyzet, téglalap, sokszög létrehozása egyszerű módszerekkel, felismerésük, jellemzőik. – Kör fogalmának tapasztalati ismerete. – A szög fogalmának tapasztalati ismerete: derékszögnél nagyobb, ill. kisebb szögek felismerése. – A test és a síkidom közötti különbség megértése. – Kocka, téglatest, felismerése, jellemzői. – Gömb felismerése. – Tükrös alakzatok és tengelyes szimmetria rajzzal, színezéssel. – Négyzet, téglalap kerülete. – Négyzet, téglalap területének mérése különféle egységekkel, területlefedéssel. *Összefüggések, függvények, sorozatok* – Szabályfelismerés, szabálykövetés. Növekvő és csökkenő számsorozatok felismerése, készítése. – Összefüggések keresése az egyszerű sorozatok elemei között. – A szabály megfogalmazása egyszerű formában, a hiányzó elemek pótlása. *Valószínűség, statisztika* – Tapasztalati adatok lejegyzése, táblázatba rendezése. Táblázat adatainak értelmezése. – Adatgyűjtés, adatok lejegyzése, diagram leolvasása. – Valószínűségi játékok, kísérletek értelmezése. Biztos, lehetetlen, lehet, de nem biztos tapasztalati ismerete. *Informatikai ismeretek* – Tanári segítséggel az életkorának megfelelő oktatási célú programok használata. – Egy rajzoló program ismerte; egyszerű ábrák elkészítése, színezése. – Együttműködés interaktív tábla használatánál.

Környezetismeret

3. évfolyam	**A témakörök tanulása eredményeként a tanuló:** – azonosítja az anyagok halmazállapotát, megnevezi és összehasonlítja azok alapvető jellemzőit; – felismeri, megnevezi és megfigyeli egy konkrét növény választott részeit, algoritmus alapján a részek tulajdonságait. Megfogalmazza, mi a növényi részek szerepe a növény életében; – megnevezi az időjárás fő elemeit; – felismeri, megnevezi és megfigyeli egy konkrét állat választott részeit, algoritmus alapján a részek tulajdonságait. Megfogalmazza, mi a megismert rész szerepe az állat életében; – felismeri az élettelen anyagokon és az élőlényeken a mérhető tulajdonságokat. – a kísérletezés elemi lépéseit annak algoritmusa szerint megvalósítja; – a tanító által felvetett problémával kapcsolatosan hipotézist fogalmaz meg, a vizsgálatok eredményét összeveti hipotézisével; – az adott kísérlethez választott eszközöket megfelelően használja; – figyelemmel kísér rövidebb-hosszabb ideig tartó folyamatokat (például olvadás, forrás, fagyás, párolgás, lecsapódás, égés, ütközés); – megfigyeli a mozgások sokféleségét, csoportosítja a mozgásformákat: hely- és helyzetváltoztató mozgás; – egyszerű kísérletek során megfigyeli a halmazállapot-változásokat: fagyás, olvadás, forrás, párolgás, lecsapódás; – tanítói segítséggel égéssel kapcsolatos egyszerű kísérleteket végez. Csoportosítja a megvizsgált éghető és éghetetlen anyagokat; – megfogalmazza a tűz és az égés szerepét az ember életében. – felismeri a napszakok, évszakok változásai, valamint a Föld mozgásai közötti összefüggéseket; – megfelelő sorrendben sorolja fel a napszakokat, a hét napjait, a hónapokat, az évszakokat, ismeri ezek időtartamát, relációit;

	– figyelemmel kísér rövidebb-hosszabb ideig tartó folyamatokat (például víz körforgása, emberi élet szakaszai, növények csírázása, növekedése); – az évszakokra vonatkozó megfigyeléseket végez, tapasztalatait rögzíti, és az adatokból következtetéseket von le; – megismeri és modellezi a víz természetben megtett útját, felismeri a folyamat ciklikus jellegét; – megnevezi az ember életszakaszait; – megfigyeli a növények csírázásának és növekedésének feltételeit, ezekre vonatkozóan egyszerű kísérleteket végez; – analóg és digitális óráról leolvassa a pontos időt. – a tanteremről, otthona valamely helyiségéről egyszerű alaprajzot készít és leolvas; – az iskola környezetéről egyszerű térképvázlatot készít; – tájékozódik az iskola környékéről és településéről készített térképvázlattal és térképpel. Az iskola környezetéről egyszerű térképvázlatot készít; – felismeri a különböző domborzati formákat, felszíni vizeket, ismeri jellemzőiket. Ezeket terepasztalon vagy saját készítésű modellen előállítja; – felismeri lakóhelyének jellegzetes felszínformáit; – domborzati térképen felismeri a felszínformák és vizek jelölését.

4. évfolyam	**A témakörök tanulása eredményeként a tanuló:** – iránytű segítségével megállapítja és megnevezi a fő- és mellékvilágtájakat; – irányokat ad meg viszonyítással; – térkép segítségével megnevezi Magyarország jellemző felszínformáit (síkság, hegy, hegység, domb, dombság), vizeit (patak, folyó, tó), ezeket terepasztalon vagy saját készítésű modellen előállítja; – térkép segítségével megmutatja hazánk nagytájait, felismeri azok

	jellemző felszínformáit; – térkép segítségével megnevezi hazánk szomszédos országait, megyéit, saját megyéjét, megyeszékhelyét, környezetének nagyobb településeit, hazánk fővárosát, és ezeket megtalálja a térképen is. – felismeri a lakóhelyéhez közeli életközösségek és az ott élő élőlények közötti különbségeket (pl. természetes – mesterséges életközösség, erdő – mező, rét – víz, vízpart – park, díszkert – zöldséges, gyümölcsöskert esetében); – megnevezi a megismert életközösségekre jellemző élőlényeket, használja az életközösségekhez kapcsolódó kifejezéseket; – algoritmus alapján megfigyeli és összehasonlítja a saját lakókörnyezetében fellelhető növények és állatok jellemzőit. A megfigyelt tulajdonságok alapján csoportokba rendezi azokat; – algoritmus alapján megfigyeli és összehasonlítja hazánk természetes és mesterséges élőhelyein, életközösségeiben élő növények és állatok jellemzőit. A megfigyelt jellemzőik alapján csoportokba rendezi azokat; – konkrét példán keresztül megfigyeli és felismeri az élőhely, életmód és testfelépítés kapcsolatát; – megfigyeléseit mérésekkel (például időjárási elemek, testméret), modellezéssel, egyszerű kísérletek végzésével (például láb- és csőrtípusok) egészíti ki; – felismeri, hogy az egyes fajok környezeti igényei eltérőek; – felismeri a megismert életközösségek növényei és állatai közötti jellegzetes kapcsolatokat; – példákkal mutatja be az emberi tevékenység természeti környezetre gyakorolt hatását. Felismeri a természetvédelem jelentőségét; – felismeri, mely anyagok szennyezhetik környezetünket a mindennapi életben, mely szokások vezetnek környezetünk károsításához. Egyéni és közösségi környezetvédelmi cselekvési formákat ismer meg és gyakorol közvetlen környezetében (pl. madárbarát kert, iskolakert kiépítésében, fenntartásában való részvétel, iskolai környezet kialakításában, rendben tartásában való részvétel, települési természet- és környezetvédelmi tevékenységben való részvétel); – elsajátít olyan szokásokat és viselkedésformákat, amelyek a

	károsítások megelőzésére irányulnak (pl. hulladékminimalizálás – anyagtakarékosság, újrahasználat és -felhasználás, tömegközlekedés, gyalogos vagy kerékpáros közlekedés előnyben részesítése, energiatakarékosság). – felismeri és megnevezi az emberi test részeit, fő szerveit, ismeri ezek működését, szerepét; – megnevezi az érzékszerveket és azok szerepét a megismerési folyamatokban; – belátja az érzékszervek védelmének fontosságát, és ismeri ezek eszközeit, módjait; – ismer betegségeket, felismeri a legjellemzőbb betegségtüneteket, a betegségek megelőzésének alapvető módjait.

Idegen nyelv – angol nyelv

3. évfolyam	- A tanuló értse meg az egyszerű tanári utasításokat! - Értse meg az egyszerű, ismerős kérdéseket, tudjon válaszolni ezekre! - Be tudjon mutatkozni kérdésekre való válaszadással! - Ismerje az angol abc betűit, tudjon egyszerű szavakat betűzni! - Szűrje ki egyszerű, rövid szövegek lényegét! - Mondjon el néhány verset, mondókát! - Ismert szavakat, rövid szövegeket olvasson el és értsen meg jól ismert témában! - Tanult szavakat, ismerős mondatokat másoljon! - Hallás után le tudja írni az ismert szavakat! - Minta alapján egyszerű, rövid szövegeket alkosson! - Ismerje a színeket és a számokat 0-10-ig! - Tudja a személyes névmásokat és a hozzájuk kapcsolható létigéket! - Ismerje a tantermi tárgyak nevét! - Ismerjen néhány foglalkozást!

4. évfolyam	- Mutassa be önmagát! - Alkosson párbeszédet család témakörben! - Mutassa be kedvenc állatit! - Alkosson rövid mondatokból álló szöveget az iskola, az állatok témakörben! - Ismerje és alkalmazza a köszönési formákat! - Színeket, alapszíneket ismerje! - Az abc betűit tudja megnevezni! - Ismerje a számokat 1-50-ig! - Ismerjen és alkalmazzon legalább 10 melléknevet! - Angol nyelvű utasításokat értse meg és kövesse azokat! - Tudjon telefonszámot elkérni és megadni! - Tetszését, nemtetszését egyszerűen tudja megfogalmazni. - Tudja köszönetét kinyilvánítani! - Dolgokat, személyeket tudjon megnevezni!

Idegen nyelv-német nyelv

3. évfolyam	- Üdvözöljön tanárt és diákot! - Mutatkozzon be röviden! - Énekelje el az ABC-dalt! - Reagáljon a tanári utasításokra! - Soroljon fel 8 színt! - Számoljon el 12-ig! - Sorolja fel a legközelebbi családtagokat! - Képek alapján ejtse ki az iskolai felszerelések nevét! - Másolja le az O, Tannenbaum című dalt! - Válaszoljon röviden eldöntendő kérdésekre! - Nevezzen meg 5 testrészt!

4. évfolyam	- Mutassa be önmagát! - Alkosson párbeszédet család témakörben! - Mondja el rövid mondatokban, mit szeret enni! - Képek alapján soroljon fel ruhadarabokat! - Sorolja fel a tantárgyait! - Mutassa be kedvenc állatit! - Énekeljen el egy dalt a Márton napi témakörből! - Ismerje fel Márton történetének kulcsszavait! - Alkosson rövid mondatokból álló szöveget szabadidő témakörben!

Digitális kultúra

3. évfolyam	**A tanuló:** – közvetlen otthoni vagy iskolai környezetéből megnevez néhány informatikai eszközt, felsorolja fontosabb jellemzőit; – önállóan vagy tanítói segítséggel választ más tantárgyak tanulásának támogatásához applikációkat, digitális tananyagot, oktatójátékot, képességfejlesztő digitális alkalmazást; – önállóan használ néhány, életkorának megfelelő alkalmazást, elsősorban információgyűjtés, gyakorlás, egyéni érdeklődésének kielégítése céljából. – ismer néhány, kisiskolások részére készített portált, információforrást, digitálistananyag-lelőhelyet; – megfogalmazza, néhány példával alátámasztja, hogyan könnyíti meg a felhasználó munkáját az adott eszköz alkalmazása; – a feladathoz, problémához digitális eszközt, illetve alkalmazást, applikációt, felhasználói felületet választ; felsorol néhány érvet választásával kapcsolatosan; – adott szempontok alapján megfigyel néhány, grafikai alkalmazással készített produktumot, személyes véleményét megfogalmazza; – grafikai alkalmazással egyszerű, közvetlenül hasznosuló rajzot, grafikát, dokumentumot hoz létre; – adott szempontok alapján megfigyel néhány, grafikai alkalmazással készített produktumot, személyes véleményét megfogalmazza; – egy rajzos dokumentumot adott szempontok alapján értékel, módosít; – egyszerű prezentációt, ábrát, egyéb segédletet készít. – információt keres az interneten más tantárgyak tanulása során, és felhasználja azt; – állításokat fogalmaz meg grafikonokról, infografikákról, táblázatokról; a kapott információkat felhasználja napi

	tevékenysége során; – információkat keres, a talált adatokat felhasználja digitális produktumok létrehozására; – kiválasztja a számára releváns információt, felismeri a hamis információt; – tisztában van a személyes adat fogalmával, törekszik megőrzésére, ismer néhány példát az e-Világ veszélyeivel kapcsolatban; – ismeri és használja a kapcsolattartás formáit és a kommunikáció lehetőségeit a digitális környezetben; – ismeri a mobileszközök alkalmazásának előnyeit, korlátait, etikai vonatkozásait; – felismer, eljátszik, végrehajt néhány hétköznapi tevékenysége során tapasztalt, elemi lépésekből álló, adott sorrendben végrehajtandó cselekvést; – egy adott, mindennapi életből vett algoritmust elemi lépésekre bont, értelmezi a lépések sorrendjét, megfogalmazza az algoritmus várható kimenetelét; – feladat, probléma megoldásához többféle algoritmust próbál ki; – a valódi vagy szimulált programozható eszköz mozgását értékeli, hiba esetén módosítja a kódsorozatot a kívánt eredmény eléréséig. Tapasztalatait megfogalmazza, megvitatja társaival; – adott feltételeknek megfelelő kódsorozatot tervez és hajtat végre, történeteket, meserészleteket jelenít meg padlórobottal vagy más eszközzel.
4. évfolyam	**A tanuló:** – közvetlen otthoni vagy iskolai környezetéből megnevez néhány informatikai eszközt, felsorolja fontosabb jellemzőit; – önállóan választ más tantárgyak tanulásának támogatásához applikációkat, digitális tananyagot, oktatójátékot, képességfejlesztő digitális alkalmazást; – önállóan használ néhány, életkorának megfelelő alkalmazást,

	elsősorban információgyűjtés, gyakorlás, egyéni érdeklődésének kielégítése céljából; – ismer néhány, kisiskolások részére készített portált, információforrást, digitálistananyag-lelőhelyet. – megfogalmazza, néhány példával alátámasztja, hogyan könnyíti meg a felhasználó munkáját az adott eszköz alkalmazása; – a feladathoz, problémához digitális eszközt, illetve alkalmazást, applikációt, felhasználói felületet választ; felsorol néhány érvet választásával kapcsolatosan; – egyszerű feladatokat old meg informatikai eszközökkel; – adott szempontok alapján megfigyel néhány, grafikai alkalmazással készített produktumot, személyes véleményét megfogalmazza; – grafikai alkalmazással egyszerű, közvetlenül hasznosuló rajzot, grafikát, dokumentumot hoz létre; – adott szempontok alapján megfigyel néhány, grafikai alkalmazással készített produktumot, személyes véleményét megfogalmazza; – egy rajzos dokumentumot adott szempontok alapján értékel, módosít; – egyszerű prezentációt, ábrát, egyéb segédletet készít. – elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez; – a rendelkezésére álló eszközökkel, forrásokból meggyőződik a talált vagy kapott információk helyességéről; – információt keres az interneten más tantárgyak tanulása során, és felhasználja azt; – állításokat fogalmaz meg grafikonokról, infografikákról, táblázatokról; a kapott információkat felhasználja napi tevékenysége során; – információkat keres, a talált adatokat felhasználja digitális produktumok létrehozására; – kiválasztja a számára releváns információt, felismeri a hamis információt;

	– képes feladat, probléma megoldásához megfelelő applikáció, digitális tananyag, oktatójáték, képességfejlesztő digitális alkalmazás kiválasztására. – tisztában van a személyes adat fogalmával, törekszik megőrzésére, ismer néhány példát az e-Világ veszélyeivel kapcsolatban; – ismeri és használja a kapcsolattartás formáit és a kommunikáció lehetőségeit a digitális környezetben; – ismeri a mobileszközök alkalmazásának előnyeit, korlátait, etikai vonatkozásait; – közvetlen tapasztalatokkal rendelkezik a mobileszközök oktatási célú felhasználásával kapcsolatban. – elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez; – kiválasztja az általa ismert informatikai eszközök és alkalmazások közül azokat, melyek az adott probléma megoldásához szükségesek; – eredményétől függően módosítja a problémamegoldás folyamatában az adott, egyszerű tevékenységsorokat; – alkalmaz néhány megadott algoritmust tevékenység, játék során, és néhány egyszerű esetben módosítja azokat; – értelmezi a problémát, a megoldási lehetőségeket eljátssza, megfogalmazza, egyszerű eszközök segítségével megvalósítja; – felismer, eljátszik, végrehajt néhány hétköznapi tevékenysége során tapasztalt, elemi lépésekből álló, adott sorrendben végrehajtandó cselekvést; – egy adott, mindennapi életből vett algoritmust elemi lépésekre bont, értelmezi a lépések sorrendjét, megfogalmazza az algoritmus várható kimenetelét; – feladat, probléma megoldásához többféle algoritmust próbál ki; – a valódi vagy szimulált programozható eszköz mozgását értékeli, hiba esetén módosítja a kódsorozatot a kívánt eredmény eléréséig; tapasztalatait megfogalmazza, megvitatja társaival; – adott feltételeknek megfelelő kódsorozatot tervez és hajtat végre, történeteket, meserészleteket jelenít meg padlórobottal vagy más

	eszközzel

Etika

1.évfolyam	- Ismerje legfontosabb személyi adatait, sorolja fel néhány külső és belső tulajdonságát - Tudjon alkalmazni alapvető illemszabályokat ismerős és ismeretlen emberrel szemben: megszólítás, segítségkérés, udvariasság. - Meg tudja fogalmazni az öröm, bánat, szeretet, rokonszenv, ellenszenv fogalmakat. - Ismerje a család, rokon fogalmakat. - Soroljon fel a családhoz kapcsolható szokást, hagyományt, ünnepet. - Legyen tisztában a hétköznap, szabadidő fogalmával. - Tudja, hol lakik: lakóhely, falu, város megkülönböztetése. - Természetvédelem: védett növény és állat felismerése képről. - Tudja megkülönböztetni egymástól a valóságos és a virtuális világot::mese, álom, képzelet, jó, rossz, gonosz.

2 évfolyam	- Ismerje legfontosabb személyi adatait. - Fogalmazza meg külső és belső tulajdonságait. - Legyen képes különféle beszédmódokat alkalmazni. - Tudjon alkalmazni alapvető illemszabályokat szituációs játék keretében: ismerős és ismeretlen emberrel szemben Fel tudja sorolni, hogy milyen közösségekbe tartozik: iskola, család és rokonság. Ismertesse a családi hagyományokat, ünnepeket, szokásokat. - Képek vagy történet segítségével fel tudja ismerni és meg tudja fogalmazni: Mások másmilyenek. Más lakóhelyek, más szokások. - Tudja, hol lakik: lakóhely fogalma. - A falu, város megkülönböztetése. - Természetvédelem fontossága: védett növény és állat felismerése képről.

	- Tudja megkülönböztetni egymástól a valóságos és a virtuális világot: álom, képzelet, mese, valóság, jó, rossz, gonosz.

3. évfolyam	- Tudjon önmagáról pozitív és negatív külső és belső tulajdonságokat felsorolni. - Ismerje érzéseinek és gondolatainak kifejezésére szolgáló szóbeli és nem szóbeli formákat. - Fogalmazza meg, hogyan tud másokkal tartós kapcsolatot kialakítani. - Fogalmazza meg, hogyan tud törekedni a tartós kapcsolat ápolására. - Tudjon felsorolni a magyar néphez kapcsolódó hagyományt, jelképeket. - Indokolja meg, miért van szükség más népek, szokásainak, hagyományainak elfogadására. - Ismerje más népek ünnepeit. - Fogalmazza meg a szabályok fontosságát a közösség életében. - Sorolja föl Földünk néhány olyan értékét, amely közös kincsünk. - Magyarázza meg, miért kell az elődeink által létrehozott értékeket, védeni, megőrizni. - Tudjon véleményt alkotni a saját maga és a körülötte lévő világról. - Soroljon fel olyan forrásokat, ahonnan a világról alkotott korábbi ismereteit bővítheti.

4. évfolyam	- Tudjon önmagáról pozitív és negatív külső és belső tulajdonságokat felsorolni, reális módon értékelni - Ismerje érzéseinek és gondolatainak kifejezésére szolgáló szóbeli és nem szóbeli formákat. - Fogalmazza meg, hogyan tud másokkal tartós kapcsolatot kialakítani, hogyan törekszik e kapcsolatok megtartására. - Fogalmazza meg a magyar kultúrához való kötődését.

	- Ismerje a magyar nemzeti és állami ünnepeket, tudja jelentőségüket. - Indokolja meg, miért van szükség más népek, szokásainak, hagyományainak elfogadására. - Fogalmazza meg a szabályok fontosságát a közösség életében. - Soroljon föl Földünk néhány olyan értékét, amely közös kincsünk. - Fejtse ki véleményét arról, mit tehetünk az elődeink által létrehozott értékek védelméért, megőrzéséért. - Ismertesse, hogyan tudja elfogadni a sajátjától eltérő véleményeket, nézőpontokat. - Tudjon véleményt alkotni a saját maga és a körülötte lévő világról. - Soroljon fel olyan forrásokat, ahonnan a világról alkotott korábbi ismereteit bővítheti.

Ének-zene

1. évfolyam	- A tanulók 20 népdalt és gyermekdalt elő tudnak adni emlékezetből. - A 2/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák. - A tanult zenei elemeket (ritmus, dallam) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta). A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmusgyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg. - A tanult dalok és rövid dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és tanári segítséggel hangjegyről szolmizálva éneklik. - Megfelelő előkészítés után ilyeneket kiegészítenek, rögtönöznek. - Ismerjen fel hangszereket képük és hangjuk alapján.

2. évfolyam	- A tanulók 60 népdalt és gyermekdalt elő tudnak adni emlékezetből. - A 2/4 és 4/4es metrumot helyesen hangsúlyozzák. - A tanult zenei elemeket (ritmus, dallam) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta, ötvonalas kotta).

	- A megismert ritmusgyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg. - A tanult rövid dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és hangjegyről szolmizálva éneklik. - Megfelelő előkészítés után kiegészítik. - Ismerjen fel hangszereket képük és hangjuk alapján.

3. évfolyam	**<u>Daléneklés:</u>** - Az 3. osztályos tanult dalanyagból énekeljen el 20 dalt emlékezetből. - Legyen képes egyszerű kánonok éneklésére. **<u>Ritmus:</u>** - Ismerje fel és jelölje a tanult ritmusjeleket és szünetjeleiket. - Ismerje fel és jelölje a 2/4-es, 4/4-es ütemet. - Tudjon leírni dalritmust tanítói irányítással. **<u>Zenei írás-olvasás:</u>** - Ismerje fel a tanult szolmizációs hangok nevét, kézjelét, helyét, s tudja azokat kottába írni. - Tudjon segítséggel dalrészleteket olvasni és kottába írni. **<u>Zenehallgatás:</u>** - Tudjon megnevezni néhány hangszert a megszólaló zeneművekben. **<u>Improvizáció:</u>** - Legyen képes ritmus és dallamrögtönzésekre.
4. évfolyam	**<u>Daléneklés:</u>** - Az 4. osztályos tanult dalanyagból énekeljen el 20 dalt emlékezetből. - Ismerjen néhány dalt a szomszéd népek népdalkincséből. - Legyen képes egyszerű kánonok éneklésére.

	- Legyen képes a Himnusz éneklésére. **Ritmus:** - Ismerje fel és jelölje a tanult ritmusjeleket és szünetjeleiket. - Ismerje fel és jelölje a szinkópát, az éles és a nyújtott ritmust. - Ismerje fel és jelölje a 3/4-es és 4/4-es ütemet. - Tudjon leírni dalritmust tanítói irányítással. **Zenei írás-olvasás:** - Ismerje fel a tanult szolmizációs hangok - felső dó, alsó szó, ti, alsó ti, fá - nevét, kézjelét, helyét, s tudja azokat kottába írni. - Tudjon segítséggel dalrészleteket olvasni és kottába írni. **Zenehallgatás:** - Legyen képes zeneműrészletek meghallgatására, többször hallott zeneművek felismerésére. **Improvizáció:** - Legyen képes megjeleníteni saját nevének ritmusát, dallamát. - Legyen képes ritmus és dallamrögtönzésekre.

Vizuális kultúra

1. évfolyam	– Az életkornak megfelelő, felismerhető ábrázolás készítése. – Az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználat. Környezettudatosság. – Személyes kifejező alkotások létrehozása. – Néhány forma, szín, vonal, térbeli hely és irány, felismerése és használata.

	– A szobor, festmény, tárgy, épület közötti különbségek felismerése. – Az alkotó és befogadó tevékenység során a saját érzések felismerése, és azok kifejezése. – A víz halmazállapotai. – Az emberi test külső képe. Az ember főbb testrészei. – Legfontosabb érzékszerveink.

2. évfolyam	– Az életkornak megfelelő, felismerhető ábrázolás készítése. – Az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználat. – A környezettudatosság szempontjainak egyre szélesebb körű figyelembevételével.. – Személyes kifejező alkotások létrehozása. – Alkotótevékenység és látványok, műalkotások szemlélése során néhány forma, szín, vonal, térbeli hely és irány, felismerése, használatára. – A szobor, festmény, tárgy, épület közötti különbségek felismerése. – Az alkotó és befogadó tevékenység során a saját érzések felismerése, és azok kifejezése. – Az emberi test nemre és korra jellemző arányainak leírása, a fő testrészek megnevezése. – A természetvédelemmel kapcsolatos alapfogalmak értelmezése.

3. évfolyam	– Tudjon valamely eseményt, élményt megfogalmazni, vizuálisan megjeleníteni. – Legyen képes egyszerű bábokat tervezni, megalkotni. – Legyen képes élmény befogadására saját és társai munkájának elemzése során. – Ismerje a fő- és mellékszíneket.

	– Tudja a tempera és vízfesték jellemző fogásait alkalmazni – Tudja, mi a kontraszt. – Tudjon jeleket felismerni, új jeleket alkalmazni. – Ismerjen legalább 3 műalkotást és azok alkotóját. – Tudja mi a tájkép, a portré, a csatakép, és ismerje fel azokat. – Tudja alkalmazni a tanult kézműves-technikát, legyen közte a szövés, fonás. – Ismerje a média alapvető funkcióit (tájékoztatás, szórakoztatás, ismeretszerzés). – Tudjon egyszerű cselekményt megjeleníteni képsorozattal és hangokkal. – Nevezzen meg az életkori sajátosságaihoz igazodó kreatív honlapokat.

4. évfolyam	– Ismerje a vizuális nyelv alapelemeit, tudja kifejezési szándékának megfelelően használni a kompozíciós eljárásokat. – Legyen képes személyes élményeit életkorának megfelelő szinten történő megjelenítésére képen és plasztikában egyaránt. – Legyen képes a valóság téri viszonyait rajzaiban kifejezni. – Legyen képes a tárgyak folyamatos megfigyelésére, megjelenítésére megfigyelés alapján. – Tudja elkészíteni a tárgyak különböző nézeti rajzát. – Ismerje a 12 tagú színkör színeinek nevét, tudja kikeverni azokat. – Igazodjon el a számukra fontos jelekben, ábrákban, tudjon ő maga is jól értelmezhető jelet konstruálni. – Ismerjen legalább 3 műalkotást és azok alkotóját. – Tudja alkalmazni a megismert kézműves technikákat. – Ismerje a média alapvető funkcióit (tájékoztatás, szórakoztatás, ismeretszerzés).

	– Tudjon karaktereket ábrázolni a média eszközeivel. – Legyen képes cselekményt megjeleníteni képsorozattal és hangokkal. – Ismerje az életkorhoz igazodó biztonságos internet- és mobilhasználat szabályait, és kreatív honlapokat., és azok kifejezése.

Technika és tervezés

1. évfolyam	– Példák az egészséges, korszerű táplálkozás és a célszerű öltözködés terén. – A hétköznapjainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása. – Anyagalakításhoz kapcsolódó foglalkozások megnevezése. – Célszerű takarékossági lehetőségeinek ismerete.(anyag, eszköz) – Képlékeny anyagok, papír, faanyagok, textilek alakítása. – Építés mintakövetéssel és önállóan. – Az elvégzett munkáknál alkalmazott eszközök biztonságos, balesetmentes használata. – A munkafolyamat alatti rend, fegyelem, higiénia betartása. – Tudjon megnevezni néhány közlekedési veszélyforrást közvetlen környezetében! – Az élő és élettelen megkülönböztetése. – Életjelenségek, életfeltételek. – Természetes és mesterséges anyagok megkülönböztetése a környezet tárgyaiban.

2. évfolyam	– Példák ismerete az egészséges, korszerű táplálkozás és a célszerű öltözködés terén. – A hétköznapjainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása. – Életkori szintnek megfelelő probléma felismerés, problémamegoldás. – Anyagalakításhoz kapcsolódó foglalkozások megnevezése, az érintett szakmák, hivatások bemutatott jellemzőinek ismerete. – Célszerű takarékosság lehetőségeinek ismerete. – Képlékeny anyagok, papír, faanyagok, fémhuzal, szálas anyagok, textilek magabiztos alakítása. – Építés mintakövetéssel és önállóan. – Az elvégzett munkáknál alkalmazott eszközök biztonságos, balesetmentes használata. – A munkafolyamat alatti rend, fegyelem, higiénia betartása. – Az úttesten való átkelés szabályainak tudatos alkalmazása. – Tudjon megnevezni néhány közlekedési veszélyforrást közvetlen környezetében! – Az egészséges életmód alapvető elemeinek (táplálkozás, napirend) ismerete és alkalmazása. – Használati tárgyak és anyagok csoportosítása tulajdonságaik szerint. – Mesterséges és természetes anyagok megkülönböztetése. – A halmazállapotok felismerése.

3. évfolyam	**1. Család, otthon, háztartás** – Tudja elmondani egyszerű ételek elkészítési folyamatát. – Szendvics, hidegtál, tea – Tudja a tálalás szabályait, terítsen meg. – Mutasson be elemi elsősegély-nyújtási ismereteket, játsszon el

	telefonos segélyhívást a szabályok betartásával. **2. Tárgyi kultúra, technológiák, termelés** – Nevezze meg és csoportosítsa a hétköznapjainkban használatos anyagokat. – Papír, fa, fonal, szövet – Állapítsa meg tulajdonságaikat érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, fogalmazza meg a tapasztalatait. – Tárgyalkotás során tervezze meg a munkafolyamatot. – Készítsen egyszerű tárgyakat mintakövetéssel! – Kézi varrás – alapöltések – Textilek készítése fonalból szövéssel – Egyszerű tárgyak készítése természetes anyagok, papír, textil, bőr, fa, fonal, fémdrót, hulladékanyagok felhasználásával – Válassza meg célszerűen és használja szakszerűen, balesetmentesen a munkaeszközöket. **3. Közlekedési ismeretek** – Tudja a kerékpár használatához szükséges közlekedési alapismereteket. – A kerékpárút közlekedési jelzéseit, – Jelzőtáblatípusokat, – Úttest részeit, – Útburkolati jeleket **4. Közösségi munka, közösségi szerepek** – Készítsen meghívót. Tervezze meg a meghívó munkafolyamatát.

4. évfolyam	**1. Család, otthon, háztartás**

	– Tudja elmondani egyszerű ételek elkészítési folyamatát. – Szendvics, hidegtál, gyümölcs,-zöldségsaláta, tea – Tudja a tálalás szabályait, terítsen meg. – Mutasson be elemi elsősegély-nyújtási ismereteket, játsszon el telefonos segélyhívást a szabályok betartásával. – Fogalmazza meg a háztartásban gyakran használt vegyszerek helyes használatát! /tisztítószerek, ragasztó/ **2. Tárgyi kultúra, technológiák, termelés** – Nevezze meg és csoportosítsa a hétköznapjainkban használatos anyagokat. – Papír, fa, fonal, szövet – Állapítsa meg tulajdonságaikat érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, fogalmazza meg a tapasztalatait. – Tárgyalkotás során tervezze meg a munkafolyamatot. – Készítsen egyszerű tárgyakat mintakövetéssel! – Kézi varrás –szabás előrajzolással, alapöltések, díszítő öltések – Textilek készítése fonalból szövéssel – Ismerje fel a műszaki ábrázolás elemeit, a vonalfajtákat. – Készítsen körvonalrajzot, alaprajzot, vázlatrajzot. – Egyszerű tárgyak készítése természetes anyagok, papír, textil, bőr, fa, fonal, fémdrót, hulladékanyagok felhasználásával. – Válassza meg célszerűen és használja szakszerűen, balesetmentesen a munkaeszközöket. – Soroljon fel neves magyar, illetve külföldi találmányokat, feltalálókat! **3. Közlekedési ismeretek** – Fogalmazza meg a gyalogosokra vonatkozó közlekedési szabályokat. – Tudja elmondani a kerékpár felépítését, működését.

	– Nevezze meg a kötelező és biztonsági felszerelését. – Tudja elmondani a kerékpár használatához szükséges közlekedési alapismereteket. – A kerékpárút közlekedési jelzéseit, – Jelzőtáblatípusokat, – Úttest részeit, – Útburkolati jeleket – Alkalmazza a közösségi közlekedés viselkedési szabályait. – Sorolja fel a közlekedés veszélyforrásait. **4. Közösségi munka, közösségi szerepek** – Készítsen meghívót. Tervezze meg a meghívó munkafolyamatát. – Fogalmazza meg a szabadidő hasznos eltöltésének lehetőségeit. – Fogalmazza meg az ünnepek lebonyolításával kapcsolatos tudnivalókat.

Testnevelés

1. évfolyam	*Előkészítő és preventív mozgásformák* Tudjon elvégezni alapvető tartásos és mozgásos elemeket Tudja megnevezni a testrészeket. Bírja a fizikai terhelést (3’ kitartó futás). A testnevelésórák alapvető rendszabályai, a legfontosabb veszélyforrásai, balesetvédelmi szempontjai ismerete. *Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák* Képes legyen az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások folyamatos végrehajtására különböző eszközzel: gumilabda, kézi-, kosárlabda. Tudja alkalmazni a játékszabályokat és a játékszerepeket, illetve a játékfeladatot. *Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban* Egyszerű talajtorna elemek bemutatása: gurulóátfordulás előre-hátra kb. kiinduló helyzetekből, tarkóállás, híd. Támaszugrások nyújtott karral. *Természetes mozgásformák az atlétikai jellegű feladatmegoldásokban*

	30 m-es síkfutás. A futó-, ugró- és dobóiskolai alapgyakorlatok végrehajtása, azok vezető műveleteinek ismerete. *Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban* Ismerje és aktívan vegyen részt a sportjáték-előkészítő kisjátékokban. *Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban* Az alapvető eséstechnikák felismerése, balesetmentes végrehajtása. A tompítás mozdulatának végrehajtása esés közben. *Természetes mozgásformák a vízbiztonságot kialakító és úszógyakorlatokban* Lebegés és siklás önállóan 10 m-en. *Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben* Legalább egy szabadidős mozgásforma ismerete. Ismerje fel a szabadidős mozgásformák sporteszközeit.

2. évfolyam	Tudjon elvégezni alapvető tartásos és mozgásos elemeket Tudja megnevezni a testrészeket. Bírja a fizikai terhelést (4’ kitartó futás). Képes legyen egyszerű, általános bemelegítő gyakorlat végrehajtására önállóan. A testnevelésórák alapvető rendszabályai, a legfontosabb veszélyforrásai, balesetvédelmi szempontjai ismerete. Térbeli alakzatok, térformák önálló kialakítása (oszlopok, sorok). *Előkészítő és preventív mozgásformák* Képes legyen az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások folyamatos végrehajtására különböző eszközzel: gumilabda, kézi-, kosárlabda. Tudja alkalmazni a játékszabályokat és a játékszerepeket, illetve a játékfeladatot. Az aktív-mozgásos relaxáció gyakorlatainak felismerése. *Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák* Képes legyen az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások folyamatos végrehajtására különböző eszközzel: gumilabda, kézi-, kosárlabda. Tudja alkalmazni a játékszabályokat és a játékszerepeket, illetve a játékfeladatot. *Manipulatív természetes mozgásformák* Képes legyen gumilabdát váltott kézzel, lábbal, szlalom pályán vezetni. Hullahopp karikát tudjon 30 mp-ig a derekán forgatni. Kötélhajtás páros lábon, pihentető ugrással 20 mp-ig. *Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban* Egyszerű talajtorna elemek bemutatása: gurulóátfordulás előre-hátra kb. kiinduló helyzetekből, tarkóállás, híd.

	3-4 elemből összefüggő talajgyakorlat bemutatása. Támaszugrások nyújtott karral. Tudja követni a zenei ritmust különféle ritmikus mozgásokban egyénileg, párban és csoportban. A párhoz, társakhoz történő térbeli alkalmazkodás tánc közben. A tanult tánc(ok) és játékok térformáinak megvalósítása. *Természetes mozgásformák az atlétikai jellegű feladatmegoldásokban* 30 m-es síkfutás. A futó-, ugró- és dobóiskolai alapgyakorlatok végrehajtása, azok vezető műveleteinek ismerete. Különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása változó körülmények között, illetve játékban. A Kölyökatlétika játékainak ismerete. *Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban* Ismerje és aktívan vegyen részt a sportjáték-előkészítő kisjátékokban. A játékfeladat megoldásából és a játékfolyamatból adódó öröm, élmény és tanulási lehetőség felismerése. A csapatérdek szerepének ismerete. A sportszerű viselkedés néhány jellemzőjének ismerete. *Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban* Az alapvető eséstechnikák felismerése, balesetmentes végrehajtása. A tompítás mozdulatának végrehajtása esés közben. *Természetes mozgásformák a vízbiztonságot kialakító és úszógyakorlatokban* Tudatos levegővétel. Kellő vízbiztonság, hason és háton siklás és lebegés. Bátor vízbeugrás. *Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben* Legalább két szabadidős mozgásforma és alapszabályainak ismerete. Ismerje fel a szabadidős mozgásformák sporteszközeit A természeti környezetben történő sportolás néhány egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályának ismerete. Az időjárási körülményeknek megfelelően öltözködés okainak ismerete.

3. évfolyam	*Előkészítő és preventív mozgásformák* Tudjon általános bemelegítő gyakorlatokat végrehajtani önállóan, zenére is. Ismerje a nyújtó, erősítő, ernyesztő és légző gyakorlatok pozitív hatásait. Térbeli alakzatok, térformák önálló kialakítása. (2-4 oszlop, sorok

	kialakítása.) Az alapvető tartásos és mozgásos elemek önálló bemutatása. *Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák* Képes legyen az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások folyamatos és magabiztos végrehajtására, különböző intenzitással, eszközzel (gumilabda, kézi, kosárlabda), illetve társsal. *Manipulatív természetes mozgásformák* Képes legyen gumilabdát váltott kézzel, lábbal szlalom pályán vezetni. Hullahopp karikát tudjon 30 mp-ig a derekán forgatni. Ugrókötéllel páros lábon 30 db. forgatás előre, 15 db előre forgatás jobb, 15 db bal lábon. *Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban* Részben önállóan tervezett 3-6 torna- és/vagy táncelem összekötése. Kötelező elemek: gurulóátfordulás előre (guggolásból, állásból), gyertya, mérlegállás, gurulóátfordulás hátra, kézen átfordulás oldalra. A képességszintnek megfelelő magasságú szekrényre (2 vagy 3 rész) eszközökre helyes technikával történő guggoló fel- és leugrás. Nyújtott karral történő támasz a támaszugrások során! *Természetes mozgásformák az atlétikai jellegű feladatmegoldásokban* 30 méteres síkfutás. Távolugrás lépő technikával szint képességtáblázat szerint. Kislabda dobás 3 lépéses dobóritmusból. *Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban* Ismerje a kézilabda, labdarúgás alapszabályait. Az alaptechnikai elemek ismerete és azok alkalmazása kialakított feladatpályán. Átadások, dobások, lövések. *Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban* Előre, oldalra és hátra esés, tompítással. A tolások, húzások, emelések és hordások erőkifejtésének optimalizálódása. *Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben* Legalább 4 szabadidős mozgásforma és alapszabályainak ismerete. A tanult szabadidős mozgásformák sporteszközei biztonságos használatának, alaptechnikai és taktikai elemeinek ismerete, alkalmazása.

4. évfolyam	*Előkészítő és preventív mozgásformák* Képes legyen egyszerű, általános bemelegítő gyakorlatok végrehajtása önállóan, zenére is. Térbeli alakzatok, térformák önálló kialakítása. (4-6-os oszlop, sorok kialakítása.)

	Az alapvető tartásos és mozgásos elemek önálló bemutatása. *Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák* Képes legyen az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások folyamatos és magabiztos végrehajtására, különböző intenzitással, eszközzel (gumilabda, kézi, kosárlabda), illetve társsal. *Manipulatív természetes mozgásformák* Képes legyen kézilabdát, kosárlabdát, focilabdát váltott kézzel illetve lábbal szlalom pályán vezetni. Hullahopp karikát tudjon 40 mp-ig a derekán forgatni. Ugrókötéllel páros lábon 40 db. forgatás előre, 20 db előre forgatás jobb, 20 db bal lábon. *Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban* Részben önállóan tervezett 5-6 torna- és/vagy táncelem összekötése. Kötelező elemek: gurulóátfordulás előre (guggolásból, állásból), gyertya, mérlegállás, gurulóátfordulás hátra, kézen átfordulás oldalra, kézállás, (zsugor)fejállás. A képességszintnek megfelelő magasságú szekrényre (3 rész) eszközökre helyes technikával történő guggoló fel- és leugrás. Nyújtott karral történő támasz a támaszugrások során! *Természetes mozgásformák az atlétikai jellegű feladatmegoldásokban* 30 méteres síkfutás. Távolugrás lépő technikával szint képességtáblázat szerint. Kislabda dobás 3 lépéses dobóritmusból. *Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban* Ismerje a kézilabda, labdarúgás, kosárlabdázás alapszabályait. Az alaptechnikai elemek ismerete és azok alkalmazása kialakított feladatpályán. Átadások, dobások, lövések bemutatása. *Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban* Néhány önvédelmi fogás párban. Előre, oldalra és hátra esés, tompítással. A tolások, húzások, emelések és hordások erőkifejtésének optimalizálódása. A grundbirkózás alapszabályának ismerete és alkalmazása. *Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben* Legalább 4 szabadidős mozgásforma és alapszabályainak ismerete. A tanult szabadidős mozgásformák sporteszközei biztonságos használatának, alaptechnikai és taktikai elemeinek ismerete, alkalmazása.

Testnevelés – sportiskola

1. évfolyam	– A tanuló képes legyen a helyes és cselekvésbiztos technikai végrehajtásra a testtartásjavító gimnasztikai gyakorlatokban. – Képes a játékszabályok és a játékszerepek, illetve a játékfeladat alkalmazására. – A feladat-végrehajtások során pontosságra, célszerűségre, biztonságra törekszik. – A tanuló képes az alapvető mozgáskészségek cselekvésbiztos és helyes technikai kivitelezésére, végrehajtására. – Biztonságosan tudjon kéztámasszal a test szélességi tengelye körül forgó mozgásokat végrehajtani. – Képes az egyszerű cselezési lehetőségeket értelmezni labdajátékokban.

2. évfolyam	– A tanuló képes legyen a helyes és cselekvésbiztos technikai végrehajtásra a testtartásjavító gimnasztikai gyakorlatokban. – Képes a játékszabályok és a játékszerepek, illetve a játékfeladat alkalmazására. – Ismeri a manipulatív alapkészségek mozgásmintáinak végrehajtási módjait. – A feladat-végrehajtások során pontosságra, célszerűségre, biztonságra törekszik. – Biztonságosan tudjon kéztámasszal a test szélességi tengelye körül forgó mozgásokat végrehajtani. – Alkalmazza a labdarúgás, kézilabdázás, kosárlabdázás alaphelyzeteit. Képes az alapvető labdás és labda nélküli technikai elemeket megfelelő helyzetben kiválasztani. – Képes az egyszerű cselezési lehetőségeket értelmezni.

3. évfolyam	– A tanuló képes a helyes és cselekvésbiztos technikai végrehajtásra a testtartásjavító gimnasztikai gyakorlatokban.

	– Egy-egy nyújtó és erősítő hatású gyakorlat önálló végrehajtása. A progresszív relaxáció alapgyakorlatainak bemutatása. – Higiéniával és a környezettudatossággal kapcsolatos ismeretek tudatos alkalmazása. – Egyszerű sérülések kezelése. – Ismerje, értelmezze, és tudja alkalmazni a megszokott szituációtól eltérő helyzetekben is a mozgásműveltségi tartalmakon keresztül a különböző mozgáskoncepciókat és foglalkoztatási formákat. – Törekedjen a kommunikációs formák, jelek és szabályok betartására. – A Kölyökatlétika eszközeinek ismerete. – Ismerje a játékhoz szükséges alapvető technikai elemeket és azok végrehajtását, a játékban a taktikai megoldások közül a páros és hármas kapcsolatok alapvető formáit. – Ismerje az emberfogásos és a területvédekezési formák közötti különbségeket. – Ismerje a sportjátékokban alkalmazott játékvezetői kar- és sípjeleket.

4. évfolyam	– A tanuló képes a helyes és cselekvésbiztos technikai végrehajtásra a testtartásjavító gimnasztikai gyakorlatokban. – A biomechanikailag helyes testtartást kialakító és fenntartó gyakorlatok önálló alkotással és végrehajtással. – Egy-egy nyújtó és erősítő hatású gyakorlat önálló végrehajtása. – A progresszív relaxáció alapgyakorlatai, az autogén tréning két alapgyakorlata. – Higiéniával és a környezettudatossággal kapcsolatos ismeretek. – Egyszerű sérülések kezelése. – Törekedjen a kommunikációs formák, jelek és szabályok betartására. – A kondicionális képességek fejlesztése során a mozgáskészségek cselekvésbiztos és helyes technikai kivitelezése, végrehajtása. – A Kölyökatlétika eszközeivel változatos pályák tervezése.

	– Az újszerű futó-, ugró-, dobóiskolai gyakorlatok ismerete. – Ismerje a játékhoz szükséges alapvető technikai elemeket és azok végrehajtását, a játékban a taktikai megoldások közül a páros és hármas kapcsolatok alapvető formáit. – Ismerje az emberfogásos és a területvédekezési formák közötti különbségeket. – Ismerje a sportjátékokban alkalmazott játékvezetői kar- és sípjeleket. – Ismerje fel és saját szavaival fogalmazza meg, hogy mi okozza a legnagyobb feszültséget és örömöt a küzdő feladatok végrehajtása során.

TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK KÖVETELMÉNYEI 5-8. ÉVFOLYAM

Magyar nyelv és irodalom

5. évfolyam	**Magyar nyelv** – Sorolja fel a kommunikáció legfontosabb tényezőit: feladó, címzett, üzenet, kód, csatorna. – Mutassa be a hangsúlyozás, dallam, tempó és szünettartás szerepét a beszédben. – Tudja elmondani a kapcsolatfelvétel, a megszólítás, a köszönés, a kérdés különféle formáit – Mondja el a testbeszéd fő formáit: arcjáték, gesztus, testhelyzet, távolságtartás, szemkontaktus szerepe. – Ismertesse a hangok, a beszédhangok keletkezését, a hangképzési folyamatot. – Tudja beszélőszervek elhelyezkedését és működésüket. Csoportosítsa a beszédhangokat: magán- és mássalhangzók. – Mondja el a magánhangzókról tanultakat. (rövid és hosszú magánhangzók; az ajakkerekítéses és ajakréses magánhangzók; magas és mély magánhangzók.) – Fogalmazza meg a magánhangzótörvényeket (hangrendtörvény, illeszkedés). – Mondja el a teljes magyar ábécét. – Alkalmazza betűrendbe sorolás szabályait. – Csoportosítsa a mássalhangzókat jegyeik és időtartamuk szerint. Zöngés és zöngétlen mássalhangzók. – Ismerje fel a szavakban a mássalhangzótörvényeket (részleges hasonulás, teljes hasonulás, összeolvadás, egyéb msh. törvények). – Mutassa be helyesírási alapelveinket: kiejtés elve, szóelemzés elve, hagyomány elve, az egyszerűsítés elve. – Alkalmazza az elválasztás szabályait. Válasszon el minden lehetséges helyen egyszerű és összetett szavakat. – Ismerje fel a szövegben az egy-, többjelentésű és azonos alakú;

	hasonló alakú; rokon értelmű szavak és kifejezéseket. – Tudjon mondani néhány szólást és közmondást. Mondjon ellentétes jelentésű szavakat. – A hangutánzó és a hangulatfestő szavak. – Ismerje a szavak szerkezetét: az egyszerű és az összetett szavakat; Mutassa be a toldalékok fajtáit, szerepét. **Magyar irodalom** – Ismerje fel a népmese és a műmese, a verses és a prózai forma közötti különbséget. – Mondja el az állatmese, a tréfás mese, csalimese, tündérmese műfaji sajátosságait, egy-egy példával, cselekményük tömör összefoglalásával. – Sorolja fel a mesei jellemzőit, motívumokat, meseformulákat (mesekezdet, mesezárás, állandó kifejezések, meseszámok, átváltozások, eszközök, tárgyak, ismétlődő tettek, cselekedetek, szereplők, helyszínek). – Írjon egy rövid elbeszélő fogalmazást (mesét). – Mutassa be vázlatosan Petőfi Sándor pályaképét. – Mondja el Petőfi: János vitéz c. művének keletkezését, cselekményét, szerkezeti felépítését. – Sorolja fel az elbeszélő költemény jellemzőit. – Ismerje fel a következő költői eszközöket és alakzatokat: hasonlat, a megszemélyesítés és metafora, megszólítás, felkiáltás, kérdés, felsorolás, ismétlés. – Különítse el a meseszerűt és a valós eseményeket az elbeszélő költeményben – Önállóan mondja el az alábbiakat (memoriterek): – Petőfi Sándor: János vitéz 1. fejezet, 4. fejezet 8-9-10. vsz. – Tudja a mítoszok és a mitológia fogalmát, mondja el a mítosz műfaji jellemzőit.

	– Mondja el a következő mítoszok tartalmát,eredetét.(Prométheusz, Parisz ítélete, A küklopsz barlangjában) – Ismerje a következő bibliai történeteket: A világ teremtése, A vízözön története, Jézus, az ember fia c. – Mondja el a tájleíró költemény, az életkép, a regény műfaji jellemzőit. – Ismerje fel az alkotások műfaji sajátosságainak az alábbi versekben: – Petőfi Sándor: Az alföld, Szülőföldemen, Úti levelek, Arany János: Családi kör, Rege a csodaszarvasról – Mondja el önállóan (memoriter) Petőfi Sándornak Az alföld c. versét, illetve részleteket Arany J.: Családi kör c. verséből. – Ismerje fel az ütemhangsúlyos verselés ritmusát. Különböztesse meg a hangsúlyos és a hangsúlytalan szótagot. – Mondja el gyakori rímfajtákat (páros, kereszt-, bokor-, ölelkező, félrím) a tiszta rím és az asszonánc fogalmát. – Különböztesse meg az időmértékes verselésben a rövid és a hosszú szótagokat. – Ismertesse Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk című művének cselekményét, szerkezetét, a szereplők cselekedeteit. – Jellemezze a különböző szereplőket.

6. évfolyam	**Magyar nyelv** – Ismertesse a legalapvetőbb anyaggyűjtési, vázlatkészítési módokat. – Írjon önállóan a tanult hagyományos és internetes műfajokban (elbeszélés, leírás, jellemzés, levél, SMS, e-mail stb.) szöveget. Törekszik az igényes, pontos és helyes fogalmazásra, írásra. – Sorolja fel a tanult alapszófajokat (ige, főnév, melléknév, számnév, határozószó, igenevek, névmások). – Mondja el az ige fogalmát, valamint az igekötők általános jellemzőit, alaki sajátosságait, a hozzájuk kapcsolódó főbb helyesírási szabályokat. – Ismertesse a főnév kategóriáit(tulajdonnév, köznév).

	– A tulajdonnevek fajtáit mondatokban ismerje fel (a személynevek, állatnevek, földrajzi nevek, csillagnevek, intézménynevek, márkanevek, kitüntetések, címek) és helyesírásukat jól alkalmazza. – Mondja el a melléknév fogalmát, szerepét, fokozását. – Azonosítsa a számnév fajtáit a mondatokban. Alkalmazza jól a számnevekre vonatkozó helyesírási szabályokat. – Ismertesse a névmások fajtáit. – Sorolja fel az igenevek fajtáit, tudja, hogy hogyan történik a képzésük. Tudja a főnévi igenév személyragozását. **Magyar irodalom** – Fogalmazza meg, mi a különbség a mese és a monda között. – Ismerje fel a hexameteres szövegről, hogy az időmértékes, a felező tizenkettesről, hogy az ütemhangsúlyos. – Soroljon fel három-négy művet Petőfitől és Aranytól. – Mutassa be Toldi Miklós alakját. – Értelmezze *A walesi bárdok*ban rejlő üzenetet. – Mondja el 5–6 mondatban az *Egri csillagok* történelmi hátterét. – Foglalja össze néhány hosszabb mű cselekményét (*Toldi, Egri csillagok*), különböztesse meg, melyik közülük a regény és melyik az elbeszélő költemény. – Ismertesse a konfliktus, bonyodalom, tetőpont fogalmát, és egy történeten keresztül mutassa is be. – Ismerje fel a tanult költői képeket az olvasott művekben. – Határozza meg a következő fogalmakat: líra, epika, epizód, megszemélyesítés, ballada, dal, rím, ritmus, mítosz, motívum. – Tudja elmondani a következő verseket vagy egy-egy részletét: Kőmíves Kelemen, Arany János A walesi bárdok, Arany János: Toldi.

7. évfolyam	**Magyar nyelv** – Ismerje fel a 6. osztályban tanult szófajokat egy-egy mondatban. – Csoportosítsa az egyszerű mondatot szerkezetük, a beszélő szándéka

	és a logikai minőség szerint. – A főmondatrészek (alany, állítmány) felismerése kérdések alapján, jelölésük mondatban és ágrajzban. Ismerje fel állítmány és az alany fajtáit. A alany és állítmány egyeztetése. – Elemezzen egy bővített mondatot, ismerje föl a bővítmények fajtáit (tárgy, határozó, jelző), Jelölje a mondatrészeket a tanultak szerint (az aláhúzás módja, jelölése az ágrajzban) – A tárgyas szószerkezet felismerése kérdés alapján, jelölése. – Különböztesse meg az iránytárgyat az eredménytárgytól, a határozott tárgyat a határozatlantól. – Sorolja fel a határozók különböző fajtáit, kérdéseit, jelölje azt a mondatban és ágrajzban. – A jelzők különböző fajtáinak ismerete, kérdései, jelölései mondatban és ágrajzban. – Tollbamondásnál alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat,írásképe legyen olvasható, rendezett. – Különböztesse meg az alá- és mellérendelő összetett szavakat, ismerje fel fajtáit. – Szóalkotásmódok: szóképzés (a nyelv szerkezeti egységeinek és azok funkcióinak megismerése), mozaikszók, ikerszók, szórövidülések. **Magyar irodalom** – Olvasson el egy szöveget, a szöveg értő olvasása, beszámolás az olvasott tartalmáról. Oldjon meg a szöveghez kapcsolódó, értő olvasást mérő feladatot. – Ismertesse a reformkorról tanultakat: elhelyezése korban, legfőbb jellemzői, kulturális intézményei – Sorolja fel a klasszicizmus, romantika legjelentősebb íróit, költőit – Ismertesse vázlatosan a következő költők, írók életét: Csokonai Vitéz Mihály, Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály, Petőfi Sándor, Arany János, Jókai Mór, Mikszáth Kálmán. – Mondja el a következő fogalmak legfontosabb jegyeit, műnemek besorolását: dal, epigramma, óda, himnusz, elégia, regény, ballada, novella, színmű.

	– Tudja a következő memoritereket: Csokonai Vitéz Mihály: A Reményhez, Kölcsey: Himnusz, Huszt, Vörösmarty: Szózat, Petőfi Sándor: Szeptember végén, Petőfi Sándor: Reszket a bokor, mert…, Szabadság, szerelem – Petőfi Sándor: Nemzeti dal – Elemezze a következő verseket: - Kölcsey Ferenc: Himnusz Vörösmarty Mihály: Szózat.

8. évfolyam	**Magyar nyelv** – Mondja el az alá-és mellérendelő összetett mondat fogalmát, fajtáit, elemzésének menetét. – A tanult elemzési mód segítségével ismerje fel az alá- és mellérendelő összetett mondatok fajtáit; adott utaló- és kötőszóval alkosson önállóan is mondatokat! – Használja az írásjeleket helyesen a tagmondatok határán, a mondatok végén, az idézetekben. – Ismertesse a kommunikációról tanultakat, ismerje fel a kommunikációs zavart! – Írjon önállóan érvelést, felszólalást adott témában! – Írjon önállóan alkalmi beszédet, önéletrajzot a tanult formában! – Beszéljen a magyar nyelv történetének korszakairól, nyelvemlékeinkről! – Ismertesse a magyar nyelv társadalmi és földrajzi változatait! **Magyar irodalom** – Beszéljen a Nyugat folyóirat megjelenéséről, céljairól, sorolja fel az első nemzedék tagjai. – Ismertesse a Nyugat első nemzedékéből egy író vagy költő életrajzát. – Soroljon fel a következő íróktól, költőktől egy-egy tanult művet a műfaj meghatározásával: Ady Endre, Juhász Gyula, Tóth Árpád, Kosztolányi Dezső, Móricz Zsigmond, József Attila, Radnóti Miklós

	– Beszéljen a lírai epikai és drámai műnem jellemzőiről, műfajairól. – Ismerje fel a tanult ritmust és rímeket, versformákat. – Ismerje fel a tanult költői képeket, alakzatokat az olvasott művekben. – Mondjon néhány jellemzőt a szimbolizmusról és az impresszionizmusról. – Beszéljen Móricz Zsigmond Légy jó mindhalálig című művének keletkezéséről, jellemezze a szereplőket, ismertesse a regény cselekményét. – Beszéljen összefüggően egy vers keletkezéséről, műfaji jellemzőiről, stílusáról, tartalmáról. – Tudja elmondani a következő verseket vagy egy-egy részletét: – Ady Endre: A föl-földobott kő, Őrizem a szemed – Babits Mihály: Új leoninusok – Juhász Gyula: Milyen volt… – Tóth Árpád: Körúti hajnal – József Attila: Tiszta szívvel – Radnóti Miklós: Nem tudhatom.

Történelem

5. évfolyam	– Képi információk segítségével ismerje fel az ember fejlődésének szakaszait és sorolja fel azokat. – Sorolja fel a történelem forrásait (tárgyi, írásos, szóbeli) és ismerje fel őket – Nevezze meg az ókori Egyiptom államait és legfontosabb jellegzetességeit. – Meséljen a görög és római mondavilág alakjairól, isteneikről ,és tudja megkülönböztetni azt a valóságtól. – Beszéljen a görög-perzsa háborúkról,a hadvezérekről és a görögök hősies küzdelméről. – Mondja el mi mindent köszönhet az emberiség az ókori görögöknek. – Képi és szöveges információk segítségével beszéljen a Római

	Birodalom kialakulásáról, a pun háborúkról, Róma államformáiról és a birodalom bukásáról. – Tudja alkalmazni az itt megtanult fogalmakat: Királyság, köztársaság, császárság, polisz, rabszolgafelkelés, konzul, szenátus – Meséljen a Spartacus-féle rabszolgafelkelésről. – Helyezze el az időszalagon a tanult évszámokat. – Ismertesse a Római Birodalom bukásának okait. – Mutassa be a térképen a magyar nép vándorlásának helyszíneit. – Sorolja fel a törzsek és a törzsfők nevét. – Mondja el, hogy az egyes történetek eseményeihez milyen nevek, helyszínek kapcsolhatók. – Tudjon kérdéseket feltenni a tanult történetekhez. – Végezzen egyszerű kronológiai számításokat. – Sorolja fel a legfontosabb ókori civilizációkat! (Egyiptom, Hellász, Róma) – Mutassa meg a térképen Nagy Károly birodalmát! – Sorolja fel, milyen fogalmak kapcsolódnak a feudalizmushoz! (feudum, földesúr, jobbágy, uradalom, stb.) – Ismertesse a hűbéri láncot! – Ismerje fel képről a török katonákat! (janicsár, szpáhi) – Sorolja fel a kalandozások legfőbb okait! – Mutassa be Szent István állam- és egyházalapító munkásságát! – Soroljon fel 5 híres királyt az Árpádok közül! Miről híres: Szent László, Könyves Kálmán, III. Béla, II András és IV. Béla?) – Fogalmazza meg, milyen pusztítást okozott a tatárjárás? • Kösse Julianus barátot a tatárjáráshoz! • Mutassa meg a KTA-ban Muhit!

6. évfolyam	– Vázolja fel I. Károly érdemeit! (rendteremtés, stabil gazdaság, Visegrádi találkozó) – Sorolja fel Nagy Lajos törvényeit! (kilenced, ősiség, úriszék, pallosjog) – Mutassa meg térképen a törökkel vívott legfontosabb csatákat! (hosszú hadjárat, Nándorfehérvár, Mohács) – Mutassa be Hunyadi Mátyás reneszánsz udvarát! – Kövesse végig térképen a nagy földrajzi felfedezők útvonalát! – Ismertesse a reformációban megszületett új egyházakat és azok alapítóit! – Tegyen különbséget az alkotmányos királyság és az abszolutizmus között! – Mutassa meg a KTA-ban a három részre szakadt Magyarországot! – Soroljon fel végvári hősöket és ismertesse jellemüket irodalmi olvasmányai alapján! – Ismertesse a török kiűzésének jó és rossz következményeit! – Mutassa be a Rákóczi-szabadságharcot: • idő: 1703-1711 • fogalmak: kurucok – labancok • személyek: Rákóczi, Bercsényi, Esze • szécsényi-, ónodi országgyűlés • szatmári béke – Jellemezze a polgári átalakulás korát a következő történelmi események alapján (francia forradalom, Napóleon uralkodása, ipari forradalom) – Értelmezzen egyszerű táblázatot, grafikont, diagramokat az ipari forradalom okozta változásokról. – Hasonlítsa össze a társadalom összetételét az ipari forradalmat megelőző és az azt követő időszakban. – Mondjon összefüggéseket az iparban és a társadalomban történt

	változások között. – Beszéljen a jelentősebb történelmi személyiségek életéről, munkásságáról. Elemezze, hogy az egyes történelmi személyeknek (Mária Terézia, Széchenyi István, Kossuth Lajos) mi volt a jelentőségük a történelmi események alakulásában. Állapítsa meg,hogy a magyar és az egyetemes történelem személyek közül kik voltak kortársak. – Mondja el a március 15-i eseményeket. – Keresse meg a térképen a szabadságharc emlékezetes helyszíneit. (Bécs, Pozsony, Pákozd, Buda, Debrecen, Isaszeg, tavaszi hadjárat, Segesvár; Világos) Ezeket a helyszíneket helyezze el a vaktérképen is. – Ismerje fel fotókról a korszak személyiségeit. (Petőfi Sándor, Kossuth Lajos, Ferenc József, gr. Batthyány Lajos, gr. Széchenyi István, Deák Ferenc, Görgey Artúr, Bem József, 13 aradi vértanú, első felelős kormány) – Ismerje fel a különböző időszakok térképeit. – Olvassa le egy-egy ország területváltozásait térképről. – Helyezze el térben és időben a kor legfontosabb eseményeit.

7. évfolyam	– Nemzetállamok létrejötte (Olasz Egység, Német Egység) – A dualizmus kora – Út az első világháborúig – milyen nemzetközi események vezettek idáig? – Foglalja össze néhány mondatban, hogy mi lett az első világháborúkövetkezménye Európára, különösen Magyarországra nézve! (versailles-i és a trianoni békediktátumok) – Mutassa meg a Képes Történelmi Atlaszban, hogyan rajzolta át Európa térképét a Párizs környéki békerendszer a következő államokat tekintve: Németország, Osztrák-Magyar Monarchia, Lengyelország, Oroszország, Románia? – Jellemezze a nagy gazdasági válság legfőbb okait 1920-as, ’30-as években! (Mondjon példát a válság békés megoldására!) – Hasonlítsa össze a sztálini és a náci diktatúrát! Mondjon minél több

	hasonlóságot és különbséget! – Gyűjtse össze mi a különbség a fehér- illetve vörös terror között hazánkban! – Soroljon fel 5 híres történelmi személyiséget 1920-40 között Magyarországon! (pl: ki volt: Horthy Miklós, Teleki Pál, Bethlen István, Gömbös Gyula, Szálasi Ferenc…) – Mondjon néhány változást az emberek életében a XX. század első felében! (jellemezze a kor tudományos életét, milyen új találmányok tették könnyebbé az emberek életét…) – Mondja el a második világháború főbb eseményeit a fő helyszínek szerint: Lengyelország eltiprása, nyugat európai hadszíntér, Kelet-Európa, Csendes-óceán, Észak-Afrika, Magyarország (vegye számba a doni katasztrófa okait)! – Tudja megfogalmazni mi a holokauszt, mit jelent a „végső megoldás”? Mutassa meg a KTA-ban a legnagyobb koncentrációs táborokat! – Ismerje fel képek segítségével a korszak legnagyobb történelmi személyiségeit! (pl: Hitler, Sztálin, Roosevelt, Churchill, Eisenhower tábornok, Tito, Rommel, Montgomery) – Tudjon a korszakból 5 fogalmat meghatározni! (antifasiszta koalíció, Molotov-Ribbentrop paktum, Barbarossa-terv, totális háború, D-nap) – Tudja jellemezni a XX. századi haditechnikát! (Soroljon technikai találmányokat!) – Mondja el kik, miért és melyik két városra dobták le először az atombombát!(Mutassa meg a városokat a térképen!) – Vázolja fel néhány mondatban a hidegháború hullámait! (enyhülő és keményedő szakaszok) – Mondja el milyen ideiglenes államhatalmi szervek alakultak a háború végén Magyarországon? – Ki volt Rákosi Mátyás? Jellemezze néhány mondatban a Rákosi-korszakot politikai, gazdasági szempontból és az emberek hétköznapjainak felidézésével!
8. évfolyam	– Mondja el miért fontos személyiség Nagy Imre a XX. század

	közepének történetében! – Idézze fel az 1956-os forradalom történetét a következő szakaszolással: – tüntetés – forradalom – szabadságharc – forradalom győzelme – vereség – Gyűjtse össze, mi jellemezte a Kádár-rendszert! – Mondja el milyen belső és külső tényezők tették lehetővé a békés rendszerváltást? – Sorolja fel az alapvető emberi, gyermek- és diákjogokat! – Mondjon példákat a legfontosabb állampolgári kötelességekre! – Határon túli magyarság sorsának bemutatása a Trianoni békediktátum aláírása után. – Tudjon beszélni a népességnövekedés és csökkenés okairól és hatásairól, valamint a migráció okairól és hatásairól. – Ismerje a demokrácia fogalmát, kialakulását, államszervezetét. – Tudja összehasonlítani a brit parlamentális és az amerikai elnöki rendszert! – Mi az Európai Unió? Mondjon példát az elmúlt hetekből-hónapokból olyan kérdésre, amellyel az EU foglalkozott! – Amerikai Egyesült Államok bemutatása létrejöttétől a mai nemzetközi politikai életben való szerepéig. – Ismerje India és Kína történetét, vallásaikat tudja bemutatni! – Magyarország helyzete a mai világunkban, határontúli kisebbségekkel való viszonyunk bemutatása. – Tudjon ismertetni valamely területen kiemelkedő eredményt elérő magyar utazókat, tudósokat, feltalálókat, sportókat, művészeket,

	– Nobel-díjasokat. (pl. Szent-Györgyi Albert, Gábor Dénes, Kőrösi Csoma Sándor, Neumann János, Galamb József stb.)

Állampolgári ismeretek

8. évfolyam	**A tanuló:** – értelmezi a családi kohézió alapelemeit, jellemzőit: együttműködés, szeretetközösség, kölcsönösség, tisztelet; – értelmezi a család mint a társadalom alapvető intézményének szerepét és jellemzőit; – felismeri a véleménynyilvánítás, érvelés, a párbeszéd és a vita társadalmi hasznosságát; – felismeri a családi háztartás gazdasági-pénzügyi fenntarthatóságának és a környezettudatos életvitel kialakításának társadalmi jelentőségét; – értelmezi a honvédelem jelentőségét a globalizáció korában; – felismeri a közteherviselés társadalmi és erkölcsi jelentőségét, kiemeli az adómorál javításának fontosságát; – ismeri a digitális ügyintézés lehetőségeit.

Idegen nyelv - angol nyelv

5. évfolyam	– A1 szintű nyelvtudás: – A tanuló megérti a gazdagodó nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi óravezetést, az ismert témákhoz kapcsolódó kérdéseket, rövid megnyilatkozásokat, szövegeket. – Egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal kommunikál. – Közös feldolgozás után megérti az egyszerű olvasott szövegek lényegét, tartalmát. – Ismert témáról rövid, egyszerű mondatokat ír..

6. évfolyam	– A1 szintű nyelvtudás: – A tanuló megérti a gazdagodó nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi óravezetést, az ismert témákhoz kapcsolódó kérdéseket, rövid megnyilatkozásokat, szövegeket.

	– Egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal kommunikál. – Felkészülés után elmond rövid szövegeket. – Közös feldolgozás után megérti az egyszerű olvasott szövegek lényegét, tartalmát. – Ismert témáról rövid, egyszerű mondatokat ír, mintát követve önálló írott szövegeket alkot.

7. évfolyam	– A2 szintű nyelvtudás: – A tanuló egyszerű hangzó szövegekből kiszűri a lényeget és néhány konkrét információt. – Válaszol a hozzá intézett kérdésekre, sikeresen vesz részt rövid beszélgetésekben. – Egyre bővülő szókinccsel, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazva történetet mesél el, valamint leírást ad saját magáról és közvetlen környezetéről. – Megért ismerős témákról írt rövid szövegeket, különböző típusú, egyszerű írott szövegekben megtalálja a fontos információkat. – Összefüggő mondatokat, rövid szöveget ír hétköznapi, őt érintő témákról.

8. évfolyam	– A2 szintű nyelvtudás: – A tanuló egyszerű hangzó szövegekből kiszűri a lényeget és néhány konkrét információt. – Válaszol a hozzá intézett kérdésekre, sikeresen vesz részt rövid beszélgetésekben. – Egyre bővülő szókinccsel, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazva történetet mesél el, valamint leírást ad saját magáról és közvetlen környezetéről. – Megért ismerős témákról írt rövid szövegeket, különböző

	típusú, egyszerű írott szövegekben megtalálja a fontos információkat. – Összefüggő mondatokat, rövid szöveget ír hétköznapi, őt érintő témákról.

Idegen nyelv – angol nyelv emelt

5. évfolyam	– A tanuló értse meg a gazdagodó nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi óravezetést, tanári utasításokat – ezekre tudjon reagálni mozgásos vagy manuális tevékenységgel. Értse meg az ismert témákhoz kapcsolódó kérdéseket, rövid megnyilatkozásokat, szövegeket. (pl.család, otthon, iskola, barátok, szabadidő, állatok stb.) – Tudjon egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal kommunikálni. Tudjon a hozzá intézett kérdésekre egyszerű, rövid válaszokat adni ismert témákban, osztálytermi szituációkban. Tudjon egyszerű kérdéseket feltenni. – Legyen képes előzetes felkészülés után elmondani rövid szöveget önmagáról, a tanult témákról, illetve tanult verset, mondókát vagy dalt. – Tudjon ismert szavakat, rövid szövegeket elolvasni. Közös feldolgozás után legyen képes megérteni az egyszerű olvasott szöveg lényegét, tartalmát. – Legyen képes szavak és rövid szövegek másolására, illetve hallás utáni leírására. Tudjon helyesen leírni ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatot. Tudjon írásban válaszolni személyes adatokra vonatkozó kérdésekre. – A tanuló ismerje fel és tudja használni egyszerű kommunikációs helyzetekben az – alábbi nyelvtani struktúrákat: – Egyszerű jelen idő - ismétlődő cselekvések kifejezésére. – Folyamatos jelen idő - a beszéd pillanatában történő cselekvések kifejezésére. – Utalás a múltra és a jövőre alapfokon.

6. évfolyam	– A tanuló értse meg a gazdagodó nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi óravezetést, az ismert témákhoz kapcsolódó kérdéseket, rövid megnyilatkozásokat, szövegeket és tudjon néhány szóval, röviden reagálni ezekre. Ha nehézségei vannak a megértéssel, tudjon angolul segítséget, ismétlést kérni. – Tudjon kommunikálni egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal (pl. bemutatkozás, bemutatás, üdvözlés, köszönés, alapvető információ kérése és adása saját magáról, társairól, közvetlen környezetéről, különböző dolgok kérése és adása, tetszés, nemtetszés kifejezése). – Legyen képes előzetes felkészülés után rövid szöveget elmondani megfelelő kiejtéssel. Tudjon képekről röviden beszélni (pl. jellemezni emberek ruházatát, külső megjelenését). – Értse meg az egyszerű olvasott szöveg lényegét, tartalmát. – Legyen képes egyszerű, autentikus szövegekből néhány alapvető információ kiszűrésére, az olvasott szövegre vonatkozó egyszerű feladatok elvégzésére. – Tudjon ismert témákról rövid, egyszerű mondatokat írni, mintát követve önálló írott szövegeket alkotni. (parallel writing). – Tudjon egyszerű mondatokat logikai kötőelemekkel egymásba fűzni. Tudjon egyszerű eseménysort önállóan leírni. – A tanuló ismerje és tudja használni az alábbi nyelvtani struktúrákat kommunikációs helyzetekben: – Az egyszerű múlt és a folyamatos múlt idő - múltbeli cselekvések leírásakor. – A befejezett jelen idő- a közelmúltban történt cselekmények leírásakor.

7. évfolyam	– A tanuló legyen képes egyszerű hangzó szövegekből kiszűrni a lényeget és néhány konkrét információt. Értse meg az ismert témákhoz kapcsolódó rövid kéréseket és kijelentéseket. – Tudjon válaszolni a hozzá intézett kérdésekre, tudjon részt

	venni rövid beszélgetésekben ismert témákban, a mindennapi helyzetekhez kapcsolódó párbeszédekben. Tudja tetszését, nem tetszését, érzelmeit, véleményét kifejezni. – Tudjon egyszerűen, beszélni a mindennapi életben vele, családjával és társaival történtekről. Tudjon embereket, tárgyakat és helyeket egyszerűen jellemezni. – A tanuló tudjon a maga tudásszintjén számára megfelelő szöveget önállóan vagy tanári segítséggel megérteni. Tudjon a szövegről általános képet alkotni. Tudja a számára szükséges információt kikeresni. – Tudjon az olvasott szöveggel kapcsolatos egyszerűbb feladatokat megoldani. – A tanuló tudjon több mondatból álló egyszerű, összefüggő szöveget írni. – Tudjon megoldani egyszerűbb írásbeli feladatokat. – A tanuló ismerje és tudja használni az alábbi nyelvtani struktúrákat kommunikációs helyzetekben: – Feltételes mód alapesetei a Zero Conditional és Conditional *Type 1* A *going to* segédige a szándékok, tervek kifejezésére. – A *used to* szerkezet múltbéli szokások kifejezésére.

8. évfolyam	– A tanuló tudjon egyszerű hangzó szövegekből kiszűrni a lényeget és néhány konkrét információt. Értsen meg közel természetes sebességű, ismeretlen elemeket is tartalmazó beszédet hétköznapi témákról, és erre tudjon reagálni – Egyre bővülő szókinccsel, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazva tudjon történetet elmesélni, valamint leírást adni saját magáról és közvetlen környezetéről. – Tudjon válaszolni a hozzá intézett kérdésekre. Tudjon rövid párbeszédeket folytatni, rövid beszélgetésekben részt venni. – Tudjon használni egyszerű nyelvtani szerkezeteket és mondatfajtákat. Tudjon az általa ismert témakörökhöz kapcsolódó képekről összefüggően, röviden beszélni. Tudja az órán tanult témaköröket saját életére, körülményeire

	vonatkoztatni és magáról beszélni. – Értsen meg ismerős témákról írt rövid szövegeket, különböző típusú, egyszerű írott szövegekben találja meg a fontos információkat. – Tudjon felolvasni, megközelítőleg helyes intonációval és kiejtéssel, egyszerűbb szövegeket. A tanuló igyekezzen egyes ismeretlen szövegelemek jelentését a szövegkörnyezetből kitalálni. – Tudjon összefüggő mondatokat, rövid szöveget írni hétköznapi, őt érintő témákról. – A tanuló ismerje fel és tudja használni egyszerű kommunikációs helyzetekben az alábbi nyelvtani struktúrákat: – A függő beszéd alapesetei; – Tiltás kifejezése; – Műveltető szerkezet alapesetei.

Idegen nyelv – német nyelv

5. évfolyam	- Rövid, egyszerű mondatokkal mutassa be a családját! - Írja le egy napja történéseit! - Kép alapján sorolja fel egy szoba berendezési tárgyait! - Sorolja fel a hét napjait, a hónapokat és az évszakokat! - Alkosson párbeszédet az iskolai élettel kapcsolatban! - Sorolja fel a karácsony témakörhöz kapcsolódó fogalmakat! - Írjon rövidmondatokból álló szöveget házi állatok témakörben!

6. évfolyam	- Ismertesse rövid mondatokban, mit tud az egészséges táplálkozásról! - Mondja meg a pontos időt! - Mondja el, milyen ruhát viselünk télen és milyet nyáron!

	- Alkosson párbeszédet a bevásárlás témakörben! - Mutassa be a legismertebb közlekedési eszközöket! - Alkosson mondatokat 5 mozgást kifejező igével! - Alkosson rövid szöveget városáról!

7. évfolyam	- Olvasson fel egy adott szöveget tagoltan, ritmusosan a család témakörből! - Alkosson kérdéseket az olvasott szöveggel kapcsolatban! - Kérdezze meg társát, hogy az hol lakik? Milyen az otthona! - Mutassa be otthonát jelzők használatával! - Írjon egy rövid levelet barátjának! - Készítsen interjút kedvenc sportolójával! - Hívja el barátját moziba egy adott filmre! - Fordítson le szótár segítségével egy internetről leszedett receptet!

8. évfolyam	- Alkosson véleményt különböző korok divatjáról! - Kérjen és adjon útbaigazítást a város egy pontjának megtalálásában! - Mutassa be Berlin látnivalóit! - Ismertesse miért érdemes egy dolgokat meglátogatni! - Tervezzen kirándulást Korzika szigetére! - Használjon tömegközlekedési eszközt! - Fogalmazzon meg véleményt környezetünket károsító emberi tevékenységekkel szemben! - Sorolja fel, mit tehetünk környezetünk védelmében! - Készítsen interjút egy híres felfedezővel! - Mutassa be a jövő iskoláját!

Idegen nyelv – német nyelv emelt

5. évfolyam	– Értse meg a tanár egyszerű utasításait, mondatait, és egyszerű kérdéseit. Ez utóbbiakra tudjon röviden válaszolni. – Egyszerű mondatokban tudjon beszélni magáról, a családjáról, az otthonáról és napirendjéről. Tudjon megnevezni növényeket és állatokat a ház körül. – Vásárlás" témakörben tudjon kérni néhány alapvető élelmiszert. – Tudja a tantárgyak nevét németül. – Ismert szöveget tudjon érthetően felolvasni. – Tudjon szavakat és rövidebb mondatokat diktálás után leírni. – Írásban (is) tudjon egyszerű kérdésekre válaszolni. – Tudjon igét ragozni és ezeket egyszerű mondatokban használni. – Ismerjen néhány fontos óra és idő kifejezést (egész, fél). – Ismerje a *möchte* módbéli segédigét. – Ismerje és tudja használni az *und* és *aber* kötőszavakat. – Tudjon kérni és megköszönni valamit.

6. évfolyam	– Értse meg tanára beszédének a lényegét, valamint tanára és tanulótársai egyszerűbb kérdéseit. Ez utóbbiakra tudjon egy-egy szóval, vagy rövid mondatokkal reagálni.
	– A tankönyv leckéihez feltett kérdésekre tudjon egyszerű mondatokkal válaszolni
	– Néhány mindennapi, egyszerű helyzetrben tudjon információt kérni.
	– (pl.: Wo ist der Bahnhof?, Wo finde ich eine Kaufhalle?)
	– A témakörök közül a következőkből legyen néhány mondatos ismerete:
	  – Otthonunk
	  – Természeti környezetünk

	– Iskola – Sport, Szabadidő, szórakozás – Zene – Ünnepek – Tudjon néhány földrajzi nevet németül. – Ismerje a hét napjait az am elöljárószóval. – Tanulja meg a leggyakrabban használt igék Perfekt alakját. – Ismerjen néhány birtokos névmást. (mein / meine, dein / deine). – Ismert szavakból álló olvasott szöveget tudjon megérteni. – Néhány mondatban tudjon írni magáról, a családjáról és a napirendjéről. – Tudja ragozni a személyes névmásokat.

7. évfolyam	– Mindennapi beszédhelyzetekben tudja kifejezni magát, tudjon egyszerű információt kérni és adni. Tudja érzelmeit egy-szerűen kifejezni. – A javasolt témakörök közül tudjon röviden beszélni a következő témákról: – Zene – Öltözködés – Város – A média világa – Szabadidő, szórakozás – Ünnepek – Tudjon elmondani 2-3 rövid verset. – Tanulja meg a kétnyelvű szótár használatát, és néhány ismeretlen szót is tartalmazó szövegből szótár segítségével értse meg a lényeget. – Olvasott szöveg alapján tudja megállapítani a hamis és igaz válaszokat. – Könnyebb nyelvtani és kommunikatív feladatokat tudjon írásban önállóan megoldani. (Bizonyos hibaszázalék megengedett.) – A tananyaggal kapcsolatos kérdésekre tudjon írásban és szóban röviden válaszolni. – Tudja kifejezni egy-egy szóval, vagy rövid mondatokban sajnálkozását, örömét, bosszúságát. – Ismerjen néhány – leggyakrabban használatos – sich-es és igekötős igét. – Tudjon használni fontos elöljárószókat. Pl.: in, an, auf, über, unter, neben, vor, mit, bei, zu, von, um, für. (Tévedés az esetek használatánál megengedett.) – Ismerjen néhány földrajzi helymeghatározást. – Tanulja meg néhány gyakrabban használt ige felszólító módját. – A melléknévragozásról legyen fogalma, és néhány jelzős kifejezést tudjon használni. (Pl.: Ich trinke kalte Milch, kaltes Wasser, Ich kaufe eien schwarzen Rock, eiene weiße Bluse, ein schönes Kleid.)

8. évfolyam	– Tudja követni a tanár idegen nyelvű óravezetését. – Értse meg rövid, jól tagolt beszéd lényegét az általa ismert témakörökben – Az alábbi témakörökről tudjon egyszerű mondatokban beszélni – Sport – Utazás – Egészséges életmód – Környezetvédelem – Idő, időjárás – Tudjon egy-egy képről 2-3 egyszerű mondatot mondani. – Mindennapi beszédhelyzetekben tudjon egyszerű információt kérni és adni. – Minimális követelmény, hogy ha hibásan is, de tudja megérteni magát. – Néhány mondatban tudjon mesélni lakóhelyéről és Magyarországról. – Ismerjen néhány német dalt és rövid verset. – Legyen némi ismerete a német nyelvű országokról és az ottani szokásokról. – Tudjon érthetően elolvasni néhány ismeretlen szót is tartalmazó rövidebb német nyelvű szöveget, és szótár segítségével értse meg. – Tudjon rövid, személyes jellegű levelet elolvasni és megérteni (ha szükséges, szótár segítségével – Tudjon képekről 2-3 mondatot írni – Tudjon lefordítani ismeretlen szavakat is tartalmazó, egyszerű mondatszerkesztésű, nem hosszú szöveget németről magyarra (szótár segítségével). – Igeragozás jelen időben (néhány tőhangváltós ige is). Gyakrabban használt igék felszólító módja (néhány tőhangváltós ige is). Módbeli segédigék: können, müssen, wollen, sollen, dürfen, mögen. – Óra és idő kifejezések – A melléknév fokozása – Egyenes és fordított szórend, a kérdő mondat szórendje. Kötőszók: und, aber, oder, sondern, denn – A módbeli segédigék, a haben, a sein helye a mondatban, Perfektben.

Matematika

5. évfolyam	***Halmazok*** – Elemeket halmazba rendez több szempont alapján. – Részhalmazokat konkrét esetekben felismer és ábrázol. – Véges halmaz kiegészítő halmazát (komplementerét), véges halmazok közös részét (metszetét), egyesítését (unióját) képezi és ábrázolja konkrét esetekben. – Számokat, számhalmazokat, halmazműveleti eredményeket számegyenesen ábrázol. – Konkrét esetekben halmazokat felismer és ábrázol. ***Matematikai logika, kombinatorika*** – Igaz és hamis állításokat fogalmaz meg. – Tanult minták alapján néhány lépésből álló bizonyítási gondolatsort megért és önállóan összeállít. – A logikus érvelésben a matematikai szaknyelvet következetesen alkalmazza társai meggyőzésére. – Összeszámlálási feladatok megoldása során alkalmazza az összes eset áttekintéséhez szükséges módszereket. – Állítások logikai értékét (igaz vagy hamis) megállapítja. ***Természetes számok halmaza, számelméleti ismeretek*** – Megkeresi természetes számok legnagyobb közös osztóját és legkisebb közös többszörösét. – Érti és alkalmazza a számok helyi értékes írásmódját nagy számok esetén. – Ismeri a római számjelek közül az L, C, D, M jeleket, felismeri az ezekkel képzett számokat a hétköznapi helyzetekben. ***Alapműveletek természetes számokkal*** – Írásban összead, kivon és szoroz. – Ismeri és helyesen alkalmazza a műveleti sorrendre és a zárójelezésre vonatkozó szabályokat fejben, írásban és géppel számolás esetén is a természetes számok körében. – A műveleti szabályok ismeretében ellenőrzi számolását, a kapott

	eredményt észszerűen kerekíti. – A gyakorlati problémákban előforduló mennyiségeket becsülni tudja, feladatmegoldásához ennek megfelelő tervet készít. – A fejszámoláson és az írásban végzendő műveleteken túlmutató számolási feladatokhoz és azok ellenőrzéséhez számológépet használ. – Gyakorlati feladatok megoldása során legfeljebb kétjegyű természetes számmal írásban oszt. A hányadost megbecsüli. ***Egész számok; alapműveletek egész számokkal*** – Ismeri és helyesen alkalmazza a műveleti sorrendre és a zárójelezésre vonatkozó szabályokat fejben, írásban és géppel számolás esetén is az egész számok körében. – A műveleti szabályok ismeretében ellenőrzi számolását, a kapott eredményt észszerűen kerekíti. – A gyakorlati problémákban előforduló mennyiségeket becsülni tudja, feladatmegoldásához ennek megfelelő tervet készít. – A fejszámoláson és az írásban végzendő műveleteken túlmutató számolási feladatokhoz és azok ellenőrzéséhez számológépet használ. – Meghatározza konkrét számok ellentettjét, abszolút értékét. – Ismeri az egész számokat. ***Közönséges törtek, tizedes törtek, racionális számok*** – Ismeri a racionális számokat, tud példát végtelen szakaszos tizedes törtre. – Ábrázol törtrészeket, meghatároz törtrészeknek megfelelő törtszámokat. – Érti és alkalmazza a számok helyi értékes írásmódját tizedes törtek esetén. – Megfelelteti egymásnak a racionális számok közönséges tört és tizedes tört alakját. ***Alapműveletek közönséges törtekkel*** – Elvégzi az alapműveleteket, eredményét összeveti előzetes becslésével. – Ismeri és helyesen alkalmazza a műveleti sorrendre és a zárójelezésre vonatkozó szabályokat fejben, írásban és géppel számolás esetén is a racionális számok körében.

	– A műveleti szabályok ismeretében ellenőrzi számolását, a kapott eredményt észszerűen kerekíti. – Összeadás, kivonás elvégzése közönséges törtek körében. Közönséges tört szorzása, osztása természetes számmal. ***Alapműveletek tizedes törtekkel*** – Elvégzi az alapműveleteket az eredményét összeveti előzetes becslésével. – Írásban összead, kivon valamint szoroz, oszt természetes számmal. – Ismeri és helyesen alkalmazza a műveleti sorrendre és a zárójelezésre vonatkozó szabályokat fejben, írásban és géppel számolás esetén is. – A műveleti szabályok ismeretében ellenőrzi számolását, a kapott eredményt észszerűen kerekíti. – A gyakorlati problémákban előforduló mennyiségeket becsülni tudja, feladatmegoldásához ennek megfelelő tervet készít. – Gyakorlati feladatok megoldása során tizedes törtet összead, kivon és természetes számmal szoroz, oszt. Az eredmény megbecsüli. ***Arányosság, százalékszámítás*** – Felismeri az egyenes és a fordított arányosságot konkrét helyzetekben. – Ismeri az idő, a tömeg, a hosszúság, a terület, a térfogat és az űrtartalom szabványmértékegységeit, használja azokat mérések és számítások esetén. – Idő, tömeg, hosszúság, terület, térfogat és űrtartalom mértékegységeket átvált helyi értékes gondolkodás alapján, gyakorlati célszerűség szerint. ***Egyszerű szöveges feladatok*** – Különböző szövegekhez megfelelő modelleket készít. – Matematikából, más tantárgyakból és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatokat következtetéssel vagy egyenlettel megold. – Gazdasági, pénzügyi témájú egyszerű szöveges feladatokat következtetéssel megold. – Gyakorlati problémák megoldása során előforduló mennyiségeknél becslést végez. – Megoldását ellenőrzi.

	A függvény fogalmának előkészítése – Konkrét halmazok elemei között megfeleltetést hoz létre. – Tájékozódik a koordináta-rendszerben: koordinátáival adott pontot ábrázol, megadott pont koordinátáit leolvassa. ***Sorozatok*** – Sorozatokat adott szabály alapján folytat. – Néhány tagjával adott sorozat esetén felismer és megfogalmaz képzési szabályt. ***Mérés és mértékegységek*** – Meghatározza háromszögek kerületét és speciális négyszögek (téglalap, négyzet) kerületét, területét. – Ismeri az idő, a tömeg, a hosszúság, a terület, a térfogat és az űrtartalom szabványmértékegységeit, használja azokat mérések és számítások esetén. – Téglatest, kocka alakú tárgyak felszínét és térfogatát méréssel megadja, kocka, téglatest felszínét és térfogatát képlet segítségével kiszámolja; a képleteket megalapozó összefüggéseket érti. – Síkbeli tartományok közül kiválasztja a szögtartományokat, nagyság szerint összehasonlítja, méri, csoportosítja azokat. ***Síkbeli alakzatok*** – Ismeri a négyszögek tulajdonságait: konvex és konkáv közti különbség, átló fogalma. – Felismeri a speciális négyszögeket: téglalap, négyzet. – A háromszögek és a speciális négyszögek (téglalap, négyzet) tulajdonságait alkalmazza feladatok megoldásában. – Különbséget tesz egyenes, félegyenes és szakasz között. ***Transzformációk, szerkesztések*** – Geometriai ismereteinek felhasználásával pontosan szerkeszt több adott feltételnek megfelelő ábrát. – Felismeri a kicsinyítést és a nagyítást hétköznapi helyzetekben. – Tapasztalatot szerez a síkbeli mozgásokról gyakorlati helyzetekben. – Felismeri a síkban az egybevágó alakzatokat. – Ismeri az alapszerkesztéseket: merőleges és párhuzamos egyeneseket

	szerkeszt. ***Térgeometria*** – A kocka, a téglatest hálóját elkészíti. – Testeket épít képek, nézetek, alaprajzok, hálók alapján. – Ismeri a kocka, a téglatest következő tulajdonságait: határoló lapok típusa, száma, egymáshoz viszonyított helyzete; csúcsok, élek száma; lapátló, testátló. – A kocka, a téglatest tulajdonságait alkalmazza feladatok megoldásában. ***Leíró statisztika*** – Értelmezi a táblázatok adatait, az adatoknak megfelelő ábrázolási módot kiválasztja, és az ábrát elkészíti. – Adatokat táblázatba rendez, diagramon ábrázol hagyományos eszközökkel. – Különböző típusú diagramokat megfeleltet egymásnak. – Megadott szempont szerint adatokat gyűjt ki táblázatból, olvas le hagyományos vagy digitális forrásból származó diagramról, majd rendszerezés után következtetéseket fogalmaz meg. – Konkrét adatsor esetén átlagot számol és ezeket összehasonlítja. ***Valószínűség-számítás*** – Valószínűségi játékokat, kísérleteket végez, ennek során az adatokat tervszerűen gyűjti, rendezi és ábrázolja digitálisan is. – Valószínűségi játékokban érti a lehetséges kimeneteleket, játékában stratégiát követ. Ismeri a gyakoriság fogalmát. Ismereteit felhasználja a „lehetetlen”, a „biztos” és a „kisebb/nagyobb eséllyel lehetséges” kijelentések megfogalmazásánál.

6. évfolyam	***Halmazok*** – Elemeket halmazba rendez több szempont alapján. – Részhalmazokat konkrét esetekben felismer és ábrázol. – Véges halmaz kiegészítő halmazát (komplementerét), véges halmazok közös részét (metszetét), egyesítését (unióját) képezi és ábrázolja

konkrét esetekben.

- Számokat, számhalmazokat, halmazműveleti eredményeket számegyenesen ábrázol.
- Konkrét esetekben halmazokat felismer és ábrázol.

Matematikai logika, kombinatorika

- Igaz és hamis állításokat fogalmaz meg.
- Tanult minták alapján néhány lépésből álló bizonyítási gondolatsort megért és önállóan összeállít.
- A logikus érvelésben a matematikai szaknyelvet következetesen alkalmazza társai meggyőzésére.
- Összeszámlálási feladatok megoldása során alkalmazza az összes eset áttekintéséhez szükséges módszereket.
- Állítások logikai értékét (igaz vagy hamis) megállapítja.

Természetes számok halmaza, számelméleti ismeretek

- Ismeri a prímszám és az összetett szám fogalmakat; el tudja készíteni összetett számok prímtényezős felbontását 1000-es számkörben.
- Meghatározza természetes számok legnagyobb közös osztóját és legkisebb közös többszörösét.
- Érti és alkalmazza a számok helyi értékes írásmódját nagy számok esetén.
- Ismeri a római számjelek közül az L, C, D, M jeleket, felismeri az ezekkel képzett számokat a hétköznapi helyzetekben.
- Ismeri és alkalmazza a 2-vel, 3-mal, 4-gyel, 5-tel, 6-tal, 9-cel, 10-zel, 100-zal való oszthatóság szabályait.
- A természetes számokat osztóik száma alapján és adott számmal való osztási maradékuk szerint csoportosítja.

Alapműveletek természetes számokkal

- Írásban összead, kivon és szoroz.
- Ismeri és helyesen alkalmazza a műveleti sorrendre és a zárójelezésre vonatkozó szabályokat fejben, írásban és géppel számolás esetén is a természetes számok körében.
- A műveleti szabályok ismeretében ellenőrzi számolását, a kapott

	eredményt észszerűen kerekíti. – A gyakorlati problémákban előforduló mennyiségeket becsülni tudja, feladatmegoldásához ennek megfelelő tervet készít. – A fejszámoláson és az írásban végzendő műveleteken túlmutató számolási feladatokhoz és azok ellenőrzéséhez számológépet használ. – Gyakorlati feladatok megoldása során legfeljebb kétjegyű természetes számmal írásban oszt. A hányadost megbecsüli. ***Egész számok; alapműveletek egész számokkal*** – Ismeri és helyesen alkalmazza a műveleti sorrendre és a zárójelezésre vonatkozó szabályokat fejben, írásban és géppel számolás esetén is az egész számok körében. – A műveleti szabályok ismeretében ellenőrzi számolását, a kapott eredményt észszerűen kerekíti. – A gyakorlati problémákban előforduló mennyiségeket becsülni tudja, feladatmegoldásához ennek megfelelő tervet készít. – A fejszámoláson és az írásban végzendő műveleteken túlmutató számolási feladatokhoz és azok ellenőrzéséhez számológépet használ. – Meghatározza konkrét számok ellentettjét, abszolút értékét. – Ismeri az egész számokat. ***Közönséges törtek, tizedes törtek, racionális számok*** – Ismeri a racionális számokat, tud példát végtelen szakaszos tizedes törtre. – Ábrázol törtrészeket, meghatároz törtrészeknek megfelelő törtszámokat. – Érti és alkalmazza a számok helyi értékes írásmódját tizedes törtek esetén. – Megfelelteti egymásnak a racionális számok közönséges tört és tizedes tört alakját. ***Alapműveletek közönséges törtekkel*** – Elvégzi az alapműveleteket a racionális számok körében, eredményét összeveti előzetes becslésével. – Ismeri és helyesen alkalmazza a műveleti sorrendre és a zárójelezésre vonatkozó szabályokat fejben, írásban és géppel számolás esetén is a

	racionális számok körében. – A műveleti szabályok ismeretében ellenőrzi számolását, a kapott eredményt észszerűen kerekíti. – Meghatározza konkrét számok reciprokát. ***Alapműveletek tizedes törtekkel*** – Elvégzi az alapműveleteket a racionális számok körében, eredményét összeveti előzetes becslésével. – Írásban összead, kivon és szoroz. – Ismeri és helyesen alkalmazza a műveleti sorrendre és a zárójelezésre vonatkozó szabályokat fejben, írásban és géppel számolás esetén is a racionális számok körében. – A műveleti szabályok ismeretében ellenőrzi számolását, a kapott eredményt észszerűen kerekíti. – A gyakorlati problémákban előforduló mennyiségeket becsülni tudja, feladatmegoldásához ennek megfelelő tervet készít. – A fejszámoláson és az írásban végzendő műveleteken túlmutató számolási feladatokhoz és azok ellenőrzéséhez számológépet használ. – Gyakorlati feladatok megoldása során tizedes törtet legfeljebb kétjegyű egész számmal írásban oszt. A hányadost megbecsüli. ***Arányosság, százalékszámítás*** – Felismeri az egyenes és a fordított arányosságot konkrét helyzetekben. – Felismeri és megalkotja az egyenes arányosság grafikonját. – Ismeri a százalék fogalmát, gazdasági, pénzügyi és mindennapi élethez kötődő százalékszámítási feladatokat megold. – Ismeri az idő, a tömeg, a hosszúság, a terület, a térfogat és az űrtartalom szabványmértékegységeit, használja azokat mérések és számítások esetén. – Idő, tömeg, hosszúság, terület, térfogat és űrtartalom mértékegységeket átvált helyi értékes gondolkodás alapján, gyakorlati célszerűség szerint. ***Egyszerű szöveges feladatok*** – Egyismeretlenes elsőfokú egyenletet lebontogatással és mérlegelvvel megold.

	– Különböző szövegekhez megfelelő modelleket készít. – Matematikából, más tantárgyakból és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatokat következtetéssel vagy egyenlettel megold. – Gazdasági, pénzügyi témájú egyszerű szöveges feladatokat következtetéssel vagy egyenlettel megold. – Gyakorlati problémák megoldása során előforduló mennyiségeknél becslést végez. – Megoldását ellenőrzi. ***A függvény fogalmának előkészítése*** – Konkrét halmazok elemei között megfeleltetést hoz létre. – Felismeri az egyenes és a fordított arányosságot konkrét helyzetekben. – Felismeri és megalkotja az egyenes arányosság grafikonját. – Tájékozódik a koordináta-rendszerben: koordinátáival adott pontot ábrázol, megadott pont koordinátáit leolvassa. ***Sorozatok*** – Sorozatokat adott szabály alapján folytat. – Néhány tagjával adott sorozat esetén felismer és megfogalmaz képzési szabályt. ***Mérés és mértékegységek*** – Meghatározza háromszögek és speciális négyszögek kerületét, területét. – Ismeri az idő, a tömeg, a hosszúság, a terület, a térfogat és az űrtartalom szabványmértékegységeit, használja azokat mérések és számítások esetén. – Egyenes hasáb, téglatest, kocka alakú tárgyak felszínét és térfogatát méréssel megadja, egyenes hasáb felszínét és térfogatát képlet segítségével kiszámolja; a képleteket megalapozó összefüggéseket érti. – Síkbeli tartományok közül kiválasztja a szögtartományokat, nagyság szerint összehasonlítja, méri, csoportosítja azokat. ***Síkbeli alakzatok*** – Ismeri a tengelyesen szimmetrikus háromszöget. – Ismeri a négyszögek tulajdonságait: belső és külső szögek összege, konvex és konkáv közti különbség, átló fogalma.

	– Ismeri a speciális négyszögeket: trapéz, paralelogramma, téglalap, deltoid, rombusz, húrtrapéz, négyzet. – Ismeri a speciális négyszögek legfontosabb tulajdonságait, ezek alapján elkészíti a halmazábrájukat. – A háromszögek és a speciális négyszögek tulajdonságait alkalmazza feladatok megoldásában. – Ismeri a kör részeit; különbséget tesz egyenes, félegyenes és szakasz között. – Ismeri a háromszögek tulajdonságait: belső és külső szögek összege, háromszög-egyenlőtlenség. – Csoportosítja a háromszögeket szögeik és oldalaik szerint. – Felismeri a síkban az egybevágó alakzatokat. ***Transzformációk, szerkesztések*** – Megszerkeszti alakzatok tengelyes tükörképét. – Geometriai ismereteinek felhasználásával pontosan szerkeszt több adott feltételnek megfelelő ábrát. – Ismeri a tengelyesen szimmetrikus háromszöget. – Felismeri a kicsinyítést és a nagyítást hétköznapi helyzetekben. – Ismer és használ dinamikus geometriai szoftvereket, tisztában van alkalmazási lehetőségeikkel. – Tapasztalatot szerez a síkbeli mozgásokról gyakorlati helyzetekben. – Felismeri a síkban az egybevágó alakzatokat. – A szerkesztéshez tervet, előzetes ábrát készít. – Ismeri az alapszerkesztéseket: szakaszfelező merőlegest, szögfelezőt, merőleges és párhuzamos egyeneseket szerkeszt, szöget másol. ***Térgeometria*** – A kocka, a téglatest hálóját elkészíti. – Testeket épít képek, nézetek, alaprajzok, hálók alapján. – Ismeri a kocka, a téglatest következő tulajdonságait: határoló lapok típusa, száma, egymáshoz viszonyított helyzete; csúcsok, élek száma; lapátló, testátló.

	– A kocka, a téglatest tulajdonságait alkalmazza feladatok megoldásában. ***Leíró statisztika*** – Értelmezi a táblázatok adatait, az adatoknak megfelelő ábrázolási módot kiválasztja, és az ábrát elkészíti. – Adatokat táblázatba rendez, diagramon ábrázol hagyományos és digitális eszközökkel is. – Különböző típusú diagramokat megfeleltet egymásnak. – Megadott szempont szerint adatokat gyűjt ki táblázatból, olvas le hagyományos vagy digitális forrásból származó diagramról, majd rendszerezés után következtetéseket fogalmaz meg. – Konkrét adatsor esetén átlagot számol és ezeket összehasonlítja. ***Valószínűség-számítás*** – Valószínűségi játékokat, kísérleteket végez, ennek során az adatokat tervszerűen gyűjti, rendezi és ábrázolja digitálisan is. – Valószínűségi játékokban érti a lehetséges kimeneteleket, játékában stratégiát követ. Ismeri a gyakoriság és a relatív gyakoriság fogalmát. Ismereteit felhasználja a „lehetetlen”, a „biztos” és a „kisebb/nagyobb eséllyel lehetséges” kijelentések megfogalmazásánál.

7. évfolyam	***Halmazok, számhalmazok*** – Elemeket halmazba rendez több szempont alapján. – Részhalmazokat konkrét esetekben felismer és ábrázol. – Számokat, számhalmazokat, halmazműveleti eredményeket számegyenesen ábrázol. – Véges halmaz kiegészítő halmazát (komplementerét), véges halmazok közös részét (metszetét), egyesítését (unióját) képezi és ábrázolja konkrét esetekben. ***Matematikai logika, kombinatorika, gráfok*** – Igaz és hamis állításokat fogalmaz meg. – Tanult minták alapján néhány lépésből álló bizonyítási gondolatsort megért és önállóan összeállít. – A logikus érvelésben a matematikai szaknyelvet következetesen

	alkalmazza társai meggyőzésére. – Összeszámlálási feladatok megoldása során alkalmazza az összes eset áttekintéséhez szükséges módszereket. – Konkrét szituációkat szemléltet gráfok segítségével. ***Számelméleti ismeretek, hatvány, négyzetgyök*** – Ismeri a Pitagorasz-tételt és alkalmazza számítási feladatokban. – Ismeri a prímszám és az összetett szám fogalmakat; el tudja készíteni összetett számok prímtényezős felbontását 1000-es számkörben. – Meghatározza természetes számok legnagyobb közös osztóját és legkisebb közös többszörösét. – Pozitív egész számok pozitív egész kitevőjű hatványát kiszámolja. ***Arányosság, százalékszámítás*** – Ismeri az idő, a tömeg, a hosszúság, a terület, a térfogat és az űrtartalom szabványmértékegységeit, használja azokat mérések és számítások esetén. – Felismeri az egyenes és a fordított arányosságot konkrét helyzetekben. – Felismeri és megalkotja az egyenes arányosság grafikonját. – Ismeri a százalék fogalmát, gazdasági, pénzügyi és mindennapi élethez kötődő százalékszámítási feladatokat megold. – Idő, tömeg, hosszúság, terület, térfogat és űrtartalom mértékegységeket átvált helyi értékes gondolkodás alapján, gyakorlati célszerűség szerint. ***Szöveges feladatok előkészítése*** – Különböző szövegekhez megfelelő modelleket készít. – Egyszerű betűs kifejezésekkel összeadást, kivonást végez, és helyettesítési értéket számol. – Egy- vagy kéttagú betűs kifejezést számmal szoroz, két tagból közös számtényezőt kiemel. – Egyismeretlenes elsőfokú egyenletet lebontogatással és mérlegelvvel megold. ***Szöveges feladatok*** – Különböző szövegekhez megfelelő modelleket készít. – Matematikából, más tantárgyakból és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatokat következtetéssel vagy egyenlettel

	megold. – Gazdasági, pénzügyi témájú egyszerű szöveges feladatokat következtetéssel vagy egyenlettel megold. – Gyakorlati problémák megoldása során előforduló mennyiségeknél becslést végez. ***A függvény fogalmának előkészítése*** – Felismeri az egyenes és a fordított arányosságot konkrét helyzetekben. – Felismeri és megalkotja az egyenes arányosság grafikonját. – Konkrét halmazok elemei között megfeleltetést hoz létre. – Értéktáblázatok adatait grafikusan ábrázolja. – Egyszerű grafikonokat jellemez. ***Síkbeli alakzatok*** – Ismeri a négyszögek tulajdonságait: belső és külső szögek összege, konvex és konkáv közti különbség, átló fogalma. – Ismeri a speciális négyszögeket: trapéz, paralelogramma, téglalap, deltoid, rombusz, húrtrapéz, négyzet. – Ismeri a speciális négyszögek legfontosabb tulajdonságait, ezek alapján elkészíti a halmazábrájukat. – A háromszögek és a speciális négyszögek tulajdonságait alkalmazza feladatok megoldásában. – Meghatározza háromszögek és speciális négyszögek kerületét, területét. – Ismeri a kör részeit; különbséget tesz egyenes, félegyenes és szakasz között. ***Transzformációk, szerkesztések*** – Megszerkeszti alakzatok tengelyes és középpontos tükörképét. – Geometriai ismereteinek felhasználásával pontosan szerkeszt több adott feltételnek megfelelő ábrát (háromszöget, speciális négyszögeket; háromszög nevezetes vonalait pl. oldalfelező merőleges, szögfelező, magasságvonal). – Ismer és használ dinamikus geometriai szoftvereket, tisztában van alkalmazási lehetőségeikkel. ***Térgeometria*** – Ismeri az idő, a tömeg, a hosszúság, a terület, a térfogat és az űrtartalom szabványmértékegységeit, használja azokat mérések és

	számítások esetén. – A kocka, a téglatest és a hasáb hálóját elkészíti. – Testeket épít képek, nézetek, alaprajzok, hálók alapján. – Ismeri a kocka, a téglatest és a hasáb következő tulajdonságait: határoló lapok típusa, száma, egymáshoz viszonyított helyzete; csúcsok, élek száma; lapátló, testátló. – Egyenes hasáb, téglatest, kocka alakú tárgyak felszínét és térfogatát méréssel megadja, egyenes hasáb felszínét és térfogatát képlet segítségével kiszámolja; a képleteket megalapozó összefüggéseket érti. – A kocka, a téglatest, a hasáb tulajdonságait alkalmazza feladatok megoldásában. ***Leíró statisztika*** – Értelmezi a táblázatok adatait, az adatoknak megfelelő ábrázolási módot kiválasztja, és az ábrát elkészíti. – Adatokat táblázatba rendez, diagramon ábrázol hagyományos és digitális eszközökkel is. – Különböző típusú diagramokat megfeleltet egymásnak. – Megadott szempont szerint adatokat gyűjt ki táblázatból, olvas le hagyományos vagy digitális forrásból származó diagramról, majd rendszerezés után következtetéseket fogalmaz meg. – Konkrét adatsor esetén átlagot számol, megállapítja a leggyakoribb adatot (módusz), a középső adatot (medián), és ezeket összehasonlítja. ***Valószínűség-számítás*** – Valószínűségi játékokat, kísérleteket végez, ennek során az adatokat tervszerűen gyűjti, rendezi és ábrázolja digitálisan is. – Valószínűségi játékokban érti a lehetséges kimeneteleket, játékában stratégiát követ. Ismeri a gyakoriság és a relatív gyakoriság fogalmát. Ismereteit felhasználja a „lehetetlen”, a „biztos” és a „kisebb/nagyobb eséllyel lehetséges” kijelentések megfogalmazásánál.

8. évfolyam	***Halmazok, számhalmazok***

	– Elemeket halmazba rendez több szempont alapján. – Részhalmazokat konkrét esetekben felismer és ábrázol. – Számokat, számhalmazokat, halmazműveleti eredményeket számegyenesen ábrázol. – Véges halmaz kiegészítő halmazát (komplementerét), véges halmazok közös részét (metszetét), egyesítését (unióját) képezi és ábrázolja konkrét esetekben. – Ismeri a racionális számokat, tud példát végtelen nem szakaszos tizedes törtre. ***Matematikai logika, kombinatorika, gráfok*** – Igaz és hamis állításokat fogalmaz meg. – Tanult minták alapján néhány lépésből álló bizonyítási gondolatsort megért és önállóan összeállít. – A logikus érvelésben a matematikai szaknyelvet következetesen alkalmazza társai meggyőzésére. – Összeszámlálási feladatok megoldása során alkalmazza az összes eset áttekintéséhez szükséges módszereket. – Konkrét szituációkat szemléltet gráfok segítségével. ***Számelméleti ismeretek, hatvány, négyzetgyök*** – Ismeri a Pitagorasz-tételt és alkalmazza számítási feladatokban. – Ismeri a prímszám és az összetett szám fogalmakat; el tudja készíteni összetett számok prímtényezős felbontását 1000-es számkörben. – Meghatározza természetes számok legnagyobb közös osztóját és legkisebb közös többszörösét. – Pozitív egész számok pozitív egész kitevőjű hatványát kiszámolja. – Négyzetszámok négyzetgyökét meghatározza. ***Arányosság, százalékszámítás*** – Ismeri az idő, a tömeg, a hosszúság, a terület, a térfogat és az űrtartalom szabványmértékegységeit, használja azokat mérések és számítások esetén. – Felismeri az egyenes és a fordított arányosságot konkrét helyzetekben. – Felismeri és megalkotja az egyenes arányosság grafikonját.

	– Ismeri a százalék fogalmát, gazdasági, pénzügyi és mindennapi élethez kötődő százalékszámítási feladatokat megold. – Idő, tömeg, hosszúság, terület, térfogat és űrtartalom mértékegységeket átvált helyi értékes gondolkodás alapján, gyakorlati célszerűség szerint. ***Szöveges feladatok előkészítése*** – Különböző szövegekhez megfelelő modelleket készít. – Egyszerű betűs kifejezésekkel összeadást, kivonást végez, és helyettesítési értéket számol. – Egy- vagy kéttagú betűs kifejezést számmal szoroz, két tagból közös számtényezőt kiemel. – Egyismeretlenes elsőfokú egyenletet lebontogatással és mérlegelvvel megold. ***Szöveges feladatok*** – Különböző szövegekhez megfelelő modelleket készít. – Matematikából, más tantárgyakból és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatokat következtetéssel vagy egyenlettel megold. – Gazdasági, pénzügyi témájú egyszerű szöveges feladatokat következtetéssel vagy egyenlettel megold. – Gyakorlati problémák megoldása során előforduló mennyiségeknél becslést végez. ***A függvény fogalmának előkészítése*** – Felismeri az egyenes és a fordított arányosságot konkrét helyzetekben. – Felismeri és megalkotja az egyenes arányosság grafikonját. – Konkrét halmazok elemei között megfeleltetést hoz létre. – Értéktáblázatok adatait grafikusan ábrázolja. – Egyszerű grafikonokat jellemez. ***Síkbeli alakzatok*** – Ismeri a négyszögek tulajdonságait: belső és külső szögek összege, konvex és konkáv közti különbség, átló fogalma. – Ismeri a speciális négyszögeket: trapéz, paralelogramma, téglalap, deltoid, rombusz, húrtrapéz, négyzet.

	– Ismeri a speciális négyszögek legfontosabb tulajdonságait, ezek alapján elkészíti a halmazábrájukat. – A háromszögek és a speciális négyszögek tulajdonságait alkalmazza feladatok megoldásában. – Meghatározza háromszögek és speciális négyszögek kerületét, területét. – Ismeri a Pitagorasz-tételt és alkalmazza számítási feladatokban. – Ismeri a kör részeit; különbséget tesz egyenes, félegyenes és szakasz között. ***Transzformációk, szerkesztések*** – Megszerkeszti alakzatok tengelyes és középpontos tükörképét. – Geometriai ismereteinek felhasználásával pontosan szerkeszt több adott feltételnek megfelelő ábrát. – Felismeri a kicsinyítést és a nagyítást hétköznapi helyzetekben. – Ismer és használ dinamikus geometriai szoftvereket, tisztában van alkalmazási lehetőségeikkel. ***Térgeometria*** – Ismeri az idő, a tömeg, a hosszúság, a terület, a térfogat és az űrtartalom szabványmértékegységeit, használja azokat mérések és számítások esetén. – A kocka, a téglatest, a hasáb és a gúla hálóját elkészíti. – Testeket épít képek, nézetek, alaprajzok, hálók alapján. – Ismeri a kocka, a téglatest, a hasáb és a gúla következő tulajdonságait: határoló lapok típusa, száma, egymáshoz viszonyított helyzete; csúcsok, élek száma; lapátló, testátló. – Egyenes hasáb, téglatest, kocka alakú tárgyak felszínét és térfogatát méréssel megadja, egyenes hasáb felszínét és térfogatát képlet segítségével kiszámolja; a képleteket megalapozó összefüggéseket érti. – Ismeri a gömb tulajdonságait. – A kocka, a téglatest, a hasáb, a gúla, a gömb tulajdonságait alkalmazza feladatok megoldásában. ***Leíró statisztika*** – Értelmezi a táblázatok adatait, az adatoknak megfelelő ábrázolási

	módot kiválasztja, és az ábrát elkészíti. – Adatokat táblázatba rendez, diagramon ábrázol hagyományos és digitális eszközökkel is. – Különböző típusú diagramokat megfeleltet egymásnak. – Megadott szempont szerint adatokat gyűjt ki táblázatból, olvas le hagyományos vagy digitális forrásból származó diagramról, majd rendszerezés után következtetéseket fogalmaz meg. – Konkrét adatsor esetén átlagot számol, megállapítja a leggyakoribb adatot (módusz), a középső adatot (medián), és ezeket összehasonlítja. ***Valószínűség-számítás*** – Valószínűségi játékokat, kísérleteket végez, ennek során az adatokat tervszerűen gyűjti, rendezi és ábrázolja digitálisan is. – Valószínűségi játékokban érti a lehetséges kimeneteleket, játékában stratégiát követ. Ismeri a gyakoriság és a relatív gyakoriság fogalmát. Ismereteit felhasználja a „lehetetlen”, a „biztos” és a „kisebb/nagyobb eséllyel lehetséges” kijelentések megfogalmazásánál.

Természettudomány

5. évfolyam /kémia-fizika/	***Anyagok és tulajdonságaik*** – Tudja használni a hőmérséklet, hosszúság, időtartam méréséhez szükséges eszközöket! – Legyen képes az olvadás, fagyás, párolgás, lecsapódás felismerésére! Ismerje a víz fagyáskor történő térfogat-növekedésnek következményeit! Tudja elmondani a talaj fogalmát és alkotórészeit! – Formáljon képet a talajszennyeződés okairól és következményeiről! Tudja, hogy a Nap a földi élet szempontjából nélkülözhetetlen/fény- és hőforrás/. – Legyen képes a hely- és helyzetváltoztatás megkülönböztetésére! Ismerje fel a mágneses kölcsönhatást (vonzás, taszítás). – Elsajátítja a tűzveszélyes anyagokkal való bánásmódot, tűz esetén ismeri a szükséges teendőket – Meg tudja különböztetni a hely- és helyzetváltoztatást, és példákat

	tud mondani megadott szempontok alapján.
5. évfolyam /biológia/	***A növények testfelépítése*** – Tudja megnevezni a növények részeit, tudja elmondani a jellemzőit és funkcióit. – Tudja megnevezni a növények életfeltételeit, életjelenségeit. – Tud különbségeket keresni fás és lágyszárú növény között. – Tudja összehasonlítani (megadott szempontok alapján) a termesztett és a vadon élő növényeket. – Tudja csoportosítani megadott szempontok alapján a vadon élő és a termesztett növényeket. ***Az állatok testfelépítése*** – Tudja megnevezni az állatok testrészeit, ezek jellemzőit, megfogalmazza ezek funkcióit. – Meg tudja nevezni az állatok életfeltételeit és életjelenségeit. – Össze tudja hasonlítani ismert hazai házi vagy vadon élő állatokat adott szempontok (testfelépítés, életfeltételek, szaporodás) alapján. – Az állatokat különböző szempontok szerint csoportosítja. – Azonosítja a gerinctelen és a gerinces állatok testfelépítése közötti különbségeket. ***Az ember szervezete és egészsége*** – Tudja megnevezni a tanuló az emberi test főbb részeit, tudjon sorolni szervrendszereket, szerveket. – Ismerje az egészséges táplálkozás alapelveit. Tudja a főbb tápanyagainkat, a táplálék útját. – Ismerje a női és férfi nemi szervek felépítését, az elsődleges és másodlagos nemi jelleget, a két nem közti különbségeket. – Az egyedfejlődés szakaszait. – Tudjon felsorolni érzékszerveket, ismerje mit (miket) érzékelünk velük. – Tudjanak példákat felsorolni az egészség megőrzésére különböző

	szervek, szervrendszerek esetén. – Tudják felsorolni a káros szenvedélyeket okozó anyagokat, szokásokat, s ismertessék ezek veszélyét.
5. évfolyam /földrajz/	– A tanuló ismerje röviden a Föld mozgásainak (tengely körüli forgás, Nap körüli keringés) főbb vonásait, következményeit! – Tudja modellezni (akár szóban vagy rajzban) a Föld és Nap helyzetét, évszakok és napszakok szerint. – Tudja felsorolni Naprendszerünk bolygóit! – Tudja megmagyarázni, hogy: miért övezetes a Föld éghajlata (Földünk alakja, napsugarak hajlásszöge, éghajlati övezetesség összefüggésének értelmezése)! – Tudja meghatározni a következő fogalmak jelentését: csillag, bolygó, hold, időjárás, éghajlat, szél, önállóan összefoglalni a csapadék képződés folyamatát. – Tudjon tájékozódni a valóságban és a térképen. – Tudja használni az iránytűt! – Értse a valóság és a térkép közötti viszonyt. – Értelmezze helyesen a különböző tartalmú térképek jelrendszerét. Ismerje a felszíni formákat. – Tudja megnevezni a földrészeket, óceánokat, nevezetes szélességi köröket. – Tudjon a földrajzi helymeghatározásról végezni. Ismerje Magyarország nagy tájait, szomszédos országait (ezeket felsorolni, térképen megkeresni). – Tudja megnevezni az éghajlat elemeit. – Tudja jellemezni és összehasonlítani az egyes éghajlati öveket (trópusi, mérsékelt, hideg). – Tudjon piktogramok alapján tudja megfogalmazni az időjárást.

6. évfolyam /kémia/	***Megfigyelés, kísérletezés, tapasztalat*** – Ismerje a környezetében előforduló élő és élettelen anyagokat.

	– Tudjon csoportosítani megadott szempontok alapján. – Legyenek ismeretei az energiahordozókról. – Legyen képes megkülönböztetni a megújuló és meg nem újuló energiaforrásokat. – Felismeri a különböző természetes és mesterséges anyagokat, ismeri azok tulajdonságait, felhasználhatóságukat, ismeri a természetes és mesterséges környezetre gyakorolt hatásukat. – Tudjon különbséget tenni a kísérletezés és a megfigyelés között. – Ismerje e veszélyességi piktogramokat.
6. évfolyam /biológia/	***Alföldi tájakon*** – Ismerje a füves puszták jellegzetes növényeinek, fűfélék, gyom és gyógynövények, termesztett gabonanövényeink és a napraforgó szerveik jellemzése, jelentőségük. – Ismerje a füves pusztákra jellemző élettelen környezeti tényezőket , a tanult növényeken tudja bemutatni az ehhez történő alkalmazkodást. – Az itt élő jellegzetes állatok bemutatása: állatcsoport, testfelépítés, életműködés, szaporodás, fejlődés alapján. – Tudjon táplálékláncot összeállítani a mezők élőlényeiből. – A nemzeti parkok jelentőségét ismerje. ***Vizek, vízpartok élővilága*** – A víz és vízpart, mint élőhely jellemzése a környezeti tényezők szempontjából. – Az itt élő élőlények felsorolása, csoportosítása, jellemzése testfelépítés, életmód, szaporodás, fejlődés, jelentőség szempontjából. – Az élőhely – szervezet – vízi életmód összefüggéseinek magyarázata, tudjon a tanuló példákat felsorolni. – Táplálkozási láncok összeállítása a megismert fajokból. – Az emberi tevékenység életközösségre hatásainak felsorolása, lehetőségek ismertetése e élőhelyek védelmére. ***Az erdő életközössége***

	– A környezeti tényezők jellemzése az erdőben. – Tudja ismertetni az erdő függőleges tagolódását. – Környezeti igény és előfordulás összefüggéseinek bemutatása. – Tölgy-, bükk- és fenyőerdők összehasonlítása. – Az erdőjellemző, tanult növényeinek csoportosítása, jellemzése, jelentősége. – Új növényi csoportnevek –nyitvatermő, zárvatermő, harasztok, mohák - jellemzőinek ismerete. – Tüske és tövis közötti különbség. – A gombák táplálkozási sajátosságai., kalapos gombák testfelépítése. Az erdőszéli csiperke és gyilkos galóca összehasonlítása. – Az erdei állatok jellemzése: testfelépítés, életmód, szaporodás. – Az állatok csoportosítása, ízeltlábúaknál a rovarok és pókszabásúak összehasonlítása. – Tudjon táplálkozási láncot összeállítani a tanult élőlényekből. – Az emberi tevékenység életközösségre hatásainak felsorolása, lehetőségek ismertetése e élőhelyek védelmére.
6. évfolyam /földrajz/	– A tanuló tudja, hogy milyen összefüggések mutathatók ki az éghajlat és gazdasági élet között érveléseit konkrét példákkal támassza alá. – Megadott értékekből tudjon számolni középhőmérsékletet és hőingást. – Tudja felsorolni az éghajlatot befolyásoló tényezőket, jellemezni Magyarország éghajlatát! (Elemezzen, értékeljen önállóan egy éghajlati grafikont! Gyűjtsön ki hőmérsékleti és csapadék adatokat! Számítsa ki az évi közepes hőingást, az évi középhőmérsékletet, évi csapadék mennyiséget.) – Ismertesse a tanuló a globális felmelegedés okait, lehetséges következményeit. – A tanuló tudja ismertetni röviden alföldjeink keletkezésének módját, a legfontosabb természeti kincseit összehasonlítani az Alföld, Kiskunság, Kisalföld természeti adottságait, alátámasztani érveit a tematikus térképek használatával, adatok értelmezésével,

	kigyűjtésével. – Tudja kifejteni alföldjeink gazdasági jelentőségét a lakosság élelmiszer ellátásának irányában. megnevezni két hungarikumot, amely alföldjeink értékeihez köthető! – Tudja bemutatni röviden a következő nemzeti parkok egyikét, annak természeti értékeit: Hortobágyi Nemzeti Park, Kiskunsági Nemzeti Park! Legyen képes elmagyarázni a következő fogalmak jelentését: természeti táj, kultúrtáj, megnevezni a lehetséges hegységképződési módokat! Mindegyiket támassza alá egy konkrét példával. – Nevezze meg, milyen gazdasági célra használják a következő kőzeteket: mészkő, bazalt! Határozza meg az aprózódás és mállás fogalmát! – Legyen képes értelmezni és ismertetni a külső belső erők fogalmát. (Vázolja fel, milyen irányú és jellegű formaváltozásokat eredményeznek földünk felszínén.) – Tudja felsorolni és megnevezni hazánk nagy tájait. – Sorolja fel természeti kincseit. – Hasonlítsa össze alföldjeink és középhegységeink éghajlatát! – Érveléseit támassza alá a tematikus térképek adatainak értelmező elemzésével. – Világítsa meg, milyen hatással van a termelés, az ipari értelemben vett kitermelés, a természeti táj arculatára (gazdasági tevékenység következményei)! – Tudja felsorolni és bemutatni néhány mondatban hazánk települési típusait (településkép, társadalmi, gazdasági szerep). – Tudja meglátni a városi életmód pozitív és negatív hatásait, megnevezni a gazdaság három ágazatát, értelmezni, hogyan függ össze a természeti adottság és gazdaság (a gazdaság természeti feltételek). – Tudja bemutatni a tanuló néhány mondatban, milyen módon takarékoskodhatunk lakókörnyezetünkben az anyaggal és energiával, milyen módon óvhatjuk környezetünket (környezettudatos életmód, szelektív hulladékgyűjtés fontossága). – Gondolatait konkrét példákkal támassza alá.

	– Tudja ismertetni lakóhelyünk (Mezőberény) főbb természeti, gazdasági, társadalmi jellemzőit!

Biológia

7. évfolyam	***A biológia tudományának céljai és vizsgálati módszerei*** – Ismeri a biológia tudományának kutatási céljait, képet alkot a biológia fejlődéséről, érti a jelenkori kutatások jelentőségét. – A biológiai jelenségekkel kapcsolatban kérdéseket, előfeltevéseket fogalmaz meg, tudja, hogy ezek akkor vizsgálhatók tudományosan, ha lehetőség van a bizonyításra vagy cáfolatra – Megkülönbözteti a bulvár, a népszerűsítő és a tudományos típusú közléseket, médiatermékeket, törekszik a megtévesztés, az áltudományosság leleplezésére. ***Az élet kialakulása és szerveződése*** – Tényekre alapozott érveket fogalmaz meg a baktériumok jelentőségével kapcsolatban, értékeli egészségügyi, környezeti és biotechnológiai jelentőségüket. – Vázlatrajz, fotó vagy mikroszkópos megfigyelés alapján felismeri és megnevezi a sejtmagvas sejttípus legfontosabb alkotórészeit, megfogalmazza a sejtekben zajló életfolyamatok lényegi jellemzőit. – Képek, videók és mikroszkópos megfigyelések alapján összehasonlítja a növényi és az állati sejtek felépítését és működését, példák alapján értelmezi az egysejtű életmód jellegzetességeit. – Érti a többsejtűek szerveződési típusainak különbségét, szerepét a fajok elterjedésében és a köztük kialakult munkamegosztásban. ***Az élővilág fejlődése*** – A biológiai problémák vizsgálatában figyelembe veszi az evolúciós fejlődés szempontjait, a földtörténeti időskálán el tudja helyezni ennek mérföldköveit, érti, hogy a mai emberi faj is az evolúció során alakult ki. – Elfogadja, hogy minden ember egy fajhoz tartozik és a nagyrasszok értékükben nem különböznek, a biológiai és kulturális örökségük az emberiség közös kincse.

	Az élővilág országai – Alaktani jellemzők összehasonlítása alapján felismer néhány fontosabb növény- és állatcsoportot, ezekbe besorolást végez. – Konkrét példák vizsgálata alapján összehasonlítja a gombák, a növények és az állatok testfelépítését, életműködéseit és életmódját, ennek alapján érvel az önálló rendszertani csoportba sorolásuk mellett. ***Bolygónk élővilága*** – Alapfokon ismeri a földrészek, óceánok legjellegzetesebb növény- és állatfajait. – A földrészek természetes növényzetét ábrázoló tematikus térképek, fényképek, ábrák segítségével azonosítja bolygónk biomjait. – Néhány jellegzetes faj példáján keresztül felismeri a kontinensek éghajlati övezetei, kialakult talajtípusai és az ott élő növényvilág közötti kapcsolatokat. – Néhány jellegzetes faj példáján keresztül felismeri a kontinensek jellegzetes növényei és az ott élő állatvilág közötti kapcsolatot. – Néhány tengeri növény- és állatfaj megismerése során felismeri, hogy bolygónk legnagyobb életközössége a világtengerekben él. – A tanuló érti az éghajlati övezetek kialakulásának okait és a biomok összetételének összefüggését az adott térséget jellemző környezeti tényezőkkel. – Ismeri a globális környezetkárosítás veszélyeit, érti, hogy a változatosság és a biológiai sokféleség érték. – Ismeri és megfelelő algoritmus alapján tudja jellemezni a jellegzetes életközösségeket alkotó legfontosabb fajokat, tud belőlük táplálékláncot összeállítani. – Példákkal tudja illusztrálni az élőlények közötti kölcsönhatások leggyakoribb formáit. Be tudja mutatni az egyes életközösségek szerkezetét, térbeli elrendeződésük hasonlóságait és különbségeit, ismeri az életközösségek változatosságának és változásának okait. – Látja a sejtek, szövetek, és szervek felépítése és működése közötti összefüggést. Érti a sejtszintű és a szervezetszintű életfolyamatok közötti kapcsolatot.

	– Ismeri az ivaros és az ivartalan szaporodás előnyeit és hátrányait, szerepüket a fajok fennmaradásában, a földi élet változatosságának fenntartásában. ***A forró éghajlati övezet élővilága*** – Ismerje a trópusi esőerdők, a trópusi lombhullató erdők, a szavannák és a sivatagok földrajzi helyét, éghajlatát, talaját; – legyen képes a hazai és a forróövi erdők és füves területek hasonlóságainak és különbségeinek a megállapítására; – tudja a forró övezet életközösségeihez tartozó jellemző fajok nevét, küllemét, életmódját és egyedfejlődését; – állítsa össze a megismert fajokból minél több táplálkozási láncot; – ismerje a megismert élőlénycsoportok közös jellemzőit, és legyen képes a közös tulajdonságok alapján a fajokat rendszerezni; – értse az élőlények alkalmazkodását a környezethez, lássa a környezet – szervezet – életmód összefüggéseit; – lássa az életközösségek szerepét, fennmaradásuk fontosságát; – értse az el sivatagosodás veszélyeit; – tudja az esőerdők és füves területek pusztulásának okait és következményeit. ***A mérsékelt éghajlati övezet élővilága*** – Ismerje a keménylombú erdők, a bükkösök, a tölgyesek, a tajga és a préri földrajzi helyét, éghajlatát, talajviszonyait; – ismerje az erdők szintjeit, és a különböző erdők hasonlóságainak, különbségeinek okait; – használja a megfelelő biztonsággal a fajok megismerési algoritmusait; – legyen képes a megismert élőlényeket közös tulajdonságaik alapján rendszerezni; – értse az élőlények alkalmazkodásának szükségességét, a környezet – szervezet – életmód összefüggéseit; – alkalmazza a korábbi ismereteiket az oksági összefüggések felismerésénél;

	– állítson össze minél több táplálkozási láncot a megismert élőlényekből. ***A hideg éghajlati övezet,*** ***a hegyvidék és a tenger élővilága*** – Ismerje a tundra, az állandóan fagyos terület és a magas hegyvidékek földrajzi helyét, éghajlatát, talaját, – ismerje a tengerek és tengerpartok környezeti tényezőit; – tudja a hideg övezet, a magas hegységek és a tengerek legtipikusabb, egymással táplálkozási kapcsolatban lévő fajainak nevét, küllemét, életmódját és az életközösségben betöltött szerepét; – értse az élőlények környezethez való alkalmazkodását, tudjanak rá példákat mondani; – legyen képes a megismert fajokból táplálkozási láncokat összeállítani; – ismerje a tengerek és a vízpart környezeti tényezőit; – tudja a partközeli és nyílttengeri vizek legtipikusabb, egymással táplálkozási kapcsolatban lévő fajainak nevét, küllemét, életmódját és az életközösségben betöltött szerepét; – ismerje a vízi életmódhoz való alkalmazkodás jellegzetességeit, s tudjon rá példákat mondani; – tudja a megismert növény- és állatcsoportok közös jellemzőit, s legyen képes segítségükkel a fajok rendszerezésére. ***Életközösségek vizsgálata*** – ismerje meg a környezeti tényezőket, azok hatásait az élőlényekre; – lássa az élőlény tűrőképessége és előfordulása közötti összefüggéseket; – ismerje fel az egyes életközösségek faji összetételének, térbeli elrendeződésének hasonlóságait és különbségeit; – tudja, melyek az élőlények közötti kölcsönhatás leggyakoribb formái, és mi azok jelentősége az életközösségekben, ismerje fel az életközösségek változásának típusait, okait; – sajátítsa el az egyes táplálkozási szintek jellemzőit, lássa azok szerepét az anyag- és energiaforgalomban;

	– ismerje meg az élővilágot, az emberiséget fenyegető veszélyeket, azok következményeit, megelőzésük lehetőségeit; – legyen érzékeny a környezet változásai iránt, tudatosuljon bennük, hogy felelős saját életük és környezetük állapota iránt. ***A természeti értékek védelme*** – Érti és elfogadja, hogy az élő természet rendelkezik olyan értékekkel, amelyeket törvényi eszközökkel is védeni kell, ismeri ennek formáit, felhívja a figyelmet az általa észlelt természetkárosításra. – Az életformák sokféleségét megőrzendő értékként kezeli, felismeri a benne rejlő esztétikai szépséget, érvel a biológiai sokféleség veszélyeztetése ellen. – Tájékozódik a környezetében található védett fajokról, életközösségekről, ezek eszmei értékéről és biológiai jelentőségéről, ismeri a hazai nemzeti parkok számát, területi elhelyezkedését, bemutatja védendő életközösségeik alapvető jellemzőit. – Egységben látja az életközösségek múltbeli, jelenkori és várható jövőbeli állapotát, azok jövőbeli állapotára valószínűségi előrejelzést fogalmaz meg, felismeri és vállalja a jövőjük iránti egyéni és közösségi felelősséget. ***Az emberi szervezet I. – Testkép, testalkat, mozgásképesség*** – Az emberi test megfigyelése alapján azonosítja a főbb testtájakat és testrészeket elemzi, ezek arányait és szimmetriaviszonyait. – Felismeri az emberi bőr, a csontváz és a vázizomzat főbb elemeit, ezek kapcsolódási módjait, értelmezi a mozgási szervrendszer felépítése és az ember mozgásképessége közötti összefüggéseket. – Alapvető mozgástípusok és egyes sportok esetében elemzi a mozgásszerv-rendszer működésének jellemzőit, igyekszik ezeket fizikai fogalmakkal és elvekkel magyarázni. – Tudja, hogy a testünk alapfelépítése az evolúciós fejlődés eredménye, de az öröklött adottságaink az egyedfejlődés során formálódnak egyénivé, ebben nagy szerepet játszik az életmódunk is. – Felismeri a gyakorolt sportok testi és lelki fejlesztő hatását és a velük járó terheléseket, baleseti veszélyeket, tanácsokat fogalmaz meg ezek elkerülésére. – Tudja, hogy a bőr szervezetük első védelmi vonala, s e feladatot

	milyen szerkezettel végzi. – Ismerje meg a bőr leggyakoribb kamaszkori elváltozásait és a tennivalókat. – Sajátítsa el a bőrápolás és az egészséges öltözködés ismereteit. – Ismerje meg a mozgás szervrendszerének szerveit és a szervek szervrendszerben betöltött szerepét. – Értse a mozgás során az izomzatban bekövetkező energiaváltozást. – Lássa a sport, a rendszeres mozgás és a megfelelő idejű és formájú pihenés jelentőségét a szervrendszer és az egész szervezet egészségének megőrzésében. – Tudja, milyen az egészséges testtartás, s ez váljon a személyisége jellemzőjévé.

8. évfolyam	***Az emberi szervezet II. – Anyagforgalom*** – Önállóan és társaival együttdolgozva tud megfigyeléseket, vizsgálódásokat, kísérleteket végezni, tapasztalatairól feljegyzéseket készíteni, valamint jártassággal rendelkezik a mikroszkóp használatában. – Legyen képes a szövetek felismerésére és csoportosítására, – értse, hogy az emberi szervezet egységes egész, melynek részei összehangoltan működnek, – szerezzen megfelelő jártasságot a szövetek vizsgálatában, a mikroszkóp kezelésében. ***A szervezet anyagforgalma*** – Ismerje a legfontosabb tápanyagokat, azok tulajdonságait és a szervezetben betöltött szerepüket. – Legyen tisztában különböző népek (magyar, mediterrán) étkezési kultúrájával, étrendjével. – Értse az étrendben tervezett változtatások fontosságát. – Sajátítsa el az egészséges táplálkozás szokásait. – Ismerje az anyag- és energiaforgalom lebonyolításában részt vevő

	szervrendszerek felépítését és működését. – Szövegek, ábrák, folyamatvázlatok, videók és szimulációk alapján azonosítja a táplálkozási, keringési, légzési, kiválasztási szervrendszerek alapvető biológiai funkcióit, az életfolyamatok lépéseit. ***Az életfolyamatok szabályozása és az érzékelés*** – Ismerje az idegrendszer szerveződését, fő részeit: központi, környéki szerveit; helyüket és felépítésüket, – Értse az ingerület keletkezésének, vezetésének és átadásának menetét. – Legyen képes – az idegélettani folyamatoknál – a fizikai, kémiai ismereteiket alkalmazni. – Tudja a reflexív részeit, a feltétlen és a feltételes reflexek hasonlóságait és különbségeit. – Ismerje a szabályozás alapelveit. – Tudja, hogy az akaratlagos működések szabályozását az agykéreg végzi. – Ismerje a hormonális szabályozást végző mirigyek működését. – Lássa a hormonális és az idegi szabályozás különbségeit. – Ismerje az érzékszervek felépítését és a bennük lejátszódó érzékelési folyamatokat. – Legyen képes az érzékszervi csalódások felismerésére. – Ismerje az élvezeti és kábítószerek káros élettani hatását, s tudjanak ezek csábításainak ellenállni. – Törekedjen a pszichés egészségük megőrzésére **A szaporodás és az egyedfejlődés** – Ismerje a férfi és a női szaporító szervrendszer részeit, felépítését. – Értse a szabályozó és a szaporító szervrendszer működésének kapcsolatát. – Tudja, miben hasonlít, és miben különbözik a két nem szaporító szervrendszerének működése.

	– Ismerje fel a másodlagos nemi bélyegeket a női és a férfi szervezetben. – Lássa a nemi élet jelentőségét az ember életében, s alakuljon ki bennük megfelelő felelősségtudat. – Lássa a túl korai nemi élet veszélyeit. – Tudja, miként lehet elkerülni a leggyakoribb nemi úton terjedő betegségeket. – Sajátítsa el a személyi szexuális higiéné ismereteit, szokásait. – Ismerje az emberi élet méhen belüli és kívüli szakaszait, jellemzőit. – Ismerje az egyes egyedfejlődési szakaszokat, kiemelten a magzati élet fejlődését károsan befolyásoló környezeti és életmódbeli hatásokat. ***Egészségmegőrzés, elsősegély*** – Ismeri a szív- és érrendszeri betegségek kockázati tényezőit, igyekszik tudatosan alakítani étkezési szokásait, törekszik az életmódjának megfelelő energia- és tápanyagbevitelre, a normál testsúly megőrzésére. – Ismeri a kórokozó, a fertőzés és a járvány fogalmait, megkülönbözteti a vírusos és bakteriális fertőző betegségeket, felismeri az antibiotikumok helyes használatának fontosságát. – Tudja, hogy a daganatos betegségek kialakulását az életmód és a környezet is befolyásolja, és hogy gyógyításuk esélyét a korai felismerés nagymértékben növeli. – Érti az orvosi diagnosztikai eljárások célját, ismeri azok alapelvét és néhány főbb módszerét, értékeli a megfelelő diagnózis felállításának jelentőségét. – Felméri a baleseti sérülések kockázatait, igyekszik ezeket elkerülni, a bekövetkezett balesetek esetében felismeri a sérülés, vérzés vagy mérgezés jeleit, ezekről megfelelő beszámolót tud adni. – A bekövetkezett balesetet, rosszullétet felismeri, segítséget (szükség esetén mentőt) tud hívni, valamint a tőle elvárható módon (életkori sajátosságainak megfelelően) elsősegélyt tud nyújtani: a sérült vagy beteg személy ellátását a rendelkezésre álló eszközökkel vagy eszköz nélkül megkezdeni (sebellátás, vérzéscsillapítás, eszméletlen beteg ellátása, szabad légút biztosítása).

	– Tudja alkalmazni az alapszintű újraélesztést mellkaskompressziók és lélegeztetés (CPR) kivitelezésével, felismeri ennek szükségességét.

Földrajz

7. évfolyam	– Rendelkezzen a tanuló átfogó és reális képzettel a Föld egészéről és annak kisebb-nagyobb egységeiről. – Ismerje a földrészeket és a világtengereket, a kontinensek karakteres nagy tájait és tipikus tájait. – Legyen fogalma a világgazdaságban kiemelkedő jelentőségű országcsoportokról, országokról). – Legyen átfogó ismerete földrészünk, azon belül a meghatározó és a hazánkkal szomszédos országok természet- és társadalom földrajzi sajátosságairól. – Lássa azok térbeli és történelmi összefüggéseit, érzékelje a földrajzi tényezők életmódot meghatározó szerepét. – Birtokoljon reális ismereteket és legyen tisztában az Európai Unió meghatározó szerepével, jelentőségével. – Ismerje fel a földrajzi övezetesség kialakulásában megnyilvánuló összefüggéseket és törtvényszerűségeket. – Legyen képes alapvető összefüggések, tendenciák felismerésére és megfogalmazására az egyes földrészekre vagy országcsoportokra, tájakra jellemző természeti jelenségekkel, társadalmi-gazdasági folyamatokkal kapcsolatban. – Ismerje fel az egyes országok, országcsoportok helyét a világ társadalmi-gazdasági folyamataiban. – Érzékelje az egyes térségek, országok társadalmi-gazdasági adottságainak időbeli változásait. – Legyen képes megadott szempontok alapján bemutatni földrajzi öveket, földrészeket, országokat és tipikus tájakat. – Legyen képes a térképet információforrásként használni. – Szerezze meg a logikai térképolvasás képességét. – Tudjon a topográfiai ismereteihez földrajzi-környezeti tartalmakat

	kapcsolni!

8. évfolyam	**A tanuló tudjon:** – Megmutatni földrészeket a térképen, beszélni a kontinensek kialakulásáról (kőzetlemezek – szárazföldi, óceáni, stb.) – Beszélni Európa fekvéséről, megmutatni a térképen a kontinens határait – Ismertetni Európa felszínének kialakulását, csoportosítani kialakulása szerint a kontinens nagyobb tájait, megmutatni a térképen. – Ismertetni az éghajlati övezeteket, ezek közül melyek húzódnak a kontinens területén. – A kontinens fekvéséből adódóan bemutatni a az éghajlatokat, azok jellemzőit, kiegészítve a kapcsolódó természetes növényzettel és állatvilággal. – Az éghajlati jellemzőkkel összefüggésben beszélni Európa vízrajzáról, megmutatni a térképen a fontosabb folyókat, tavakat. – Megmutatni Európa részeit, beszélni a kontinens országainak általános társadalmi, gazdasági jellemzőiről (öregedő kontinens, gazdasági eltérések az egyes részek és régiók között, migráció, stb.) – Rövid áttekintést adni Észak-, Atlanti-, Mediterrán- Közép-, és Kelet-Európa országairól (mutassa meg azokat a térképen, röviden jellemezze természeti adottságaikat és gazdasági életüket, topográfiai ismeretekkel) – A Kárpát-medence földrajza: tudja jellemezni a térséget természeti adottságai alapján (fekvés, a felszín kialakulása, tájak, éghajlat, vízrajz, természetes növényzet és állatvilág) – Röviden ismertetni a térség jelenlegi állapotának (országok elhelyezkedése, határok) kialakulásához vezető történelmi folyamatokat – Ismertesse a szomszédos országok természeti adottságainak lényegesebb vonásait, beszélni gazdasági életük jellemzőiről, térképen bemutatni a fontosabb topográfiai ismereteket. – Bemutatni hazánk nagytájait, kialakulásukat, az egyes tájak jellemzőit (felszín, éghajlat, vízrajz, természetes növényzet és állatvilág)

	– Beszélni az egyes térségek gazdasági életéről: nyersanyagok, telepítő tényezők, mezőgazdaság, ipar, közlekedés, kereskedelem, infrastruktúra, idegenforgalom-turizmus, fontosabb települések) – Magyarország gazdaságának rövid, átfogó jellemzését elkészíteni írásban - néhány mondatos összefoglalás készítése. – Az Európai Unió és Magyarország – tudjon adni rövid tájékoztatást az unió működéséről, hozzon példát hazánk és az unió kapcsolatáról.

Fizika

7. évfolyam	A tanuló: ***Bevezetés a fizikába*** – megfigyeléseket és kísérleteket végez a környezetében, az abból származó tapasztalatokat rögzíti; – felismeri a tudomány által vizsgálható jelenségeket, azonosítani tudja a tudományos érvelést, kritikusan vizsgálja egy elképzelés tudományos megalapozottságát; – hétköznapi eszközökkel méréseket végez, rögzíti a mérések eredményeit, leírja a méréssorozatokban megfigyelhető tendenciákat, ennek során helyesen használja a közismert mértékegységeket; – ismeri a fizika fontosabb szakterületeit; – tájékozott a fizika néhány új eredményével kapcsolatban. ***Az energia*** – tisztában van azzal, hogy az energiának ára van, gyakorlati példákon keresztül ismerteti az energiatakarékosság fontosságát, ismeri az energiatermelés környezeti hatásait, az energiabiztonság fogalmát; – ismeri a jövő tervezett energiaforrásaira vonatkozó legfontosabb elképzeléseket; – előidéz egyszerű energiaátalakulással járó folyamatokat (melegítés, szabadesés), megnevezi az abban szereplő energiákat; – ismeri a zöldenergia és fosszilis energia fogalmát, az erőművek energiaátalakításban betöltött szerepét, az energiafelhasználás módjait és a háztartásokra jellemző fogyasztási adatokat;

	– átlátja a táplálékok energiatartalmának szerepét a szervezet energiaháztartásában és az ideális testsúly megtartásában; – kvalitatív ismeretekkel rendelkezik az energia szerepéről, az energiaforrásokról, az energiaátalakulásokról. ***Mozgás közlekedés és sportolás közben*** – megfelelően tudja összekapcsolni a hely- és időadatokat. Különbséget tesz az út és elmozdulás fogalma között. Ismeri, és ki tudja számítani az átlagsebességet, a mértékegységeket megfelelően használja. Tudja, hogy lehetnek egyenletes és nem egyenletes mozgások. Ismeri a testek sebességének nagyságrendjét; – meghatározza az egyenes vonalú egyenletes mozgást végző test sebességét, a megtett utat, az út megtételéhez szükséges időt; – tisztában van a mozgások kialakulásának okával, ismeri az erő szerepét egy mozgó test megállításában, elindításában, valamilyen külső hatás kompenzálásában; – megismeri jelentős fizikusok életének és tevékenységének legfontosabb részleteit, azok társadalmi összefüggéseit (pl. Isaac Newton, Arkhimédész, Galileo Galilei, Jedlik Ányos). ***Lendület és egyensúly*** – egyszerű eszközökkel létrehoz periodikus mozgásokat, méri a periódusidőt, fizikai kísérleteket végez azzal kapcsolatban, hogy mitől függ a periódusidő; – tisztában van a mozgások kialakulásának okával, ismeri az erő szerepét egy mozgó test megállításában, elindításában, valamilyen külső hatás kompenzálásában; – tisztában van a rugalmasság és rugalmatlanság fogalmával, az erő és az általa okozott deformáció közötti kapcsolat jellegével. Be tudja mutatni az anyag belső szerkezetére vonatkozó legegyszerűbb modelleket, kvalitatív jellemzőket.

8. évfolyam	***Víz és levegő a háztartásban és a környezetünkben*** – jellemzi az anyag egyes halmazállapotait, annak sajátságait, ismeri a halmazállapot-változások jellemzőit, a halmazállapot-változások és a hőmérséklet alakulásának kapcsolatát;

	– tudja magyarázni a folyadékokban való úszás, lebegés és elmerülés jelenségét, az erre vonatkozó sűrűségfeltételt; – tudja, miben nyilvánulnak meg a kapilláris jelenségek, ismer ezekre példákat a gyakorlatból (pl. növények tápanyagfelvétele a talajból); – kísérletezés közben, illetve a háztartásban megfigyeli a folyadékok és szilárd anyagok melegítésének folyamatát, és szemléletes képet alkot a melegedést kísérő változásokról, a melegedési folyamatot befolyásoló tényezőkről. ***Elektromosság a háztartásban*** – ismeri az elektromos állapot fogalmát, kialakulását, és megmagyarázza azt az anyagban lévő töltött részecskék és a közöttük fellépő erőhatások segítségével; – szemléletes képe van az elektromos áramról, ismeri az elektromos vezetők és szigetelők fogalmát; – használja a feszültség, áramerősség, ellenállás mennyiségeket egyszerű áramkörök jellemzésére; – tudja, hogy a Földnek mágneses tere van, ismeri ennek legegyszerűbb dipól közelítését. Ismeri az állandó mágnes sajátságait, az iránytűt. ***Világítás, fény, optikai eszközök*** – ismeri az aktuálisan használt elektromos fényforrásokat, azok fogyasztását és fényerejét meghatározó mennyiségeket, a háztartásban gyakran használt áramforrásokat; – ismeri a látás folyamatát, a szem hibáit és a szemüveg szerepét ezek kijavításában, a szem megerőltetésének (például számítógép) következményeit; – ismeri néhány gyakran használt optikai eszköz részeit, átlátja működési elvüket; – tisztában van a fény egyenes vonalú terjedésével, szabályos visszaverődésének törvényével, erre hétköznapi példákat hoz. ***Hullámok*** – érti a hullámmozgás lényegét és a jellemző legfontosabb mennyiségeket: frekvencia, amplitúdó, hullámhossz, terjedési sebesség; – megfigyeli az elterjedt hangszereket használat közben, felismeri azok működési elvét;

	– ismeri a hallás folyamatát, a levegő hullámzásának szerepét a hang továbbításában. Meg tudja nevezni a halláskárosodáshoz vezető főbb tényezőket. ***Környezetünk globális problémái*** – környezetében zajszintméréseket végez számítógépes mérőeszközzel, értelmezi a kapott eredményt; – ismeri az ózonpajzs elvékonyodásának és az ultraibolya sugárzás erősödésének tényét és lehetséges okait. ***Égi jelenségek megfigyelése és magyarázata*** – érti a nappalok és éjszakák változásának fizikai okát, megfigyelésekkel feltárja a holdfázisok változásának fizikai hátterét. Látja a Nap szerepét a Naprendszerben mint gravitációs centrum és mint energiaforrás; – ismeri a csillagok fogalmát, számuk és méretük nagyságrendjét. Ismeri a világűr fogalmát, a csillagászati időegységeket (nap, hónap, év) és azok kapcsolatát a Föld és Hold forgásával és keringésével; – ismeri a csillagképek, a Sarkcsillag, valamint a Nap égi helyzetének szerepét a tájékozódásban; – tisztában van a galaxisok mibenlétével, számuk és méretük nagyságrendjével. Ismeri a Naprendszer bolygóinak fontosabb fizikai jellemzőit; – tisztában van az űrkutatás aktuális céljaival, legérdekesebb eredményeivel.

Kémia

7. évfolyam	***A kísérleti megfigyeléstől a modellalkotásig*** – Megismeri egy egyszerű laboratórium felépítését, anyagait és eszközeit. – Megkülönbözteti a kísérletet, a tapasztalatot és a magyarázatot. – Egyszerű modelleket (golyómodellt) használ az anyagot felépítő kémiai részecskék modellezésére. – Ismeri a halmazállapot-változásokat, konkrét példát tud mondani a

	természetből (légköri jelenségek) és a mindennapokból. – Tudja, hogy a keverékek alkotórészeit az alkotórészek egyedi tulajdonságai alapján választhatjuk szét egymástól, ismer konkrét példákat az elválasztási műveletekre (pl. bepárlás, szűrés, ülepítés). – Megismeri néhány köznapi anyag legfontosabb tulajdonságait és az anyagok vizsgálatának egyszerű módszereit. – A tanuló tudja, hogy miképpen kell a vegyszerek tulajdonságainak megfigyelését végezni, érzékszervek szerepe: szín, szag (kézlegyezéssel), pl. szalmiákszesz, oldószerek, kristályos anyagok Ismerje a különböző halmazállapotokat. ***Az anyagi halmazok*** – A tanuló ismerje a kémia egyszerűbb alapfogalmait (kémiai és fizikai változás, elem, vegyület, keverék, halmazállapot, molekula, tömegszázalék, égés), alaptörvényeit, vizsgálati céljait, módszereit és kísérleti eszközeit, a mérgező anyagok jelzéseit. – Ismeri a természettudományos vizsgálatok során alkalmazott legfontosabb mennyiségeket és azok kapcsolatát. – Képes egyszerű kísérletek elvégzésére és elemzésére az elemekkel, vegyületekkel és keverékekkel kapcsolatban. – A részecskemodell alapján értelmezi az oldódást. – Különbséget tesz elem, vegyület és keverék között. – Részecskeszemlélettel értelmezi az oldódás folyamatát és az oldatok összetételét. – Példát mond a valódi oldatra és a kolloid oldatra. – Alkalmazza a megismert törvényszerűségeket egyszerűbb kémiai számítási feladatok megoldása során. ***Kémiai reakciók*** – Ismeri a természettudományos vizsgálatok során alkalmazott legfontosabb mennyiségeket és azok kapcsolatát. – A részecskemodell alapján értelmezi az egyszerű kémiai reakciókat. – Ismeri a kémiai reakciók végbemenetelének legalapvetőbb feltételeit (ütközés, energia).

	– Ismeri a köznapi élet szempontjából legalapvetőbb kémiai reakciókat (pl. égési reakciók, egyesülések, bomlások). ***Kémia a természetben*** – Megérti és példákkal szemlélteti az emberi tevékenység és a természeti környezet kölcsönös kapcsolatát kémiai szempontok alapján. – Ismeri természeti környezetének, azon belül a légkörnek, a kőzetburoknak, a természetes vizeknek és az élővilágnak a legalapvetőbb anyagait. – Ismeri a természetes vizek típusait, azok jellemzőit. – Ismeri a levegő összetételét. Levegő alkotóelemeinek környezetre gyakorolt hatását. – Ismeri a háztartási hulladék összetételét, felhasználásának és csökkentésének lehetőségeit, különös figyelemmel a veszélyes hulladékokra.

8. évfolyam	***Atomok, molekulák és ionok*** – Különbséget tesz elemi részecske és kémiai részecske, valamint atom, molekula és ion között. – Szöveges leírás vagy kémiai szimbólum alapján megkülönbözteti az atomokat, molekulákat és ionokat. – Ismeri a legfontosabb elemek vegyjelét, illetve vegyületek képletét. – Tudja, hogy az atom atommagból és elektronburokból épül fel. – Fel tudja írni a kisebb atomok elektronszerkezetét a héjakon lévő elektronok számával (Bohr-féle atommodell). – Tudja, hogy az atom külső elektronjainak fontos szerep jut a molekula- és ionképzés során. – Érti egyszerű molekulák kialakulását (H_2, Cl_2, O_2, N_2, H_2O, HCl, CH_4, CO_2), és fel tudja írni a képletüket. – Érti az egyszerű ionok kialakulását (Na^+, K^+, Mg^{2+}, Ca^{2+}, Al^{3+}, Cl^-, O^{2-}), és analógiás gondolkodással következtet az egy oszlopban található elemekből képződő ionok képletére.

	– Érti az ionvegyületek képletének megállapítását. – Ismeri a köznapi anyagok molekula- és halmazszerkezetét (hidrogén, oxigén, nitrogén, víz, metán, szén-dioxid, gyémánt, grafit, vas, réz, nátrium-klorid). – Érti, hogy az atomok és ionok között jellemzően erősebb, a molekulák között gyengébb kémiai kötések alakulhatnak ki. ***Kémiai reakciók*** – A részecskemodell alapján értelmezi az egyszerű kémiai reakciókat. – Ismeri a kémiai reakciók végbemenetelének legalapvetőbb feltételeit (ütközés, energia). – Ismeri a köznapi élet szempontjából legalapvetőbb kémiai reakciókat (pl. égési reakciók, egyesülések, bomlások, savak és bázisok reakciói, fotoszintézis). – Ismer sav-bázis indikátorokat, érti felhasználásuk jelentőségét. – Ismeri a katalizátor fogalmát, érti a katalizátorok működési elvének lényegét. – Ismeri a korrózió fogalmát és a fémek csoportokba sorolását korrózióállóságuk alapján, érti a vas korróziójának lényegét, valamint a korrózióvédelem módjait. ***Kémia a természetben*** – Megérti és példákkal szemlélteti az emberi tevékenység és a természeti környezet kölcsönös kapcsolatát kémiai szempontok alapján. – Érti a globális klímaváltozás, a savas esők, az ózonréteg károsodásának, valamint a szmogoknak a kialakulását és emberiségre gyakorolt hatását. – Kiselőadás keretében beszámol egy, a saját települését érintő környezetvédelmi kérdés kémiai vonatkozásairól. – Azonosítja és példát hoz fel a környezetében előforduló leggyakoribb, levegőt, vizet és talajt szennyező forrásokra. – Konkrét lépéseket tesz annak érdekében, hogy mérsékelje a környezetszennyezést (pl. energiatakarékosság, szelektív hulladékgyűjtés, tudatos vásárlás). – Ismeri a szerves molekulák alaptípusait és felépítését. Ismeri a

	mindennapi életben betöltött szerepét. ***Kémia a mindennapokban*** – Tisztában van azzal, hogy a bennünket körülvevő anyagokat a természetben található anyagokból állítjuk elő. – Tisztában van vele, hogy az életfolyamatainkhoz szükséges anyagokat a táplálékunkból vesszük fel zsírok, fehérjék, szénhidrátok, ásványi sók és vitaminok formájában. – Tud érvelni a változatos táplálkozás és az egészséges életmód mellett. – Képes a forgalomban lévő kemikáliák (növényvédő szerek, háztartási mosó- és tisztítószerek) címkéjén feltüntetett használati útmutató értelmezésére, azok felelősségteljes használatára. – Tudja, hogy a különféle ásványokból, kőzetekből építőanyagokat (pl. meszet, betont, üveget) és fémeket (pl. vasat és alumíniumot) gyártanak. – Ismeri a kőolaj feldolgozásának módját, fő alkotóit, a szénhidrogéneket, tudja, hogy ezekből számos termék (motorhajtóanyag, kenőanyag, műanyag, textília, mosószer) készül. – Ismertetni a vas és az alumínium gyártási fogalmát. – Ismertetni a vas és az alumínium gyártás folyamatát.

Digitális kultúra

5. évfolyam	***Algoritmizálás és blokkprogramozás*** − megkülönbözteti, kezeli és használja az elemi adatokat; − ismeri és tanári segítséggel használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit; − ismeri és használja a programozási környezet alapvető eszközeit; − a probléma megoldásához vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmaz a tanult blokkprogramozási nyelven; − tapasztalatokkal rendelkezik az eseményvezérlésről; − mozgásokat vezérel szimulált vagy valós környezetben. ***Bemutatókészítés***

	− ismeri a prezentációkészítés alapszabályait, és azokat alkalmazza; − a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat. ***Multimédiás elemek készítése*** − ismeri egy bittérképes rajzolóprogram használatát, azzal ábrát készít; − bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő programban rajzeszközökkel ábrát készít. ***A digitális eszközök használata*** − önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat; − az informatikai eszközöket önállóan használja, a tipikus felhasználói hibákat elkerüli, és elhárítja az egyszerűbb felhasználói szintű hibákat; − értelmezi az informatikai eszközöket működtető szoftverek hibajelzéseit, és azokról beszámol.

6. évfolyam	***Online kommunikáció*** − tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket; − önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat. ***Robotika*** − ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit; − adatokat gyűjt szenzorok segítségével; − mozgásokat vezérel szimulált vagy valós környezetben. ***Szövegszerkesztés*** − egy adott feladat kapcsán önállóan hoz létre szöveges vagy multimédiás dokumentumokat. − ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket;

	– a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat; – ismeri és kritikusan használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás); – etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival. **Az információs társadalom, e-Világ** – önállóan keres információt, a találatokat hatékonyan szűri; – az internetes adatbázis-kezelő rendszerek keresési űrlapját helyesen tölti ki; – ismeri az információs társadalom múltját, jelenét és várható jövőjét; – védekezik az internetes zaklatás különböző formái ellen, szükség esetén segítséget kér.

7. évfolyam	***Szövegszerkesztés*** - ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket; - a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat; - ismeri és kritikusan használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás); - a szöveges dokumentumokat többféle elrendezésben jeleníti meg papíron, tisztában van a nyomtatás környezetre gyakorolt hatásaival; - etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival. **Algoritmizálás és blokkprogramozás** - megkülönbözteti, kezeli és használja az elemi adatokat;

	- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit; - a probléma megoldásához vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmaz a tanult blokkprogramozási nyelven; - tapasztalatokkal rendelkezik az eseményvezérlésről; - vizsgálni tudja a szabályozó eszközök hatásait a tantárgyi alkalmazásokban. ***Az e-világ, online kommunikáció*** - tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket; - önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat. ***Bemutatókészítés*** - ismeri a prezentációkészítés alapszabályait, és azokat alkalmazza; - a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat. ***A digitális eszközök használata*** - tapasztalatokkal rendelkezik az iskolai oktatáshoz kapcsolódó mobileszközökre fejlesztett alkalmazások használatában; - az informatikai eszközöket önállóan használja, a tipikus felhasználói hibákat elkerüli, és elhárítja az egyszerűbb felhasználói szintű hibákat; - értelmezi az informatikai eszközöket működtető szoftverek hibajelzéseit, és azokról beszámol; - tapasztalatokkal rendelkezik a digitális jelek minőségével, kódolásával, tömörítésével, továbbításával kapcsolatos problémák kezeléséről; - ismeri a térinformatika és a 3D megjelenítés lehetőségeit.

8. évfolyam	***ROBOTIKA*** - ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit.

	Multimédiás elemek készítése - ismeri egy bittérképes rajzolóprogram használatát, azzal ábrát készít; - bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő programban rajzeszközökkel ábrát készít. **TÁBLÁZATKEZELÉS** - cellahivatkozásokat, matematikai tudásának megfelelő képleteket, egyszerű statisztikai függvényeket használ táblázatkezelő programban; - az adatok szemléltetéséhez diagramot készít; - tapasztalatokkal rendelkezik hétköznapi jelenségek számítógépes szimulációjáról. **AZ INFORMÁCIÓS TÁRSADALOM, E-VILÁG** - ismeri az információs társadalom múltját, jelenét és várható jövőjét; - online gyakorolja az állampolgári jogokat és kötelességeket; - ismeri az információkeresés technikáját, stratégiáját és több keresési szempont egyidejű érvényesítésének lehetőségét; - tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket; - védekezik az internetes zaklatás különböző formái ellen, szükség esetén segítséget kér. **ONLINE KOMMUNIKÁCIÓ** - tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket; - önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat. **A DIGITÁLIS ESZKÖZÖK HASZNÁLATA** - tapasztalatokkal rendelkezik az iskolai oktatáshoz kapcsolódó mobileszközökre fejlesztett alkalmazások használatában; - az informatikai eszközöket önállóan használja, a tipikus

	felhasználói hibákat elkerüli, és elhárítja az egyszerűbb felhasználói szintű hibákat; - értelmezi az informatikai eszközöket működtető szoftverek hibajelzéseit, és azokról beszámol; - tapasztalatokkal rendelkezik a digitális jelek minőségével, kódolásával, tömörítésével, továbbításával kapcsolatos problémák kezeléséről; - ismeri a térinformatika és a 3D megjelenítés lehetőségeit.

Etika

5. évfolyam	– A tanuló tudjon beszélni az egészség megőrzésének jelentőségéről, és tudja, hogy maga is felelős ezért. – Tudjon beszélni az emberi értékekről, soroljon fel 5 testi és 5 lelki vonásokban megnyilvánuló emberi értéket. – Tudjon felsorolni 6-8 közösségi normát. – Sorolja fel közvetlen az országban élő nemzetiségi csoportokat. – Tudja felsorolni az 5 legfontosabb ünnepünket. – Tudjon beszélni 5 olyan emberi tevékenységről, mely hatással van a környezet állapotára. – Soroljon fel a technika előnyei közül 3-at, a hátrányai közül is 3-at. – Ismertessen a technikai függőség jelei közül 3-at. – Soroljon fel a reklámok nézőkre gyakorolt hatása közül 5 pozitívet és 5 negatívat. – Tudja felsorolni 5 világvallást.

6. évfolyam	– Sorolja fel az egészségmegőrzés 5 módját. – Tudjon beszélni az emberi értékekről, soroljon fel 5 testi és 5 lelki vonásokban megnyilvánuló emberi értéket. – Soroljon fel saját személyiségjegyei közül 5-t. – Tudjon beszélni arról, hogy mit tekint értéknek. Említsen legalább 5-t. – Tudjon felsorolni 3 gyakorlati konfliktuskezelési technikát. – Tudjon felsorolni 6-8 közösségi normát. – Soroljon fel 5 népi hagyományt, 5 vallási hagyományt. – Említse meg a 3 fő társadalomi réteg nevét és tudjon 2-2 jellemző említeni. – Tudjon beszélni 5 olyan emberi tevékenységről, mely hatással van a környezet állapotára.

	– Soroljon fel a technika előnyei közül 3-at, a hátrányai közül is 3-at. – Ismertessen a technikai függőség jelei közül 3-at. – Soroljon fel a reklámok nézőkre gyakorolt hatása közül 5 pozitív és 5 negatívat. – Tudja felsorolni 6 világvallást.

7. évfolyam	– Tudjon felsorolni 5 dolgot, ami az emberek döntéseit befolyásolja. – Sorolja fel a számára legfontosabb 5 belső tulajdonságát. – Ismertessen 5 erkölcsileg helyes és 5 helytelen cselekedetet. – Említsen 5 érvet, amiért számára fontos a baráti kapcsolat. – Említsen 5 érvet, amiért számára fontos a párkapcsolat. – Tudjon 3 dolgot említeni, amiért fontos az európai hovatartozásunk. – Soroljon fel 3 más kultúrát és 2-3 jellemzőt említsen. – Ismertessen az emberi együttéléshez 5 fontos szabályt. – Tudjon beszélni saját jövőjéről, említsem 3 dolgot, amit céljai eléréséért tesz. – Említsen 3 dolgot, amiért fontosnak érzi a közösséghez tartozást. – Tudjon beszélni 5 olyan dologról ami örömöt okoz neki, és 5 olyan dologról ami rossz érzést kelt benne. – Sorolja fel a függőség 5 következményét.

8. évfolyam	– Soroljon fel 3 képességet, ami segíti és 3 ami gátolja a tanulásban. – Tudjon felsorolni 5 dolgot, ami az emberek döntéseit befolyásolja. – Tudjon reflektálni saját maga és mások gondolataira, motívumaira és tetteire. – Életkorának megfelelő szinten ismerje önmagát, hosszabb távú elképzeléseiről tudjon beszélni, reálisan mérje fel lehetőségeit.

	– Ismertessen 5 erkölcsileg helyes és 5 helytelen cselekedetet. – Említsen 5 érvet, amiért számára fontos a baráti kapcsolat. – Említsen 5 érvet, amiért számára fontos a párkapcsolat. – Tudjon 3 dolgot említeni, amiért fontos az európai hovatartozásunk. – Ismertessen az emberi együttéléshez 5 fontos szabályt. – Tudjon beszélni saját jövőjéről, említsem 3 dolgot, amit céljai eléréséért tesz. – Tudjon beszélni saját jövőjéről, említsem 3 dolgot, amit céljai eléréséért tesz. – Ismertessen az emberi együttéléshez 5 fontos szabályt. – Fogalmazza meg, hogy mi okoz neki örömet, illetve rossz érzést. – Sorolja fel a függőség 5 következményét.

Ének-zene

5. évfolyam	– A tanulók 10 népdalt és zenei szemelvényt elő tudnak adni emlékezetből. – A tanult zenei elemeket (ritmus, dallam) felismerik kottaképről. – Egy- és többszolamú ritmusgyakorlatokat reprodukálnak. A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmusgyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg. – A tanult dalok és rövid dallamfordulatokat betűkottáról és tanári segítséggel hangjegyről szolmizálva éneklik. – Megfelelő előkészítés után zenei formákat kiegészítenek, rögtönöznek (visszatérő forma, rondó, dallami variáció, szekvencia) – Felismeri a hangszereket képük és hangjuk alapján, azokat csoportosítani tudja (dallamhangszer, ritmushangszer, műzenei és népi hangszer). – 10 db zeneirodalmi szemelvényt hallás után felismer, annak címét és zeneszerzőjét megnevezi.

6. évfolyam	– A tanulók 10 dalt és zenei szemelvényt elő tudnak adni emlékezetből.

	– A tanult zenei elemeket (ritmus, dallam) felismerik kottaképről. – Ismerje fel és jelölje a 6/8-es, 3/8-es ütemet, felütést, csonkaütemet. – Egy- és többszolamú ritmusgyakorlatokat reprodukálnak. A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmusgyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg. – A tanult dalok és rövid dallamfordulatokat betűkottáról és tanári segítséggel hangjegyről szolmizálva éneklik. – Megfelelő előkészítés után zenei formákat kiegészítenek, rögtönöznek (tercmenet, dallamfordulat, variációs forma, triós forma, rondó forma) – Felismeri a hangszereket képük és hangjuk alapján, azokat csoportosítani tudja (dallamhangszer, ritmushangszer, műzenei és népi hangszer). – Zeneirodalmi műfajokat felismeri, megnevezi (dal, opera, menüett, szvit, concerto, szerenád, divertimento, versenymű, szimfónia) – 10 db zeneirodalmi szemelvényt hallás után felismer, annak címét és zeneszerzőjét megnevezi.

7. évfolyam	**<u>Daléneklés:</u>** – Az 7. osztályos tanult dalanyagból énekeljen el 15 dalt emlékezetből. – Legyen képes egyszerű kánonok, többszólamú gyakorlatok éneklésére. **<u>Ritmus:</u>** – Különböző metrikájú, egyszerű ritmusgyakorlatokat képes alkotni és reprodukálni. – Egy- és többszolamú ritmusgyakorlatokat reprodukálnak. – A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmusgyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg. **<u>Zenei írás-olvasás:</u>** – Képes a meghallgatott zeneművek kottaképének követésére – Előkészítést követően képes könnyebb dallami olvasógyakorlatok reprodukciójára – Képes egyszerű dallamok alkotására a megadott paraméterekkel

	(hangkészlet, metrum, ritmikai elemek, szekvencia) **Zenetörténet, zenehallgatás:** – 20 db zeneirodalmi szemelvényt hallás után felismer, annak címét és zeneszerzőjét megnevezi. – Zeneirodalmi műfajokat felismeri, megnevezi (romantikus dal, műzene, népzenei feldolgozás, táncjáték, táncnóta, verbunkos dal, kamarazene, trubadúr ének, oratórium, opera, kantáta, concerto, vonósnégyes, versenymű)
8. évfolyam	**Daléneklés:** – Az 8. osztályos énekes dalanyagból 15 dalt és zenei szemelvényt emlékezetből énekeljen. – Legyen képes kánonok, többszólamú gyakorlatok éneklésére. **Ritmus:** – Különböző metrikájú, egyszerű ritmusgyakorlatokat képes alkotni és reprodukálni. – Egy- és többszolamú ritmusgyakorlatokat reprodukálnak. – A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmusgyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg. **Zenei írás-olvasás:** – Képes a meghallgatott zeneművek kottaképének követésére – Előkészítést követően képes könnyebb dallami olvasógyakorlatok reprodukciójára – Képes egyszerű dallamok alkotására a megadott paraméterekkel (hangkészlet, metrum, ritmikai elemek, szekvencia) **Zenetörténet, zenehallgatás:** – 20 db zeneirodalmi szemelvényt hallás után felismer, annak címét és zeneszerzőjét megnevezi. – Zeneirodalmi műfajokat felismeri, megnevezi (szimfónikus

	költemény, táncjáték, kamarazene, zenei impresszionizmus, műzene, populáris zene, jazz, rock)

Vizuális kultúra

5.évfolyam	– Közvetlen megfigyelést követően jelenítse meg szabadon választott egyedi grafikai technikával (ceruza, golyóstoll, tűfilc, tus) a beállításban szereplő egyszerű forduló formát (henger, gömb, kúp, vagy egyszerű természeti forma)! – Ábrázolja annak szerkezetét, tónusos képét! – Ábrázoljon grafikusan két egyszerű formából beállított csendéletet! – Válasszon ki az adott térbeli kompozícióból (valós beállítás vagy fotó alap) egy részletet, azt képi igénnyel nagyítsa ki, oldja meg a feladatot színes technikával (választható eljárások: tempera, akvarell, színes ceruza)! – Egyszerű geometrikus alakzat(ok)ból kiindulva készítsen két színes, festett, síkbeli kompozíciós vagy ritmus variációt! – Asszociációs feladat: A hallott zenedarab kapcsán jelenítse meg kialakult érzéseit színfoltokkal a rajzlapon! – Ismertesse röviden az ősművészet főbb jellemzőit (építészet, szobrászat, kerámia,festészet)! Nevezzen meg a korszakhoz

	kapcsolódó három konkrét művészettörténeti példát! – Válasszon ki egyet a következő ókori művészettörténeti korszakok közül, majd mutassa be röviden a fontosabb jellemzőket: Egyiptom-, Mezopotámia-, Kréta- Mükéne-, Görög, Róma-, honfoglaláskor művészete (építészet, szobrászat, festészet, iparművészet, kerámia)! A választott korszak jellemzése, elemzése közben, legalább két konkrét példát, alkotást nevezzen meg! – Egészítse ki a másolaton megadott részletet (pl.: Egyiptomi falkép részlet, görög kerámia részlet, római padlómozaik részlet, honfoglalás kori tárgy vagy minta részlet) úgy, hogy az a stíluskorszak stílusjegyeihez, illetve a megadott részletekhez illeszkedjen! – Nevezze meg a kivonó színkeverés főszíneit, elsődleges mellékszíneit! – Ismertesse a kiegészítő szín fogalmának jelentését, nevezzen meg két komplementer színpárt! – Mozgásélmény megfigyelése, megjelenítése: Készíts ceruzával egy – három képkockából álló - rövid képregényt, melynek témája és címe: „Így indul egy átlagos napom”! – Önállóan, szóban elemezze a megadott képek (cégérek, közlekedési jelek, attribútumok, parancsikonok, stb.) lehetséges vizuális jelentését! A megadott fotók (városok ikonikus építményei képeken) és grafikai alap felhasználásával (táska körvonal rajza), kiegészítésével, készítsen színes kollázs technikával egy reklámtáska tervet! – Magyarázza meg röviden, hogyan hat ránk a reklám! – Rajzolja le egy egyszerű tárgy (pl.: hegyező, tolltartó, könyv, stb.) elöl-, felül- és oldalnézeti rajzát! – Ismertesse a művészettörténeti korokban tanult, építészetben alkalmazott, fontosabb tartó és térlefedő technológiákat! – Jelenítse meg a kapott honfoglalás kori mintát(övcsat, tarsolylemez, fibula, stb.) cinklemez domborítás formájában! – Tervezzen díszítést egy saját tárgyra (pl.: papírgurigából készült tolltartóra)! Ügyeljen arra, hogy a díszítés összhangban legyen a tárgy céljával!

6. évfolyam	– Megadott képi példák tanulmányozásával -felépítésének, szerkezetének, térbeliségének megfigyelésével (fotók, alaprajz, metszeti kép)-, ábrázoljon grafikus eszközzel (ceruza vagy golyóstoll) egy kora középkori épületet vagy a korba illeszkedő egyszerűbb építményt (pl. Jurta, harangtoroy, harangláb, képolna, stb.)! – Jelenítsen meg foltfestéssel egyszerű, három természetes vagy mesterséges formából, elemből álló csendéletet! – Ismertesse a következő színellentétek (színharmóniák) jelentését: önmagában való kontraszt, színezetkontraszt, komplementer kontraszt! – Tárgy- leképzés-piktogram: Válasszon a tanuló egy képet a valós tárgyakat ábrázoló fotók közül (pl.:fényképezőgép, bőrönd, repülőgép, léghajó, stb., majd készítse el egyszerűsített grafikai képét, piktogramját! Következő lépésben, képen szereplő példák tanulmányozásával, jelenítse meg ezt a grafikát funkciós helyzetbe állítással (pl.: fényképezni tilos tábla vagy poggyász megőrző, repülőtér, stb.)! – Válaszon egyet a következő művészettörténeti korszakok közül, majd ismertesse röviden a főbb jellemzőket (építészet, szobrászat, festészet, mozaikművészet): Bizánc, Ókeresztény művészet, Romanika! A választott korszak bemutatásánál ügyeljen arra, hogy legalább három alkotást konkrétan nevezzen meg! – Válasszon egyet a következő művészettörténeti korszakok közül és ismertesse tömören a jellemzőiket (iparművészet, építészet, szobrászat, festészet, grafika): Gótika, Reneszánsz, Barokk, Rokokó ! A választott korszak bemutatásánál ügyeljen arra, hogy legalább három alkotást konkrétan nevezzen meg! – Mozgás ábrázolás: Figyelje meg a fotón szereplő mozdulatot (pl.: vágtázó ló, táncmozdulat, sportoló mozdulata, stb.), majd ábrázolja grafikus eszközzel, a megfigyelt mozdulat lényegét! – Rajzolja le az egy pontból függesztett papírszerpentin formáját (szerkezet és tónus)! – Mozgásélmény megigyelés: A megadott anyagok (fénymásolt zootropikus korong grafikája, szabásmintája, olló, ragsztó, kartonpapír) és összeállítási útmutató felhasználásával, készítse el a tanuló önállóan, a zootropikus korongot (vágtázó ló vagy labdát pattogtató kislány, stb.)! Az elkészült munkát tükör elé helyezve

	pörgesse meg, mondja el saját szavaival a megtapasztalásait! – A természet időbeli változásai: Képanyag, szemléltető anyag biztosításával, megfigyeltetésével, rajzolja le a tanuló egy rovar (pl. lepke, kérész, stb.) létállapotait (pete, lárva, báb, kifejlett rovar! – Az emberi arcokat ábrázoló portrékat rendezze sorba a tanuló, a képen sejthető élekor szerint! A sort kezdje a legfiatalabb arccal! Elrendezését indokolja meg! – A tanuló készítsen összeszerelési rajzot egy egyszerűbb térbeli formához (pl.: kindertojás egy játékának összeszerelési útmutatóját)! – Szöveg és kép együtte alkalmazása: Ábrázoljon a tauló egyet, a megadott szólásokból(pl.: „Addig jár a korsó a kútra, míg el nem törik.“ vagy „A hazug embert hamarabb elérik, mint a sánta kutyát.“ stb.)! Indokolja meg az alkotásban rejlő humort! Fejtse ki, hogy miben különbözik a szólás verbális jelentése, a grafikai megjelenítés jelentésétől (jelentésbeli transzfer)! Fejtse ki saját véleményét arról, mi lehet a „jelentéscsavar“ oka! – Képek formájában megkapott példák tanulmányozásával (pl.: pályaudvar, színház, ülőbútor, szekrény, íróasztal, stb.) elemezze a környezetünkben található tárgyakat, építményeket rendeltetése, formája, megjelenése, díszítettségének kapcsán! Válasszon egy tárgyat ábrázoló képet és grafikusan, ceruzával, tervezze át (pl.: minta ráfestéssel álcázott tárgy formájává vagy élénk színnel figyelem felkeltővé, stb.)! – Nevezzen meg Mezőberény népi építészeti emlékei közül hármat! – Ismertessen legalább négy, népi mesterséget! Készítsen egyszerű használati vagy dísztárgyat a megkapott természetes anyagok (pl.: madzag, fagyöngy, tökmag, rafia, pattogatott kukorica, mákgubó, stb.) és megmunkálási eszközök (tű, olló, cérna, stb.) felhasználásával (pl. karkötő, nyaklánc, tároló eszköz, stb.)!

7.évfolyam	– Fogalmazzon meg érzelmeket, hangulatokat, gondolatokat egyéni szín- és formavilágban. – Készítsen portrét A/5 méretben színes technikákkal. (pl. akvarell,

	temperafestés, fotókollázs/montázs, pasztell, vegyes technika) – Fessen egyszerű tájképet A/5 méretben vázlatosan. Jelenjen meg a tájkép sajátosságai - levegő-, vonal-, színperspektíva. – Ismerje fel a színkontrasztokat, derítést, tompítást. – Fogalmazza meg a különböző alapfogalmak jelentését: horizont, alálátás, rálátás, szemmagasság. – Ismerje fel és fogalmazza meg a verbális és a vizuális kommunikáció közötti lényegi különbségeket. – Készítsen képek, médiaszövegek, események (pl. műalkotások, fotók, cikkek) felhasználásával fotókollázst/montázst A/5 méretben. – Ismerje fel a különböző ábrázolási rendszereket (axonometria, perspektíva, vetületi ábrázolás) – Készítsen egyszerűbb szerkesztéseket -kocka, téglatest. – Mondja el a különböző alapfogalmakat – horizont, alálátás, rálátás, szemmagasság. – Ábrázoljon szögletes testeket, testcsoportokat A/5 méretben. – Ismertesse a fény, árnyék, önárnyék, vetett árnyék, tónus fogalmát. – Mondja el a legjelentősebb művészettörténeti stíluskorszakok és irányzatok (barokk, klasszicizmus, romantika, realizmus, impresszionizmus, eklektika, szecesszió) legfontosabb jellemzőit – Tér-forma-szín c. tankönyvből ismerje fel a legfontosabb műalkotásokat- – Mintatervezés megadott cél érdekében 10x10 cm méretben (pl. pólóra a toleranciáért, falfestmény az iskola ebédlőjébe, környezetvédelmi logó terve).

8. évfolyam	– Készítsen egy kifejező,sajátos átdolgozást egy művészeti alkotás alapján -parafrázis készítése A/5 méretben (pl. színesből fekete-fehér vagy monokróm megjelenítés, sík alkotás térbelivé alakítása, kép kiegészítése sajátos elemekkel vagy részletekkel). – Rögzítsen különböző mozgásokat (állat vagy ember)

	– Készítsen tervvázlatokat, mozgástanulmányokat ezekről A/5 méretben. – Alkosson axonometria – kocka csonkolást 6x6 cm méretben. – Mondja el a horizont, alálátás, rálátás, szemmagasság alapfogalmak jelentését. – Ismertesse a XX. század stílusirányzatait, ismerje fel a műalkotásokat a Tér-forma-szín c. tankönyvből. (avantgarde irányzatok-fauvizmus, expresszionizmus, kubizmus, futurizmus, dadaizmus, szürrealizmus, absztrakt művészetek-, bauhaus, organikus építészet, neoavantgarde irányzatok-op-art, pop-art-, kortárs művészet stb.) – Tervezzen op-art kompozíciót 10x10 cm méretben. A tér illúzióját keltő ábrázolások bemutatására – Használja tudatosan a derített, tompított színeket. Mondja el a színek térhatásának jellegzetességeit. – Ábrázoljon belső teret egy iránypontos perspektívával A/5 méretben – Ábrázoljon külső teret két iránypontos perspektívával A/5 méretben . – Fogalmazza meg az alapfogalmakat: horizont, alálátás, rálátás, szemmagasság. – Határozza meg az állókép és mozgókép, soroljon fel példákat távközlés, televízió, internet, gesztusnyelv, közlekedési tábla, térkép, plakát, képes forgatókönyv, fotográfia, mozgókép, (techno)médium témáiban.

Hon- és népismeret

6. évfolyam	– Soroljon példákat a rokoni kapcsolatok „felmenő ágára”, „lemenő ágára” és „oldal ágára”! – Ismertesse röviden Mezőberény földrajzi helyét, természeti adottságait, jellemzőit! Néhány mondatban beszéljen településünk történetéről, helyi hagyományairól, nevezze meg az itt élő nemzetiségeket! Soroljon fel néhány jellegzetes (helyi) épületet vagy intézményt, nevezzen meg két híres személyiséget, akik élete, vagy annak egy szakasza, kisvárosunkhoz, annak múltjához, történetéhez köthető! – Ismertesse röviden a ház történelmi fejlődését (jurta, veremház,

	egysejtű ház, több sejtű ház). Nevezzen meg három népi mesterséget! Fogalmazza meg egy- egy mondatban, mivel foglalkoztak! – Mondjon egy példát a gabonamunkákhoz vagy fonókhoz kapcsolódó szokásra! – A következő ünnepkörök, ünnepek közül válasszon egyet, ismertesse röviden! Nevezzen meg legalább három, hozzá kapcsolódó népszokást! Választható: Advent, Farsang, Húsvét, Pünkösd, Életfordulóhoz kapcsolódó ünnepek!

Dráma és színház

7. évfolyam	**A tanuló:** – fedezze fel a tér, az idő, a tempó, a ritmus sajátosságait és összefüggéseit; – figyelje meg, azonosítja és értelmezi a tárgyi világ jelenségeit; – idézze fel a látott, hallott, érzékelt verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatásokat; – adekvát módon alkalmazza a verbális és nonverbális kifejezés eszközeit; – felfedezi a feszültség élményét és szerepét a dramatikus tevékenységekben; – felismeri a helyzetek feldolgozása során a szerkesztésben rejlő lehetőségeket; – az alkotótevékenység során használja a megismert kifejezési formákat; – megkülönbözteti és alapszinten alkalmazza a dramaturgiai alapfogalmakat; – értelmezi a megélt, a látott-hallott-olvasott, a kitalált történeteket a különböző dramatikus tevékenységek révén; – felismeri és megvizsgálja a problémahelyzeteket és azok lehetséges megoldási alternatíváit; – alkalmazza a tanult dramatikus technikákat a helyzetek megjelenítésében; – értelmezi a megélt, a látott-hallott-olvasott, a kitalált történeteket a különböző dramatikus tevékenységek révén; – felismeri és megvizsgálja a problémahelyzeteket és azok lehetséges megoldási alternatíváit; – felismeri és azonosítja a dráma és a színház formanyelvi sajátosságait a látott előadásokban.

Technika és tervezés

5. évfolyam	– Legfontosabb energia fajták – Környezetvédelem fontossága – Egyszerű műszaki rajz olvasása. /vonalfajták, jelek/ – Tudjon mérési eredményeket leolvasni rajzos ábrákról. – A fa szerepe életünkben – Ismerlye a természetes és mesterségesen előállított fapótlót – Ismerje a természetvédelem fontosságát – Doboz készítése kartonból. – Hajó megmunkálása különböző szerszámokkal. – Szerszámok eszközök balesetmentes használata. – Szendvics készítése. – Ismerje a terítés abc-jét. – Ismerje a helyes étkezési szokásokat. – Ismerje a kerékpár kötelező felszereléseit. – Ismerje a közlekedés rendjét, a kulturált közlekedés szabályait. – Tudjon a vasúti közlekedésben részt venni. – Ismerje az elsősegélynyújtás alapvető szabályait.

6. évfolyam	– Egyszerű műszaki rajz olvasása. /vonalfajták, jelek/ – Tudjon mérési eredményeket leolvasni rajzos ábrákról. – Egyszerű műszaki rajz olvasása – Tudjon mm pontossággal szerkeszteni – Periszkóp készítése kartonból – Fűszertartó készítése. – Szerszámok, eszközök balesetmentes használata.

	– Tudjon ízlésesen teríteni. – Kerékpár ellenőrzése induláskor. – Tudjon menetrendben tájékozódni. – Tudjon készíteni útvonaltervet. – Ismerje az elsősegélynyújtás alapvető szabályait. – Fémek fajtái, tulajdonságai, csoportosításuk - Fémek felületkezelése, korrózió elleni védelem - Műanyagok és tulajdonságaik - Gépek szerepe életünkben - Erőmű, közlőmű, munkagép

7. évfolyam	– Készítsen tablót a kapott képek helyes felhasználásával az energiatakarékos és környezetkímélő tüzelőberendezésekről. – Ismerje a háztartásban az energia megtakarítási lehetőségeket. – Egyszerű áramkörök részei, jelképei – Milyen szerepe van az áramköri elemeknek – Elektromos áram veszélyei – Tudja alkalmazni a szelektív hulladéktárolást. – Morzsatálca készítés – Szerszámok, eszközök balesetmentes használata – Ismerje az elektromos áramkör soros párhuzamos kapcsolásokat – Gépek szerkezete felépítése – Ismerje a különböző hajtásokat – Ismerje a digitális technológiák alkalmazását – Mutassa be a kerékpáros közlekedés alapvető szabályait a gyakorlatban. – Ismerje a közlekedési táblák jelentését.

	– Ismerje az elsősegélynyújtás alapvető szabályait. – Ismerjen különböző szakmákat, tudja az alapvető jellemzőit.

Testnevelés

5.évfolyam	**Sportjátékok** *Kosárlabdázás* Megindulás, megállások 1-2 labdaleütéssel. Kosárra dobás helyből egy kézzel. Fektetett dobás 1, 2 leütésből, labdavezetésből mindkét oldalról. *Kézilabdázás* Labdavezetés mindkét kézzel állásban és mozgás közben Egy- és kétkezes átadások helyben és mozgás közben Kapura lövések: helyből; kilépéssel; 3 lépés után; felugrásból. *Labdarúgás* Labda átvétele belsővel. Labdavezetések külső és belső csüddel, mindkét lábbal, különböző mozgásútvonalon. **Atlétikai jellegű feladatok** 60m és 400m síkfutás *Távolugrás:* guggoló vagy lépőtechnikával, 8–14 lépés nekifutásból az elugrás helyzetét tartva, elugró sávból. *Magasugrás*: 6–8 lépésről átlépő technikával nyújtott vagy hajlított lábba *Kislabdahajítás* távolba 3 lépésből. **Torna jellegű feladatok** *Talajgyakorlat:* Kiinduló helyzet: Alapállás 1.Mérlegállás, ereszkedés guggoló támaszba 2. Zsugorfejállás, ereszkedés guggoló támaszba 3. Gurulóátfordulás előre, nyújtott ülésbe 4. Hanyattfekvés, emelés hídba 5.Ereszkedés hanyattfekvésbe, emelkedés guggoló támaszba, gurulóátfordulás hátra, érkezés guggoló támaszba, emelkedés alapállásba. *Szekrényugrás* A képességszintnek megfelelő magasságú szekrényre (3 rész) eszközökre helyes technikával történő guggoló fel- és leugrás. Nyújtott karral történő támasz a támaszugrások során!

6. évfolyam	**Sportjátékok**

	Kosárlabdázás Fektetett dobás labdavezetésből, önpasszból, kapott labdával, mindkét oldalról. Hosszú- és rövid indulás. Megállások 1, 2 leütés után, labdavezetésből. *Röplabdázás* Felső egyenes nyitás, Nyitásfogadás alkar érintéssel. *Kézilabdázás* 1:1elleni játék. Helycsere labdaátadással, labdavezetéssel. *Labdarúgás* Párharcok az 1:1 elleni játékban, Kapura rúgás 9m-ről belső csűddel. **Atlétikai jellegű feladatok** *Távolugrás:* Távolugrás guggoló vagy lépőtechnikával, 8–14 lépés nekifutásból az elugrás helyzetét tartva, elugró sávból. *Magasugrás:* 6–8 lépésről átlépő technikával nyújtott vagy hajlított lábbal. *Dobások:* Kislabdahajítás 5 lépés nekifutásból **Torna jellegű feladatok** *Talajgyakorlat:* Kiindulóhelyzet: Szögállás, karok magastartásban 1. Fellendülés futólagos kézállásba, gurulás előre guggoló támaszba. 2. Emelés fejállásba, ereszkedés guggoló támaszba. 3. Gurulóátfordulás előre, guggoló támaszba. 4. Emelkedés 90°-os fordulattal terpeszállásba, karlendítéssel oldalsó középtartásba, kézen átfordulás oldalt érkezés terpeszállásba. 5. 90°-os fordulat (szembe a szőnyeggel) néhány lépés nekifutás után repülő guruló átfordulás érkezés alapállásba. *Szekrényugrás:* A képességszintnek megfelelő magasságú szekrényre (3 rész) eszközökre helyes technikával történő guggoló fel- és leugrás. Nyújtott karral történő támasz a támaszugrások során!

7. évfolyam	*Természetes és nem természetes mozgásformák* Ismerjen egyszerű relaxációs technikákat.

	Tudjon egyszerű gimnasztikai gyakorlatokat önállóan összefűzni és előadni. Rendelkezzen alapvető ismeretekkel a kamaszkori személyi higiénéről. *Sportjátékok* Kosárlabda Tudja végrehajtani az alábbi technikai és taktikai gyakorlatokat: labdavezetés, megállás, sarkazás, fektetett dobás, passzok, emberfogásos védekezés- labda nélküli és labdavezető ember védése. Ismerje és alkalmazza a játékszabályokat. Röplabda Tudja végrehajtani az alábbi technikai és taktikai gyakorlatokat: alkar-, kosárérintés, felső ütőérintés, alsó és felső egyenes nyitás. Kézilabda Tudja végrehajtani az alábbi technikai és taktikai gyakorlatokat: Alapmozgás, indulás, megállás, lövő cselek, sáncolás, labdavezetés, kapura lövés, Labdarúgás Tudja végrehajtani az alábbi technikai és taktikai gyakorlatokat: labdavezetések, átadások, átvételek, labdalevétel, dekázás, fejelés, cselezés, alapszerelés, partdobás, helyezkedés, emberfogás poszt szerint. Rendelkezzen alapvető ismeretekkel a labdajátékok sporttörténetéből. *Atlétika jellegű feladatok* Képességeinek megfelelően tudja végrehajtani az alábbi futó-, ugró- és dobógyakorlatokat : térdelő rajt, állórajt, váltófutás, vágta és tartós futás, távolugrás guggoló vagy lépő technikával, magasugrás átlépő technikával, kislabdahajítás helyből, nekifutással hármas lépésritmusból, súlylökés helyből. Ismerje a futás, a kocogás élettani jelentőségét. *Torna jellegű feladatok* Tudja végrehajtani az alábbi gyakorlatokat: Talaj: gurulóátfordulások előre, hátra különböző kiinduló helyzetekből, sorozatban, fejállás, mérlegállás, kézállás bordásfalnál, repülő gurulóátfordulás (fiúk), kézen átfordulás oldalra, összefüggő talajgyakorlat, Szekrény: guggoló átugrás, gurulóátfordulás a szekrényen talajról elugrással; felguggolás, leterpesztés – képességének megfelelő magasságú szekrényről. Mászás kötélen. Tudjon segítséget nyújtani a torna jellegű gyakorlatok végrehajtásában. Ugrókötél gyakorlatok, kötéláthajtások. *Alternatív környezetben űzhető sportok* Tudja végrehajtani az asztalitenisz alábbi technikai elemeit: alapállás; ütőtartás; lábmunka; tenyeres hosszú adogatás; tenyeres és fonák ütések. *Önvédelmi és küzdőfeladatok* Ismerje a grundbirkózás alaptechnikáját, szabályait, tudja a gyakorlatban alkalmazni. Tudjon emeléseket és védésüket bemutatni.

8. évfolyam	*Természetes és nem természetes mozgásformák* Ismerje az egyszerű relaxációs technikákat. Tudjon egyszerű gimnasztikai gyakorlatokat önállóan összefűzni és előadni zenére. Tudjon nyújtó-, lazító hatású, állóképességet fejlesztő 8–16 ütemű, legalább 4 gyakorlatelemet tartalmazó szabadgyakorlatot és gyakorlatsort bemutatni Tudjon bemelegítő és levezető gyakorlatokat összeállítani és végrehajtani Legyen tájékozott a kamaszkori személyi higiénéről. *Sportjátékok* Kosárlabda Tudja végrehajtani az alábbi technikai és taktikai gyakorlatokat: labdavezetés, megállás, sarkazás, dobócsel, fektetett dobás, passzok, emberfogásos védekezés- labda nélküli és labdavezető ember védése. Közép távoli dobás helyből. Páros lefutás egy védővel. Röplabda Tudja végrehajtani az alábbi technikai és taktikai gyakorlatokat: alkar-, kosárérintés, felső ütőérintés, alsó és felső egyenes nyitás, Kézilabda Tudja végrehajtani az alábbi technikai és taktikai gyakorlatokat: alapmozgás, indulás, megállás, átadási, lövő cselek, sáncolás, labdavezetés, kapura lövés, átlövés felugrással , kapura lövések cselezés után, Labdarúgás Tudja végrehajtani az alábbi technikai és taktikai gyakorlatokat: labdavezetések, átadások, átvételek, labdalevétel, labdahúzogatás, dekázás, fejelés, cselezés, partdobás, helyezkedés, Legyen tájékozott a labdajátékok sporttörténetében. *Atlétika jellegű feladatok* Képességeinek megfelelően tudja végrehajtani az alábbi futó-, ugró- és dobó gyakorlatokat : vágta-, tartós-, valamint váltófutás, 100 méteres sprintfutás, távolugrás guggoló vagy lépő technikával, magasugrás átlépő és guruló technikával, kislabdahajítás helyből, nekifutással. Ismerje a futóiskola, szökdelő és ugróiskola, valamint dobóiskola gyakorlatait. Ismerje a futás, a kocogás élettani jelentőségét. *Torna jellegű feladatok* Tudja végrehajtani az alábbi gyakorlatokat: Talaj: gurulóátfordulások előre, hátra, különböző kiinduló helyzetből különböző befejező helyzetbe. Gurulóátfordulások sorozatban. Fejállás különböző kiinduló helyzetből, különböző lábtartással és lábmozgással. Mellső mérlegállás. Fellendülés kézállásba bordásfalnál. Fellendülés futólagos kézállásba, gurulás előre. Repülő-guruló átfordulás (fiúknak). Kézen átfordulás oldalra, mindkét irányba . Összefüggő talajgyakorlat. Szekrényugrás: Guggoló átugrás, gurulóátfordulás a szekrényen talajról elugrással;

	felguggolás, leterpesztés – a képességének megfelelő magasságon Mászás kötélen. Tudjon segítséget nyújtani a torna jellegű gyakorlatok végrehajtásában. Tudjon végrehajtani ugrókötél gyakorlatokat, kötéláthajtást különböző kombinációkban, fordulatokkal. *Alternatív környezetben űzhető sportok* Asztalitenisz Tudja végrehajtani a következő technikai elemeket: alapállás; ütőtartás; lábmunka; tenyeres hosszú adogatás; tenyeres kontraütés; fonák hosszú adogatás; fonák és tenyeresütések.s *Önvédelmi és küzdőfeladatok* Grundbirkózásnál tudja végrehajtani a mellső, hátsó és oldalemelést különböző fogásokkal (derékfogásból, hónaljfogásból, karlezárással, karfelütéssel) Ismerje a grundbirkózás szabályait.

Testnevelés - sportiskola

5. évfolyam	– A kondicionális képességek fejlesztése során a mozgáskészségek cselekvésbiztos és helyes technikai kivitelezése, végrehajtása. – A futó-, ugró-, és dobómozdulatok helyes technikai végrehajtása. – Ismerje a tanuló a játékhoz szükséges alapvető technikai elemeket és azok végrehajtását. – Ismerje a labda nélküli és labdás bemelegítés sportélettani hatását, fontosságát. – Ismerje a játékhoz szükséges alapvető technikai elemeket és azok végrehajtását, a játékban a taktikai megoldások közül a páros és hármas kapcsolatok alapvető formáit. – Ismerje az emberfogásos és a területvédekezési formák közötti különbségeket. – Ismerje a sportjátékokban alkalmazott játékvezetői kar- és sípjelek. Legyen képes aktívan és hatékonyan részt venni a csapatjátékokban. Ismerje a labdarúgás, kosárlabda, kézilabda szabályait.

6. évfolyam	– A kondicionális képességek fejlesztése során a mozgáskészségek cselekvésbiztos és helyes technikai kivitelezése, végrehajtása. Tájékozottság a tanult versenysportágak versenyrendszeréről, a magyar élsportolók eredményeinek ismerete. – A futó-, ugró-, és dobómozdulatok helyes technikai végrehajtása.

	– Ismerje a tanuló a játékhoz szükséges alapvető technikai elemeket és azok végrehajtását. – Ismerje a labda nélküli és labdás bemelegítés sportélettani hatását, fontosságát. – Ismerje a játékhoz szükséges alapvető technikai elemeket és azok végrehajtását, a játékban a taktikai megoldások közül a páros és hármas kapcsolatok alapvető formáit. – Ismerje az emberfogásos és a területvédekezési formák közötti különbségeket. – Ismerje a sportjátékokban alkalmazott játékvezetői kar- és sípjeleket. Legyen képes aktívan és hatékonyan részt venni a csapatjátékokban, legyen megfelelő a felelősségtudata. – Ismerje labdarúgás, kosárlabda, kézilabda szabályait.

7. évfolyam	– Az aerob munkavégzés lényegének, az állóképességben és az egészségmegőrzésben betöltött szerepének ismerete. – Aktív részvétel a sportrendezvények szervezésében. – Tájékozottság a tanult versenysportágak versenyrendszeréről, a magyar élsportolók eredményeinek ismerete, figyelemmel kísérése. – Ismerje a labda nélküli és labdás bemelegítés sportélettani hatását, fontosságát. – Ismerje a játékhoz szükséges technikai elemeket és azok végrehajtását, a játékban a taktikai megoldások közül a páros és hármas kapcsolatok alapvető formáit. – Ismerje az emberfogásos és a területvédekezési formák közötti különbségeket. Ismerje a sportjátékokban alkalmazott játékvezetői kar- és sípjeleket. – Ismerje a folyamatos játékhoz szükséges technikai elemeket és azok végrehajtását. – Legyen képes aktívan és hatékonyan részt venni a csapatjátékokban. Ismerje a Labdarúgás, kosárlabda, kézilabda, röplabda, tenisz szabályait.

8. évfolyam	– Az aerob munkavégzés lényegének, az állóképességben és az egészségmegőrzésben betöltött szerepének ismerete. – A károsodásokat okozó gyakorlatok ismerete. Aktív részvétel a sportrendezvények szervezésében. – Tájékozottság a tanult versenysportágak versenyrendszeréről, a magyar élsportolók eredményeinek ismerete, figyelemmel kísérése. – Ismerje a labda nélküli és labdás bemelegítés sportélettani hatását, fontosságát. – Ismerje a játékhoz szükséges technikai elemeket és azok végrehajtását, a játékban a taktikai megoldások közül a páros és hármas kapcsolatok alapvető formáit. – Ismerje az emberfogásos és a területvédekezési formák közötti különbségeket. – Ismerje a sportjátékokban alkalmazott játékvezetői kar- és sípjeleket. – Ismerje a folyamatos játékhoz szükséges technikai elemeket és azok végrehajtását. – Legyen képes aktívan és hatékonyan részt venni a csapatjátékokban. Küzdőképesség, küzdeni tudás egyénileg és a társas akciókban egyaránt. – Ismerje a labdarúgás, kosárlabda, kézilabda, röplabda, tenisz szabályait.

Tanulásmódszertan - sportiskola

5. évfolyam	A tanuló tudja megtervezni önállóan, életkorának megfelelően egyéni tanulási szokásrendszerét. Napirend készítése. Képes legyen önellenőrzést végezni. Ismerje a hatékony tanulási stratégiákat, módszereket. Gondolatatait világosan, egyértelműen fogalmazza meg. Ismerje és alkalmazza a kommunikációs szabályokat. Írásképe rendezett legyen.

Sportegészségtan - sportetika – sportiskola

7. évfolyam	**A tanuló:** – beszéljen a testmozgás, és a sport szerepéről a különböző kultúrákban

	– mutassa be a sport és a társadalmi normák, valamint az erkölcsi nevelés normáinak kapcsolatát – beszéljen a tehetségről, a spotág választás feltételeiről – mutassa be a sport és az érzelmek kapcsolatát, annak hatását – beszéljen a nemi éréssel összefüggő biológiai ismeretekről – beszéljen a lány-fiú szerepekről, az egymással való kapcsolatról, a barátság fontosságáról – ismertesse a fontosabb viselkedési normákat, a közösségen belüli szerepekről, az abban való viselkedés, alkalmazkodás kritériumairól – mit jelent a hűség a hazához, nemzethez, családhoz, klubhoz? - fejtse ki néhány mondatban – ismertesse a globalizáció fogalmát, beszéljen pár szót az Európai Unióról, hazánk szerepéről a globalizált világban – fejtse ki, napjainkban mit jelent a hazaszeretet fogalma számára – fogalmazza meg véleményét a sportszerű versenyzésről, a társak-ellenfelek iránti lojalitásról – adjon rövid, de átfogó tájékoztatást a vallásokról, azok betöltött szerepéről – miért lehet fontos egy sportoló életében a hit, mire ösztönözhet a felkészülés és a versenyzés során – miért kell célokat kitűznünk magunk elé? – beszéljen a céljairól, mit tesz azok sikeres megvalósítása érdekében.
8. évfolyam	**A tanuló:** – ismertesse a testnevelés órák, edzések közösség formáló hatásait – miért fontos az önismeret – fogalmazza meg az ezzel kapcsolatos véleményét – beszéljen az edzés hatásáról az egyénre és a közösségre – hogyan élik meg a sportéletet az egyesületen belül? (felkészítés-ösztönzés, elmarasztalás, jutalmazás, közös programok, beszélgetések) – miért jó valahová tartozni? fejtse ki ő maga, a családja, a társai

	kapcsolatát, a benne rejlő lehetőségekről adjon számot – beszéljen a lányok és fiúk eltérő biológiai, lelki fejlődéséről, az ebből adódó konfliktusoktól – milyen problémák alakulhatnak ki a szexualitással összefüggésben, hogy kell viselkedni, miként kell tisztelni, becsülni a másikat – fejtse ki néhány mondatban, mi a tolerancia, mi a lényege – akarati tényezők a tanulásban és a sportban, ezek fontosságát mutassa be, ha kell, saját példáján keresztül – ismertesse röviden sportága hazai és nemzetközi versenyrendszerét – beszéljen az utánpótlás nevelésről, az amatőr és a profi sportról, a szabadidős sport szerepéről az egészség megőrzésében, a különböző életkorokban – mit jelentenek a szabályok a saját sportágában, a pályán és a pályán kívül is – hogyan fejleszthetjük, növelhetjük önbizalmunkat, hitünket a mindennapok során (tanulás, edzés, versenyzés, szabad idő) – fogalmazzon meg célokat, mit szeretne elérni iskolaváltás, korcsoportváltás után a következő időben – miben kell ehhez változnia – önismeret, önértékelés pár mondatban – ki a jó példakép? fogalmazza meg az általa fontosnak tartott ismérveket, jellemző vonásokat, tulajdonságokat – hogyan látja ennek tükrében önmagát? – fogalmazzon meg véleményt, a korát jellemző konfliktusok, gyerek – felnőtt viszonyt jellemző problémák kezelésére.

Olimpiaismeret

6. évfolyam	**A tanuló:** – beszéljen az ókori Olimpia kialakulásáról – Az ókori olimpiai játékok történelmi eredete, lefolyása, programja, versenyszámai. (Játékok, eszközök, ruházat, díjak) – Pierre de Coubertin szerepe és munkássága. Olimpiai helyszínek, eredményesség, nyári-téli olimpiák. – Az olimpiai játékok során alkalmazott jelképek, szimbólumok egyetemes jelentőségének bemutatása, jelentésük tartalmának ismerete – Magyarország legeredményesebb olimpikonjai. Éremtáblázat, ponttáblázat. – Egy kedvenc olimpiai bajnok bemutatása.

Önismeret - drámajáték

7. évfolyam	**A tanuló:** – A dráma és tánc eszközeinek megismerése és bemutatása – Ismerje a különböző beszédműfajokat, a kommunikáció verbális, nonverbális, zenei és metakommunikációs elemeit. – Alapfokú szerkesztési tevékenység a dramatikus játékokban. – Részt vegyenek a dramatikus tevékenységek értelmező megbeszélésében. – Tudja értékeljék saját és társaik munkáját, elfogadóak legyenek más álláspontok iránt. – Ismerjék és használni tudják a legalapvetőbb dramaturgiai, drámaszerkezeti és színházi alapfogalmakat, képesek legyenek egy színházi előadásról megfogalmazni élményeiket, gondolataikat, és ennek során a megismert fogalmi készletet alkalmazni – Egy kedvenc sportfilm bemutatása
8. évfolyam	**A tanuló:** – A dráma és tánc eszközeinek megismerése és bemutatása – Ismerje a különböző beszédműfajokat, a kommunikáció verbális, nonverbális, zenei és metakommunikációs elemeit. – Alapfokú szerkesztési tevékenység a dramatikus játékokban. – Részt vegyenek a dramatikus tevékenységek értelmező megbeszélésében. – Tudja értékeljék saját és társaik munkáját, elfogadóak legyenek más

	álláspontok iránt. – Ismerjék és használni tudják a legalapvetőbb dramaturgiai, drámaszerkezeti és színházi alapfogalmakat, képesek legyenek egy színházi előadásról megfogalmazni élményeiket, gondolataikat, és ennek során a megismert fogalmi készletet alkalmazni – Egy kedvenc sportfilm bemutatása

TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK KÖVETELMÉNYEI ENYHE ÉRTELMI FOGYATÉKOSOK 1-8. ÉVFOLYAM

Magyar nyelv és irodalom

(egyéni sajátosságok figyelembevételével)

1. évfolyam	A NAT-ban meghatározott tanulási eredmények a tanulók sajátos nevelési igénye és egyéni képességei szerint, különösen: Saját személyi adatok elmondása. Napszaknak megfelelő köszönés. A kommunikációs készség fejlődése. Bekapcsolódás a beszélgetésekbe, kérdésekkel, válaszadással. Szókincs gyarapodása. Közreműködés egyszerű üzenetek átadásában. Ismeret- és élménykörből tárgyak megnevezése. Kérdések és szemléltetés segítségével beszámolás eseményekről. Négy-öt mondóka, vers ismerete, bekapcsolódás a dramatikus játékokba. Az olvasás jelrendszerének ismerete (egyéni sajátosságok figyelembevételével). A szavak hangokra bontása, betűkből szavak alkotása. Szavak, mondatok, olvasása szótagoló, illetve lassú szóképes formában. Beszámolás az olvasott mondatok tartalmáról kérdések segítségével. Az írás jelrendszerének ismerete (kisbetűk; egyéni haladási ütemnek megfelelően). A kisbetűk szabályos alakítása és kapcsolása. Szavak, rövid mondatok másolása előkészítéssel írott szövegről. 2-3 betűből álló szavak leírása tollbamondás után. Olvasható íráskép.

2. évfolyam	A NAT-ban meghatározott tanulási eredmények a tanulók sajátos nevelési igénye és egyéni képességei szerint, különösen: Saját személyi adatok elmondása. Napszaknak megfelelő köszönés. Érthető, tagolt beszéd helyes köznyelvi kiejtéssel, helyes ritmusban. A kommunikációs készség fejlődése. Bekapcsolódás a beszélgetésekbe, kérdésekkel, válaszadással. Szókincs gyarapodása. Közreműködés egyszerű üzenetek átadásában. Ismeret- és élménykörből tárgyak megnevezése. Kérdések és szemléltetés segítségével beszámolás eseményekről. Négy-öt mondóka, vers ismerete, bekapcsolódás a dramatikus játékokba. Konkrét élethelyzetekben megtapasztalható elemi erkölcsi fogalmak helyes megítélése. Az olvasás teljes jelrendszerének ismerete (egyéni sajátosságok figyelembevételével). A szavak hangokra bontása, betűkből szavak alkotása. Szavak, mondatok, rövid szövegek olvasása ütemes szótagoló, illetve

	lassú szóképes formában. Beszámolás hangosan vagy némán olvasott szövegrészek tartalmáról kérdések segítségével. A szereplők és események megnevezése. A szövegértést bizonyító feladatok megoldása előkészítés után, segítséggel. Az írás teljes jelrendszerének ismerete (egyéni haladási ütemnek megfelelően). A kis- és nagybetűk szabályos alakítása és kapcsolása. Szavak, rövid mondatok másolása előkészítéssel írott, nyomtatott szövegről. 3-4 betűből álló szavak leírása tollbamondás után. Begyakorolt szavak leírása emlékezetből. Az írott nagybetűk alkalmazása másolásnál önállóan, tollbamondásnál előkészítés után. Rendezett, olvasható íráskép.

3. évfolyam	A NAT-ban meghatározott tanulási eredmények a tanulók sajátos nevelési igénye és egyéni képességei szerint, különösen: A hangok hosszúságának érzékeltetése. Négy-öt mondóka, vers ismerete. A megtanulandó memoriterek képességi szintnek megfelelő tolmácsolása. Egyéni fejlettségi szintnek megfelelő részvétel a dramatikus, szerep- és szituációs játékokban. A megismert nyelvi formák alkalmazása a társas érintkezésben. Kérdésekre adekvát válaszadás a szituációnak megfelelően. Eseményekről, élményekről összefüggő mondat megfogalmazása. Szóképes, illetve szólamos, szöveghű olvasás. Olvasott szövegrészek, szövegek tartalmáról beszámolás segítséggel. Szövegértést bizonyító egyszerű feladatok megoldása. A szereplők, helyszín, időpont megnevezése. Az események sorba rendezése. Összefüggések észrevétele a szövegben. Mondatok és rövid szövegek másolása írott és nyomtatott mintáról. A begyakorolt alapszókészlet szavainak leírása tollbamondással, emlékezetből való írással. Előkészítés után 2-3 mondatból álló szöveg leírása tollbamondás után. Az írott nagybetűk alkalmazása. Írásos feladatok megoldása fokozódó önállósággal. A tanult nyelvhelyességi és helyesírási ismeretek alkalmazása. Önellenőrzés, hibajavítás. Tiszta, rendezett, könnyen olvasható íráskép.

4. évfolyam	A NAT-ban meghatározott tanulási eredmények a tanulók sajátos nevelési igénye és egyéni képességei szerint, különösen: A hangok hosszúságának érzékeltetése. Megfelelő beszédtempó, hangerő, beszédtechnika, hangsúly.

	Négy-öt mondóka, vers ismerete. A megtanulandó memoriterek képességi szintnek megfelelő tolmácsolása. Egyéni fejlettségi szintnek megfelelő részvétel a dramatikus, szerep- és szituációs játékokban. A megismert nyelvi formák alkalmazása a társas érintkezésben. Kérdésekre adekvát válaszadás a szituációnak megfelelően. Önálló vélemény alkotása. Az életkornak megfelelő erkölcsi ítélet alkotása. A környezet tárgyairól, eseményekről, élményekről három-négy összefüggő mondat megfogalmazása. Összefüggő szóbeli szöveg alkotása kevés segítséggel. Szóképes, illetve folyamatos, szöveghű olvasás, megfelelő hangsúlyozás. Olvasott szövegrészek, szövegek tartalmáról beszámolás segítséggel. Szövegértést bizonyító egyszerű feladatok megoldása. A szereplők, helyszín, időpont megnevezése. Az események sorba rendezése. Szövegelemzés végzése segítséggel. Összefüggések észrevétele a szövegben. Mondatok és rövid szövegek másolása írott és nyomtatott mintáról. A begyakorolt alapszókészlet szavainak leírása tollbamondással, emlékezetből való írással. Előkészítés után 4-5 mondatból álló szöveg leírása tollbamondás után. Az írott nagybetűk alkalmazása. Írásos feladatok megoldása fokozódó önállósággal. A tanult nyelvhelyességi és helyesírási ismeretek alkalmazása. Önellenőrzés, hibajavítás. Tiszta, rendezett, könnyen olvasható íráskép.

5. évfolyam	A tanuló társalgásban részt tud venni. Képes a közlés kifejező és tájékoztató funkciójával élni. Képes kérdezni, véleményt elfogadni. Az olvasást az információszerzéshez és átadáshoz felhasználja. Képes könyvtárhasználatra, megadott szempontok alapján. Kérdések alapján lényegkiemelésre, tartalom rövid visszaadására képes. Olvasható, áttekinthető írásművek készítésére képes, megadott szempontok alapján. Tudja az írást kommunikációs célokra használni. Segítséggel szavakat átalakít, csoportosít, szóösszetételeket alkot, használ saját gondolatainak kifejezése érdekében. A tanult szószerkezeteket felismeri, gyűjti, csoportosítja. Képes hiányos és bővített mondatot alkotni. A kijelölt memoritereket szöveghűen, megfelelő hangsúllyal elmondja. Tanult irodalmi művek tartalmát ismeri, a szereplőket, helyszínt azonosítja. Irodalmi alkotások esetében – nevelői segítséggel - tud összehasonlítani, értelmezni, elemezni. Líra, epika, dráma fogalmát ismeri, tud ennek megfelelően csoportosítást végezni.

6. évfolyam	A tanuló társalgásban részt tud venni.

	Képes a közlés kifejező és tájékoztató funkciójával élni. Képes meggyőzni, érvelni, kérdezni, véleményt elfogadni. Az olvasást az információszerzéshez és átadáshoz felhasználja. Képes könyvtárhasználatra, megadott szempontok alapján. Lényegkiemelésre, tartalom rövid visszaadására képes (segítséggel). Olvasható, áttekinthető írásművek készítésére képes, megadott szempontok alapján. Tudja az írást kommunikációs célokra használni. Szavakat átalakít, csoportosít, szóösszetételeket alkot, használ saját gondolatainak kifejezése érdekében. A tanult szószerkezeteket felismeri, gyűjti, csoportosítja. Képes hiányos és bővített mondatot alkotni, átalakítani a közlés szándékához igazítva. A kijelölt memoritereket szöveghűen, megfelelő hangsúllyal elmondja. Tanult irodalmi művek tartalmát ismeri, a szereplőket, helyszínt azonosítja. Irodalmi alkotások esetében tud összehasonlítani, értelmezni, elemezni. Líra, epika, dráma fogalmát ismeri, tud ennek megfelelően csoportosítást végezni.

7. évfolyam	Fogalmazásában, szóhasználatában, beszédében egyéni stílusa alakulóban van. Képes az írást céljainak elérése érdekében használni. A tanult nyelvtani szabályokat alkalmazza önálló írása során. Igyekszik rendezett külalakú, olvasható írásműveket készíteni. A tanulás céljából tud lényeget kiemelni, segítséggel vázlatot készíteni. A tanuló képes az olvasott művek mondanivalóját – kérdésekre adott válaszok segítségével - megfogalmazni, képes az olvasottak időrendi, történeti átlátására, összefoglalására. Képes szövegalkotáskor az alkalomhoz és a helyzethez igazodni. Verset és prózát (részleteket) kontaktustartás mellett értelmezve, a (helyes) ritmus, hanglejtés és hangsúlyok alkalmazásával elmond, bemutat (felolvasás). Képes különböző műfajú szöveg élményt nyújtó olvasására. Képes hangulati szempontú szövegelemzésre. Rendelkezik ismeretekkel a tanult írók, költők életéről. Olvasás útján szerzett ismereteiről írásban is *öt-hat mondatban* számot ad. Képes beszélgetni egy-egy irodalmi alkotásról. Az olvasottakban – rávezetéssel - felismeri az ok-okozati összefüggéseket, logikai kapcsolatokat, cselekvések következményeit. Szöveghűen elmondja a tanult verseket, versrészleteket.

8. évfolyam	A tanuló képes az olvasott művek mondanivalóját megfogalmazni, képes az olvasottak időrendi, történeti átlátására, összefoglalására. Képes szövegalkotáskor az alkalomhoz és a helyzethez igazodni. Verset és prózát (részleteket) kontaktustartás mellett értelmezve, a (helyes) ritmus, hanglejtés és hangsúlyok alkalmazásával elmond, bemutat (felolvasás).

	Képes különböző műfajú szöveg élményt nyújtó olvasására. Képes hangulati szempontú szövegelemzésre. Fogalmazásában, szóhasználatában, beszédében egyéni stílusa alakulóban van. Képes az írást céljainak elérése érdekében használni. A tanult nyelvtani szabályokat alkalmazza önálló írása során. Igyekszik rendezett külalakú, olvasható írásműveket készíteni. A tanulás céljából tud lényeget kiemelni, vázlatot készíteni. Rendelkezik ismeretekkel a tanult írók, költők életéről. Olvasás útján szerzett ismereteiről írásban is *öt-hat mondatban* számot ad. Képes beszélgetni egy-egy irodalmi alkotásról. Az olvasottakban felismeri az ok-okozati összefüggéseket, logikai kapcsolatokat, cselekvések következményeit. Szöveghűen elmondja a tanult verseket, versrészleteket.

Matematika

(egyéni sajátosságok figyelembevételével)

1. évfolyam	A Nat-ban meghatározott tanulási eredmények a tanulók sajátos nevelési igénye és egyéni képességei szerint, különösen: Személyek, tárgyak, alakzatok csoportosítása azonosság, azonos tulajdonság alapján. Nagyságbeli, térbeli és síkbeli viszonyszavak használata. Biztos számfogalom 10-es számkörben. Összeadások és kivonások 10-es számkörben számkörben eszközhasználattal. Egyszerű szóbeli szöveges feladatok megoldása. Alkotás térben, síkban. Térbeli és síkbeli helyzetek létrehozása, létrehozott helyzetek leolvasása, megfogalmazása. A tanult térbeli és síkbeli alakzatok felismerése. Tapasztalatok gyűjtése a hosszúság, tömeg, űrtartalom méréséről. Összefüggések felismerése egyszerűbb esetekben. Egyszerű sorozatok folytatása megadott szabály alapján.

2. évfolyam	A NAT-ban meghatározott tanulási eredmények a tanulók sajátos nevelési igénye és egyéni képességei szerint, különösen: Személyek, tárgyak, alakzatok csoportosítása azonosság, azonos tulajdonság alapján. Nagyságbeli, térbeli és síkbeli viszonyszavak használata. Biztos számfogalom 10-es számkörben. Jártasság 20-as számkörben. Összeadások és kivonások 10-es számkörben készségszinten, 20-as számkörben eszközhasználattal. Egyszerű szóbeli szöveges feladatok megoldása. Alkotás térben, síkban. Térbeli és síkbeli helyzetek létrehozása, létrehozott helyzetek leolvasása,

	megfogalmazása. A tanult térbeli és síkbeli alakzatok felismerése, tulajdonságaik megfogalmazása. Tapasztalatok gyűjtése a hosszúság, tömeg, űrtartalom méréséről. Összefüggések felismerése, jelölése egyszerűbb esetekben. Egyszerű sorozatok folytatása megadott szabály alapján.

3. évfolyam	A NAT-ban meghatározott tanulási eredmények a tanulók sajátos nevelési igénye és egyéni képességei szerint, különösen: Halmaz elemeinek adott, illetve választott szempont szerinti válogatása, csoportosítása. Kész halmazról igaz, nem igaz állítások megfogalmazása. Állítások igazságának eldöntése. Számok írása, olvasása, értelmezése 100-as számkörben. Számok összehasonlítása, helyük a számsorban, számszomszédok. Összeadás, kivonás 20-as számkörben készségszinten. Összeadás, kivonás 100-as számkörben tízesátlépés nélkül analógia és eszközök segítségével. Gyakorlottság a 2-es, 5-ös, 10-es szorzó- és bennfoglaló táblákban. A négyzet, téglalap, háromszög, kör felismerése, megnevezése. A négyzet és a téglalap tulajdonságainak ismerete. A négyzet és a téglalap kerületének mérése (szükség esetén segítséggel). A kocka, téglatest és a gömb felismerése, megnevezése. A tanult mértékegységek ismerete, használata. Nem matematikai és matematikai relációk felismerése, jelölése. Szabály felismerése, megfogalmazása egyszerűbb esetekben. Állandó különbségű sorozatok folytatása.

4. évfolyam	A NAT-ban meghatározott tanulási eredmények a tanulók sajátos nevelési igénye és egyéni képességei szerint, különösen: Halmaz elemeinek adott, illetve választott szempont szerinti válogatása, csoportosítása. Kész halmazról igaz, nem igaz állítások megfogalmazása. Állítások igazságának eldöntése. Számok írása, olvasása, értelmezése 100-as számkörben. Számok összehasonlítása, helyük a számsorban, számszomszédok. Összeadás, kivonás 20-as számkörben készségszinten. Összeadás, kivonás 100-as számkörben tízesátlépés nélkül analógia és eszközök segítségével. Gyakorlottság a tanult szorzó- és bennfoglaló táblákban (2-es, 5-ös, 10-es, 4-es, 3-as, 6-os). A négyzet, téglalap, háromszög, kör felismerése, megnevezése. A négyzet és a téglalap tulajdonságainak ismerete. A négyzet és a téglalap kerületének mérése, számítása mért adatok alapján (szükség esetén segítséggel). A kocka, téglatest és a gömb felismerése, megnevezése. A tanult mértékegységek ismerete, használata. Nem matematikai és matematikai relációk felismerése, jelölése. Szabály felismerése, megfogalmazása egyszerűbb esetekben.

	Állandó különbségű sorozatok folytatása mindkét irányban.

5. évfolyam	Elemek halmazokba rendezése két szempont szerint. Adott tulajdonságú részhalmaz előállítása alaphalmazon. Közös tulajdonságok felismerése, metszet előállítása. Egyszerű állítások, tagadások megfogalmazása. Logikai kifejezések pontos használata. Minél több lehetőség előállítása kombinatorikus feladatokban. Biztos számfogalom 100-as számkörben. Jártasság 1 000-es és 10 000-es számkörben. A törtszámok és a negatív számok ismerete. A szorzó- és bennfoglaló táblák tudása (szükség esetén táblázat segítségével). A tanult írásbeli műveletek megoldása (szükség esetén számológéppel). Egyszerű szöveges feladatok önálló megoldása. Testek és síkidomok egy és több szempontú csoportosítása a tanult tulajdonságok alapján. A téglalap és a négyzet kerületének mérése, számítása; területének mérése lefedéssel. Szerkesztések: szögek és szakaszok rajzolása, másolása, felezése; párhuzamos-, merőleges egyenesek szerkesztése, téglalap- és négyzet rajzolása. Sorozatok folytatása a felismert szabály alapján. Adatok leolvasása táblázatból, koordináta-rendszer adatpárjainak leolvasása, lejegyzése. Statisztikai adtok lejegyzése, ábrázolása egyszerűbb esetekben. Valószínűségi játékokban az esetek lejegyzése.

6. évfolyam	Elemek halmazokba rendezése két szempont szerint. Adott tulajdonságú részhalmaz előállítása alaphalmazon. Közös tulajdonságok felismerése, metszet előállítása. Egyszerű állítások, tagadások megfogalmazása. Logikai kifejezések pontos használata. Minél több lehetőség előállítása kombinatorikus feladatokban. Biztos számfogalom 100-as számkörben. Jártasság 1 000-es és 10 000-es számkörben. A törtszámok és a negatív számok ismerete. A szorzó- és bennfoglaló táblák tudása (szükség esetén táblázat segítségével). A tanult írásbeli műveletek megoldása (szükség esetén számológéppel). Egyszerű szöveges feladatok önálló megoldása. Testek és síkidomok egy és több szempontú csoportosítása a tanult tulajdonságok alapján. Szabvány mértékegységek és a közöttük lévő váltószámok ismerete. A téglalap és a négyzet kerületének mérése, számítása; területének mérése lefedéssel. Szerkesztések: szögek és szakaszok rajzolása, másolása, felezése;

	párhuzamos-, merőleges egyenesek szerkesztése, téglalap- és négyzet rajzolása. Racionális számok összehasonlítása, összefüggések felfedezése, szabály megfogalmazása. Sorozatok folytatása a felismert szabály alapján. Adatok leolvasása táblázatból, koordináta-rendszer adatpárjainak leolvasása, lejegyzése. Adatok táblázatba beírása a felismert szabály alapján, ábrázolásuk koordináta-rendszerben. Statisztikai adtok lejegyzése, ábrázolása egyszerűbb esetekben. Valószínűségi játékokban az esetek lejegyzése.

7. évfolyam	Elemek több szempont szerinti rendezése a halmazábrák különböző részeibe. Állítások és tagadások megfogalmazása a halmazábrákról. Állítások igazságának eldöntése. A logikai kifejezések pontos használata. Minél több (összes) lehetőség előállítása kombinatorikus feladatokban. Biztos számfogalom 10 000-es és 100 000-es számkörben. A törtszámok és a negatív számok ismerete. Szorzó- és bennfoglaló táblák ismerete (szükség esetén táblázat segítségével). A tanult írásbeli műveletek megoldása (szükség esetén számológéppel). Műveletek közönséges törtekkel és tizedes törtekkel. Egyszerű és összetett szöveges feladatok megoldása (szükség esetén segítséggel). Testek, síkidomok egy és több szempont szerinti csoportosítása. Speciális háromszögek, négyszögek megnevezése. Szakaszok, szögek szerkesztése, felezése; négyzet, téglalap és háromszög szerkesztése. Henger és kúp tulajdonságainak ismerete. Mértékváltások következtetéssel. Négyzet és téglalap területének számítása. Sorozatok folytatása a felismert szabály alapján. Adatok leolvasása táblázatból, koordináta-rendszer adatpárjainak leolvasása, lejegyzése. Adatok beírása táblázatba a felismert szabály alapján, ábrázolásuk koordináta-rendszerben. Statisztikai adatok lejegyzése, ábrázolása egyszerűbb esetekben. Valószínűségi játékokban az esetek lejegyzése.

8. évfolyam	Elemek több szempont szerinti rendezése a halmazábrák különböző részeibe. Állítások és tagadások megfogalmazása a halmazábrákról. Állítások igazságának eldöntése. A logikai kifejezések pontos használata.

	Minél több (összes) lehetőség előállítása kombinatorikus feladatokban. Biztos számfogalom 10 000-es és 100 000-es számkörben. Jártasság 1 000 000-s számkörben. A törtszámok és a negatív számok ismerete. Szorzó- és bennfoglaló táblák ismerete (szükség esetén táblázat segítségével). A tanult írásbeli műveletek megoldása (szükség esetén számológéppel). Műveletek közönséges törtekkel és tizedes törtekkel. Egyszerű és összetett szöveges feladatok megoldása (szükség esetén segítséggel). Testek, síkidomok egy és több szempont szerinti csoportosítása. Speciális háromszögek, négyszögek megnevezése. Szakaszok, szögek szerkesztése, felezése; négyzet, téglalap és háromszög szerkesztése. Henger és kúp tulajdonságainak ismerete. Mértékváltások következtetéssel. Négyzet és téglalap területének számítása. Kocka és téglatest felszínének számítása, térfogatának mérése. Racionális számok összehasonlítása, összefüggések felfedezése, szabály megfogalmazása. Sorozatok folytatása a felismert szabály alapján. Adatok leolvasása táblázatból, koordináta-rendszer adatpárjainak leolvasása, lejegyzése. Adatok beírása táblázatba a felismert szabály alapján, ábrázolásuk koordináta-rendszerben. Statisztikai adatok lejegyzése, ábrázolása egyszerűbb esetekben. Valószínűségi játékokban az esetek lejegyzése.

Környezetismeret

(egyéni sajátosságok figyelembevételével)

3. évfolyam	A NAT-ban meghatározott tanulási eredmények a tanulók sajátos nevelési igénye és egyéni képességei szerint, különösen: Tapasztalatok, megfigyelések, ismeretek szerzése a környezetben előforduló legismertebb tárgyak, anyagok tulajdonságairól, az élőlényekről, természeti formákról, jelenségekről. Aktív részvétel egyszerű kísérletek, mérések végzésekor. Tapasztalatok megfogalmazása szóban, rajzos formában. Adott szempontok szerint csoportosítás. Egyszerű összefüggések felismerése. Tájékozódás térben, időben a tanuló saját lakóhelyén. Magyarország fő jellegzetességeinek ismerete. Irányok, iránytű használata. Az idő mérése, mértékegysége. Elemi szintű térképismeret. A másság elfogadása. A sérült embertársak segítése. Társainak és saját testének védelme. Aktív részvétel a környezet óvásában.

	Szelektív hulladékgyűjtés. Energiatakarékosságra törekvés.

4. évfolyam	A NAT-ban meghatározott tanulási eredmények a tanulók sajátos nevelési igénye és egyéni képességei szerint, különösen: Tapasztalatok, megfigyelések, ismeretek szerzése a környezetben előforduló legismertebb tárgyak, anyagok tulajdonságairól, az élőlényekről, természeti formákról, jelenségekről. Aktív részvétel egyszerű kísérletek, mérések végzésekor. Tapasztalatok megfogalmazása szóban, rajzos formában. Adott szempontok szerint csoportosítás. Egyszerű összefüggések felismerése. Tájékozódás térben, időben a tanuló saját lakóhelyén. Magyarország fő jellegzetességeinek ismerete. Irányok, iránytű használata. Az idő mérése, mértékegysége. Elemi szintű térképismeret. A másság elfogadása. A sérült embertársak segítése. Társainak és saját testének védelme. Aktív részvétel a környezet óvásában. Szelektív hulladékgyűjtés. Energiatakarékosságra törekvés.

Természettudomány

(egyéni sajátosságok figyelembevételével)

5. évfolyam	Aktív részvétel a kísérletek végzésében. Tanult és vizsgált anyagok jellemző tulajdonságainak ismerete. Kölcsönhatások, változások, folyamatok ismerete a mindennapi környezetben. Egyre önállóbb tapasztalatszerzés, a tapasztalatok megfogalmazása és lejegyzése írásban és rajzban. Ismeretek a különféle energiaforrásokról, törekvés az energiatakarékos életmódra. Környezetünkben található egyes természeti és technikai rendszerek ismerete. Életközösségek élő és élettelen összetevőinek megkülönböztetése, ismeretek az élőlények, az emberi test felépítéséről. Az egészséges életmód feltételeinek ismerete. Aktív részvétel a környezetvédő tevékenységekben. Térképismeret, térképhasználat. IKT-eszközök használata. A közvetlen földrajzi térben való tájékozódáshoz szükséges topográfiai fogalmakat a tanuló felismeri a térképen és a földgömbön. Látja a térkép és a valóság kapcsolatát. Ismeri a Föld alakját. Megérti, hogy a térkép a valóság sajátos ábrázolása. Tud tájékozódni egyszerű térkép, térképvázlat alapján. Az energiatakarékos magatartás szükségességét megérti, követését elfogadja.

	Belátja az emberiség jövője, fennmaradása szempontjából fontos problémákat: ivóvízkészletek és energiaforrások biztosítása. Ismer a földrajzi környezetre kifejtett emberi hatásokat, és azokból adódó problémákat. (A tanulók a tevékenységek végzésében és a teljesítményekben az önállóság szempontjából nagy egyéni különbségeket mutathatnak.)

6. évfolyam	Aktív részvétel a kísérletek végzésében. Tanult és vizsgált anyagok jellemző tulajdonságainak ismerete. Kölcsönhatások, változások, folyamatok ismerete a mindennapi környezetben. Egyre önállóbb tapasztalatszerzés, a tapasztalatok megfogalmazása és lejegyzése írásban és rajzban. Ismeretek a különféle energiaforrásokról, törekvés az energiatakarékos életmódra. Környezetünkben található egyes természeti és technikai rendszerek ismerete. Életközösségek élő és élettelen összetevőinek megkülönböztetése, ismeretek az élőlények, az emberi test felépítéséről. Az egészséges életmód feltételeinek ismerete. Aktív részvétel a környezetvédő tevékenységekben. Térképismeret, térképhasználat. IKT-eszközök használata. A közvetlen földrajzi térben való tájékozódáshoz szükséges topográfiai fogalmakat a tanuló felismeri a térképen és a földgömbön. Látja a térkép és a valóság kapcsolatát. Ismeri a Föld alakját. Megérti, hogy a térkép a valóság sajátos ábrázolása. Tud tájékozódni egyszerű térkép, térképvázlat alapján. Segítséggel képes műveletvégzésre a térképen, földgömbön. A fenntartható fejlődés érdekében belátja a nyersanyagok és energiahordozó-készletek végessége miatti takarékosság szükségességét. Az energiatakarékos magatartás szükségességét megérti, követését elfogadja. Belátja az emberiség jövője, fennmaradása szempontjából fontos problémákat: ivóvízkészletek és energiaforrások biztosítása. Ismer a földrajzi környezetre kifejtett emberi hatásokat, és azokból adódó problémákat. Ismeri Magyarország nagytájainak átfogó természet- és gazdaságföldrajzi jellegzetességeit. Képről megismeri lakóhelye és a főváros nevezetes épületeit. Magyarország tipikus tájait képről szóban képes jellemezni. (A tanulók a tevékenységek végzésében és a teljesítményekben az

	önállóság szempontjából nagy egyéni különbségeket mutathatnak.)

Hon- és népismeret

(egyéni sajátosságok figyelembevételével)

6. évfolyam	A tanuló ismeri Magyarország nemzeti hagyományait és értékeit. Fogalmi képet alkot arról, hogy a magyar kultúra az európai művelődés szerves részét alkotja; ismeretekkel rendelkezik szűkebb és tágabb környezetének múltjáról és jelenéről. Hazánk főbb tájegységeit megkülönbözteti, azokhoz kapcsolódva néhány jellegzetességről szóban és/vagy írásban, néhány mondatban beszámol. Nagyszülei és szülei életéről tájékozódik; képet alkot gyermek- és felnőttkorukról, különös tekintettel a régmúlt idők hétköznapjaira, ünnepnapjaira. Tudomása van közvetlen környezetének népszokásairól, azokat tiszteli és őrzi. Ismeretekkel rendelkezik a történelmi Magyarország területén élő honfitársaink múltjáról és jelenéről; a magyarlakta területeken élő közösségek értékteremtő munkájáról. A magyar kultúra és tudomány világban elfoglalt helyéről alapvető ismeretekkel rendelkezik, a nemzetközi hírnevet szerző művészek és tudósok közül néhányat megnevez, munkásságuk iránt érdeklődik. Folyamatosan erősödő nemzeti identitástudattal rendelkezik.

Történelem

(egyéni sajátosságok figyelembevételével)

5. évfolyam	A tanuló tudja megkülönböztetni a történelem forrásait. A történelmi időszámítás egységei. Alapvető szinten tájékozódik a történelmi térképen. Az időszalagon felismeri az adott történelmi időszakot, évszámokat, kapcsol hozzá tanult ismeretet. Időrendbe helyezi a tanult eseményeket időszalagon. Szóban számot ad a tanult elemi történelmi ismereteiről. Különbséget tesz a különböző történelmi korok, valamint a magyar és a világtörténelem eseményei között. A megismert mondák, legendák, rövid történetek közül egy kiválasztottnak segítséggel elmondja a tartalmát. Megkülönbözteti a történetek mesés és valóságos eseményeit. Ok-okozati összefüggéseket tanári irányítás mellett fölismer.

6. évfolyam	A tanuló tudja megkülönböztetni a történelem forrásait. Ismeri a történelmi időszámítás egységeit. Alapvető szinten tájékozódik a történelmi térképen. Az időszalagon felismeri az adott történelmi időszakot, évszámokat, kapcsol hozzá tanult ismeretet. Időrendbe helyezi a tanult eseményeket időszalagon. Szóban számot ad a tanult elemi történelmi ismereteiről. Különbséget tesz a különböző történelmi korok, valamint a magyar és a világtörténelem eseményei között. Ismeri a világtörténelem tanult fordulópontjait, és a magyar történelem legfontosabb sarokpontjait: évszámok, események, uralkodók. A magyar koronázási ékszereket megnevezi. A megismert mondák, legendák, rövid történetek közül egy kiválasztottnak segítséggel elmondja a tartalmát. Megkülönbözteti a történetek mesés és valóságos eseményeit. Ok-okozati összefüggéseket tanári irányítás mellett fölismer.

7. évfolyam	Ismeri a reformkor haladó politikusainak nevét és törekvéseikről néhány mondatban beszámol. A reformkor eseményei között történelmi összefüggéseket szempontsor szerint fölismer. A nemzeti alapműveltséghez tartozó évszámokhoz történelmi ismeretet kapcsol. Egy adott tematikai egység témakörében szóban számot ad a tanult elemi történelmi ismereteiről. Gazdasági, társadalmi változásokra példát tud mondani. A térképen meg tudja mutatni a szabadságharc legfontosabb helyszíneit. Információkat képes gyűjteni a történelmi atlaszból. Képről felismeri gróf Széchenyi Istvánt, Kossuth Lajost, Táncsics Mihályt, Deák Ferencet. Felismeri Budapest történelmileg nevezetes épületeit. Néhány történelmi tárgyú verset, elbeszélést, regényt ismer. Felismeri az emberi közösséghez kapcsolódó kulcsszerepű tényezőket és folyamatokat. Az alapvető emberi jogokat és kötelességeket ismeri.

8. évfolyam	A tanuló kezelni tudja a kiemelkedő történelmi személyiségekről gyűjtött életrajzi adatokat. Ismeri a reformkor haladó politikusainak nevét és törekvéseikről néhány mondatban beszámol. A reformkor eseményei között történelmi összefüggéseket szempontsor szerint fölismer tanári irányítás mellett. Összefüggéseket tud említeni a világtörténelem és hazánk történelmének eseményei között. A nemzeti alapműveltséghez tartozó évszámokhoz történelmi ismeretet kapcsol. Az adott tematikai egység tárgyalt témaköreiben – képességeinek

	megfelelően – szóban számot ad a tanult elemi történelmi ismereteiről. Gazdasági, társadalmi változásokra példát tud mondani. A térképen meg tudja mutatni a szabadságharc legfontosabb helyszíneit, szempontsor alkalmazásával beszámol a történelmi eseményekről. Információkat képes gyűjteni a történelmi atlaszból. Képről felismeri gróf Széchenyi Istvánt, Kossuth Lajost, Deák Ferencet. Felismeri Budapest történelmileg nevezetes épületeit. Felismeri, hogy a trianoni békeszerződés mekkora veszteségeket jelentett hazánk számára. A második világháború főbb helyszíneiről, évszámairól, legfontosabb eseményeiről a térkép adatainak segítségével beszámol. A nemzetiszocialista, fasiszta eszmék tartalmát fölismeri, a faj- és idegengyűlöletet elutasítja. Néhány történelmi tárgyú verset, elbeszélést, regényt ismer. Magyarországhoz, hazánk történelmi személyiségeihez pozitív attitűddel viszonyul. A tanult ismeretekhez kapcsolódó dokumentumanyagot képességei szerint értelmezi. Egyszerű összefüggéseket fölismer, azokból következtetéseket képes levonni. A történelem műveltségterülethez kapcsolódó eszközöket, tantárgyi segédleteket a jártasság szintjén tudja alkalmazni.

Digitális kultúra

(egyéni sajátosságok figyelembevételével)

5. évfolyam	A számítógép perifériáinak ismerete, a billentyűzet és az egér tanult funkcióinak használata. Alapszintű „kommunikálás” a számítógéppel. Szabálykövető magatartás. Egyszerű, rajzos, szöveges dokumentum lehetőleg önálló, ha szükséges, egyéni segítségadással megvalósuló elkészítése. A hétköznapi algoritmusok értelmezése, alkalmazásuk. Felvetett egyszerű problémákra a megoldás módszerének kiválasztása tanári segítséggel. Algoritmikus képesség egyéni haladáshoz képest elvárt megerősödése, a grafikai kifejezőképesség önállósulása. Több, gyermekeknek szóló weboldal és program ismerete, a gyermekek számára készült honlapok használata önállóan vagy tanári segítséggel. Tájékozódás az ABC betűrendben a könyvespolcon, a könyvtárban segítséggel, szerző vagy cím alapján könyv kiválasztása a katalógusból – segítséggel. Tartalomjegyzék használata – segítséggel. Az olvasottakról beszámoló – kérdések alapján.

6. évfolyam	A számítógép perifériáinak ismerete, a billentyűzet és az egér tanult funkcióinak használata. Alapszintű „kommunikálás” a számítógéppel. Szabálykövető magatartás.

	Egyszerű, rajzos, szöveges dokumentum lehetőleg önálló, ha szükséges, egyéni segítségadással megvalósuló elkészítése. Információforrás irányított keresése a neten, a közhasznú információforrások megtalálása és felhasználása a mindennapi életben. A hétköznapi algoritmusok értelmezése, alkalmazásuk. Felvetett egyszerű problémákra a megoldás módszerének kiválasztása tanári segítséggel. Algoritmikus képesség egyéni haladáshoz képest elvárt megerősödése, a grafikai kifejezőképesség önállósulása. Több, gyermekeknek szóló weboldal és program ismerete, a gyermekek számára készült honlapok használata önállóan vagy tanári segítséggel. Tájékozódás az ABC betűrendben a könyvespolcon, (a könyvtárban) segítséggel, szerző vagy cím alapján könyv kiválasztása a katalógusból, segítséggel. Tartalomjegyzék használata – segítséggel. Az olvasottakról beszámoló – kérdések alapján.

7. évfolyam	A számítógép főbb perifériás egységeinek használata önállóan vagy segítséggel, funkcióik ismerete. A számítógép és a mobilkommunikációs eszközök fontosabb alkalmazási területeinek és jelentőségüknek ismerete a mai társadalomban. A net célirányos használata. A program- és adatvédelem szabályainak ismerete, betartása. Tapasztalatok az informatikai eszközök és információhordozók használatában. Az információforrások etikus használata. A számítógép-kezelés alapjainak elsajátítása. Többféle formázást tartalmazó, szöveges, rajzos, táblázatos dokumentumok elkészítése. Adatok táblázatos, diagramos, grafikonos megjelenítésének értelmezése. Információfeldolgozási képesség gyakorlati hasznosságának belátása. Testi és lelki egészség megóvása érdekében a függőség megelőzése, a net veszélyeinek elhárítása. Törekvés a gyermeki adottságok kibontakoztatására. A számítógép egyre biztosabb, önálló kezelése. Iskolai algoritmusok értelmezése, minél önállóbb alkalmazása. Algoritmizáló képesség megerősödése, önállósulása. Grafikai kifejezőképesség önállósulása. Szabálykövető magatartás, megerősödött feladattudat kialakulása. Önbizalom, önértékelés fejlődése. Képesség céltudatos információszerzésre. Iskolai feladathoz dokumentum kiválasztása segítséggel, majd egyre önállóban.

8. évfolyam	A számítógép főbb perifériás egységeinek használata önállóan vagy segítséggel, funkcióik ismerete. A számítógép és a mobilkommunikációs eszközök fontosabb alkalmazási

	területeinek és jelentőségüknek ismerete a mai társadalomban. A net célirányos használata. A program- és adatvédelem szabályainak ismerete, betartása. Tapasztalatok az informatikai eszközök és információhordozók használatában. Ismerje az információforrások etikus használatát. A számítógép-kezelés alapjainak elsajátítása. Többféle formázást tartalmazó, szöveges, rajzos, táblázatos dokumentumok elkészítése. Adatok táblázatos, diagramos, grafikonos megjelenítésének értelmezése. Információfeldolgozási képesség gyakorlati hasznosságának belátása. Legyenek ismeretei testi és lelki egészsége megóvása érdekében a függőség megelőzéséről, a net veszélyeiről. A számítógép egyre biztosabb, önálló kezelése. Iskolai algoritmusok értelmezése, minél önállóbb alkalmazása. Algoritmizáló képesség megerősödése, önállósulása. Grafikai kifejezőképesség önállósulása. Szabálykövető magatartás, megerősödött feladattudat kialakulása. Önbizalom, önértékelés fejlődése. Képesség céltudatos információszerzésre. Iskolai feladathoz dokumentum kiválasztása segítséggel, majd egyre önállóban. Tárgy- és névmutató használata. Beszámoló a szerzett információról – kérdések segítségével. Hagyományos és elektronikus könyvtárszolgáltatások igénybevétele tanauláshoz, szórakozáshoz. A korszerű technológiákon alapuló könyvtári ismerethordozókból, számítógépes, hálózatokból, multimédiás oktatóprogramokból történő információszerzés lehetőségének, módjának ismerete.

Állampolgári ismeretek

(egyéni sajátosságok figyelembevételével)

8. évfolyam	A tanuló: 1. tájékozódik a hivatalos ügyintézés módjaiban, annak illetékes és korszerű formáiban, 2. tud a világháló közösségi portáljain való részvétel lehetőségeiről, 3. ismereteket szerez a jövedelem szerepéről az ember életvezetésének tükrében, 4. fogalmi képet alkot a pénzről, a pénzintézetekről, azok tevékenységeiről; utóbbiak lehetséges szerepéről az életpálya felépítésének tükrében.

Biológia

(egyéni sajátosságok figyelembevételével)

7. évfolyam	Alapvető ismeretek a biológiai jelenségekről, törvényszerűségekről, ezek felhasználása a gyakorlatban, a mindennapi életben, a háztartásban. Az élő és élettelen természet legfontosabb kölcsönhatásainak ismerete. A megfigyelésekben, kísérletekben önálló, szabálykövető részvétel. Egyszerűbb összefüggések megértése, tapasztalatok megfogalmazása szóban, vázlatkészítés. Törekvés a tanult szakkifejezések pontos használatára. Információk egyre önállóbb gyűjtése és feldolgozása. IKT-eszközök használata. Tudatos környezetvédelem és egészségvédelem, megoldások keresése a környezet- és egészségkárosítás elkerülésére. Kialakult szabálytudat, képesség az együttműködésre, konfliktuskezelésre, reális önismeret. Törekvés energiatakarékos magatartásra. A természetföldrajzi folyamatok és a történelmi események időnagyságrendi, valamint időtartambeli különbségeinek tudatosulása. Ismeri a környezetvédelem feladatát, a vízszennyezés okait és elkerülésének lehetőségeit. Ismeri a környezetvédelem feladatát, a vízszennyezés okait és elkerülésének lehetőségeit.
8. évfolyam	Alapvető ismeretek a biológiai jelenségekről, törvényszerűségekről, ezek felhasználása a gyakorlatban, a mindennapi életben, a háztartásban. Az élő és élettelen természet legfontosabb kölcsönhatásainak ismerete. A megfigyelésekben, kísérletekben önálló, szabálykövető részvétel. Egyszerűbb összefüggések megértése, tapasztalatok megfogalmazása szóban, vázlatkészítés. Törekvés a tanult szakkifejezések pontos használatára. Információk egyre önállóbb gyűjtése és feldolgozása. IKT-eszközök használata. Tudatos környezetvédelem és egészségvédelem, megoldások keresése a környezet- és egészségkárosítás elkerülésére. Kialakult szabálytudat, képesség az együttműködésre, konfliktuskezelésre, reális önismeret. Törekvés energiatakarékos magatartásra. A természetföldrajzi folyamatok és a történelmi események időnagyságrendi, valamint időtartambeli különbségeinek tudatosulása. Ismeri a környezetvédelem feladatát, a vízszennyezés okait és elkerülésének lehetőségeit.

Földrajz

(egyéni sajátosságok figyelembevételével)

7. évfolyam	Alapvető ismeretek a kémiai, fizikai, biológiai jelenségekről, törvényszerűségekről, ezek felhasználása a gyakorlatban, a mindennapi életben, a háztartásban. Az élő és élettelen természet legfontosabb kölcsönhatásainak ismerete. A megfigyelésekben, kísérletekben önálló, szabálykövető részvétel. Egyszerűbb összefüggések megértése, tapasztalatok megfogalmazása szóban, vázlatkészítés. Törekvés a tanult szakkifejezések pontos használatára. Információk egyre önállóbb gyűjtése és feldolgozása.

	IKT-eszközök használata. Tudatos környezetvédelem és egészségvédelem, megoldások keresése a környezet- és egészségkárosítás elkerülésére. Az egészségügyi hálózat ismerete. Képesség segítségkérésre, segítségnyújtásra. Kialakult szabálytudat, képesség az együttműködésre, konfliktuskezelésre, reális önismeret. Tájékozódás a földrajzi térben. Térképolvasás nagy egyéni különbségekkel: szemléleti térképolvasás segítséggel, esetleg következtető térképolvasás. A térképen a tanult tájak megmutatása. Elemi szintű tájékozottság a különféle méretarányú és jelrendszerű térképek olvasásában. A vízszintes és a függőleges övezetesség kialakulása okainak felfedezése. A gazdasági ágazatok szerepének ismerete a földrészek, térségek, országok gazdasági életében. A földrajzi térben zajló felismert kölcsönhatások és összefüggések elemi szintű magyarázata. Törekvés energiatakarékos magatartásra. Az állóvíz és a folyóvíz felismerése képen. A tanuló tudja, hogy a víz a természetben állandó körforgásban van. Ismeri a környezetvédelem feladatát, a vízszennyezés okait és elkerülésének lehetőségeit.
8. évfolyam	Alapvető ismeretek a kémiai, fizikai, biológiai jelenségekről, törvényszerűségekről, ezek felhasználása a gyakorlatban, a mindennapi életben, a háztartásban. Az élő és élettelen természet legfontosabb kölcsönhatásainak ismerete. A megfigyelésekben, kísérletekben önálló, szabálykövető részvétel. Egyszerűbb összefüggések megértése, tapasztalatok megfogalmazása szóban, vázlatkészítés. Törekvés a tanult szakkifejezések pontos használatára. Információk egyre önállóbb gyűjtése és feldolgozása. IKT-eszközök használata. Tudatos környezetvédelem és egészségvédelem, megoldások keresése a környezet- és egészségkárosítás elkerülésére. Az egészségügyi hálózat ismerete. Képesség segítségkérésre, segítségnyújtásra. Kialakult szabálytudat, képesség az együttműködésre, konfliktuskezelésre, reális önismeret. Tájékozódás a földrajzi térben: az eligazodáshoz szükséges topográfiai fogalmak felismerése, megnevezése bármilyen térképen. Térképolvasás nagy egyéni különbségekkel: szemléleti térképolvasás segítséggel, esetleg következtető térképolvasás. A fokhálózat segítségével történő helymeghatározás segítséggel. A szomszédos országok és fővárosaik megnevezése. A térképen a tanult tájak megmutatása. Elemi szintű tájékozottság a különféle méretarányú és jelrendszerű térképek olvasásában. A vízszintes és a függőleges övezetesség kialakulása okainak felfedezése. A gazdasági ágazatok szerepének ismerete a földrészek, térségek, országok gazdasági életében. A földrajzi térben zajló felismert kölcsönhatások és összefüggések elemi szintű magyarázata. Törekvés energiatakarékos magatartásra.

	A természetföldrajzi folyamatok és a történelmi események időnagyságrendi, valamint időtartambeli különbségeinek tudatosulása. Az állóvíz és a folyóvíz felismerése képen. A tanuló tudja, hogy a víz a természetben állandó körforgásban van. Ismeri a környezetvédelem feladatát, a vízszennyezés okait és elkerülésének lehetőségeit.

Fizika

(egyéni sajátosságok figyelembevételével)

7. évfolyam	Alapvető ismeretek a fizikai jelenségekről, törvényszerűségekről, ezek felhasználása a gyakorlatban, a mindennapi életben, a háztartásban. Az élő és élettelen természet legfontosabb kölcsönhatásainak ismerete. Egyszerűbb összefüggések megértése, tapasztalatok megfogalmazása szóban (vázlatkészítés). Törekvés a tanult szakkifejezések pontos használatára. Információk egyre önállóbb gyűjtése és feldolgozása. Tudatos környezetvédelem és egészségvédelem, megoldások keresése a környezet- és egészségkárosítás elkerülésére. Az egészségügyi hálózat ismerete. Képesség segítségkérésre, segítségnyújtásra. Kialakult szabálytudat.

8. évfolyam	Alapvető ismeretek a fizikai jelenségekről, törvényszerűségekről, ezek felhasználása a gyakorlatban, a mindennapi életben, a háztartásban. Az élő és élettelen természet legfontosabb kölcsönhatásainak ismerete. Egyszerűbb összefüggések megértése, tapasztalatok megfogalmazása szóban (vázlatkészítés). Törekvés a tanult szakkifejezések pontos használatára. Információk egyre önállóbb gyűjtése és feldolgozása. Tudatos környezetvédelem és egészségvédelem, megoldások keresése a környezet- és egészségkárosítás elkerülésére. Az egészségügyi hálózat ismerete. Képesség segítségkérésre, segítségnyújtásra. Kialakult szabálytudat.

Kémia

(egyéni sajátosságok figyelembevételével)

7. évfolyam	Alapvető ismeretek a kémiai jelenségekről, törvényszerűségekről, ezek felhasználása a gyakorlatban, a mindennapi életben, a háztartásban. Az élő és élettelen természet legfontosabb kölcsönhatásainak ismerete. Egyszerűbb összefüggések megértése, tapasztalatok megfogalmazása szóban (vázlatkészítés). Törekvés a tanult szakkifejezések pontos használatára. Információk egyre önállóbb gyűjtése és feldolgozása. Tudatos környezetvédelem és egészségvédelem, megoldások keresése a környezet- és egészségkárosítás elkerülésére. Az egészségügyi hálózat ismerete.

	Képesség segítségkérésre, segítségnyújtásra. Kialakult szabálytudat.

8. évfolyam	Alapvető ismeretek a kémiai jelenségekről, törvényszerűségekről, ezek felhasználása a gyakorlatban, a mindennapi életben, a háztartásban. Az élő és élettelen természet legfontosabb kölcsönhatásainak ismerete. Egyszerűbb összefüggések megértése, tapasztalatok megfogalmazása szóban (vázlatkészítés). Törekvés a tanult szakkifejezések pontos használatára. Információk egyre önállóbb gyűjtése és feldolgozása. Tudatos környezetvédelem és egészségvédelem, megoldások keresése a környezet- és egészségkárosítás elkerülésére. Az egészségügyi hálózat ismerete. Képesség segítségkérésre, segítségnyújtásra. Kialakult szabálytudat.

A többi tantárgy esetében megegyezik a követelmény a nem enyhe értelmi fogyatékos tanulók követelményeivel, az SNI irányelvnek megfelelően.

VI. FÜGGELÉKEK

1. számú függelék

1. számú függelék Tantervek

(51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet alapján)

Helyi tanterv 1-4. évfolyam

Helyi tanterv 5-8. évfolyam

Helyi tanterv 1-4. évfolyam Enyhén értelmi fogyatékos tanulók számára

Helyi tanterv 5-8. évfolyam Enyhén értelmi fogyatékos tanulók számára

2. számú függelék

2. számú függelék Innovációk

http://mai.mezobereny.hu/images/TAMOP/tamop/html/petofi_utcai_alt__iskola3.html

http://mai.mezobereny.hu/images/TAMOP/tamop/html/luther_teri_alt__iskola3.html

http://mai.mezobereny.hu/images/TAMOP/tamop/html/belmegyeri_alt__iskola3.html

3. számú függelék

3. számú függelék Nemzeti Emlékezetpedagógiai Program

Nemzeti Emlékezetpedagógiai Program

Magyarország Kormánya történeti emlékezet formálását célzó kezdeményezése a Nemzeti Emlékezetpedagógiai Program, amelyet a 1050/2024. (III. 7.) Korm. határozat hívott életre. A program célja, hogy a fiatal generációkat – különösen a 7–11. évfolyamos tanulókat – aktív és érzelmi módon kapcsolja össze a magyar történelem meghatározó eseményeivel, hőseivel, valamint az emlékezés kultúrájával. A program középpontjában a nemzeti identitás megerősítése, a múlt történéseinek megértése és az ezekhez való személyes viszony kialakítása áll.

A program – a 1218/2025. (VI. 23.) Korm. határozat értelmében – nem csupán történelmi ismeretek átadására törekszik, hanem élményszerű pedagógiai módszerekkel kívánja elérni a tanulók érzelmi bevonódását. A hagyományos tanórai feldolgozást interaktív helyszíni látogatások, múzeumpedagógiai foglalkozások, reflexiós feladatok és kreatív projektmunkák egészítik ki. Ennek köszönhetően a diákok személyes élményként élhetik meg a történelmi emlékhelyek látogatását, miközben közvetlen tapasztalatokat szereznek a múlt tanulságairól.

A program három fő szakaszból áll:

- tanórai előkészítés, ahol a tanulók megismerik az adott korszakot vagy eseményt;
- helyszíni élmény, amely során egy emlékhelyre vagy történelmi helyszínre látogatnak el;
- feldolgozás, mely során az élményeket különböző formákban (pl. fogalmazás, prezentáció, rajz vagy vita) dolgozzák fel.

A program különös figyelmet fordít arra, hogy a fiatalok olyan példákkal találkozzanak, amelyek az egyéni hősiesség, a közösség iránti felelősség és a nemzeti sorskérdések megélésének értékeit közvetítik. A résztvevő diákok nemcsak történelmi tudással gazdagodnak, hanem olyan erkölcsi tartalmakkal is, amelyek hozzájárulnak közösségi érzékük és társadalmi felelősségük fejlődéséhez.

A Nemzeti Örökség Intézete a program szakmai koordinátora, együttműködésben a köznevelési intézményekkel, a Klebelsberg Központtal, valamint múzeumokkal és emlékhelyekkel. Az emlékezetpedagógiai szemlélet így fokozatosan beépül az iskolai gyakorlatba, hosszú távon is fenntartható és fejleszthető módon.

A Nemzeti Emlékezetpedagógiai Program nem csupán ismeretátadó kezdeményezés, hanem komplex nevelési célokat szolgáló rendszer, amely a nemzeti történelem feldolgozását közösségi élménnyé és személyes tanulási folyamattá formálja.

A Nemzeti Emlékezetpedagógiai Programra a jelentkezés a KRÉTA felületen történik.

4. számú függelék: Lázár Ervin Program

Lázár Ervin Program

A nemzeti identitás erősítését célzó kormányprogramokról szól 1042/2019. (II. 18.) Korm. határozat alapján Magyarország Kormánya egyetért azzal, hogy az ezeréves magyar kultúra a jelen állampolgárainak és a jövő nemzedékeinek művelődése, önkifejezése és nemzeti identitása, valamint Magyarország kulturális fennmaradása szempontjából fundamentális jelentőség érték, ennél fogva kiteljesítése az állam kiemelt felelőssége.

Ennek jegyében a 2019/2020. tanévben Kormány életre hívta a Lázár Ervin Programot, amely szociális helyzettől és lakóhelytől függetlenül minden, az 1-8. évfolyamon tanuló általános iskolás diák részére tanévenként egy alkalommal biztosítja a színházi-, tánc-, és cirkuszi előadások, komolyzenei hangversenyek, illetve az őshonos állatok bemutatóhelyei látogatásának élményét.

Mindezek jegyében a program az alábbi célokat fogalmazza meg:
- megteremteni az ország teljes lefedettségét a diákok kultúrafogyasztása tekintetében,
- csökkenteni a szociális, gazdasági és területi különbségeket a gyermekek művészethez jutásával kapcsolatban,
- felszámolni a kulturális esélyegyenlőtlenséget,
- ösztönözni az előadó-művészeti szervezetek aktív részvételét kulturális értékeink megóvásában, minél szélesebb körű megismertetésében és átörökítésében, valamint az új értékek létrehozásában,
- elősegíteni a diákok életkori sajátosságainak megfelelő, tanulmányaikhoz kapcsolódó, az oktatási-nevelési célokkal összhangban levő művészeti élményben részesedését,
- megalapozni a felnövekvő generációk felnőttkori színház-, illetve kulturális intézmény látogatási szokását,
- erősíteni a fiatal generációk nemzeti identitástudatát.

A Lázár Ervin Programra a jelentkezés a KRÉTA felületen történik.